

MAO ZEDUNG

**SEÇME ESERLER
CİLT: I**

www.DEVKUP.com

SEÇME ESERLER
CİLT: I
MAO ZEDUNG

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ DEVRİMCİ İÇ SAVAŞ DÖNEMİ

7

- 9 Çin Toplumundaki Sınıfların Tahlil - *Mart 1926*
19 Hunan'daki Köylü Hareketine İlişkin Bir Araştırma
Üzerine Rapor - *Mart 1927*

İKİNCİ DEVRİMCİ İÇ SAVAŞ DÖNEMİ

59

- 61 Çin'de Kızıl Siyasi İktidar Niçin Varolabilir? - *5 Ekim 1928*
71 Cingang Dağlarındaki Mücadele - *25 Kasım 1928*
106 Parti İçindeki Yanlış Düşüncelerin Düzeltilmesi
Üzerine - *Aralık 1929*
119 Tek Bir Kıvılcım Bütün Bir Bozkın Tutuşturabilir - *5 Ocak 1930*
132 Ekonomik Çalışmaya Önem Verin - *20 Ağustos 1933*
141 Köylük Bölgelerdeki Sınıfları Nasıl Ayırtmak
Gerekir? - *Ekim 1933*
144 Ekonomik Siyasetimiz - *23 Ocak 1934*
150 Kitlelerin Refahıyla İlgilenin, Çalışma Yöntemlerini
Dikkat Edin - *27 Ocak 1934*
156 Japon Emperyalizmine Karşı Taktikler Üzerine - *27 Aralık 1935*
183 Çin Devrimci Savaşında Strateji Sorunları - *Aralık 1936*
259 Çan Kayşekin Açıklaması Üzerine Bir Açıklama - *28 Aralık 1936*
266 Japonya'ya Karşı Direnme Döneminde Çin Komünist
Partisinin Görevleri - *3 Mayıs 1937*
287 Milyonlarca Kitleyi Japonya'ya Karşı Milli Birleşik
Cepheye Kazanın - *7 Mayıs 1937*
298 Pratik Üzerine - *Temmuz 1937*
313 Çelişki Üzerine - *Ağustos 1937*

**BİRİNCİ DEVRİMCİ
İÇ SAVAŞ DÖNEMİ**

www.DEVKUP.com

ÇİN TOPLUMUNDAKİ SINIFLARIN TAHLİLİ*

Mart 1926

Düşmanlarımız kimlerdir? Dostlarımız kimlerdir? Bu, devrimin en önemli sorunlarından biridir. Çin'de daha önceki bütün devrimci mücadelelerin çok az ilerleme sağlamasının temel nedeni, gerçek düşmanlara saldırmak üzere, gerçek dostlarla birleşmeyi başaramamış olmalarıdır. Devrimci bir parti kitlelerin rehberidir; devrimci parti kitleleri yanlış yola sokarsa, devrimi yolundan saptırırsa, hiç bir devrim başarıya ulaşamaz. Devrimi kesin olarak başarıya ulaştırabilmek ve kitleleri yanlış yola sokmaktan kaçınabilmek için, gerçek düşmanlarımıza saldırmak üzere, gerçek dostlarımızla birleş-

* Mao Zedung yoldaş, bu yazıyı, o sırada Parti içinde ortaya çıkan iki sapmayla mücadele amacıyla kaleme aldı. Başını Cen Dusiu'nun çektiği, birinci sapmanın temsilcileri yalnızca Guomindang'la işbirliği yapılmasını savunuyor, köylüleri gözardı ediyorlardı; bu, sağ oportünizmdi. Başını Çang Guotao'nun çektiği, ikinci sapmanın temsilcileri ise, yalnızca işçi hareketini savunuyor, gene aynı şekilde köylüleri gözardı ediyorlardı; bu da, "sol" oportünizmdi. Her iki sapma da kendi güçlerinin yetersiz olduğunu farketmekle birlikte, nereden destek arayacaklarını ve sayıca en fazla müttefiki nereden bulacaklarını bilmiyorlardı. Mao Zedung yoldaş, köylülüğün, Çin proletaryasının en güçlü ve sayıca en büyük müttefiki olduğunu gösterdi ve böylece Çin devriminin baş müttefikinin kim olduğu sorununu çözdü. Ayrıca, milli burjuvazinin yalpalayan bir sınıf olduğunu ve devrimin yükselişi sırasında, sağ kanadının emperyalistlerin safına geçmesiyle, bu sınıfın parçalanacağını daha o sırada söyledi. Mao Zedung'un bu görüşü 1927'deki olaylarla doğrulandı.

meye dikkat etmeliyiz. Gerçek dostları gerçek düşmanlardan ayırdetmek için, Çin toplumundaki çeşitli sınıfların ekonomik durumlarının ve bu sınıfların devrim karşısındaki tutumlarının genel bir tahlilini yapmalıyız.

Çin toplumundaki çeşitli sınıfların durumu nedir?

Toprakağaları sınıfı ve komprador sınıfı.¹ Ekonomik bakımdan geri ve yarı-sömürge bir ülke olan Çin’de toprakağaları [sayfa 19] sınıfı ve komprador sınıfı tamamen uluslararası burjuvazinin bir parçasıdır; bunların varlığı ve gelişmesi emperyalizme bağlıdır. Bu sınıflar, Çin’in en geri ve en gerici üretim ilişkilerini temsil ederler ve üretici güçlerin gelişmesini engellerler. Bu sınıfların varlığı Çin devriminin amaçlarıyla asla bağdaşmaz. Büyük toprakağaları sınıfı ve özellikle de büyük komprador sınıfı her zaman emperyalizmin safında yer alır ve en karşı-devrimci grubu oluşturur. *Etatistler*² ve Guomindang’ın sağ kanadı bu sınıfların siyasi temsilcileridir.

Orta burjuvazi. Bu sınıf Çin’in şehirleri ve köylük bölgelerindeki kapitalist üretim ilişkilerini temsil etmektedir. Esas olarak milli burjuvazinin³ meydana getirdiği orta burjuvazi, Çin devrimine karşı tutarsız bir tutum takınır; yabancı sermayenin darbeleri ve savaşağalarının baskısı altında inerken, emperyalizme ve savaşağalarına karşı, bir devrimin gereğini duyar ve devrimci hareketi destekler; ancak ülke içinde proletaryanın devrime militanca katılması ve ülke dışında da uluslararası proletaryanın etkin desteği sonucunda, devrimin, kendi sınıfının büyük burjuva olma umudunu tehdit ettiğini sezince, devrime karşı kuşkucu bir tutum alır. Bu sınıf, siyasi bakımdan tek bir sınıfın, milli burjuvazinin hâkimiyeti altında bir iktidarın kurulmasından yanadır. Day Citao’nun⁴ gerçek takipçisi olduğunu söy-

¹ Başlangıçta komprador denilirken, yabancı bir ticari kuruluşta çalışan bir Çinli yönetici ya da Çinli bir yüksek memur kastediliyordu. Kompradorlar, yabancı ekonomik çıkarlara hizmet ederlerdi, emperyalizm ve yabancı sermayeyle yakın ilişkileri vardı.

² *Etatistler*, o sıralar Çin Etatist Gençlik Birliğini kuran, bir avuç aşağılık faşist politikacıydı. Bu kuruluş daha sonra, Çin Gençlik Partisi adını aldı. Bunlar, Komünist Partisine ve Sovyetler Birliği’ne karşı çıkararak, kendilerine karşı-devrim saflarında mevki sağladılar, iktidardaki çeşitli gerici gruplardan ve emperyalistlerden para aldılar.

³ Milli burjuvazinin rolü konusunda daha fazla bilgi için bkz. “Çin Devrimi ve Çin Komünist Partisi”, İkinci Bölüm, Dördüncü Kısım, Mao Zedung, Seçme Eserler, Cilt II, Şubat 1976, Aydınlık Yayınları, s. 318.

leyen biri, Pekin’de yayınlanan Cen Bao’da⁵, “Emperyalistlerin başını ezmek için sol yumruğunuzu, komünistlerin ^[sayfa 20] başını ezmek için sağ yumruğunuzu kaldırım,” diye yazıyordu. Bu sözler, orta burjuvazinin ne kadar büyük bir çıkmaz ve kaygı içinde olduğunu göstermektedir. Orta burjuvazi, Guomindang’ın Halkın Refahı İlkesinin sınıf mücadelesi teorisi temelinde yorumlanmasına, Guomindang’ın Rusya ile ittifak yapmasına ve komünistlerle⁶ sol kanatçıların Guomindang’a alınmasına karşıdır. Ancak bu sınıfın, milli burjuvazinin hâkimiyeti altında bir iktidar kurma çabasının gerçekleşmesi pek mümkün değildir. Çünkü günümüz dünya koşullarında iki büyük güç, yani devrim ile karşı-devrim, son bir mücadeleye girişmişlerdir. Her iki tarafın da büyük birer bayrağı vardır. Bunlardan biri, Üçüncü Enternasyonal’in dalgalandırdığı ve dünyanın bütün ezilen sınıflarının çevresinde toplandığı devrimin kırmızı bayrağı; diğeri ise, Milletler Cemiyetinin dalgalandırdığı ve dünyanın bütün karşı-devrimcilerinin çevresinde toplandığı karşı-devrimin beyaz bayrağıdır. Ara sınıflar, bir bölümünün sola dönerek devrime katılması, bir bölümününse sağa dönerek karşı-devrime katılmasıyla hızla parçalanmaya mahkûmdur. “Bağımsız” kalabilmeleri olanaksızdır. Dolayısıyla Çin’deki orta burjuvazinin, kendisinin önderlik edeceği “bağımsız” bir devrimi düşünmesi boş bir hayaldir.

Küçük burjuvazi. Bu kesim, mülk sahibi köylüleri,⁷ el sanatları ustalarını, küçük tüccarları, aydınların alt kademelerini, yani öğ-

⁴ Day Cıtao, gençliğinde Guomindang’a katıldı ve bir süre Çan Kayşek’le ortaklaşa borsa spekülasyonu yaptı. 1925’te Sun Yatsen’in ölümünden sonra, anti-komünist kışkırtmayla uğraştı ve Çan Kayşek’in 1927’deki karşı-devrimci darbesine ideolojik zemin hazırladı. Uzun yıllar Çan Kayşek’e karşı-devrimde hizmet etti. Çan Kayşek rejiminin çöküşü karşısında, umutsuzluğa kapılarak 1949 Şubatında intihar etti.

⁵ Cen Bao, kuzeyli savaşağalarının yönetimini destekleyen, Anayasal Hükümeti İnceleme Derneği adlı, siyasi grubun yayın organıydı.

⁶ Sun Yatsen 1923’te Çin Komünist Partisinin yardımıyla Guomindang’ı yeniden örgütlemeyi, Guomindang-komünist işbirliğini gerçekleştirmeyi ve Komünist Partisi üyelerini Guomindang’a kabul etmeyi kararlaştırdı. 1924 Ocağında Kanton’da Guomindang’ın 1. Milli Kongresini topladı ve bu Kongrede, Üç Büyük Siyaseti, yani Rusya’yla ittifak, Komünist Partisiyle işbirliği, işçilere ve köylülere yardım siyasetlerini ortaya koydu. Mao Zedung, Li Daçao, Lin Boçu, Çu Çiubay ve daha başka yoldaşlar bu Kongreye katıldılar ve Guomindang’ın devrim yolunu tutmasına yardımcı oldular. Bu yoldaşlardan bazıları, Guomindang Merkez Yürütme Kurulu üyeliğine, bazıları da yedek üyeliğe seçildi.

⁷ Mao Zedung yoldaş, mülk sahibi köylüler derken orta köylüleri kastetmektedir.

rencileri, ilkokul ve ortaokul öğretmenlerini, alt kademelerdeki devlet memurlarını, büro çalışanlarını ve küçük avukatları kapsamaktadır. Gerek büyüklüğü, gerekse sınıf niteliği bakımından bu sınıfın üzerinde önemle durmak gerekmektedir. Mülk sahibi köylüler ve el sanatları ustaları küçük çapta üretim yapmaktadır. Bu sınıfın bütün tabakaları, aynı küçük burjuva ekonomik temele dayanmakla birlikte, üç ayrı bölüme ayrılır. Birinci bölümü, bir miktar paraya ya da tahıl fazlasına sahip olanlar; yani kol ya da kafa emeğiyle, her yıl hayatlarını sürdürmek için tükettiklerinden fazla kazananlar oluşturur. Bunlar zengin olmak isterler ve Mareşal Çao'ya⁸ taparlar. Gerçi büyük servetler [sayfa 21] elde etme hayalleri yoktur, ama her zaman orta burjuva durumuna yükselmeyi isterler. Bu burjuvaların el üstünde tutulduklarını gördükçe ağızlarının suyu akar. Böyleleri ürkektir, devlet memurlarından ve biraz da devrim, den korkarlar; ekonomik durumları bakımından orta burjuvaziye oldukça yakın olduklarından, bu sınıfın yaptığı propagandaya büyük güven duyar ve devrime kuşkuyla bakarlar. Bu bölüm, küçük burjuvazi içinde bir azınlıktır ve bu sınıfın sağ kanadını meydana getirir. İkinci bölüm, ekonomik bakımdan esas olarak kendi kendine yeterli kimselerden oluşur. Bunlar, birinci bölümdeliklerden epeyce farklıdır; onlar da zengin olmak isterler, ama Mareşal Çao, buna asla izin vermez. Üstelik son yıllarda, emperyalistlerin, savaşağalarının, feodal toprağağalarının ve büyük komprador burjuvazinin baskı ve sömürüsü altında ezilerek, dünyanın artık o eski dünya olmadığını anlamışlardır. Eskisi kadar çalışmakla, hayatlarını sürdürmeye yetecek parayı kazanamayacaklarını sezmektedirler, İki yakalarını biraraya getirebilmek için, daha uzun zaman çalışmak, daha erken kalkmak, işi daha geç bırakmak ve çalışmalarında iki kat dikkatli olmak zorundadırlar. Artık yabancılara “yabancı şeytanlar”, savaşağalarına “soyguncu generaller”, yerel zorbalara ve mütegalibeye de “vicdansız zenginler” diye söver olmuşlardır. Emperyalistlere ve savaşağalarına karşı yürütülen harekete gelince, yabancılardan ve savaşağalarının çok güçlü görünmeleri nedeniyle, bu hareketin başarıya ulaşacağından kuşku duymakta, yürütülen harekete katılmakta kararsız davranmakta ve tarafsız kalmayı yeğ tutmaktadırlar. Ancak hiç bir zaman devrime karşı çıkmamaktadırlar. Sayıca çok kalabalık olan bu bö-

⁸ Mareşal Çao, Çin halk edebiyatının Zenginlik Tanrısı Çao Gungming'dir.

lüm, küçük burjuvazinin nerdeyse yansım oluşturmaktadır. Üçüncü bölüm yaşam koşulları günden güne kötüleşen kimselerden meydana gelmektedir. Bu bölümdükilerin çoğu, eskiden durumu daha iyi olan ailelerden gelmektedir; bunların durumu yavaş yavaş değişmekte, bugün zar zor geçinmekle birlikte, giderek daha kötü bir duruma düşmektedirler. Her yılsonu hesaplarını kapatırken, “Vay canına! Gene mi açık verdik?” [sayfa 22] diye donakalmaktadırlar. Eskiden daha iyi günler görmüş, bugünse durumu her yıl gittikçe kötüleşen, borçları yığılan ve gitgide yoksulluğa sürüklenen bu kimseler, “geleceği düşündükleri zaman titremektedirler”. Geçmişleri ve bugünkü hayatları arasındaki bu büyük karşıtlıktan dolayı, büyük bir ruhsal bunalım içindedirler. Bu kimseler devrimci hareket için çok önemlidirler. Büyük bir kitle meydana getirmekte ve küçük burjuvazinin sol kanadını oluşturmaktadırlar. Olağan koşullarda, küçük burjuvazinin bu üç bölümünün devrim karşısındaki tutumları farklıdır. Ama savaş zamanında, başka bir deyişle devrim dalgasının yükseldiği ve zaferin ufukta belirdiği zamanlarda, küçük burjuvazinin yalnızca sol kanadı değil, orta kesimi de devrime katılabilir; dahası, proletaryanın ve küçük burjuvazinin sol kanadının büyük devrimci dalgasının sürüklediği sağ kanatçıların bile devrime katılması mümkündür. 1925 yılındaki 30 Mayıs Harekâtının⁹ ve çeşitli yerlerdeki köylü hareketinin tecrübeleri bu sonucu doğrulamıştır.

Yarı-proletarya. Burada yarı-proletarya olarak tanımlanan tabaka beş kesimden oluşmaktadır. 1) Yarı-mülk sahibi köylülerin büyük çoğunluğu,¹⁰ 2) Yoksul köylüler, 3) Küçük zanaatkarlar, 4)

⁹ 30 Mayıs Hareketi, İngiliz polisinin 30 Mayıs 1925'te, Şanghay'da Çinlileri katletmesini protesto amacıyla, bütün ülkede girişilen anti-emperyalist bir hareketti. O ayın başlarında Çingdao ve Şanghay'daki Japon dokuma fabrikalarında önemli grevler patlak vermişti. Japon emperyalistleri ve onların uşakları kuzeyli savaşağaları, bu grevleri bastırmaya giriştiler. Şanghay'daki dokuma fabrikalarının sahibi olan Japonlar, 15 Mayıs günü Gu Çenghung adında bir işçiyi vurdular ve birçok işçiyi de yaraladılar. Çingdao'daki gerici hükümet, 28 Mayıs'ta sekiz işçiyi öldürdü. 30 Mayıs'ta Şanghay'da 2 bini aşkın öğrenci, işçileri desteklemek ve yabancılara tanınan ayrıcalıkların geri alınması için, yabancılara ayrıcalık tanınan yerlerde ajitasyon yaptılar. 10 binden fazla insan, İngiliz polis merkezinin önünde toplanarak “Kahrolsun emperyalizm!” ve “Çin halkı birleşin!” sloganlarını haykırdı. Emperyalist İngiliz polisi ateş açarak birçok öğrenciyi öldürdü ve yaraladı. Bu olay, 30 Mayıs Katliamı olarak bilinir. Olay çok geçmeden bütün ülkede öfke uyandırdı ve işçilerin, öğrencilerin ve tezgâhtarların her yerde başlattıkları gösteri ve grevler çok büyük çapta bir anti-emperyalist harekete dönüştü.

Tezgâhtarlar,¹¹ 5) İşportacılar.

Yoksul köylülerle birlikte yarı-mülk sahibi köylülerin ezici çoğunluğu, köylü kitlelerinin büyük bir bölümünü oluşturmaktadır. Köylü sorunu özünde onların sorunudur. Yarı-mülk sahibi köylüler, yoksul köylüler ve küçük zanaatkârlar, mülk sahibi köylülerden ve el sanatları ustalarından da daha küçük çapta üretim yaparlar. Gerçi ortakçı köylüler ve yoksul köylülerin büyük çoğunluğu yarı-proletarya sayılır, ama bunlar gene de ekonomik durumlarına göre yukarı, orta ve aşağı olmak üzere, daha küçük üç kesime ayrılabilir. Yarı-mülk sahibi köylüler, mülk sahibi köylülerden daha kötü durumdadır; çünkü her yıl ihtiyaçları olan yiyeceğin yansını olsun sağlayamamakta ve bu açığı kapamak için başkalarından toprak kiralamak, işgüçlerinin bir bölümünü satmak ya da küçük ticaretle uğraşmak zorunda kalmaktadırlar. Ürünün henüz alınmadığı ve eski ^[sayfa 23] ürünün de tüketilmiş bulunduğu, ilkbahar sonları ve yaz başlarında çok yüksek faizle borçlanır ve yüksek fiyatla tahıl satın alırlar. Elbette, onların bu kötü durumu, başkalarının yardımına hiç gerek duymayan, mülk sahibi köylülerin durumundan daha zordur, ama yoksul köylülerden de daha iyi durumdadırlar. Çünkü yoksul köylülerin hiç toprağı yoktur ve bir yıllık çalışmalarının karşılığında ürünün ancak yansını, hatta yansından bile azım alırlar. Oysa ortakçı köylüler, başkalarından kiraladıkları topraklardan elde edilen ürünün, ancak yansını ya da yansından azmi alabilmelerine karşılık, kendi topraklarından elde ettikleri ürünün tümüne sahip olabilirler. Dolayısıyla, yarı - mülk sahibi köylüler, mülk sahibi köylülerden daha devrimci olmakla birlikte, yoksul köylüler kadar devrimci değildirler. Yoksul köylüler, toprak ağalarının sömürdüğü kiracı köylülerdir. Bunlar da ekonomik durumlarına göre, gene iki kesime ayrılabilir. Bir kesiminin az çok yeterli tarım aracı ve biraz parası vardır. Bu tür köylüler, bir yıllık çalışmalarının karşılığı olan ürünün yansını ellerinde tutabilirler. Açıklarını kapamak için yarı ürünler yetiştirir, balık ya, da karides tutar, tavuk ya da domuz besler ya da işgüçlerinin

¹⁰ Mao Zedung yoldaş, “yarı-mülk sahibi köylülerin ezici çoğunluğu” derken, kısmen kendi topraklarında, kısmen de başkalarından kiraladıkları topraklarda çalışan yoksullaşmış köylülerden söz ediyor.

¹¹ Eski Çin’de, tezgâhtarlar birkaç tabakaya ayrılırdı. Mao Zedung yoldaş, burada bu tabakaların sayıca en kalabalığına değiniyor. Tezgâhtarların bir de proleterlerle aynı maddi durumda bulunan aşağı tabakası vardı.

bir bölümünü satarak kıt kanaat yılı çıkarmaya çalışırlar. Bu yüzden, yarı-mülk sahibi köylülerden daha çetin bir hayatları vardır, ama yoksul köylülerin öteki kesiminden daha iyi durumdadırlar. Yarı-mülk sahibi köylülerden daha devrimci olmakla birlikte, yoksul köylülerin öteki kesimi kadar devrimci değildirler. Bu öteki kesiminse ne yeterli tanım aracı, ne parası, ne de yeterli gübresi vardır. Ürünleri azdır; kirayı ödedikten sonra ellerinde pek az bir şey kaldığından, işgüçlerinin bir bölümünü satmaya daha da zorunludurlar. Dar günlerinde çaresizlik içinde akrabalarından ya da dostlarından yardım dilerler, kendilerini; birkaç gün yetecek birkaç **tu** ya da birkaç **şeng*** tahl ödünç alırlar ve dağ gibi yığılan borçlarının altında ezilirler. Bunlar köylüler içinde en kötü durumda olanlardır ve devrimci [sayfa 24] propagandaya çok açıktırlar. Küçük zanaatkârlara yarı-proleter denilmesinin nedeni, bazı basit üretim araçlarına sahip olmalarına ve hatta kendi işlerinde çalışmalarına karşılık, onların da sık sık işgüçlerini satmak zorunda kalmaları ve ekonomik durumları açısından az çok yoksul köylülere benzemeleridir. Büyük geçim sıkıntıları ve kendi kazançları ile harcamaları arasındaki uçurum yüzünden, sürekli olarak yoksulluğa düşme ve işsiz kalma korkusu içindedirler; bu bakımdan da büyük ölçüde yoksul köylülere benzerler. Tezgâhtarlar, dükkan ve mağazalarda çalışan insanlardır; çok az bir ücretle ailelerini geçindirmeye çalışırlar ve fiyatların her yıl yükselmesine karşın, ücretleri ancak birkaç yılda bir biraz artar. Bir rastlantı sonucu, dostça bir sohbete dalacak olsanız, hemen bitip tükenmeyen geçim sıkıntılarını anlatmaya koyulurlar. Yoksul köylülerle ve küçük zanaatkârlarla aşağı yukarı aynı durumda bulunan tezgâhtarlar, devrimci propagandaya oldukça açıktırlar. Mallarını bir sığa geçirip geze geze de satsalar, yol boyunca tezgah da kursalar, işportacıların sermaye ve kazancı çok azdır. Geçinecek kadar para kazanamazlar. Durumları aşağı yukarı yoksul köylülerin durumuna benzer; tıpkı yoksul köylüler gibi, bunlar için de koşulların değişmesi ancak devrimle mümkündür.

Proletarya. Modern sanayi proletaryasının sayısı yaklaşık 2 milyondur. Sayıca fazla olmamasının nedeni, Çin' in ekonomik bakımından geri olmasıdır. Bu 2 milyon sanayi işçisi, esas olarak beş sanayi kolunda, yani demiryolu, madencilik, deniz ulaşımı, doku-

* *Tu* ve *şeng*, Çin ölçü birimleridir. Bir *tu*, on litredir. -Ç.N.

ma ve gemi yapımı kollarında çalışır. Bunların büyük bir bölümü yabancı kapitalistlerin işletmelerinde köleleştirilmiştir. Sayıca fazla olmamakla birlikte, sanayi proletaryası Çin'in yeni üretici güçlerini temsil eder, modern Çin'in en ilerici sınıfıdır ve devrimci hareketin önder gücü durumuna gelmiştir. Son dört yılın güçlü grevleri, sanayi proletaryasının Çin devrimindeki rolünün önemini gözler önüne sermiştir. Sözgelimi, denizcilerin grevleri,¹² demiryolu işçilerinin grevi,¹³ Kaylan ve Ciazoo kömür madenlerindeki grevler,¹⁴ Şamin grevi¹⁵ ve [sayfa 25] 30 Mayıs Olayından sonra Şanghay ve Hongkong'daki genel grevler¹⁶. Sanayi işçilerinin bu durumda ol-

¹² Denizcilerin grevleri, 1922 başlarında Hongkong'daki denizciler ve Yangze Irmağındaki buharlı gemilerin tayfalarının düzenlendi. Hongkonglu denizciler sekiz hafta dayandı. Zorlu ve kanlı bir mücadeleden sonra, Hongkong'daki emperyalist İngiliz yetkililer, en sonunda ücretleri artırmak, Denizciler Birliği üzerindeki yasağı kaldırmak, tutuklu işçileri salıvermek ve şehitlerin ailelerine tazminat ödemek zorunda kaldılar. Kısa bir süre sonra, Yangze Irmağındaki buharlı gemilerin tayfaları da greve giderek mücadelelerini iki hafta sürdürdüler ve başarıya ulaştılar.

¹³ Çin Komünist Partisi, 1921'de kurulduktan hemen sonra demiryolu işçilerini örgütlemeye girişti. 1922-1923 yıllarında demiryollarının bütün ana hatlarında Partinin önderliğinde grevler gerçekleşti. Bunların en ünlüsü, Pekin-Hankov Demiryolunda 4 Şubat 1923'te başlayan genel grevdi. Birleşik bir sendika kurma özgürlüğü uğrunda verilen bir mücadeleydi bu. İngiliz emperyalizminin desteklediği kuzeyli savaşağaları Vu Peyfu ve Siao Yaonan, 7 Şubatta grevcileri katlettiler. Bu olay, 7 Şubat Katliamı olarak bilinir.

¹⁴ Kaylan Kömür Ocakları, Hebey Eyaletindeki büyük Kayping ve Luançov kömür yataklarına genel olarak verilen addi. O sıralar bu kömür ocaklarında 50 binden fazla işçi çalışıyordu. İngiliz emperyalistleri, 1900'deki Yi Ho Tuan Hareketi sırasında Kayping madenlerini ele geçirdiler. Bunun ardından Çinliler, Luançov Kömür Madencilik Şirketini kurdular ve bu şirket daha sonra, Kaylan Madencilik İşletmesine katıldı. Böylece iki maden yatağı da İngiliz emperyalizminin mutlak denetimi altına girdi. Kaylan grevi 1922 Ekiminde yapıldı. Henan Eyaletinde bulunan Ciazoo kömür madenleri de Çin'in başka bir ünlü kömür havzasıdır. Ciazoo grevi 1 Temmuz-9 Ağustos 1925 tarihleri arasında yapıldı.

¹⁵ Şamili, İngiliz emperyalizminin Kanton şehrindeki ayrıcalıklı bölgesiydi. Bu bölgeyi yöneten İngiliz emperyalistleri, 1924 Temmuzunda, bölgeye girip çıkan bütün Çinlilerin, fotoğrafı bir geçiş belgesi taşımalarını zorunlu kılan, yeni bir polis kararnesi yayınladılar. Yabancılar bu dışında tutuluyordu. Şa-min'deki işçiler 15 Temmuz günü bu ayrımcı protesto etmek amacıyla greve çıktılar. Sonunda İngiliz emperyalistleri bu kararnameyi geri almak zorunda kaldılar.

¹⁶ Şanghay'daki 30 Mayıs Hareketinin ardından, 1 Haziran 1925'te Şanghay'da ve 19 Haziranda da Hongkong'da genel grevler patlak verdi. Şanghay'da 200 bini, Hongkong'daysa 250 bini aşkın işçi greve katıldı. Büyük Hongkong grevi bütün ülke halkının desteğiyle on altı ay dayandı. Dünya işçi hareketi tarihinin en uzun greviydi bu.

malarnın birinci nedeni, birarada bulunmalarıdır. Halkın başka hiç bir kesimi böylesine yoğun bir biçimde birarada değildir. İkinci neden, ekonomik durumlarının kötülüğüdür. Her türlü üretim olanağından yoksun kılınmışlardır; ellerinden başka bir şeyleri kalmamıştır; asla zengin olma umutları yoktur; üstelik emperyalistler, savaşımları ve burjuvazi tarafından en amansız bir biçimde ezilmektedirler. Özellikle iyi savaşçılar olmalarının nedeni budur. Şehirlerdeki hamallar da göz önüne alınması gereken bir güçtür. Bunların çoğu liman işçileri ve çekçekçilerdir; aralarında ayrıca lağım işçileri ve çöpçüler de vardır. Elllerinden başka hiç bir şeye sahip olmayan bu insanlar, ekonomik bakımdan sanayi işçilerine benzer bir durumdadırlar. Ama onlar kadar yoğun değildirler ve üretimde daha önemsiz bir rol oynarlar. Çin’de modern çiftçilik şimdilik çok sınırlıdır. Köy proletaryası derken, işgüçlerini yıllık, aylık ya da günlük olarak satan tarım işçilerini kastediyoruz. Ne toprağı, ne parası, ne de tarım aracı olan bu insanlar, ancak işgüçlerini satarak yaşayabilirler. Bütün işçiler arasında en uzun süre, en düşük ücretle ve en kötü koşullarda çalışan ve en az işgüvenliğine sahip olanlar bunlardır. Bunlar, köylerde en fazla ezilen insanlardır ve köylü hareketi içindeki yerleri, yoksul köylülerinki kadar önemlidir.

Bütün bunların dışında, topraklarını yitiren köylülerden ve iş bulamayan zanaatkarlardan oluşan, epey geniş bir lümpen-proletarya vardır. Yarınlarna en az güvenle bakanlar bunlardır. Ülkenin her yanında gizli dernekler kurmuşlardır. Aslında bu dernekler, başlangıçta siyasi ve ekonomik mücadele amacıyla kurulmuş yardımlaşma dernekleriydi; örneğin, Fucien ve Guangdong’daki Üçler Derneğı, Hunan, Hubey, Guycov ve Sicuan’daki Kardeşlik Derneğı, Anhuy, Henan ve Şandong’daki Büyük Kılıç Derneğı, Çili¹⁷ ve üç kuzeydoğı eyaletindeki Akılcı Hayat Derneğı ve Şanghay ve daha başka yerlerdeki Yeşil Kuşak Derneğı.¹⁸ Çin’in çetin sorunlarından

¹⁷ Çili, Hebey Eyaletinin eski adıydı.

¹⁸ Üçler Derneğı, Kardeşlik Derneğı, Büyük Kılıç Derneğı, Akılcı Hayat Derneğı ve Yeşil Kuşak Derneğı, halkın kurduğı ilkel gizli örgütlerdi. Üyeleri daha çok iflas etmiş köylülerden, işsiz zanaatkarlardan ve lümpen-proletaryadan oluşuyordu. Böyle unsurlar, feodal Çin’de, çoğı zaman bir din ya da boşanç çevresinde biraraya gelerek, değışik adlar altında ataerkil örgütler kurarlardı; bunlardan bazıları silahlıydı. Lümpen-proleterler, bu örgütler aracılığıyla birbirlerine, toplumsal ve ekonomik bakımdan yardım etmeyi amaçlar ve kimi zaman da kendilerini ezen bürokratlara ve

biri de, bu insanların nasıl [sayfa 26] ele alınacağı sorunudur. Gözüpek savaşçılar olmakla birlikte, yıkıcılığa yatkın olan bu insanlar, doğru bir rehberlik altında devrimci bir güce dönüşebilirler.

Özetlersek, düşmanlarımız, emperyalizmle işbirliği içinde olan herkes, yani savaşçıları, bürokratlar, komprador sınıf, büyük toprakası sınıfı ve onlara bağlı aydınların gerici kesimidir. Devrimimizin önder gücü, sanayi proletaryasıdır. En yakın dostlarımız, bütün yan-proletarya ve küçük burjuvazidir. Yalpalayan orta burjuvaziye gelince, sağ kanadı düşmanımız, sol kanadı da dostumuz durumuna gelebilir. Ama biz, her zaman tetikte olmalı ve saflarımız arasında da kanışıklık yaratmalarına izin vermemeliyiz. [sayfa 27]

toprakalarına karşı savaşlırdı. Böylesine geri örgütlerin, köylüler ve zanaatkârlar için bir çıkış yolu olamayacağı açıktı. Üstelik toprakaları ve yerel zorbalı bu örgütleri kolayca denetim altına alabilir ve kullanabilirdi; bu nedenle ve körü körüne yıkıcılıkları yüzünden, bunlardan bazıları gerici birer güç olup çıktılar. 1927'deki karşı-devrimci darbe sırasında Çan Kayşek, emekçi halkın birliğini parçalamak ve devrimi yok etmek için onlardan yararlandı. Modern sanayi proletaryası ortaya çıkıp günden güne güçlendikçe, köylüler, işçi sınıfının önderliğinde adım adım yepyeni bir örgütlenmeye gittiler ve böylece bu ilkel, geri demeklerin *varlık nedeni* de ortadan kalkmış oldu.

HUNAN'DAKİ KÖYLÜ HAREKETİNE İLİŞKİN
BİR ARAŞTIRMA ÜZERİNE RAPOR*
Mart 1927

KÖYLÜ SORUNUNUN ÖNEMİ

Hunan'a¹⁹ son gidişimde, Siangtan, Siangsiang, Heng-şan, Li-ling ve Cangşa illerindeki durum hakkında ilk elden soruşturma yaptım. 4 Ocaktan 5 Şubata kadar geçen otuz iki günde il merkezlerinde ve köylerde tecrübeli köylülerin ve köylü hareketi içinde çalışan yoldaşların katıldıkları toplantılar düzenledim; raporlarını dikkatle dinledim ve birçok bilgi topladım. Köylü hareketinin birçok yönü, Hankov ve Cangşa'daki eşrafın söylediklerinin tam tersiydi.

* Bu makale, o sıralarda köylülerin devrimci mücadelesine, gerek Parti içinden, gerekse Parti dışından yöneltilen sızlanma ve eleştirilere bir cevap olarak yazılmıştır. Mao Zedung yoldaş, bu eleştirileri cevaplandırmak amacıyla, otuz iki gün Hunan Eyaletinde kalarak bir araştırma yaptı ve bu raporu kaleme aldı, Cen Dusiu'nun başını çektiği, Parti içindeki sağ oportünistler, onun görüşlerim kabul etmeyerek, kendi yanlış fikirlerinde direndiler. Bunların başlıca hatası, Guomintang içindeki gerici eğilim karşısında korkuya kapılarak, başlamış ya da başlamakta olan büyük devrimci köylü mücadelelerini desteklemeye cesaret edememeleriydi. Bunlar, Guomintang'ı yatıştırmak amacıyla, devrimde proletaryanın temel müttefiki olan köylülüğü terketmeyi yeğlediler ve böylece işçi sınıfım ve Komünist Partisini tek başına ve desteksiz bıraktılar. İşte Guomintang, esas olarak Komünist Partisi içindeki bu zaafıtan yararlanabildiği içindir ki, 1927 yazında devrime ihanet etmeye, "parti temizliğine" girişmeye ve halka karşı savaş açmaya cesaret edebilmiştir.

¹⁹ Hunan Eyaleti, o sıralarda Çin'deki köylü hareketinin merkeziydi.

Şimdiye kadar habersiz olduğum birçok garip şey gördüm ve işittim. Birçok başka bölge için de, aynı şeylerin geçerli olduğuna inanıyorum. Köylü hareketi aleyhinde söylenen bütün sözler hemen geri alınmalıdır. Devrimci yetkililerin köylü hareketiyle ilgili olarak aldıkları yanlış önlemler hemen değiştirilmelidir. Devrimin gelişmesine ancak böyle katkıda bulunabiliriz. Çünkü köylü hareketinin günümüzdeki [sayfa 31] yükselişi çok büyük bir olaydır. Yakında Çin'in orta, kuzey ve güney eyaletlerinde yüz milyonlarca köylü, ne kadar büyük olursa olsun, hiç bir gücün durduramayacağı güçlü bir fırtına gibi, bir kasırga gibi çok ani ve şiddetli bir şekilde ayaklanacaktır. Onlar, kendilerini bağlayan engelleri parçalayacaklar ve kurtuluşa giden yolda hızla ileri atılacaklardır. Bütün emperyalistleri, savaşağalarını, yiyci memurları, yerel zorbaları ve mütegalibeyi mezara göndereceklerdir. Her devrimci parti ve her devrimci yoldaş sınanacak ve kitlelerin verdiği karara göre ya kabul edilecek ya da reddedilecektir. Üç seçenek vardır: Kitlelerin başına geçerek onlara önderlik mi edeceğiz? Bağırıp çağırarak, eleştirerek onların gerisinde mi kalacağız? Yoksa, önlerine dikilip onlara karşı mı çıkacağız? Her Çinli seçimini yapmakta özgürdür, fakat olaylar sizi bir an önce seçim yapmaya zorlayacaktır.

ÖRGÜTLENİN!

Hunan'daki köylü hareketinin gelişmesi, hareketin şimdiden oldukça ilerleme göstermiş olduğu eyaletin merkez ve güney yörelerindeki illerle ilgili olarak kabaca iki döneme ayrılabilir. Birincisi, geçen yılın Ocak ayından Eylül aya kadar olan örgütlenme dönemidir. Bunun Ocak Haziran arası yeraltı faaliyetleri, devrimci ordunun Çao [sayfa 32] Hengti'yi²⁰ kovaladığı Temmuz-Eylül arası ise açık faaliyet dönemi idi. Bu dönemde köylü birliklerinin üye sayısı 300-400 bini geçmiyordu ve köylü birliklerinin doğrudan önderliği altındaki yığınların sayısı 1 milyondan fazla değildi; köylük bölgelerde henüz hemen hemen hiç mücadele yoktu ve sonuç olarak köylü birlikleri başka çevrelerde çok az eleştiriliyordu. Birliklerin üyeleri Kuzey Sefer Ordusunda kılavuz, keşifçi ve hamal olarak çalıştıklarını-

²⁰ O sıralarda Hunan'ın yöneticisi olan Çao Hengti, kuzeyli savaşağalarının ajanıydı. 1926 yılında Kuzey Sefer Ordusu tarafından devrildi.

dan, bazı subaylar bile köylü birlikleri hakkında olumlu şeyler söylüyorlardı. Geçen Ekimden, bu yılın Ocak ayına kadar olan ikinci dönem ise, devrimci eylem dönemiymiş. Birliklerin üye sayısı 2 milyona çıktı ve bu birliklerin doğrudan önderliği altındaki yığınların sayısı 10 milyona ulaştı. Köylüler birliklere girerken genellikle bütün aile adına bir kişinin adını verdiklerinden 2 milyon üye demek, birliklerin etkisi altında aşağı yukarı 10 milyonluk bir kitle var demektir. Bugün Hunan'daki köylülerin hemen hemen yansı örgütlenmiş durumdadır. Siangtan, Siangsiang, Liuyang, Cangşa, Liling, Ningsiang, Pingciang, Siangyin, Hengşan, Hengyang, Leyyang, Censien ve Anhua gibi illerde köylülerin hemen hepsi, köylü birliklerinde toplanmıştır ya da onların önderliği altındadır. Köylüler, yaygın örgütlenmelerinin gücüyle harekete geçtiler ve köylük bölgelerde dört ay içinde, tarihte eş görülmedik büyük bir devrim yaptılar.

KAHROLSUN YEREL ZORBALAR VE MÜTEGALLİBE! BÜTÜN İKTİDAR KÖYLÜ BİRLİKLERİNE!

Köylülerin saldırılarının ana hedefleri yerel zorbalar, mütegalibe ve yasa tanımayan toprakağalardır; fakat köylüler bu hedeflerin yanı sıra, ataerkil düşünce ve kurumlara, şehirlerdeki yiyici memurlara ve köylük bölgelerdeki kötü uygulama ve geleneklere de darbeler indirdiler. Saldırı, gücü ve hızı açısından çok şiddetliydi; önünde eğilenler yaşadılar, karşı koyanlar ise” yok oldular. Bunun sonucunda, [sayfa 33] feodal toprakağalarının binlerce yıl yararlandıkları ayrıcalıklar paramparça edilmektedir. Toprakağalarının elde ettikleri bütün onur ve saygınlık bir kenara atılmaktadır. Toprakağalarının iktidarının çöküşüyle birlikte, köylü birlikleri şimdi tek yetkili organ durumuna geldiler ve yaygın bir slogan olan “Bütün iktidar köylü birliklerine!” sloganı gerçekleşmiş oldu. Artık kan-koca arasındaki tartışmalar gibi önemsiz durumlar bile köylü birliklerine getirilmektedir. Köylü birliklerinin bir üyesine danışmadan hiç bir şey çözülememektedir. Birlik, gerçekte köylük bölgelerdeki bütün işleri yönetmektedir ve kelimenin tam anlamıyla, “onun borusu ötmektedir”. Birliklerin dışında olanlar, birlikler hakkında yalnızca iyi şeyler söyleyebilmekte ve birliklerin aleyhinde hiç bir söz edememektedirler. Yerel zorbalardan, mütegalibenin ve kanun tanımayan toprakağalarının bütün söz hakları ellerinden alınmıştır ve hiç biri aleyhte

bir söz mırıldanmaya bile cesaret edememektedir. Köylü birliklerinin gücü ve baskısı karşısında, yerel zorba ve mütegalibenin en önde gelenleri Şanghay'a, ikinci derecedekiler Hankov'a, üçüncü derecedekiler Cangşa' ya, dördüncü derecedekiler il merkezlerine kaçmışlar, beşinci ve daha alt derecedekiler ise köylerdeki köylü birliklerine teslim olmuşlardır.

Küçük mütegalibeden biri, "İşte on yuan*. Lütfen köylü birliğine girmeme izin verin" dediğinde, köylüler, "Hih! Senin pis paranı kim ne yapsın!" diye karşılık vermektedirler.

Daha önce köylü birliklerine karşı çıkan orta ve küçük toprağalarının çoğu, zengin köylüler ve hatta orta köylülerin bir bölümü şimdi kabul edilmek için boşuna uğraşmaktadırlar. Çeşitli yerleri gezerken, bana "Eyalet merkezinden gelen Sayın Komite Üyesi, lütfen bana kefil olun." diye yalvaran insanlarla karşılaştım.

Çing Hanedanı sırasında yerel yetkililerin düzenledikleri aile sayımı, bir usule uygun kütük, bir de "diğer" kütükten [sayfa 34] oluştu; birincisi namuslu kişiler, ikincisi ise hırsızlar, haydutlar ve diğer istenmeyen kişiler içindi. Şimdi de bazı bölgelerde köylüler, daha önce köylü birliklerine karşı çıkmış olanları korkutmak için bu yöntemi kullanmaktadırlar. "Adlarını diğer kütüğe geçirin" diyorlar.

Adlarının diğer kütüğe geçirilmesinden korkan bu tip insanlar, köylü birliklerine kabul edilmek için çeşitli yollara başvuruyorlar; ve bu sorun kafalarını o derece meşgul ediyor ki, adlarını yazdırmadan kendilerini güvenlik içinde hissetmiyorlar. Fakat çoğunlukla geri çevrildiklerinden, kendilerini sürekli olarak diken üstünde hissediyorlar. Birliklerin kapılarının yüzlerine kapatılmasıyla, evsiz barsız birer serseri ya da köylülerin deyimiyle "süprüntü" duruluna düşüyorlar. Kısacası, dört ay önce "köylü çetesi" diye aşağılanan şey, şimdi en onurlu bir kurum olmuştur. Önceleri eşrafın gücü karşısında yerlere eğilenler şimdi köylülerin gücünün önünde eğiliyorlar. İstisnasız herkes, geçen Ekimden beri dünyanın değiştiğini kabul etmektedir.

"ÇOK KÖTÜ!" MÜ, YOKSA "ÇOK İYİ!" Mİ?

Köylülerin ayaklanması, eşrafın tatlı uykularını kaçırdı. Köylük

* Yuan; Çin para birimi. -Ç.N.

bölgelerdeki olaylarla ilgili haberlerin şehirlere ulaşması, eşraf arasında hemen yaygara kopmasına yol açtı. Çangşa'ya varışından az sonra, her çeşit insanla karşılaştım ve bir sürü dedikodu dinledim. Orta tabakalardan Guomindang'ın sağ kanat unsurlarına kadar herkes, bütün bu olup biteni şu tek sözcükle özetliyordu: "Çok kötü!", sıralarda şehirde herkesin dilinde dolaşan "Çok kötü" fikrinin etkisi altında kalan, oldukça devrimci fikirlere sahip insanların bile, köylük bölgelerde olup biteni gözlerinde canlandırdıklarında moralleri bozuluyor ve "çok kötü" sözünü reddedemiyorlardı. Hatta bayağı ilerici insanlar bile, "Çok kötü olsa da, bir devrimde böyle şeylerin olması kaçınılmazdır" diyorlar. Kısacası hiç kimse "çok kötü" sözünü [sayfa 35] bütünüyle reddedemiyordu. Ama daha önce de belirttiğimiz gibi, gerçek şudur: Geniş köylü yığınları, tarihi görevlerini yerine getirmek için ayaklanmışlardır; köylük bölgelerdeki demokrasinin güçleri, köylük bölgelerdeki feodalizmin güçlerini yıkmak için ayaklanmışlardır. Yerel zorbalara, mütegalibe ve yasa tanımayan toprak ağalarından meydana gelen ataerki-feodal sınıf, binlerce yıllık zorba yönetimin temelini oluşturmuştur ve emperyalizmin, savaşağalığının ve yiyici bürokrasinin de temel taşıdır. Bu feodal güçleri yıkmak, milli devrimin gerçek hedefidir. Ömrünün milli devrime adanmış kırk yılı boyunca Dr. Sun Yatsen'in yapmak isteyip de yapamadığı şeyleri, köylüler birkaç ay içinde yaptılar. Bu, şimdiye kadar değil kırk yılda, binlerce yılda başlanmamış çok büyük bir iştir. Bu, çok iyi bir şeydir. Hiç de "çok kötü" değildir. "Çok kötü" olmakla hiç ilgisi yoktur. "Çok kötü", açıkça toprak ağalarının çıkarları doğrultusunda, köylülerin ayaklanmasına karşı çıkmak için ortaya atılmış bir teoridir; açıkça toprak ağası sınıfının eski feodal düzenini koruma ve yeni demokrasi düzeninin kurulmasını engelleme teorisidir; açıkça karşı-devrimci bir teoridir. Devrimci yoldaşlardan hiç biri bu saçmalığı ağzına almamalıdır. Eğer sağlam bir devrimci bakış açısına sahipseniz ve köylere gidip durumu kendi gözlerinizle görürseniz, hiç kuşku yok ki, şimdiye kadar hiç duymadığınız ölçüde büyük bir heyecan duyacaksınız. Milyonlarca köle, yani köylüler, kendilerini iliklerine kadar sömürerek semirmiş olan düşmanlarını şimdi yere çalmaktadır. Köylülerin yaptığı, tamamen haklı bir şeydir, çok iyi bir şeydir! "Çok iyi", köylülerin ve bütün diğer devrimcilerin teorisidir. Her devrimci yoldaş, milli devrimin köylük bölgelerde köklü bir değişmeyi gerektirdiğini bilmelidir. 1911 Devrimi²¹, bu değişikliği

gerçekleştiremedi ve bu yüzden başarısızlığa uğradı. Bu değişiklik şimdi gerçekleştirilmektedir ve bu, devrimin tamamlanması açısından önemli bir etkidir. Her devrimci yoldaş, bu hareketi desteklemek zorundadır; yoksa karşı-devrimci saflarda yer alıyor demektir.

[sayfa 36]

”FAZLA İLERİ GİTME” SORUNU

Bir de, “Evet, köylü birlikleri gereklidir, ama fazla ileri gidiyorlar” diyenler var. Bu, orta yolcuların görüşüdür. Ama bakalım, gerçek durum böyle mi? Doğru, köylük bölgelerde köylüler bir bakıma “yönetilemez” durumdadırlar. Bütün yetkiyi elinde toplayan köylü birliği, toprağağalarına söz hakkı tanımamakta ve onların saygınlığını yok etmektedir. Bu, toprağağalarını yere çalıp onları ayaklar altına almak demektir. Köylüler, toprağağalarına, “Seni diğer kötüğe geçireceğiz” diye gözdağı vermektedirler. Yerel zorbaları ve mütegalibeyi para cezasına çarptırmakta, onlardan bağışta bulunmalarını istemekte ve tahtrevanlarını paramparça etmektedirler. Halk, topluca, köylü birliğine karşı çıkan yerel zorbalara ve mütegalibenin evlerine girmekte, domuzlarını kesip, tahıllarına el koymaktadır. Hatta yerel zorbalara ve mütegalibenin evlerindeki genç hanımların fildişi kakmalı yataklarına birkaç dakikalığına uzanıp keyfetmektedirler. En küçük bir provokasyona girişeni hemen tutuklamakta, tutukladıklarının kafalarına kâğıttan uzun külahlar geçirip, “Pis toprağağaları, şimdi anladınız mı bizim kim olduğumuzu!” diyerek, bunları köylerde dolaştırmaktadırlar. Köylüler, canlarının her istediğini yaparak ve her şeyin altını üstüne getirerek, köylük bölgelerde bir çeşit terör estirmişlerdir. Bazılarının “fazla ileri gitmek” ya da “bir yanlış düzeltiyim derken sınırları aşmak” ya da “bu kadar da gerçekten fazla” dedikleri şey, işte budur! Bu gibi

²¹ 1911 Devrimiyle, Çing Hanedanının müstebit rejimi devrildi. 10 Ekim 1911’de, Çing Hanedanının Yeni Ordusunun bir kesimi, burjuva ve küçük burjuva devrimci derneklerin teşvikiyle, Hubey Eyaletindeki Vuçang’da ayaklandı. Bunu başka eyaletlerde çıkan ayaklanmalar izledi ve çok kısa bir süre içinde Çing Hanedanının hâkimiyeti yıkıldı. 1 Ocak 1912’de, Nancing’de Çin Cumhuriyeti Geçici Hükümeti kuruldu ve Sun Yatsen Geçici Cumhurbaşkanı seçildi. Devrim, burjuvazinin köylüler, işçiler ve şehir küçük burjuvazisiyle kurduğu ittifak sayesinde zafere ulaştı. Ancak devrimi yöneten grup, niteliği bakımından uzlaşmacı olduğu, köylülerin gerçek çıkarlarını savunmadığı, emperyalist ve feodal baskıya boyun eğdiği için, iktidar kuzeyli savaşağası Yuan Şıkay’ın eline geçti ve devrim başarısızlıkla sonuçlandı.

sözler, ilk bakışta doğru gibi gözükebilir, ama aslında yanlıştır. Birincisi, köylüleri bütün bunları yapmaya iten, yerel zorbalarn, müte-gallibenin ve yasa tanımayan toprakağalarının kendileri olmuştur. Bunlar ellerindeki iktidarı yüzyıllar boyu köylülere zulmetmek ve onları ayakları altında ezmek için kullanmışlardır. Köylülerin bu derece sert bir tepki göstermelerinin nedeni de budur. En şiddetli ayaklanmalar ve en ciddi karışıklıklar, hep, yerel zorbalarn, müte-gallibenin ve kanun tanımayan ^[sayfa 37] toprakağalarının en zalimce davrandıkları yerlerde ortaya çıkmıştır. Köylülerin açık seçik bir görüşü vardır. Kim kötüdür, kim değildir; en kötüsü kimdir, kim o kadar kötü değildir; kim ağır bir cezayı hak etmiştir, kim hafif bir cezayla bırakılabilir; bütün bu konularda köylülerin açık seçik bir görüşü vardır ve verilen cezanın işlenen suçu aştığı pek az görülmüştür. İkincisi, devrim yapmak, ziyafet vermeye, yazı yazmaya, resim yapmaya ya da nakış işlemeye benzemez; o kadar zarif, o kadar sakın ve yumuşak, o kadar ılımlı, uysal, kibar, ölçülü ve âli-cenap olamaz.²² Devrim bir ayaklanmadır, bir sınıfın başka bir sınıfı devirdiği bir şiddet hareketidir. Bir köylü devrimi ise, köylülüğün feodal toprakağaları sınıfının iktidannı yıktığı bir devrimdir. Köylülerin en büyük zora başvurmadan, toprakağalarının binlerce yıldır süregelen ve derin kökleri olan hâkimiyetini yıkmaları olanaksızdır. Köylük bölgelerin çok büyük bir devrimci atılıma ihtiyacı vardır; çünkü ancak böyle bir atılım, milyonlarca insanı harekete geçirip, onları büyük bir güç haline getirebilir. Yukarıda sözünü ettiğimiz ve bazıları tarafından “fazla ileri gitmek” diye nitelendirilen bütün eylemler, köylük bölgelerdeki görkemli devrimci atılımın köylülerde yarattığı güçten doğmaktadır. Köylü hareketinin ikinci döneminde, yani devrimci eylem döneminde, bu gibi şeylerin yapılması zorun-luydu. Bu dönemde, köylülerin kayıtsız şartsız hâkimiyetinin kurulması gerekiyordu. Köylü birliklerine yöneltilen kötü niyetli eleştirilerin yasaklanması gerekiyordu. Eşrafın hâkimiyetinin tamamen yıkılması, bunların yere çalınıp kıpırdayamaz duruma getirilmesi gerekiyordu. Bu dönemde fazla ileri gitmek diye nitelendirilen bütün eylemler, devrimci bir önem taşımaktadır. Açıkça söylemek gerekirse, bütün köylük bölgelerde bir süre için terör estirmek gereklidir. Yoksa köy-

²² Bunlar, Konfüçyus’un müritlerinden birinin, Konfüçyus’un erdemlerini anlatırken kullandığı terimlerdi.

lük bölgelerde karşı-devrimcilerin faaliyetlerini bastırmak ya da eşrafın hâkimiyetini yıkmak mümkün olamaz. Bir yanlış düzeltebilmek için olağan sınırları aşmak gerekir, yoksa yanlış düzeltilemez.²³ Köylülerin “fazla ileri, gittiğinden” söz edenler, ilk bakışta, daha önce sözünü ettiğimiz [sayfa 38] “Çok kötü!” diyenlerden farklı gibi gözüküyorlarsa da, aslında bunlar da aynı bakış açısından hareket etmekte ve aynı şekilde toprakağalarının, ayrıcalıklı sınıfların çıkarlarını savunan teorisini dile getirmektedirler. Köylü hareketinin yükselmesini engellediği ve devrimi kösteklediği için bu teoriye karşı çıkmalıyız.

“AYAKTAKIMI HAREKETİ”

Guomindang’ın sağ kanadı, “Köylü hareketi, ayaktakımının, tembel köylülerin hareketidir” demektedir. Bu görüş Cangşa’da yaygındır. Köylerde bulunduğum sırada eşraf, “Köylü birliklerinin kurulmasına bir diyeceğimiz yok; ama şu anda bu birliklerin başında bulunanlar iyi değil. Bunların değiştirilmesi gerekir!” demekteydi. Bu görüş, sağ kanat unsurlarının dediğiyle aynı kapıya çıkmaktadır. Her iki görüşe göre de, bir köylü hareketi olabilir Czaten hareketi başlamış olduğundan kimse tersini söylemeye cesaret edememektedir, ama bu hareketin başında bulunanlar iyi değildir. Bu görüşleri savunanlar, özellikle köylü birliklerinin alt kademelerinden sorumlu olan kişilerden nefret etmekte ve bunlara “ayaktakımı” demektedirler. Kısacası, eskiden eşraf tarafından hor görülen, ayaklar altında çiğnenen, toplumda yeri ve söz hakkı olmayan herkes şimdi cesaretle başkaldırmıştır. Sadece başkaldırmakla kalmayıp iktidarı da ellerine geçirmişlerdir. Onlar, şimdi kasaba köylü birliklerinin

²³ Eski bir Çin deyişi olan “bir yanlış düzeltirken sınırı aşmak” sözü, halkın faaliyetlerini kısıtlamak amacıyla sık sık kullanılmaktaydı. Buna göre, kurulu düzenin sınırları içinde kalan reformlara izin verilmeli, ama eski düzeni tamamen yıkmayı amaçlayan faaliyetler yasaklanmalıydı. Bu sınırlar içinde kalan eylemlere “uygun” gözüyle bakılıyor, buna karşılık eski düzeni (sayfa 74) tamamen yıkmayı amaçlayan eylemler “sınırı aşan” eylemler olarak nitelendiriliyordu. Bu, reformculara ve devrimci saflardaki oportünistlere özgü bir anlayıştır. Mao Zedung yoldaş, bu reformcu anlayışı çürüttü. Metinde geçen “Bir yanlış düzeltilebilmek için sınırların aşılması gerekir, yoksa yanlış düzeltilemez” sözüyle de, eski feodal düzene son vermek için revizyonist-reformcu yönetime değil, kitlelerin devrimci yöntemine başvurulması gerektiğini söylemek istiyordu.

Cen alt kademeleri) başında bulunmaktadırlar ve bunları korkulan ve saygı duyulan bir şey haline getirmişlerdir. Onlar, kaba, nasırlı ellerini kaldırarak eşrafın başına indirmişlerdir. Onlar mütegalibenin boynuna ip takıp kafasına da kâğıttan uzun külâhlar geçirerek bunları köylerde dolaştırmaktadırlar. (Buna, Siangtan ve Siangsiang'da "kasabada resmigeçit", Liling' de ise "çayırda resmigeçit" denilmektedir.) Eşrafın kulaklarının suçlayıcı, sert ve acımasız sözlerle tırmalanmadığı [sayfa 39] bir tek gün bile geçmemektedir. Köylüler, emirler yayınlamakta ve her şeyi yönetmektedir. Eskiden herkes ten daha aşağı olanlar, şimdi herkesin üstündedirler ve bunun adı da "her şeyi baş aşağı etmektir".

DEVİRİMİN ÖNCÜLERİ

Şeylere ve kişilere iki karşıt yaklaşımın bulunduğu her yerde, iki karşıt görüş ortaya çıkar. "Çok kötü" ve "çok iyi", "ayaktakımı" ve "devrimin öncüleri"; bunlar bu karşıtlığın örnekleridir.

Yukanda, köylülerin uzun yıllar boyunca gerçekleştiremeyen devrimci bir görevi başardıklarını ve böylece milli devrim yolunda önemli bir iş yaptıklarını söyledik. Ama bu büyük devrimci görev, bu önemli devrimci iş, köylülerin tümü tarafından mı gerçekleştirilmiştir? Hayır. Üç çeşit köylü vardır: Zengin, orta ve yoksul köylüler. Her üçü de farklı koşullar altında yaşarlar ve dolayısıyla devrim konusunda da farklı görüşlere sahiptirler. Birinci dönemde, zengin köylülerin sözünü etmekten hoşlandıkları şeyler, Kuzey Sefer Ordusunun Ciangsi'de büyük bir hezimete uğraması, Çan Kayşek'in yaralanıp²⁴ uçakla Guang-dung'a kaçması²⁵ ve Vu Peyfu'nun²⁶ Yuehçov'u geri almasıydı. Onlara göre, köylü birlikleri hiç kuşkusuz uzun

²⁴ Kuzey Sefer Ordusunun Yangze Vadisine yürüdüğü 1926 kışı ve 1927 ilkbaharında Çan Kayşek'in karşı-devrimci yüzü henüz tamamen ortaya çıkmamıştı ve köylü kitleleri hâlâ onun devrimden yana olduğunu sanıyorlardı. Toprakağaları ve zengin köylüler ise ondan hoşlanmıyorlardı ve Kuzey Sefer Ordusunun çeşitli yenilgilere uğradığı ve Çan Kayşek'in yaralandığı yolunda söylentiler çıkıyorlardı. Çan Kayşek'in karşı-devrimci yüzü, 12 Nisan 1927'de Şanghay'da ve başka yerlerde karşı-devrimci bir hükümet darbesi tezgâhlayıp işçileri katlettiği, köylüleri bastırdığı ve Komünist Partisine saldırdığı zaman tam olarak ortaya çıktı. O zaman toprakağaları ve zengin köylüler tutumlarını değiştirip onu desteklemeye başladılar.

²⁵ Guangdong, Birinci Devrimci İç Savaş (1924-1927) döneminde kurulan ilk devrimci üs bölgesiydi.

zaman yaşayamayacak ve Üç Halk İlkesi²⁷ de hiç bir zaman başarı kazanamayacaktı; çünkü bunlar daha önce görülmüş işitilmiş şeyler değildi. Bu durumda, kasaba köylü birliğinden bir görevli (genellikle de “ayaktakımı”ndan biri), elinde kayıt defteri, zengin bir köylünün evine gidip ona “Lütfen köylü birliğine katılır mısınız?” dediğinde zengin köylü ne cevap verirdi? Eğer bu, az buçuk terbiyeli bir zengin köylüyse. “Köylü birliği mi? Yıllardır burada yaşar, toprağımı sürerim; böyle bir şeyi daha önce hiç duymadım, ama gene de geçinip gidiyorum. Size de bu işten vazgeçmenizi tavsiye ederim!” derdi. Ama eğer bu, gerçekten ^[sayfa 40] kötü niyetli bir zengin köylüyse, “Köylü birliğiymiş! Saçma! Köylü birliği değil, kelleleri uçurma birliği! Adamın başını belaya sokmayın!” derdi. Buna rağmen, hayrettir ki, köylü birlikleri birkaç ay aşkın bir süredir varlıklarını sürdürmektedirler, hatta eşrafa karşı gelmeye bile cesaret etmişlerdir. Çevredeki eşraftan afyon çubuklarını teslim etmeyi reddedenler köylü birlikleri tarafından tutuklanıp köylerde dolaştırılmışlardır. Hatta il merkezlerinde Siangtanlı Yen Cungçiyu ve Ningsianglı Yang Çize gibi bazı büyük toprakağaları idam edilmiştir. Ekim Devriminin

²⁶ Vu Peyfu, savaşağalarının en ünlülerinden biriydi. 1923'teki başkanlık seçimlerinde parlamento üyelerine rüşvet yedirerek çevirdiği dolaplarla tanınan Cao Kun'la birlikte Çili (Hebey) kliğine bağlıydılar. Vu Peyfu, Cao'yu önder olarak desteklemekteydi ve bu ikisinden genellikle “Cao-Vu” diye sözedilmekteydi. Vu Peyfu, Anhuy kliğine bağlı bir savaşağası olan Tuan Çicuy'u 1920 yılında yenilgiye uğrattıktan sonra, İngiliz-Amerikan emperyalistlerinin bir ajanı olarak, Pekin'deki kuzeyli savaşağaları hükümetinin denetimini eline geçirdi. Pekin-Hankov Demiryolunda greve gidilmesi üzerine, 7 Şubat 1923'te işçilerin katledilmesi için emir veren de, Vu Peyfu'ydu. 1924'te Çang Zolin'le yaptığı savaşta Cbu savaş genellikle “Çili ve Fengtien klikleri arasındaki savaş” diye bilinir) yenildi ve bunun üzerine Pekin'deki yönetimden uzaklaştırıldı. 1926'da Japon ve İngiliz emperyalistlerinin teşvikiyle, Çang Zolin ile işbirliği yaptı ve böylece yeniden iktidara geldi. Vu Peyfu, Kuzey Sefer Ordusunun 1928'da Guangdong'dan kuzeye doğru yaptığı seferde altedilen ilk düşmanlardan biriydi.

²⁷ Üç Halk İlkesi, Sun Yatsen'in milliyetçilik, demokrasi ve halkın refahı konularındaki ilkeleriydi ve bunlar Çin'deki burjuva-demokratik devriminin programını oluşturmaktaydı. Sun Yatsen, 1924 yılında, Guomindang'ın 1. Milli Kongresinin bildirisinde, milliyetçiliği emperyalizme karşı çıkmak biçiminde yorumlayarak ve işçi ve köylü hareketlerinin etkin bir biçimde desteklenmesi gerektiğini açıklayarak, Üç Halk İlkesini yeniden yorumladı. Böylece Üç Halk İlkesi, Üç Büyük Siyasetten, yani Rusya ile ittifak, Komünist Parti ile işbirliği ve işçi ve köylülere yardımdan oluşan yeni Üç Halk İlkesine dönüştü. Bu yeni Üç Halk İlkesi, Birinci Devrimci İç Savaş Dönemi boyunca, Çin Komünist Partisi ile Guomindang arasındaki işbirliğinin siyasi temelini oluşturdu.

yıldönümünde, İngiliz aleyhtarı gösteriler ve Kuzey Seferinde kazanılan zaferi kutlamak için yapılan büyük törenler sırasında, her kasabada on binlerce köylü, ellerinde irili ufaklı bayraklar, yük sınıkları ve çapalarıyla birlikte sel gibi akan kitleler halinde dev gösteriler düzenlediler. Zengin köylüler, ancak bu olaylardan sonra şaşkınlığa ve korkuya kapılmaya başladılar. Kuzey Seferinde kazanılan zaferi kutlamak için yapılan büyük törenler sırasında, Civiçiang'ın alınmış olduğunu, Çan Kayşek'in yaralanmadığını ve Vu Peyfu'nun her şeye rağmen yenilmiş olduğunu öğrendiler. Üstelik her yanda "kırmızı ve yeşil pankartlar" üzerine son derece açık bir biçimde yazılmış ve "Yaşasın Üç Halk İlkesi", "Yaşasın köylü birlikleri!" ve "Yaşasın köylüler!" gibi sloganlara rastlamaktaydılar. Büyük bir şaşkınlığa ve korkuya kapılan zengin köylüler "Ne oluyoruz?" demeye başladılar. "Yaşasın köylüler"miş, şimdi bu adamlar imparator mu oldu yani?"²⁸ diyorlardı. Bundan dolayı köylü birlikleri biraz caka satıyorlar. Köylü birliklerinden gelenler, zengin köylülere, "Seni diğer kütüğe geçireceğiz" ya da "Bir ay daha geçerse, kayıt parası adam başına on yuan olacak!" demektedirler. Zengin köylüler, ancak bütün bunların etkisiyle şimdi yavaş yavaş köylü birliklerine katılmaktadırlar.²⁹ Bazıları giriş için elli sent* ya da bir yuan ödemektedir (normal kayıt parası sadece [sayfa 41] on kuruştur), bazılarıysa ancak kendilerine kefil olacak birilerini bulduktan sonra birliğe girebilmektedirler. Ama bugün bile köylü birliklerine girmemekte hâlâ direnen bir sürü zengin köylü vardır. Zengin köylüler köylü birliklerine girerken, genellikle ailelerinden almış-yetmiş yaşında birinin adını yazdırmaktadırlar; çünkü sürekli olarak "askere alınma" korkusu içindedirler. Birliğe katıldıktan sonra da, köylü birliği için çalışmaya yanaşmamakta, hep geride durmaktadırlar.

Peki, orta köylülerin durumu nedir? Bunlar, kararsız bir tutum takınmaktadırlar. Devrimin kendilerine pek yarar sağlamayacağına düşünmektedirler. Tencerelerinde pirinç kaynamaktadır ve geceyanısı kapılarına dayanan alacaklıları yoktur. Bunlar da bir şey

* *Sent*, o sıralarda, Çin'de kullanılan para birimlerinden biri. -Ç.N.

²⁸ "Yaşasın"ın Çincedeki karşılığı *vansuy'dur*. Kelimesi kelimesine çevrilecek olursa "on bin yıl" demek olan bu deyim, geleneksel olarak imparatoru selamlamak için kullanılırdı ve "imparator" ile eş anlamlı bir deyim olmuştu.

²⁹ Zengin köylülerin, köylü birliklerine girmelerine izin verilmemeliydi. Bu, 1927 yılında köylü kitlelerinin henüz kavrayamamış oldukları bir noktaydı.

hakkında onun daha önce var olup olmadığına bakarak karar vermekte, kaşlarını çatıp kendi kendilerine, “Köylü birlikleri acaba gerçekten yaşayabilir mi?”, “Üç Halk İlkesi basan kazanabilir mi?” diye düşünmektedirler. Vardıkları sonuç “Korkarım ki hayır!” olmaktadır. Her şeyin tanrının iradesine bağlı olduğuna inanmakta ve “Köylü birliği mi? Tanrının böyle bir şeyi isteyip istemediğini kim bilebilir ki?” diye düşünmektedirler. Birinci dönemde, köylü birliğinden biri elinde kayıt defteri, bir orta köylüye gidip, “Lütfen köylü birliğine katılır mısınız?” dediğinde ondan “Acelesi yok!” cevabını almaktaydı. Bunlar, ancak ikinci dönemde, köylü birlikleri büyük ölçüde etkili olduktan sonra, birliklere girmeye başlamışlardır. Orta köylüler, köylü birliklerinin çalışmalarına katılma konusunda, zengin köylülerden daha iyiseler de, bugüne kadar pek istekli davranmamışlardır, hâlâ bekle gör tutumu takınmaktadırlar. Köylü birliklerinin, orta köylülerin birliklere katılmalarını sağlamaları ve onları aydınlatmak amacıyla daha epeyce çalışma yapmaları zorunludur.

Yoksul köylüler, her zaman, köylük bölgelerde verilen çetin mücadelenin temel gücünü meydana getirmişlerdir. Hem yeraltı çalışması, hem de açık faaliyet döneminde militanca mücadele etmişlerdir. Komünist Partisinin önderliğine ^[sayfa 42] en çok uyanlar bunlardır. Yerel zorbalarla müttegallibenin oluşturduğu kampın can düşmanlarıdır ve bu kampa en ufak bir duraksama göstermeksizin saldırmaktadırlar. Yoksul köylüler, zengin köylülere, “Bakın, biz köylü birliklerine katılmalı çok oldu. Siz neden hâlâ duraksama gösteriyorsunuz?” demektedirler. Zengin köylüler ise buna alayla, “Sizi katılmaktan alıkoyacak ne var ki? Ne başınızı sokacak bir eviniz, ne de ekecek bir kanş toprağınız var!” diye karşılık vermektedirler.. Yoksul köylülerin kaybetmekten korkacakları hiç bir şeylerinin olmadığı doğrudur. Çoğunun gerçekten de “ne başını sokacak bir evi, ne de ekecek bir kanş toprağı” vardır. Gerçekten de onları köylü birliklerine katılmaktan alıkoyacak ne olabilir ki? Cangşa iliyle ilgili araştırmalara göre, köylük bölgelerdeki nüfusun yüzde 70’ini yoksul köylüler, yüzde 20’sini orta köylüler, yüzde 10’unu ise toprağaları ve zengin köylüler oluşturmaktadır. Nüfusun yüzde 70’ini meydana getiren yoksul köylüler de kendi içlerinde iki bölüme ayrılabilir: İyice yoksul olanlar ve daha az yoksul olanlar³⁰, köylük bölge nüfusunun yüzde 20’sini oluşturmakta olup tamamen mülksüzleştirilmişlerdir, yani ne toprakları, ne de paraları vardır, geçim

araçlarından tamamen yoksundurlar ve evlerini terk edip paralı askerlik, ücretli işçilik ya da gezginci dilencilik yapmak zorundadırlar. Daha az yoksul olanlar³¹, köylük bölge nüfusunun geri kalan yüzde 50'sini oluşturmakta olup kısmen mülksüzleştirilmişlerdir, yani bunlar bir parça toprakları ya da biraz paraları olan, kazandıklarından fazla tüketen ve seneyi binbir zahmet ve sıkıntıyla çıkartan zanaatkarlar, kiracı köylüler (zengin kiracı köylüler hariç) ve yarı-mülk sahibi köylüler gibi kimselerdir. Toplam olarak köylük bölgelerdeki nüfusun yüzde 70'ini meydana getiren bu büyük yoksul köylü kitlesi, köylü birliklerinin belkemiğini oluşturmaktadır; bu yoksul köylüler, feodal güçleri yıkmaya mücadelesinin öncüleri ve uzun yıllar boyunca başaramamış büyük bir devrimci görevi gerçekleştiren kahramanlardır. Yoksul köylü sınıfı (eşrafın deyimıyla “ayaktakımı”) [sayfa 43] olmasaydı, köylük bölgelerde bugünkü devrimci ortamı yaratmak ya da yerel zorbaları ve mütegalibeyi yıkmak ve demokratik devrimi tamamlamak olanaksız olurdu. Köylük bölgelerdeki en devrimci grubu oluşturan yoksul köylüler, köylü birliklerinin önderliğini ellerine geçirmişlerdir. Hem birinci, hem de ikinci dönemde, en alt kademedeki köylü birliklerinde hemen hemen bütün başkanlıklarda ve komite üyeliklerinde yoksul köylüler bulunmaktaydı (Hengşan ilinde kasaba birliklerindeki görevlilerin yüzde 50'sini iyice yoksul olan köylüler, yüzde 40'ını daha az yoksul olan köylüler, yüzde 10'unu ise yoksul aydınlar oluşturmaktaydı). Yoksul köylülerin önderliği mutlaka gereklidir. Yoksul köylüler olmadan devrim olmaz. Onların rolünü inkâr etmek, devrimi inkâr etmek demektir. Onlara saldırmak, devrime saldırmak demektir. Yoksul köylüler devrimin genel yönelimi konusunda hiç bir zaman yanılmamışlardır. Yerel zorbalardan ve mütegalibenin saygınlığını yok etmişlerdir. Büyük olsun, küçük olsun bütün yerel zorbaları ve mütegalibeyi yere çalarak ayakları altına almışlardır. Devrimci eylem döneminde yaptıkları ve “fazla ileri gitme” diye nitelendirilen şeylerin birçoğu aslında doğrudan doğruya gereği olan şeylerdir. Hunan'daki bazı il yönetimleri, Guomintang'ın bazı il merkezleri ve bazı il köylü birlikleri daha şimdiden birtakım hatalar işlemişlerdir; hatta bazıları toprak ağala-

³⁰ Burada “iyice yoksul olanlar”, tarım işçileri (köy proletaryası) ve köy lümpen-proletaryası anlamına gelmektedir.

³¹ “Daha az yoksul olanlar”, köy yarı-proletaryası anlamına gelmektedir.

nın isteği üzerine alt kademelerdeki köylü birliklerinin görevlilerini tutuklamak için asker bile göndermişlerdir. Hengşan ve Siangsiang illerinde birçok kasaba birliğinin başkanı ve komite üyeleri hapse atılmıştır. Bu çok ciddi bir hatadır ve gericiğin cüretini artırmaya yaramaktadır. Bunun bir hata olup olmadığını anlamak için, yerel köylü birliklerinin başkan ya da komite üyelerinin tutuklandığı yerlerde yasa tanımayan toprakağalarının nasıl keyiflendiğine, gerici duyguların nasıl serpilip geliştiğine bakmak yeter. “Ayaktakımı hareketi” ya da “tembel köylü hareketi” gibi karşı-devrimci sözlerle mücadele etmeli ve yerel zorbalarla mütegalibenin yoksul köylü sınıfına karşı giriştiği saldırılarda ^[sayfa 44] bunlara yardımcı olma gibi bir hata işlememeye de özellikle dikkat etmeliyiz. Birkaç yoksul köylü önderinin kuşkusuz bazı kusurları olmuştur, ama çoğu artık değişmiştir. Artık doğrudan doğruya kendileri kumar oynanmasını yasaklamakta ve eşkiyalık yapılmasını engellemektedirler. Köylü birliğinin güçlü olduğu yerlerde kumar ve eşkiyalık tamamen ortadan kalkmıştır. Bazı yerlerde yol kenarına bırakılan eşyalara kimse- nin dokunmadığı ve geceleri kapıların sürgülenmediği tamamen doğrudur. Hengşan’la ilgili bir araştırmaya göre, yoksul köylü önderlerinin yüzde 85’i büyük bir ilerleme göstermiş, yetenekli ve çok çalışkan olduklarını kanıtlamışlardır. Sadece yüzde 15’i bazı kötü alışkanlıklarını sürdürmektedirler. Bunlar olsa olsa “sağlıksız bir azınlık” olarak nitelendirilebilir. Bu noktada, hiç bir ayırım yapmadan yoksul köylüleri “ayaktakımı” diye suçlayarak, yerel zorbalarla mütegalibenin görüşlerini tekrarlar duruma düşmemeliyiz. Bu “sağlıksız azınlık” sorunu, ancak doğrudan doğruya köylü birliklerinin attığı “disiplini güçlendirme” sloganıyla, kitleler içinde propaganda yaparak, bu “sağlıksız azınlığı” eğiterek ve köylü birlikleri içindeki disiplini pekiştirerek çözülebilir. Hiç bir koşul altında, yoksul köylülerin saygınlığını sarsacak ve yerel zorbalarla mütegalibenin cüretini artıracak tutuklamalarda bulunmak üzere gelişigüzel asker yollanmamalıdır. Bu noktaya özel bir dikkat göstermek gerekir.

ON DÖRT BÜYÜK BAŞARI

Köylü birliklerine yöneltilen eleştirilerin çoğunda, bunların pek çok kötü şey yaptıkları ileri sürülmektedir. Köylülerin yerel zorbalara ve mütegalibeye yönelttikleri saldırıların tamamen devrimci

bir davranış olduğunu ve hiç bir şekilde kınanamayacağını daha önce de belirttim. Köylüler pek çok şey yapmışlardır; onlara yöneltilen eleştirileri [sayfa 45] cevaplandırabilmek amacıyla, onların gerçekte ne yaptıklarını görmek için bütün faaliyetlerini teker teker ele alıp yalandan incelemeliyiz. Köylülerin son birkaç ay içindeki faaliyetlerini sınıflandırarak özetledim; toparlayacak olursak, köylüler, köylü birliklerinin önderliğinde aşağıdaki on dört büyük başarıyı elde etmişlerdir.

1. KÖYLÜLERİN KÖYLÜ BİRLİKLERİNDE ÖRGÜTLENMESİ

Bu, köylülerin elde ettiği birinci büyük başarıdır Siangtan, Siangsiang ve Hengşan gibi illerde aşağı yukarı bütün köylüler örgütlenmiştir ve buralarda köylülerin harekete geçmediği hemen hemen hiç bir yer kalmamış gibidir; buraların durumun en iyi olduğu yerlerdir. Yiyang ve Huacung gibi bazı illerde, köylülerin küçük bir kesimi dışında büyük çoğunluğu örgütlenmiştir; bunlar, duruma ikinci derecede iyi olan yerlerdir. Cengbu ve Lingling gibi öteki bazı illerde ise köylülerin küçük bir kesimi örgütlenmiştir, büyük çoğunluğu örgütsüz durumdadır; buraların, üçüncü derecedeki yerler arasındadır. Köylü birliklerinin propagandası, Yuan Zuming'in³² denetimi altındaki Batı Hunan'a henüz ulaşamamıştır ve buradaki birçok ilde köylüler tamamen örgütsüz durumdadırlar; buraları da dördüncü derecedeki yerleri meydana getirmektedir. Genel olarak, Cangşa merkez olmak üzere Orta Hunan'daki iller durumları en ileri olan yerlerdir. Bunları Güney Hunan'daki iller izlemekte, Batı Hunan ise daha yeni yeni örgütlenmeye başlamaktadır. Eyalet köylü birliğinin geçen Kasım ayında verdiği rakamlara göre, eyaletin yetmiş beş ilinden otuz yedisinde kurulmuş olan örgütlerin toplam olarak 1 milyon 367 bin 727 üyesi vardır. Bu üyelerden 1 milyon kadını, köylü birliklerinin gücünün hızla arttığı Ekim ve Kasım aylarında örgütlenmiştir; oysa üye sayısı Eylül ayna kadar ancak 300-400 bini bulmaktaydı. Bunu, köylü hareketinin canlı bir biçimde gelişmeye devam ettiği Aralık ve [sayfa 46] Ocak ayları izledi. Ocak ayı sonuna kadar üye sayısının en azından 2 milyonu bulmuş olması gerekir. Bir aile,

³² Yuan Zuming, Guycov Eyaletindeki bir savaşağasıydı ve Hunan'ın batı kesimini denetimi altında tutmaktaydı.

köylü birliğine girerken genellikle sadece bir kişinin adını yazdırıldığına ve her ailede ortalama beş kişi bulunduğuna göre köylü birliklerinin önderliği altında yaklaşık 10 milyonluk bir kitlenin toplanmış olduğunu söyleyebiliriz. Köylü birliklerinin gösterdiği bu hayret verici ve gittikçe hızlanan gelişme yerel zorbalara, mütegalibenin ve yiyici memurların neden tecrit edilmiş olduklarını, köylü hareketinden bu yana insanların dünyanın nasıl da tamamen değişmiş olduğuna bakıp neden hayrete düştiklerini ve nasıl olup da büyük bir devrimin köylük bölgelerde gerçekleştirilebildiğini açıklamaktadır. Bu, köylülerin, köylü birliklerinin önderliği altında elde ettikleri birinci büyük basandır.

2. TOPRAKAĞALARINA SİYASİ BAKIMDAN DARBE İNDİRİLMESİ

Köylülerin, örgütlerini kurar kurmaz yaptıkları ilk iş, toprağa sınıfinın, özellikle de yerel zorbalarla mütegalibenin siyasi saygınlığını ve gücünü tuzla buz etmek, yani köy toplumunda toprağa sınıfinın hâkimiyetine son verip köylü hâkimiyetini kurmak olmaktadır. Bu, son derece ciddi ve canalıcı bir mücadeledir; ikinci dönemde, yani devrimci eylem döneminde verilen mücadelenin odak noktasını oluşturmaktadır. Bu mücadelede zafer kazanmadan, kira ve faizleri azaltmak, toprakları ve öteki üretim araçlarını ele geçirmek vb. için verilen iktisadî mücadelede zafer kazanmak olanaksızdır. Hunan'ın Siangsiang, Hengşan ve Siangtan illeri gibi birçok yerinde bu bir sorun oluşturmamaktadır; çünkü buralarda toprağa sınıfinın hâkimiyeti yıkılmıştır ve hâkimiyet tamamen köylülerin elinde bulunmaktadır. Fakat Liling gibi illerde, hâlâ toprağa sınıfinın otoritesinin köylülerinkine göre daha zayıf gibi görüldüğü, ama siyasi mücadele keskinleşmemiş olduğundan aslında köylülerin otoritesiyle alttan alta yarıştığı yerler (Liling'in batı [sayfa 47] ve güney kesimleri gibi) vardır. Bu gibi yerlerde köylülerin siyasi bakımdan zafer kazanmış olduklarını söylemek için vakit henüz çok erkendir; buralardaki köylüler, jfcoprakağalarının hâkimiyetini tamamen yıkana kadar siyasi mücadeleyi daha da canlı bir biçimde sürdürmelidirler. Köylülerin toprağa sınıfina siyasi bakımdan darbeler indirmek için kullandıkları başlıca yöntemler şunlardır:

Hesapların denetlenmesi. Yerel zorbalara ve mütegalibe-

nin ellerinden geçen kamu parasını zimmetlerine geçirdikleri çok olmuştur ve tuttıkları defterler düzgün değildir. Şimdi köylüler, hesapların denetlenmesini birçok yerel zorbayı ve mütegalibeyi alaşağı etmek için bir fırsat olarak kullanmaktadırlar. Birçok yerde yerel zorbarlar ve mütegalibeyle özel olarak mali konularda hesaplaşmak için, hesap denetim komiteleri kurulmuştur ve yerel zorbarlarla mütegalibe daha komitenin adını duyar duymaz tir tir titremeye başlamaktadır. Bu tür kampanyalar, köylü hareketinin faal olduğu bütün illerde yürütülmüştür. Bu tür kampanyalarda önemli olan, gasbedilen parayı geri almaktan çok, yerel zorbarlarla mütegalibenin işlediği suçları açığa çıkarmak ve onları siyasi ve toplumsal mevkilerinden alaşağı etmektir.

Para cezasına çarptırmak. Köylüler, hesapların denetiminde ortaya çıkan yolsuzluklar, geçmişte köylülere uygulanmış zulüm, köylü birliklerini içten yıkmak amacıyla sürdürülen faaliyetler, kumar yasağına uymamak ve afyon çubuklarını teslim etmeyi reddetmek gibi suçlar için para cezaları koymaktadırlar. Falanca yerel zorbaya şu kadar, mütegalibeden filancaya bu kadar diye kesilen bu para cezaları, onlarca yuanla binlerce yuan arasında değişmektedir. Köylüler tarafından para cezasına çarptırılan bir kimse doğal olarak bütün saygınlığını yitirmektedir.

Bağışta bulunmaya zorlamak. Zalim zengin toprak ağaları, yoksullara yardım, kooperatiflerin ya da köylü kredi birliklerinin kurulması ya da başka amaçlar için kullanılmak üzere bağışta bulunmaya zorlanmaktadırlar. Para cezasından daha hafif olmakla birlikte bu da bir çeşit ceza [sayfa 48] biçimidir. Birçok toprak ağası, başlarının derde girmesini önlemek için köylü birliklerine gönüllü olarak bağışta bulunmaktadırlar.

Küçük protestolar. Birisi köylü birliğine zarar verecek bir söz söylediğinde ya da bir davranışta bulunduğu, eğer işlenen suç önemsizse, köylüler toplanıp suçu işleyenin evine doluşmakta ve onu protesto etmektedirler. Genellikle suçlu ileride köylü birliğinin saygınlığını sarsacak hiç bir şey yapmayacağı açıkça belirttiği bir “pişmanlık” belgesi imzaladıktan sonra rahat bırakılmaktadır.

Büyük gösteriler. Köylü birliğinin düşmanı olan bir yerel zorbaya ya da mütegalibeden birine karşı gösteride bulunmak için büyük bir kalabalık toplanır. Göstericiler, gösterinin bir parçası olarak, suçlunun domuzlarını keser, tahılına el koyar ve onun evinde

yemek yerler. Bu türden birçok olay meydana gelmiştir. Geçenlerde Siangtan ilindeki Maciaho'da, 15 bin köylüden meydana gelen bir topluluk, mütegalibeden altı kişinin evlerine giderek gösteri yapmışlardır; gösteriler dört gün sürmüş ve bu süre içinde yüz otuzdan fazla domuz kesilerek yenmiştir. Köylüler, bu tür gösterilerden sonra suçluyu genellikle bir de pare cezasına çarptırmaktadırlar.

Toprakalarına “taç giydirip” köy sokaklarında dolaştırmak. Bu, çok yaygındır. Yerel zorbalardan ya da mütegalibeden birinin kafasına, üstünde “yerel zorba filanca” ya da “Mütegalibeden falanca” yazan uzun bir kâğıt külah geçirilmektedir. Sonra boyuna bir ip takılıp önünde ve arkasında büyük bir kalabalık olduğu halde dolaştırılmaktadır. Bazen halkın dikkatini çekmek için pirinç çanlar çalınmakta ve bayraklar sallanmaktadır. Yerel zorbalarn ve mütegalibenin en çok korktuğu ceza budur. Bir kere kafasına uzun, kâğıttan bir külah geçirilen kimse bütün saygınlığını yitirmekte ve bir daha insan içine çıkamamaktadır. Bu yüzden zenginlerin çoğu, para cezasına çarptırılmayı, kendilerine külah giydirilmesine yeğ tutmaktadırlar. Ama köylüler diretirse külahı giymeye de zorunludurlar. Bir keresinde, uyanık bir kasaba köylü birliği, eşraftan rezil [sayfa 49] bir adamı tutuklayıp hemen o gün kafasına külah geçirileceğini ilan etti. Adam korkudan mosmor oldu. Bunun üzerine köylü birliği adamın kafasına külahı hemen o gün geçirmemeyi kararlaştırdı. Çünkü hemen o gün adamın kafasına külah geçirilecek olursa artık bu cezadan korkmayacağı, bu yüzden de adamın evine yollanıp başka bir gün kafasına külah geçirilmesinin daha iyi olacağı ileri sürüldü. Kafasına külahın ne zaman geçirileceğini bilmeyen adam, tedirgin bir durumda ne rahat oturabiliyor, ne de uyuyabiliyordu.

Toprakalarının il hapishanesine atılması. Bu, kafaya uzun kâğıt külah geçirmekten daha ağır bir cezadır. Yerel zorbalardan ya da mütegalibeden biri tutuklanıp il hapishanesine yollanmaktadır; buraya kapatılan kişiyi yargılayıp cezalandırmak da il yöneticisinin görevidir. Bugün hapse atılanlar artık değişmiştir. Eski den eşraf köylüleri hapse atardı, Şimdi ise tam tersi olmaktadır.

“Sürgün”. Köylüler, yerel zorbalarla mütegalibe arasından en çok zulüm yapmış olan suçluları sürgüne gön-dermektense, tutuklamayı ya da idam etmeyi yeğ tutmaktadırlar. Ama bunlar, tutuklanmaktan ya da idam edilmekten korkup kaçmaktadırlar. Köylü hareketinin iyice gelişmiş olduğu illerde, hemen hemen bütün

önemli yerel zorbalarla mütegalibe kaçmışlardır. Bu, onları sürgüne göndermekle aynı kapıya çıkmaktadır. Bunlardan en önemlileri Şanghay'a, ikinci sırada, yer alanları Hankov'a, üçüncü sıradakiler Cangşa'ya, dördüncü sıradakiler ise il merkezlerine kaçmışlardır. Kaçmış olan yerel zorbalarla mütegalibeden en fazla güvenlikte olanlar, Şanghay'a kaçmış olanlardır. Hankov'a kaçmış olanlardan bazıları, Huacung'dan kaçan üç kişi gibi, sonunda yakalanıp geri götürülmüşlerdir. Cangşa'ya kaçmış olanlar ise daha büyük bir tehlike içindedirler. Memleketlerinden kalkıp akın akın eyalet merkezine gelen öğrenciler tarafından her an yakalanabilirler. Cangşa'da bunlardan ikisinin yakalanışını kendi gözümle gördüm. İl merkezlerine sığınmış olanlar ise ancak dördüncü derecede öneme sahip kimselerdir ve her yerde ^[sayfa 50] gözleri ve kulakları olan köylüler, bunların izini kolayca bulabilmektedirler. Mali yetkililer, bir keresinde, Hunan Eyalet Yönetiminin para toplamakta karşılaştığı güçlüklerin nedeni olarak köylülerin zenginleri sürgüne yollamasını göstermişlerdi. Bu da, yerel zorbalarla mütegalibeye kendi köylerinde ne kadar sert davranıldığı konusunda bir fikir vermektedir.

İdam. Bu cezaya sadece yerel zorbalarla mütegalibe içindeki en kötü unsurlar çarptılmakta ve bu, köylülerle halkın öteki kesimleri tarafından birlikte uygulanmaktadır. Örneğin, Ningsiang'dan Yang Çize, Yueyang'dan Çu Ciagan ve Huacung'dan Fu Daonan ile Sun Bocu, köylülerin ve halkın öteki kesimlerinin diretmesi üzerine yönetim yetkilileri tarafından kurşuna dizildiler. Köylüler ve halkın öteki kesimleri, yargıcı, Siangtanlı Yen Cungciu'yu kendilerine teslim etmek zorunda bıraktılar ve onu kendileri idam ettiler. Ningsianglı Liu Çao da köylüler tarafından öldürüldü. Lilingli Peng Çifan ile Yiyang'dan Çu Tien-cue ve Cao Yun'un idamları ise henüz kesinleşmemiştir ve bu, "yerel zorbalarla mütegalibeyi yargılamak için kurulan özel mahkeme"nin kararına bağlıdır. Büyük bir toprak ağasının idamı bütün ilde yankılar uyandırmakta ve feodalizmin geri kalan pisliklerinin kökünün kazınmasında çok etkili olmaktadır. Her ilde bu idam cezasını hak etmiş zorbalar vardır; bazısında birkaç düzine, bazısında en azından birkaç tane vardır. Gericileri bastırmada tek etkili yol da, her ilde bunlardan hiç değilse en iğrenç suçları işlemiş olan birkaç tanesini idam etmektir. Hâkimiyetlerinin en güçlü olduğu dönemlerde yerel zorbalar ve mütegalibe, köylüleri kelimenin tam anlamıyla gözlerini bile kırpmadan katletmek-

teydiler. On yıl süreyle, Cangşa ilinin Sinkang kasabasındaki savunma birliklerinin başında bulunmuş olan Ho Mayçuan, bin kadar yoksul köylüyü kendi eliyle öldürmekten sorumludur. O, buna, sahtekârca “eşkıyaları idam etmek” adını veriyordu. Benim memleketim olan Siangtan’da, Yintien kasabasındaki savunma birliklerinin başında bulunan Tang Çunyen ve Lo Şulin, 1913’ten bu yana [sayfa 51] geçen on dört yıl içinde elliden fazla insanı öldürmüş ve dört kişiyi de diri diri gömmüşlerdir. Katlettikleri bu elliye aşkın insandan ikisi tamamen suçsuz dilencilerdi. Tang Cunyen, “işe birkaç dilenci öldürerek başlayalım!” dedi ve böylece bu iki cana kıyıldı. Yerel zorbalarla mütegalibenin eski günlerdeki zalimliği işte böyle bir zalimlikti, köylük bölgelerde yarattıkları Beyaz terör işte böyle bir terördü. Ve şimdi köylüler ayaklanmış, bunlardan birkaçını kurşuna dizmiş ve karşı-devrimcileri bastırmak için biraz terör yaratmışlarsa, bunu yapmamalıydılar demek için bir neden var mı?

3. TOPRAKAĞALARINA EKONOMİK BAKIMDAN DARBE İNDİRİLMESİ

Bölge dışına tahıl gönderilmesinin, tahıl fiyatlarının yükseltilmesinin, istifçiliğin ve karaborsanın yasaklanması. Bu, Hunan köylülerinin verdiği ekonomik mücadelede son aylarda yeralan en önemli olaylardan biridir. Yoksul köylüler, geçen Ekim ayından başlayarak, toprakağalarının ve zengin köylülerin tahıllarını bölge dışına göndermelerini önlemiş ve tahıl fiyatlarının yükseltilmesini, istifçiliği ve karaborsayı yasaklamışlardır. Sonuç olarak, yoksul köylüler amaçlarına tam olarak ulaşmışlardır; tahılın bölge dışına gönderilmesine konulan yasak tam bir başarıyla uygulanmış, tahıl fiyatları önemli ölçüde düşmüş, istifçilik ve karaborsa ortadan kalkmıştır.

Kıraların ve teminat akçelerinin³³ artırılmasının yasaklanması; kıraların ve teminat akçelerinin azaltılması için ajitasyon. Köylü birliklerinin henüz zayıf olduğu geçtiğimiz Temmuz ve Ağustos aylarında, toprakağaları, uzun süreden beri izleyegeldikleri azami sö-

³³ Kiracı köylü genellikle, toprağı kendisine kiralayan toprakağasına kira sözleşmesinin bir koşulu olarak nakdî ya da aynı bir teminat akçesi vermekteydi. Çoğu kere de bunun miktarı, kiralanan toprağın değerinin önemli bir bölümü kadar olmaktaydı. Bu, kiranın ödenmesi için bir güvence olarak gösterilmekteyse de, aslında ek bir sömürü biçimini temsil etmekteydi.

mürü alışkanlığını sürdürerek, topraklarını kiralayan köylülere kiraların ve teminat akçelerinin artırlacağı yolunda bildirim üstüne bildirim gönderdiler. Ama köylü birliklerinin önemli ölçüde güç kazandığı ve hepsinin de kiralarn ve teminat akçelerinin [sayfa 52] artınmasına karşı çıktığı Ekim ayına gelindiğinde, toprakağaları artık bu konuda seslerini bile çıkartmaya cesaret edememekteydiler. Köylülerin toprakağalarına üstünlük sağladıkları Kasım ayından sonra ise, köylü birlikleri bir adım daha ilerleyip, kiralarn ve teminat akçelerinin azaltılması için ajitasyona giriştiler. Köylüler, “Ne yazık ki geçen sonbaharda kiralar ödendiği zaman köylü birlikleri yeterince güçlü değildi, yoksa daha o zaman kiralarn azaltılmasını sağlayabilirdik” demektedirler. Köylüler, kiralarn gelecek sonbaharda azaltılması için geniş bir propagandaya girişmişlerdir ve toprakağaları, bunun nasıl uygulanacağını merak etmektedirler. Teminat akçelerinin azaltılmasına gelince, Hengsan ve öteki bazı illerde bunun uygulamasına daha şimdiden geçilmiştir.

Kira sözleşmelerinin feshinin yasaklanması. Geçen yılın Temmuz ve Ağustos aylarında, bazı toprakağalarının hâlâ kira sözleşmelerini feshedip topraklarını başkalarına kiraladıkları görülmekteydi. Ama Ekim ayından sonra hiç kimse kira sözleşmelerini feshetmeye cesaret edemedi. Bugün ise, kira sözleşmelerinin feshedilip toprağın başkalarına kiraya verilmesi artık söz konusu değildir. Şimdi hâlâ bir sorun olarak kalmış gibi görünen tek şey, toprakağası toprağı kendisi işlemek istediği zaman kira sözleşmesinin feshedilip edilemeyeceğidir. Bazı yerlerde köylüler buna bile izin vermemektedirler. Bazı yerlerde ise, toprakağası toprağı kendisi işlemek istediğinde kira sözleşmesini feshetmesine izin verilebilmektedir. Ama bu sefer de kiracı köylülerin işsiz kalması sorunu ortaya çıkmaktadır. Henüz bu soruna her yerde uygulanabilecek ortak bir çözüm yolu bulunamamıştır.

Faizlerin azaltılması. Anhuna’da faizler genel olarak azaltılmış, başka illerde de azaltmalar yapılmıştır. Ama köylü birliklerinin güçlü olduğu yerlerde, toprakağaları, paralarının “kamulaştırılacağından” korktukları için, artık hiç “borç vermemektedirler”. Dolayısıyla buralarda tefecilik fiilen ortadan kalkmıştır. Şimdi faizlerin azaltılması, sadece eski borçlarla ilgili olarak söz konusu edilmektedir.

[sayfa 53]

Sadece bu eski borçların faizlerinin azaltılmasıyla kalınmamış,

aynı zamanda alacaklının, anaparanın ödenmesi için baskı yapması da yasaklanmıştır. Yoksul köylüler, toprak ağalarına, “Kabahati bende bulma. Zaten yıl bitmek üzere. Borcumu gelecek yıl öderim” demektedirler.

4. YEREL ZORBALARIN VE MÜTEGALLİBENİN FEODAL HÂKİMİYETİNİN YIKILMASI: TU VE TUAN’IN³⁴ YERLE BİR EDİLMESİ

Tu ve tuan’da (yani ilçe ve kasaba) ve özellikle il düzeyinin hemen altındaki tu düzeyinde, eski siyasi iktidar organları, hemen hemen sadece yerel zorbalarn ve mütegalibenin elinde bulunmaktaydı. Tu’nun, sayıları 10 binden 50 ya da 60 bine varan bir nüfus üzerinde söz hakkı ve kasaba savunma birlikleri gibi kendi silahlı kuvvetleri, **mu*** başına vergileri³⁵ toplamak gibi kendi mali gücü ve köylülerin istediği gibi tutuklama, hapsedme, yargılama ve cezalandırma gibi yargı yetkisi vardı. Bu organları elinde tutan mütegalibe, köylük bölgenin gerçek hükümdarıydı. Kıyaslama yapılacak olursa, köylülerin cumhurbaşkanı, eyalet askeri valisi³⁶ ya da il yöneticisi ile pek ilgileri yoktu, onların gerçek “efendileri” köylük bölgelerdeki bu hükümdarlardı. Köylüler, bu kişilerin en ufak bir homurdanmalarından, adımlarını dikkatli atmaları gerektiğini anlarlardı. Şimdi köylük bölgelerde patlak vermiş olan isyan sonucu, toprak ağaları sınıfının otoritesi genellikle yıkılmış ve daha sonra yerel zorbalarn ve mütegalibenin hâkimiyetindeki köy yönetim organları doğal olarak çökmüştür. Tu ve tuan’ın başında bulunanların tümü halktan uzak durmakta, yüzlerini göstermeye cesaret edememekte ve bütün yerel işleri köylü birliklerine yüklemektedirler. “Bu benim işim değil” diyerek halkı kendilerinden uzak tutmakta-

*Mu, Çin’de kullanılan bir toprak ölçüsü birimidir. Bir dönüm, bir buçuk *mu*’dur. -Ç.N.

³⁴ Hunan’da *tu* bölgeye, *tuan* ise kasabaya uygun düşmekteydi. *Tu* ve *tuan* türünden eski yönetim organları, toprak ağalarının hâkimiyetinin araçlarıydı.

³⁵ *Mu* başına vergi, normal toprak vergisi dışında toprak-ağası rejiminin, köylülerin sırtına fazladan acımasızca yüklediği ağır bir vergiydi.

³⁶ “Askeri vali”, kuzeyli savaşıları rejiminde bir eyaletin askeri başkanına verilen isimdir. Fakat askeri vali aslında tüm eyaletin, askeri olduğu kadar, siyasi iktidarını da elinde tutan (sayfa 76) gerçek bir diktatördü. Emperyalistlerle işbirliği halinde kendi bölgesinde ayrılıkçı bir feodal-askeri rejim sürdürmekteydi.

dırlar. [sayfa 54]

Köylüler, tu ve tuan'ın başındakilerden söz ettikleri zaman büyük bir öfkeyle, "O serseri takımı mı!, Onların işi bitik!" demektedirler.

Evet, "iş bitik" sözü, devrim fırtınasının patladığı her yerde eski köy yönetim organlarının durumunu tam anlamıyla ortaya koymaktadır.

5. TOPRAKAĞALARININ SİLAHLI KUVVETLERİNİN YIKILMASI VE KÖYLÜLERİN SİLAHLI KUVVETLERİNİN KURULMASI

Toprakağası sınıfının silahlı kuvvetleri, Orta Hunan da eyaletin batı ve güney kesimlerine göre sayıca daha azdı. Her ilde ortalama 600 tüfek bulunduğuna göre, yetmiş beş il için toplam 45 bin tüfek eder, aslında bu sayı daha da fazla olabilir. Köylü hareketinin iyice gelişmiş olduğu güneydeki ve merkezi kesimlerde köylüler şiddetle isyan ettiklerinden, toprakağası sınıfı artık direnmekte, silahlı kuvvetlerinin büyük bir bölümü ya köylü birliklerine teslim olmakta ya da köylülerin saflarına geçmekteydiler. Ningsiang, Pingciang, Liuyang, Cangşa, Liling, Siangtan, Siang-siang, Anhua, Hengşan ve Hengyang gibi iller buna örnektir. Baoçing gibi bazı illerde ise toprakağalarının silahlı kuvvetlerinin küçük bir bölümü teslim olma eğilimi göstermekle birlikte, tarafsız bir tutum takınmaktadırlar. Diğer küçük bir kesim ise, köylü birliklerine karşı direniyor; fakat köylüler onlara saldırıyorlar ve çok geçmeden Yiçang, Linvu ve Ciahe illerinde olduğu gibi onları yok edeceklerdir. Böylece, gerici toprakağalardan teslim alınan silahlı kuvvetler, köylülerin, siyasi iktidar organları olan köylük bölge hükümetinin yeni organlarının emri altında "sürekli yöresel milisler"³⁷ olarak tekrar örgütlenmektedirler. Eski silahlı kuvvetleri teslim alma, köylülerin kendi silahlı kuvvetlerini kurma yollarından biridir. Köylü birliklerine bağlı mızraklı birlikler kurmak ise bir diğer yoldur. Uzun sopaların ucuna takılmış, sivri uç-

³⁷ "Sürekli ev milisleri", köylük bölgelerdeki silahlı güçlerin bir türüydü. Bunlara "ev milisleri" denilmesinin nedeni, hemen her evden birkaç kişinin katılmasının zorunlu olmasıydı. 1927'de devrimin yenilgiye uğramasından sonra birçok yerde toprakağaları milislerin denetimini ellerine geçirecek, bunları silahlı karşı-devrimci çeteler haline getirdiler.

lu, iki tarafı da keskin ^[sayfa 55] olan bu mızraklardan sadece Siangsiang ilinde şu anda 100 bin tane vardır. Siangtan, Hengşan, Liling ve Cangşa gibi diğer illerin her birinde ise 70-80 bin, 50-60 bin ya da 30-40 bin kadar vardır. Köylü hareketinin olduğu her ilde mızraklı birliklerin sayısı hızla artmaktadır. Mızraklarla silahlanmış olan bu köylüler “düzensiz yöresel milisleri” meydana getirmektedirler. Daha önce sözü edilen eski silahlı kuvvetlerden çok daha büyük olan bu mızraklı birlikler, adının bile yerel zorbaları ve mütegalibeyi tir tir titrettiği yeni doğmuş silahlı bir güçtür. Hunan Eyaletinin yetmiş beş ilçesindeki 20 milyondan fazla köylü arasında bu silahlı gücün oldukça büyük ölçüde yayılması, genç ya da yetişkin her köylünün bir mızrak sahibi olması ve mızraklara sanki korkunç şeylermiş gibi kısıtlamalar konulmaması için, Hunan’daki devrimci yetkililer gerekeni yapmalıydılar. Mızraklı birliklerin görünüşünden korkan kimse hiç kuşkusuz yüreksizin biridir! Sadece yerel zorbalar ve mütegalibe mızraklı birliklerden korkar, ama devrimciler asla korkmamalıydılar.

6. İL YÖNETİCİSİ VE ONUN MEMURLARININ SİYASİ İKTİDARININ YIKILMASI

Daha önceleri Guangdong Eyaletindeki Hayfeng’de kanıtlandığı gibi, köylüler ayaklanmadığı sürece il yönetimi dürüst olamaz. Bu şimdi Hunan’da bir kere daha kanıtlandı. İktidarın yerel zorbalar ile mütegalibenin elinde olduğu illerde, kim olursa olsun her il yöneticisi yiyici bir memurdur. Köylülerin ayaklanmış olduğu illerde ise il yöneticisi kim olursa olsun orada dürüst bir yönetim vardır. Gezdiğim illerde, il yöneticileri her konuda önce köylü birliklerine danışmak zorundaydılar. Köylü iktidarının çok güçlü olduğu illerde, köylü birliğinin her sözü mucizeler yaratmıştır. Eğer köylü birliği yerel zorbalardan herhangi birinin sabah tutuklanmasını istemişse il yöneticisi bunu öğleye, öğleyn tutuklanmasını istemişse öğleden sonraya ^[sayfa 56] ertelemeye cesaret edemiyordu. Köylü iktidarının köylük bölgelerde kendini yeni yeni duyurmaya başladığı sıralarda il yöneticisi, yerel zorbalar ve mütegalibeyle işbirliği yaparak köylülere karşı çıkıyordu. Köylülerin iktidarı toprakağalannınkiyle boy ölçüşecek kadar güçlendiğinde ise il yöneticisi, toprakağaları ile köylüler arasında uzlaştıncı bir tutum takınarak köylü birliğinin bazı

isteklerini kabul ederken diğerlerini reddediyordu. Köylü birliğinin bir sözünün “mucizeler yarattığı” deyimi, ancak toprak ağalarının iktidarının köylüler tarafından tamamen yerle bir edildiği durumlarda geçerlidir. Halen Siangsiang, Siangtan, Liling ve Hengşan gibi illerde siyasi durum şöyledir:

(1) Bütün kararlar il yöneticisi ile devrimci kitle örgütlerinin temsilcilerinden oluşan ortak bir konsey tarafından alınmaktadır. Konsey, il yöneticisi tarafından toplantıya çağrılmakta ve onun makamında toplanmaktadır. Bazı illerde bu konsey “kamu kuruluşları ve yerel yönetim ortak konseyi”, diğerlerinde ise “il işleri konseyi” diye adlandırılmaktadır. Bu konseye katılanlar arasında il yöneticisinden başka, il köylü birliği, sendika konseyi, tüccarlar birliği, kadınlar birliği, öğretmenler ve okul personeli birliği, öğrenciler birliği ve Guomintang merkezi³⁸ temsilcileri de vardır. Bu gibi konsey toplantılarında il yöneticisi kamu örgütlerinin görüşlerinden etkilenmekte ve her zaman onların isteklerini uygulamaktadır. Dolayısıyla il yönetiminde demokratik komite sisteminin uygulanması Hunan’da büyük bir sorun yaratmamaktadır. Zaten bugünkü il yönetimleri gerek biçim, gerekse öz bakımından oldukça demokratiktirler. Bu durum, köylülerin, bütün köylük bölgelerde ayaklanıp yerel zorbalarla mütegalibenin iktidarını yıkmalarından bu yana geçen son iki, üç ay içinde yaratılmıştır: İl yöneticileri eski dayanaklarının çöktüğünü ve mevkilerini kaybetmemek için yeni dayanaklara ihtiyaçları olduğunu görünce, kamu örgütlerine yaltaklanmaya başlamışlar ve bunun sonucunda yukarıda sözü edilen durum ortaya çıkmıştır.

(2) Yargı görevlilerine hemen hemen hiç iş düşmemektedir.^[sayfa 57] Hunan’daki yargı sistemi, il yöneticisinin aynı zamanda yargılama işlerinden de sorumlu olduğu ve duruşmaların yapılmasında kendisine yardımcı olan bir kimsenin de bulunduğu bir sistemdir. İl yöneticisi ve emrindekiler zengin olabilmek için vergi ve resim toplama, silahlı kuvvetler için asker ve erzak sağlama, hukuk ve ceza davalarında haklıyla haksızı birbirine karıştırarak zorla ya da tehditle para sızdırma yollarını denemektedirler. Bunlardan sonuncusu

³⁸ O sıralarda Vuhan’daki Guomintang Merkez Yürütme Komitesinin önderliği altındaki birçok Guomintang il merkezi Dr. Sun Yatsen’in Rusya ile ittifak, Komünist Parti ile işbirliği, köylülere ve işçilere yardım şeklindeki Üç Büyük Siyasetini destekledi. Bu örgütler, komünistlerin, Guomintang’ın sol kanat unsurlarının ve diğer devrimcilerin devrimci ittifakından oluşuyorlardı.

en düzenli ve en sağlam gelir kaynağıydı. Son birkaç ay içinde yerel zorbarların ve mütegalibenin yıkılmasıyla, bütün düzenbaz dava ve-killeri ortadan kayboldular. Üstelik köylülerin büyük küçük bütün sorunları artık çeşitli düzeylerdeki köylü birlikleri içinde çözülmektedir. Böylece yargı görevlisine yapacak hiç bir şey kalmamaktadır. Siangsiang'daki yargı görevlilerinden biri "Köylü birliklerinin olmadığı sıralarda, il yönetimine her gün ortalama altmış tane hukuk ya da ceza davası gelirdi; köylü birliklerinin kurulmasından bu yana ortalama dört beş dava geliyor" dedi. Bu durumda il yöneticilerinin ve onların emrindeki kimselerin keseleri ister istemez boş kalmaktadır.

(3) Silahlı muhafızların, polisin ve devlet memurlarının hiç biri bir şeye kanşamamakta ve zorla ya da tehditle para toplamak için köylere yaklaşmaya bile cesaret edememektedirler. Eskiden köylüler şehirlilerden korkardı, şimdi ise şehirliler köylülerden korkuyorlar. Özellikle il yönetimi tarafından beslenen zalim it kopuk takımı –polis, silahlı muhafızlar ve devlet memurları– köylere gitmeye korkmakta, gitse bile artık zorla ya da tehditle para toplamaya cesaret edememektedirler. Köylülerin mızraklarını görür görmez titremeye başlamaktadırlar. [sayfa 58]

7. SOY SOP TAPINAKLARI VE KLAN BÜYÜKLERİNİN KLAN OTORİTESİNİN, ŞEHİR VE KÖY TANRILARININ DİNİ OTORİTESİNİN VE AİLEDE ERKEK OTORİTESİNİN YIKILMASI

Çin'de erkekler genellikle şu üç otorite sisteminin etkisi altındadırlar: (1) Ülke, eyalet ve il yönetimlerinden kasaba yönetimine kadar uzanan devlet sistemi (siyasi otorite); (2) Merkezi soy sop tapmağı ve bu tapınağın kollarından aile reislerine kadar uzanan klan sistemi (klan otoritesi); ve (3) Ölüler diyarının Cehennem Krallından şehir ve köy tanrılarına, kadar ve gökler diyarının Cennet İmparatorundan çeşitli ilahlar ve ruhlara kadar uzanan doğaüstü sistem (dini otorite). Kadınlar ise, bu üç otorite sisteminin baskısından başka bir de erkeklerin baskısı altında bulunmaktadır (koca otoritesi). Bu dört otorite -yani siyasi otorite, klan otoritesi, dini otorite ve koca otoritesi-, tüm feodal-ataerkil ideoloji ve sistemi temsil etmektedir ve bunlar Çin halkının, özellikle köylülerin elini kolunu bağlayan dört kalın zincirdir. Köylük bölgelerde köylülerin, topra-

kağalarının siyasi otoritesini nasıl yıktıkları yukarıda açıklandı. Toprak ağalarının siyasi otoritesi diğer bütün otorite sistemlerinin bel kemiğidir. Bunun devrilmesiyle birlikte klan otoritesi, dini otorite ve koca otoritesi de çatırdamaya başlar. Köylü birliğinin güçlü olduğu yerlerde, klan büyükleri ve tapmak bütçesinin yöneticileri artık klan hiyerarşisinin alt kademelerinde bulunanları ezmeye ve klan parasını çalmaya cesaret edemezler. Aynı zamanda yerel zorbaları ve mütegalibeyi oluşturan klan büyükleri ve yöneticilerinin en kötülerini yerle bir edilmişlerdir. Artık hiç kimse, bir zamanlar soy sop tapmaklarında uygulanan kırbaçlama, boğma ve diri diri gömme gibi vahşi dayak ve idam cezalarına başvurmaya cesaret edememektedir. Soy sop tapmağı şölenlerine kadınların ve yoksul halkın alınmasını yasaklayan eski kural da artık yıkılmıştır. Hengshan ilindeki Bayguolu kadınlar hep birlikte zorla soy sop tapınağına girmişler, sandalyelere kurularak şölene katılmışlar, [sayfa 59] saygıdeğer klan kodamanları da bunların yaptıklarına ister istemez boyun eğmişlerdir. Yoksul köylülerin soy sop tapmağı şölenlerine alınmadığı başka bir yerdeyse yoksul köylülerden bir grup hep birden tapmağı dolmuş ve onlar tıka basa kanlarını doyururlarken yerel zorbalarla müte-gallibe ve sık giysili diğer beyler korkularından kaçmışlardır. Köylü hareketi geliştikçe dini otorite her yerde sarsılmaktadır. Köylü birlikleri birçok yerde tanrı tapınaklarına el koyarak bunları çalışma yerleri olarak kullanmaya başlamışlardır. Her tarafta köylü birlikleri, köylü okullarının açılması ve köylü birliklerinin giderlerinin karşılanması için tapmak mallarına el konulmasını savunmakta ve bunu da “boşınançlardan elde edilen kamu geliri” olarak adlandırmaktadırlar. Liling ilinde boşınançların yasaklanması ve putların kırılması oldukça yaygındır. İlin kuzey bölgelerinde köylüler veba tannısını yatıştırmak için, yapılan tutsü ayinlerini yasaklamışlardır. Luku’daki Fuboling Taoist tapmağında bir yığın put olmasına karşın, Guomintang’ın bölge komutanlığı için, bir odaya daha ihtiyaç olduğu anlaşılınca, bütün bu irili ufaklı putlar bir köşeye yığıldı ve köylüler buna hiç bir itirazda bulunmadılar. O zamandan beri aileden biri ölünce kurban kesilmesine, dini ayin yapılmasına ya da kutsal kandil yakılmasına pek az rastlanmaktadır. Bu konudaki inisiyatif, köylü birliği başkanı Sun Siaoşan’ın elinde olduğundan yerel Taoist rahipler ondan nefret etmekteydiler. Üçüncü Kuzey Bölgesinde ise köylüler ve ilkokul öğretmenleri, Lungfeng Rahibe Manastırında tahta

putları parçalamışlar ve o tahtalarla et pişirmişlerdir. Güney Bölgesindeki Dungfu Manastırında otuzdan fazla put, öğrenciler ve köylüler tarafından yakılmış ve sadece iki küçük Hazreti Bao³⁹ tasvirini, “Günah işlemeyin!” diyen ihtiyar bir köylü tarafından kaçınılmıştır. Köylü iktidarının egemen olduğu yerlerde sadece ihtiyar köylüler ve kadınlar hâlâ ilahlara, inanmakta, daha genç köylüler ise artık böyle şeylere inanmamaktadır. Köylü birlikleri daha genç köylüler tarafından yönetildiğinden dini otoritenin yıkılması ve boşınançların ortadan kalkması her yerde devam etmektedir. [sayfa 60] Koca otoritesi denilen şey, yoksul köylüler arasında her zaman için zayıf kalmıştır; çünkü ekonomik zorunluluklardan dolayı, köylü kadınlar zengin sınıfların kadınlarından daha fazla çalışmak zorunda kalmışlar ve dolayısıyla aile sorunlarında daha fazla söz ve karar hakkı elde etmişlerdir. Son yıllarda köy ekonomisinin gitgide artan çöküşü nedeniyle erkeğin kadın üzerindeki egemenliğinin temeli zaten zayıflamıştı. Köylü hareketinin yükselmesiyle birlikte kadınlar artık birçok yerde köy kadın birliklerini kurmaya başlamışlardır; kadınlar başlarını kaldırmakta, koca otoritesi de her gün biraz daha zayıflamaktadır. Kısacası, tüm feodal-ataerkil sistem ve ideoloji köylü iktidarının güçlenmesiyle sarsılmaktadır. Ama günümüzde köylüler artık toprak ağalarının siyasi iktidarını yıkmaya önem vermektedirler. Ancak toprak ağalarının siyasi iktidarının bütünüyle yıkıldığı yerlerde köylüler saldırlarını öteki üç egemenliğe, yani klanın, ilahların ve erkeğin egemenliğine yöneltmeye başlamaktadırlar. Fakat bu saldırlar henüz yeni başlamıştır ve bu üçünün tamamen yıkılması, köylülerin ekonomik mücadelede kesin zafer kazanmasına bağlıdır. Dolayısıyla bugünkü görevimiz, toprak ağalarının otoritesini tamamen yıkmak üzere, köylülerin bütün güçleriyle siyasi mücadeleye girişmeleri için onlara önderlik etmektir. Bunu hemen ekonomik mücadele izmelidir ki, yoksul-köylülerin toprak sorunu, ve öteki ekonomik sorunlar kökünden çözülebilir. Klan sistemine, boşınançlara ve kadın-erkek eşitsizliğine gelince, bunların ortadan kalkması, siyasi ve ekonomik mücadelelerde elde edilecek zaferin doğal sonucu olacaktır. Eğer bunların ortadan kaldırılması için keyfi olarak ve vaktinden

³⁹ Hazreti Bao (Bao Ceng) Kuzey Sung Hanedanının (İS 960-1127) başkenti olan Kay Feng’in vahşiydi. Halk arasında namuslu bir memur ve baktığı bütün davalarda doğru kararlar veren cesur ve tarafsız bir yargıç olarak tanınmıştı.

önce aşırı bir çaba gösterilirse, yerel zorbalara ve mütegalibe bunu “köylü birliklerinin atalarına hiç saygıları yok”, “köylü birliği kâfirdir ve dini yok ediyor” ve “köylü birlikleri, kadınları orta malı yapmak istiyor” diye niteleyerek, köylü hareketini yıkmak amacıyla karşıdevrimci propagandaya alet edeceklerdir. Bunun açık örneği, son zamanlarda Hunan Eyaletindeki Siangsiang’da ve Hubey Eyaletindeki Yangsin’de toprak ağalarının, [sayfa 61] bazı köylülerin putların kırılmasına karşı koymalarından yararlanmaları sonucu çıkan olaylardır. Putları yapanlar köylülerin kendileridir ve zamanı gelince bu putları gene kendi elleriyle kaldırıp atacaktırlar; başkasının bunu köylüler adına vaktinden önce yapmasına gerek yoktur. Bu konularda Komünist Partisinin propaganda siyaseti “Yayı ger, fakat oku fırlatma, sadece yapılması gereken hareketleri göster”⁴⁰ olmalıdır. Putları bir kenara atmak, kutsal bakireler için yapılmış tapmaları, temiz ve sadık dul kadınlar için dikilmiş anıtları yıkmak köylülerin kendilerine kalmıştır; bunu, onların adına başkalarının yapması yanlıştır.

Köylük bölgelerde bulunduğum sıralarda boşınançlara karşı propaganda yaptım ve şöyle dedim: “Sekiz Karaktere⁴¹ inanmakla şansınızın açılacağını düşünüyor, fala⁴² inanmakla da atalarınızın mezarlarının bulunduğu yerlerden medet umuyorsunuz. Bu yıl, son birkaç ay içinde yerel zorbalara, mütegalibe ve iyici memurların tümü yerlerinden tepetaklak yuvarlandılar. Birkaç ay öncesine kadar, bunların hepsinin talihleri yaver giderken ve atalarının mezarlarını kendilerine yardım ederken, son birkaç ay içinde aniden talihlerinin ters dönmesi ve atalarının mezarlarının kendilerine yardım etmekten vazgeçmesi mümkün müdür? Yerel zorbalara ve mütegalibe sizin köylü birliklerinizi küçümseyerek şöyle demektedirler: ‘Ne

⁴⁰ Okçuluğa ilişkin bu değinme, *Mençius’dan* alınmış olup, usta bir okçuluk hocasının yayı gerdiğini, fakat oku atmadığını anlatmaktadır. Bununla belirtilmek istenen, komünistlerin tam bir siyasi bilince varmaları için köylülere rehberlik etmeleri, boşınançların ve diğer kötü geleneklerin yıkılmasında inisiyatifli köylülere bırakmaları, onlara bu iş için emir vermemeleri ve bunu onların adına yapmamaları gerektiğidir.

⁴¹ Sekiz karakter, eski Çin’de bir insanın doğduğu yıl, ay, gün ve saatin iki döngüsel özelliğinin incelenmesine dayanarak geleceği söyleme yöntemi.

⁴² Fal bakma, kişinin atalarının mezarlarının yerlerinin, kişinin talihini etkilediği boşınançına dayanmaktadır. Fal bakanlar, belirli bir yer ve çevresinin uğurlu olup olmadığını söyleyebileceklerini ileri sürerler.

tuhaf! Bugünün dünyası, komite üyelerinin dünyası. Bakın, bir komite üyesine toslamadan su dökmeye bile gidilemiyor!” Çok doğru, kasaba ve köylerin, sendikalar ve köylü birliklerinin, Guomindang ve Komünist Partisinin, istisnasız hepsinin, yürütme komitesi üyeleri vardır. Dünya, gerçekten komite üyelerinin dünyasıdır. Fakat bunun nedeni, Sekiz Karakter ve ata mezarlarının yerleri midir? Ne tuhaf! Köylerdeki zavallı yoksulların Sekiz Karakteri durup dururken uğur getirmeye başlıyor! Ve onların soy sop mezarları da aniden cömert yardımlarda bulunuyor! Tanrılar mı? Onlara canınız istediği kadar tapın. Fakat yalnızca Hazreti Guan⁴³ ve Merhamet Tanrıçası olsaydı da, köylü birlikleri olmasaydı, yerel [sayfa 62] zorbaları ve mütegalibeyi yıkabilir miydiniz? Tanrılar ve tanrıçalar gerçekten zavallı şeylerdir. Yüzyıllardır onlara taptınız, ama bunun karşılığında, onlar sizin için bir tek yerel zorbayı ya da mütegalibeyi bile deviremedi! Şimdi de toprak kiralalarının azaltılmasını istiyorsunuz. Soruyorum, bunu nasıl gerçekleştirebileceksiniz? Tanrılara mı, yoksa köylü birliklerine mi inanacaksınız?”

Bu sözlerim köylüleri kakkahadan kınıp geçirdi.

8. SİYASİ PROPAGANDANIN YAYGINLAŞTIRILMASI

On bin hukuk ve siyaset bilim okulu açılmış olsaydı, köylük bölgelerin en uzak köşelerindeki kadın erkek, genç ihtiyar bütün halka köylü birliklerinin bu kadar kısa zamanda verdiği siyasi eğitimi verebilir miydi? Sanmıyorum. “Kahrolsun emperyalizm!”, “Kahrolsun savaşağaları!” “Kahrolsun yiyici memurlar!”, “Kahrolsun yerel zorbalı ve mütegalibe!”; bu siyasi sloganlar hızla yayılmış, birçok köydeki genç, ihtiyar, kadın ve çocuk herkese ulaşmış, zihinlerde yer etmiş ve dillerden düşmemiştir. Örneğin, oyun oynayan çocuklara bakın. Biri ötekine kızıp dik dik bakacak ya da ayağını hırsıyla yere vurup yumruğunu sallayacak olursa, ötekinin hemen “Kahrolsun emperyalizm!” diye bağırın tiz sesini duyarsınız.

Siangtan bölgesinde sığır otlatan çocuklar birbirleriyle kavga tutuşacak olsalar, biri Tang Şengçi, diğeri ise Ye Kaysin⁴⁴ olur.

⁴³ Hazreti Guan, yani Guan Yu (İS 160-219) Üç Krallık döneminde yaşamış bir savaşçıydı. Ölümünden sonra Çinliler ona Bağlılık ve Savaş Tanrısı olarak tapmaya başladılar.

Biri yenilip de kaçmaya, diğeri ise onu kovalamaya başlayınca, kovalayan Tang Şengçi, kaçan ise Ye Kaysin'dir. Hemen hemen her şehir çocuğu "Kahrolsun Emperyalist Devletler" şarkısını söyleyebiliyor. Birçok köy çocuğu da artık bu şarkıyı öğrenmiştir.

Bazı köylüler de şimdi Dr. Sun Yatsen'in vasiyetnamesini ezbere okuyabilmektedirler. Köylüler bu vasiyetnameden "özgürlük", "eşitlik", "Üç Halk İlkesi" ve "adil olmayan anlaşmalar" gibi kavramları almakta ve bunları eksik de olsa günlük hayatlarında uygulamaktadırlar. Eşraftan ^[sayfa 63] biri, yolda köylünün biriyle karşılaşınca, yol vermek istemeyip de onun onurunu kıracak olsa, köylü öfkeyle, "Bana bak yerel zorba, sen Üç Halk İlkesini bilmiyor musun?" diye bağırılmaktadır. Eskiden Cangşa dolaylarında sebze yetiştiren köylüler ürünlerini satmak için şehre geldiklerinde polis tarafından tartaklanırlardı. Şimdi köylülerin artık bir silahı var; bu silah, Üç Halk İlkesidir. Polis, sebze satan bir köylüye vuracak ya da küfredecek olsa, köylü hemen Üç Halk İlkesine sığınarak cevap vermekte ve polisi susturmaktadır. Bir keresinde, Siangtan'da bölge köylü birliği ile kasaba köylü birliği anlaşamadıklarında kasaba köylü birliği başkanı "Kahrolsun bölge köylü birliğinin öne sürdüğü adil olmayan anlaşmalar!" diye bağırmişti.

Siyasi propagandanın köylük bölgelerde yayılması tamamen Komünist Partisinin ve köylü birliklerinin başarısıdır. Basit sloganlar, afişler ve söylevlerin etkisi köylüler arasında o kadar yaygın ve çabuk oldu ki, her birinin siyasi bir okulda eğitim gördüğü söylenebilir. Köylük bölgelerde çalışan yoldaşların verdiği raporlara göre, siyasi propaganda üç büyük kitle gösterisi sırasında, yani İngiliz aleyhtan gösteri, Ekim Devriminin kutlanması ve Kuzey Seferi zaferi için düzenlenen kutlama töreni sırasında çok yaygındı. Bu olaylardan dolayı siyasi propaganda, köylü birliklerinin olduğu her yerde çok yaygın bir şekilde yürütülmekte, bütün köylük bölgeleri harekete geçirmekte ve büyük bir etki uyandırmaktaydı. Bundan sonra, bu basit sloganların içeriğinin gittikçe zenginleşmesi ve anlamlarının açıklığa kavuşması için her fırsattan yararlanılmalıdır.

⁴⁴ Tang Şengçi Kuzey Seferinde devrimden yana çıkan bir general, Ye Kaysin ise kuzeyli savaşağalarından yana ve devrime karşı savaşmış bir generaldi.

9. KÖYLÜLERİN KOYDUĞU YASAKLAMA VE KISITLAMALAR

Köylü birlikleri, Komünist Partisinin önderliğinde köylük bölgelerde hâkimiyetlerini kurar kurmaz, köylüler sevmedikleri şeyleri yasaklamaya ya da kısıtlamaya başlamaktadırlar. [sayfa 64] Oyun, kumar ve afyon içimi en sert biçimde yasaklanan üç şeydir.

Oyun. Köylü birliklerinin güçlü olduğu yerlerde macong,* domino ve kağıt oyunları tamamen yasaklanmıştır.

Siangsiang'ın 14. Bölgesindeki köylü birliği, iki sepet dolusu macong takımını yakmıştır.

Köylere giderseniz, bu oyunlardan hiç birinin oynanmadığını görürsünüz; yasağa uymayanlar hemen şiddetle cezalandırılmaktadır.

Kumar. Bir zamanların en azılı kumarbazları şimdi kendileri kumarı yasaklamaktadırlar. Oyunlar gibi bu illet de köylü birliklerinin güçlü olduğu yerlerde ortadan kalkmıştır.

Afyon içimi. Bu konudaki yasak çok sıkıdır. Köylü birliği, afyon çubuklarının teslim edilmesini emrettiğinde, hiç kimse en küçük bir itirazda bulunamamaktadır. Liling ilinde afyon çubuklarını teslim etmeyen mütegalibeden biri tutuklanıp köy köy dolaştırılmıştır.

Köylülerin “afyonkeşleri silahsızlandırma” kampanyası, Kuzey Sefer Ordusunun Vu Peyfu ile Sun Cuanfang'ın⁴⁵ birliklerini silahsızlandırması kadar etkili bir şeydir. Devrimci ordudaki subayların afyonkeş olan ve çubuklarından vazgeçmeyen saygıdeğer babalarının birçoğu “imparatorlar” (mütegalibe, alay ederek köylülerden böyle söz ediyor) tarafından silahsızlandırılmışlardır. “İmparatorlar” afyonun sadece yetiştirilmesini ve içilmesini değil, alım-satımını da yasaklamışlardır. Baoçing, Siangsiang, Yusien ve Liling yoluyla Guycov'dan Ciangsi'ye gönderilen afyonun büyük bir bölümüne yolda el konulmuş ve yakılmıştır. Bu ise hükümet gelirlerini etkilemiştir. Sonuç olarak, Kuzey Seferindeki ordunun para ihtiyacını göz önüne

* Macong, Çinlilere özgü ve 144 taşla oynanan bir çeşit dominodur. -Ç.N.

⁴⁵ Sun Cuanfang o sıralarda Ciangsu, Çeciang, Fucien,(sayfa 77) Ciangsi ve Anhuy olmak üzere beş eyalette iktidarı elinde tutan bir savaşağası ve Şanghay işçilerinin ayaklanmasını bastıran bir cellattı. Esas ordusu, 1926 kışında Ciangsi Eyaletine bağlı Nan-çang ve Ciuciang'da Kuzey Sefer Ordusu tarafından yenilgiye uğratılmıştır.

alan eyalet köylü birliği, daha alt kademedeki köylü birliklerine “afyon sevkiyatı üzerine konulan yasağın bir süre ertelenmesi” emrini vermiştir. Ancak bu emir, köylüleri [sayfa 65] kızdırmış ve hoşnutsuzluk yaratmıştır.

Köylüler bu üçünün yanı sıra, daha birçok şeyi yasaklamış ya da kısıtlamışlardır; bunların bazı örnekleri şunlardır:

“**Huagu**”. Adi bir tiyatro oyunu; çok yerde yasaklanmaktadır.

Tahtrevan. Birçok ilde, özellikle Siangsiang’da tahtrevanlar parçalanmıştır. Tahtrevanları kullanan kimselerden nefret eden köylüler, bunları her gördükleri yerde parçalamak istiyorlar, fakat köylü birlikleri, köylülerin bu hareketini yasaklamaktadır. Köylü birliğinin temsilcileri köylülere “Tahtrevanları parçalayacak olursanız, bu sadece zenginlerin paralarını harcamamalarına ve taşıyıcıların işlerinden olmasına yarar. Bu, halkımız için zararlı değil midir?” demektedirler. Köylüler sorunu kavramış ve yeni bir taktik bulmuşlardır: Zenginleri cezalandırmak için taşıyıcı ücretlerini büyük ölçüde artırmak.

Alkollü içki ve şeker yapımı. Alkollü içki ve şeker yapımı için tahıl kullanılması her yerde yasaklanmıştır; içki ve şeker yapımcıları bu durumdan sürekli olarak sızlanmaktadırlar. Hengşan iline bağlı Futienpu’da içki yapımı yasaklanmamıştır, ama fiyatlar çok düşük belirlendiğinden, kâr etme olanağı bulamayan şarap ve içki satıcıları bu işi bırakmak zorunda kalmışlardır.

Domuzlar. Domuzlar tahıl tükettiğinden, bir ailenin besleyebileceği domuz sayısı sınırlandırılmıştır.

Tavuklar ve ördekler. Siangsiang ilinde tavuk ve ördek yetiştirilmesi yasaklanmıştır. Fakat kadınlar buna karşı çıkmaktadır. Hengşan iline bağlı Yangtang’da her ailenin sadece üç, Futienpu’da ise sadece beş tavuk ya da ördek beslemesine izin verilmektedir. Birçok yerde ördek yetiştirilmesi tamamen yasaklanmıştır, çünkü ördekler sadece tahıl tüketmekle kalmayıp, çeltiğe de zarar vermekte ve bu konuda tavuklardan da zararlı olmaktadır.

Şölenler. Büyük şölenler genellikle yasaklanmıştır. Siangtan iline bağlı Şaoşan’da konuklara tavuk, balık ve domuz olmak üzere sadece üç çeşit et yemeği verilmesi kararlaştırılmıştır. [sayfa 66] Bambu filizleri, deniz yosunu ve mercimek yemeği sunulması da aynı şekilde yasaklanmıştır. Hengşan ilinde şölenlerde sekiz tabaktan

fazla yemek çıkarılmaması kararlaştırılmıştır.⁴⁶ Liling ilindeki 3. Doğu Bölgesinde sadece beş kap yemeğe, 2. Kuzey Bölgesinde sadece üç kap ete, üç kap sebze yemeğine izin verilmekte, 3. Batı Bölgesinde ise Yeni Yıl şölenleri tamamen yasaklanmaktadır. Siangsiang ilinde aslında fazla tantanalı olmayan bütün “yumurtalı kek şölenleri” yasaklanmıştır. Siangsiang’ın 2. Bölgesinde bir ailenin oğlunun düğününde “yumurtalı kek şöleni” verilince, yasağa uyulmadığını gören köylüler, evin içine doluşarak töreni dağıtmışlardır. Siangsiang iline bağlı Ciamo kasabasında halk pahalı yemekler yememekte ve atalarının ruhuna sadece meyva adamaktadır.

Öküzler. Öküz, köylülerin en değerli malıdır. “Bu dünyada öküz kesen, öteki dünyada öküz olur” lafı dinsel bir kural haline gelmiştir denilebilir; öküzler asla kesilmemelidir. Köylüler, iktidarı ele geçirmeden önce sadece dinsel yasaklara başvurabiliyorlardı ve ellerinde öküz kesimini yasaklayabilmek için hiç bir olanak yoktu. Köylü birliklerinin güçlenmesiyle birlikte, yetkileri, sığır kesimini de kapsayacak biçimde genişlemiş ve kasabalarda sığır kesimini yasaklamışlardır. Siangtan il merkezindeki altı kasap dükkânından beşi kapanmıştır, geriye kalan biri ise sadece zayıf ve işe yaramaz öküzleri kesmektedir. Sığır kesimi Hengşan ilinin her yerinde tümüyle yasaklanmıştır. Örneğin, bir köylü, bacağı kırılmış öküzünü köylü birliğine danışmadan kesmeye cesaret edemedi. Çuçov Ticaret Odasının dilediği gibi inek kestirmesi üzerine ise köylüler, kasabaya gelerek açıklama yapılmasını istediler; Ticaret Odası para cezası ödemek ve ayrıca havai fişekler atarak özür dilemek zorunda kaldı.

Serseriler. Liling ilinde çıkarılan bir kararnameyle Yeni Yıl eğlenceleri, yerli ilahlar için ilahiler ve “lotus türküleri” söylenmesi yasaklandı. Bunlar bazı daha başka illerde de yasaklanmış ya da bu gibi törenlere artık hiç kimse [sayfa 67] katılmadığından kendiliğinden ortadan kalkmıştır. Bir zamanlar aşırı derecede saldırgan olan “zorba dilenciler” ya da “serseriler” denilen kimselerin şimdi köylü birliklerine boyun eğmekten başka çareleri kalmamıştır. Eskiden Siangtan ilinde Şaoşan’da, Yağmur Tanrısı tapmağında yuvalanan ve kimseden korkmayan serseriler, köylü birlikleri kurulduğundan beri ortalıkta görünmez olmuşlardır. Aynı ilin Hutı kasabasında, köylü

⁴⁶ Çin’de, yemek ayrı ayrı tabakalarda değil, bir tek kap içinde ve ortadan yenir.

birliği, bu serserilerden üçünü yakalayarak tuğla ocaklarına kil taşıttırmuştır. Yeni Yıl şölenleri ve armağanlarıyla ilgili savurgan gele- nekleri yasaklayan karamameler de çıkanlımuştır.

Bunların yanı sıra çeşitli yerlerde daha birçok küçük yasakla- ma da konulmuş, örneğin Liling’de veba tannısını yatıştırmak için tütsü ayinleri yapılması, adak olarak reçel ve meyva sunulması, Ruhlar şenliği sırasında kutsal kağıt elbiseler yakılması ve Yeni Yıl- da şans dileyen afışlerin yapıştırılması yasaklanmıştır. Siangsiang ilindeki Guşuy’da nargile içmek bile yasaklanmıştır. 2. Bölgede, ha- vai fişek ve tören tüfeği atmak yasaklanmıştır; birincisi için 1,20 yuan, ikincisi içinse 2,40 yuan para cezası kesilmektedir. 7. ve 20. Bölgelerde ölümler için dinsel ayinler yapılması yasaklanmıştır. Bu gibi yasaklar oldukça yüksek bir sayıya ulaşmıştır ve bütün bunlar genellikle köylülerin koyduğu yasaklar olarak nitelenebilir.

Bu yasaklar iki bakımdan çok büyük önem taşımaktadır. Birincisi, bunlar oyun, kumar ve afyon içimi gibi kötü toplumsal alışkanlıklara karşı bir başkaldırmayı yansıtmaktadır. Bu alışkanlıklar toprakadığası sınıfının kokuşmuş siyasi ortamından kaynaklanmakta ve bu sınıfın hâkimiyeti yıkılınca da bir kenara itilmektedirler. İkinci- si, bu yasaklar şehir tüccarlarının sömürüsüne karşı bir çeşit ken- dini savunma biçimi olmaktadır. şölenlere ve adak olarak reçel ve meyve sunulmasına konulan yasaklamalar bu, ikinci türden yasak- lardandır. İşlenmiş malların çok pahalı, tarım ürünlerinin ise çok ucuz olmaları sonucunda, köylüler aşın derecede yoksullaşmakta ve tüccarlar tarafından acımasızca sömürölmektedirler; dolayısıyla kendilerini savunabilmek [sayfa 68] için insanları tutumluluğu özendir- me zorundadırlar. Bölge dışına tahıl gönderilmesinin yasaklanması- na gelince, bu yasaklama tahıl fiyatlarının yükselmesini önlemek amacıyla konulmuştur; çünkü yoksul köylülerin kendilerini besle- meye yeterli tahılları yoktur ve tahılı pazardan satın almak zorunda- dırlar. Bütün bunların nedeni, köylülerin yoksulluğu ve köy ile şehir arasındaki çelişmelerdir; yoksa sorun, köylülerin işlenmiş malları ya da sözümlerine ona “Doğu Kültürü Öğretisi”ni⁴⁷ uygulamak için şehir ile köy arasındaki ticareti reddetmesi değildir. Köylüler kendilerini ekonomik bakımdan koruyabilmek için, mal alımını kolektif olarak

⁴⁷ “Doğu Kültürü”, Doğunun geri tarımsal üretim biçiminin ve feodal kültürünün devam etmesini öngören ve modern bilimsel uygarlığu reddeden gerici bir öğretiydi.

yapan tüketim kooperatifleri kurmalıdırlar. Ayrıca, köylü birliklerinin kredi kooperatifleri kurabilmeleri için, hükümetin de onlara yardımcı olması gereklidir. Bunlar yapılmış olsaydı, köylüler fiyatların düşük tutulması için ne tahıl ihraç edilmesini yasaklayacaklar, ne de kendilerini ekonomik bakımdan koruyabilmek amacıyla bazı işlenmiş malların köylere ithal edilmesini yasaklamak zorunda kalacaklardı.

10. EŞKIYALIĞIN ORTADAN KALDIRILMASI

Kanımcı, Yu, Tang, Ven ve Vu Hanedanlarından Çing Hanedanı imparatorlarına ve Cumhuriyetin devlet başkanlarına kadar hiç bir hükümdar, eşkıyalığa son verilmesi konusunda bugün köylü birliklerinin gösterdiği cesareti gösterememiştir. Köylü birliklerinin güçlü olduğu yerlerde eşkıyalıktan en ufak bir iz kalmamıştır. Hatta birçok yerde sebze hırsızlığı bile ortadan kalkmıştır. Bazı yerlerde ise hâlâ hırsızlara rastlanmaktadır, ama bir zamanlar eşkıyaların cirit attığı yerler de dahil, gezdiğim illerde eşkıyaların izi bile yoktu. Bunun nedenleri şunlardır: Birincisi, yüzlerce köylü birliği üyesi, mızrak ve sopalarla her an harekete hazır bir durumda dere tepe her yere yayılmışlar ve haydutlara saklanacak yer kalmamıştır. İkincisi, köylü hareketinin başlamasından sonra tahıl fiyatları düşmüş ^[sayfa 69] (geçen baharda tahılın dan'ı* altı yuan iken, bu kış sadece iki yuandı) ve yiyecek sorunu halk için eski ciddiyetini kaybetmiştir. Üçüncüsü, gizli derneklerin⁴⁸ üyeleri artık köylü birliklerine katılmışlardır; artık bu birliklerde açık ve yasal olarak kendilerini gösterebilir ve dertlerini dile getirebilirler. Dolayısıyla “Şan”, “Tang”, “Siang” ve “Şuy”⁴⁹ gibi gizli örgütlenme biçimlerine artık gerek kalmamıştır. Yerel zorbarların ve mütegalibenin domuz ve koyunlarını keserek ve onlara ağır vergi ve para cezaları koyarak kendilerini ezenlere karşı duydukları nefreti dile getirmenin yollarını bulmuşlardır. Dördüncüsü, ordular çok sayıda asker aldığından, “başbozuk” larn

* Dan, Çin'de bir ağırlık birimidir. Bir “dan” 50 kilodur. -Ç.N.

⁴⁸ Gizli dernekler için bkz. bu ciltte “Çin Toplumundaki Sınıfların Tahlili” Not 18, s. 30.

⁴⁹ “Şan”, “Tang”, “Siang” ve “Şuy”, ilkel gizli derneklerin bağlı oldukları tarikatları belirtmek için kullanılan sözcüklerdi. “Dağ”, “tekke”, “türbe” ve “ırmak” anlamına geliyorlardı.

birçoğu orduya girmiştir. Böylece, köylü hareketinin başlamasıyla eşkıyalık illeti de sona ermiştir. Bu konuda zenginler bile köylü birliklerini onaylamaktadırlar. “Köylü birlikleri mi? Eh, doğrusunu söylemek gerekirse, yaptıkları iyi işler de var” demektedirler.

Oyunun, kumarın ve afyon içiminin yasaklanması ve eşkıyalığın ortadan kaldırılması konularında, köylü birlikleri genellikle destek görmüşlerdir.

11. AŞIRI VERGİLERİN KALDIRILMASI

Ülkemiz henüz birleştirilmemiş olduğundan ve emperyalistlerle savaşığalarının egemenlikleri yıkılmadığından, köylülerin üzerinden ağır devlet vergileri yükünü, daha açıkçası devrimci ordu harcamalarının yükünü alacak bir yol henüz yoktur. Bununla birlikte yerel zorbalarla müteğallibenin köy yönetimini ellerinde tuttukları sırada, mu başına konan ağır toprak vergileri gibi, köylülerin sırtına yüklenen aşırı vergiler de köylü hareketinin başlaması ve yerel zorbalarla müteğallibenin yıkılmasıyla birlikte kaldırılmış ya da en azından azaltılmıştır. Bu da köylü birliklerinin başarıları arasında sayılmalıdır. [sayfa 70]

12. EĞİTİM HAREKETİ

Çin’de eğitim her zaman, sadece toprak ağalarına vergi bir ayrıcalık olmuş, köylüler bundan hiç yararlanamamışlardır. Fakat toprakağalarının kültürü köylüler tarafından yaratılmıştır; çünkü bu kültürün biricik kaynağı köylülerin kanı ve alınteridir. Çin halkının yüzde doksanı hiç eğitim görmemiştir ve bunun ezici bir çoğunluğunu köylüler oluşturur. Köylük bölgelerde toprakağalarının iktidarı yıkılır yıkılmaz, köylülerin eğitim hareketi başlamıştır. Şimdiye kadar okullardan nefret eden köylüler bugün canla başla akşam okulları açmaktadır. Köylüler “yabancı tarzda okulları” hiç bir zaman sevmemişlerdir. Öğrencilik günlerimde köye dönüp de köylülerin “yabancı tarzda okullara” karşı olduğunu gördüğümde, köylülerin yanıldıklarını düşünerek kendimi “yabancı tarzda öğrenci ve öğretmenler” ile bir tutar ve onlardan yana çıkardım. Bu konuda benim yanıldığımı, köylülerin ise haklı olduğunu, ancak 1925 yılında anladım; o zaman köylük bölgelerde altı ay yaşamış, komünist

olmuş ve Marksist görüşü benimsemiş bulunuyordum. Köy ilkokullarında okutulan ders kitapları tümüyle şehirlerle ilgiliydi ve köylülerin ihtiyaçlarına uymuyordu. Bunun yanı sıra, ilkokul öğretmenlerinin köylülere karşı tutumları da çok kötüydü; onlar köylülere yardımcı olmak şöyle dursun, köylüler tarafından nefret edilen kişiler haline gelmişlerdi. Bu nedenle köylüler, (“Çin okulları” dedikleri) eski tip okulları (“yabancı okullar” dedikleri) modern okullara ve eski tarz öğretmenleri de ilkokullardaki öğretmenlere yeğ tutuyorlardı. Şimdi köylüler büyük bir istekle, köylü okulları dedikleri akşam okulları açmaktadırlar. Bunlardan bazıları açılmış, bazıları ise açılmaya hazırlanmaktadır ve ortalama her kasabada bir ilkokul bulunmaktadır. Köylüler bu okulların açılması konusunda çok isteklidirler ve yalnızca bu okulları kendi okulları olarak görmektedirler. Akşam okulları için para, “boşınançlardan elde edilen kamu gelirleri”nden, soy sop tapınaklarının gelirlerinden ve kullanılmayan daha başka kamu [sayfa 71] kaynakları ya da mülklerinden gelmektedir. İl eğitimi kurulları bu parayı köylülerin ihtiyaçlarına uymayan ilkokullar, yani “yabancı tarzda okullar” açmak için kullanmak isterken, köylüler bu parayı köylü okulları için kullanmak istediler. Bu anlaşmazlık sonucunda, bazı yerlerde bu parayı bölüştüler, bazı yerlerde de köylüler paranın tümünü aldılar. Köylü hareketinin gelişmesi, köylülerin kültür düzeyinin hızla yükselmesini sağlamıştır. Çok geçmeden eyaletin köylerinde onbinlerce okul ortaya çıkacaktır; bu, aydınların ve sözde “eğitimciler” in, şöyle olsun, böyle olsun diye üzerinde tartışıp durdukları ve bu zamana kadar boş sözlerden öteye gitmeyen “herkese eğitim hakkı”ndan çok farklı bir durumdur.

13. KOOPERATİF HAREKETİ

Köylülerin kooperatiflere, özellikle tüketim, pazarlama ve kredi kooperatiflerine gerçekten ihtiyaçları vardır. Onlar mal satın alırken tüccarlar tarafından sömürülürler; tarım ürünlerini satarken tüccarlar tarafından aldatılırlar; borç olarak para ya da pirinç aldıklarında tefeciler tarafından soyulurlar; bu üç soruna bir an önce bir çözüm bulmak istemektedirler. Geçen kış, Yangze Vadisindeki çarşı sırasında, ticaret yolları kesilip de Hunan’da tuz fiyatları arttığında, birçok köylü tuz satın almak için kooperatifler kurmuştu. Topraktaşaları bile bile borç para vermeyi kestiklerinde köylüler,

borç almaya ihtiyaçları olduğundan, birçok yerde kredi temsilcilikleri örgütlemek üzere harekete geçtiler. Ayrıntılı ve her yerde geçerli örgütlenme kurallarının olmayışı büyük bir sorundur. Çeşitli yerlerde köylerin kendi kendilerine örgütledikleri bu kooperatifler, çoğunlukla kooperatif ilkelerine uymadığından, köylüler arasında çalışmakta olan yoldaşlar, durmadan “tüzük” konusunda bilgi istemektedirler. Doğru yol gösterilirse, kooperatif hareketi köylü birliklerinin gelişmesiyle birlikte her yere yayılabilir. [sayfa 72]

14. YOLLARIN YAPILMASI VE SETLERİN ONARILMASI

Bu da köylü birliklerinin başarılarından biridir. Köylü birliklerinin kuruluşundan önce köy yolları berbattı. Yollar para olmadan onarılmazdı ve varlıklılar da keselerine el atmaya pek istekli olmadıklarından yollar kötü bir durumdaydı. Onarılan az sayıdaki yol ise, “sevap işlemek isteyen” ailelerden toplanan az miktardaki parayla yapılan, dar ve baştan savma birkaç yoldan ibarettir. Kuruluşlarından sonra köylü birlikleri, her yolun gerekli genişliğini (yolun çeşidine göre bir, bir buçuk, iki ya da üç metre) , belirten emirler çıkardı ve yol üzerindeki toprakağalarının her birine yolun belirli bir bölümünü yapmasını emretti. Bir kez emir verildi mi, karşı çıkmaya kim cesaret edebilir? Kısa zamanda birçok iyi yol ortaya çıktı. Bu, yardımseverliğin değil, zorlamanın bir ürünüdür ve bu tür ufak bir zorlama hiç de kötü bir şey değildir. Aynı şey setler için de geçerlidir. Acımasız toprakağaları her zaman kiracı köylülerden koparabilecekleri her şeyi koparmaya bakmışlar ve setlerin onarımı için tek kuruş bile harcamamışlardır; alacakları kiradan başka hiç bir şeyle ilgilenmeyip, havuzları kurumaya, kiracı köylüleri de açlığa terk etmişlerdir. Ama artık köylü birlikleri vardır ve toprakağalarına setleri onarmaları için açıkça emir verebilmektedirler. Toprakağası bunu kabul etmediğinde, köylü birliği ona kibarca, “Pekâla! Eğer onarımları yapmayacaksan, her işgünü için bir tu tahlil vereceksin!” demektedir. Bu da onun işine gelmediğinden hızla onarımları yapmaya girişmektedir. Sonuç olarak birçok bozuk set kullanılabilir duruma getirilmiştir.

Yukarıda sayılan on dört başarının tümü köylü birliği önderliğinde köylüler tarafından gerçekleştirilmiştir. Okuyucu lütfen bunlar üzerinde düşünsün ve söylesin, bunlardan hangisi özü ve devrimci

önemi açısından kötüdür? Sanırım, bunlara kötü diyecek olanlar, sadece yerel zorbalar ile mütegalibedir. Oysa ne gariptir ki, Nançang'dan⁵⁰ bildirildiğine göre, Çan Kayşek, Çang Cingciang⁵¹ ve diğer bazı [sayfa 73] beyler Hunan köylülerinin yaptığı işlerin hiç birini doğru bulmuyorlarmış. Hunan'daki Liu Yueci⁵² gibi sağcı önderler de onlarla aynı görüşü paylaşıyorlar ve hepsi de “Bunlar düpedüz Kızıl oldu!” diyorlar. Ama bu kadarlık Kızıl da olmasaydı, milli devrimden nasıl sözedilebilirdi? Gece gündüz “halk kitlelerini ayaklandırmak” tan sözet, sonra da kitleler ayaklandığında ödün patlasın! Bunun, Hazreti Şeh'in ejderlere olan aşkıdan⁵³ ne farkı var? [sayfa 74]

⁵⁰ Kuzey Sefer Ordusu, 1926 Kasımında Nançang'ı eline geçirdi ve bunu fırsat bilen Çan Kayşek orada kendi genel komutanlığını kurdu. Çevresine Guomintang'ın sağ kanat üyelerini ve kuzeyli savaşağalanna hizmet eden birkaç politikacıyı toplayarak, emperyalistlerle işbirliği halinde, o sıralarda devrimin merkezi olan Vuhan'a karşı, karşı-devrimci tertiplere girişti ve en sonunda 12 Nisan 1927'de Şanghay'daki korkunç katliamı ve karşı-devrimci hükümet darbesini gerçekleştirdi.

⁵¹ Çang Cingciang Guomintang'ın sağ kanat önderlerinden ve Çan Kayşek'in beyin takımından biriydi.

⁵² Liu Yueci, o sıralarda Hunan'daki önemli bir anti-komünist grup olan “Sol Derneği”nin başıydı.

⁵³ Han Hanedanı döneminde Liu Siang'ın (İÖ 77-6) *Sin Su* adlı eserinde anlattığına göre, Hazreti Şeh ejderlere o kadar düşküdü ki sarayının bütün odalarını ejder resimleri ve kabartmalarıyla donatmıştı. Fakat onun ejderlere olan bu sevgisini duyup da kendisini ziyarete gelen gerçek bir ejderi gördüğünde korkudan ödün patlamıştı. Mao Zedung yoldaş, burada benzetme yaparak, Çan Kayşek ve onun gibilerin devrimin lafını etmelerine karşın, aslında devrimden korktuklarını ve devrime karşı olduklarını göstermektedir.

İKİNCİ DEVRİMİ İÇ SAVAŞ DÖNEMİ

ÇİN'DE KIZIL SİYASİ İKTİDAR NİÇİN VAROLABİLİR? *
5 Ekim 1928

I. ÜLKE İÇİNDEKİ SİYASİ DURUM

Guomintang'ın yeni savaşağalarının bugünkü rejimi, şehirlerde komprador sınıfının ve köylük bölgelerde toprakağası sınıfının rejimi olmaya devam etmektedir; bu, dış ilişkilerinde emperyalizme teslim olan, ülke içinde ise eski savaşağalarının yerine yenilerini getirerek, işçi sınıfı ve köylülük üzerinde daha da ağır bir ekonomik sömürü ve siyasi baskı uygulayan bir rejimdir. Guangtung Eyaletinde başlayan burjuva-demokratik devrimi henüz yarı yoldayken, komprador ve toprakağası sınıfları önderliği gasbettiler ve kısa zamanda karşı-devrim yoluna soktular. Bütün ülkede işçiler, köylüler, halkın diğer kesimleri ve hatta burjuvazi⁵⁴ karşı-devrimci tahakkümden kurtulamadı, siyasi ve ekonomik özgürlüğün kıntısını bile elde edemediler.

Yeni Guomintang savaş ağalarının dört kliği, yani Çan Kayşek,

* Bu yazı, Mao Zedung yoldaş tarafından Hunan-Ciangsi Sınır Bölgesi 2. Parti Kongresi için kaleme alınan ve ilk adı "Sınır Bölgesi Parti Örgütünün Siyasi Sorunları ve Görevleri" olan kararın bir bölümüdür.

⁵⁴ Mao Zedung yoldaş, "burjuvazi" terimiyle millî burjuvaziyi kastetmektedir. Bu sınıfla büyük komprador burjuvazi arasındaki farkı, "Japon Emperyalizmine Karşı Taktikler Üzerine" (Aralık 1935) ve "Çin Devrimi ve Çin Komünist Partisi" (Aralık 1939) adlı makalelerinde ayrıntılarıyla açıklamıştır. (Bkz. bu ciltte s. 196-229 ve Mao Zedung, *Seçme Eserler*, Cilt II, birinci baskı, Şubat 1975, Aydınlı Yayınları, s. 304-334)

Guangsi savaşaşaları, Feng Yusiang ve Yen Siřan⁵⁵, Pekin ve Tiancin'i ele geçirmelerinden önce ang Zolin'e⁵⁶ karşı geçici bir ittifak kurdular. Bu şehirler ele geçirilir geçirilmez [sayfa 81] bu ittifak bozularak yerini dört klik arasındakiki şiddetli bir mücadeleye bıraktı; şimdi de an ve Guangsi klikleri arasında bir savaş olgunlaşmaya başlıyor. Çin'deki savaşaşası klikleri arasındakiki çelişmeler ve mücadeleler, emperyalist devletlerarasındaki çelişmeleri ve mücadeleleri yansıtılmaktadır. Bu nedenle, Çin, emperyalist devletlerarasında bölüşülmüş olmaya devam ettiği sürece, çeşitli savaşaşası klikleri hiç bir zaman anlaşmaya varamazlar; aralarındaki bütün uzlaşmalar sadece geçici olacaktır. Bugün yapılacak olan geçici bir uzlaşma, yarı daha büyük bir savaşa yol açacaktır.

Çin'in ivedilikle bir burjuva-demokratik devrimine ihtiyacı vardır ve bu devrim yalnız proletarya önderliğinde tamamlanabilir. Proletarya, Guandong'dan başlayarak Yangze ırmağına doğru yayılan 1926-1927 devrimine sağlam bir biçimde önderlik edemediği için, komprador ve toprakağası sınıfları nderliği ele geçirdiler ve devrimin yerini karşı-devrim aldı. Böylece burjuva-demokratik devrim geçici bir yenilgiye uğradı. Bu yenilgi, Çin proletaryası ve köylülüğü için de aynı zamanda Çin burjuvazisi için de (ama komprador ve toprakağası sınıfları için değil) ağır bir darbeydi. Ancak son birkaç ay içinde, Komünist' Partisinin önderliğinde, gerek kuzeyde, gerekse güneyde şehirlerdeki işçilerin örgütlü grevlerinde ve köylük bölgelerdeki köylülerin ayaklanmalarında bir artış oldu. Açlık ve soğuk, savaşaşalarının ordularındaki askerler arasında büyük bir tedirginlik yaratmaktadır. Öte yandan da, Vang Cingvey ve Cen Gungho'nun başını çektiği klik tarafından teşvik edilen burjuvazi, kıyı bölgelerinde ve Yangze Irmağı boyunca önemli boyutlara ulaşan bir reform hareketi⁵⁷ geliştirmektedir. Bu, yeni bir gelişmedir.

⁵⁵ Bu dört savaşaşası kliği hep birlikte ang Zolin'e karşı savaştılar ve 1928 Haziranında Pekin ve Tiancin'i işgal ettiler.

⁵⁶ Fengtien savaşaşası kliğinin başında bulunan ang Zolin 1924 yılında ikinci ili Fengtien Savaşında Vu Peyfu'yu yendikten sonra, Kuzey Çin'in en gcl savaşaşası haline geldi. 1926 yılında Vu Peyfu ile ittifak yaparak, Pekin zerine yürüdü ve burayı ele geçirdi. 1928 Haziranını ise burayı terketmek zorunda kaldı ve trenle kuzeydoğuya doğru geri çekilirken, uşaklık ettiği Japon emperyalistlerinin demiryoluna yerleştirdiği bir bombayla öldürüldü.

⁵⁷ Bu reform hareketi, Japon işgalcilerinin 3 Mayıs 1928'da Cinan'ı ele geçirmelerinden ve an Kayşek'in Japonya ile açıkça ve alçakça uzlaşmasından sonra or-

Komünist Enternasyonalin ve Partimizin Merkez Komitesi- nin talimatlarına göre, Çin'deki demokratik devrimin içeriği, millî devrimi tamamlamak için emperyalizmin ve onun Çin'deki uşakları olan savaşağalarının iktidarını yıkmak ve toprakağası sınıfının köylüler üzerindeki feodal sömürüsüne son vermek için toprak devrimini gerçekleştirmektir. [sayfa 82] Böyle bir devrimci hareket 1928 Mayısındaki Cinan Katliamından⁵⁸ beri günden güne gelişmektedir.

II. ÇİN'DE KIZIL SİYASİ İKTİDARIN DOĞMASININ VE VARLIĞINI SÜRDÜRMEİNİN NEDENLERİ⁵⁹

Bir ülkede Kızıl siyasî iktidara sahip bir ya da birkaç küçük bölgenin, bir Beyaz rejim tarafından tamamen kuşatılmış olarak uzun süre varlığını sürdürebilmesi, dünyanın başka hiç bir yerinde görülmemiş bir olgudur. Bu olağanüstü olgunun özel nedenleri vardır. Bu olgu ancak belli koşullarda ortaya çıkabilir ve gelişebilir.

Birinci olarak, bu emperyalist bir ülkede ya da doğrudan

taya çıktı. 1927'deki karşı-devrimci hükümet darbesini benimsemiş olan millî burjuvazi içindeki bir kesim, kendi çıkarları doğrultusunda hareket ederek yavaş yavaş Çan Kayşek rejimine karşı bir muhalefet oluşturmaya başladı. Bu harekette etkin olarak yer alan Vang Çingvey, Çen Gungbo ve öbürlerinin meydana getirdiği mevki düşkünü karşı-devrimci grup, Guomindang içinde "Yeniden Örgütlenme Kligi" adıyla anılan kligi oluşturdu.

⁵⁸ İngiliz ve Amerikan emperyalizmi tarafından desteklenen Çan Kayşek, 1928 yılında Çang Zolin'e saldırmak için kuzeye doğru yürüdü. Bunun üzerine Japon emperyalistleri Şandung'un eyalet merkezi olan Cinan'ı işgal ettiler ve İngiliz-Amerikan nüfuzunun kuzeye doğru yayılmasını önlemek için Tiancin-Pukov demiryolu hattını kestiler. İşgalci Japon birlikleri 3 Mayıs'ta Cinan'da çok sayıda Çinli'yi katletti. Bu olay Cinan Katliamı adıyla anılır.

⁵⁹ Çin'deki Kızıl siyasî iktidar, örgütlenme biçimi bakımından Sovyet siyasî iktidana benzemekteydi. Sovyet, bir temsilciler meclisidir. 1905 Devrimi sırasında Rusya işçi sınıfının yarattığı siyasi bir kurumdur. Lenin ve Stalin, Marksist teoriye dayanarak, Sovyet cumhuriyetinin kapitalizmden sosyalizme geçiş dönemi için en uygun toplumsal ve siyasî örgütlenme biçimi olduğu sonucuna vardılar. 1917'deki Rus Ekim Sosyalist Devrimi, Lenin ve Stalin'in Bolşevik Partisinin önderliği altında, dünya tarihinde ilk kez böyle bir sosyalist Sovyet Cumhuriyetini, bir proletarya diktatörlüğünü kurmayı başardı. Çin'de 1927 devriminin yenilgisinden sonra temsilciler meclisi çeşitli yerlerde, Çin Komünist Partisinin ve en başta da Mao Zedung yoldaşın önderlik ettiği devrimci kitle ayaklanmalarında, halkın siyasî iktidar biçimi olarak benimsendi. Fakat Çin devriminin o aşamasında siyasî iktidarın özelliği, proletarya önderliğindeki anti-emperyalist, anti-feodal yeni-demokratik devrim sürecinde ortaya çıkan demokratik halk diktatörlüğü olmasıydı; bu, Sovyetler Birliği'ndeki proletarya diktatörlüğünden farklıydı.

emperyalist yönetim, altındaki bir sömürgeye ortaya çıkamaz⁶⁰, ancak ekonomik bakımdan geri, yarı-sömürge durumunda ve emperyalizmin dolaylı hâkimiyeti altında olan Çin'de ortaya çıkabilir. Çünkü bu olağanüstü olgu, ancak başka bir olağanüstü olgunun varlığıyla, yani Beyaz rejim içinde savaş durumuyla birlikte ortaya çıkabilir. Cumhuriyetin ilk yılından başlayarak (1912) emperyalizm tarafından dışardan, komprador ve toprak ağası sınıfları tarafından da içerden desteklenen çeşitli eski ve yeni savaşağası kliklerinin birbirlerine karşı durmaksızın savaşmaları, yarı-sömürge Çin'in bir özelliğidir. Böyle bir olguya emperyalist ülkelerde ve emperyalizmin doğrudan hâkimiyeti altındaki sömürgelerde rastlanmaz, ancak Çin gibi emperyalizmin dolaylı hâkimiyeti altındaki bir ülkede rastlanır. Bu olay şu iki nedene dayanmaktadır; yerel bir tarım ekonomisi (bütünleşmiş kapitalist bir ekonomi değil) ve emperyalistlerin, bölmek ve sömürmek için, ülkeyi etki alanlarına ayırma siyaseti Beyaz rejim içindeki uzun süreli parçalanmalar ve savaşlar, Beyaz rejim tarafından kuşatılmış bir [sayfa 83] ya da daha fazla sayıda küçük Kızıl bölgenin Komünist Partisi önderliğinde doğması ve yaşaması için gerekli koşulları yaratmaktadır. Hunan ve Ciangsi Eyaletlerinin

⁶⁰ İkinci Dünya Savaşı sırasında, eskiden İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri, Fransa ve Hollanda'nın emperyalist hâkimiyeti altında bulunan Doğu'daki birçok sömürge ülke Japon emperyalistleri tarafından işgal edildi. Bu ülkelerde, işçi, köylü kitleleri ve şehirli küçük burjuva kuleleriyle millî burjuvazinin bir kesimi, Komünist Partilerinin önderliğinde, İngiliz, Amerikan, Fransız ve Hollanda emperyalistleriyle Japon emperyalistleri arasındaki çelişmelerden yararlanarak faşist saldırıya karşı geniş bir birleşik cephe örgütlediler, Japonya'ya karşı üç bölgeleri kurdular ve Japonlara karşı amansız bir gerilla savaşına giriştiler. Bunun sonucunda İkinci Dünya Savaşından önceki siyasi durum değişmeye başladı. İkinci Dünya Savaşı sonunda Japon emperyalistleri bu ülkelerden kovulunca, Amerikan, İngiliz, Fransız ve Hollanda emperyalistleri buralarda eski hâkimiyetlerini yeniden kurmaya çalıştılar. Ama Japonya'ya karşı savaş sırasında oldukça güçlü silahlı kuvvetler inşa etmiş olan sömürge halkları eski yaşayışlarına dönmeyi reddettiler. Ayrıca Sovyetler Birliği güçlenmiş, savaşta Birleşik Amerika dışındaki bütün emperyalist devletler ya yıkılmış ya da zayıflamış ve son olarak da Çin devriminin zaferi emperyalist cepheye bir gedik açmış olduğu için, emperyalist sistem bütün dünyada derinden sarsılmıştı. Böylelikle Doğu'daki bütün sömürge ülkelerin ya da en azından bazı sömürge ülkelerin halkları için, Çin'dekine benzer biçimde irili ufaklı devrimci üç bölgelerini ve devrimci rejimleri uzun bir süre yaşatmak, uzun süreli devrimci savaşlar vererek köylük bölgelerden şehirleri kuşatmak ve giderek şehirleri de ele geçirip ülke çapında zafer kazanmak mümkün duruma gelmiştir. Durumdaki bu değişikliklerin sonucunda Mao Zedung yoldaşın, emperyalizmin doğrudan hâkimiyeti altındaki sömürgelerde bağımsız rejimlerin kurulması konusunda 1928 yılında sahip olduğu görüşler de değişmiştir.

sınırlarında kurulan bağımsız rejim, böyle birçok küçük bölgeden biridir. Çoğu zaman, bazı yoldaşlar güç ya da tehlikeli anlarda Kızıl siyasî iktidarın yaşaması konusunda kuşkuya düşüyor ve kötümserliğe kapılıyorlar. Bunun nedeni, Kızıl siyasî iktidarın doğuşunu ve yaşamasını doğru bir biçimde açıklayamamalarıdır. Eğer Çin'de Beyaz rejim içindeki parçalanmaların ve savaşların hiç bir zaman sona ermeyeceğini kavrarsak, Kızıl siyasî iktidarın doğuşu, yaşaması ve günden güne büyümesi konusunda hiçbir kuşku kalmaz.

İkinci olarak, Çin'de Kızıl siyasî iktidarın ilk kez ortaya çıktığı ve uzun bir süre yaşamayı başardığı bölgeler, Sicuan, Guycov, Yunan ve kuzey eyaletler; gibi demokratik devrimden etkilenmeyen bölgeler değil, Hunan, Guangdong, Hubey ve Giangsi gibi, 1926 ve 1927 yıllarındaki burjuva-demokratik devrimi sırasında işçi, köylü ve askerlerin geniş kitleler halinde ayaklandığı eyaletlerdir. Bu eyaletlerin birçok yerinde yaygın bir biçimde sendikalar ve köylü birlikleri kuruldu, işçi sınıfı ve köylüler tarafından toprakağalarına ve burjuvaziye karşı birçok ekonomik ve siyasî mücadele verildi. Kanton şehrinde, halkın üç gün siyasî iktidarı elinde tutmasının nedeni, Hayfeng ve Lufeng'de, Güney ve Doğu Hunan'da, Hunan-Giangsi sınır bölgesinde ve Hubey Eyaletindeki Huangan'da köylülerin bağımsız rejimlerinin doğmasının nedeni budur.⁶¹ Bugünkü Kızıl

⁶¹ Bunlar, Çan Kayşek ve Vang Çingvey'in 1927 yılında birbiri ardı sıra devrime ihanet etmelerinden sonra, halkın, Komünistlerin önderliğinde karşı-devrimci kuvvetlere karşı çeşitli yerlerde giriştiği ilk karşı-saldınlardı. Kantonlu işçiler ve devrimci askerler, 11 Aralık 1927'de birleşerek ayaklandılar ve halk iktidarını kurdular. Emperyalizmin doğrudan desteğine sahip olan karşı-devrimci kuvvetlere karşı çetin bir şekilde savaştılar, ama kuvvetler arasındaki fark çok büyük olduğu için yenik düştüler. Guangdong Eyaletinin doğu kıyısındaki Hayfeng ve Lufeng'deki köylüler, Komünist Partisi üyesi olan Peng Pay yoldaşın önderliğinde 1923-1925 yıllarında güçlü bir devrimci hareket başlatmışlardı; Millî Devrimci Ordunun, başında Çen Ciungming'in bulunduğu karşı-devrimci kliğe karşı Kanton'dan başlattığı iki doğu seferinin zafere ulaşmasında bu hareketin büyük katkısı oldu. Çan Kayşek'in 12 Nisan 1927'de devrime ihanet etmesinden sonra bu köylüler, Nisan, Eylül ve Ekim aylarında üç ayaklanma düzenlediler ve varlığını 1928 Nisanına kadar sürdüren devrimci bir rejim kurdular. Hunan Eyaletinin doğusunda ayaklanan köylüler, 1927 Eylülünde Liuyang, Pingciang, Liling ve Çuçov'u kapsayan bir bölgeyi ele geçirdiler. Aynı sıralarda, Hubey Eyaletinin kuzeydoğusundaki Siaogan, Maçeng ve Huangan'da on binlerce köylü silahlı bir ayaklanma düzenledi ve Huangan'ın il merkezini otuz günü aşkın bir süre işgal etti. Güney Hunan'da, Yiçang, Çençov, Leyyang, Yungsing ve Zesing illerindeki köylüler, silahlı ayaklanmaya giriştiler ve 1928 Ocagında üç ay yaşayan devrimci bir rejim kurdular.

Ordu ise, Millî Devrimci Ordudan kopmuş, demokratik siyasî eğitimden geçmiş işçi ve köylü kitlelerinin etkisi altına girmiştir. Kızıl Orduyu meydana getiren unsurların, Yen Sişan ve Çang Zolin'in askerleri gibi demokratik siyasî eğitimden geçmemiş, işçi ve köylü kitleleri tarafından etkilenmemiş ordulardan gelmelerine olanak yoktur. [sayfa 84]

Üçüncü olarak, halkın siyasî iktidarının, küçük bölgelerde tutunup tutunamayacağı, ülke çapında devrimci durumun gelişmeye devam etmesine bağlıdır. Devrimci durum gelişmeye devam ederse, kuşkusuz küçük Kızıl bölgeler uzun bir süre dayanacak ve hatta kaçınılmaz olarak, ülke çapında siyasî iktidarın ele geçirilmesini sağlayacak olan birçok güçten biri durumuna geleceklerdir. Ülke çapında devrimci durum gelişmeye devam etmez de oldukça uzun bir süre durarlarsa, o zaman küçük Kızıl bölgelerin uzun bir süre dayanmaları olanaksızlaşacaktır. Aslında, komprador ve toprakağası sınıflarının ve uluslararası burjuvazinin saflarında sürekli olarak meydana gelen parçalanmalar ve savaşlarla birlikte Çin'de devrimci durum gelişmeye devam etmektedir. Bundan dolayı, küçük Kızıl bölgeler kuşkusuz uzun bir süre dayanacak, aynı zamanda genişlemeye devam edecek ve giderek bütün ülkede siyasî iktidarı ele geçirme hedefine yaklaşacaktır.

Dördüncü olarak, yeterli güçte düzenli bir Kızıl Ordunun varlığı, Kızıl siyasî iktidarın yasamasının zorunlu koşullarından biridir. Eğer düzenli bir Kızıl Orduya değil de sadece yerel Kızıl Muhafızlara⁶² sahipsek, o zaman düzenli Beyaz, kuvvetlerle baş edemez, sadece toprakağalarının silahlı adamlarıyla baş edebiliriz. Bundan dolayı, eğer yeterli güçte düzenli silahlı kuvvetlere sahip değilsek işçi ve köylü kitleleri etkin durumda olsalar da, kalıcı ve gündün güne gelişen bağımsız bir rejim kurmak söyle dursun, herhangi bir bağımsız rejim kurmak bile kesinlikle olanaksızdır. Bundan da, "silahlı güce dayanarak bağımsız işçi ve köylü rejimleri kurma" düşüncesinin, Komünist Partisi ve bağımsız rejimin hüküm sürdüğü bölgelerdeki işçi ve köylü kitleleri tarafından iyice kavranması gereken önemli bir düşünce olduğu ortaya çıkmaktadır.

Beşinci olarak, Kızıl siyasî iktidarın uzun süre yaşaması [sayfa

⁶² Kızıl Muhafızlar, devrimci üs bölgelerindeki kitlelerin meydana getirdiği silahlı birliklerdi. Bunlar, normal üretim faaliyetlerine de devam etmekteydiler.

85] ve gelişmesi için yukarıda sıralananlara ek olarak önemli koşullardan biri de şudur: Komünist Partisinin örgütlenmesi güçlü, siyaseti ise doğru olmalıdır

III. HUNAN-CİANGSİ SINIR BÖLGESİNDEKİ BAĞIMSIZ REJİM VE AĞUSTOS YENİLGİSİ

Savaşçıları arasındaki parçalanmalar ve savaşlar Beyaz rejimin gücünü zayıflatır. Böylece, küçük bölgeler de Kızıl siyasî iktidarın ortaya çıkması için olanaklar doğar. Ancak, savaşçıları birbirleriyle her gün de savaşmazlar. Bir ya da birkaç eyaletteki Beyaz rejim geçici bir istikrara kavuşunca, oradaki hâkim sınıflar kaçınılmaz olarak birleşirler ve Kızıl siyasî iktidarı yıkmak için ellerinden geleni yaparlar. Kurulması ve yaşaması için bütün zorunlu koşulların varılmadığı bölgelerde Kızıl siyasî iktidar, düşman tarafından yıkılma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Geçen Nisan ayından önce elverişli dönemlerde Kanton, Hayfeng ve Lufeng, Hunan-Ciangsi sınır bölgesi, Güney Hunan, Liling ve Huangan gibi yerlerde kurulan birçok Kızıl rejimin birbiri ardı sıra Beyaz rejim tarafından ezilmesinin nedeni budur. Hunan-Ciangsi sınır bölgesindeki bağımsız rejimin güneyinde Nisan ayından başlayarak, geçici olarak istikrara kavuşmuş bir iktidar ortaya çıktı; Hunan ve Ciangsi bizi “bastırmak” için normal olarak sekiz, dokuz ya da daha fazla sayıda alayı –hatta bazen on sekiz alayı– üzerimize gönderiyordu. Ama gene de, dört alaydan daha az bir kuvvetle dört ay gibi uzun bir zaman boyunca düşmana karşı koyduk, bağımsız rejimin topraklarını gündün güne genişlettik, toprak devrimini derinleştirdik, halkın siyasî iktidar organlarını yaygınlaştırdık ve Kızıl Orduyu ve Kızıl Muhafızları genişlettik. Bu, Hunan-Ciangsi sınır bölgesindeki Komünist Partisi örgütlerinin (yerel örgütler ve ordudaki örgütler) siyasetlerinin [sayfa 86] doğru olmasından dolayı mümkün oldu. Sınır Bölgesi Özel Komitesinin ve Ordu Komitesinin o zamanki siyasetleri şunlardı:

Düşmana karşı kararlı bir biçimde mücadele etmek, Losiao Sıradağlarının⁶³ orta kısımlarında siyasî iktidarı kurmak ve kaçakçılığa karşı çıkmak.

⁶³ Losiao Sıradağları, Ciangsi ve Hunan Eyaletlerinin sınır boyunca uzanan büyük sıradağlardır. Cingang Dağları, bu sıradağların orta kesiminde yer almaktadır.

Bağımsız rejimin hüküm sürdüğü bölgelerde toprak devrimini derinleştirmek.

Ordu Parti örgütünün yardımıyla yerel Parti örgütünün gelişmesini sağlamak ve düzenli ordunun yardımıyla yerel silahlı kuvvetlerin gelişmesini sağlamak.

Koşullar elverişli olduğunda, düşmanla savaşmaları için Kızıl Ordu birliklerini toplamak ve birliklerin teker teker yok edilmesini önlemek amacıyla kuvvetlerin bölünmesine karşı çıkmak.

Bağımsız rejimin hüküm sürdüğü bölgeyi genişletmek için dalgalar halinde ilerleme siyasetini benimsemek ve maceracı ilerleme yoluyla genişleme siyasetine karşı çıkmak.

Bu doğru taktikler, mücadelemiz için elverişli bir arazinin varlığı ve Hunan ve Ciangsi'den gelerek işgale girişen birlikler arasında yeterli eşgüdüm bulunmaması sayesinde, Nisandan Temmuza kadar olan dört ay içinde bir dizi zafer kazanabildik. Bizden birkaç kat daha güçlü olmasına karşın düşman, rejimimizi yıkmak bir yana, onun sürekli olarak genişlemesini bile önleyemedi ve rejimimiz Hunan ve Ciangsi'yi gittikçe artan bir biçimde etkilemeye başladı. Ağustos yenilgisinin tek nedeni, hâkim sınıfların geçici bir istikrar dönemi içinde bulduklarını kavrayamayan bazı yoldaşların, hâkim sınıfların siyasi parçalanma içinde buldukları dönemler için uygun olan bir stratejiyi benimsemeleri ve maceracı bir ilerleme uğruna kuvvetlerimizi bölmeleriydi. Bu, hem sınır bölgesinde, hem de Güney Hunan'da yenilgiye uğramamıza yolaçtı. Hunan Eyalet Komitesi temsilcisi Du Siucing yoldaş, gerçek durumu [sayfa 87] kavrayamadığı için, Partinin Özel Komitesi, Ordu Komitesi ve Yungsin İl Komitesinin ortak toplantısında alınan kararları dikkate almadı; sadece Hunan Eyalet Komitesinin emirlerini mekanik bir biçimde uygulamakla yetindi ve mücadeleyi bırakıp eve dönmek isteyen Kızıl Ordu 29. Alayının görüşleriyle uzlaştı. Bu son derece büyük bir hataydı. Bu yenilginin yarattığı durum ancak Eylül ayından sonra, Partinin Özel Komitesinin ve Ordu Komitesinin aldığı önlemlerle düzeltildi.

IV. HUNAN-CİANGSİ SINIR BÖLGESİ BAĞIMSIZ REJİMİNİN HUNAN, HUBEY VE CİANGSİ EYALETLERİ AÇISINDAN TAŞIDIĞI ÖNEM

Merkezi Ningang olan ve Hunan-Ciangsi sınır bölgesinde bulunan işçi ve köylülerin silahlı bağımsız rejiminin önemi, hiç kuşkusuz sınır bölgesindeki birkaç ille sınırlı değildir; bu rejim, Hunan, Hubey ve Ciangsi Eyaletlerinde siyasî iktidarın işçi ve köylülerin ayaklanması yoluyla ele geçirilmesinde çok büyük bir rol oynayacaktır. Hunan, Hubey ve Ciangsi'de gelişmekte olan ayaklanmalarla ilgili olarak, sınır bölgesindeki Parti örgütlerine çok önemli görevler düşmektedir. Bu görevler şunlardır: Sınır bölgesindeki toprak devriminin ve halkın siyasî iktidarının etkilerini, Hunan ve Ciangsi'den geçen ırmakların aşağı vadilerine ve giderek Hubey'e kadar yaymak; bu üç eyalette yaklaşmakta olan genel ayaklanmada kendine düşen görevleri yerine getirebilmesini sağlamak için Kızıl Orduyu mücadele içinde sürekli olarak genişletmek ve niteliklerini geliştirmek; bugün için toprakağalannın paralı askerlerine ve küçük silahlı birliklere karşı savaşılabilecek, ileride de sınır bölgesindeki siyasî iktidarı savunabilecek duruma gelmelerini sağlamak amacıyla illerdeki yerel silahlı kuvvetleri, yani Kızıl Muhafızlarla işçi ve köylü isyan müfrezelerini genişletmek ve niteliklerini geliştirmek; yerel çalışmanın [sayfa 88] yürütülebilmesi için Kızıl Ordu personelinin yardımına duyulan ihtiyacı zamanla azaltmak ve bu çalışmayı yürütmek için sınır bölgesinin kendi personeline sahip olmasını ve hatta Kızıl Orduya ve bağımsız rejim altına giren yeni bölgelere personel göndermesini sağlamak.

V. EKONOMİK SORUNLAR

Temel ihtiyaç maddeleri ve nakit para sıkıntısı, Beyaz rejim tarafından kuşatılmış olan bölgelerdeki ordu ve halk için çok büyük bir sorun haline gelmiştir. Geçen yıl boyunca bağımsız sınır bölgesinde, tuz, bez ve ilaç gibi temel ihtiyaç maddeleri sıkı düşman ablukası nedeniyle çok kıtlanmış ve pahalılaştı; bu da, zaman zaman işçi, köylü ve küçük burjuva⁶⁴ kitleleriyle Kızıl Ordu askerlerinin hayatlarını son derece zorlaştırmıştı. Kızıl Ordu, aynı zamanda hem düşmanla çarpışmak, hem de kendi ihtiyaçlarını sağlamak

⁶⁴ Mao Zedung yoldaş, burada, "küçük burjuva" terimiyle köylülerin dışındaki unsurları, yani zanaatkarları, küçük tüccarları, çeşitli meslek sahiplerini ve küçük burjuva aydınlarını kastetmektedir. Çin'de bu unsurlar, çoğunlukla şehirlerde yaşarlar; ama köylük bölgelerde de sayıları oldukça fazladır.

zorundadır. Tahıla ek olarak verilen adam başına beş sentlik günlük yemek ücreti için gerekli para bile bulunamamakta ve askerler iyi beslenememektedir; birçoğa hastadır, hastanelerdeki yaralıların durumu ise daha da kötüdür. Ülke çapında siyasî iktidarı ele geçirene kadar bu gibi zorluklarla karşılaşmamız elbette kaçınılmazdır; ama gene de bu zorlukların bir dereceye kadar üstesinden gelmek, hayatı biraz olsun kolaylaştırmak ve özellikle de Kızıl Ordunun ikmalini daha iyi bir biçimde yapmak ivedilikle gerekmektedir. Sınır bölgesindeki Parti örgütleri, ekonomik sorunları çözmek için uygun yollar bulamazlarsa, bağımsız rejim, düşman hâkimiyetinin istikrarlı olmaya devam edeceği görece uzun bir dönem boyunca büyük güçlüklerle karşılaşacaktır. Bu ekonomik sorunlara uygun bir çözümün bulunması, bütün Parti üyelerinin ilgisini gerektiren önemli bir sorundur. [sayfa 89]

VI. ASKERİ ÜSLER SORUNU

Sınır Bölgesindeki Parti örgütlerinin başka bir görevi daha vardır; o da, Beş Kuyular⁶⁵ ve Ciyulung'daki askeri üslerin sağlanmasıdır. Gerçekte arazi ve konum bakımından elverişli olan bu iki bölge, yani Yungsin, Lingsien. Ningang ve Suyçuan illerinin kesiştiği yerdeki Beş Kuyular dağlık bölgesiyle, Yungsin, Ningang, Caling ve Lienhua illerinin kesiştiği yerdeki Ciyulung dağlık bölgesi sadece bugün için ve sınır bölgesi açısından değil, aynı zamanda ileride Hunan, Hubey ve Ciangsi'de çıkacak ayaklanmalar açısından da önemli askeri üslerdir. Bu, özellikle hem halkın desteğine sahip olduğumuz, hem de arazisi son derece engebeli ve stratejik bakımdan önemli olan Beş Kuyular için geçerlidir. Bu üsleri sağlamlaştırmak için, birinci olarak, yeterli bir savunma sistemi kurmak; ikinci olarak, yeterli miktarda tahıl depolamak; üçüncü olarak da görece iyi Kızıl Ordu hastaneleri kurmak gerekmektedir. Sınır bölgesindeki Parti örgütleri, bu üç görevi başarıyla yerine getirmek için ellerinden geleni yapmalıdırlar. [sayfa 90]

⁶⁵ Beş Kuyular, Cingang Dağlarındaki, Batı Ciangsi'de bulunan Yungsin, Ningang ve Suyçuan ile Doğu Hunan'da bulunan Lingsien ili arasında yer alan Büyük Kuyu, Küçük Kuyu, Yukarı Kuyu, Orta Kuyu ve Aşağı Kuyu köylerine verilen adlardır.

CİNGANG DAĞLARINDAKİ MÜCADELE*

25 Kasım 1928

HUNAN-CİANGSİ SINIR BÖLGESİNDEKİ BAĞIMSIZ REJİM VE AĞUSTOS YENİLGİSİ

Çin bugün dünyada, Beyaz rejim tarafından kuşatılmış bir ya da daha fazla küçük bölgede, Kızıl siyasî iktidarın kurulmuş olduğu tek ülkedir. İncelerseniz görürüz ki bu olgunun nedenlerinden biri, Çin'in komprador ve toprakağası sınıfları içindeki bitip tükenmek bilmeyen parçalanma ve savaşlardır. Bu parçalanma ve savaşlar devam ettiği sürece işçi ve köylülerin silahlı bağımsız rejimlerinin yaşamaya devam etmesi ve büyümesi ek olarak şu koşulları gerektirmektedir: (1) Sağlam bir kitle temeli, (2) sağlam bir parti örgütü, (3) oldukça güçlü bir Kızıl Ordu, (4) askeri harekât için elverişli arazi ve (5) temel ihtiyaçların karşılanması için yeterli ekonomik kaynaklar.

Bağımsız bir rejim, kendisini kuşatan hâkim sınıflara karşı uyguladığı stratejiyi duruma göre değiştirmeli, hakim sınıfların rejimi geçici olarak istikrar kazandığı zaman başka bir stratejiyi benimsemelidir. Li Zungcen ile Tang Şengçi arasındaki Hunan ve Hubey Eyaletlerinde⁶⁶ ve Çang Fakuy ile Li Cişen arasında Guandung Eya-

* Bu yazı, Mao Zedung yoldaş tarafından Çin Komünist Partisi Merkez Komitesine sunulmuş bir rapordur.

⁶⁶ Bu savaş, Ekim 1927'de olmuştur.

letinde⁶⁷ sürüp giden savaşlar sırasında olduğu gibi, hâkim [sayfa 94] sınıfların parçalanmış olduğu dönemlerde, stratejimiz görece daha cüretli, askeri harekâta bulunduğumuz alan da görece daha geniş olabilir. Bununla birlikte, Beyaz terör bize darbe indirdiği zaman, sırtımızı dayayabileceğimiz güvenli bir şeye sahip olmak için merkezi bölgelerde sağlam bir temel kurmaya dikkat etmeliyiz. Bu yılın Nisan ayından sonra güney eyaletlerinde olduğu gibi, hâkim sınıfların rejiminin görece istikrarlı olduğu dönemlerde stratejimiz, adım adım ilerleme stratejisi olmalıdır. Böyle dönemlerde, askeri alanda yapılabilecek en kötü şey maceracı bir ilerleme için kuvvetlerimizi bölmek; yerel çalışma alanında (toprak dağıtımı, siyasî iktidarın kurulması, Partinin genişletilmesi ve yerel silahlı kuvvetlerin örgütlenmesi) yapılabilecek en kötü şey ise kadrolarımızı dağıtmak ve merkezi bölgelerde sağlam bir temel kurmayı savsaklamaktır. Birçok küçük Kızıl bölgenin uğradığı yenilgi, ya gerekli nesnel koşulların bulunmamasından ya da taktiklerde yapılan öznel hatalardan doğmuştur. Taktiklerde yapılan hataların tek nedeni, hâkim sınıfların rejiminin geçici olarak istikrar kazandığı dönemlerle parçalandığı dönemleri birbirinden açık seçik ayırdedememek olmuştur. Geçici istikrar dönemlerinde, bazı yoldaşlar, maceracı bir ilerleme için kuvvetlerimizi bölmeyi savundular ve hatta sanki düşmanın, sadece toprakağalarının paralı askerleriyle değil, düzenli birliklerin yoğun harekâtıyla da saldırabileceği gerçeğini unutmuş gibi geniş bölgelerin savunmasını yalnızca Kızıl Muhafızlara bırakmayı önerdiler. Yerel çalışmalarda ise, merkezi bölgelerde sağlam bir temel kurmayı tamamen, gözardı ettiler ve olanaklarımızın el verip elvermediğine bakmadan yönetimimiz altındaki toprakları sınırsızca genişletmeye çalıştılar. Biri, askeri harekâta adım adım ilerleme siyasetini ya da yerel çalışmalarda çabalarımızı, kendimize yenilmez bir durum sağlamak amacıyla merkezi bölgelerde sağlam bir temel kurmak noktasında yoğunlaştırma siyasetini savunduğu zaman, onu “tutucu” olmakla suçluyorlardı. Bu yoldaşların yanlış fikirleri, geçen Ağustos ayında Hunan-Ciangsi sınır bölgesinin ve Güney Hunan’da [sayfa 95] Dördüncü Kızıl Ordunun uğradığı yenilgilerin temel nedeniydi.

Hunan-Ciangsi sınır bölgesindeki çalışmalarımız, geçen yılın Ekim ayında başladı. Başlangıçta bu bölge illerindeki bütün Parti

⁶⁷ Bu savaş, 1927 Kasım ve Aralıkta olmuştur.

örgütlerimiz işlemez haldeydi. Yerel silahlı kuvvetler, sadece Cingang Dağları dolaylarında Yuan Vencay ve Vang Zo komutasındaki iki birlikten meydana geliyordu. Her birliğin iyi işlemeyen altmışar tüfeği vardı. Öte yandan Yungsin, Lienhua, Çaling ve Lingsien illerinde köylü savunma müfrezeleri toprak ağaları sınıfı tarafından tamamen silahsızlandırılmış ve kitlelerin devrimci coşkusu söndürülmüştü. Bu yılın Şubat ayına kadar, Ningang, Yungsin, Çaling ve Suyçu-an'da il Parti komiteleri, Lingsieng'de ise bir özel bölge Parti komitesi kurulmuştu. Lienhua'da da bir Parti örgütü çalışmaya ve Vanan İl Komitesiyle bağlantı kurmaya başlıyordu. Lingsien dışındaki bütün illerin her biri birkaç yerel silahlı birliğe sahipti. Ningang'da, Çaling'de, özellikle de Suyçu-an ve Yungsin'de, kitleleri toprak ağalarına karşı harekete geçiren birçok gerilla ayaklanması patlak verdi ve bunların hepsi de oldukça başarılıydı. O dönemde toprak devrimi henüz pek fazla ilerletilmemişti. Siyasî iktidar organlarına, işçi, köylü ve asker hükümetleri adı verilmekteydi. Orduda asker komiteleri⁶⁸ kurulmuştu. Birlikler ayrı ayrı görevlere gittikleri zaman, bunları yönetmek için eylem komiteleri meydana getiriliyordu. Partinin bu bölgedeki yönetici organı, Güz Hasadı Ayaklanması sırasında Hunan Eyalet Komitesi tarafından atanmış olan (sekreterliğini Mao Zedung'un yaptığı) Cephe Komitesiydi. Cephe Komitesi, Güney Hunan Özel Komitesinin isteği üzerine Mart başlarında kaldırıldı ve (sekreterliğini Ho Tingying'in yaptığı) Tümen Parti Komitesi olarak yeniden örgütlendi. Komite, böylece, yerel Parti örgütleri üzerinde yetkisi olmayan, sadece ordu içindeki Parti örgütlerini yöneten bir organ durumuna geldi. Bu arada, Mao Zedung'un kuvvetleri oradaki Özel Komitenin isteği üzerine Güney Hunan'a gönderildi ve bunun sonucunda da Hunan-Ciangsi sınır bölgesi bir ay aşkın bir [sayfa 96] süre düşman işgali altında kaldı. Mart ayının sonlarında Güney Hunan'da yenilgiye uğradık ve Nisan ayında Cu De ve Mao Zedung komutasındaki kuvvetler Güney Hunan'daki köylü ordusuyla birlikte Ningang'a çekilip sınır bölgesindeki bağımsız rejimi yeniden kurmaya başladılar.

Hunan-Ciangsi sınır bölgesindeki bağımsız rejim, Nisan ayın-

⁶⁸ Kızıl Ordudaki asker temsilcileri toplantıları ve asker komiteleri sistemi daha sonra kaldındı. Halk Kurtuluş Ordusu, 1947'de her ikisi de kadroların önderliği altında olmak üzere, asker toplantıları ve asker komiteleri sistemini resmen kabul etti.

dan başlayarak, karşısında, güneyde hakim sınıfların geçici bir istikrara kavuşmuş olan iktidarını buldu Hunan ve Ciangsi'nin bizi bastırmak için üzerimize gönderdikleri gerici kuvvetlerden oluşan alayların sayısı en az sekiz ya da dokuzu, hatta bazen on sekizi bulmaktaydı. Ama gene de, dört alaydan daha küçük bir kuvvetle ve dört ay gibi uzun bir süre düşmanla çarpışarak, her geçen gün bağımsız rejimimizin yönetimindeki toprakları büyüttük, toprak devrimini derinleştirdik, halkın siyasi iktidarını yaygınlaştırdık ve Kızıl Orduyu ve Kızıl Muhafızları genişlettik. Bu, sınır bölgesindeki (yerel ve ordu-daki) Parti örgütlerinin siyasetleri doğru olduğu için başarılabildi. Sekreterliğini Mao Zedung'un yaptığı Sınır Bölgesi Özel Komitesinin ve sekreterliğini Cen Yi'nin yaptığı Parti Ordu Komitesinin o zamanki siyasetleri şöyleydi:

Düşmana karşı kararlılıkla mücadele etmek, Losiao Sıradağlarının orta kısımlarında siyasi iktidarı kurmak ve kaçakçılığa karşı çıkmak.

Bağımsız rejimin hüküm sürdüğü bölgelerde toprak devrimini derinleştirmek.

Ordu Parti örgütünün yardımıyla yerel Parti örgütünün gelişmesini sağlamak ve düzenli ordunun yardımıyla yerel silahlı kuvvetlerin gelişmesini sağlamak.

Hâkim sınıfların görece güçlü bir iktidara sahip oldukları Hunan'a karşı savunma, görece zayıf bir iktidara sahip oldukları Ciangsi'ye karşı ise saldırı durumunda bulunmak.

Yungsin'in geliştirilmesi için çok çaba harcamak burada halkın bağımsız rejimini kurmak ve uzun bir ^[sayfa 97] mücadeleye hazırlanmak.

Koşullar elverişli olduğu zaman düşmanla savaşmaları için Kızıl Ordu birliklerini toplamak ve birliklerin teker teker yok edilmesini önlemek amacıyla kuvvetlerin bölünmesine karşı çıkmak.

Bağımsız rejimin egemen olduğu bölgeyi genişletmek için dalgalar halinde ilerleme siyasetini benimsemek ve maceracı ilerleme yoluyla genişleme siyasetine karşı çıkmak.

Bu doğru taktikler ve sınır bölgesinin mücadelemiz için elverişli arazisi sayesinde ve Hunan'dan gelen istilacı birliklerle Ciangsi'den gelenler arasındaki bağlantının yetersizliğinden dolayı, Nisandan Temmuz'a kadar geçen dört ay içinde birçok askeri zafer kazanmayı ve halkın bağımsız rejimini genişletmeyi başardık. Düşman,

bizden birkaç kat güçlü olmasına karşın, rejimimizi yıkmak şöyle dursun, genişlemesini bile engelleyemedi. Rejimimizin Hunan ve Ciangsi üzerindeki etkisi gittikçe daha fazla hissedilmeye başladı. Ağustos yenilgisinin tek nedeni, hâkim sınıfların geçici bir istikrar döneminde bulduklarını kavrayamayan bazı yoldaşların, hâkim sınıflar içinde parçalanmaların hüküm sürdüğü dönemlere uygun düşen bir siyaset benimsemeleri ve Güney Hunan üzerine maceracı bir şekilde ilerlemek için kuvvetlerimizi bölmeleri idi. Bu, hem sınır bölgesinde, hem de Güney Hunan'da yenilmemize yol açtı. Hunan Eyalet Komitesinin temsilcisi Du Siucing ve Eyalet Komitesi tarafından Sınır Bölgesi Özel Komitesi sekreterliğine atanmış olan Yang Kayming, gerçek durumu kavrayamadılar. Mao Zedung'un, Van Sisien'in ve şiddetle karşı çıkan, öteki yoldaşların Yungsin'de uzakta bulunmalarından yararlanarak, Parti Ordu Komitesinin, Özel Komitenin ve Yungsin İl Komitesinin yaptıkları ortak toplantıda aldıkları ve Hunan Eyalet Komitesinin görüşlerini reddeden kararlara uymadılar. Hunan Eyalet Komitesinin Güney Hunan üzerine yürüme emrini mekanik bir şekilde uyguladılar ve Yicanglı köylülere oluşan Kızıl Ordunun [sayfa 98] 29. Alayının mücadeleyi bırakıp eve dönme isteğiyle uzlaştılar. Bu, hem sınır bölgesinde, hem de Güney Hunan'da yenilmemize yol açtı.

Başlangıçta, Temmuz ortalarında, Hunan'dan gelen, Va Şang komutasındaki Sekizinci Ordu Ningang'ı istila etmiş, Yungsin'e girmiş, bizimle savaşa tutuşmak için boş yere uğraşmıştı (askerlerimiz bu kuvvetlerin üzerine yan yollardan birinden saldırmayı denediler, fakat ellerinden kaçırdılar). Vu Şang'ın kuvvetleri, kitlelerin bizi desteklemesinden korkarak aceleyle Lienhua üzerinden Çaling'e çekildiler. Bu sırada, Lingsien ve Çaling'e saldırmak üzere Ningang'dan yola çıkmış olan Kızıl Ordunun ana birliği, Lingsien'e varınca planını değiştirdi ve Güney Hunan'a yöneldi. Aynı anda Ciangsi'den gelen, Vang Çun ve Cin Handing komutasındaki Üçüncü Ordunun beş alayıyla Hu Vendu komutasındaki Altıncı Ordunun altı alayından meydana gelen düşman kuvvetleri, Yungsin'e karşı ortak bir saldırıya giriştiler. Bu sırada Yungsin'de sadece bir alayımız bulunmaktaydı. Bu alay, geniş halk kitlelerinin bağrında gizlenerek ve düşman üzerine her yönden giriştiği gerilla saldırıları yoluyla, düşmanın on bir alayını yirmi beş gün gibi bir süre boyunca Yungsin il merkezi etrafında yarıçapı otuz **li*** olan bir alana hapsedti. Sonunda düşmanın

şiddetli saldırısı karşısında önce Yungsin, bundan kısa bir süre sonra da Lienhua ve Ningang düştü. Tam bu sırada, Ciangsi'den gelen düşman kuvvetleri arasındaki iç anlaşmazlıklar birdenbire alevlendi; Hu Vendu komutasındaki Altıncı Ordu aceleyle geri çekildi ve hemen Çangşu'da Vang Çun'un Üçüncü Ordusuyla savaşa girdi. O zaman diğer beş Ciangsi alayı da aceleyle Yungsin il merkezine çekildi. Eğer ana birliğimiz Güney Hunan'a gitmemiş olsaydı, pekâlâ bu düşman kuvvetini bozguna uğratabilir, bağımsız rejimimizin alanını Cian, Anfu ve Pingsiang'ı kapsayacak şekilde genişletebilir ve bu alanı Pingciang ve Liuyang'la ^[sayfa 99] birleştirebilirdik. Ancak esas kuvvetimiz uzakta bulunduğu ve geriye kalan tek alayımız da çok yorgun olduğu için, adamlarımızdan bir kısmının Yuan Vencay ve Vang Zo komutasındaki iki birlikle işbirliği halinde Cingang Dağlarını savunmak üzere burada kalması ve benim de geri kalan askerleri, esas kuvvetimizi bulup geri çağırmak üzere Guydung'a götürmem kararlaştırıldı. O sırada, esas kuvvetimiz zaten Güney Hunan'dan Guydung'a geri çekilmeye başlamıştı ve biz, 23 Ağustosta bu kuvvetlerle birleştik.

Kızıl Ordunun esas kuvveti Temmuz ortalarında Lingsien'e vardığı zaman, siyasî bakımdan yalpalayan ve Güney Hunan'daki evlerine dönmek isteyen 29. Alayın subay ve erleri, emirlere uymayı reddettiler. Öte yandan 28. Alay Güney Hunan'a gitmeye karşıydı ve Güney Ciangsi'ye gitmek istiyordu; Yungsin'e geri dönmeyi ise hiç istemiyordu. Du Siucing'in 29. Alayın taşıdığı hatalı fikirleri teşvik etmesi ve Ordu Komitesinin de, askerleri bu hatalı fikirlerden vazgeçirememesi üzerine, esas kuvvet Çeçov'a gitmek üzere 17 Temmuzda Lingsien'den ayrıldı. 24 Temmuzda ise, Fan Şişeng komutasındaki düşman kuvvetlerine karşı, Çeçov'da giriştiği savaşta, başlangıçta başarılı olduysa da, sonra yenilerek savaştan çekildi. Bunun üzerine kendi başına hareket eden 29. Alay, eve dönmek için hızla Yiçang'a doğru yola çıktı. Sonuç olarak alayın bir kısmı, Leçang'da Hu Fengçang'ın haydutları tarafından yok edildi, diğer bir kısmı ise Çeçov-Yiçang bölgesinde dağıldı ve bunlardan bir daha haber alınamadı. O sırada bu alaydan geri kalanların sayısı yüzü geçmiyordu. Neyse ki, esas kuvveti meydana getiren 28. Alay, büyük kayıplar vermemişti ve 18 Ağustosta Guydung'u ele geçirdi.

* Li, bir Çin uzunluk ölçüsüdür. İki li, yaklaşık olarak bir kilometredir. -Ç.N.

Cingang Dağlarından gelen birlikler 23 Ağustosta alaya katıldılar ve birleşen kuvvetlerin Çungyi ve Şangyu yoluyla Cingang Dağlarına dönmesi kararlaştırıldı. Çungyi'ye vardığımız zaman, tabur komutanı Yuan Çungçuan bir piyade ve bir topçu bölüğüyle birlikte kaçtı. Daha sonra bu iki bölük bulunup geri getirilmekle birlikte, bu harekâta alay komutanımız ^[sayfa 100] Vang Erço hayatını kaybetti. Geri dönmekte olan adamlarımız henüz hedeflerine varmadan önce, Hunan ve Ciangsi'den gelen düşman birlikleri bu fırsattan yararlanarak 30 Ağustosta Cingang Dağlarına saldırdılar. Cingang Dağlarını savunan birlikler, bir taburdan az olmakla beraber, üstün oldukları noktalardan yararlanarak, düşmanı geri püskürtüp bozguna uğrattılar ve üssümüzü kurtardılar.

Ağustos yenilgisinin nedenleri şunlardı: (1) Yalpalayan ve evlerini özleyen bazı subay ve erler savaşıma güçlerini kaybetmişlerdi; Güney Hunan'a gitmek istemeyen başka bazı subay ve erler ise şevksizdiler; (2) askerlerimiz, yazın boğucu sıcağında yapılan yürüyüşlerde bitkin düşmüşlerdi; (3) Lingsien'den birkaç yüz li uzakta maceracı bir harekâta girişmiş olan askerlerimizin sınır bölgesiyle olan bağları kopmuştu ve tek başlarına kalmışlardı; (4) Güney Hunan'daki kitleler henüz harekete geçirilmemiş olduğu için, bu bölgeye yapılan sefer, tamamen askerî bir macera olmuştu; (5) düşmanın durumu hakkında bilgimiz yoktu, (6) hazırlıklarımız yetersizdi ve subaylarla erler harekâtın amacını kavramamışlardı.

BAĞIMSIZ REJİM ALTINDAKİ BÖLGEDE BUGÜNKÜ DURUM

Bu yılın Nisan ayından itibaren Kızıl bölgeler giderek genişletilmiştir. Ciangsi düşman kuvvetlerini dördüncü kez yenilgiye uğrattığımız 23 Hazirandaki Lungyuanku (Yungsin ve Ningang sınırında bulunmaktadır) çarpışmasından sonra Ningang, Yungsin ve Lienhua illerini, Cian ve Anfu' nun bazı küçük kesimlerini, Suyçuan'ın kuzey kesimini ve Lingsien'in güneydoğu kesimini içine alan sınır bölgesi, gelişmesinin doruğuna erişti. Kızıl bölgelerde toprağın büyük bir kısmı dağıtılmıştı ve geri kalan kısmı da dağıtılmaktaydı. İlçe ve kasabalarda, siyasi iktidar organları kuruldu. ^[sayfa 101]

Ningang, Yungsin, Lienhua ve Suyçuan'da il hükümetleri kuruldu ve bir sınır bölgesi hükümeti meydana getirildi. Köylerde işçi

ve köylü ayaklanma müfrezeleri, ilçe ve il düzeyinde ise Kızıl Muhafızlar örgütlendi. Temmuzda Ciangsi düşman kuvvetleri saldırıya geçti; Ağustosta Hunan ve Ciangsi düşman kuvvetleri birlikte Cingang Dağlarına saldırdılar. Sınır bölgesindeki bütün il merkezleri ve ovalar düşman tarafından işgal edildi. Barışı koruma birlikleri ve toprak ağalarının paralı askerleri olan bu köpekler, azgınlaştılar ve bütün kasaba ve köylük bölgelerde Beyaz terör esmeye başladı. Parti ve hükümet örgütlerinin çoğu çöktü. Zengin köylüler ve Parti içindeki oportünistler, büyük gruplar halinde düşman safına geçtiler. Hunan düşman kuvvetleri, ancak 30 Ağustostaki Cingang Dağları muharebesinden sonra Lingsien'e geri çekildi, ama Ciangsi kuvvetleri bütün il merkezlerini ve köylerin çoğunu hâlâ ellerinde tutuyorlardı. Bununla beraber düşman, Ningang'ın batı ve kuzey bölgelerini; Yungsin'in kuzeyindeki Tien-lung, batısındaki Siaosiciang ve güneyindeki Vanienşan bölgelerini; Lienhua'daki Şansi bölgesini; Suyçuan'daki Cingangşan bölgesini ve Lingsien'deki Çinşigang ve Dayuan bölgelerini kapsayan dağlık alanları hiç bir zaman ele geçiremedi. Temmuz ve Ağustos aylarında, Kızıl Ordunun bir alayı, çeşitli illerin Kızıl Muhafızlarıyla uyum içinde hareket ederek, güçlükle büyüklü birçok muharebe verdi; sonunda dağlara geri çekildiğinde sadece otuz tüfek kaybetmişti.

Askerlerimiz, Çungyi ve Şangyu üzerinden Cingang Dağlarına geri dönerken, Güney Ciangsi'den gelen düşman kuvvetleri – Liyu Siyi komutasındaki Bağımsız 7. Tümen– bizi Suyçuan'a kadar takip etti. 13 Eylülde Liyu Şiyi'yi yendik, birkaç yüz tüfek ele geçirdik ve Suyçuan'ı aldık. 26 Eylülde Cingang Dağlarına geri döndük. 1 Ekimde Ningang' da, Siyüing Şihuy'un tugaylarından biri olan Çu Hunyuan komutasındaki tugayla savaşa tutuşarak yendik ve Ningang ilinin tamamını yeniden ele geçirdik. Bu arada Guydung'da konaklamış olan Yen Çungru komutasındaki Hunan ^[sayfa 102] düşman kuvvetlerinden 126 asker bizim tarafımıza geçti ve Bi Çanyun'un komutasında bir özel görev taburu olarak örgütlendiler. 9 Kasım da Lungyu-anku'da ve Ningang il merkezinde Çu'nun tugayından bir alayı bozguna uğrattık. Ertesi gün ilerleyerek Yungsin'i işgal ettik, fakat kısa bir süre sonra Ningang'a çekildik. Bugünkü durumda, güneyde Suyçuan ilindeki Cingang Dağlarının güney yamaçlarından kuzeyde Lienhua ilinin sınırına kadar uzanan bölgemiz, Ningang'ın tamamını ve Suyçuan, Lingsien ve Yungsin'in bazı ke-

simlerini içine alarak, kuzeyden güneye uza-nau dar ve kesintisiz bir şerit meydana getirmektedir. Ancak Lienhua'nın Şangsi ilçesi ve Yungsin'in Tienlung ve Vanniensan ilçeleri, bu kesintisiz şerite sağlam bir şekilde bağlı değildir. Düşman, askeri saldırılar ve ekonomik abluka yoluyla üs bölgemizi yıkmaya çalışmaktadır ve biz de şimdi düşmanın saldırılarını bozguna uğratmaya hazırlanıyoruz.

ASKERİ SORUNLAR

Sınır bölgesindeki mücadele yalnızca askeri olduğu için, hem Parti hem de kitleler, savaş temel alınarak hazırlanmalıdır. Düşmanla nasıl başedileceği, nasıl savaşılacağı, günlük hayatımızın başlıca sorunu haline gelmiştir. Bağımsız bir rejim silahlı olmak zorundadır. Eğer böyle bir rejimin silahlı kuvvetleri yoksa ya da yetersizse ya da düşmanla olan ilişkilerde yanlış taktikler uygulanırsa, nerede olursa olsun, bağımsız rejimin bulunduğu bölge çok kısa zamanda düşman tarafından işgal edilir. Mücadelenin her geçen gün daha da şiddetlenmesiyle, sorunlarımız son derece karmaşık ve ciddi bir hale gelmiştir.

Sınır bölgesindeki Kızıl Ordu, (1) evvelce Ye Ting ve Ho Lung komutasında bulunan Çaoçov ve Svatov'daki birlikler;⁶⁹ (2) Vuçang'daki eski Millî Hükümetin Muhafız Alayı⁷⁰ (3) Pingciang ve Liuyanglı köylüler;⁷¹ (4) Güney Hunan köylüler⁷² ve Şuykuşanlı

⁶⁹ Başlangıçta Ye Ting ve Ho Lung yoldaşların komutası altındaki bu birlikler, 1 Ağustos 1927 Nançang Ayaklanmasını düzenlediler. Guangdong Eyaletindeki Çaoçov ve Svatov üzerine yürüyüşleri sırasında yenilgiye uğradılar. Cu De, Lin Biao ve Cen Yi yoldaşlar tarafından yönetilen bazı birimler, gerilla harekâtına devam etmek için, Ciangsi yoluyla Güney Hunan'a geri çekildiler. 1928 Nisanında Cingang Dağlarında Mao Zedung yoldaşın kuvvetlerine katıldılar.

⁷⁰ 1927 devrimi sırasında, Vuçang'daki Millî Hükümetin Muhafız Alayındaki kadroların çoğunluğu Komünist Partisi üyesiydi. 1927 Temmuzunun sonlarında, Vang Çingvey ve taraftarlarının devrime ihanet etmelerinden sonra, alay, Nançang'daki ayaklanmaya katılmak üzere Vuçang'ı terk etti. Alay, yolda devrimci kuvvetlerin Nançang'dan ayrılıp güneye gitmiş olduğunu öğrenince yolunu değiştirerek Pingciang ve Liuyang'daki silahlı köylü kuvvetlerine katılmak üzere, Batı Ciangsi'deki Siuşuy'a yöneldi.

⁷¹ 1927 ilkbaharında, Hunan Eyaletindeki Pingciang ve Li-uyang bölgesinde oldukça güçlü silahlı köylü kuvvetleri kuruldu. 21 Mayıs'ta, Su Kesiang, Cangşa'da karşı-devrimci bir darbe düzenledi ve devrimci kitleleri katletti. Bunun üzerine silahlı köylü kuvvetleri, 31 Mayıs'ta, karşı-devrimcilere gereken cevabı vermek için Cangşa'ya doğru yürüyüşe geçti; ama oportünist Cen Dusiu tarafından durdurularak geri çevrildiler. Bunun üzerine bu kuvvetlerin bir kısmı gerilla savaşı vermek için bağımsız

işçiler;⁷³ (5) Su Kesiang, Tang Şengçi, [sayfa 103] Bay Cungsi, Çu Peyde, Vu Şang ve Siyung Şihuy komutasındaki kuvvetlerden esir alınan askerler ve (6) sırlır bölgesindeki illerde yaşayan köylülerden meydana gelmektedir. Ancak bir yılı aşkın bir süre savaştıktan sonra, evvelce Ye Ting ve Ho Lung komutasındaki birliklerden, Muhafız Alayından ve Pingciang ve Liuyanglı köylülerden sadece üçte biri kalmıştır. Güney Hunanlı köylüler de ağır kayıplar vermiştir. Dolayısıyla, her ne kadar yukarıda sayılan ilk dört grup bugüne kadar Dördüncü Kızıl Ordunun belkemiğini meydana getirmişse de şimdi, son iki gruptan gelen askerlerin sayısı bunların sayısını çok aşmış bulunmaktadır. Bundan başka, bu son iki grup içinde de, esir alınan askerlerin sayısı köylülerin sayısını aşmaktadır; bu kay nak olmasaydı, ciddi bir insan gücü sorunu ortaya çıkardı. Bu durumda bile, insan sayısındaki artış, tüfek sayısındaki artışa ayak uyduramamaktadır. Tüfekler kolay kaybedilmiyor ama askerler yaralanıyor, öldürülüyor, hastalanıyor, kaçıyor ve dolayısıyla daha kolay kaybediliyorlar. Hunan Eyalet Komitesi bize Anyuan'dan⁷⁴ işçi gönderceğine söz vermişti. Bu sözünü yerine getireceğini ciddiyletmemiyoruz.

Sınıf kökeni bakımından, Kızıl Ordu kısmen işçi ve köylülerden, kısmen de lümpen-proleterlerden oluşmaktadır. Lümpen-proleterlerin sayısının çok fazla olması, kuşkusuz pek iyi bir şey değildir.

bir alay halinde yeniden örgütlendiler. 1 Ağustostaki Nançang Ayaklanmasından sonra bu silahlı köylüler, Ciangsi Eyaletindeki Siuşuy ve Tunggu ile Hunan Eyaletindeki Pingciang ve liu-yang'da, Vuçang Millî Hükümetinin eski Muhafız Alayıyla birleştiler ve Ciangsi'de bulunan Pingsiang'daki silahlı kömür madeni, işçileriyle işbirliği halinde Güz Hasadı Ayaklanmasını düzenlediler. Ekim ayında, Mao Zedung yoldaş bu kuvvetleri Cingang Dağlarına götürdü.

⁷² 1928 başlarında, Cu De yoldaş Güney Hunan'da devrimci gerilla savaşını yönetirken, köylü hareketinin derin kökler salmış olduğu Yiçang, Çençov, Leyyang Yungşing ve Zising illerinde köylü orduları kuruldu. Daha sonra Cu De yoldaş bu kuvvetleri, Mao Zedung yoldaş komutasındaki kuvvetlere katılmak üzere, Cingang Dağlarına götürdü.

⁷³ Hunan Eyaletindeki Çanning'de bulunan Şuykuşan, kurşun madenleriyle tanınmıştır. 1922'de buradaki maden işçileri, Komünist Partisinin önderliğinde bir sendika kurdular ve karşı-devrime karşı yıllarca mücadele ettiler. 1927'deki Güz Hasadı Ayaklanmasından sonra birçok maden işçisi Kızıl Orduya katıldı.

⁷⁴ Ciangsi Eyaletinin Pingsiang ilinde bulunan ve 12 bin işçi çalıştıran Anyuan Kömür Madenleri, Han Yepin Demir-Çelik Şirketine aitti. 1921'den itibaren burada Komünist Partisi Hunan Eyalet Komitesinin yolladığı örgütleyiciler tarafından, Parti örgütleri ve bir maden işçileri sendikası kuruldu.

Ama bunlar, savaşma konusunda yeteneklidirler ve savaş her geçen gün bize daha fazla kayıp verdirterek sürdürdüğü için, kayıplarımızı lümpen-proleterler ile kapatmak bile artık kolay bir iş olmaktan çıkmıştır. Bu koşullar altında biricik çözüm yolu, siyasi eğitimi yoğunlaştırmaktır.

Kızıl Ordu askerlerinin çoğu, daha önce paralı asker olarak çalışmış olanlardan meydana gelmektedir, fakat bunlar bir kere Kızıl Orduya girdikten sonra nitelikleri değişmektedir. Her şeyden önce Kızıl Ordu, askerlerin başkası için değil, kendileri ve halk için savaştıklarını hissetmelerini sağlayarak, paralı asker sistemini ortadan kaldırmıştır. Kızıl Orduda şimdilik düzenli bir ücret sistemi [sayfa 104] yoktur, ama yemeklik yağ, tuz, yakacak odun ve sebze için para, tahıl ve biraz da cep harçlığı verilmektedir. Sınır bölgesinin yerlisi olan bütün Kızıl Ordu subay ve askerlerine toprak dağıtılmıştır, ancak ülkenin diğer bölgelerinden gelenlere toprak dağıtmak oldukça güç bir iştir.

Kızıl Ordu askerleri, siyasi eğitimden geçtikten sonra sınıf bilincine ulaşmış, toprak dağıtımı, siyasi iktidarın kurulması, işçi ve köylülerin silahlandırılması gibi sorunların temellerini öğrenmişlerdir. Kendileri için, işçi sınıfı ve köylülük için savaştıklarını bilmektedirler. Bu nedenle çetin mücadelenin getirdiği güçlüklerle yakınmadan göğüs gerebilmektedirler. Her bölük, tabur ya da alayın, askerlerin çıkarlarını temsil eden, siyasi çalışmayı ve kitle çalışmasını yürüten bir askerler komitesi vardır.

Teacrübelerimiz, Parti temsilcileri sisteminin⁷⁵ kaldırılmaması gerektiğini göstermiştir. Parti kolları bölükler temel alınarak örgütlenmiş olduğu için, Parti temsilcileri özellikle bölük düzeyinde önemli olmaktadır. Parti temsilcisi, asker komitesinin siyasi eğitimi yürütmesini sağlamalı, kitle hareketleri için yapılan çalışmaya rehberlik etmeli ve aynı zamanda Parti kolunun sekreterliğini yapmalıdır. Olaylar, bölük Parti temsilcisi ne kadar iyi olursa, bölüğün o kadar sağlam olduğunu ve bölük komutanının bu önemli siyasi rolü oynayamayacağını göstermiştir. Alt kademelerdeki kadrolar arasında verilen kayıp büyük olduğu için, çoğu kez, esir alınan düşman askerleri çok kısa bir zamanda takım yöneticisi ya da bölük komutanı ol-

⁷⁵ 1929 yılında, Kızıl Ordudaki Parti temsilcilerine siyasi komiser adı verildi. 1931 yılında ise, bölük siyasi komiserlerinin adı siyasi eğitmen olarak değiştirildi.

maktadırlar; Şubat ve Mart aylarında esir alman askerlerden bazıları ise bugün tabur komutanı olmuşlardır. Ordumuzun ismi Kızıl Ordu olduğu için, işlerin Parti temsilcileri olmadan da yürüyeceği düşünülebilir; ama bu, çok hatalı bir düşüncedir. Bir aralık Güney Hunan'daki 28. Alay, bu sistemi ortadan kaldırdı; ancak daha sonra yeniden koymak zorunda kaldı. Parti temsilcilerinin adını; "eğitmen" olarak değiştirmek, bunların, esir alınan askerlerin nefretini kazanmış olan Guomindang ordusundak: eğitmenlerle karıştırılmasına yol açardı. Ayrıca ad değişikliği, [sayfa 105] sistemin esasını etkilemeyeceği için, değişiklik yapmamaya karar verdik. Parti temsilcileri arasından verdiğimiz kayıplar çok ağırdır. Kaybettiğimiz Parti temsilcilerinin yerine yenilerini yetiştirmek için eğitime başladık, fakat aynı zamanda Merkez Komitesinin ve Hunan ve Ciangsi Eyalet Komitelerinin bize Parti temsilcisi olarak çalışabilecek en az otuz yoldaş göndereceklerini de umuyoruz.

Normal olarak bir askerın savaşabilecek duruma gelmesi için, altı aylık ya da bir yıllık bir eğitime ihtiyacı vardır. Ama bizim askerlerimiz, hemen hiç bir eğitim görmeden, askere alındıklarının ertesi günü savaşmak zorunda kalmaktadırlar. Askerlik tekniğini bilmeden, sadece cesaretlerine dayanarak savaşmaktadırlar. Uzun dinlenme ve eğitim süreleri sözkonusu olamayacağından, yapılacak tek şey, eğer mümkünse belirli çarpışmalara girmekten kaçınmaya çalışmak ve böylelikle eğitim için zaman kazanmaktır. Şimdi, alt kademelerde subay olmak üzere eğitim gören 150 kişilik bir birliğimiz var ve bu eğitimi ilerde de sürdürmek niyetindeyiz. Merkez Komitesinin ve iki eyalet komitesinin bize, takım yöneticisiyle bölük komutanı rütbelerinin üstünde daha çok sayıda subay göndereceğini umuyoruz.

Hunan Eyalet Komitesi, bizden, askerlerin maddi durumlarıyla ilgilenmemizi ve onları sıradan işçi ve köylülerden en azından birazcık daha iyi bir duruma getirmemizi istedi. Aslında askerler daha kötü bir durumdadırlar. Her asker, tahıla ek olarak, yemeklik yağ, tuz, yakacak odun ve sebze için günde sadece beş sent almaktadır. Bunu sağlamak bile güç olmaktadır. Sadece bunların aylık tutarı, on bin gümüş doları aşmaktadır ve bu paranın tek kaynağı, yerel zorbaların mallarının kamulaştırılmasıdır.⁷⁶ Şimdi beş bin kişilik bir ordunun kışlık elbiselerine konulacak pamuğumuz var, ancak hâlâ kumaş sıkıntısı çekmekteyiz. Hava soğuk olmasına rağmen, asker-

lerimizin çoğu hâlâ iki kat ince elbise giymektedirler. Neyse ki zorluklara alışkınız. Bunun ötesinde aynı zorlukları hepimiz paylaşmaktayız; ordu komutanından aşçıya kadar herkes, tahılın yanında, günlük beş sentlik yiyecek ücretiyle yaşamını [sayfa 106] sürdürmektedir. Cep harçlığına gelince, bunun miktan yirmi sent de olsa, kırk sent de olsa, herkes aynı parayı alıyor⁷⁷. Bunun sonucunda, askerler kimseden yakınmamaktadır.

Girdiğimiz her çarpışmada yaralananlar oluyor. Aynı zamanda birçok subay ve er kötü beslenmeden, soğuktan ve başka nedenlerden dolayı hastalanmışlardır. Dağlardaki hastanelerimizde hem Çin hem de Batı usulü tedavi uygulanmaktadır; ancak yeterli sayıda doktorumuz ve ilacımız yoktur. Şu anda bu hastanelerde sekiz yüzü aşkın hasta bulunmaktadır. Hunan Eyalet Komitesi, bize ilaç sağlayacağına söz vermişti; ama şimdiye kadar elimize ilaç geçmedi. Yine de Merkez Komitesinin ve iki eyalet komitesinin bize Batı tarzında eğitim görmüş birkaç doktor ile bir miktar tentüriyot göndereceğini ummaktayız.

Kızıl Ordunun, bu kadar kötü maddi koşullara ve bu kadar sık çarpışmaya girmesine karşın görevlerini yerine getirebilmiş olmasının bir nedeni de, Partinin oynadığı rolün yanı sıra, demokrasi uygulamasıdır. Subaylar erleri dövmezler; subaylara ve askerlere eşit davranılır; askerlerin toplantı yapma ve düşüncelerini açıklama özgürlüğü vardır; önemsiz formaliteler kaldırılmıştır; hesaplar herkesin denetimine açıktır. Askerler, yemeği kendi aralarında birleşerek ortak yemekte ve bu yolla yemeklik yağ, tuz, yakacak odun ve sebze için verilen günlük beş sentten, adam başına günde aşağı yukarı altı-yedi kuruş tutan ve “ortak yemek tasarrufu” adını verdikleri bir miktar cep harçlığı bile biriktirebilmektedirler. Bütün bunlar, askerleri çok hoşnut etmektedir. Özellikle yeni esir alman askerler, bizim ordumuzla Guomindang ordusunun iki ayrı dünya olduğunu görmektedirler. Kızıl Ordudaki maddi koşullar, Beyaz ordudaki ka-

⁷⁶ Yerel zorbarların mallarına el konması, ordunun harcamalarının bir kısmını karşılamak için başvuru olan geçici bir önlemdi. Üs bölgelerinin genişlemesi ve ordunun büyümesi, ordu harcamalarının vergilendirme, yoluyla karşılanmasını hem mümkün hem de gerekli kıldı.

⁷⁷ O zamanki koşullarda gerekli olan eşit ücret uygulaması, Kızıl Orduda uzun zaman yürürlükte kaldı. Fakat daha sonraları, subaylar ve askerler, rütbelere göre çok küçük bir farklılık gösteren ücretler almaya başladılar.

dar iyi olmasa bile, kendilerini manevi bakımdan özgür hissetmektedirler. Daha dün Beyaz ordudayken hiç cesareti olmayan askerler, bugün Kızıl Orduda çok cesur insanlar haline gelmişlerdir; demokrasinin bu kadar büyük bir etkisi olmaktadır. Kızıl Ordu, esir alınan askerleri anında değiştiren bir ocak gibidir. Çin’de, halkın olduğu [sayfa 107] kadar ordunun da demokrasiye ihtiyacı vardır. Ordumuzdaki demokrasi, feodallerin paralı asker ordusunu içten yıkmak için sahip olduğumuz önemli bir silahtır.⁷⁸

Şimdiki durumda Parti örgütünün dört kademesi vardır: Bölük Parti kolu, tabur komitesi, alay komitesi ve ordu komitesi. Bir bölükte, her mangada bir grubu olan bir Parti kolu bulunmaktadır. “Parti kolu, bölük temel alınarak örgütlenmiştir”; bu, Kızıl Ordunun böylesine çetin bir mücadeleyi şimdiye kadar dağılmadan sürdürebilmiş olmasının önemli nedenlerinden biridir. İki yıl önce, Guomintang ordusunda bulunduğumuz sırada Partimizin askerler arasında örgütsel kökleri yoktu; Ye Ting’in birliklerinde⁷⁹ bile sadece her alayda bir Parti kolu bulunmaktaydı. Hiç bir ciddi sınavı cesaretle göğüsleyemememizin nedeni buydu. Bugün Kızıl Orduda Partililerin Parti üyesi olmayanlara oranı, aşağı yukarı üçtür; yani ortalama olarak her dört kişiden biri Parti üyesidir. Son zamanlarda, savaşçılar arasında Partiye daha çok üye kaydederek bu oranı, her iki kişiden biri Parti üyesi olacak şekilde yükseltmeye karar verdik.⁸⁰ Bugünkü durumda bölük Parti kollanında yeterli sayı-

⁷⁸ Burada Mao Zedung yoldaş, devrimci ordu içinde belirli bir demokrasi ölçüsüne duyulan ihtiyaca özel bir önem veriyor; çünkü Kızıl Ordunun ilk zamanlarında demokrasiye özel bir önem verilmeksizin, ne orduya yeni katılan köylülerin ve esir alınan Beyaz birliklerden saflarımıza katılan askerlerin devrimci coşkusunu harekete geçirmek mümkün olurdu, ne de kadrolarımıza da bulaşmış olan, gerici ordularda görülen savaşağalana özgü tutumlar saflarımızdan temizlenebilirdi. Elbette ki, ordudaki demokrasi, askerî disiplinin sınırlarını aşmamalı, disiplini zayıflatmaya değil güçlendirmeye hizmet etmelidir. Bu yüzden, bir yandan gerekli ölçüde bir demokrasi geliştirilirken, öte yandan disiplinsizlik demek olan aşırı demokrasi talebiyle de mücadele edilmelidir. Bu şekilde ortaya çıkan disiplinsizlik, Kızıl Ordunun ilk zamanlarında bir ara ciddi bir sorun haline gelmişti. Mao Zedung yoldaşın ordu içindeki aşırı demokrasiye karşı mücadelesiyle ilgili olarak bkz. bu ciltte “Parti İçindeki Yanlış Düşüncelerin Düzeltilmesi Üzerine”, s. 136-151.

⁷⁹ Ye Ting yoldaş, 1926’daki Kuzey Seferi sırasında bağımsız bir alaya komuta etmekteydi. Çekirdeğini komünistlerin oluşturduğu bu alay vurucu güç olarak ün kazandı. Vuçang’ın devrimci ordunun eline geçmesinden sonra 24. Tümen, Nançang Ayaklanmasından sonra da Onbirinci Ordu haline getirilerek genişletildi.

da iyi Parti sekreteri bulunmamaktadır. Bunun için Merkez Komitesinden, buldukları yerlerde artık faaliyet gösteremeyen etkin kadrolardan bir kısmını buraya göndermesini istiyoruz. Güney Hunanlı kadroların hemen tamamı, ordu içinde Parti çalışması yapmaktadırlar. Fakat bunlardan bazıları, Ağustos ayında Güney Hunan'dan geri çekildiğimiz sırada dağıldıkları için, artık bu işe daha fazla adam ayırayabilecek durumda değiliz.

Yerel silahlı kuvvetler, Kızıl Muhafızlar ilçe işçi ve köylü ayaklanma müfrezelerinden oluşmaktadır. Mızrak vs. ve av tüfekleriyle silahlanmış olan bu müfrezeler, kasaba temelinde göre örgütlenmiştir. Her kasabanın, gücü kasabanın nüfusuna göre değişen bir müfrezesi vardır. Bunların, görevi karşı-devrimi bastırmak, kasaba yönetimini korumak ve düşmanla savaşta Kızıl Orduya ve Kızıl Muhafızlara yardım etmektir. Ayaklanma müfrezeleri, ilk önce Yungsin'de bir yeraltı kuvveti olarak ortaya çıktı, fakat bütün ^[sayfa 108] il ele geçirildikten sonra, açık hale geldiler. Bu örgütlenme şimdi, adı değiştirilmeksizin, sınır bölgesinin diğer illerinde de gerçekleştirilmiştir. Kızıl Muhafızların silahları, esas olarak beş mermi alan tüfeklerden meydana gelmektedir, ama dokuz ve tek mermi alan tüfekleri de vardır. Ningang' da 140, Yungsin'de 220, Lienhua'da 43, Çaling'de 50, Lingsien'de 90. Suyçuan'da 130 ve Vanan'da 10 olmak üzere toplam 683 tüfek bulunmaktadır. Bu tüfeklerin çoğu Kızıl Ordu tarafından sağlanmış, küçük bir kısmını da Kızıl Muhafızların kendileri düşmandan ele geçirmişlerdir. İllerdeki Kızıl Muhafızların çoğunluğu, barışı koruma birliklerine ve toprakağalarının paralı askerlerine karşı durmadan çarpışarak savaşma güçlerini sürekli olarak artırmaktadırlar. 21 Mayıs Olayından⁸¹ önce bütün illerde, köylü savunma birlikleri vardı. Yusien'de 300, Çaling'de 300, Lingsien'de 60, Suyçuan'da 50, Yungsin'de 80, Lienhua'da 60, Ningang'da 60 (Yuan

⁸⁰ Kızıl Ordunun daha sonraki tecrübeleri, Kızıl Orduda bir Parti üyesine karşı Partili olmayan iki asker şeklindeki oranın uygun olduğunu gösterdi. Bu oran, Kızıl Orduda ve daha sonra da Halk Kurtuluş Ordusunda genellikle korundu.

⁸¹ Çan Kayşek ve Vang Çingvey'in kışkırtmasıyla, aralarında Su Kesiang ve Hu Oien'in de bulunduğu Guomintang'ın Hunan'daki karşı-devrimci ordu komutanları, 21 Mayıs 1927'de, Cangsa'daki sendikalar, köylü birlikleri ve diğer devrimci örgütlerin eyalet merkezlerine bir baskın düzenledi. Komünistlerle devrimci işçi ve köylüler, kitle halinde tutuklandılar ve katledildiler. Bu olay, iki karşı-devrimci Guomintang kiliği -başında Varig Çingvey'in bulunduğu Vuhan kiliğiyle, başında Çan Kayşek'in bulunduğu Nancing kiliği- arasındaki açık işbirliğini ortaya koymaktaydı.

Vencay'ın askerleri) ve Cingang Dağlarında 60 (Vang Zo'nun askerleri) olmak üzere toplam 970 tüfek vardı. 21 Mayıs Olayından sonra, Yuan ve Vang'ın askerlerinin elinde bulunan ve ele geçmemiş olan tüfeklerin dışında sadece Suyçuan'da altı ve Lienhua'da bir tüfek kaldı gerisi toprakağalarının eline geçti. Köylü savunma birlikleri, izlenen oportünist çizginin sonucu olarak tüfeklerini koruyamadılar. Bugün, illerdeki Kızıl Muhafızların tüfekleri sayıca hâlâ çok yetersizdir ve toprakağalarınınkilerden daha azdır. Kızıl Ordu onlara silah konusunda yardımcı olmaya devam etmelidir. Kızıl Ordu, kendi savaşıma gücünü azaltmamak koşuluyla, halkın silahlandırılmasına yardımcı olmak için elinden geleni yapmalıdır. Kızıl Ordunun bir taburunun, her biri 75 tüfeğe sahip dört birlikten oluşması gerektiğini ve bu takdirde özel görev bölüğü, makineli tüfek bölüğü, havan bölüğü, alay karargâhı ve üç tabur karargâhını da sayacak olursak, her alayın 1075 tüfeğe sahip olacağını saptadık. Savaşta ele geçirilen tüfekler, mümkün olduğu ölçüde, yerel kuvvetlerin silahlandırılmasında kullanılmalıdır. Kızıl Muhafızların komutanları, illerden Kızıl Ordu eğitim birliklerine gönderilmiş ve buradaki ^[sayfa 109] eğitimlerini tamamlamış kimseler olmalıdır. Kızıl Ordu, başka bölgeleden yerel kuvvetlere komuta etmek üzere gönderdiği kimselerin sayısını giderek azaltmalıdır. Çu Peyde başı koruma birliklerini ve paralı askerlerini silahlandırmaktadır; öte yandan, sınır illerindeki toprakağalarının silahlı kuvvetleri sayıca ve savaşıma güçleri bakımından oldukça güçlüdür. Bütün bunlar yerel Kızıl kuvvetlerimizi genişletmeyi daha da acil bir ihtiyaç haline getirmektedir.

Kızıl Ordunun ilkesi kuvvetlerini toplamak, Kızıl Muhafızlarınki ise kuvvetlerini dağıtmaktır. Gerici rejimin geçici bir istikrar dönemi içinde bulunduğu şimdiki durumda, düşman, Kızıl Orduya saldırmak için çok büyük kuvvetler toplayabilmektedir ve bu durumda kuvvetlerini dağıtmak, Kızıl Ordunun lehine olmaz. Tecrübelemimize göre, kuvvetlerin dağıtılması hemen hemen daima yenilgiye yol açarken, sayıca daha az, eşit ya da biraz daha üstün bir düşman kuvvetiyle savaşmak için kuvvetlerin toplanması, genellikle zafere götürmüştür. Merkez Komitesi, bize, uzunluğu ve genişliği birkaç bin li'yi bulan çok geniş bir alan içinde gerilla savaşını geliştirmemiz yolunda talimat vermiştir; bu, büyük bir olasılıkla gücümüzün olduğundan fazla değerlendirilmesine dayanmaktadır. Kızıl Muhafızlar için ise, dağılmak elverişli bir durum yaratmaktadır ve

onlar şimdi, bütün illerdeki harekâtlarında bu yöntemi uygulamaktadırlar.

Düşman kuvvetlerine yönelttiğimiz propagandada en etkili yöntem, esir alman askerlerin serbest bırakılması ve yaralıların iyileştirilmesidir. Düşman kuvvetlerinden esir aldığımız asker ve takım yöneticileriyle, bölük ve tabur komutanları arasında hemen propaganda başlıyoruz; esirler, kalmak ve gitmek isteyenler olarak ikiye ayrılıyor ve gitmek isteyenler, yol paraları da verilerek serbest bırakılıyorlar. Bu davranışımız, düşmanın “Komünist haydutlar her gördüklerini derhal öldürürler” şeklindeki iftirasını, bir anda yerle bir etmektedir. Yang Çişeng komutasındaki 9. Tümenin yayın organı olan **On-Gün Dergisi**, bu önlemden söz ederken, “Ne büyük sahtekârlık!” diye feryat ^[sayfa 110] ediyor. Kızıl Ordu askerleri, esirlere büyük bir ilgi göstermekte ve ayrılmırlarken onlarla candan bir şekilde vedalaşmaktadırlar. Esirler ise, düzenlenen bütün “Yeni Kardeşlerimize Veda Toplantıları”nda, buna, yürekte şükranlarını belirten konuşmalar yaparak karşılık vermektedirler. Yaralanan düşman askerlerinin tedavi edilmesinin de büyük bir etkisi olmaktadır. Düşman tarafındaki Li Venbin gibi akıllı kimseler de, son zamanlarda, esirleri öldürmeye son verip, yaralıları tedavi ederek bizi örnek almaya başladılar. Gene de, bizim askerlerimiz, yakalanmalarından sonraki ilk çarpışmada silahlarını da birlikte getirerek yeniden bize katılmaktadırlar; böyle olaylar şimdiye kadar iki kez oldu. Bunların yanı sıra mümkün olduğu kadar çok yazılı propaganda da yapıyoruz. Örneğin duvarlara sloganlarımızı yazıyoruz. Nereye gidersek, orada duvarları sloganlarımızla dolduruyoruz. Ancak bu işi yapabilecek yeterli sayıda adamımız yoktur ve Merkez Komitesiyle iki eyalet komitesinin bize birkaç kişi yollayacaklarını ummaktayız.

Askeri üslere gelince, birinci üssümüz olan Cingang Dağları, Ningang, Lingsien, Suyçuan ve Yungsin illerinin birleştiği yerde bulunmaktadır. Cingang Dağlarının Ningang ilinde bulunan kuzey yamacındaki Maoping ile Suyçuan’da bulunan güney yamacındaki Huangao arasındaki uzaklık 90 li, Yungsin ilinde bulunan doğu yamacındaki Naşan ile Lingsien’de bulunan batı yamacındaki Şuyku arasındaki uzaklık ise, 80 lidir. Bu bölgeyi çevreleyen hat, Naşan’dan başlayıp Lungyuanku (her ikisi de Yungsin ilin dedir), Sinçeng, Maoping, Dalung Cüçü de Ningang ilindedir), Şidu, Şuyku, Siazun (bunlar Lingsien ilindedir), Yingpansu, Dayciapu, Dafen, Duyziçian, Huan-

gao, Vudu-ciang ve Çeao (bunların hepsi, Suyçuan ilindedir) üzerinden geçerek, yine Naşan'da son bulmaktadır ve uzunluğu 550 lidir. Dağlarda, çeltik tarlaları ve Büyük Kuyu, Küçük Kuyu, Yukarı Kuyu, Orta Kuyu, Aşağı Kuyu, Ciping. Siaçuang, Şingçov, Caoping, Baynihu ve Lofu'da da köyler vardır. Eskiden haydutlar ve asker kaçakları ile dolu olan bütün bu yerler, şimdi bizim üs bölgemiz haline getirilmiştir. [sayfa 111] Bölge nüfusu iki binin altındadır ve yıllık pirinç üretimi, kabuğu ayıklandıktan sonra 10 bin danı geçmemektedir. Dolayısıyla ordunun ihtiyacı olan tahılın tamamını Ningang, Yungsin ve Suyçuan illerinden sağlamak zorunda kalyoruz. Dağlardaki bütün stratejik geçitler tahkim edilmiştir. Hastanelerimiz, battaniye ve kumaş atölyelerimiz, donatım dairemiz ve alaylarımızın cephe gerisi büroları hep bu bölgededir. Şu sırada tahıl, Cingang Dağlarına Nin-gang'dan getirilmektedir. Yeterli ikmal yapıldığı sürece düşman bu bölgeye asla giremez. İkinci üssümüz olan Ci-yulong Dağları, Ningang, Yungsin, Lienhua ve Çaling illerinin birleştiği yerde bulunmaktadır. Cingang Dağları kadar önemli olmamakla birlikte, bu dört ilin yerel silahlı kuvvetleri için en geri üs görevini görmektedir ve bu bölge de tahkim edilmiştir. Beyaz rejim tarafından kuşatılmış bağımsız bir Kızıl rejim için, dağların sağladığı stratejik üstünlüklerden yararlanmak zorunludur.

TOPRAK SORUNLARI

Sınır bölgelerindeki toprak durumu. Bu bölgelerde yaklaşık olarak toprağın yüzde 60'ından fazlası toprakağalarına, yüzde 40'ından azı ise köylülere aitti. Giangsi kesimin de toprak mülkiyetinin en çok yoğunlaşmış olduğu bölge Suyçuan ili idi ve burada toprağın hemen yüzde 80'i toprak ağalarının elinde bulunmaktaydı. Bunu yüzde 70'le Yungsin izliyordu. Vanan, Ningang ve Lienhua'da toprak sahibi köylülerin sayısı daha fazlaydı, fakat buralarda da toprağın büyük kısmı gene toprakağalarına aitti, yani toprakların yüzde 60'ı toprakağalarının elindeydi, köylüler ise toprakların ancak yüzde 40'ına sahiptiler. Hunan kesiminde ise, hem Çaling hem de Lingsi-en ilinde, toprakların yüzde 70 kadarı toprakağalarına aittir.

Ara sınıf. Toprakların dağılımı böyle olunca, bütün topraklara el konup bunların yeniden dağıtılması konusunda çoğunluğun desteğini kazanmak mümkündür.⁸² Köylerde [sayfa 112] yaşayanlar,

kabaca üç sınıfa bölünmüş durumdadır: Büyük ve orta toprakağaları sınıfı, küçük toprakağalarıyla zengin köylülerden oluşan ara sınıf, orta ve yoksul-köylüler sınıfı. Zengin köylülerin çıkarları, çoğu zaman, küçük toprakağalarının çıkarlarıyla iç içe geçmiş bir durumdadır. Zengin köylülerin elinde bulunan toprak, toplam toprağın küçük bir bölümünü meydana getirmektedir; ancak küçük toprakağalarının topraklarıyla birlikte hesap edildiğinde bu oran oldukça büyümektedir. Bütün ülkede durum, büyük bir olasılıkla bundan pek farklı değildir. Sınır bölgelerinde uygulamakta olduğumuz toprak siyaseti, bütün topraklara el koyma ve bunların tümünü dağıtma şeklindedir; bunun sonucunda Kızıl bölgede hem büyük ve orta toprakağaları sınıfı, hem de ara sınıf hedef alınmaktadır. Siyasetimiz budur, ancak bu siyaseti uygulamaya koyarken, ara sınıftan gelen birçok engelleme ile karşılaştık. Ara sınıf devrimin ilk günlerinde yoksul köylü sınıfına boyun eğmiş gibi görüldü; ama gerçekte, toprak dağıtımını geciktirmek amacıyla yoksul köylüleri sindirmek için, geleneksel toplumsal durumundan ve sahip olduğu klan otoritesinden yararlandı. Daha fazla geciktirmek mümkün olmayınca da, arazilerinin gerçek miktarını gizlediler ya da iyi toprakları kendilerine saklayıp, verimsiz topraklarını verdiler. Uzun yıllar boyunca ezilmiş olan ve devrimin zaferine kuşkuyla bakan yoksul köylüler, bu dönemde, çok defa ara sınıfa boyun eğdiler ve kararlı bir eyleme girişmeye cesaret edemediler. Köylerde ara sınıfa karşı yararlı bir eyleme, ancak devrim dalgasının kabardığı, örneğin, bir ya da daha fazla ilde siyasi iktidarın ele geçirilmiş, gerici ordunun birkaç defa bozguna uğratılmış ve Kızıl Ordunun yiğitliğinin tekrar tekrar kanıtlanmış olduğu dönemlerde girişilebilmektedir. Toprak dağıtımının geciktirilmesi ve sahip olunan arazi miktarının gizlenmesine ilişkin en ciddi örnekler, ara sınıfın sayıca en fazla olduğu Yungsin ilinin *güney* kesiminde görülmüştür. Bu bölgede gerçek anlamda bir toprak dağıtımı, ancak Kızıl Ordunun 23 Haziranda Lungyuan-

⁸² Bütün topraklara el konulup bunların yeniden dağıtılması, Hunan-Ciangsi sınır bölgesinde 1928'de çıkartılan Toprak Yasasının bir maddesiydi. Mao Zedung yoldaş daha sonra, sadece toprakağalarının toprakları yerine, bütün topraklara el konmasının, toprak mücadelesindeki tecrübesizlikten kaynaklanan bir hata olduğuna işaret etti. Ciangsi'deki Singguo ilinin 1929 Nisanında kabul edilen Toprak Yasasında, "bütün topraklara el konulması" maddesi, "hazine topraklarıyla toprakağaları sınıfının topraklarına el konulması" şeklinde değiştirildi.

ku'da kazandığı büyük zaferden ve bölge hükümetinin dağıtımı [sayfa 113] geciktirdikleri için bazı kimseleri cezalandırmasından sonra gerçekleştirilebildi. Fakat bütün illerde feodal aile sistemi hüküm sürdüğü ve bir ya da bir grup köydeki bütün aileler aynı klana bağlı oldukları için, buralarda yaşayanların kendi sınıflarının bilincine ulaşmaları ve köylerde klan anlayışının yıkılması, oldukça uzun bir süre alacaktır.

Beyaz terör karşısında ara sınıfın dönecliği. Devrim dalgası kabardığı zaman saldırıya uğramış olan ara sınıf, Beyaz terör esmeye başlar, başlamaz, düşman saflarına katıldı. Yungsin ve Ningang'da, devrimci köylülerin evlerini ateşe veren gerici birliklere yol gösterenler, hep küçük toprakağaları ve zengin köylülerdi. Gericilerin emirlerine uyarak evleri yaktılar, insanları tutukladılar; üstelik bunları yaparken, çok hayâsızca davrandılar. Kızıl Ordu, Ningang, Sinçeng, Guçeng ve Lungşi bölgesine geri döndüğü zaman, komünistlerin kendilerini öldüreceği şeklindeki gerici propagandaya aldanmış birkaç bin köylü, gericilerle birlikte Yungsin'e kaçtı. Ancak biz, "kaçan köylüler öldürülmeyecektir" ve "kaçan köylüler, geri dönüp ekinlerini kaldıracaklardır" şeklinde bir propaganda yürüttükten sonra, bunların bir bölümü yavaş yavaş geri gelmeye başladı.

Devrim dalgası, ülke çapında geri bir durumda bulunduğu zaman, bölgelerimizde karşılaştığımız en güç sorun, ara sınıf üzerinde sağlam bir hâkimiyet kurmaktır. Bu sınıfın ihanetinin başlıca nedeni, devrimden fazla ağır bir darbe yemiş olmasıdır. Fakat ülke çapında devrim dalgasının kabarması yoksul köylü sınıfı için güvenilir bir dayanak olmakta ve onları yüreklendirmekte, ara sınıf içinse korku verici bir şey olmakta ve bunlar, yoksul köylülerin, denetimi dışına çıkmaya cesaret edememektedirler. Li Zungcen ile Tang Şengçi arasındaki savaş Hunan'a yayıldığı zaman, (o zamana kadar Kızıl Ordunun, Çaling'den Suycuan'a geri çekilmiş olmasına karşın) Çaling'deki küçük toprakağaları köylüleri yatıştırmaya çalıştılar, hatıralarında, Yeni Yıl armağanı olarak köylülere domuz eti gönderenler bile oldu. Ama savaş sona erdikten sonra, böyle şeyler bir daha hiç olmadı. Karşı-devrimin ülke çapında yükselmekte [sayfa 114] olduğu bugünkü durumda, devrimden ağır darbeler yemiş olan, Beyaz bölgelerdeki ara sınıf, hemen tamamen büyük toprakağaları sınıfının yanında yer almıştır. Yoksul köylü sınıfı ise, tecrit olmuş durumdadır. Bu, elbette ki, çok ciddi bir sorundur.⁸³

Ara sınıfın dönekliliğinin nedenlerinden biri olan günlük hayatın baskısı. Bugün Kızıl ve Beyaz bölgeler, savaş halindeki iki ülke gibi karşı karşıya bulunmaktadır. Sıkı düşman ablukası ve küçük burjuvaziye karşı yanlış tutumumuz sonucunda, iki bölge arasındaki ticaret hemen tamamen kesilmiştir; tuz, kumaş ve ilaç gibi ihtiyaç maddeleri, kıt ve pahalıdır. Kereste, çay ve yağ gibi tarım ürünlerinin bölge dışına gönderilememesi, köylülerin parasal gelirlerinin kesilmesine yol açmakta ve bundan halkın tümü etkilenmektedir. Yoksul köylüler, bu gibi zorluklara daha kolay katlanabilmektedirler, ama ara sınıf artık bu zorluklara dayanamaz hale geldiği zaman, büyük toprakağaları sınıfının safına geçecektir. Çin’de toprakağaları sınıfı içindeki ve savaşağaları arasındaki parçalanma ve savaşlar devam etmediği ve ülke çapında devrimci bir durum gelişmediği takdirde, küçük bağımsız Kızıl rejimler büyük bir ekonomik baskı altında kalacaklardır ve bu durumda varlıklarını sürdürebilecekleri kuşkuludur. Çünkü böylesine bir ekonomik baskı ara sınıf için dayanılmaz olmanın ötesinde, bir gün işçilerin, yoksul köylülerin ve Kızıl Ordu askerlerinin bile dayanma gücünü aşabilir. Yungsin ve Ningang illerinde, bırakalım diğer şeyleri, yemeğe konacak tuz bulunmadığı, kumaş ve ilacın tamamen tükendiği bir dönem yaşadık. Şimdi artık tuz bulunabiliyor, ama çok pahalı. Kumaş ve ilaç hâlâ bulunmuyor. Ningang, Batı Yungsin ve Kuzey Suyçuan’da (bu yerlerin hepsi, bugün elimizdeki bölgeler arasındadır) bol miktarda üretilen kereste, çay vs yağ, dışarı gönderilememektedir.⁸⁴

Toprak dağıtımının ölçütü. Toprak dağıtımında, birim ola-

⁸³ Mao Zedung yoldaş, köylük bölgelerdeki ara sınıfın kazanılmasının önemini gözönünde bulundurarak, ara sınıfa karşı fazla sert davranma şeklindeki hatalı siyaseti kısa zamanda düzeltti. Mao Zedung yoldaşın bu sınıfa karşı izlenecek siyaset konusundaki görüşleri, bu makaleden başka, aralarında “Gelişigüzel Ev Yakma ve Adam Öldürmenin Yasaklanması” ve “Orta ve Küçük Tüccarların Çıkarlarının Korunması” önerilerinin de yer aldığı Kızıl Ordunun 6. Parti Kongresine (Kasım 1928) sunulan önerilerde; Dördüncü Kızıl Ordunun “zamanla biraz mülk edinmiş kasaba tüccarlarına, yetkili makamlara itaat ettikleri sürece dokunulmamasını” isteyen Ocak 1929 tarihli bildirisinde; Singguo ilinin Nisan 1929’da kabul edilen Toprak Yasasında (bkz. Not 17) vb. ortaya konmaktadır.

⁸⁴ Devrimci savaşın yayılması, devrimci üs bölgelerinin genişletilmesi ve sanayi ve ticaretin devrimci hükümet tarafından korunması siyasetinin benimsenmesiyle, bu durumu değiştirmek mümkün oldu ve bir süre sonra da gerçekten böyle bir değişme sağlandı. Burada belirleyici olan, millî burjuvazinin sanayi ve ticaretini kararlılıkla korumak ve bu konudaki aşırı sol siyasetlere karşı çıkmaktı.

rak ilçe alınmaktadır. Yungsin'in Siaociang bölgesinde olduğu gibi tarıma elverişli toprakların az olduğu dağlık bölgelerde bazen üç ya da dört ilçe birim olarak alınıyordu; [sayfa 115] fakat bu gibi durumlara çok seyrek rastlanıyordu. Kadın erkek, genç ihtiyar, bütün bölge sakinlerine eşit miktarda toprak veriliyordu. Şimdi ise, bu konuda Merkez Komitesinin, ölçüt olarak işgücünün alınmasını öngören planına uygun bir şekilde değişiklik yapılmıştır ve artık işgücüne sahip olan bir kimseye, işgücüne sahip olmayan bir kimseye verilen toprağın iki katı toprak verilmektedir.⁸⁵

Toprak sahibi köylülere taviz verilmesi sorunu. Bu sorun henüz ayrıntılı bir biçimde tartışılmamıştır. Toprak sahibi köylüler arasından zengin köylüler, üretkenliğin ölçütü olarak alınmasını, yani daha çok insan gücüne ve sermayeye (tarım aletleri gibi) sahip olanlara daha çok toprak verilmesini istemişlerdir. Bunlar, eşit dağıtımın da, işgücüne göre dağıtımın da, kendi lehlerine olmadığını düşünmektedirler. Daha çok çaba sarfetmeye istekli olduklarına ve bunun, sermayelerinin değerlendirilmesiyle de birleştiği zaman, daha fazla mahsul yetiştirmelerini mümkün kılacağına işaret etmişlerdir. Kendilerine herkesle aynı miktarda toprak verildiği, özel çabaları ve başkalarından daha fazla olan sermayeleri hesaba katılmadığı (kullanmadan bırakıldığı) takdirde, bundan hoşlanmayacaklardır. Burada toprak dağıtımı, hâlâ Merkez Komitesi tarafından tartışıldığı şekilde yürütülmektedir. Ancak bu soru üzerinde daha fazla tartışmak gerekmektedir ve bir sonuca ulaşıldığı zaman, bu konuda bir rapor sunulacaktır.

Arazi vergisi. Ningang'da mahsulün yüzde 20'si vergi olarak alınmaktadır. Bu, Merkez Komitesinin saptadığı orandan yüzde 5 fazladır; verginin toplanmasına başlanmış olduğu için şu anda bu konuda bir değişiklik yapmak doğru olmaz, fakat gelecek yıl vergi oranı düşürülecektir. Bundan başka, Suyçuan, Lingsien ve Yungsin'in rejimimiz altında bulunan kesimlerinde arazi engebelidir ve buralarda yaşayan köylüler o kadar yoksuldur ki, bunlarda hiç vergi alınmamalıdır. Hükümetin ve Kızıl Muhafızların giderlerini, Beyaz bölgelerdeki yerel zorbalara mallarına el koyarak karşılamak zorundayız. Kızıl Ordunun erzak ihtiyacına gelince, pirinç şimdilik Nin-

⁸⁵ İşgücü, toprak dağıtımı için uygun bir ölçüt değildir: Zaten Kızıl Bölgelerde de toprak, adam başına eşit toprak düşecek şekilde yeniden dağıtılmıştı.

gang'da toplanan arazi vergisinden [sayfa 116] sağlanmaktadır; nakit para sağlamanın tek yolu ise, yerel zorbarların mallarına el koymaktır. Ekim ayında Suyçuan'da yürüttüğümüz gerilla harekâtı sırasında ohbin yuandan fazla para topladık. Bu para bizi bir süre idare eder. Para bittiği zaman yeniden para sağlamanın yollarını araştıracağız.

SİYASİ İKTİDAR SORUNLARI

Her tarafta, il, ilçe ve kasaba düzeyinde halkın siyasi iktidarı kurulmuştur; ancak bu daha çok lafta kalmış, fiilen gerçekleştirilememiştir. Birçok yerde, işçi, köylü ve asker temsilcileri meclisi yoktur. Kasaba, ilçe ve hatta il hükümetlerinin yürütme komiteleri hep aynı şekilde gelişigüzel yapılan kitle toplantılarında seçilmişlerdir. Fakat belli bir andaki ihtiyaçların sıkıştırılmasıyla hazırlıksız düzenlenen kitle toplantılarında, ne sorunlar tartışılabilir, ne de bunların, kitlelerin siyasi eğitimine bir yararı olur. Üstelik bu gibi toplantılar, aydınların ve mevki düşkünlerinin çeşitli manevralar çevirmelerine fazlasıyla uygun bir ortam yaratır. Bazı yerlerde, bir meclis vardır, ama bu meclise, yalnızca yürütme komitesini seçmek için oluşturulmuş geçici bir organ gözüyle bakılmaktadır. Seçim yapılır yapılmaz, yetki komitenin elinde toplanmakta ve bundan sonra artık meclisten hiç ses seda çıkmamaktadır. Gerçekten adlarına layık olan işçi, köylü ve asker temsilcileri meclisleri de vardır, ancak bunların sayısı çok azdır. Bunun nedeni, bu yeni siyasi sistemle ilgili propaganda ve eğitim eksikliğidir. Keyfinin istediği gibi emir verme şeklindeki, kötü, feodal alışkanlığın halkın ve hatta sıradan Parti üyelerinin bilinçlerinde o kadar derin kökleri vardır ki, bunun bir anda silinip atılması olanaksızdır; bu, yeni bir sorun ortaya çıkınca işin kolayına kaçılmasına, demokratik sistemin getirdiği zahmetlerden hoşlanılmamasına yol açmaktadır. Demokratik merkezîyetçilik, ancak bu ilkenin yararı devrimci mücadele içinde kanıtlanırsa ve kitleler, bunun, güçlerini [sayfa 117] seferber etmenin en iyi aracı ve mücadelelerinde kendilerine çok büyük yararlar sağlayan bir ilke olduğunu kavrarlarsa, kitle örgütlerinde yaygın ve etkin bir biçimde uygulanabilir. Biz, daha önceki hataları giderek düzeltmek amacıyla, bütün kademelerdeki meclisler için, (Merkez Komitesinin hazırlanmış olduğu taslak temelinde) bunların işleyişlerine ilişkin ayrıntılı bir yasa hazırlamaktayız. Kızıl Orduda, yalnızca asker komi-

teleri kurulması fakat askerler arasında toplantılar düzenlenmemesi şeklindeki hatayı düzeltmek amacıyla, şimdi her kademedede süreli bir kuruluş olarak asker temsilcileri toplantıları düzenlenmektedir.

Bugünkü durumda halk kitleleri, “işçi, köylü ve asker hükümeti” denince bundan genellikle yürütme komitesini anlamaktadırlar. Çünkü hâlâ meclisin sahip olduğu yetkilerden haberdar değillerdir ve aslında iktidarın tek başına yürütme komitesinde olduğunu sanmaktadırlar. Yürütme komiteleri, aralarında bir meclis bulunmadığı zaman, genellikle kitlelerin görüşlerini göz önünde tutmadan hareket etmektedirler. Bunun sonucunda, topraklara el koyma ve bunların yeniden dağıtımında duraksama ve uzlaşmalar, eldeki fonların israfı, zimmete para geçirme, Beyaz kuvvetler karşısında korkuya kapılma ya da isteksiz savaşıma gibi olaylara her yanda rastlanmaktadır. Bunun dışında, yürütme komitesinin genel toplantıları da çok seyrek yapılmaktadır; bütün işler yürütme komitesi daimi komitesi tarafından kararlaştırılıp yürütülmektedir. İlçe ve kasaba yönetimlerinde, daimi komite bile çok seyrek toplanmakta, işler ise, yönetimde çalışan dört kişi, yani başkan, sekreter, sayman ve Kızıl Muhafızların (ya da ayaklanma müfrezesinin) komutanı tarafından ayrı ayrı kararlaştırılıp yürütülmektedir. Dolayısıyla demokratik merkezîyetçilik, hükümetin çalışmasında bile düzenli bir uygulamaya haline gelmemiştir.

İlk günlerde, küçük toprak ağaları ve zengin köylüler, özellikle kasaba düzeyinde, hükümet komitelerine girmek için çok uğraştılar. Kırmızı şeritler takınıp devrimin hararetleli yandaşları pozuna bürünerek, hileyle hükümet komitelerine([sayfa 118] sızmakta ve yoksul köylü üyelerin rolünü en az indirerek her şeyin denetimini ele geçirmektedirler. Komitelerin bunlardan temizlenmesi, ancak mücadele süre; içinde maskelerinin düşürülmesi ve yoksul köylülerin onlara karşı mücadeleye girişmeleriyle mümkündür. Çok yaygın olmamakla birlikte, yukarıda anlatılan duruma bazı yerlerde rastlanmaktadır.

Partinin kitleler arasındaki prestiji ve otoritesi çok büyüktür, hükümetinki ise çok daha azdır. Bunun nedeni, işlerin daha kolay yürütülmesini sağlamak için Partinin bir çok sorunu bizzat ele alması ve hükümet organlarını bir kenara itmesidir. Bunun birçok örneği vardır. Bazı yerlerdeki hükümet organlarında Parti üyelerinden oluşan önde gruplar bulunmamaktadır ve bazı yerlerde de bu-

lundukları halde iyi çalışmamaktadırlar. Parti, bundan sonra hükümete önderlik etme görevini yerine getirmelidir; propaganda dışında, Partinin siyasetleri ve önerdiği önlemler, hükümet organları aracılığıyla uygulanmalıdır. Hükümete doğrudan emir vermek şeklindeki Guomindang'ın yürüttüğü yanlış uygulamadan kaçınılmalıdır.

PARTİNİN ÖRGÜTLENMESİ SORUNLARI

Oportünizme karşı mücadele. 21 Mayıs Olayı sıralara da, sınır bölgesindeki illerde bulunan Parti örgütlerini oportünistlerin denetimi altında bulunduğu söylenebilir. Karşı-devrim başladığı zaman, buna karşı kararlı bir mücadele verilmedi. Geçen yılın Ekim ayında Kızıl Ordu (Devrimci İşçi Köylü Ordusuna Bağlı Birinci Ordunun 1. Tümeninin 1. Alayı sınır bölgesindeki illere ulaştığı zama geriye sadece gizlenmiş olan birkaç Parti üyesi' kalmış Parti örgütleri ise düşman tarafından tamamen çökertilmişti. Geçen Kasımla Nisan arasındaki dönem, Partinin yeniden inşa edildiği dönemdi. Mayıs'tan bu yana geçen dönem ise büyük bir gelişme dönemi olmuştur. Fakat oportünizmin belirtileri son on iki ay içinde yaygınlığını sürdürdü. [sayfa 119] Düşman yaklaştığında, savaşıma isteginden yoksun bazı üyeler uzak tepelere çekilerek saklandılar ve buna "pusuya yatma" adını taktılar. Diğer bazı üyeler ise, çok aktif olmakla birlikte, gözükara eylemlere giriştiler. Her iki davranış da, küçük burjuva ideolojisinin bir ifadesiydi. Üyelerin, uzun bir süre, mücadele içinde çelikleşmeleri ve Parti içi eğitimden geçmeleri sonucunda, bu gibi şeyler daha az görülmeye, başlanmıştır. Aynı küçük burjuva ideolojisi geçen sene Kızıl Orduda da görülüyordu. Düşman yaklaştığında, ya pervasızca savaşa atılmak, ya da vaktinden önce geri çekilmek öneriliyordu. Çoğu kez, aynı kişinin, girişeceğimiz askeri eylemler konusunda yaptığımız tartışmaların gelişmesi içinde her iki fikri de ileri sürdüğü görülmekteydi. Bu oportünist ideoloji, uzun süreli bir Parti içi mücadele, pervasızca giriştiğimiz savaşlarda verdiğimiz kayıplar ve vaktinden önce çekilirken uğradığımız yenilgiler gibi yaşanan olaylardan çıkartılan dersler sayesinde giderek düzeltilmiştir.

Bölgecilik. Sınır bölgesindeki ekonomi, tarımsal bir ekonomidir ve bazı yerlerde hâlâ el havanı kullanılmaktadır (dağlık bölgelerde, genellikle pirincin kabuğunu ayıklamak için hâlâ tahta havan kullanılmaktadır; ovalarda ise çoğunlukla taş havanlar kullanılmakta-

dır). Toplumsal örgütlenme birimi, her yerde, aynı soyadını taşıyan kişilerden oluşan klandır. Köylerdeki Parti örgütlerinde, Parti kolları aynı soyadını taşıyan ve birarada yaşayan üyelerden oluştuğu için, Parti kolu toplantılarının gerçekte klan toplantıları halini alması, çok görülen bir olaydır. Bu koşullar altında “militan bir Bolşevik Parti” inşa etmek kuşkusuz zor olmaktadır. Bu gibi üyeler, kendilerine, komünistler devletleri ya da eyaletleri birbirlerinden kesin çizgilerle ayırmazlar ya da farklı il, ilçe ve kasabalar arasına kesin çizgiler çekilmemesi gerekir dendiğinde, bunu pekiyi kavrayamamaktadırlar. İller arasındaki ve hatta aynı ilin ilçe ve kasabaları arasındaki ilişkilerde, ciddi ölçülere varan bir bölgecik görülmektedir. Bölgecilik, ikna yöntemi ile ancak belli bir noktaya kadar giderilebilir. Aslında hiç de [sayfa 120] bölgesel olmayan Beyaz terör, bölgeciliğin giderilmesinde çok daha etkili olmaktadır. Örneğin, ancak karşı-devrimin iki eyalette birden düzenlediği “ortak bastırma” harekâtları halkı mücadele içinde aynı kaderi paylaşmaya mecbur bıraktığı zaman, bölgecilik giderek kırılabilir. Bu şekilde çıkarılan dersler sonucunda bölgecilik eğilimleri zayıflamaktadır.

Yerliler ve göçmenler sorunu. Sınır bölgesi illerine özgü bir diğer nitelik de, yerliler ile göçmenler arasındaki sürtüşmedir. Yerliler ile ataları birkaç yüz yıl önce kuzeyden bu bölgeye gelmiş olan göçmenler arasında uzun zamandan beri süregelen çok derin bir sürtüşme vardır. Aralarındaki geleneksel düşmanlığın kökleri derindir ve bu, bazen şiddetli çatışmalara yol açmaktadır. Sayıları birkaç milyona bulan göçmenler, Fucien-Guangtung sınırından başlayarak, Hunan-Ciangsi sınır boyunca Güney Hubey'e kadar uzanan bir bölgede yaşamaktadırlar. Dağlık bölgelerde yaşayan bu göçmenler, ovalarda yaşayan yerliler tarafından ezilmiş ve hiç bir zaman siyasi haklara sahip olmamışlardır. Göçmenler, başlarını dik tutabilecekleri günün geldiğini düşünerek, son iki yılda gelişen milli devrimi sevinçle karşıladılar. Ama devrim, ne yazık ki başarıya ulaşamadı ve göçmenler hâlâ yerlilerin baskısı altındadırlar. Yerliler ve göçmenler sorunu, kendi bölgelerimiz içinde. Ningang, Suyçuan, Ling-sien ve Çaling'de sürmektedir. Sorunun en ciddi olduğu yer de Ningang'dır. Ningang'm yerlisi olan devrimciler, göçmenlerle birlikte, Komünist Partisinin önderliğinde, yerli toprakalarının siyasi iktidarını devirdiler ve 1926-1927'de bütün ili denetimleri altına aldılar. Geçen yılın Haziran ayında Çu Peyde başkanlığındaki Ciangsi hükü-

meti devrime ihanet etti; Eylül ayında Ningang'a karşı girişilen "bas-tırma" hareketında toprak ağaları Çu'nun birliklerine yol gösterdiler ve yerlilerle göçmenler arasındaki çatışmayı bir kere daha kışkırttular. Teorik olarak, yerlilerle göçmenler arasındaki sürtüşmenin, sömür-ülen işçi ve köylü sınıfların içinde ve hele Komünist Partisi içinde hiç görülmemesi gerekirdi. Ama görülmektedir [sayfa 121] ve bu sürtüşme, eski bir geleneğin etkisiyle varlığını sürdürmektedir. Bir örnek verelim: Sınır bölgesindeki Ağustos yenilgisinden sonra yerli toprak ağaları, göçmenlerin yerlileri kitle halinde katledeceği söy-lentisini yaydılar ve gerici birliklerle birlikte Ningang'a döndükleri zaman, yerli köylülerin çoğu saflarımızı terk ettiler, beyaz şeritler takınarak evlerin yakılması ve dağların aranmasında Beyaz birlikle-re yol gösterdiler. Ekim ve Kasım aylarında Kızıl Ordu Beyaz bir-likleri bozguna uğrattığı zaman ise, gericilerle birlikte kaçtılar ve bu kez de onların mallarına göçmen köylüler el koydu. Bu durumun Parti içine yansması, çoğu zaman anlamsız çekişmelere yol aç-maktadır. Bu soruna getirdiğimiz çözüm, bir yandan, köylülerin top-rakağalarının etkisinden kurtulmalarına ve korkuya kapılmadan ev-lerine dönmelerine yardımcı olmak amacıyla "kaçan köylülerin öldü-rülmeyeceğini" ve "kaçan köylülere de döndüklerinde toprak veri-leceğini" ilan etmek; diğer yandan, il hükümetlerimizin, göçmen köylülerin el koymuş oldukları malları geri vermeleri için emir ver-melerini ve yerli köylülerin korunacağını bildiren ilanlar asmalarını sağlamaktır. Parti içinde de, üyelerin bu iki kesimi arasındaki birliği sağlamak amacıyla eğitim yoğunlaştırılmalıdır.

Mevki düşkünlerinin döneklığı. Devrimin yükselişi sırasın-da (Haziranda) Partinin, katılmak isteyen herkesi üye kaydetmesin-den yararlanan birçok mevki düşkününü Partiye sızdı. Bunun sonu-cunda sınır bölgesindeki üye sayısı hızla, on binin üstüne çıktı. Parti kollarnın ve ilçe komitelerinin yöneticileri çoğunlukla yeni üyeler-den olduğu için, iyi bir Parti içi eğitim yapılması da sözkonusu de-ğil-di. Beyaz terör darbesini indirir indirmez, mevki düşkünleri saflarımızı terk ettiler ve yoldaşlarımızın yakalanmasında karşı-de-vrimcilere rehberlik yaptılar. Beyaz bölgelerdeki Parti örgütlerinin çoğu çöktü. Parti, Eylül'den sonra kendi içinde büyük bir temizlik hareketine girişti ve üyeliğe kabul için belirli sınıf niteliklerinin titiz-likle aranmasını kararlaştırdı. Yungsin ve Ningang illerindeki bütün Parti örgütleri feshedildi ve yeniden üye kaydına girişildi. Üye sayı-

sının büyük ^[sayfa 122] ölçüde azalmasına karşın, Partinin mücadele gücü arttı. Eskiden Parti örgütlerinin hepsi, açık örgütlerdi. Eylül'den bu yana ise, Partinin faaliyetlerini, gericiler geldiği zaman da sürdürbilmesini sağlamak amacıyla yeraltı örgütleri inşa edildi. Aynı zamanda Beyaz bölgelere nüfuz etmek ve düşman kampı içinde de faaliyet göstermek için elimizden geleni yapıyoruz. Fakat yakınımızdaki kasabalarda, Parti örgütünün oluşturulması için gerekli temeller henüz atılamamıştır. Bunun nedenleri, birincisi, düşmanın kasabalarda daha güçlü olması, ikincisi de, ordumuzun bu kasabaların işgali sırasında burjuvazinin çıkarlarını gereğinden fazla zedelemiş olmasıdır. Sonuç olarak, Parti üyelerinin buralarda tutunması zor olmaktadır. Şimdi bu hatalarımızı düzeltmekte ve kasabalarda Parti örgütleri kurmak için elimizden geleni yapmaktayız. Ancak, şimdiye kadar fazla başarılı olamadık.

Partinin yönetici organları. Parti kolu yürütme organı, Parti kolu komitesi adını almıştır. Parti kolunun üstünde ilçe komitesi, onun da üstünde il komitesi bulunmaktadır. Özel koşulların var olduğu yerlerde, ilçe ve il kademeleri arasında Yungsin ilindeki Peysiang Özel İlçe Komitesi ve Güneydoğu Özel İlçe Komitesi örneklerinde olduğu gibi, özel ilçe komiteleri kurulmaktadır. Sınır bölgesinde, Ningang, Yungsin, Lienhua, Suyçuan ve Lingsien'de olması üzere, toplam beş il komitesi vardır. Eskiden Çaling'de de bir il komitesi vardı, ama buradaki çalışmamız kök salamadığı için, geçen kış ve bu ilkbaharda kurulan örgütlerin çoğu Beyazlar tarafından çökertilmiştir. Sonuç olarak son altı ay içinde sadece Ningang ve Yungsin yakınındaki dağlık bölgelerde çalışma yapabildik ve bu yüzden Çaling İl Komitesi bir özel ilçe komitesi haline getirildi. Yalnız Çaling üzerinden gidilebilen Yusien ve Ancen illerine de bazı yoldaşlar gönderildi, fakat bir şey yapamadan geri döndüler. Ocakta Suyçuan'da yaptığımız ortak toplantıdan sonra, altı ayı aşkın bir süre için, Vanan İl Komitesiyle olan ilişkimiz Beyazlar tarafından kesildi. Onlarla ancak Eylül ayında, Kızıl Ordunun bir gerilla harekâtı sırasında Vanan'a ^[sayfa 123] ulaşması sayesinde yeniden ilişki kurabildik. Seksen devrimci köylü, askerlerimizle birlikte Vanan'dan Çinkang Dağlarına döndüler ve burada Vanan Kızıl Muhafızları olarak örgütlendiler. Anfu'da Parti örgütü yoktur. Yungsin' in komşusu olan Cian'daki İl Komitesi bizimle sadece iki kez ilişkiye geçmiş ve ne gariptir ki, bugüne kadar bize hiç bir yardımda bulunmamıştır.

Guydung ilinin Şatien bölgesinde birincisi Martta, ikincisi de Ağustos olmak üzere iki defa toprak dağıtımı yapıldı ve burada Parti örgütleri kuruldu; bunlar merkezi Lungsi'deki Şierdung'da bulunan Güney Hunan Özel Komitesine bağlandı. İl komitelerinin üstünde Hunan-Ciangsi Sınır Bölgesi Özel Komitesi bulunmaktadır. Sınır bölgesinin ilk Parti kongresi, 20 Mayıs'ta Ningang ilindeki Maoping'de yapıldı ve kongre, Mao Zedung sekreter olmak üzere, yirmi üç kişiyi Birinci Özel Komite üyeliğine seçti. Temmuzda Hunan Eyalet Komitesi tarafından gönderilen Yang Kay-ming sekreter vekili oldu. Eylül ayında Yang hastalanınca, yerini Tan Çenlin aldı. Ağustos ayında, Kızıl Ordunun esas kuvvetinin Güney Hunan'a gitmiş olduğu ve Beyaz kuvvetlerin sınır bölgesini ciddi bir şekilde tehdit etmeye başladıkları bir sırada, Yungsin'de olağanüstü bir toplantı yaptık. Kızıl Ordunun Ningang'a dönüşünden sonra Ekimde, Maoping'de sınır bölgesinin 2. Parti Kongresi yapıldı. 14 Ekimde başlayan ve üç gün süren toplantıda, aralarında "Sınır Bölgesi Parti Örgütünün Siyasi Sorunları ve Görevleri" de bulunan bazı önergeler kabul edildi ve aşağıdaki, ondokuz kişi İkinci Özel Komite üyeliğine seçildi: Tan Çenlin, Cu De, Çen Yi, Lung Çaoçing, Çu Çangsie, Liu Tiencien, Yuan Pançu, Tan Sicong, Tan Bing, Li Sifey, Süne Yiyue, Yuan Vencay, Vang Zonung, Çen Çengren, Mao Zedung, Van Sisien, Vang Zo, Yang Kayming ve Ho Tingying. Tan Çenlin (işçi) sekreter ve Çen Çengren (aydın) sekreter yardımcısı olmak üzere beş kişiden oluşan bir daimi komite kuruldu. Kızıl Ordunun 6. Parti Kongresi 14 Kasım'da yapıldı ve kongrede yirmi üç üyeden oluşan bir Ordu Komitesi seçildi. Bu üyelere beşi, sekreterliğini Cu De'nin ^[sayfa 124] yaptığı daimi komiteyi meydana getirmekteydi. Hem Sınır Bölgesi Özel Komitesi, hem de Ordu Komitesi, Cephe Komitesine bağlıdır. Cephe Komitesi, aşağıdaki beş kişinin Merkez Komitesi tarafından üye olarak atanmasıyla 6 Kasım'da yeniden örgütlendi: Mao Zedung, Cu De, yerel Parti merkezinin sekreteri (Tan Çenlin), bir işçi yoldaş (Sung Çiaoşeng) ve bir köylü yoldaş (Mao Keven). Sekreterliğine Mao Zedung'un getirildiği bu komite, şimdilik, bir sekreterlik, bir propaganda bölümü, bir örgütlenme bölümü, bir işçi hareketi komisyonu ve bir de askeri işler komisyonu kurmuştur. Yerel Parti örgütlerinden Cephe Komitesi sorumludur. Ancak Cephe Komitesi bazen askeri birliklerle beraber hareket etmek zorunda kaldığı için, Özel Komite de kaldırılmamalıdır. Kanımızca proletaryanın ideolo-

jik önder, ligi sorunu, çok önemlidir. Hemen hemen tamamen köylülerden oluşan sınır bölgesi illerindeki Parti örgütleri, proletaryanın ideolojik önderliği olmazsa doğru çizgiden saparlar. İlmerkezlerindeki ve diğer büyük kasabalardaki işçi hareketine yakın bir ilgi göstermenin yanı sıra, hükümet organlarındaki işçi temsilcilerinin sayısını da artırmalıyız. Bütün Parti kademelerindeki yönetici organlarda da, işçi ve yoksul köylülerin oranı artırılmalıdır.

DEVİRİMİN NİTELİĞİ SORUNU

Komünist Enternasyonalin Çin hakkındaki kararına tamamen katlıyoruz. Çin'in hâlâ burjuva-demokratik devrimi aşamasında olduğuna şüphe yoktur. Çin'de köklü bir demokratik devrim programı, dışta, tam anlamıyla milli kurtuluşa ulaşmak için emperyalizmin yıkılmasını; içte de, şehirlerde komprador sınıfının iktidar ve nüfuzunun yok edilmesini, köylerdeki feodal ilişkilerin ortadan kaldırılmasını sağlamak amacıyla toprak devriminin tamamlanmasını ve savaşağalan hükümetinin yıkılmasını kapsamaktadır. Sosyalizme geçişin maddi temellerini atabilmek için, önce böyle bir demokratik devrim aşamasından geçmek zorundayız. [sayfa 125] Geçen yıl birçok yerde savaştık ve devrimin ülke çapında bir geri çekilme içinde bulunduğunu bütün açıklığıyla görüyoruz. Birkaç küçük bölgede Kızıl siyasi iktidar kurulmuş olmakla birlikte, bütün olarak ülkede halk, en doğal demokratik haklardan yoksundur; işçilerin, köylülerin ve hatta burjuva demokratlarının bile düşünce ve örgütlenme özgürlükleri yoktur ve eri büyük suç da, Komünist Partisine katılmaktır. Kızıl Ordunun gittiği yerlerde kitleler soğuk ve çekingen davranmakta, ancak biz propaganda yaptıktan sonra yavaş yavaş harekete geçmektedirler. Düşman birlikleriyle karşılaştığımızda, düşman saflarında isyan çıkması ya da düşman askerlerinin saflarımıza geçmesi olayları hemen hiç görülmemekte ve dolayısıyla her seferinde savaşmak zorunda kalmaktayız. 21 Mayıs Olayından sonra en fazla sayıda "asi" yi saflarına kaydeden düşmanın Altıncı Ordusunda bile durum böyledir. Sona ereceğini umduğumuz tecrit olma durumumuzun bütün açıklığıyla farkındayız. Devrimin ülke çapında yükselmesini, ancak demokrasi uğruna, şehir küçük burjuvazisini de içine alacak bir siyasi ve iktisadi mücadele vererek sağlayabiliriz.

Bu yılın Şubat ayına kadar küçük burjuvaziye ilişkin siyasetimizi oldukça iyi bir şekilde uyguladık. Mart ayında, Güney Hunan Özel Komitesinin temsilcisi Ningang'a geldi ve bizi, sağa kaymış olmak, çok az yakıp yıkmak ve "küçük burjuvaziye, devrime katılmaya zorlamak için proleterleştirmek" şeklinde ifade edilen siyaseti uygulayamamakla eleştirdi. Bunun üzerine Cephe Komitesinin yönetimi-yeniden örgütlendi ve siyaset değiştirildi. Nisan ayında, ordumuzun tamamı sınır bölgesine geldikten sonra, hâlâ pek fazla yakıp yıkmaya olmuyordu; ama kasabalarda orta halli tüccarların mallarına el konması ve köylerde de küçük toprak ağalarıyla zengin köylülerden zorla bağış toplanması şeklindeki uygulamalar, titizlikle yerine getirilmekteydi. Güney Hunan Özel Komitesi tarafından ortaya atılan "Bütün fabrikalar işçilere" sloganına da yer verilmekteydi. Küçük burjuvaziye saldırmak şeklindeki bu aşırı sol siyaset, küçük ^[sayfa 126] burjuvaların çoğunu toprakağalarının tarafına itti ve bunların beyaz şeritler takınıp bize karşı çıkmalarına yol açtı. Bu siyasetin yavaş yavaş değiştirilmesiyle birlikte, durumda lehimize sürekli bir gelişme görülmeye başlanmıştır. Özellikle Suyçuan'da iyi sonuçlar alınmıştır; il merkezindeki ve diğer pazar kasabalarındaki tüccarlar artık bizden ürkmemekte ve hatta bazıları Kızıl Ordu hakkında olumlu şeyler söylemektedir. Caolin'de (her üç günde bir öglenleri kurulan) pazara hemen hemen 20 bin kişi gelmektedir ki bu, şimdiye kadar görülmemiş bir şeydir. Bu durum, bugünkü siyasetimizin doğruluğunu göstermektedir. Toprakağaları halkın sırtına çok ağır vergiler yüklemekteydiler; Suyçuan'daki Güvenlik Muhafızları⁸⁶, Huangao ile Caolin arasındaki yetmiş li'lik yolun beş ayı yerinde geçiş vergisi almaktaydılar ve hiç bir tarım ürünü bu verginin dışında değildi. Biz, Güvenlik Muhafızlarını yerle bir ederek bu geçiş vergilerini kaldırdık ve böylece bütün köylülerin ve aynı zamanda da küçük ve orta tüccarların desteğini kazandık.

Merkez Komitesi bizden küçük burjuvazinin çıkarlarını hesaba katan siyasi bir program yayınlamamızı istemektedir. Biz de, Merkez Komitesinin, işçilerin çıkarlarını, toprak devrimini ve millî kurtuluşu gözönünde bulunduran ve demokratik devrimin bütünü için geçerli ve genel bir rehber niteliğinde olan bir program hazırlamasını öneriyoruz.

⁸⁶ Güvenlik Muhafızları, bir çeşit karşı-devrimci yerel silahlı kuvvetlerdi.

Tarım ekonomisinin egemen olduğu bir ülke olan Çin’de, devrimin kendine özgü niteliklerinden biri de ayaklanmalar geliştirmek için askeri eyleme başvurulmasıdır. Merkez Komitesinin askeri çalışmayla ilgili olarak büyük bir çaba sarf etmesini salık veririz.

BAĞIMSIZ REJİMİMİZİN YERİ SORUNU

Hunan-Ciangsi sınır boyunca Kuzey Guangdong’dan Güney Hubey ilerine kadar uzanan bölge, bütünüyle Losiao Sıradağlan içinde bulunmaktadır. Bir ucundan diğerine ^[sayfa 127] gezdiiimiz bu bölgenin değişik kesimlerini karşılaştırdığımızda, bağımsız silahlı rejimimiz için en uygun yerin, merkezi Ningang olan orta kesim olduğunu görürüz. Kuzey kesimindeki arazi, hem saldırın hem de savunma açısından daha az elverişlidir ve bu kesim, düşmanın büyük siyasi merkezlerine çok yakındır. Ayrıca, eğer angşa ya da Vuhan’ı kısa bir süre içinde ele geçirmeyi planlamıyorsak, Liuyang, Liling, Pingsiang ve Tunggu’nun bulunduğu bölgeye büyük kuvvetler yerleştirmek, bu kuvvetleri büyük bir tehlikeye atmak olacaktır. Güney kesimindeki arazi, kuzeydekinden daha iyidir; ancak hem buradaki kitle temelimiz orta kesimdeki kadar iyi değildir, hem de Hunan ve Ciangsi zerindeki siyasi etkinliğimiz, bu bölgede slen-diğimiz zaman, orta kesimde slen-diğimiz zamanki kadar büyük olmayacaktır. Çünkü orta kesimdeki herhangi bir hareket, bu iki eyaletteki ırmakların aşağı vadilerini etkileyebilmektedir. Orta kesimin sağladığı avantajlar şunlardır: (1) Bir yılı aşkın bir süredir inşa etmekte olduğumuz bir kitle temeli; (2) Parti rgtleri için oldukça iyi bir temel; (3) bir yılı aşkın bir süre içinde inşa edilmiş ve büyük bir mücadele tecrübesi olan –ender rastlanan bir başarı– ve Dördüncü Kızıl Orduyla birleştiğinde kendisiyle hiç bir düşman kuvvetinin baş edemeyeceği yerel silahlı kuvvetler; (4) mkemmell bir askeri s olan Cingang Dağlan ve her ilde yerel silahlı kuvvetlerimiz için gerekli üsler; ve (5) orta kesimin, söz konusu iki eyalet yani Hunan ve Ciangsi ve buralardaki ırmakların aşağı vadileri üzerinde sahip olduğu etki. Bu etki, bu bölgeye, Güney Hunan ya da Güney Ciangsi’nin sahip olduğundan çok daha büyük bir siyasi önem kazandırmaktadır; gerek Güney Hunan, gerekse Güney Ciangsi’nin etkileri, bu eyaletlerden her birinin kendi içinde ya da sadece her birindeki ırmakların yukarı vadilerinde ve geri bölgeleri içinde kal-

maktadır. Orta kesimin elverişsiz yanı ise bu bölgenin uzun süredir bağımsız rejim altında ve düşmanın büyük kuşatma ve bastırma kuvvetleriyle karşı karşıya bulunmasından dolayı, ekonomik sorunlarının, özellikle de nakit para yetersizliğinin, [sayfa 128] çözülmesi son derece güç sorunlar olmasıdır.

Burada uygulanacak bir eylem planı sorununa gelince, Hunan Eyalet Komitesi, Haziran ve Temmuz aylarında, bir-kaç hafta gibi bir süre içinde, birbirinden farklı üç ayrı planı savundu. İlk önce, Yuan Deşeng gelerek, Losiao Sıradağlarının orta kesiminde siyasi iktidar kurmak şeklindeki planımızı onayladı. Daha sonra Tu Siuçing ve Yang Kayming geldiler ve Kızıl Ordunun en ufak bir duraksama göstermeksizin Güney Hunan üzerine yürümesi ve Kızıl Muhafızlarla birlikte sınır bölgesini savunmak üzere sadece iki yüz askerden oluşan bir kuvvetin bırakılması gerektiğini ısrarla ileri sürdüler; “kesinlikle doğru olan” siyasetin bu olduğunu söylediler. Bunun üzerinden henüz on gün geçmemişti ki bu sefer de, bizi uzun uzadıya azarlamasının yanı sıra, Kızıl Ordunun Doğu Hunan’a doğru yola çıkması gerektiğini ısrarla ileri süren bir mektupla birlikte, Yuan Deşeng yeniden geldi; bu siyaset de, “en ufak bir duraksama gösterilmeksizin” uygulanması gereken ve “kesinlikle doğru olan” siyaset olarak ortaya konmaktaydı. Bu katı talimatlar bizi tam bir çıkmaza soktu; çünkü Tounlara uymamak, itaatsizlik anlamına gelecek, uymak ise bizi kesinlikle yenilgiye götürecekti. İkinci mesaj geldiği zaman Ordu Komitesi, Sınır Bölgesi Özel Komitesi ve Yungsin İl Komitesi ortak bir toplantı yaptılar ve Güney Hunan üzerine yürümek tehlikeli görüldüğünden Eyalet Komitesinin talimatlarının yerine getirilmemesini kararlaştırdılar. Ama birkaç gün sonra, Tu Siuçing ve Yang Kayming, Eyalet Parti Komitesinin kararında ısrar ederek ve 29. Alayın sıla özeminden de yararlanarak, Kızıl Orduyu Çençu il merkezi üzerine saldırma macerasına sürüklediler ve hem sınır bölgesinin, hem de Kızıl Ordunun yenilgiye uğramasına yol açtılar. Kızıl Ordu, askerlerinin hemen hemen yarısını yitirdi, sınır bölgesinde sayısız ev yakıldı ve sayısız insan katledildi, birçok il birbiri ardısıra düşmanın eline geçti; bunlardan bazıları bugüne kadar hâlâ geri alınamamıştır. Doğu Hunan üzerine yürümek sorununa gelince, Hunan, Hubey ve Ciangsi Eyaletlerinde, iktidarda bulunan [sayfa 129] toprakağaları arasında bir bölünme olmadığı sürece, Kızıl Ordunun esas kuvvetlerinin böyle bir harekete girişmeleri

kuşkusuz yanlış olurdu. Eğer Temmuz ayında Güney Hunan üzerine yürümemiş olsaydık, sadece sınır bölgesindeki Ağustos yenilgisini önlemekle kalmaz, aynı zamanda Ciangsi Eyaletindeki Çangşu'da, Guomin-dang'ın Altıncı Ordusuyla Vang Cun'un komutasındaki Guomintang kuvvetleri arasında cereyan eden savaştan yararlanarak, Yungsin'deki düşman kuvvetlerini ezebilir, Cian ve Anfu'yu ele geçirebilir ve öncü kuvvetlerimizin Pingsiang'a ulaşıp, Losiao dağ silsilesinin kuzey kesimindeki Beşinci Kızıl Orduyla ilişki kurmalarını mümkün kılabilirdik. Bütün bunlar gerçekleşseydi bile, genel karargâhımız için en uygun yer gene de Ningang olurdu ve Doğu Hunan üzerine yalnızca gerilla kuvvetlerimizi göndermemiz gerekirdi. Top- rakağaları arasında henüz bir savaş çıkmamış olduğu ve Hunan sınırı üzerindeki Pingsiang, Çaling ve Yusien'de hâlâ çok sayıda düşman kuvveti bulunduğu için, esas kuvvetlerimizi kuzeye sevk etmiş olsaydık, düşmana fırsat vermiş olurduk. Merkez Komitesi bizden Doğu ya da Güney Hunan üzerine yürüme konusunu ele almamızı istedi; fakat her iki yol da çok tehlikeliydi. Doğu Hunan üzerine yapılması önerilen sefer gerçekleştirilmediyse de, Güney Hunan üzerine yapılan sefer başarısızlıkla sonuçlandı. Bu acı tecrübeyi hiç hatırdan çıkarmamamız gerekir.

Bugün henüz toprağağaları sınıfı rejiminin parçalanma içinde olduğu bir dönemde bulunmuyoruz ve düşmanın sınır bölgesinin çevresine yerleştirdiği "bastırma" kuvvetleri, sayıca hâlâ on alayı aşkındır. Ama ileride de nakit para sağlamanın yolunu bulabilirsek (yiyecek ve giyecek artık büyük bir sorun olmaktan çıkmıştır), o zaman sınır bölgesinde çalışmamız için kurduğumuz temel sayesinde, bu düşman kuvvetlerinin, hatta daha da büyüklerinin üstesinden gelebiliriz. Eğer Kızıl Ordu sınır bölgesinden ayrılırsa sınır bölgesi, tıpkı Ağustosta olduğu gibi, bir anda harabeye döner. Kızıl Muhafızlarımızın tamamı yok edilemese bile, Partimiz ve kitle temellerimiz ağır bir darbe yer. Dağlardaki ^[sayfa 130] bazı yerlerde tutunabilirsek bile, ovalarda Ağustos ve Eylülde olduğu gibi hepimiz yeraltına geçmek zorunda kalırız. Ama eğer Kızıl Ordu sınır bölgesinden ayrılmazsa, burada daha önce atmış olduğumuz temellere dayanarak, yavaş yavaş çevremizdeki bölgelere yayılabilir ve gelecek açısından mükemmel bir durum yaratabiliriz. Kızıl Orduyu büyütmek istiyorsak, bunun biricik yolu, iyi bir kitle temelini sahip olduğumuz Cingang Dağları civarında, yani Ningang, Yungsin, Lingsien ve Suyçu-

an illerinde, düşmanla uzun süreli bir mücadeleye girişmek ve bu mücadelede, Hunan ve Ciangsi Eyaletlerindeki düşman kuvvetleri arasında var olan çıkar çatışmalarından ve bunların, kendilerini her yönden gelebilecek saldırılara karşı savunmak zorunda oldukları için kuvvetlerini yoğunlaştırmakta karşılaştıkları zorluklardan yararlanmaktır, Doğru taktikler uygulayarak, yalnızca kazanabileceğimiz ve asker ve silah ele geçirebileceğimiz muharebelere girişerek, Kızıl Orduyu yavaş yavaş büyütebiliriz. Eğer Kızıl Ordunun esas kuvvetleri Güney Hunan seferine çıkmasaydı, Nisan ve Temmuz ayları arasında sınır bölgesindeki kitleler içinde yapmış olduğumuz hazırlık çalışması sayesinde, hiç kuşkusuz, Ağustosta Kızıl Orduyu genişletebilirdik. Yapılan bu hataya karşın, Kızıl Ordu, arazinin elverişli ve halkın da dost olduğu sınır bölgesine geri dönmüştür ve gelecek açısından durum, şimdi bile kötü değildir. Kızıl Ordu ancak kararlılıkla savaşarak ve sınır bölgesi gibi yerlerde savaşırken bütün dayanıklılığını ortaya koyarak silah sayısını artırabilir ve iyi askerler yetiştirebilir. Kızıl Bayrak, sınır bölgesinde bütün bir yıl boyunca dalgalanmış ve Hunan, Hubey ve Ciangsi'deki ve bütün ülkedeki toprak ağaları sınıfının büyük nefretini kazanmıştır. Ama çevre illerin işçi, köylü ve askerlerinin umutlarını sürekli olarak güçlendirmektedir. Örneğin askerleri ele alalım. Savaş ağaları sınır bölgesine karşı açılan “haydutları bastırma” harekâtlarını başlıca görevleri haline getirdikleri ve bunlar, “haydutları bastırmaya çalışmakla bir yıl geçirdik ve bir milyon dolar harcadık” (Lu Diping) ya da Kızıl Ordunun “20 bin askeri ve 5 [sayfa 131] bin tüfeği var” (Vang Cun) gibi sözler ettikleri için, askerlerinin ve hayal kırıklığına uğramış genç subaylarının gözleri giderek bize çevrilmektedir. Bunlar, gittikçe artan bir şekilde düşmandan kopup, saflarımıza katılacak ve böylelikle Kızıl Ordu için bir insan kaynağı oluşturacaklardır. Bunun dışında, Kızıl Bayrakın sınır bölgesinde hep yüksekte tutulmuş olması, Komünist Partisinin gücünü ve hâkim sınıfların iflasını göstermektedir. Bu, ülke çapında siyasi öneme sahip bir olaydır. Bu yüzden biz, bugüne kadar savunageldiğimiz gibi şimdi de, Kızıl siyasi iktidarın Losiao Sıradağlarının orta kesiminde kurulması ve genişletilmesinin mutlaka gerekli ve doğru olduğunu savunuyoruz. [sayfa 132]

PARTİ İÇİNDEKİ YANLIŞ DÜŞÜNCELERİN
DÜZELTİLMESİ ÜZERİNE*
Aralık 1929

Dördüncü Kızıl Ordudaki Komünist Partisi örgütünde, Partinin doğru çizgisinin uygulanmasını büyük ölçüde engelleyen, proleter olmayan çeşitli fikirler vardır. Bu fikirler tamamen düzeltilmediği takdirde, Dördüncü Ordunun. Çin'in büyük devrimci mücadelesinde kendine düşen görevleri omuzlaması olanaksızdır. Bu Parti örgütündeki yanlış fikirlerin kaynağı, doğal olarak, temel birimlerinin büyük ölçüde köylülerden ve diğer küçük burjuva kökenli unsurlardan meydana gelmesinde yatmaktadır; ancak Partinin yönetici or-

* Bu makale, Mao Zedung yoldaşın Kızıl Ordunun Dördüncü Ordusunun 9. Parti Kongresi için hazırladığı karar tasarısıdır. Çin halkının silahlı kuvvetlerinin inşası çetin bir yol izlemiştir. Çin Kızıl Ordusu (Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı sırasında Sekizinci Yol Ordusu ve Yeni Dördüncü Ordu olarak isimlendirilmiştir; şimdi ise Halk Kurtuluş Ordusudur), 1 Ağustos 1927'de Nançang Ayaklanması sırasında kuruldu. Aralık 1929'da kuruluşunun üstünden iki yılı aşkın bir süre geçmişti. Bu süre içinde Kızıl Ordudaki Komünist Partisi örgütü, çeşitli yanlış fikirlere karşı mücadele içinde çok şey öğrendi ve zengin, bir tecrübe kazandı. Karar, bu tecrübeyi özetlemekteydi. Kızıl Ordunun tamamen Marksist-Leninist bir temel üzerinde inşasını ve eski tipteki orduların bütün etkilerinin giderilmesini mümkün kıldı. Sadece Dördüncü Orduda değil, giderek Kızıl Ordunun bütün diğer birimlerinde de uygulandı; böylelikle bütün Çin Kızıl Ordusu, her bakımdan gerçek bir halk ordusu haline geldi. Çin halk silahlı kuvvetleri, aşağı yukarı son otuz yıl içinde, Parti faaliyetleri ve siyasî çalışma bakımından muazzam gelişme ve yenilikler gerçekleştirmiştir. Çin halk silahlı kuvvetlerinin bugünkü görünümü çok daha değişiktir; ancak bu kararda ortaya konan çizgi, izlenen temel çizgi olmaya devam etmektedir.

ganlarının bu yanlış fikirlere karşı uyumlu ve kararlı bir mücadele verme ve üyeleri Partinin doğru çizgisine uygun olarak eğitime konusunda gösterdikleri başarısızlık da, bunların varlık ve gelişmelerinin önemli nedenlerinden biridir. Bu kongre, Merkez Komitesinin Eylül [sayfa 136] mektubunun özüne uygun olarak, Dördüncü Ordudaki Parti örgütünde görülen çeşitli proleter olmayan fikirlerin belirtilerine, kaynaklarına ve bunları düzeltme yöntemlerine işaret eder ve bütün yoldaşları bunları tamamen yok etmeye çağırır.

SALT ASKERİ BAKIŞ AÇISI ÜZERİNE

Salt askeri bakış açısı, Kızıl Ordudaki bir kısım yoldaşlar arasında çok gelişmiştir. Şu şekillerde ortaya çıkmaktadır:

1. Bu yoldaşlar, askeri sorunları ve siyaseti birbirine karşıt şeyler olarak görmekte ve askeri hareketlerin, siyasi görevleri yerine getirme araçlarından sadece biri olduğunu kabul etmemektedirler. Hatta bazıları, “Eğer askeri bakımdan iyiyen, siyasi bakımda da iyisin demektir; askeri bakımdan iyi değilsen, siyasi bakımdan sende iş yok demektir” diyorlar. Bu, bir adım daha ileri gidip askeri sorunlara siyasetin üstünde bir yer vermektedir.

2. Onlar, Kızıl Ordunun görevinin Beyaz ordunun gibi sadece savaşmak olduğunu düşünüyorlar. Çin Kızıl Ordusunun, devrimin siyasi görevlerini yerine getirmek için kurulmuş silahlı bir güç olduğunu anlamıyorlar. Özellikle bugün, Kızıl Ordu kesinlikle kendini sadece savaşmakla sınırlandırmamalıdır; düşmanın askeri gücünü yıkmak [sayfa 137] için savaşmanın yanı sıra, kitleler arasında propaganda yapmak, kitleleri, örgütlemek, silahlandırmak, onlara devrimci siyasi iktidarı kurmalarında yardımcı olmak ve Parti örgütleri kurmak gibi önemli görevleri de üstlenmelidir. Kızıl Ordu sadece savaşmak için savaşmaz; fakat kitleler arasında propaganda yapmak, onları örgütlemek, silahlandırmak ve devrimci siyasi iktidarı kurmalarında onlara yardımcı olmak için savaşır. Bu amaçlar olmadı mı, savaşmak anlamını yitirir ve Kızıl Ordunun varlık nedeni ortadan kalkar.

3. Dolayısıyla bu yoldaşlar, örgütsel olarak, Kızıl Ordunun siyasi çalışma yapan bölümlerini, askeri çalışma yapan bölümlerine bağımlı kılıyor ve “Ordu Karargâhı ordu dışındaki sorunlara da bak-sın” sloganını ortaya atıyorlar. Gelişmesine izin verildiği takdirde bu

fikir, kitlelerden kopma, hükümeti ordunun denetlemesi ve proletarya önderliğinden uzaklaşma tehlikelerini içermektedir. Bu, tıpkı Guomindang ordusu gibi, savaşağalığı yolunun tutulması olacaktır.

4. Bunlar, aynı zamanda propaganda çalışmasında, propaganda ekiplerinin önemini gözden kaçınıyorlar. Kitle örgütleri konusunda da, orduda asker komitelerinin kurulmasını ve yerel bölgelerdeki işçi ve köylülerin örgütlenmesini gözardı ediyorlar. Sonuç olarak, hem propaganda hem de örgütlenme çalışmaları terkedilmektedir.

5. Bir muharebe kazanıldığı zaman kibirlenmekte, kaybedildiği zaman ise cesaretleri kırılmaktadır.

6. Dar kıyımcılık: Bu yoldaşlar, sadece Dördüncü Orduyu düşünmekte ve yerel kitleleri silahlandırmanın Kızıl Ordunun önemli bir görevi olduğunu kavramamaktadırlar. Bu, klikçiliğin daha gelişmiş bir biçimidir.

7. Dördüncü Ordudaki sınırlı çevrelerinden daha ötesini göremeyen birkaç yoldaş, bu çevrenin dışında başka hiç bir devrimci gücün bulunmadığına inanmaktadırlar. Bu yüzden güçlerini koruma ve eylemden kaçınma fikrine kendilerini iyice kaptırmışlardır. Bu, oportünizmin bir kalıntısıdır. [sayfa 138]

8. Özel ve nesnel koşulları gözardı eden bazı yoldaşlar, devrimci acelecilik hastalığına yakalanmışlardır; bunlar, kitleler arasında titiz ve ayrıntılı bir çalışma yapmak zahmetine katlanmak istememekte, hayaller içinde yüzerek sadece büyük işler başarmak istemektedirler. Bu, darbeciliğin⁸⁷ bir kalıntısıdır.

Salt askeri bakış açısının kaynakları şunlardır:

1. Siyasi düzeyin düşük olması. Bu, orduda siyasi önderliğin rolünün ve Kızıl Ordu ile Beyaz ordunun temelden farklı olduklarının kavranamamasına yol açmaktadır.

2. Paralı asker zihniyeti. Geçmiş muharebelerde alınan esir-

⁸⁷ 1927'de devrimin yenilgiye uğramasından sonra, kısa bir süre için, Komünist Partisi içinde "sol" darbeci bir eğilim ortaya çıktı. Çin devrimini "sürekli devrim" olarak gören ve Çin'deki devrimci durumun "sürekli bir yükseliş" halinde olduğunu düşünen darbeci yoldaşlar, düzenli bir geri çekilme örgütlemeyi reddettiler. Buyrukçu yöntemler uygulayarak ve sadece az sayıda Parti üyesine ve kitlelerin küçük bir bölümüne dayanarak, hatalı bir şekilde, hiç bir basan ümidi olmayan, ülke çapında bir dizi yerel ayaklanmalar düzenlemeye kalkıştılar. Bu gibi darbeci eylemler, 1927 sonlarında çok yaygındı, 1928 başlarında giderek azaldılar. Ancak darbeci duygular bazı yoldaşlar arasında hâlâ yaşamaya devam etmekteydi.

lerin birçoğu Kızıl Orduya katılmıştır; bu gibi unsurlar belirgin bir paralı asker zihniyetini birlikte getirmekte ve böylelikle alt kademelerde salt askeri bakış açısı için bir temel hazırlamaktadırlar.

3. Yukarıdaki iki neden, bir üçüncüsüne kaynaklık etmektedir: Askeri, güce aşırı güven ve halk kitlelerinin gücüne güvensizlik.

4. Partinin askeri çalışmayla etkin olarak ilgilenme ve bunları tartışma konusunda gösterdiği ihmal de, bazı yoldaşlar arasında salt askeri bakış açısının ortaya çıkmasının nedenlerinden biridir.

Düzeltilme yöntemleri şunlardır:

1. Eğitim yoluyla Parti içindeki siyasi düzeyi yükseltmek, salt askeri bakış açısının teorik temellerini yıkmak, Ordu ile Beyaz ordu arasındaki temel farkı berrak bir şekilde ortaya koymak. Aynı zamanda, oportünizmin ve darbeciliğin kalıntılarını ortadan kaldırmak ve Dördüncü Ordunun dar kısmıcılığına son vermek.

2. Subayların ve askerlerin siyasi, eğitimini, özellikle de eski esirlerin eğitimini yoğunlaştırmak. Aynı zamanda, yerel hükümetlerin, mümkün olduğu ölçüde mücadele tecrübesi olan işçi ve köylüleri Kızıl Orduya, katılmak üzere seçmesini sağlamak, böylece salt askeri bakış açısını örgütsel olarak zayıflatmak ve hatta bu bakış açısının kökünü kazımak.

3. Kızıl Ordudaki Parti örgütleriyle subay ve askerleri [sayfa 139] etkilemek için, yerel Parti örgütlerinin Kızıl Ordudaki Parti örgütlerini ve kitlelerin siyasi iktidar organlarının da bizzat Kızıl Orduyu eleştirmelerini sağlamak üzere, bunları harekete geçirmek.

4. Parti, askeri çalışmayla etkin bir biçimde ilgilenmeli ve bu konuyu tartışmalıdır. Yapılan her çalışma, tabandaki üyelerce uygulamaya konmadan önce, Parti tarafından tartışılmalı ve karara bağlanmalıdır.

5. Kızıl Ordunun görevlerini, askeri ve siyasi organları arasındaki ilişkileri, Kızıl Ordu ile halk kitleleri arasındaki ilişkileri, asker komitelerinin yetki ve görevlerini ve bunların askeri ve siyasi örgütlerle olan ilişkilerini açıkça tanımlayan Kızıl Ordu yönetmelikleri hazırlanmalıdır.

AŞIRI DEMOKRASİ ÜZERİNE

Kızıl Ordunun Dördüncü Ordusu, Merkez Komitesinin talimatlarına uygun hareket etmeye başladığından bu yana, aşırı de-

mokrazi belirtileri büyük ölçüde azalmıştır. Örneğin, Parti kararları artık oldukça iyi bir şekilde yerine getirilmektedir ve artık hiç kimse, Kızıl Ordunun “demokratik merkezîyetçiliği aşağıdan yukarıya” uygulaması gerektiği ya da “bütün sorunların önce alt kademelerde tartışılıp, sonra üst kademelerin karar vermesi” gerektiği şeklinde yanlış talepler ileri sürmektedir. Ancak bu azalma, gerçekte sadece geçici ve yüzeyseldir ve aşın demokrasiden yana fikirlerin artık gidilmiş olduğu anlamına gelmez. Başka bir deyişle, aşın demokrasinin birçok yoldaşın zihninde hâlâ derin kökleri vardır. Çeşitli biçimlerde ifadesini bulan, Parti kararlarını yerine getirmede gösterilen gönülsüzlük bunun kanıtıdır.

Düzeltilme yöntemleri şunlardır:

1. Teori alanında, aşın demokrasinin kökünü kazımak. İlk önce, aşın demokrasinin doğurduğu tehlikenin, Parti örgütüne zarar vererek ve hatta onu tamamen yıkarak, [sayfa 140] Partinin mücadeleye, gücünü zayıflatarak ve hatta yok ederek, Partiyi mücadele görevlerini gerçekleştiremez hale getirmesinden ve böylece devrimin yenilgisine yol açmasından ileri geldiğine işaret edilmelidir. İkinci olarak da, aşın demokrasinin kaynağının, küçük burjuvazinin disipline karşı beslediği bireyci hoşnutsuzluk olduğu belirtilmelidir. Bu özellik Parti içine girdiği zaman, siyasi ve örgütsel alanda aşın demokrasiden yana fikirlere dönüşmektedir. Bu fikirler, proletaryanın mücadele görevleriyle hiç bir şekilde bağdaşmaz.

2. Örgütlenme alanında, merkezi önderlik altında demokrasinin uygulanmasını sağlamak. Bunu yapmanın yolları şunlardır:

(1) Partinin yönetici organları, kendilerini önderlik merkezleri olarak kabul ettirebilmek için, rehberlik görevini yerine getirecek doğru bir çizgi geliştirmek ve ortaya çıkan sorunlara çözüm bulmak zorundadırlar:

(2) Üst kademelerdeki organlar, doğru rehberlik edebilmek için nesnel bir temele sahip olmak amacıyla, kitlelerin hayatını ve alt kademelerdeki organların durumunu yakından bilmek zorundadırlar,

(3) Bütün kademelerdeki Parti örgütleri, sorunlara çözüm ararken, gelişigüzel kararlar almamalıdır. Bir kere alındıktan sonra da kararlar sebatla uygulanmalıdır.

(4) Üst kademelerdeki Parti organları tarafından alınan bütün önemli kararlar, derhal alt kademelerdeki organlara ve Partinin üye

kitlesine iletilmelidir. Bunun yöntemi de, aktif üye toplantıları ya da Parti kollarında, hatta (eğer koşullar uygunsa) tümenlerde⁸⁸ genel üye toplantıları yapmak ve bu toplantılarda belirli kimseleri rapor vermekle görevlendirmektir.

(5) Partinin alt kademelerindeki organlar ve bütün Parti üyeleri, üst kademelerdeki organların talimatlarını [sayfa 141] tam anlamıyla kavramak ve uygulama yöntemlerini kararlaştırmak için bunları ayrıntılı bir şekilde tartışmalıdır.

ÖRGÜT DİSİPLİNİNE GÖSTERİLEN KAYITSIZLIK ÜZERİNE

Dördüncü Ordudaki Parti örgütünde örgüt disiplinine gösterilen kayıtsızlık, şu şekillerde ortaya çıkmaktadır:

A. Azınlığın çoğunluğa tabi olmayışı. Örneğin bir azınlık, önerisi oylamada kabul edilmediği zaman, Parti kararlarını samimiyetle uygulamamaktadır.

Düzeltilme yöntemleri şunlardır:

1. Toplantılarda, bütün katılanların, görüşlerini mümkün olduğu kadar kapsamlı olarak ortaya koymaları teşvik edilmelidir. Tartışmalı sorunlarda doğrular ve yanlışlar, uzlaşmalara ve yüzeysellliğe yer verilmeksizin açıklığa kavuşturulmalıdır. Açık ve kesin sonuçlara varmak için bir toplantıda çözülemeyen bir sorunun tartışılmasına, çalışmalarını engellememesi koşuluyla, başka bir toplantıda devam edilmelidir.

2. Parti disiplininin gereklerinden biri de, azınlığın çoğunluğa tabi olmasıdır. Azınlık, kendi görüşü reddedildiği zaman, çoğunluğun kararını desteklemek zorundadır. Eğer gerekiyorsa, sorunu, yeniden görüşülmek üzere bir sonraki toplantıya getirebilir; ancak bunun dışında hiç bir şekilde karara aykırı hareket edemez.

B. Örgüt disiplini göz önüne alınmaksızın eleştiri yapılması.

1. Parti içi eleştiri, Parti örgütünü güçlendirmek ve Partinin mücadele gücünü artırmak için bir silahtır. Ancak, Kızıl Ordunun Parti örgütünde, eleştiri her zaman bu nitelikte olmamaktadır; bazen kişisel, saldırılara dönüşmektedir. Sonuç olarak, kişilere olduğu

⁸⁸ Gerilla örgütlenme sisteminde, düzenli ordulardaki tümen karşılığı olarak kurulan bu birlikler, düzenli tümenlere oranla çok daha esnek ve genellikle çok daha küçüktü.

gibi, Parti örgütüne de zarar vermektedir. Bu, küçük burjuva bireyciliğinin bir ^[sayfa 142] yansımasıdır. Bunu düzeltmenin yöntemi ise, Parti üyelerinin, eleştirinin amacının sınıf mücadelesinde zafere ulaşmak için Partinin mücadele gücünü artırmak olduğunu ve kişisel saldırı aracı olarak kullanılmaması gerektiğini kavramalarına yardımcı olmaktır.

2. Birçok Parti üyesi, eleştirilerini Parti içinde değil, dışında yapmaktadır. Bunun nedeni, genel olarak üyelerin Parti örgütünün (toplantıların vb.) önemini henüz kavramamış olmaları ve örgüt içinde yapılan eleştiriyle, dışında yapılan eleştiri arasında bir fark görmemeleridir. Bunu düzeltmenin yöntemi, Parti üyelerini, Parti örgütünün önemini kavramalarını ve Parti komiteleri ya da yoldaşları, hakkındaki eleştirilerini Parti toplantılarında yapmalarını sağlayacak şekilde eğitmektir.

MUTLAK EŞİTLİKÇİLİK ÜZERİNE

Mutlak eşitlikçilik, bir zamanlar Kızıl Orduda oldukça ciddi bir sorun haline gelmişti. Bazı örnekler verelim: Yaralı askerlere verilen ödenekler konusunda, hafif ve ağır yaralıları arasında ayırım yapılmasına itiraz edilmekte ve herkese eşit ödenek verilmesi istenmekteydi. Subayların ata binmesi, görevlerini yerine getirebilmeleri için gerekli bir şey olarak değil de, bir eşitsizlik belirtisi olarak görülmekteydi. Erzakin mutlak olarak eşit bir şekilde dağıtılması istenmekte ve özel durumlarda bazılarına bir parça daha büyük pay verilmesine itiraz edilmekteydi. Pirinç taşınmasında da, yaş ve bedeni durum göz önüne alınmaksızın herkesin eşit ağırlıkta yük taşınması istenmekteydi. Konaklanırken yer dağıtımında eşitlik istenmekte ve Karargah daha fazla yer kapladığında, buna öfke duyulmaktaydı. Zahmetli görevlerin dağıtımında da eşitlik istenmekte ve başkalarından bir parça bile daha fazla iş yapmak istenmemekteydi. Hatta iş bazen o kadar ileri gitmekteydi ki, iki yaralı ve bir sedye olduğu zaman, her iki yaralı da önceliği ^[sayfa 143] diğerine vermek istemediği için, hiç biri sedyeye taşınmamaktaydı. Bu örneklerin de gösterdiği gibi, mutlak eşitlikçilik, Kızıl Ordu subay ve askerleri arasında hâlâ çok ciddi bir sorundur.

Siyasi sorunlarda görülen, aşın demokrasi gibi, mutlak eşitlikçilik de, zanaatkar ve küçük köylü ekonomisinin ürünüdür. Arala-

rındaki tek fark, birinin maddi, diğzerinin ise siyasi sorunlarda ortaya çıkmasıdır.

Düzeltilme yöntemi şudur: Kapitalizm ortadan kaldırılmadan önce, mutlak eşitliğin, köylülerin ve küçük mülk sahiplerinin bir halyi olmaktan öteye geçemeyeceğine; sosyalizmde bile mutlak eşitliğin olamayacağına; çünkü o zaman da maddi şeylerin, “herkes-ten yeteneğine göre, herkese emeğine göre” ilkesine ve yapılan çalışmanın ihtiyaçlarını karşılama esasına göre dağıtılacağına dikkati çekmeliyiz. Kızıl Orduda maddi şeylerin dağıtımı, subaylara ve askerlere eşit ücret ödenmesinde olduğu gibi, aşağı yukarı eşit bir şekilde yürütülmelidir; çünkü bu, mücadelenin bugünkü koşullarının gerektirdiği bir şeydir. Ancak, mantık sınırlarını aşan mutlak eşitlik-çiliğe karşı çıkılmalıdır; çünkü bu, mücadelenin gerektirdiği bir şey değil, tam tersine mücadeleyi engelleyen bir şeydir.

ÖZNELCİLİK ÜZERİNE

Bazı Parti üyeleri arasında ciddi ölçüde öznelcilik vardır ve bu siyasi durumun tahliline ve çalışmaların yönlendirilmesine büyük zarar vermektedir. Çünkü siyasi bir durumun öznelci tahlili ve çalışmaların öznelci bir şekilde yönlendirilmesi, kaçınılmaz olarak ya oportünizmle ya da darbecilikle sonuçlanmaktadır. Öznel eleştirilere, belirsiz ve temelsiz konuşmalara ya da kuşkuçuluğa gelince, Parti içinde bu gibi uygulamalar genellikle ilkesiz tartışmalara yol açar ve Parti örgütünü içinden yıkar.

Parti içi eleştiriyle ilgili olarak üzerinde durulması gereken [sayfa 144] diğzer bir nokta da, bazı yoldaşların eleştiri yaparken, temel sorunları bir kenara bırakıp, dikkatlerini önemsiz noktalar üzerinde toplamalarıdır. Bu yoldaşlar, eleştirinin esas görevinin siyasi ve örgütsel hataları ortaya çıkartmak olduğunu kavramamaktadırlar. Kişisel eksikliklere gelince, eğer bunlar siyasi ve örgütsel hatalarla ilişkili değilse, gereğinden fazla eleştirip, ilgili yoldaşlara sıkıntı vermeye gerek yoktur. Ayrıca bu eleştiri tarzı geliştiği takdirde, Parti üyelerinin dikkatlerini tamamen küçük hatalar “üzerinde yoğunlaş-tırmaları, herkesin ürkek ve gereğinden fazla ihtiyatlı bir hale gelmesi ve Partinin siyasi görevlerini unutması şeklinde büyük bir tehlike belirlemektedir.

Başlıca düzeltme yöntemi, Parti üyelerini, düşünce tarzları-

na ve Parti içi yaşantılarına siyasi ve bilimsel bir özün egemen olmasını sağlayacak şekilde eğitmektir. Bu amaca ulaşmak için: (1) Parti üyelerine, öznelci tahlil ve değerlendirmeler yapmak yerine, siyasi bir durumu tahlil ederken ve sınıf güçlerini değerlendirirken Marksist-Leninist yöntemi uygulamayı öğretmeliyiz; (2) Parti üyelerinin dikkatini, mücadele taktiklerini ve çalışma yöntemlerini saptamak amacıyla toplumsal ve ekonomik araştırma ve incelemelere yöneltmeliyiz ve yoldaşların, gerçek durumu araştırmadıkları takdirde, hayalciliğin ve darbeciliğin batağına düşeceklerini kavramalarına yardımcı olmalıyız; (3) Parti içi eleştirilerde öznelciliğe, keyfiliğe ve eleştirinin bayağlaştırılmasına karşı uyanık olmalıyız; söylenen her şey gerçeklere dayanmalı ve eleştiri siyasi noktalarda yoğunlaştırılmalıdır.

BİREYCİLİK ÜZERİNE

Bireycilik eğilimi, Kızıl Ordu Parti örgütünde şu şekillerde kendini göstermektedir:

1. Misillemede bulunmak. Bazı yoldaşlar, Parti içinde bir asker yoldaş tarafından eleştirildiklerinde, Parti dışında ona karşı misillemede bulunabilmek için fırsat kollamaktadırlar; [sayfa 145] misillemede bulunmanın yollarından biri de, söz konusu yoldaşı dövmek ya da ona küfür etmektir. “Bu toplantıda sen beni eleştirdin, gelecek toplantıda ben sana, gösteririm” diyerek Parti içinde de misillemede bulunmaya çalışmaktadırlar. Bu gibi misilleme olayları, tamamen bireyci düşüncelerden doğmakta ve bir bütün olarak sınıfın ve Partinin çıkarlarının gözardı edilmesine yol açmaktadır. Bunların hedefi düşman sınıf değil, kendi saflarımızdaki kişilerdir. Bu hata, örgütü kemirmekte ve mücadele gücünü zayıflatmaktadır.

2. “Dar grup” zihniyeti. Bazı yoldaşlar, sadece kendi dar gruplarının çıkarlarını düşünmekte ve genel çıkarları gözardı etmektedirler. Bu, yüzeysel olarak bakıldığında, kişisel çıkar peşinde koşmak gibi gözükmesine de, aslında en dar bireyciliğin bir örneğidir ve güçlü bir aşındırıcı ve bölücü etkisi vardır. “Dar grup” zihniyeti Kızıl Ordu da eskiden çok yaygındı; eleştiriler sonucunda durum şimdi biraz daha iyiyse de, bu zihniyetin kalıntıları hâlâ vardır ve bunların üstesinden gelmek için daha fazla çaba gereklidir.

3. “Memur” tavnı. Bazı yoldaşlar, üyesi buldukları Partinin

ve Kızıl Ordunun devrimin görevlerini yerine getirmek için, birer araç olduklarını kavramamaktadırlar. Devrimi gerçekleştirecek olanın bizzat kendileri olduğunu kavramamakta, sorumluluklarının devrime karşı değil de, sadece kendi kişisel üstlerine karşı olduğunu düşünmektedirler. Devrime karşı takınılan bu pasif “memur” tavrı da, bireyciliğin bir yansımasıdır. Bu, kayıtsız şartsız devrim için çalışan faal üyelerin sayısının fazla olmayışının nedenini de açıklamaktadır. Bu hata giderilmediği takdirde, faal üyelerin sayısı artmayacak ve devrimin ağır yükü az sayıda insanın omuzlarına yüklenmeye devam edecektir. Bu da, mücadeleye büyük ölçüde zarar verecektir.

4. Eğlence peşinde koşma. Kızıl Orduda, bireycilikleri eğlence peşinde koşmak şeklinde ortaya çıkan kimselerin sayısı hiç de az değildir. Bunlar daima birliklerinin büyük şehirler üzerine yürümesini arzu etmektedirler. Şehirlere ^[sayfa 146] gitmeyi, oralarda çalışma yapmak için değil, eğlenmek için istemektedirler. Hayatın zor olduğu Kızıl bölgelerde çalışmak, hiç istemedikleri bir şeydir.

5. Pasiflik. Bazı yoldaşlar, işler istedikleri gibi yürümeyince pasifleşmekte ve çalışmayı bırakmaktadırlar. Bu, esas olarak eğitim eksikliğinden ileri gelmektedir. Bazen de önderliğin, sorunların ele alınışı, görev dağıtımı ya da disiplinin uygulanması konusunda hatalı bir şekilde davranması, buna yol açmaktadır.

6. Ordudan ayrılma isteği. Kızıl Ordudan ayrılıp yerel çalışmalarda görev almak isteyenlerin sayısı gittikçe artmaktadır. Bunun nedenleri sadece kişisel etkenlere bağlanamaz. Aynı zamanda şu etkenlerin de bunda rolü vardır : (1) Kızıl Ordudaki hayatın maddi zorlukları, (2) uzun bir mücadeleden sonra bitkin düşme ve (3) önderliğin, sorunların ele alınışı, görev dağıtımı ya da disiplinin uygulanması konusundaki hatalı davranışları.

Düzeltilme yöntemi, en başta, ideolojik olarak bireyciliğin kökünü kazımak amacıyla eğitimi yoğunlaştırmaktır. İkinci olarak, sorunların ele alınışında, görev dağıtımında ve disiplinin uygulanmasında doğru bir yol izlemektir. Bunlara ek olarak, Kızıl Orduda maddi hayatı iyileştirmenin yolları bulunmalıdır. Maddi koşulları iyileştirmek amacıyla, dinlenmek ve güç toplamak için ele geçirilen her fırsattan yararlanılmalıdır. Eğitim çalışmalarımızda bireyciliğin, toplumsal kökeni bakımından küçük burjuva ve burjuva ideolojisinin Parti içindeki bir yansıması olduğunu açıklamalıyız.

GEZGİNCİ ASİ ÇETELER İDEOLOJİSİ ÜZERİNE

Kızıl Ordu içinde serserilikten gelme unsurların oranının yüksek olması ve Çin’de, özellikle güney eyaletlerinde serserilerin büyük kitleler oluşturmaları nedeniyle, gezginci asi çetelerin siyasi ideolojisi Kızıl Ordu içinde de kendini [sayfa 147] göstermiştir. Bu ideoloji şu biçimlerde ortaya çıkmaktadır. (1) Bazıları, siyasi etkimizi sadece gezginci gerilla eylemleri yoluyla artırmak istemekte, ama siyasi etkimizi artırmak için üs bölgeleri inşa etmek ve halkın siyasi iktidarını kurmak gibi çetin görevleri üstlenmek konusunda isteksiz davranmaktadırlar. (2) Kızıl Ordunun genişletilmesi konusunda, bazıları, yerel Kızıl Muhafızların ve yerel birliklerin genişletilmesi ve böylelikle Kızıl Ordunun ana kuvvetlerinin geliştirilmesi çizgisini uygulamak yerine “adam kiralama ve at satın alma” ve “asker kaçaklarıyla asileri orduya kaydetme”⁸⁹ çizgisini izlemektedirler. (3) Bazıları, kitlelerle birlikte çetin mücadelelere girmek ve bunları sürdürmek için gerekli sabra sahip değildir; bunlar, yalnızca büyük şehirlere gitmek ve diledikleri gibi yiyip içmek istemektedirler. Gezginci asi ideolojisinin bütün bu belirtileri, Kızıl Ordunun görevlerini gereğince yerine getirmesini ciddi bir şekilde engellemektedir; dolayısıyla bu ideolojinin tasfiyesi, Kızıl Ordu Parti örgütü içinde yürütülen ideolojik mücadelenin önemli hedeflerinden biridir. Huang Çao⁹⁰ ve Li Çuang⁹¹ tipi gezginci asi çetelerin yöntemlerinin bugü-

⁸⁹ Bu iki Çin deyimiyse, Çin tarihinde bazı asilerin kuvvetlerini(sayfa 149) genişletmek için başvurdukları yöntemlere değinilmektedir. Bu yöntemlerin uygulanmasında nitelikten çok niceliğe dikkat edilmekte ve safları genişletmek için ayırım yapılmaksızın her çeşit insan orduya alınmaktaydı.

⁹⁰ Huang Çao, Tang Hanedanının son zamanlarında çıkan köylü ayaklanmalarının önderiydi. Huang, İS 875 yılında, kendi doğduğu yer olan Çaoçov (bugün Şandong’daki Hoze ili) bölgesinden başlayarak, silahlı köylüleri imparatorluk kuvvetlerine karşı çeşitli muharebelerde zaferden zafere koşturdu ve kendine “Göğe Hücum Eden General” lakabını taktı. On yıl boyunca, San İrmak, Yangze, Huay ve İnci nehirlerinin vadilerindeki eyaletlerin çoğunu kasıp kavurdu; Guangsi kaplarına kadar dayandı. Nihayet Tungguan geçidinden geçmeyi başardı ve imparatorluğun başkenti olan Çangan’ı (bugün Şensi Eyaletindeki Sian şehri) aldı ve Çi İmparatoru olarak taç giydi. İç anlaşmazlıklar ve Tang Hanedanına bağlı kuvvetlerin müttefikleri olan Han kabileleri dışında kalan kabilelerin saldırılarının sonucunda Huang, Çangan’ı terk etmek ve memleketine geri çekilmek zorunda kaldı. Burada intihar etti. Huang’ın on yıl boyunca yürüttüğü bu savaş, Çin tarihindeki en ünlü köylü savaşlarından

nün koşullarında artık geçerli olamayacağı kavranmadır. Düzeltme yöntemleri şunlardır:

1. Eğitimi yoğunlaştırmak, yanlış fikirleri eleştirmek ve gezginci asi çeteler ideolojisinin kökünü kazımak.
2. Kızıl Ordunun tabanındaki birimler ile esir alındıktan sonra orduya kabul edilenler arasında, serseri zihniyetini gidermek amacıyla eğitimi yoğunlaştırmak.
3. Kızıl Ordunun bileşimini değiştirmek için mücadele, tecrübesi olan faal işçi ve köylüleri ordu saflarına çekmek.
4. Militan işçi ve köylü kitleleri arasından yeni Kızıl Ordu birimleri oluşturmak.

DARBECİLİĞİN KALINTILARI ÜZERİNE

Kızıl Ordudaki Parti örgütü, darbeciliğe karşı çeşitli ^[sayfa 148] mücadeleler vermiştir; ancak bu mücadele henüz yeterli bir düzeye ulaşmamıştır. Bu yüzden de Kızıl Ordu içinde bu ideolojinin kalıntıları hâlâ görülmektedir. Ortaya çıkış biçimleri şunlardır: (1) Öznel ve nesnel koşulları göz önüne almadan körü körüne eyleme girişme; (2) Partinin şehirler için saptadığı siyasetlerin yeterli ve

birdir. Hanedan tarihçileri, Huang için, “Ağır vergiler altında ezilen herkes onun etrafında toplandı” diye yazıyorlar. Ama görece sağlatılmış üs bölgeleri kurmaksızın, sadece gezginci savaş yürüttüğü için kuvvetlerine “gezginci asi çeteler” adı verilmektedir.

⁹¹ Kuzey Şensi’deki Miçih’de doğmuş olan Li Çuang -bu, Kral Çuang Li Zuçeng (Gözüpük Kral) adının kısaltılmış şekliydi- Ming Hanedanının devrilmesiyle sonuçlanan bir köylü ayaklanmasının önderiydi. Ayaklanma 1628’de Kuzey Şensi’de başladı. Li, Gao Yingsiang yönetimindeki kuvvetlere katıldı; bunlarla birlikte Henan ve Anhuy’dan geçerek tekrar Şensi’ye geri döndü. Gao’nun 1636’da ölümünden sonra, Li onun yerine geçti ve Kral Çuang ismini aldı. Durmadan Şensi, Sicuan, Henan ve Hubey Eyaletlerine seferler düzenledi. Sonunda 1644’te imparatorluk başkenti Pekin’i ele geçirdi. Bunun üzerine son Ming imparatoru intihar etti. Kitleler arasında yaydığı baş slogan “Kral Çuang’ı destekleyin ve tahlil vergisini ödemeyin”di. Adamları arasında disiplini sağlamak için kullandığı diğer bir slogan da şöyleydi: “Herhangi birini öldüren kimseyi babamı öldürmüş, herhangi birinin ırzına geçen kimseyi de ananın ırzına geçmiş sayacağım.” Böylelikle kitlelerin desteğini kazandı ve yönettiği(sayfa 150) hareket bütün ülkeyi saran köylü ayaklanmalarının esas akımı haline geldi. Ancak o da görece sağlatılmış üs bölgeleri kumandan dolaştığı için sonunda, Ming Hanedanının bir generali olan ve kendisinin üzerine Çing istilacılarıyla ortaklama bir saldırı düzenleyen hain Vu Sanguy tarafından yenilgiye uğratıldı.

kararlı bir şekilde uygulanmaması; (3) özellikle yenilgi anlarında askeri disiplinin gevşemesi; (4) bazı birimlerin ev yakmaları; (5) ordudan kaçanları vurmak ve dayak atmak şeklindeki uygulamalar; bunların her ikisi de darbeci özellikler taşımaktadır. Toplumsal kökeni bakımından darbecilik, lümpen-proletarya ve küçük burjuva ideolojilerinin bir bileşimidir. Düzeltme yöntemleri şunlardır:

1. İdeolojik bakımdan darbeciliğin kökünü kazımak.

2. Darbeci davranışları, kuralları, yönetmelikler ve siyasetler aracılığıyla düzeltmek. [sayfa 149]

TEK BİR KIVILCIM BÜTÜN BİR BOZKIRI
TUTUŞTURABİLİR*
5 Ocak 1930

Partimizdeki bazı yoldaşlar bugünkü durumun doğru olarak nasıl değerlendirileceğini ve ne yapmak gerektiği, sorununun nasıl çözüleceğini hâlâ bilmiyorlar. Devrim dalgasının yükselmesinin kaçınılmaz olduğuna inanmakla birlikte, bunun yakın olduğuna inanmıyorlar. Bu yüzden Ciangsi'yi ele geçirme planını reddedip, sadece Fucien, Guangtung ve Ciangsi sınırlarındaki üç bölgede gezginci gerilla eylemlerine girişmenin doğru olduğunu söylüyorlar. Aynı zamanda gerilla bölgelerinde Kızıl siyasi iktidarın kurulmasının ne anlama geldiğini derin bir şekilde kavramadıklarından, Kızıl siyasi iktidarın sağlanmasını ve genişletilmesi yoluyla ülke çapında devrim dalgasının yükselişini hızlandırma konusunda da derin bir kavrayışları yoktur. Devrimci dalganın yükselişinin hâlâ uzak olduğunu sandıkları için, çetin bir çalışmayla siyasi iktidar kurmaya kalkışmanın boş yere çaba sarf etmek olacağını düşünüyorlar. Siyasi etkimizi, daha kolay bir yöntem olan gezginci gerilla eylemleriyle artırmak istiyorlar. Ülke çapında kitleler kazanıldıktan ya da hemen hemen kazanıldıktan sonra, Kızıl Ordunun da katılmasıyla ülke çapında

* Bu makale, Mao Zedung yoldaşın o zaman Parti içinde var olan bazı karamsar görüşleri eleştirmek için yazdığı bir mektuptu.

büyük bir devrim haline geleceğini düşündükleri bir silahlı [sayfa 152] ayaklanma başlatmak istiyorlar. Önce ülke çapında ve bütün bölgelerde kitleleri, kazandıktan sonra, siyasi iktidarı kurmamız gerektiği, şeklindeki teorileri, Çin devriminin gerçek durumuna uymamaktadır. Bu teorinin kaynağı, esas olarak, Çin'in, birçok emperyalist gücün, üzerinde hâkimiyet kurmak için çekiştikleri yarı-sömürge bir ülke olduğunu berrak bir şekilde kavramamalarında yatmaktadır. Bu, berrak bir şekilde kavrandığı takdirde, birinci olarak, hâkim sınıflar içinde sürüp giden, uzun ve karmaşık savaşlar gibi olağanüstü bir olguya niçin yalnız Çin'de rastlandığı; bu savaşların niçin durmadan şiddetlenip yaygınlaştığı ve Çin'de niçin hiç bir zaman birleşik bir rejimin kurulamadığı anlaşılacaktır. İkinci olarak, köylü sorununun önemi ve dolayısıyla köylü ayaklanmalarının niçin ülke çapında gelişmiş olduğu anlaşılacaktır. Üçüncü olarak, işçilerin ve köylülerin demokratik siyasi iktidarı sloganının doğruluğu anlaşılacaktır. Dördüncü olarak, gene Çin dışında rastlanmayan ve birincisinden (hâkim sınıflar içinde sürüp giden uzun ve karmaşık savaşlara sadece Çin'de rastlanması olgusundan) doğan diğer bir olağanüstü olgu, yani Kızıl Ordunun ve gerilla kuvvetlerinin ve bunlarla birlikte, Beyaz rejim tarafından çevrilmiş küçük Kızıl bölgelerin varlığı ve gelişmesi olgusu anlatılacaktır. Beşinci olarak, Kızıl Ordunun, gerilla kuvvetlerinin ve Kızıl bölgelerin kurulmasının ve büyümesinin, yarı-sömürge bir ülke olan Çin'de, proletarya önderliğindeki köylü mücadelesinin en yüksek biçimi, yarı-sömürge bir ülkede, köylü mücadelesininin büyümesinin kaçınılmaz sonucu ve ülke çapında devrim dalgasının yükselişini hızlandırmada kuşkusuz en önemli etken olduğu anlaşılacaktır. Nihayet altıncı olarak, sadece gezginci gerilla eylemlerine dayanma siyasetinin, devrim dalgasının ülke çapındaki bu yükselişini hızlandırma görevini yerine getiremeyeceği; öte yandan Cu De ile Mao Zedung ve aynı zamanda Fang Çimin⁹² tarafından benimsenen siyasetin –yani üs bölgeleri kurmak; sistemli bir şekilde siyasi iktidarı kurmak; toprak devrimini

⁹² Ciangsi Eyaletindeki Yiyang'da doğmuş olan ve Çin Komünist Partisi Altıncı Merkez Komitesinin bir üyesi bulunan Fang Çimin yoldaş, Kuzeydoğu Çiangsi'deki Kızıl bölgenin ve Onuncu Kızıl Ordunun kurucusuydu. 1934'te Japon istilacılarına karşı direnmek için, kuzeye yürüyen Kızıl ordunun öncü müfrezelerini yönetti. 1935 Ocağında karşı-devrimci Guomindang birliklerine karşı savaşırken esir düştü ve Temmuz ayında Ciangsi' deki Nançang'da şehit edildi.

derinleştirmek; önce kasaba Kızıl Muhafızları, sonra bölge Kızıl Muhafızları, [sayfa 153] sonra il Kızıl Muhafızları, daha sonra yerel Kızıl Ordu birliklerinin kurulmasından, en sonunda düzenli Kızıl Ordu birliklerinin kurulmasına kadar uzanan, kapsamlı bir inşa sürecini izlenerek halkın silahlı kuvvetlerini genişletmek; siyasi iktidarı dalgalar halinde ilerleyerek yaymak vb. şeklindeki siyasetin– kesinlikle doğru olduğu anlaşılacaktır. Bütün ülkedeki devrimci kitlelerin güveni ancak bu şekilde kazanılabilir. Sovyetler Birliği de bütün dünyadaki devrimci kitlelerin güvenini bu şekilde sağlamıştır. Gerici hâkim sınıfları çok büyük zorluklarla karşı karşıya bırakmak, onların temellerini sarsmak ve parçalanmalarını hızlandırmak, ancak bu şekilde mümkün olabilir. Geleceğin büyük devriminin esas silahlı haline gelecek olan bir Kızıl Ordunun yaratılması, ancak bu şekilde mümkün olabilir. Kısacası, devrim dalgasının yükselişini hızlandırmak ancak bu şekilde mümkün olabilir.

Devrimci acelecilik hastalığına tutulan yoldaşlar, devrimin öznel güçlerini⁹³ abartmakta, karşı-devrimin güçlerini ise küçümsemektedirler. Böyle bir değerlendirme esas olarak öznelcilikten kaynaklanmaktadır. Sonunda da kuşkusuz darbeciliğe götürür. Diğer taraftan, devrimin öznel güçlerinin küçümsemesi ve karşı-devrimin güçlerinin abartılması da, hatalı bir değerlendirme olur ve o da mutlaka başka türden kötü sonuçlara yol açar. Bu yüzden, Çin'deki siyasi durum hakkında bir yargıya varabilmek için şunları kavramak gerekir:

1. Bugün, Çin'de devrimin öznel güçleri zayıf olmakla birlikte, Çin'in geri ve zayıf toplumsal ve ekonomik yapısına dayanan gerici hâkim sınıfların bütün örgütleri (siyasi iktidar organları, silahlı kuvvetleri, siyasi partileri vb.) de zayıftır. Bu, devrimin öznel güçlerinin bugün Çin'dekinden belki biraz daha güçlü olmakla birlikte, gerici hâkim sınıfların kuvvetlerinin kat kat daha güçlü olduğu Batı Avrupa ülkelerinde, devrimin niçin hemen patlak veremeyeceğini açıklamakta yardımcı olmaktadır. Devrimin öznel güçleri şimdiki durumda zayıf olmakla birlikte, karşı-devrimin güçleri de görece zayıf olduğu için, devrim, Çin'de kuşkusuz [sayfa 154] daha büyük bir hızla yükselecektir.

2. Devrimin öznel güçleri, 1927'de devrimin yenilgisinden

⁹³ Devrimin öznel güçleriyle, devrimin örgütlü güçleri kastedilmektedir.

beri gerçekten de büyük ölçüde zayıflamıştır. Geriye kalan kuvvetler çok küçüktür ve sadece görünüşe bakarak karar veren yoldaşlar doğal olarak karamsarlığa düşmektedirler. Fakat eğer olguların özüne bakarak karar verirsek, durumun çok farklı olduğunu görürüz. Burada şu eski Çin atasözüne başvurabiliriz: “Tek bir kıvılcım bütün bir bozkın tutuşturabilir.” Başka bir deyişle, kuvvetlerimiz şimdiki durumda küçük olmakla birlikte çok hızlı bir şekilde büyüyecektir. 30 Mayıs Hareketinin ve bunu izleyen Büyük Devrimin tümüyle kanıtlamış olduğu gibi, Çin’in içinde bulunduğu koşullarda kuvvetlerimizin büyümesi, sadece mümkün değil, aynı zamanda kaçınılmazdır da. Bir şeye baktığımız zaman, onun özünü incelemeliyiz; görünüşünü ise sadece bizi kapının eşiğinde karşılayan bir şey olarak ele almalı ve eşikten içeri girdikten sonra da, baktığımız şeyin özünü kavramalıyız. Güvenilir ve bilimsel olan biricik tahlil yöntemi budur.

3. Aynı şekilde, karşı-devrimci güçleri değerlendirirken de, hiç bir zaman bunların sadece görünüşüne bakma malı, özünü incelemeliyiz. Hunan-Ciangsi sınır bölgesindeki bağımsız rejimimizin ilk döneminde bazı yoldaşlar, Hunan Eyalet Komitesinin yaptığı hatalı değerlendirmeye samimiyetle inanmakta ve sınıf düşmanının son derece zayıf olduğunu düşünmekteydiler. O zamanki (1928 Mayısından Haziranına kadar) Hunan Eyalet Komitesi, Hunan yöneticisi Lu Diping⁹⁴ değerlendirirken, onu bugüne kadar şaka konusu olmaya devam eden “son derece zayıf” ve “tamamen panik halinde” terimleri ile tanımlıyordu. Böyle bir değerlendirme, kaçınılmaz olarak siyasi alanda darbeciliğe yol açtı. Ancak o yılın Kasım ayından 1929 Şubatına kadar olan dört aylık dönem boyunca (Çan Kayşek’le Guangsi savaşı arasında) savaşı⁹⁵ başlamadan önce), düşmanın üçüncü “ortak bastırma hareketi”⁹⁶ Cingang Dağlarına yaklaştığı sırada bazı yoldaşlar bu sefer de, “Kızıl Bayrağı dalgalandırmaya daha ne kadar devam edebiliriz?” diye sormaya [sayfa

⁹⁴ Bir Guomindang savaşı olan Lu Diping, 1928’de Guomindang’ın Hunan Eyaleti Valisiydi.

⁹⁵ Guomindang’ın Nancing’deki savaşı Çan Kayşek’le Guangsi Eyaletindeki Guomindang savaşıları Li Zungcen ve Bay Cungsi arasındaki 1929 Mart-Nisan savaşı.

⁹⁶ Kızıl Ordunun Cingang Dağlarındaki üs bölgesinin, Hunan ve Çiangsi’deki Guomindang savaşıları tarafından 1928 sonları ile 1929 başları arasında üçüncü defa istila edilmesi.

155] başladılar. Gerçekte ise Çin’de, İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri ve Japonya arasındaki mücadele artık çok açık bir hale gelmişti ve Çan Kayşek, Guangsi kliği ve Feng. Yüsiang arasında karmaşık bir savaş durumu şekillenmekteydi; dolayısıyla o dönem, aslında karşı-devrim dalgasının geri çekilmeye ve devrim dalgasının yeniden yükselmeye başlamış olduğu dönemdi. Buna karşın, karamsar düşünceler sadece Kızıl Orduda ve yerel Parti örgütlerinde ortaya çıkmakla kalmıyordu; Merkez Komitesi bile görünüşe kapılıp karamsar bir havaya girdi. Merkez Komitesinin Şubat mektubu, Partinin o zaman yaptığı karamsar tahlilin bin kanıtıdır.

4. Bugünkü nesnel durum, hâlâ, önlerinde duran şeylerin sadece yüzeydeki görünüşlerine bakıp özlerini göremeyen yoldaşların yanılgılarına yol açabilecek niteliktedir. Özellikle Kızıl Orduda çalışan yoldaşlarımız bir muharebede yenildikleri veya güçlü düşman kuvvetleri tarafından, çevrildikleri ya da izlendikleri zaman, sanki bir bütün olarak Çin’deki ve dünyadaki durumda iyimser olmalarını gerektirecek hiç bir şey yokmuş ve devrimin zafere ulaşma ümidi çok uzakmış gibi, sık sık farkında olmadan o andaki özel ve sınırlı durumlarını genelleştirmekte ve abartmaktadırlar. Olgular gözlemlerken görünüşlere sarılmalarının ve sorunun özünü bir kenara itmelerinin nedeni, bir bütün olarak durumun özünün bilimsel bir tahlilini yapmamalarıdır. Çin’de, devrim dalgasının yakında yükselip yükselmeyeceği konusunda bir karara varmak, ancak devrim dalgasının yükselişine yol açan çelişmelerin gerçekten gelişmekte olup olmadıklarını ayrıntılı bir şekilde incelemekle’ mümkündür. Dünyada emperyalist ülkeler arasındaki, emperyalist ülkelerle sömürgeleri arasındaki ve kendi ülkelerinde emperyalistlerle proletarya arasındaki çelişmeler gelişmekte olduğu için, emperyalistler, Çin üzerinde hâkimiyet kurmak amacıyla birbirleriyle çatışmaya daha fazla ihtiyaç duymaktadırlar. Emperyalistlerin Çin üzerindeki çatışmalarının daha da şiddetlenmesiyle birlikte Çin toprakları üzerinde, hem emperyalizmle bütün Çin milleti arasındaki [sayfa 156] çelişme, hem de emperyalistlerin kendi aralarındaki çelişmeler gelişmekte ve bu durum, her geçen gün genişleyip şiddetlenen ve Çin’in gerici yöneticilerinin farklı klikleri arasındaki çelişmelerin sürekli olarak gelişmesine yol açan karmaşık savaş durumunu yaratmaktadır. Gerici hâkim klikler arasında çelişmelerle –savaşçılar arasındaki karmaşık savaşlarla– birlikte vergiler artırılmakta, bu da,

vergi ödeyen geniş kitlelerle gerici yöneticiler arasındaki çelişmeyi sürekli olarak keskinleştirmektedir. Emperyalizmle Çin'in milli sanayisi arasındaki çelişme, Çin sanayicilerinin emperyalistlerden ayrıcalıklar koparamamaları sonucunu doğurmaktadır. Bu da, Çin kapitalistlerinin, işçileri çılgınca sömürerek bir çıkış yolu bulmaya çalışmalarına ve işçilerin direnmesine yol açarak, Çin burjuvazisiyle Çin işçi sınıfı arasındaki çelişmeyi keskinleştirmektedir. Emperyalistlerin ticari saldırısı, Çinli tüccar kapitalistlerin soygunculuğu, hükümetin vergileri ağırlaştırması vb. ile birlikte toprakağaları sınıfı ile köylülük arasındaki çelişme derinleşmektedir; yani kira ve tefecilik yoluyla sömürü ağırlaşmakta ve köylülerin toprakağalarına olan nefret artmaktadır. Yabancı malların baskısı, işçi ve köylü kitlelerin satın alma gücünün tükenmesi ve hükümetin koyduğu vergilerin artması yüzünden, gittikçe daha fazla sayıda Çin malı satan tüccar ve bağımsız üretici iflasa sürüklenmektedir. Gerici hükümet, kaynaklarının ve fonlarının yetersizliğine karşın, sonu gelmez bir şekilde ordularını genişlettiği ve bu şekilde savaşı durmadan yaygınlaştırdığı için, asker kitleleri sürekli bir yokluk içindedirler. Hükümetin koyduğu vergilerin artması, toprakağalarının istediği kira ve faizlerin yükselmesi ve savaşın yol açtığı felaketlerin her geçen gün daha da yaygınlaşması yüzünden, her tarafta kıtlık ve eşkıyalık hüküm sürmektedir ve köylü kitleleriyle şehirlerdeki yoksullar, hayatlarını güçlüklerle sürdürebilmektedirler. Okulların parası olmadığı için, birçok öğrenci, öğreniminin yarıda kalması tehlikesiyle karşı karşıyadır; üretim geri olduğu için de, mezun olan birçok öğrencinin iş bulma ümidi yoktur. Bütün bu çelişmeleri kavradığımız [sayfa 157] zaman, Çin'in ne kadar vahim ve karışık bir durumda bulunduğunu görürüz. Aynı zamanda emperyalistlere, savaşağalarına ve toprakağalarına karşı, devrim dalgasının yükselmesinin kaçınılmaz olduğunu ve bunun çok yakında gerçekleşeceğini de görürüz. Bütün Çin, yakında alev alacak kuru odun yığınlarıyla döşenmiştir. "Tek bir kıvılcım bütün bir bozkırı tutuşturabilir" deyişi, bugünkü durumun ne yönde gelişeceğini çok iyi anlatmaktadır. Bir "kıvılcım"ın "bütün bir bozkır"ı tutuşturmasının uzak olmadığını görebilmek için, birçok yerde gelişen işçi grevlerine, köylü ayaklanmalarına, askerlerin isyanlarına ve öğrenci boykotlarına bakmamız yeter.

Yukarıda söylenenlerin özü, Cephe Komitesinin, Merkez Komitesine daha 5 Nisan 1929'da yazdığı mektupta vardı. Mektubun

bir bölümünde şöyle denmekteydi:

Merkez Komitesinin 9 Şubat 1929 tarihli mektubunda nesnel durum ve öznel güçlerimiz hakkında çok karamsar bir değerlendirme yapılmaktadır. Guomindang'ın Cingang Dağlarına karşı giriştiği üç “bastırma” harekâtı, karşı-devrim dalgasının doruk noktasıydı. Fakat karşı-devrim dalgasının yükselmesi o noktada durmuş ve o zamandan beri, bir yandan devrim dalgası yavaş yavaş yükselirken, diğer yandan karşı-devrim dalgası yavaş yavaş geri çekilmiştir. Partimizin mücadele yeteneği ve örgütsel gücü Merkez Komitesinin belirttiği ölçüde zayıflamışsa da, bunlar hızla giderilecek ve Partideki yoldaşlar arasında görülen pasiflik, karşı-devrim dalgası yavaş yavaş geri çekildikçe, çabucak yok olacaktır. Kitleler mutlaka bize katılacaktır. Guomindang'ın katliam siyaseti, sadece, “balıkları derin sulara sürmeye”⁹⁷ yaramaktadır ve reformculuk kitlelere artık çekici gelmemektedir. Kitleler Guomindang hakkında besledikleri hayalleri yakında mutlaka terkedeceklerdir. Ortaya çıkan durumda başka hiç bir parti, kitleleri kazanma konusunda Komünist Partisiyle boy ölçüşemeyecektir. Partinin 6. Milli [sayfa 158] Kongresince⁹⁸ saptanan siyasi ve örgütsel çizgi doğrudur; yani devrim bugünkü aşamasında sosyalist değil, demokratiktir ve Partinin bugünkü görevi buraya “büyük şehirlerde” sözü eklenmiş olmalıydı⁹⁹ hemen ayaklanmalar düzenlemek değil, kitleleri kazanmaktır. Bununla beraber devrim hızla gelişecektir ve propagandamızda ve hazırlık çalışmalarımızda silahlı ayaklanmalara karşı olumlu bir tutum almalıyız. Bugünkü karışık durumda kitlelere ancak olumlu sloganlarla ve olumlu bir tutumla önderlik edebiliriz. Parti, ancak böyle bir tutum takınmakla mücadele gücünü yeniden kazanabilir... Proletarya önderliği, devrimde zafere ulaşmanın biricik anahtardır. Partiyi proletarya temeline oturtmak ve kilit bölgelerdeki sanayi işletmelerinde

⁹⁷ Bu deyiş, halkını iyiliksever bir yönetici aramaya sevkeden bir despotu, “balıkları derin sulara süren” su samuruna benzeten Mençius'a aittir.

⁹⁸ Çin Komünist Partisinin 6. Milli Kongresi, 1928 Temmuzunda toplandı. Kongre, 1927 yenilgisinden sonra da, Çin devriminin burjuva-demokratik, yani anti-emperyalist ve anti-feodai karakterinin değişmediğine ve devrim dalgasının kaçınılmaz olarak yeniden yükseleceğine, ancak bu yükseliş çok yakında beklenmediği için, devrimin genel çizgisinin kitleleri kazanmak olması gerektiğine işaret etti. 6. Kongre, 1927'de ortaya çıkan Cen Dusiu'nun sağ teslimiyetçiliğini tasfiye etti ve aynı zamanda 1927 sonlarıyla 1928 başlarında Parti içinde görülen “sol” darbeciliği de reddetti.

⁹⁹ Köşeli parantez içindeki sözler yazar tarafından eklenmiştir.

Parti kolları kurmak, Partinin bugünkü önemli örgütsel görevlerindedir; fakat aynı zamanda, şehirlerdeki mücadeleye yardımcı olmanın ve devrim dalgasının yükselişini hızlandırmanın başlıca önkoşulları, özellikle köylük bölgelerdeki mücadelenin geliştirilmesi, küçük bölgelerde Kızıl siyasi iktidarı kurulması ve Kızıl Ordunun kurulup genişletilmesidir. Bu yüzden, şehirlerdeki mücadeleyi terketmek yanlış olur; ancak kanımızca, Partimizin herhangi bir üyesinin, işçilerin gücünü aşar ve devrime zarar verir diye köylülerin gücünün büyümesinden korkması da yanlış olur. Çünkü yarı-sömürge bir ülke olan Çin’de, köylü mücadelesi işçilerin önderliğinde gelişmezse devrim başarısızlığa mahkumdur, ama köylü mücadelesinin işçilerin gücünü aşması hiç bir zaman devrime zarar vermez.

Mektup, Kızıl Ordunun harekât taktikleri konusunda da şu cevabı vermektedir:

Merkez Komitesi bizden, Kızıl Orduyu muhafaza edebilmek ve kitleleri harekete geçirebilmek için, kuvvetlerimizi çok küçük birimlere bölerek köylük bölgelere yaymamızı ve Gu De ile Mao Zedung’u ordudan geri [sayfa 159] çekmemizi, böylelikle de önemli hedefleri düşmandan gizlememizi istemektedir. Bu, gerçekçi olmayan bir görüştür. 1927-1928 kışında, düşman için bir hedef oluşturmadan kitleleri harekete geçirebilmek için, kuvvetlerimizi köylük bölgelere yaymayı ve her bölük ya da taburun kendi başına hareket etmesini ve gerilla taktiklerini uygulamasını planladık. Bunu birçok kez denedik, fakat her seferinde başarısızlığa uğradık. Bunun nedenleri şunlardır: (1) Kızıl Ordunun ana kuvvetlerindeki askerlerin çoğu başka bölgelerden gelmektedir ve yerel Kızıl Muhafızlarınkinden farklı bir geçmişe sahiptirler; (2) küçük birimlere bölünme, önderliği zayıflatmakta ve zor durumların üstesinden gelinememesi sonucunu vermekte, bu da kolaylıkla yenilgiye yol açmaktadır; (3) birimlerin düşman tarafından teker teker yok edilebilme olasılığı ortaya çıkmaktadır; (4) koşullar zorlaştıkça, kuvvetlerimizin toplanması ve önderlerin mücadelede kararlı olması gereği daha da büyümektedir; çünkü düşmana karşı iç birliğimizi ancak bu şekilde sağlayabiliriz. Kuvvetlerimiz, sadece koşullar elverişli olduğu takdirde, gerilla harekâtı amacıyla bölünmelidir. Ve ancak böyle durumlarda, önderlerin, zor koşullarda olduğu gibi her zaman askerlerle bir arada bulunmalanna gerek kalmaz.

Bu bölümün zayıflığı, kuvvetlerin bölünmesine karşı gösteri-

len nedenlerin olumsuz nitelikteki nedenler olmasıdır. Bu açıklama yeterli olmaktan uzaktır. Kuvvetlerimizin toplanmasını gerekli kılan olumlu neden, görece büyük düşman birliklerini yok etmenin ve kasabaları ele geçirmenin ancak kuvvetlerimizin toplanmasıyla mümkün olmasıdır. Ancak görece büyük düşman kuvvetlerini yok ettikten ve kasabaları ele geçirdikten sonra, kitleleri geniş çapta harekete geçirebilir ve birbirine bitişik birkaç kasabayı kaplayan bölgelerde siyasi iktidarı kurabiliriz. Ancak bu şekilde yaygın bir etki (“siyasi etkimizi genişletmek” diye adlandırdığımız şey) sağlayabilir ve devrim dalgasının yükseleceği ^[sayfa 160] günün daha büyük bir hızla yaklaşmasına etkili bir şekilde katkıda bulunabiliriz. Örneğin, hem iki yıl önce Hunan-Ciangsi sınır bölgesinde hem de geçen yıl Batı Fucien’de kurduğumuz rejimler¹⁰⁰, birliklerimizi toplama şeklindeki bu siyasetin ürünleridir. Bu, genel bir ilkedir. Ama kuvvetlerimizin bölünmesinin gerekli olduğu zamanlar da yok mudur? Vardır. Cephe Komitesinin Merkez Komitesine yazdığı mektupta, Kızıl Ordunun küçük bir bölge içinde kuvvetlerin bölünmesini de içeren gerilla taktikleri konusunda şunlar söylenmektedir:

Son üç yıllık mücadelenin tecrübesinden çıkardığımız taktikler, eski ya da yeni, yerli ya da yabancı, diğer bütün taktiklerden farklıdır. Bu taktiklerimizle, kitleler gittikçe genişleyen bir şekilde mücadeleye seferber edilebilir ve ne kadar güçlü olursa olsun hiçbir düşman bizimle başedemez. Bizim taktiklerimiz gerilla taktikleridir. Bu taktikler, esas olarak aşağıdaki noktalardan ibarettir:

“Kitleleri harekete geçirmek için kuvvetlerimizi bölmek, düşmanla çarpışmak için kuvvetlerimizi toplamak.”

“Düşman ilerleyince geri çekilmek; düşman konaklayınca yıpratmak; düşman yorulunca saldırmak; düşman geri çekilince takip etmek.”

“İstikrarlı üs bölgelerini¹⁰¹ genişletmek için dalgalar halinde ilerleme siyasetini uygulamak; güçlü bir düşman tarafından takip edildiğimiz zaman kuşatma siyasetini uygulamak.”

¹⁰⁰ Batı Fucien’de kurulan rejim, 1929’da Cingang Dağlarındaki Kızıl Ordunun yeni bir devrimci üs bölgesi inşa etmek için doğuya doğru yürüdüğü ve Fucien’in batı kesiminde bulunan Lungyen, Yungding ve Şanghan illerinde halkın devrimci siyasi iktidarı kurduğu zaman doğdu.

¹⁰¹ İstikrarlı üs bölgeleri, İşçi ve Köylü Kızıl Ordusu tarafından kurulan görece istikrarlı devrimci üs bölgeleriydi.

“Mümkün olan en kısa zamanda ve en iyi yöntemlerle, en geniş kitleleri harekete geçirmek.”

Bu taktikler tıpkı ağ atmaya benzer. Her an ağı atabilmeli ya da toplayabilmeliyiz. Kitleleri kazanmak için ağı atar, düşmanla çarpışmak içinse toplarız. Son üç yıldır uyguladığımız taktikler bu tür taktiklerdir.

Burada “ağ atmak” küçük bir bölge içinde kuvvetlerimizi bölmek anlamına gelmektedir. Örneğin Hunan-Ciangsi [sayfa 161] sınır bölgesindeki Yungsin il merkezini ilk kez ele geçirdiğimizde, 29. ve 31. Alayların kuvvetlerini Yungsin ili sınırları içinde dağıttık. Yungsin’i üçüncü kez ele geçirdiğimizde, 28. Alayı Anfu ili sınırına, 29. Alayı Lienhua’ya ve 31. Alayı da Cian ili sınırına göndererek, kuvvetlerimizi bir kere daha böldük. Geçen Nisan ve Mayıs aylarında Güney Ciangsi, Temmuz ayında da Batı Fucien illerinde yine kuvvetlerimizi bölerek dağıttık. Kuvvetlerimizi geniş bir bölge içinde bölüp dağıtmaya gelince, bu, ancak durumun görece elverişli ve yönetici organların oldukça güçlü olduğu koşullarda mümkündür. Çünkü kuvvetlerimizi bölüp dağıtmanın amacı, kitleleri kazanmak, toprak devrimini derinleştirmek ve siyasi iktidar kurmak, Kızıl Orduyu ve yerel silahlı birlikleri genişletmek için daha elverişli koşullara sahip olmaktır. Eğer bu amaca ulaşılamayacaksa ya da kuvvetlerimizi bölmemiz, iki yıl önce Ağustos ayında Çençu’ya saldırmak için kuvvetlerimizi böldüğümüz zaman olduğu gibi, yenilgiye ve Kızıl Ordunun zayıflamasına yol açacaksa, kuvvetlerimizi bölmek daha iyidir. Ama eğer yukarıda sözünü ettiğimiz iki koşul varsa, o zaman kuşkusuz kuvvetlerimizi bölmeliyiz. Çünkü o zaman kuvvetlerimizi bölmek toplamaktan daha elverişli bir durum yaratır. Merkez Komitesinin Şubat mektubuna hatalı bir anlayış egemendi ve mektubun, Dördüncü Ordudaki bazı Partili yoldaşlar üzerinde olumsuz bir etkisi oldu. Merkez Komitesi o sıralarda bir de, Çan Kayşek ve Guangsi savaşı arasında bir savaş çıkmasının kaçınılmaz olmadığını belirten bir genelge yayınladı. Bununla beraber, Merkez Komitesinin o zamandan bu yana yaptığı değerlendirmeler ve verdiği talimatlar, esas olarak doğru olmuştur. Ayrıca Merkez Komitesi, başka bir genelgeyle, eski genelgede yaptığı yanlış değerlendirmeyi de düzeltmiştir. Kızıl Orduya yolladığı mektup hakkında bir düzeltme yapmamışsa da, bu mektubu izleyen talimatlarında eski karamsar hava yoktur ve Kızıl Ordunun harekâtı konusundaki görüşleri bug-

ün bizim görüşlerimize uygun düşmektedir. Ancak bu mektubun bazı yoldaşlar üzerinde yaptığı kötü etki henüz devam [sayfa 162] etmektedir. Bu yüzden, bu konuda bir açıklama yapılmasının hâlâ gerekli olduğu kanısındayım.

Ciangsi Eyaletini bir yıl içinde ele geçirme planı da geçen Nisan ayında Cephe Komitesi tarafından Merkez Komitesine önerildi ve daha sonra Yudu'da bu yönde bir karar alındı. Merkez Komitesine gönderilen mektupta aşağıdaki nedenler gösterilmekteydi:

Çan Kayşek'in ve Guangsi savaşılarının orduları Ciuciang yakınlarında birbirlerine yaklaşmaktadır ve büyük bir savaşa tutuşmaları yakındır. Kitle mücadelelerinin yeniden başlaması, gerici hâkim sınıflar içindeki çelişmelerin yaygınlaşmasıyla birlikte, devrim dalgasının yakında yükselmesi olasılığını ortaya koymaktadır. Bu koşullarda çalışmalarımızı nasıl düzenlememiz gerektiği sorununa gelince, biz, güney eyaletleriyle ilgili olarak, Guangdong ve Hunan Eyaletlerindeki kompradorların ve toprakağalarının silahlı kuvvetlerinin çok güçlü olduğunu ve Hunan'da buna ek olarak, Partinin darbeci hataları yüzünden gerek Parti içinde, gerekse Parti dışında kitle desteğimizin hemen hemen tamamını kaybetmiş olduğumuzu düşünmekteyiz. Fucien, Ciangsi ve Çeciang Eyaletlerinde ise durum farklıdır. Birincisi, askeri bakımdan düşmanın en zayıf olduğu yerler buralardır. Çeciang'da sadece Cang Boceng¹⁰² komutasında küçük bir eyalet kuvveti vardır. Fucien'de ise toplamı on dört alayı bulan beş grup düşman birliği bulunmakla beraber Guo Fenming'in birlikleri daha şimdiden imha edilmiştir; Çen Guohuy ve Lu Singbang¹⁰³ komutasındaki birlikler, savaşma gücü zayıf olan eşkıya çeteleridir; sahil boyunca yerleştirilmiş olan iki deniz piyadesi tugayının, hiç savaş tecrübesi yoktur ve savaşma güçleri kuşkusuz yüksek değildir; sadece Çang Çen¹⁰⁴ belirli bir savaşma yeteneğine sahiptir; ancak Fucien Eyalet Komitesinin yaptığı bir tahlile göre, onun bile görece güçlü olan sadece iki alayı vardır. Bunlara ek olarak, [sayfa 163] Fucien şimdi tam bir karışıklık; şaşkınlık ve dağınıklık içindedir. Ciangsi'de Çu Peyde¹⁰⁵ ve Siyung Şi-huy¹⁰⁶ komutasın-

¹⁰² Cang Boceng, o zaman Guomintang'm Çeciang Eyaletindeki barışı koruma birliklerinin komutanıydı.

¹⁰³ Çen Guohuy ve Lu Singbang kuvvetleri Guomintang ordusuna katılmış olan Fucienli iki zorba eşkıyaydı.

¹⁰⁴ Çang Çen, Guomintang ordusunda tümen komutanıydı.

da on altı alay bulunmaktadır. Bunlar gerek Fucien'in gerekse Çeci-ang'ın silahlı kuvvetlerinden daha güçlü, fakat Hunan'ınkilere oranla çok zayıftırlar. İkinci olarak, bu üç eyalette darbeci hatalar daha az işlenmiştir. Çeci-ang'daki durumu tam olarak bilmiyoruz, fakat Partinin örgütsel temeli ve kitle temeli, Ciangsi ve Fucien'de, Hunan'-dakinden biraz daha iyidir. Örneğin Ciangsi'yi ele alalım. Kuzey Ciangsi'deki Dean, Siuşuy ve Tungyu'da hâlâ belirli bir temelimiz vardır; Batı Ciangsi'deki Ningang, Yungsin, Lienhua ve Suyçuan'da Partinin ve Kızıl Muhafızların hâlâ belirli bir gücü vardır; Güney Ciangsi'de durum daha da parlaktır; Cian, Yungsin ve Singyuo illerinde Kızıl Ordunun 2. ve 4. Alayları sürekli olarak güçlenmektedir ve bütün bunların da ötesinde, Fang Çimin komutasındaki Kızıl Ordu asla yok edilmemiştir. Bütün bunlar bizi Nançang üzerine yürümeye sevk etmektedir. Bu vesileyle Merkez Komitesine, Guomintang savaşıları arasındaki uzun savaş dönemi boyunca, Ciangsi Eyaletini ve aynı zamanda Batı Fucien ve Batı Çeci-ang'ı ele geçirmek için Çan Kayşek'le ve Guangsi kliğiyle mücadele etmeyi öneriyoruz. Bu üç eyalette Kızıl Orduyu genişletmeli ve kitlelerin bağımsız rejimini kuralyız. Bu plan, bir yıl içinde gerçekleştirilme-lidir.

Ciangsi'yi ele geçirmek için mücadele etme önerisi, sadece bir yıllık bir zaman sınırını koymasından hatalıydı. Öneri, sadece eyalet içindeki koşullara değil, aynı zamanda ülke çapında devrim dalgasının çok yakında yükseleceği tesbitine de dayanmaktaydı. Çünkü eğer devrim dalgasının çok yakında yükseleceği şeklinde bir kaniya sahip olmasaydık, herhalde Ciangsi'yi bir yıl içinde ele geçirebileceğimiz sonucuna varamazdık. Önerinin tek zayıf noktası, bir yıllık bir zaman sınırını koymasının -ki öneride bu [sayfa 164] yapılmamalıydı- ve bu yüzden "devrim dalgası yakında yükselecektir" ifadesindeki "yakında" sözüne aceleci bir anlam vermesiydi. Ciangsi'deki öznel ve nesnel koşullara gelince, bunlar da dikkatle incelenmeye değer. Merkez Komitesine gönderilen mektupta belirtilen öznel koşullardan başka üç nesnel koşul da şimdi açık seçik ortaya konabilir. Birincisi, Ciangsi, esas olarak feodal bir ekonomiye sahiptir;

¹⁰⁵ Bir Guomintang savaşıları olan, Çu Peyde, o zaman Guomintang'ın Ciangsi Eyaleti Valisiydi.

¹⁰⁶ Siyung Şihuy, o zaman Ciangsi Eyaletindeki Guomintang ordusunda tümen komutanıydı.

tüccar-kapitalist sınıf görece zayıftır ve güney eyaletleri içinde topraklarının silahlı kuvvetlerinin en zayıf olduğu yer Ciangsi'dir. İkinci olarak, Ciangsi'nin kendi eyalet birlikleri yoktur ve daima başka eyaletlerden gelen birlikler tarafından korunmuştur. Ciangsi'ye "Kommünistlerin bastırılması" ya da "eşkıyaların bastırılması" için gönderilen bu birlikler yerel koşullardan habersizdir; yaptıkları işten sağladıkları doğrudan çıkar yerel birliklere göre çok daha azdır ve genellikle fazla çaba göstermemektedirler. Üçüncü olarak da Hongkong yakınında bulunan ve hemen hemen her bakımdan İngiliz denetimi altında olan Guangdong'un aksine Ciangsi, emperyalist etkilerden görece uzaktır. Bu üç noktayı kavradığımız zaman, Ciangsi'de diğer bütün eyaletlere göre köylü ayaklanmalarının neden daha yaygın, Kızıl Ordu ve gerilla birimlerinin neden sayıca daha çok olduğunu anlayabiliriz.

Öyleyse "devrim dalgası yakında yükselecektir" ifadesindeki "yakında" sözünü nasıl yorumlamalıyız? Bu, yoldaşlarımız arasında yaygın olan bir sorudur. Marksistler falcı değildirler. Gerçekte yapabilecekleri ve yapmaları gereken şey, sadece gelecekteki gelişmelerin ve değişmelerin genel yönüne işaret etmektir; olayların gün ve saatini mekanik bir şekilde önceden belirleyemezler ve böyle yapmaya da çalışmamalıdır. Fakat ben, Çin'de devrim dalgası yakında yükselecektir dediğim zaman, kesinlikle, bazı kişilerin dediği gibi "gelmesi muhtemel olan", hayali, ulaşılamaz ve girişeceğimiz eylemler açısından önemi olmayan bir şeyin sözünü etmiyorum. O, direklerinin tepesi ufukta görülmeye başlayan açıktaki bir gemi gibidir; o, yüksek bir dağın tepesinden titrek ışınları görülebilen doğudaki sabah [sayfa 165] güneşi gibidir; o, ana rahminde durmaksızın kıvıldanan yakında doğacak bir çocuk gibidir. [sayfa 166]

EKONOMİK ÇALIŞMAYA ÖNEM VERİN*
20 Ağustos 1933

Devrimci savaşın gittikçe şiddetlenmesi, ekonomik cephede derhal bir kampanya açmak ve ekonomik insanın yerine getirilmesi mümkün ve gerekli olan bütün görevlerini gerçekleştirmek için kitleleri seferber etmemizi zorunlu kılmaktadır. Neden? Çünkü bugün bütün çabalarımızı devrimci savaşta zafer kazanmaya ve her şeyden önce, düşmanın beşinci “kuşatma ve bastırma” hareketini¹⁰⁷ kesin yenilgiye uğratmaya yönelmeliyiz. Bütün çabalarımızı Kızıl Orduya yapılan yiyecek ve diğer malzeme ikmalini güvence altına alacak maddi koşulların sağlanmasına; halkın yaşama koşullarının düzeltilmesine ve böylece onların devrimci savaşa daha etkin bir şekilde katılmalarına sağlanmasına; daha geniş kitleleri sava-

* Bu konuşma, 1933 Ağustosunda on yedi ilin katılımıyla Güney Ciangsi’de toplanan ekonomik inşa konferansında yapılmıştır.

¹⁰⁷ 1930-1934 yılları arasında Çan Kayşek, Merkezi Ciangsi’deki Cuycin’de Kızıl bölgeye karşı büyük çapta beş saldırıya girişti. Bunlara “kuşatma ve bastırma” hareketleri deniliyordu. Bu hareketlerin beşincisi 1933 Ekiminde başladı, ancak Çan Kayşek bunun hazırlığını yazdan beri sürdürmekteydi.

şa yöneltmek için kitleleri ekonomi cephesinde örgütlemeye ve eğitmeye; ekonomik inşa yoluyla işçi-köylü ittifakını, işçi ve köylülerin demokratik diktatörlüğünü sağlamlaştırmaya ve proletaryanın önderliğini güçlendirmeye yönelmeliyiz. Bu ekonomik inşa, bütün bu hedeflere ulaşmak için zorunludur. Devrimci çalışmaya katılan herkes bunu açıkça kavramalıdır Bazı yoldaşlar, devrimci savaş herkesi yeterince uğraştırdığı için kimsenin ekonomik inşaya zaman ayıramayacağını düşünüyor ve ekonomik inşaya önem verilmesini savunan ^[sayfa 168] herkesi “sağ sapmacı” olmakla suçuyorlardı. Onlara göre, devrimci savaş sırasında ekonomik inşa olanaksızdır; bu ancak kesin zaferi izleyen barış ve sükûnet koşullarında mümkündür. Yoldaşlar, bu görüşler yanlıştır. Bu görüşleri savunanlar, ekonomiyi inşa etmeden devrimci savaş için gerekli olan maddi koşulların sağlanamayacağını ve uzun süren bir savaş sırasında halkın bitkin düşeceğini kavramıyorlar. Düşünün bir kere! Düşman ekonomik abluka uyguluyor, insafsız tüccarlar ve gericiler maliyemizi ve ticaretimizi baltalıyorlar. Kızıl bölgelerimizin dışarıyla olan ticareti ise, ciddi bir şekilde kısıtlanmıştır. Bu güçlüklerin üstesinden gelinmediği takdirde, devrimci savaş bunlardan ciddi bir şekilde etkilenmeyecek midir? Tuz çok pahalıdır ve hatta bazen hiç bulunamamaktadır. Sonbahar ve kış aylarında pirinç ucuzdur ama bahar ve yaz aylarında çok pahalılaşmaktadır. Bütün bunlar işçilerin ve köylülerin hayatını doğrudan doğruya etkilemekte ve durumun düzelmesini engellemektedir. Aynı zamanda bu, bizim temel çizgimizi, yani işçi-köylü ittifakını etkilemez mi? Eğer işçiler ve köylüler yaşama koşullarından hoşnut olmazlarsa, bunun, Kızıl Ordumuzun genişletilmesi ve kitlelerin devrimci savaşa seferber edilmesi üzerinde hiç etkisi olmayacak mıdır? Bütün bunlardan dolayı, devrimci savaş sırasında ekonomik inşaya yer verilmemesi gerektiğini düşünmek tamamen hatalıdır. Böyle düşünenler, çoğu zaman her şeyin savaş çabasına bağımlı kılınması gerektiğini söylerler ama ekonomik inşaya boş vermenin, her şeyin savaş çabasına bağımlı kılınması anlamına gelmediğini, tam tersine bunun savaş çabasını zayıflattığını anlamazlar. Ancak ekonomi cephesindeki çalışmalarımızı yaygınlaştırarak ve Kızıl bölgelerin ekonomisini inşa ederek devrimci savaş için yeterli bir maddi temel yaratabilir, askeri saldırılarımızı rahatça sürdürebilir ve düşmanın “kuşatma ve bastırma” harekâtlarına ağır darbeler indirebiliriz. Ancak bu şekilde Kızıl Orduyu geniş-

letmek için gerekli kaynakları yaratabilir ve koşullar elverdiği zaman, Kızıl Ordunun hiç bir şeyden çekinmeden Nançang ve Ciuciang'a saldırdığı şekilde [sayfa 169] cephemizi binlerce li uzaklıktaki noktalara kadar genişletebiliriz. Böylece kendi erzakını temin etmek zorunluluğundan büyük ölçüde kurtulacak olan Kızıl Ordunun bütün dikkatini savaşıma vermesini sağlayabiliriz. Halkın daha büyük bir coşkunlukla Kızıl Orduya katılmasını ya da diğer devrimci görevleri yerine getirmesini sağlamamız ancak, onların maddi ihtiyaçlarını belli ölçüde karşılayarak mümkün olabilir. Her şeyin savaş çabasına bağımlı kılınmasının anlamı da işte budur. Çeşitli yerlerde devrimci çalışma yapan birçok kişi, ekonomik inşanın devrimci savaşta önemini henüz kavramamaktadır ve ekonomik inşa sorunlarına önem vermeyen pek çok yerel hükümet vardır. Yerel hükümetlerin ekonomik işlerle uğraşan daireleri henüz iyi bir şekilde örgütlenmemiştir ve bazılarının yöneticileri yoktur; bazılarında ise sırf boş yerleri doldurmak için yeteneksiz kişiler bu görevlere atanmıştır. Kooperatiflerin kurulması henüz başlangıç aşamasındadır ve yiyecek ikmalinin düzenlenmesi çalışmalarına sadece birkaç yerde başlanmıştır. Halk arasında ekonomik inşa çalışmasının propagandası yapılmamış (oysa bu propaganda çok önemlidir) ve kitlelerin coşkunluğu harekete geçirilmemiştir. Bütün bunların nedeni, ekonomik inşanın öneminin kavranmamasıdır. Bu konferanstaki tartışmalar ve görevlerinizin başına döndüğünüz zaman vereceğiniz raporlar yoluyla, hükümet görevlileri ve bütün işçi ve köylüler arasında ekonomik inşa için kitlelerin coşkunluğunu seferber etmeliyiz. Ellerinden geldiğince, ekonomik inşa tahvillerinin satışı artırılmasını, kooperatif hareketini geliştirmelerini ve her yerde açlık tehlikesine karşı devlet tahıl siloları ve yiyecek depoları kurmalarını sağlamak için herkese ekonomik inşanın devrimci savaş açısından taşıdığı büyük önem kavrattırılmalıdır. Her ilde yiyecek ikmalinin düzenlenmesi için bir alt örgüt kurulmalı, önemli mahalle ve pazaryerlerinde bu örgütün şubeleri açılmalıdır. Bir yandan, belli yerlerde tahıl stokları varken diğerlerinde kıtlık çekilmesini, belli yerlerde tahıl fiyatlarının çok yüksek diğerlerinde ise çok düşük olmasını önlemek için, Kızıl bölgelerde, tahılın [sayfa 170] bol olduğu yerlerden kıt olduğu yerlere tahıl göndermeli; öte yandan da, planlı bir şekilde (yani gereğinden fazlasını değil) elimizdeki tahıl fazlasını Kızıl bölgelerden ihraç ederek ve gerekli ihtiyaç mad-

delerini Beyaz bölge-lerden ithal ederek; insafsız tüccarların bizi sömürmelerine izin vermemeliyiz. Tanım ve el sanatlarını geliştirmek ve gelecek yılda daha fazla mahsul alabilmek için, tanım' araçları ve kireç üretimini artırmak amacıyla elimizden geleni yapmalı ve volfram, kereste, kafuru, kağıt, tütün, pamuklu bez, kurutulmuş mantar ve nane yağı gibi yerel ürünlerin üretimini eski düzeyine çıkararak bunları Beyaz bölgelerde büyük miktarlarda satmaya çalışmalıyız.

Beyaz bölgelerle yaptığımız ticarete tahıl, miktar açısından başlıca ihraç ürünü durumundadır. Her yıl yaklaşık olarak 3 milyon **dan** kabuklu pirinç, yani nüfusumuz 3 milyon olduğuna göre, kişi başına bir **dan**, gerekli tüketim malları karşılığında dışarıya gönderiliyor. En azından bu kadar ihracat yaptığımız açıktır. Peki, bu ticareti yapanlar kimlerdir? Bu ticaretin tümü, bizi insafsızca sömüren tüccarların elindedir. Geçen yıl Vanan ve Tayhe illerindeki köylülerden kabuklu pirinç **dan** başına elli kuruş ödeyerek satın aldılar, Gançov'da ise dört yuana sattılar ve yedi misli kâr sağladılar. Başka bir örnek verelim. 3 milyon nüfusumuzun her yıl 9 milyon yuan değerinde tuza ve 6 milyon yuan değerinde pamuklu beze ihtiyacı vardır. 15 milyon yuan tutarındaki bu ticaretin tümüyle tüccarların elinde bulunduğunu söylemeye gerek bile yoktur ve biz bu konuda şimdiye kadar hiç bir' şey yapmadık. Tüccar sömürüsü gerçekten çok büyüktür. Örneğin, Meysien'de 3,5 kilo tuzu bir yuandan satın alıyorlar ve bu tuzu, bizim bölgelerimizde yarım kilosu bir yuandan satıyorlar. Bu vurgunculuk değil de nedir? Bu durumu görmezlikten gelemeyiz Bundan böyle bu ticareti kendimiz yapmalıyız. Dış bölgelerle ticaret büromuz, bu konuda büyük bir çaba harcamalıdır.

Ekonomik inşaa tahvillerinden elde ettiğimiz 3 milyon yuana nasıl değerlendireceğiz? Bu parayı şu şekilde kullanmayı ^[sayfa 171] planladık: Bunun 1 milyonu Kızıl-Ordunun savaş harcamalarına, 2 milyonu ise sermaye olarak kooperatiflere ve Yiyecek İkmalini Düzenleme Bürosu ile Dış Ticaret Bürosuna tahsis edilecektir. Söz konusu 2 milyonun büyük kısmı, dış ticaretimizi geliştirmek, geri kalanı ise üretimi artırmak için kullanılacaktır. Amacımız sadece üretimi artırmak değil, aynı zamanda ürünlerimizi makul fiyatlarla Beyaz bölgelere satmak, ucuza aldığımız tuz ve bezi halka dağıtmak, böylece düşman ablukasını kırmak ve tüccarların sömürüsüne son vermektir. Halk ekonomisinin sürekli bir şekilde gelişmesini sağlamalı, kitlelerin yaşama koşullarını büyük ölçüde düzeltmeli,

kamu gelirlerini önemli ölçüde artırmalı ve böylece devrimci savaş ve ekonomik inşa için sağlam maddi temelleri oluşturmalıyız.

Bu, büyük bir görev, büyük bir sınıf mücadelesidir. Fakat şiddetli bir savaşın ortasında, bu görevin yerine getirilip getirilemeyeceğini kendi kendimize sormamız da gerekir. Bence yerine getirebiliriz. Söz konusu olan, Lungyen'e kadar bir demiryolu hattının inşası, hatta bugün için Gançov'a kadar bir otomobil yolunun inşası bile değildir. Tahıl ticaretinde tam bir tekel uygulanması gerektiğini ya da hükümetin, bütün tüccarları aradan çıkararak 15 milyon yuan değerindeki tüm tuz ve bez ticaretini kendi elinde toplaması gerektiğini söylemiyoruz. Söylemek istediğimiz ya da gerçekleştirmek istediğimiz bu değildir. Söylemek istediğimiz, yapmaya çalıştığımız şey, şimdilik 2 milyon yuanlık bir fona halkın yatırdığı paraları da ekleyerek işe girişmek, tarımı ve el sanatlarını geliştirerek tuz ve bez karşılığında dışarıya tahıl ve volfram satmaktır. Bunda yapmamız gereken ya da yapamayacağımız, gerçekleştiremeyeceğimiz bir şey var mıdır? Bu işe zaten şimdiden başlamış ve bazı sonuçlar da almış bulunuyoruz. Bu yıl sonbaharda alınan mahsul, geçen yılınkine göre yüzde 20 ile yüzde 25 oranında daha fazla olmuştur; bu, bizim ilk tahminimiz olan yüzde 20 oranındaki artışın da üstündedir. Et sanayisinde, tarım araçları ve kireç üretimi eski düzeyine çıkmaktadır, volfram üretimini de eski düzeyine çıkarmaya [sayfa 172] başlıyoruz. Tütün, kâğıt ve kereste üretimi yeniden gelişmeye başlamıştır. Yiyecek ikmalinin düzenlenmesi konusunda bu yıl birçok başarı elde ettik. Tuz ithalatına başlandı. İlerde daha büyük ilerlemelerin mümkün olduğu konusundaki sağlam inancımız bu başarılarla dayanmaktadır. Ekonomik inşanın şimdi mümkün olmadığını, bunun savaş sonrasına ertelenmesi gerektiğini söylemenin yanlışlığı açık değil midir?

Böylece, bugünkü aşamada ekonomik inşanın, merkezi görevimiz olan devrimci savaşa bağımlı kılınması gerektiği açıkça görülmektedir. Bugün merkezi görevimiz devrimci savaştır, ekonomik inşa- devrimci savaşa hizmet etmeli, onun etrafında gelişmeli ve ona bağımlı olmalıdır. Aynı şekilde ekonomik çalışmayı bugünkü bütün çalışmamızın merkezi olarak görmek ve devrimci savaş görevini ihmal etmek ya da ekonomik inşayı devrimci savaştan kopuk bir şekilde yürütmek de hatalı olurdu. Ekonomik inşayı bütün çalışmamızın can damarı olarak ele almamız, iç savaş sona erin-

ceye kadar mümkün olmadığı gibi gerekli de değildir. Bugün değil de, ileride yürütülebilecek olan ve yürütülmesi gereken, barış koşullarına özgü ekonomik inşa çalışmasını, iç savaş içinde yürütmeye çalışmak çılgınlıktır. Bugünün görevleri, savaşın acil olarak gerektirdiği görevlerdir. Bu görevlerden hiç biri savaştan ayrı, barış zamanında yapılacak işler değildir, hepsi savaşa hizmet etmelidir. Herhangi bir yoldaş, ekonomik inşayı savaştan bağımsız olarak sürdürmek gibi bir düşünceye sahipse, bu hatasını derhal düzeltmelidir.

Ekonomik cepheye hızla bir kampanyayı gerçekleştirmek, doğru bir önderlik ve doğru çalışma yöntemleri olmaksızın mümkün değildir. Bu da, bu konferansın çözmesi gereken önemli bir sorun olarak ortaya çıkıyor. Çünkü burada bulunan yoldaşlar yerlerine döner dönmez, yapacak bir sürü işle karşılaşacak ve kendileriyle çalışacak olan, birçok insana rehberlik etmek zorunda kalacaklardır. Özellikle kasaba ya da şehir düzeyinde ve kooperatiflerde, gıda ikmalî dairelerinde, ticaret dairelerinde ve satın alma dairelerinde [sayfa 173] çalışan yoldaşlar, doğrudan doğruya, halkı kooperatifler örgütlemek için seferber etme, yiyecek ikmalini düzenleme ve ulaşımını sağlama ve dış bölgelerle olan ticaretimizi yönetme gibi pratik çalışmalar içerisindedirler. Önderlik tarzları yanı sıra, doğru ve verimli yöntemler uygulamazlarsa, çalışmaya derhal etkilenecek, çeşitli görevler için kitle desteği kazanamayacağız ve önümüzdeki güz, kış ve ondan sonraki bahar ve yaz aylarında Merkezi Hükümetin ekonomik inşa planının tümünü gerçekleştiremeyeceğiz. İşte bu nedenlerle, yoldaşlarımızın dikkatini aşağıdaki noktalara çekmek istiyorum.

Birincisi, kitleleri çeşitli örgütsel yollarla seferber edin. Her şeyden önce, yürütme komitelerinde ve her kademedeki hükümet organlarının ekonomik ve mali bölümlerinde bulunan yoldaşlar, tahvillerin satışı, kooperatiflerin kurulması, yiyecek ikmalinin düzenlenmesi, üretimin ve ticaretin artırılması gibi çalışmalarını düzenli olarak gündemlerine almalı ve bunları tartışmalı, denetlemeli ve sonuçlarını gözden geçirmelidirler. Bundan sonra, kitle örgütleri, esas olarak da sendikalar ve yoksul köylü birlikleri harekete geçirilmelidir. Sendikalar bütün üyelerini bu ekonomik mücadelelere katılmak üzere seferber etmelidirler. Yoksul köylü birlikleri, kooperatifler inşa etmek ve sürekli olarak tahvil almak üzere kitleleri seferber

etmede güçlü dayanaklardır, bunlara ilçe ve kasaba hükümetleri tarafından canlı bir şekilde önderlik edilmelidir. Dahası, köy ya da aile toplantılarında ekonomik inşa için propaganda yapmalı, bunun devrimci savaşa nasıl bağlı olduğunu berrak bir şekilde açıklamalı ve kitlelerin geçimlerini nasıl iyileştirebileceğimizi ve mücadele için gücümüzü nasıl artıracığımızı en somut bir biçimde tartışmalıyız. Halka, tahvil satın almaları, kooperatifleri geliştirmeleri, yiyecek ikmalini düzenlemeleri, mali kaynakları sağlamlaştırılmaları ve ticareti artırmaları için çağrıda bulunmalıyız; onlardan, bu sloganlar etrafında mücadele etmelerini istemeli ve coşkularını artırmalıyız. Kitleleri seferber etmek için, çeşitli örgütsel yollara başvuramaz ve belirtilen şekilde, onların [sayfa 174] arasında propaganda yapmazsak, yani yürütme komiteleri ve her kademedeki hükümet organlarının ekonomik ve mali bölümleri ekonomik inşa çalışmasının tartışılmasına ve denetlenmesine etkin bir şekilde katılmazsa, kitle örgütlerini harekete geçirmez ve kitleler içinde propaganda toplantıları yapmazsa, hedeflerimize ulaşamayız.

İkincisi, kitleleri seferber etme yöntemlerimiz bürokratik olmamalıdır. Bürokratik önderliğe, devrimci çalışmamızın herhangi başka bir dalında olduğu kadar ekonomik inşa da izin verilemez. Hiç bir yoldaşın sevmediği berbat bürokrasi hastalığı yok edilmelidir. Bütün yoldaşların benimseyeceği yöntemler, kitlelerde yankı bulanlar olmalıdır, yani işçilerin ve köylülerin hoş karşıladıkları yöntemler olmalıdır. Bürokrasinin bir belirtisi, kayıtsızlık ya da baştan savmacılık yüzünden çalışmada gevşekliliktir. Bu olguya karşı çetin bir mücadele vermeliyiz. Buyrukçuluk da başka bir belirtidir. Görünüşe bakılırsa, buyrukçuluğu benimseyen kimseler gevşek değildir; çok çalışkanmış gibi bir izlenim uyandırmalar. Ama aslında buyrukçu yöntemlerle kurulan kooperatifler başarıya ulaşamayacaktır ve bir süre gelişiyormuş gibi görünseler bile sağlamlaştırılmaları mümkün değildir. Sonunda kitleler, onlara olan güvenlerini kaybedecek, bu da onların gelişmesine zarar verecektir. Halkın, tahvillerin ne işe yaradığını anlayıp anlamadıklarına ve ne kadar para ayırabileceklerine bakmadan, tahvil satışlarını buyrukçu bir şekilde dayatmak ve halkı keyfi bir şekilde hisse almaya zorlamak, sonunda halkın hoşnutsuzluğuna yol açacak ve iyi satış yapılmasını olanaksız kılacaktır. Buyrukçuluğu reddetmeliyiz; bizim kitleleri ikna edecek enerjik propaganda ihtiyacımız vardır; kooperatifleri geliş-

tirmeli, tahvil satışlarını artırmalı ve her türlü ekonomik seferberlik çalışmasını gerçek koşullara ve kitlelerin gerçek duygularına uygun bir şekilde yapmalıyız.

Üçüncüsü, ekonomik inşa kampanyasını genişletmek için çok sayıda kadroya ihtiyaç vardır. Bu örgütlememiz eğitmemiz ve ekonomik inşa cephesine göndermemiz gereken [sayfa 175] onlarca ya da yüzlerce insan değil, binlerce ve on binlerce insan bulmak sorunudur. Bu insanlar, ekonomi cephesinin komutanları, geniş kitleler ise askerleri olacaktır. İnsanlar sık sık kadroların azlığından yakmıyorlar. Yoldaşlar, gerçekten kadro sıkıntısı var mıdır? Kitleler içinden toprak mücadelelerinde, ekonomik mücadelelerde ve devrimci savaşta çelikleşen sayısız kadro çıkmıştır. Nasıl olur da kadroların azlığından söz edebiliriz? Bu yanlış görüşü bir kenara bırakırsanız dört bir yanınızda kadroların bulunduğunu göreceksiniz.

Dördüncüsü, bugün ekonomik inşa, sadece genel savaş görevinden değil, diğer görevlerden de koparılamaz. Topraklardaki feodal ve yarı-feodal mülkiyeti bütünüyle ortadan kaldırmak, köylülerin üretim coşkusunu artırmak ve köylü kitlelerini hızla ekonomik inşaya çekmek ancak, toprak dağıtımını kapsamlı bir şekilde denetlemekle¹⁰⁸ mümkün olacaktır. İşçilerin hayatını iyileştirmek, onları ekonomik inşaya hızla etkin bir şekilde katmak ve köylüler üzerindeki önderliklerini güçlendirmek ancak iş yasalarını kararlı bir şekilde uygulamakla mümkün olacaktır. Ancak, toprak dağıtımının denetlenmesinin yanı sıra seçimlerde ve teşhir kampanyalarında¹⁰⁹ doğru bir önderlik olursa, hükümet organlarımızı, devrimci savaşta ve ekonomik çalışma da dahil, bütün çalışmamızda daha canlı bir önderliği gerçekleştirecek şekilde güçlendirmek mümkün olacaktır. Halkın siyasi ve kültürel düzeyinin, kültür ve eğitim çalışması yoluyla yükseltilmesi de ekonomimizin geliştirilmesinde önemli bir görevdir. Kızıl Ordunun genişletilmesinin bir an bile ihmal edilmemesi gerektiğini söylemeye gerek yok. Herkes, Kızıl Ordunun zaferleri olmasaydı, ekonomik ablukanın daha da etkili olacağını görüyor. Öte yandan, ekonomik büyüme ve kitleler için daha iyi bir hayat, hiç kuşkusuz, Kızıl Ordunun genişletilmesi ve kitlelerin

¹⁰⁸ Kızıl bölgelerde, toprak devriminde toprağın gerektiği gibi dağıtılıp dağıtılmadığını denetlemek amacıyla bir kampanya açıldı.

¹⁰⁹ Teşhir kampanyaları, halkın, demokratik hükümetin görevlilerinin hatalarını ortaya serdikleri demokratik kampanyalardı.

coşkuyla cepheye koşmalarını sağlama çalışmasına büyük katkıda bulunacaktır. Özetleyecek olursak, çok önemli olan yeni ekonomik inşa görevi de dâhil olmak üzere, yukarıda sözü edilen bütün görevleri gerçekleştirir ve hepsinin devrimci [sayfa 176] savaşa hizmet etmesini sağlarsak, o zaman hiç kuşkusuz devrimci savaşta zafer bizim olacaktır. [sayfa 177]

KÖYLÜK BÖLGELERDEKİ SINIFLARI
NASIL AYIRDETMEK GEREKİR?*

Ekim 1933

I. TOPRAKAĞALARI

Toprakağası, toprağa sahip olan, çalışmayan ya da çok az çalışan ve köylüleri sömürerek yaşayan bir kimsedir. Toprak rantı, onun başlıca sömürü biçimidir; ayrıca tefecilik yapabilir, işçi çalıştırabilir, sanayi ya da ticaretle uğraşabilir. Ama köylülerden toprak rantı almak, onun başlıca sömürü biçimidir. Kamu topraklarının idaresi ve okul topraklarından¹¹⁰ kira toplanması, toprak rantı yolu-

* Mao Zedung yoldaş, bu belgeyi Ekim 1933'te, toprak devrimi çalışmasında ortaya çıkan sapmaları düzeltmek ve toprak sorununa doğru bir çözüm getirmek için yazdı. O zamanki İşçi ve Köylü Demokratik Merkezi Hükümeti bunu, köylük bölgelerdeki insanların sınıfsal durumunun belirlenmesindeki ölçütleri saptayan bir belge olarak kabul etti.

¹¹⁰ Çin'in köylük bölgelerinde çeşitli biçimde kamu toprakları vardı: Kasaba ya da ilçe hükümetine, bir klanın soy sop tapınağına, bir Budist ya da Taoist tapınağına, bir Katolik kilisesine ya da camiye ait topraklar; ya da geliri kamu hizmetlerine, örneğin kıtlık yardımına, köprü ve yol yapım ve bakımına ya da eğitime ayrılan topraklar. Uygulamada, bu gibi toprakların çoğu toprakağalarının ve zengin köylülerin denetimindeydi ve köylülerin pek azı bunların yönetiminde söz sahibiydi.

la sömürü sınıflamasına girer.

İflas etmiş bir toprağağası, çalışmayıp başkalarını dolandırarak, çalıp çırparak ya da akrabalarından ve dostlarından yardım görenek hayatını sürdürüyorsa ve sıradan bir orta köylüden daha iyi bir durumdaysa, gene toprağağası olarak sınıflandırılacaktır,

Savaşğaları, yüksek memurlar, yerel zorbalara ve müteğallibe, toprağağası sınıfının son derece insafsız üyeleri [sayfa 178] ve onun siyasi temsilcileridir. Küçük yerel zorbalara ve müteğallibeye çoğu zaman zengin köylüler arasında da rastlanır.

Toprağağalarına toprak rantını toplamada ve mülklerini idare etmede yardımcı olan, başlıca gelir kaynağı olarak toprağağalarının köylüleri sömürmesine bel bağlayan ve sıradan orta bir köylüden daha iyi durumda olan kimseler, toprağağalarıyla aynı sınıflamaya girer.

Tefeciler, başlıca gelir kaynakları tefecilik yoluyla sömürü olan ve sıradan orta köylüden daha iyi durumda bulunan kimselerdir ve toprağağalarıyla aynı sınıflamaya girerler.

II. ZENGİN KÖYLÜLER

Zengin köylü, genel olarak toprağa sahiptir. Ama bazı zengin köylüler işledikleri toprağın sadece bir bölümüne sahiptirler geri kalanını ise başkalarından kiralarlar. Diğer bazılarının ise kendilerine ait hiç toprakları yoktur ve bütün topraklarını başkalarından kiralarlar. Zengin köylü, genellikle ortalamadan daha fazla ve daha iyi üretim araçlarına, daha fazla sermayeye sahiptir ve kendisi de çalışır, ama gelirinin bir bölümü ve hatta önemli bölümü sömürüden elde edilir. Başlıca sömürü biçimi, iş gücü (uzun süreli işçi) kiralamaktır. Ayrıca, topraklarının bir bölümünü kiraya verebilir ve toprak kirası yoluyla da sömürde bulunabilir, ayrıca tefecilik yapabilir ya da sanayi ve ticaretle uğraşabilir, Zengin köylülerin çoğu aynı zamanda kamu topraklarının idaresiyle de uğraşır. Oldukça çok miktarda iyi toprağa sahip olan, toprağının bir kısmını işgücü kiralamadan kendisi işleyen, ama başka köylüleri toprak kirası, borç faizi ya da başka yollarla sömüren bir kimse de zengin köylü olarak ele alınmalıdır. Zengin köylüler düzenli bir şekilde sömürüye katılır ve birçoğu gelirlerinin büyük bölümünü sömürüden sağlarlar. [sayfa 179]

III. ORTA KÖYLÜLER

Pek çok orta köylünün toprağı vardır. Bazıları işledikleri toprağın sadece bir bölümüne sahiptir ve gerisini başkalarından kiralarlar. Diğer bazılarının ise hiç toprakları yoktur ve bütün topraklarını başkalarından kiralarlar. Hepsisi de oldukça çok sayıda tarım aracına sahiptir. Orta köylü, gelirinin tümünü ya da büyük bölümünü emeğiyle sağlar. Genel olarak başkalarını sömürmez ve az da olsa toprak kirası ve faiz ödemek zorunda olduğundan, çoğu zaman kendisi başkaları tarafından sömürülür. Ama genellikle işgücünü satmaz. Bazı orta köylüler (hali vakti yerinde orta köylüler), küçük çapta sömürde bulunurlar, ama bu onların düzenli ya da esas gelir kaynağı değildir.

IV. YOKSUL KÖYLÜLER

Bazı yoksul köylüler bir kısım toprağı ve birkaç tarım aracına sahiptirler, diğerlerinin ise hiç toprağı yoktur ama birkaç tarım aracı vardır. Genel olarak yoksul köylüler, üzerinde çalıştıkları toprağı kiralamak zorundadırlar ve toprak kirası ve borç faizi ödemek ve bir ölçüye kadar iş-güçlerini kiralamak zorunda oldukları için sömürülürler.

Genel olarak, bir orta köylünün kendi işgücünü satmaya ihtiyacı yoktur, oysa yoksul köylü işgücünün bir kısmını satmak zorundadır. Bu, orta köylüyle yoksul köylüyü birbirinden ayırt etmenin başlıca ölçütüdür.

V. İŞÇİLER

İşçinin (tarım işçisi de dâhil) genel olarak hiç toprağı ya da tarım araçları yoktur, ama bazılarının çok az miktarda toprağı ve çok az sayıda tarım araçları olabilir. İşçiler geçimlerini, [sayfa 180] bütünüyle ya da esas olarak işgüçlerini satarak sağlarlar. [sayfa 181]

EKONOMİK SİYASETİMİZ*
23 Ocak 1934

Gün geçmiyor ki, Kızıl bölgelerin tam bir çöküntü içinde oldukları söylentisi çıkmayın. Bu söylentiyi yayacak kadar utanmaz olanlar, sadece, kendi yönetimleri altındaki bölgeleri iflasın eşğine getirmiş olan Guomindang savaşağalardır. Emperyalistler ve Guomindang, Kızıl bölgeleri, şimdi bu bölgelerde ilerlemekte olan ekonomik inşa çalışmasını ve kurtuluşa kavuşmuş olan milyonlarca işçi ve köylünün sahip oldukları iyi yaşama koşullarını yok etmek için uğraşmaktadırlar. Bu amaçla şimdiye kadar, askeri “kuşatma ve bastırma” harekâtları için gerekli kuvvetleri örgütlemenin yanı sıra, insafsız bir ekonomik abluka siyaseti izlemişlerdir. Fakat biz de, geniş kitlelere ve Kızıl Orduya önderlik ederek, sadece düşmanın “kuşatma ve bastırma” harekâtlarını birbiri ardı sıra bozguna uğratmakla kalmadık; aynı zamanda bu düşmanca ekonomik ablukayı kırmak amacıyla, ekonomik inşanın gerektirdiği bütün çalışmalarını da gücümüz yettiği ölçüde sürdürdük. Bu alanda da birbiri ardı sıra birçok başarı sağladık.

Ekonomik siyasetimize yön veren ilke, ekonomik inşa için gerekli bütün çalışmalarını gücümüz yettiği ölçüde sürdürmek ve eko-

* Bu rapor, Mao Zedung yoldaş tarafından Ocak 1934'te Ciangsi Eyaletinde Ruycin'de toplanan İşçi ve Köylü Temsilcileri 2. Milli Kongresine sunulmuştur.

nomik kaynaklarımızın dağılımını savaş çabalarımız üzerinde yoğunlaştırmak, aynı zamanda halkın yaşama koşullarını mümkün olduğu kadar iyileştirmek, [sayfa 182] ekonomik alanda işçi-köylü ittifakını sağlamlaştırmak, proletaryanın köylülüğe önderlik etmesini sağlamak ve ekonomide devlet sektörünün özel sektör üzerinde önderliğini gerçekleştirmeye çalışarak ileride sosyalizme geçişin ön koşullarını yaratmaktır.

Yürütmekte olduğumuz ekonomik inşanın odak noktası, tarım ve sanayi üretimini artırmak, dış bölgelerle olan ticaretimizi geliştirmek ve kooperatifleri geliştirmektir.

Kızıl bölgelerde tarım, gözle görülür bir şekilde ilerlemektedir. 1932 yılıyla karşılaştırıldığında, 1933 yılında tarımsal üretim Güney Ciangsi ve Batı Fucien'de yüzde 15, Fucien-Çeciang-Ciangsi sınır bölgesinde ise yüzde 20 artmıştır. Sicuan-Şensi sınır bölgesinde iyi bir mahsul alınmıştır. Bir Kızıl bölge kurulduktan sonra, tarım üretimi genellikle ilk bir-iki yıl içinde düşmektedir.¹¹¹ Fakat toprak yeni -den dağıtıldıktan, mülkiyet sorunu çözüldükten ve biz üretimi özendirmeye başladıktan sonra, köylü kitleleri daha büyük bir gayretle çalışmakta ve üretim yeniden artmaktadır. Bugün bazı yerlerde tarım üretimi devrim öncesi düzeyine ulaşmış, hatta bu düzeyi aşmıştır. Bazı yerlerdeyse sadece, devrimci ayaklanmalar sırasında ekilmeyen toprakların yeniden işlenmesine başlamakla kalmamış, daha önceleri hiç ekilmeyen yeni topraklar da tarıma elverişli hale getirilmiştir. Birçok yerde, köylerdeki işgücünün kullanılmasını düzenlemek için karşılıklı yardım grupları ve çift sürme ekipleri¹¹², çift

¹¹¹ Bir Kızıl bölge kurulduktan sonra ilk bir-iki yıl içinde tarım üretiminde genellikle bir düşüş olmaktadır. Bunun başlıca nedeni, toprak mülkiyeti sorununun henüz çözülmemiş ve toprağın yeniden dağıtım sırasında yeni ekonomik düzenin tamamen kurulmamış olması ve bunun sonucunda köylülerin dikkatlerini henüz tamamen üretime verememeleriydi.

¹¹² Bireysel tarıma dayanan karşılıklı yardım grupları ve çift sürme ekipleri, Kızıl bölgelerdeki köylüler tarafından, işgücünü daha iyi örgütleyerek üretimi kolaylaştırmak için kurulmaktaydı. Bu grupların üyeleri, gönüllü katılma ve karşılıklı yarar ilkesi temelinde, birbirleri için eşit ölçüde çalışmaktaydılar ya da bir kimse başkasından gördüğü yardıma çalışmasıyla aynı oranda karşılık veremiyorsa, aradaki farkı para olarak ödemekteydi. Bu karşılıklı yardım dışında, ekipler, Kızıl Ordu askerlerinin ailelerine yardım etmeye öncelik tanımakta ve kimsesiz ihtiyarlar için iş sırasında yenen yemek dışında herhangi bir ücret almadan çalışmaktaydılar. Bu yardımlaşma önlemleri, üretime büyük ölçüde yardımcı oldukları ve makul bir temel üzerinde yürütüldükleri için kitlelerin sıcak desteğini kazandı.

öküzü sıkıntısına çare bulmak için de kooperatifler, örgütlenmiştir. Bunlardan başka, çok sayıda kadın da üretime katılmaktadır. Bunların hiç biri Guomindang zamanında gerçekleştirilemezdi. O zaman topraklar toprakağalarının elinde olduğu için, köylüler ne bu toprakları geliştirmeye istekliydiler, ne de ellerinde bunu yapabilmek için gerekli araçlar vardır. Ancak toprağı köylülere dağıttığımızdan ve üretimi özendirip ödüllendirdiğimizden beri, köylüler canla başla çalışmaya sarılmış ve üretimde büyük başarılar elde edilmiştir. Bugünkü koşullarda tarımın ekonomik inşamızda birinci sırayı aldığına işaret etmek gerekir; gerek en önemli sorunumuz olan yiyecek sorunu, [sayfa 183] gerekse kumaş, şeker, kâğıt ve diğer ihtiyaç maddelerinin yapımında gerekli olan keten, kenevir, şeker kamışı ve bambu gibi hammaddeleri elde etme sorununu tarım sayesinde çözmekteyiz. Ormanların korunması ve çiftlik hayvanlarının sayısının artırılması da, tarımın önemli bir parçasını meydana getirmektedir. Küçük köylü ekonomisi çerçevesi içinde de, belirli önemli tarım ürünlerinin üretimiyle ilgili uygun planların yapılması ve köylülerin bunları gerçekleştirmeye çalışmak için seferber edilmeleri hem mümkün hem de gereklidir. Bu konuyla daha yakından ilgilenmeli ve bu uğurda daha büyük çabalar harcamalıyız. İşgücü, çift öküzleri, gübre, tohum ve sulama gibi üretimin güç ve temel sorunlarının çözümünde köylülere etkin bir biçimde önderlik etmeliyiz. Bununla ilgili olarak temel görevimiz, işgücünün örgütlü bir biçimde kullanılmasını düzenlemek ve kadınların tarım işlerinde çalışmasını teşvik etmektir. İşgücü sorununu çözmek için alınması gereken önlemler, karşılıklı yardım grupları ile çift sürme ekiplerinin örgütlenmesi ve işin çok olduğu, ilkbahar ve yaza rastlayan toprağı sürme mevsimi boyunca köylük bölgelerde yaşayan herkesin yardımcı olmaya teşvik ve seferber edilmesidir. Bir başka önemli sorun da, köylülerin büyük bir kısmının (yüzde 25 kadarının) çekmekte olduğu çift öküzü sıkıntısıdır. Öküzü olmayan köylüleri, ortaklaşa kullanmak üzere ve satın alınmasına gönüllü olarak katılma yoluyla öküz satın almaya teşvik ederek çift öküzü kooperatiflerinin kurulmasına önem vermeliyiz. Tarımın can damarı olan sulama ile de yakından ilgilenilmelidir. Devlet çiftlikleri ya da kolektif çiftlikler sorununu elbette henüz ele alamayız. Ancak tarımın geliştirilmesini teşvik etmek amacıyla acil olarak çeşitli yerlerde küçük deneme çiftlikleri kurmak, tarımsal araştırma okulları ve tarım ürünleri sergileri açmak gerek-

mektedir.

Düşman ablukası, mallarımızı kendi bölgelerimiz dışında pazarlamayı güçleştirmiştir. Kızıl bölgelerdeki el sanatları sanayisinin birçok dalında, özellikle de tütün işleme ve kâğıt yapımında, üretimde bir düşüş olmuştur. Fakat [sayfa 184] mallarımızı dışarıya göndermede karşılaştığımız zorlukların aşılması tümüyle olanaksız değildir. Ayrıca bölgelerimizdeki kitlelerin talebinden dolayı geniş bir pazara da sahibiz. Öncelikle kendi ihtiyaçlarımızı karşılamak, ikinci olarak da dış bölgelerle ticaret yapmak için el sanatlarını ve belirli bazı sanayi dallarını sistemli bir çalışmayla eski düzeylerine getirmeli ve geliştirmeliyiz. Son iki yıl içinde ve özellikle de 1933'ün ilk yarısından bu yana, birçok el sanatı ve birkaç sanayi dalı, bunlara göstermeye başladığımız önem ve halkın kurduğu üretici kooperatiflerinin giderek gelişmesi sonucunda yeniden gelişmeye başlamıştır. Bu alanlar içinde en önemlileri, tütün, kâğıt, volfram, kafuru, tarım araçları ve gübrelerdir (kireç gibi). Bunlardan başka, içinde bulunduğumuz koşullarda kendi pamuklu bez, ilaç ve şeker ihtiyacımızı karşılamayı da ihmal etmemeliyiz. Fucien-Çeciang-Ciangsi sınır bölgesinde, kâğıt yapımı, kumaş yapımı ve şeker elde edilmesi gibi daha önce var olmayan bazı sanayi dalları kurulmuştur ve bunlar iyi çalışmaktadır. Tuz kıtlığını gidermek için güherçileden tuz çıkartılmaya başlanmıştır. Sanayiye ayakta tutabilmek için, uygun bir planlama gerekmektedir. Dağınık bir el sanatları sanayisiyle, ayrıntılı ve kapsamlı, bir planlama yapmak elbette ki mümkün değildir. Ancak en başta devlet ve kooperatif işletmeleri olmak üzere, belirli bazı önemli işletmeler için oldukça ayrıntılı üretim planları yapmak mutlaka gereklidir. Devlet ve kooperatif sanayi işletmelerinin her biri, en baştan itibaren hammadde üretimi ve gerek, düşman bölgelerindeki gerekse kendi bölgelerimizdeki pazarlama olanakları konusunda doğru tahminler yapmaya dikkat etmelidirler.

Bugünkü durumda, özel dış ticareti plana uygun olarak örgütlememiz ve belirli temel maddelerin ticaretini, örneğin tuz ve pamuklu kumaş ithalatını, tahıl ve volfram ihracatını ve kendi bölgelerimiz içinde tahıl ikmalinin düzenlenmesini devletin doğrudan ele alması özellikle gereklidir. Bu yönde bir çalışma ilk olarak Fucien-Çeciang-Ciangsi sınır bölgesinde yapıldı ve 1933 ilkbaharında da [sayfa 185] Merkezi Bölgede bir çalışmaya başlandı. Dış Ticaret Bürosunun ve diğer kurumların kurulmasıyla bu konuda ilk başarılar

elde edilmiştir.

Ekonomimiz, devlet işletmeleri, kooperatif işletmeleri ve özel işletmeler olmak üzere üç sektörden meydana gelmektedir.

Bugün için, devlet işletmeleri, mümkün ve zorunlu olanla sınırlıdır. Devletin yönettiği sanayi ve ticaret büyümeye başlamıştır ve bunların önünde sınırsız gelişme olanakları bulunmaktadır.

Ekonominin özel sektörüne gelince, bunu engellemeyecek, hatta hükümetimizin koyduğu yasal sınırları çiğnemediği sürece, özel sektörü ilerletecek ve teşvik edeceğiz. Çünkü bugünkü aşamada özel teşebbüsün gelişmesi devletin ve halkın çıkarları açısından zorunludur. Özel teşebbüsün bugün ağır basmakta olduğunu ve kaçınılmaz olarak daha oldukça uzun bir süre ekonomi içinde hâkim bir yer kaplamaya devam edeceğini söylemeye bile gerek yok. Bugün Kızıl bölgelerdeki özel işletmeler, küçük çaplı işletmelerdir.

Kooperatif işletmeleri hızla büyümektedir. Ciangsi ve Fucien'deki on yedi il için Eylül 1933'te verilen rakamlara göre, değişik türden toplam 1423 kooperatif bulunmaktadır ve bunların toplam sermayesi 300 bin yuanın üzerindedir. Tüketici kooperatifleri ve tahıl kooperatifleri listenin başında yer almakta, bunları üretici kooperatifleri izlemektedir. Kredi kooperatifleri daha yeni çalışmaya başlamıştır. Kooperatif ve devlet işletmeleri arasında eşgüdüm sağlandıktan ve bunlar uzun bir süre büyümeye devam ettikten sonra, ekonomimizde muazzam bir güç haline gelecek, giderek özel sektör üzerinde üstünlük kazanacak ve ona önderlik edeceklerdir. Bu yüzden devlet işletmelerinin mümkün olduğu kadar geliştirilmesi ve kooperatif işletmelerinin de yaygın bir şekilde geliştirilmesi, özel teşebbüsün gelişmesinin teşvik edilmesiyle el ele yürümelidir.

Devlet işletmelerini geliştirmek ve kooperatiflere yardım etmek için, kitlelerin desteğiyle 3 milyon yuan değerinde ^[sayfa 186] ekonomik inşaa tahvili çıkardık. Bu şekilde kitlelerin gücüne dayanmak, bugün ekonomik inşaa için gerekli mali kaynakların bulunması sorununun biricik çözüm yoludur.

Gelirlerimizi ekonomiyi geliştirmek yoluyla, artırmak, mali siyasetimizin temel ilkelerinden biridir. Bu siyaset daha şimdiden Fucien-Çeciang-Ciangsi sınır bölgesinde gözle görülür sonuçlar vermiştir ve Merkezi Bölgede de bu yönde gelişmeler görülmeye başlanmıştır. Bu ilkeyi titiz bir şekilde, uygulamak, mali ve ekonomik örgütlerimizin görevidir. Bu konuyla ilgili olarak, devlet bankasının

para basmasının öncelikle ekonomik gelişmenin ihtiyaçlarına dayanmasına, salt mali ihtiyaçlara ise sadece ikincil derecede bağlı olmasına çok dikkat etmeliyiz.

Hükümet harcamalarımıza yön veren ilke, tutumluluk olmalıdır. Bütün yönetim görevlilerine, yolsuzluk ve savurganlığın çok büyük suçlar olduğu kavratılmalıdır. Yolsuzluk ve savurganlığa karşı açtığımız kampanyalarda daha şimdiden bazı sonuçlar elde edilmiştir, ancak bu konuda daha fazla çaba harcamak gerekmektedir. Her kuruluşun, savaş çabalarımız, devrimci davamız ve ekonomik inşamız için tasarruf edilmesi ilkesi, muhasebe sistemimize rehberlik etmelidir. Devlet gelirlerini harcama yöntemlerimiz, Guomindang'ın yöntemlerinden kesinlikle farklı olmalıdır.

Ülkenin ekonomik bakımdan bir felaketin içine düştüğü bir sırada, yüz milyonlarca insan açlık ve soğğun getirdiği korkunç zorluklarla pençeleşirken, bölgelerimizdeki halk hükümeti bütün bu güçlüklerle karşın devrimci savaş uğrunda, milletin çıkarları uğrunda ekonomik inşayı sebatla ve hızla yürütmektedir. Durum gayet açıktır; ancak emperyalizmi ve Guomindang'ı yenilgiye uğratarak ve planlı ve örgütlü bir biçimde ekonomik inşayı gerçekleştirerek, bütün Çin halkını bu görülmemiş felaketten kurtarabiliriz. [sayfa 187]

KİTLELERİN REFAHIYLA İLGİLENİN,
ÇALIŞMA YÖNTEMLERİNE DİKKAT EDİN*
27 Ocak 1934

Yoldaşların tartışmalar sırasında gereken önemi vermedikleri ve üzerinde durulması gerektiğine* inandığım iki sorun var.

Birinci sorun, kitlelerin refahıyla ilgilidir.

Bugün merkezi görevimiz, geniş kitleleri devrimci savaşa katılmaya seferber etmek, böyle bir savaşla emperyalizmi ve Guomindang'ı devirmek, devrimi bütün ülkeye yaymak ve emperyalizmi Çin'den kovmaktır. Bu merkezi göreve yeteri kadar önem vermeyen bir kimse, iyi devrimci kadro değildir. Eğer yoldaşlarımız bu görevi gerçekten kavıyor ve devrimin ne pahasına olursa olsun bütün ülkeye yayılması gerektiğini anlıyorlarsa, o zaman geniş kitlelerin acil çıkarları ve refahı sorununu hiç bir şekilde gözardı etmemeli ya da küçümsememelidirler. Çünkü devrimci savaş kitlelerin savaşıdır; ancak kitleler seferber edilerek ve onlara dayanılarak yürütülebilir.

* Bu yazı, Ocak 1934'te Ciangsi Eyaletinde Ruycin'de toplanan İşçi ve Köylü Temsilcileri 2. Milli Kongresinde Mao Zedung yoldaş tarafından yapılan kapanış konuşmasının bir bölümüdür.

Eğer halkı, sadece savaşı yürütmek için seferber eder ve başka hiç bir şey yapmazsak, düşmanı yenmeyi başarabilir miyiz? Elbetteki hayır. Eğer kazanmak istiyorsak, daha pek çok şey yapmamız gerekir. Köylülerin toprak mücadelesine önderlik etmeli ve onlara toprak dağıtmalıyız; onların [sayfa 189] çalışma şevkini yükseltmeli ve tarım üretimini artırmalıyız; işçilerin çıkarlarını korumalı; kooperatifler kurmalı; dış bölgelerle ticareti geliştirmeli ve kitlelerin karşılaştıkları sorunları, yani yiyecek, giyecek, konut, yakacak, pirinç, yemeklik yağ ve tuz, hastalık ve sağlık, evlenme gibi sorunları çözmeliyiz. Kısacası kitlelerin günlük hayatındaki bütün pratik sorunlara önem vermeliyiz. Eğer bu sorunlarla ilgilenir, bunları çözer ve kitlelerin ihtiyaçlarını karşılırsak, kitlelerin refahını gerçekten sağlarız ve onlar da gerçekten bizim yanımızda saf tutar ve bizi içtenlikle desteklerler. Yoldaşlar, o zaman onları devrimci savaşa katılmak üzere harekete geçirebilir miyiz? Elbetteki geçirebiliriz.

Oysa kadrolarımızdan bazılarında görülen eğilim şudur; Onlar sadece Kızıl Ordunun genişletilmesinden, ulaşım birliklerinin büyütülmesinden, toprak vergisinin toplanmasından ve tahvil satışından söz etmektedirler; diğer sorunlara gelince, bunları ne tartışmakta ne de bunlara ilgi duymaktadırlar, hatta bu sorunları bütünüyle yok saymaktadırlar. Örneğin, Tingçov Şehir Yönetiminin sadece Kızıl Ordunun genişletilmesi ve ulaşım birlikleri için kitlelerin seferber edilmesiyle uğraştığı, kitlelerin refahıyla ilgili sorunlara ise en ufak bir ilgi göstermediği dönemler oldu. Tingçov şehri halkının yakacak odunu yoktu, kapitalistler istifçilik yaptıği için piyasada tuz bulunmuyordu, bazılarının başlarını sokacak evi yoktu ve pirinç hem kıt hem de pahalıydı. Bunlar, Tingçov'daki halk kitlelerinin pratik sorunlarıydı ve onlar bu sorunların çözümü konusunda sabırsızlıkla bizden yardım beklemekteydiler. Fakat Tingçov Şehir Yönetimi bu sorunlardan hiç birini ele almadı. İşte bu yüzden, şehirde yeni işçi ve köylü temsilcileri meclisi seçildiği zaman, meclisin ilk birkaç toplantısında kitlelerin refahıyla ilgili sorunlar bütünüyle yok sayılarak sadece Kızıl Ordunun genişletilmesi ve ulaşım birlikleri için kitlelerin seferber edilmesi konuları tartışılınca, yüz ya da daha fazla temsilci toplantılara katılmakta isteksiz davrandı ve bunun sonucunda meclis toplanamaz hale geldi. Sonuçta, Kızıl Ordunun [sayfa 190] genişletilmesi ve ulaşım birlikleri için kitlelerin seferber edilmesi konularında da çok az şey yapılabildi. Birinci sorun

buydu.

Yoldaşlar! İki örnek kasaba hakkında dağıtılan broşürleri herhalde okumuşsunuzdur. Oralarda durum tamamen farklıdır. Ciangsi'deki Çangang kasabasından¹¹³ ve Fucien'deki Caysi kasabasından¹¹⁴ Kızıl Orduya katılanların sayısının çokluğuna bakın! Çangang'da genç erkek ve kadınların yüzde 80'i Kızıl Orduya katılmıştır; bu oran Caysi'de yüzde 88'dir. Buralarda büyük miktarda tahvil satışı da olmuştur. Nüfusu 1500 kişi olan Çangang'da 4500 yuan değerinde tahvil satılmıştır. Diğer alanlarda da çok şey yapılmıştır. Bunların nedeni nedir? Birkaç örnek, durumu açıklığa kavuşturacaktır. Çangang'da yoksul bir köylünün evinde bir buçuk odanın tahrip olmasına yol açan bir yangın çıkınca, kasaba yönetimi, bu köylüye para yardımı yapmaları için kitlelere çağrıda bulundu. Başka bir örnek de, acılıktan ölmek üzere olan üç kişiye kasaba yönetiminin ve karşılıklı yardım derneğinin derhal pirinç vermesidir. Geçen yaz görülen kıtlık sırasında, kasaba yönetimi kitlelerin bu derdine çare bulmak için, 200 liden daha uzakta bulunan Gonglu ilinden¹¹⁵ pirinç temin etti. Caysi'de de benzer şekilde çok başarılı bir çalışma yapıldı. Bu şekilde davranan kasaba yönetimleri bize gerçekten örnek olmaktadır. Onlar, bürokratik önderlik yöntemlerine sahip olan Tingçov Şehir Yönetiminden tamamen farklıdır. Çangang ve Caysi kasabalarını örnek almalı, Tingçov şehrindekiler gibi bürokratik önderlere ise karşı çıkmalıyız.

Toprak ve işgücü sorunlarından yakacak, pirinç, yemeklik yağ ve tuza varana dek kitlelerin refahıyla ilgili bütün konulara yakın bir ilgi göstermemizi bu kongreye ciddiyetle öneriyorum. Kadınlar toprağı sürmeyi ve tırmık çekmeyi öğrenmek istiyorlar. Onlara bunu öğretmek için kimi bulabiliriz? Çocuklar okula gitmek istiyorlar. İlkokullar açtık mı? Şuradaki tahta köprü çok dardır ve üstünden geçenler aşağıya düşebilirler. Köprüyü onarmamız gerekmez mi? Birçok kimse çiban ve başka hastalıklardan acı [sayfa 191] çekiyor. Bu konuda ne yapacağız? Kitlelerin refahını ilgilendiren bu gibi sorun-

¹¹³ Çangang kasabası, Ciangsi Eyaletinde Singguo ilindedir.

¹¹⁴ Caysi kasabası, Fucien Eyaletinde Şanhang ilindedir.

¹¹⁵ Gonglu ili o zaman Ciangsi'deki Kızıl bölgede bulunmaktaydı ve Cian ilinin güneydoğusundaki Dunggu kasabası ilin merkeziydi. Bu ile, Kızıl Ordunun 3. Kolordu Komutanı olan ve 1931 Ekininde burada hayatını feda eden Huang Gonglu yoldaşın ismi verilmişti.

ların tümünü gündemimize olmalıyız. Bu sorunları tartışmalı, kararlar alıp bunları uygulamalı ve nasıl uygulandıklarını denetlemeliyiz. Kitleleri, onların çıkarlarını temsil ettiğimize, hayatlarımızı onların hayatlarıyla sıkıca birleştirmiş olduğumuza ikna etmeliyiz. Kitlelerin bu noktalardan hareket ederek, ortaya koymuş olduğumuz daha ileri görevleri, devrimci savaş görevlerini kavrayacak düzeye ulaşmalarına yardımcı olmalı ve böylece devrimi destekleyip bütün ülkeye yaymalarını, siyasi çağrılarımıza gerekli tepkiyi göstermelerini ve devrimin zaferi için sonuna kadar mücadele etmelerini sağlamalıyız. Çangang'da kitleler "Komünist Partisi gerçekten iyi! Bizim için her şeyi düşünmüş" demektedirler. Çangang kasabasındaki yoldaşlar hepimize örnek olmaktadır; onlar hayran olunacak kişilerdir. Savaş seferberliği için yaptıkları çağrıları destekleyen geniş kitlelerin gerçek sevgisini kazanmışlardır. Kitlelerin desteğini kazanmak istiyor muyuz? Onlardan bütün güçlerini cepheye vermelerini istiyor muyuz? Eğer bunları istiyorsak, onlarla birlikte olmalı, coşku ve inisiyatiflerini harekete geçirmeli, onların refahıyla ilgilenmeli, çıkarları için ciddiyet ve içtenlikle çalışmalı ve üretimde ve günlük hayatta karşılaştıkları bütün sorunları -tuz, pirinç, konut, giyecek, doğum vb. sorunlarını çözmeliyiz. Böyle yaparsak, kitleler bizi mutlaka destekleyecek ve devrimi, en değerli varlıklarını, bizzat kendi hayatları olarak görecektirler. Guomintang'ın Kızıl bölgelere saldırmaması halinde, Guomintang'la sonuna kadar savaşacaklardır. Bu konuda kuşkuyla yer olamaz; çünkü düşmanın birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü "kuşatma ve bastırma" harekâtlarını ezmiş olduğumuz açık bir gerçek değil midir? Guomintang, şimdi can havliyle, yıkılmaz kaleler olarak gördüğü "kaplumbağa kabukları"nı inşa ederek bu koruganlarda mevzilenmeye dayanan bir savaş siyaseti¹¹⁶ izlemektedir. Yoldaşlar! Bunlar gerçekten yıkılmaz kaleler midir? Hiç de değil! Feodal imparatorların binlerce yıl boyunca için-

¹¹⁶ Kızıl bölgelerin çevresinde koruganların inşa edilmesi, 1933 Temmuzunda Ciangsi Eyaletinde Luşan'da toplanan askeri konferansta, Çan Kayşek tarafından beşinci "kuşatma ve bastırma" harekâtı için yeni bir askeri taktik olarak saptanmıştır. 1934 Ocak ayı sonuna kadar Ciangsi Eyaletinde toplam olarak aşağı yukarı 2900 korugan inşa edildi. Daha sonra Japon saldırganları da, Sekizinci Yol Ordusuna ve Yeni Dördüncü Orduya karşı aynı taktiği uyguladılar. Tecrübeler, koruganlardan yararlanma şeklindeki karşı-devrimci taktiğin, Mao Zedung yoldaşın halk savaş stratejisine bağlı kalınarak tamamen boşa çıkartılıp yenilgiye uğratılabileceğini ortaya koymuştur.

de yaşadıkları sarayları düşünün, bunlar surları [sayfa 192] ve hendekleriyle güçlü görünmüyorlar mıydı? Buna karşın, kitleler ayaklanınca birbiri ardı sıra yerle bir oldular. Rus çarı dünyanın en zalim hükümdarlarından biriydi; ama proletarya ve köylülük devrim için ayaklanınca, Rus çarından geriye ne kaldı? Hiç bir şey! Ya onun yıkılmaz kaleleri? Hepsi yerle bir edildi. Yoldaşlar! Gerçekten yıkılmaz olan kale nedir? Kitlelerdir, devrimi gerçekten ve içtenlikle destekleyen ve milyonlarca ve milyonlarca halktır. Ne olursa olsun hiç bir gücün ezemeyeceği gerçekten yıkılmaz kale, işte budur. Karşı-devrim bizi ezemez; aksine biz onu ezeceğiz. Milyonlarca halkı, devrimci hükümetin etrafında toplayarak ve devrimci savaşımızı genişleterek karşı-devri-mi tamamen yok edecek ve bütün Çin'i ele geçireceğiz.

İkinci sorun, çalışma yöntemlerimizle ilgilidir.

Biz, kitlelerin hayatının olduğu gibi, devrimci savaşın da önderleri ve örgütleyişleriyiz. Devrimci savaş örgütlemek ve kitlelerin yaşama düzeyini yükseltmek, başlıca iki görevimizdir. Bu konuyla ilgili olarak, çalışma yöntemleri gibi ciddi bir sorunla karşı karşıya bulunmaktayız. Görevleri saptamak yetmez, aynı zamanda bunları yerine getirmek için uygulanması gereken yöntemler sorununu da çözmek zorundayız. Eğer görevimiz bir ırmağı geçmek ise, bunu köprü ya da sandal olmadan yapamayız. Köprü ya da sandal sorununu çözmeden ırmağı geçmekten söz etmek boştur. Yöntem sorununu çözmeden, görev hakkında konuşmak yararsızdır. Eğer Kızıl Orduyu genişletme çalışmasına önderlik etmeye önem vermez ve yöntemlerimize özel bir dikkat göstermezsek, "Kızıl Orduyu genişletelim" sözünü bin defa da tekrar etsek, bu görevi hiç bir zaman başaramayız. Eğer görevleri yerine getirme yöntemlerine ilgi göstermeden, bürokratik çalışma yöntemleriyle mücadele edip pratik ve somut yöntemler benimsemeyen ve buyrukçu yöntemleri bir kenara bırakıp sabırla ikna yöntemini benimsemeyen sadece görevleri saptamakla yetinirsek diğer alanlardaki, örneğin toprak dağıtımının denetlenmesinde ekonomik inşada, kültür ve eğitimde ya da yeni bölgelerde ve sınırlarımızın dışındaki bölgelerde yürüttüğümüz çalışmalarındaki [sayfa 193] görevlerimizi de başaramayız.

Singguo'daki yoldaşlar çok iyi bir çalışma yapmışlardır ve örnek işçiler olarak övgüyü hakketmektedirler. Kuzeydoğu Ciangsi'deki yoldaşlar da aynı şekilde iyi bir çalışma yapmışlardır ve onlar

da örnek işçilerdir. Her iki bölgedeki yoldaşlar da, kitlelerin refahı sorununu devrimci savaş sorunuyla birleştirerek, devrimci çalışma yöntemleri ve devrimci görevlerin başarılanması sorunlarını birlikte çözmektedirler. Onlar, sorunları büyük bir dikkatle çözerek ve devrimci sorumluluklarını ciddiyetle üstlenerek titiz bir şekilde çalışmaktadırlar; onlar, hem devrimci savaş hem de kitlelerin refahının sağlanmasını başarılı bir şekilde örgütlemekte ve yönetmektedirler. Yoldaşlarımız, Fucien Eyaletindeki Şanhang, Çangting ve Yungding illerinin bazı kısımlarında; Siciang'da ve Güney Ciangsi Eyaletindeki diğer bölgelerde; Hunan-Ciangsi sınır bölgesindeki Çaling, Yungsin ve Cian illerinin bazı kısımlarında; Hunan-Hubey-Ciangsi sınır bölgesindeki Yangsin ilinin bazı kısımlarında; Ciangsi Eyaletinin diğer birçok ilindeki bölge ve kasabalarla, doğrudan merkezi hükümetimizin yönetimi altında bulunan Ruycin ilinde ve diğer yerlerdeki çalışmalarında da ilerlemeler kaydetmişler ve övgüyü hak etmişlerdir.

Önderliğimiz altındaki bütün bölgelerde, kuşkusuz, kitlelerin içinden çıkmış birçok etkin kadro ve mükemmel yoldaşımız bulunmaktadır. Bu yoldaşlar, çalışmalarımızın zayıf olduğu yerlerde yardımcı olmak ve henüz başarılı bir çalışma yürütmeyen yoldaşlara yardım etmekle sorumludurlar. Büyük bir devrimci savaşın içinde bulunmaktayız; düşmanın büyük çaptaki “kuşatma ve bastırma” harekâtlarını ezmek ve devrimi ülkenin her yanına yaymak zorundayız. Bütün devrimci kadrolara çok büyük sorumluluk düşmektedir. Bu kongreden sonra, çalışmalarımızı geliştirmek için etkili önlemler almamız. İleri bölgeler daha da ileri bir hale gelmeli, geri bölgeler ise ileri bölgelere yetişmelidir. Çahgang gibi binlerce kasaba ve Singguo gibi birçok il yaratmalıyız. Bunlar bizim kalelerimiz olacaktır. Bu kalelerden çıkarak, düşmanın “kuşatma ve bastırma” harekâtlarını ^[sayfa 194] ezmek ve ülke çapında emperyalizmin ve Guomintang'ın hâkimiyetini devirmek yolunda ilerleyeceğiz. ^[sayfa 195]

JAPON EMPERYALİZMİNE KARŞI
TAKTİKLER ÜZERİNE*
27 Aralık 1935

BUGÜNKÜ SİYASİ DURUMUN ÖZELLİKLERİ

Yoldaşlar! Siyasi durumda artık büyük bir değişiklik olmuştur. Partimiz bu değişen durumun ışığında görevlerini saptamış bulunuyor.

Bugünkü durum nedir?

Bugünkü durumun başlıca özelliği, Japon emperyalizminin Çin'i bir sömürge haline getirmek istemesidir.

* Bu rapor, Mao Zedung yoldaş tarafından Kuzey Şensi'de bulunan Vayaobao'da, Merkez Komitesi Siyasi Bürosunun 1935 Aralığındaki toplantısından sonra yapılan Parti eylemcileri konferansında okunmuştur. Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi tarafından düzenlenen toplantıların en önemlilerinden biri olan bu toplantıda, Çin milli burjuvazisinin Japonya'ya karşı ortak mücadelede işçi ve köylülerin bir müttefiki olamayacağı konusundaki Parti içindeki hatalı görüş eleştirildi ve milli birleşik cephenin taktikleri saptandı. Siyasi Büronun kararları temelinde Mao Zedung yoldaş, Japonya'ya karşı direnilmesi koşuluyla milli burjuvazi ile yemden bir milli birleşik cephe kurulmasının mümkün ve önemli olduğunu ayrıntılı bir şekilde açıkladı. Bu birleşik cepheye Komünist Partisinin ve Kızıl Ordunun oynayacağı önder rolün belirleyici önemi üzerinde durdu. Çin devriminin uzun süreli niteliğine işaret etti ve Parti içinde öteden beri var olan ve Parti ile Kızıl. Ordunun İkinci Devrimci İç Savaş sırasında uğradığı ciddi yenilgilerin temel nedeni olan, devrime karşı dar görüşlü, kapalı-kapıcı ve aceleci bir tutum takınmak eğilimini eleştirdi. Aynı zamanda Cen Dusiu'nun sağ oportünizminin sonucu olarak devrimin 1927'de yenilgiye uğramasından çıkan tarihi derse Partinin dikkatini çekti ve Çan Kayşek'in kaçınılmaz olarak devrimci güçleri baltalamaya çalışacağını gösterdi. Böylece Partinin yeni durumda sorunları berrak bir şekilde görmesini ve Çan Kayşek'in sayısız entrikalarına ve pek çok silahlı saldırısına karşın devrimin güçlerinin kayıp vermemesini sağladı. Merkez Komitesi Siyasi Bürosunun 1935 Ocakında Guycov Eyaletindeki Zunyi'de yapılan

Hepimizin bildiği gibi yüz yıla yakın bir süredir Çin, birçok emperyalist devletin ortak boyunduruğu altında bulunan yan-sömürge bir ülke olmuştur. Çin halkının emperyalizme karşı mücadelesi ve emperyalist devletlerarasındaki çatışmalar sayesinde Çin, yan-bağımsız bir durumda kalmayı başarabilmiştir. Birinci Dünya Savaşı Japon emperyalizmine bir süre için Çin'e tek başına hâkim olma fırsatını [sayfa 196] sağladı. Ancak Çin'i Japonya'ya teslim eden baş antlaşması ve o zamanın baş haini Yuan Şikay¹¹⁷ tarafından imzalanılan Yirmi Bir Talep¹¹⁸, Çin halkının Japon emperyalizmine karşı mücadelesi ve diğer emperyalist devletlerin müdahalesi sonucun-

genişletilmiş bir oturumunda, önceki "sol" oportünist önderliğin yerine başında Mao Zedung yoldaşın bulunduğu yeni bir Merkez Komitesi önderliği getirildi. Bununla birlikte bu toplantı, Kızıl Ordunun Uzun Yürüyüşü sırasında yapıldığından sadece en acil askerî sorunlar ve Merkez Komitesinin Sekreterliği ile Devrimci Askeri Komisyonunun örgütlenmesi konularında karar vermekle sınırlı kaldı. Ancak Uzun Yürüyüşün sona erip Kızıl Ordunun Kuzey Şensi'ye ulaşması üzerinedir ki Parti Merkez Komitesi, siyasî alandaki taktiklerle ilgili çeşitli sorunları düzenli bir şekilde ele almak olanağını bulabildi. Mao Zedung yoldaş bu raporda, bu sorunların son derece kapsamlı bir tahlilini yapmıştır.

¹¹⁷ Yuan Şikay, Çing Hanedanının son yıllarında, kuzeyli savaşağalarının başı durumundaydı. Çing Hanedanı 1911 Devrimiyle yıkıldıktan sonra Cumhuriyetin başkanlığını gasbederek büyük toprakağası ve büyük komprador sınıflarını temsil eden kuzeyli savaşağalarının ilk hükümetinin kurulmasını sağladı. Bunu, karşı-devrimci silahlı kuvvetine ve emperyalistlerin desteğine dayanarak ve o sırada devrime önderlik eden burjuvazinin uzlaşmacı niteliğinden yararlanarak başardı. 1915'te kendini imparator ilan etmek istedi ve Japonların desteğini sağlamak için, Çin'in tek efendisi olmak isteyen Japonya'nın ileri sürdüğü Yirmi Bir Talebi kabul etti. Aynı yılın Aralık ayında tahta çıkmasına karşı Yunnan Eyaletinde bir ayaklanma patlak verdi; ayaklanma derhal ülke çapında bir ilgi ve destek gördü. Yuan Şikay, 1916 yılının Haziran ayında Pekin'de öldü.

¹¹⁸ Yuan Şikay hükümetinden yerine getirilmesi istenen Yirmi Bir Talep, Japon emperyalistleri tarafından 18 Ocak 1915'te ileri sürülmüştü: 7 Mayıs'ta bir ultimatoma göndererek kırk sekiz saat içinde bir cevap verilmesini istediler. Talepler beş bölüme ayrılmıştı. İlk dördü şu noktaları kapsıyordu: Almanya'nın Şandung' da ele geçirdiği ayrıcalıkların Japonya'ya devredilmesi ve Japonlara bu eyalette başka haklar da tanınması; Japonlara Mançurya'nın güneyinde ve Moğolistan'ın doğusunda toprak kiralama ya da satın alma ve bu bölgelerde yerleşme, sanayi ve ticaret girişimlerinde bulunma haklarının verilmesi ve buralarda demiryolu yapma ve maden işletme ayrıcalıklarının Japonların tekeline verilmesi; Hanyeping Demir-Çelik Şirketinin bir Çin-Japon ortak girişimi olacak biçimde yeniden örgütlenmesi ve Çin'in kendi kıyılarındaki herhangi bir liman ya da adayı üçüncü bir devlete kiralamamayı ya da bırakmamayı taahhüt etmesi. Beşinci bölüm, Japonya'nın, Çin'in siyasî, malî, askerî ve güvenlik işlerini denetim altına alması ve Hubey, Çiangsi ve Guangdong Eyaletlerini birbirine bağlayacak hayati önemdeki demiryollarını yapma ayrıcalığına sahip olması taleplerini kapsıyordu. Yuan Şikay bu beşinci bölüm dışında bütün talepleri kabul

da kaçınılmaz olarak geçerliliğini yitirdi. 1922 yılında ABD'nin çağrısı üzerine Washington'da yapılan Dokuz Devlet Konferansında Çin'i bir kez daha birçok emperyalist devletin ortak boyunduruğu altına sokan bir antlaşma¹¹⁹ imzalandı. Fakat çok geçmeden dururu yeniden değişti. 18 Eylül 1931 Olayı¹²⁰, bugün içinde bulunduğumuz, Çin'in Japonya tarafından sömürgeleştirilmesi aşamasına başlangıç oldu. Japon saldırısı geçici olarak Kuzeydoğudaki dört eyaletle¹²¹ sınırlı kaldığından bazı kimseler Japon emperyalistlerinin daha fazla ilerlemeyeceklerini sandılar. Bugün ise durum farklıdır. Japon emperyalistleri daha şimdiden Çin Şeddinin güneyine inerek bütün Çin'i işgal etme niyetlerini açığa vurmuşlardır. Artık Çin' in tümünü, birçok emperyalist devlet tarafından paylaşılan bir yan-sömürge durumundan çıkararak, Japonya'nın tekelindeki bir sömürge haline getirmek istiyorlar. Geçenlerdeki Doğu Hebey Olayı¹²² ve diplomatik görüşmeler¹²³ tüm Çin halkının varlığını tehdit eden bu gidişin açık birer belirtisidir. Bu durum, Çin'deki bütün sınıfları ve siyasi

etti ve son madde için de “yeniden görüşme” ricasında bulundu. Bütün Çin halkının buna karşı çıkması sayesinde Japonya, bu taleplerini uygulamayı başaramadı.

¹¹⁹ Washington'daki Dokuz Devlet Konferansı, ABD hükümeti tarafından 1921 Kasımında toplanmaya çağırılmış ve konferansa Çin, İngiltere, Fransa, İtalya, Belçika, Hollanda, Portekiz ve Japonya davet edilmişlerdi. Aslında bu, ABD ile Japonya arasında Uzak Doğu'da bir egemenlik mücadelesiydi. 6 Şubat 1922 tarihinde, ABD'nin ortaya attığı “açık kapı” ya da “Çin'de bütün ülkelere eşit fırsat tanınması” ilkesi temelinde dokuz devlet arasında bir anlaşma imzalandı. Bu anlaşmanın amacı, Çin'i emperyalist devletlerin ortak denetimi altına sokacak bir durum yaratmaktı. Gerçekte ise Japonya'nın tek başına hâkim olma planlarını boşa çıkartarak, ABD emperyalistlerinin tek başına hâkim olmasının zeminini hazırladı.

¹²⁰ 18 Eylül 1931 günü, Japonya'nın Kuzeydoğu Çin'deki “Guangdong Ordusu” Şenyang'ı ele geçirdi. Çan Kayşek'in “hiç bir şekilde karşı koymama” emri üzerine Şenyang'daki ve kuzeydoğudaki diğer Çin birlikleri (Kuzeydoğu Ordusu) Şanhay-guan'm güneyine çekildiler ve bunun sonucu olarak da Japonlar Liaoning, Çilin ve Heylungciang Eyaletlerini hızla işgal ettiler. Japonların bu saldırı hareketi, “18 Eylül Olayı” olarak bilinir.

¹²¹ “Dört Kuzeydoğu eyaleti” o sıralar Liaoning, Gilin, Heylungciang ve Gehol Eyaletleriydi; bunlar şimdiki Liaoning, Gilin ve Heylungciang Eyaletlerine, Hebey Eyaletinin Çin Şeddinin kuzeyinde kalan kuzeydoğu kısmına ve İç Moğolistan Özerk Bölgesinin doğu bölümüne tekabül eder. 18 Eylül Olayından sonra Japon istilacıları Liaoning'ı Gilin ve Heylungciang'ı işgal ettiler ve daha sonra 1933 yılında Çehol'ü ele geçirdiler.

¹²² Japonların önyak olmasıyla 25 Kasım 1935 tarihinde Guomindanglı hain Yin Rugeng tarafından Doğu Hebey'deki yirmi iki ilde “Doğu Hebey Anti-Komünist Özerk Yönetimi” adlı kukla bir rejim kurulmuştu. Bu, Doğu Hebey Olayı diye anılır.

grupları, ne yapmak gerektiği sorusuyla karşı karşıya bırakıyor. Direnmeli mi? Teslim mi olmalı? Yoksa ikisi arasında yalpalamalı mı?

Şimdi, Çin’de değişik sınıfların bu soruya verdikleri cevaplara bakalım. [sayfa 197]

İşçi ve köylülerin tümü direnmeden yanadır. 1924-1927 devrimi, 1927’den günümüze kadarki toprak devrimi ve 18 Eylül 1931 Olayından beri kabarmakta olan Japon aleyhtarı dalga işçi sınıfı ve köylülüğün Çin devriminin en kararlı güçleri olduklarını ortaya koymuştur.

Küçük burjuvazi de direnmeden yanadır. Öğrenci gençlik ve şehir küçük burjuvazi Japonya’ya karşı geniş bir hareketi¹²⁴ zaten başlatmış bulunmuyor mu? Çin küçük burjuvazisinin bu kesimi 1924-1927 devriminde yer aldı. Köylüler gibi onlar da ekonomik durumları bakımından küçük üreticilerdir ve çıkarları, emperyalizmin çıkarları ile bağdaşmaz. Emperyalizm ve Çin’in karşı-devrimci güçleri pek çoğunu işsizliğe, iflasa ya da hemen hemen iflasa sürükleyerek bunlara büyük zararlar verdiler. Şimdi yabancı bir ülkenin köleleri olmak tehlikesiyle karşı karşıya buldukları şu sırada direnmekten başka çıkar yolları yoktur.

Peki, milli burjuvazi, komprador ve toprakağaları sınıfı ve Guomindang bu soruya ne cevap veriyorlar? [sayfa 198]

Büyük yerel zorbalar ve mütegalibe, büyük savaşağaları ve büyük bürokratlar ile kompradorlar çoktan kararlarını vermişlerdir.

¹²³ Çan Kayşek hükümeti ile Japon hükümeti arasındaki diplomatik görüşmelerde “Hirota’nın Üç İlkesi”, yani Japon Dışişleri Bakanı Hirota tarafından ortaya atılan “Çin’le ilgili Üç İlke” tartışıldı. Bunlar: (1) Çin’in bütün Japon aleyhtarı hareketleri bastırması, (2) Çin, Japonya ve “Mançukuo” arasında ekonomik işbirliği kurulması, (3) Çin ve Japonya’nın komünizme karşı ortak bir savunmaya girişmeleri idi. 21 Ocak 1936’da Hirota, Japon parlamentosuna (Diyet) Çin hükümetinin İmparatorluk tarafından önerilen her üç ilkeyi de kabul ettiğini açıkladı.

¹²⁴ 1935 yılı, bütün ülkede yurtsever halk hareketinin yeni bir yükselişine tanık oldu. Pekin’de öğrenciler Çin Komünist Partisi önderliğinde 9 Aralıkta yurtsever bir gösteri düzenleyerek, “İç savaş durdurulsun ve yabancı saldırıya karşı koymak için birleşilsin” ve “Kahrolsun Japon emperyalizmi” gibi sloganlar haykırdılar. Guomindang hükümetinin Japon istilacıları ile işbirliği halinde uzun bir dönem boyunca sürdürdüğü terörü yırtarak pek kısa zamanda ülkenin her yerinde halkın desteğini kazanan bu hareket, “9 Aralık Hareketi” diye bilinir. Bu hareket, ülkedeki çeşitli sınıfların ilişkilerinde yeni değişikliklere yol açtı ve Çin Komünist Partisinin önerdiği Japonya’ya karşı Millî Birleşik Cephe, bütün yurtseverlerin açıkça savundukları bir siyaset oldu. İhanet siyasetini uygulayan Çan Kayşek hükümeti, kesin bir tecride sürüklendi.

Her zaman yaptıkları gibi ne türden olursa olsun devrimin, emperyalizmden daha kötü olduğunu iddia ediyorlar. Bunlar, yabancı bir ülkenin kölesi olup olmamak diye bir sorunu olmayan bir hainler cephesi meydana getiriyorlar. Çünkü her türlü milli duyguyu zaten çoktan yitirmişlerdir ve çıkarları emperyalizmle kopmaz bir şekilde bütünleşmiştir. Bunların elebaşısı Çan Kayşek' tir¹²⁵. Bu hainler cephesi, Çin halkının can düşmanıdır. Bu hainler sürüsü olmasaydı, Japon emperyalizmi, saldırısında bu kadar pervasız olamazdı. Bunlar emperyalizmin sadık köpekleridir.

Milli burjuvazinin durumu ise karmaşık bir sorundur. Bu sınıf 1924-1927 devriminde yer almakla birlikte, daha sonra devrim ateşinin alevleri karşısında dehşete kapılıp halk düşmanı Çan Kayşek kliğinin safına geçti. Sorun, bugünkü koşullarda bu sınıfın bir değişiklik geçirmesi olanağının bulunup bulunmadığıdır. Bizce böyle bir olanak vardır. Çünkü milli burjuvazi, toprak ağası ve komprador sınıflarıyla bir tutulamaz; aralarında bir fark vardır. Milli burjuvazi, toprak ağası sınıfından daha az feodaldır ve komprador sınıfı kadar da komprador değildir. Yabancı sermaye ve Çin'in toprak ağalarıyla daha sıkı bağları olan kesim milli burjuvazinin sağkanadını oluşturur ve

¹²⁵ Bu rapor verildiği sırada, Kuzeydoğuyu Japonya'ya satmış olan Çan Kayşek, bir yandan Kuzey Çin'i de satmakla, diğer yandan da Kızıl Orduya karşı savaşını etkin bir şekilde sürdürmekle meşguldü. Dolayısıyla o sırada Çin Komünist Partisinin Çan Kayşek'in ihanetini teşhir etmek için elinden geleni yapması gerekiyordu ve doğal olarak, Parti tarafından önerilen Japonya'ya Karşı Milli Birleşik Cepheye dâhil edilmemişti. Ancak, Mao Zedung yoldaş daha bu raporunda bile, Çin'in toprak ağaları ve komprador sınıfları saflarının, emperyalist devletlerarasındaki çelişmeler yüzünden uğrayacağı muhtemel çözülmeye söz ediyordu. Nitekim Japonya'nın Kuzey Çin'e saldırması, sonunda Japon ve İngiliz-Amerikan emperyalizmi arasında ciddi çıkar çatışmalarına yol açtı. Çin Komünist Partisi, Çan Kayşek kliğinin, İngiliz-Amerikan emperyalist çıkarları ile olan yakın bağları nedeniyle, efendilerinin buyruğu üzerine Japonya'ya karşı tavırını değiştirebileceğine inanıyordu ve bu nedenle Çan Kayşek'i Japonya'ya karşı direnmeye zorlamak siyasetini benimsedi. 1036 Mayıs'da Kızıl Ordu, Şansi'den Kuzey Şensi'ye döndüğünde, doğrudan doğruya Nancing Guomindang hükümetine çağrıda bulunarak iç savaşa son verilmesini ve Japonya'ya karşı birlikte direnilmesini istedi. Aynı yılın Ağustos ayında Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi, Guomindang'ın Merkez Yürütme Komitesine bir mektup göndererek Japonya'ya karşı iki partinin birleşik cephesinin kurulması ve her iki partinin temsilcileri arasında bir görüşme yapılması çağrısında bulundu. Fakat Çan Kayşek, bu önerileri reddetti. Ancak 1936 Aralığında, Japonya'ya karşı komünistlerle işbirliği yapmaktan yana olan Guomindang subaylarının kendisini Sian'da tutuklamaları üzerinden ki Çan Kayşek, Komünist Partisinin aç savaşa son verilmesi ve Japonya'ya karşı direnilmesi talebini kabul etmek zorunda kaldı.

biz bu kesimin değişip değişemeyeceğini şimdilik incelemeyeceğiz. Sorun, bu gibi bağları ya son derece az ya da hiç olmayan kesimlerle ilgilidir. Biz, Çin'in bir sömürge durumuna düşürölmek tehlikesiyle karşı karşıya bulunduğu bu yeni durumda, bu kesimlerin tutumlarını değiştirebileceklerine inanıyoruz. Ancak bu değişiklik, içinde bocalamalar da taşıyacaktır. Bunlar bir yandan emperyalizmden hoşlanmazken, öte yandan da köklü bir devrimden çekinirler ve ikisi arasında yalpalayıp dururlar. Bu durumları, onların neden 1924-1927 devriminde yer aldıklarını ve sonunda neden Çan Kayşek'in safına geçtiklerini açıklar. Şimdiki dönem, Çan Kayşek'in devrime ihanet ettiği 1927 ^[sayfa 199] yılından ne bakımdan farklıdır? O sıralar Çin hâlâ bir yarı-sömürge durumunda bulunuyordu; şimdi ise tam bir sömürge olmaya doğru gidiyor. Geçtiğimiz dokuz yıl boyunca milli burjuvazi, müttefiki olan işçi sınıfını terkederek, toprakağası ve komprador sınıflarıyla dostluk kurmuştur. Ama bundan bir kazanç sağlamış mıdır? Hayır! Sanayi ve ticaret girişimlerinin iflasa ya da yarı iflasa sürüklenmesinden başka hiç bir kazancı olmamıştır. Dolaşısıyla, bugünkü durumda milli burjuvazinin tutumunun değişebileceğine inanıyoruz. Bu değişikliğin derecesi ne olacaktır? Milli burjuvazinin genel özelliği, yalpalamasıdır. Fakat mücadelenin belirli bir aşamasında bir kesim tarafsızlığa doğru kayarken diğer bir kesim (sol kanat) mücadeleye katılabilir.

Cay Tingkay¹²⁶ ve diğerlerinin önderlik ettiği Ondokuzuncu Yol Ordusu, kimin sınıf çıkarlarını temsil ediyor? Milli burjuvazinin,

¹²⁶ Cay Tingkay Guomindang'ın Ondokuzuncu Yol Ordusunun komutan yardımcısıydı ve bu ordunun kolordularından birine komuta etmekteydi. Bu ordunun diğer iki komutanı da Çen Mingşu ile Cang Guangnay'dı. Ciangsi'de Kızıl Orduyla çarpışan bu ordu, 18 Eylül Olayından sonra Şanghay'da üslendirilmişti. Şanghay'da ve bütün ülkede halkın Japonya'ya karşı gittikçe artan nefreti, Ondokuzuncu Yol Ordusu üzerinde çok büyük bir etki yaptı. Japon deniz piyadeleri 28 Ocak 1932 gecesi Şanghay'da saldırıya geçtikleri zaman ordu ve halk ortak bir direniş geçtiler. Fakat savaş, Çan Kayşek ve Vang Çingvey'in ihanetleri sonucu kaybedildi. Daha sonra Çan Kayşek'in emri üzerine Ondokuzuncu Yol Ordusu, yeniden Kızıl Orduyla çarpışmak üzere Fucien'e gönderildi. Fakat ordunun yöneticileri giderek böyle bir savaşın anlamsızlığını kavramaya başladılar. 1933 Kasımında Li Çişen ve diğerlerinin komutası altındaki Guomindang kuvvetleriyle ittifak halinde Çan Kayşek'i açıkça mahkûm ettiler. Fucien'de bir "Çin Cumhuriyeti Devrimci Halk Hükümeti" kurdular ve Kızıl Ordu ile Japonya'ya karşı direnmek ve Çan Kayşek'e karşı çıkmak üzere bir anlaşmaya vardılar. Ondokuzuncu Yol Ordusu ve Fucien Halk Hükümeti Çan Kayşek'in birliklerinin saldırısına dayanamayarak dağıldı. O tarihten itibaren Cay Tingkay ve diğerleri giderek Komünist Partisi ile işbirliği yapma durumuna geldiler.

küçük burjuvazinin üst kesimlerinin ve köylük bölgelerde de zengin köylülerle küçük toprak-ağalarının çıkarlarını. Cay Tingkay ve yandaşları, bir zamanlar Kızıl Orduya karşı kıyasıya savaşmamışlar mıydı? Evet, fakat daha sonra Japonya'ya ve Çan Kayşek'e karşı Kızıl Ordu ile ittifak yaptılar. Ciangsi'de Kızıl Orduya saldırmışlar fakat daha sonra Şanghay'da Japon emperyalistlerine karşı dövüşmüşler, en sonunda da Fucien'de Kızıl Ordu ile anlaşarak silahlarını Çan Kayşek'e çevirmişlerdi. Cay Tingkay ve yandaşları ilerde hangi yolu tutarlarsa tutsunlar, hatta onlara bağlı olan Fucien'deki Halk Hükümeti halkı mücadeleye teşvik etmeme yönündeki eski uygulamasını sürdürse bile, eskiden Kızıl Orduya doğrulttukları silahları Japon emperyalizmine ve Çan Kayşek'e çevirmiş olmaları, devrim için yararlı kabul edilmelidir. Bu durum, Guomindang saflarında bir bölünme olduğunu gösteriyordu. 18 Eylül Olayından sonra ortaya çıkan koşullar bu grubun kopmasını sağladığına göre, bugünkü koşullar Guomindang içinde yeni bölünmelere neden yol açmasın? Bütün toprakağası ve burjuva cephesinin bütünleşmiş ve kalıcı olduğunu ve hiç bir zaman değişmeyeceğini iddia [sayfa 200] eden Parti üyeleri yanılıyorlar. Bunlar yalnızca bugünkü canalıcı durumu doğru değerlendirmemekle kalmıyorlar, aynı zamanda tarihi de unuttukları anlaşılıyor.

Geçmiş üzerinde biraz daha durmak istiyorum. 1926 ve 1927 yıllarında devrimci ordu Vuhan üzerine yürüyüp burayı zaptederek Hunan'a girdiği sıralarda Tang Şengçi ve Feng Yusiang¹²⁷ devrime katılmışlardı. 1933'te Feng Yusiang, Cahar Eyaletinde Japonya'ya Karşı Müttefik Ordusunun kurulmasında bir süre Komünist Partisi ile işbirliği yaptı.

¹²⁷ Feng Yusiang, Devrimci Kuzey Sefer Ordusu 1926 Eylülünde Vuhan'a vardığında Suyyuan Eyaletinde emrinde bulunan kuvvetlerle birlikte Kuzeyli savaşçıları kliği ile ilişkisini kestiğini ilan etti ve devrime katıldı. 1927 yılı başlarında birlikleri Şensi'den gelerek Kuzey Sefer Ordusu ile uyumlu bir şekilde Hunan Eyaletine karşı saldırıya geçtiler. Feng, Çan Kayşek ve Vang Çingvey'in 1927'de devrime ihanet etmelerinden sonra anti-komünist faaliyetlere katılmış olmakla birlikte, kendisi ile Çan Kayşek kliği arasında daima bir çıkar çatışması olmuştur. 18 Eylül 1931'de Japonya Çin'i istila etmeye başlayınca direnmeden yana oldu ve 1933 yılında Çangciaku'da Japonlara karşı halkın müttefik ordusunun kurulmasında Komünist Partisi ile işbirliği yaptı. Ancak Ağustos ayında, bir yandan Çan Kayşek'in birliklerinin, diğer yandan da Japon istilacıların baskısı altında başarısızlığa uğradı. Hayatının son yıllarında da Feng, Komünist Partisi ile işbirliği yapmaya devam etti.

Bir diğerk çarpıcı örneği ele alalım. Ondokuzuncu Yol Ordusu ile birlikte Ciangsi'de Kızıl Orduya saldıran Yirmialtıncı Yol Ordusu 1931 Aralıkında Ningdu Ayaklanmasını¹²⁸ gerçekleştiren Kızıl Orduya katılmadı mı? Ningdu Ayaklanmasının önderleri Çao Boşeng, Dung Çentang ve diğerkleri devrimde kararlı yoldaşlar haline gelmişlerdir.

Ma Çanşan'ın¹²⁹ üç kuzeydoğu eyaletinde Japonlara karşı sürdürdüğü harekât, hâkim sınıflar safındaki yeni bir bölünmenin ifadesiydi.

Bütün bu örnekler, Çin'in tümü Japon bombalarının menziline girdiğinde ve mücadele olağan seyrini değiştirip ani bir yükseliş gösterdiğinde, düşman kampında bölünmeler olacağını ortaya koymaktadır.

şimdi yoldaşlar, sorunun bir diğerk yönüne bakalım.

Çin'in milli burjuvazisinin siyasi ve iktisadi bakımdan çelimsiz olduğu gerekçesiyle bu görüşümüze karşı çıkmak ve yeni koşullara karşın milli burjuvazinin tutumunu değiştirmesinin olanaksız olduğunu savunmak doğru mudur? Bence doğru değildir. Eğer tutumunu değiştirmemesinin nedeni zayıflık ise, milli burjuvazi neden 1924-1927 döneminde yalnızca devrime doğru kaymakla kalmayarak fiilen bu devrime katılmak gibi farklı bir tavır göstermiştir? Milli burjuvazinin zaafının, başından itibaren taşıdığı bir hastalık değil de, yeni bir hastalık olduğu söylenebilir mi? Milli burjuvazinin bugün zayıf olduğu, ancak 1924-1927 döneminde öyle olmadığı ileri sürülebilir mi? Yan-sömürge bir ülkenin başlıca siyasi ve ekonomik özelliklerinden biri, milli burjuvazisinin [sayfa 201] zayıf olmasıdır. Emperyalistlerin milli burjuvaziye zorbaca davranabilmesinin nedeni de işte budur; ve bunun sonucu olarak burjuvazinin bu kesiminin özelliklerinden biri, emperyalizme karşı duyduğu hoşnutsuzluktur. Emperyalistlerin, toprakalağlarının ve kompradorların geçici bir çıkar karşılığında bu sınıfı kendi saflarına çekebilme-

¹²⁸ 1931 Aralıkında Ciangsi Eyaletinde bulunan Ningdu'da, Ciangsi'deki Kızıl Orduya saldırmak üzere gönderilen Yirmialtıncı Yol Ordusu içinde bir ayaklanma oldu. Çao Boşeng ve Dung Çentang yoldaşların önderliğindeki 10 binden fazla subay ve er, komünistlerin Japonya'ya karşı direnme çağrısına uyarak Kızıl Orduya katıldı.

¹²⁹ Ma Çanşan, Heylungciang'da üslenmiş olan Guomintang Kuzeydoğu Ordusunun bir subayıydı. Kendisi ve komutasındakiler 18 Eylül Olayından sonra Liaoning üzerinden Heylung-ciang'a ilerleyen Japon istilacılarıyla çarpıştılar.

lerinin nedeninin milli burjuvazinin bu zayıflığı olduğunu kuşkusuz inkâr etmiyor, tam tersine bu durumu çok iyi kavıyoruz; onların devrimci kararlılıktan yoksun olmalarının nedeni de zaten budur. Fakat gene de bugünkü koşullarda, milli burjuvazi ile toprakağası ve komprador sınıfları arasında bir fark olmadığını söyleyemeyiz. Bunun içindir ki, milli buhran can alıcı bir noktaya eriştiği zaman Guomintang cephesinde bölünmeler olacağını ısrarla söylüyoruz. Bu türden bölünmeler, milli burjuvazinin yalpalaması ve bir süre için halkın sevgisini kazanan Feng Yusiang, Cay Tingkay ve Ma Çanşan gibi Japon aleyhtarları kişilerin ortaya çıkması şeklinde kendini gösteriyor. Bu bölünmeler esas olarak karşı-devrimin aleyhine, devrimin ise lehinedir. Çin'in eşit olma-yan siyasi ve ekonomik gelişmesi ve bunun sonucu olan devrimin eşit olmayan gelişmesi, bu bölünmelerin ileride de görülmesi olasılığını artırmaktadır.

Yoldaşlar, şimdiye kadar sorunun olumlu yanına değindim. Biraz da olumsuz yanı, yani milli burjuvazi içindeki belirli unsurların geçmişte halkı aldatmakta son derece ustaca davrandıkları gerçeği üzerinde durmak istiyorum. Bunun nedeni nedir? Bunun nedeni, bu sınıfın, halkın devrimci davasını gerçekten destekleyenlerin dışında, geçici bir süre için devrimci ya da yarı-devrimci gibi görünen, böylelikle devrimci kararlılıktan yoksun ve sahtekâr olduklarını halkın görmesini güçleştirici bir kisveye bürünen pek çok kişiyi de içinde barındırmasıdır. Bu durum, müttefiklerini eleştirmek, sahte devrimcilerin maskelerini düşürmek ve önderliği ele geçirmek konularında Komünist Partisine düşen sorumluluğu ağırlaştırır. Milli burjuvazinin yalpalayabileceğini ve büyük kargaşalıklar sırasında [sayfa 202] devrime katılabileceğini inkâr etmek, Partimizin önderlik için mücadele etme görevini terketmesi, en azından hafife alması anlamına gelir. Çünkü milli burjuvazi, toprakağaları ve kompradorlarla aynı sepette olsaydı ve onlarla aynı iğrenç ve haince görüşleri paylaşıyor olsaydı, önderlik konusunda onlarla mücadele etmek gibi bir sorumuz ya hiç olmaz ya da son derece önemsiz olurdu.

Çin'in toprakağası sınıfının ve burjuvazisinin, büyük kargaşalık dönemlerinde benimsedikleri tutumların genel bir tahlilini yaparken, işin başka bir yönüne, yani toprak-ağaları ve komprador sınıflarının bile tamamen birlik içinde olmadığı gerçeğine değinmeliyiz. Bunun nedeni, Çin'in birçok emperyalist devletin mücadelesine sahne olan yarı-sömürge bir ülke durumunda olmasıdır. Mücadele Ja-

pon emperyalizmine karşı yöneltildiğinde, ABD ya da İngiltere'nin sadık köpekleri, efendilerinin değişen tonlardaki buyruklarına uyarak Japon emperyalistleri ve onların köpekleriyle gizli ve hatta açık bir çatışmaya girebilirler. Bu türden it dalaşlarının pek çok örneği görülmüştür ve şimdi bunların üzerinde duracak değiliz. Sadece, bir zamanlar Çan Kayşek tarafından gözaltına alınan Guomintang politikacısı Hu Hanmin'in¹³⁰, bizim ortaya attığımız Japonya'ya Karşı Direnmek ve Milleti Kurtarmak İçin Altı Maddelik Programa¹³¹ geçenlerde imza atmış olduğunu belirtmekle yetineceğiz. Hu Hanmin'i destekleyen Guangtung ve Guangsi kliklerine¹³² mensup savaşağaları da "Kaybedilen topraklarımızı geri alalım" ve "Japonya'ya karşı direnelim ve eşkıyaları da ezelim"¹³³ şeklindeki aldatıcı sloganlar altında Çan Kayşek'e karşı çıkıyorlar (Çan Kayşek'in sloganı ise, "Önce eşkıyaları ezelim, sonra Japonya'ya karşı direnelim" şeklindedir). Bu biraz garip değil mi? Hayır hiç de garip bir şey değil; bu yalnızca büyük ve küçük köpekler, tok ve aç köpekler arasındaki dalaşın özellikle ilgi çekici bir örneğidir. Bu büyük bir çatlak olmasa bile, o kadar küçük de sayılamaz; bu hem tedirgin eden hem de can yakan bir çelişmedir. Bu türden kavgalar, çatlaklar ve çelişmeler

¹³⁰ Tanınmış bir Guomintang politikacısı olan Hu Hanmin, Dr. Sun Yatsen'in Çin Komünist Partisi ile işbirliği siyasetinin karşısındaydı ve 12 Nisan 1927'deki karşıdevrimci hükümet darbesinde Çan Kayşek'in suçortaklığını yaptı. Daha sonra iktidar mücadelesi yüzünden Çan Kayşek'le bozuştı ve onun tarafından tutuklandı. 18 Eylül Olayından sonra serbest bırakılması üzerine Nancing'den ayrılarak Kanton'a geldi ve Guangtung ile Guangsi savaşağalarının uzunca bir süre Çan Kayşek'in Nancing hükümetine karşı çıkmalarını sağladı.

¹³¹ Japonya'ya Karşı Direnmek ve Milleti Kurtarmak için Altı Maddelik Program, Çin Komünist Partisi tarafından 1934'te ortaya atılan ve Sung Çingling (Sun Yatsen'in kansı) ve diğerlerinin imzasıyla yayınlanan "Japonya'ya Karşı Savaşta Çin Halkının Temel Programı" idi. Program şu noktaları kapsıyordu; (1) Bütün deniz, kara ve hava kuvvetlerinin Japonya ile savaşmak üzere seferber edilmesi, (2) bütün ülkede halkın seferber edilmesi, (3) halkın tümünün silahlandırılması, (4) savaş masraflarını karşılamak için Çin'deki Japon emperyalistlerinin ve hainlerin mallarına el konulması, (5) işçi, köylü, asker, öğrenci ve işadamlarının temsilcileri tarafından seçilecek bir Çin Millî Silahlı Savunma Komitesinin kurulması ve (6) Japon emperyalistlerine karşı olan bütün güçlerle ittifak yapılması ve tarafsızlık siyaseti güden bütün ülkelerle dostça ilişkiler kurulması.

¹³² Bu savaşağaları, Guangtunglu Çen Citang ile Guangsil, Li Zungren ve Bay Çungsıy'di.

¹³³ Çan Kayşek çetesi, devrimci halka "eşkıya" demekte ve devrimci halka karşı giriştikleri silahlı saldırı ve katliamları da "eşkıyalığın bastırılması" diye adlandırmaktaydı.

devrimciler için yararlıdır. Bizler düşman saflarındaki [sayfa 203] bütün bu tür çatışmalar, çatlaklar ve çelişmelerden yararlanmalı ve bunları bugünkü baş düşmanımıza karşı kullanmalıyız.

Sınıf ilişkileri sorununu özetleyecek olursak, durumda meydana gelen temel değişiklik yani Japonya'nın Çin Şeddinin güneyini de işgale başlaması, Çin'deki çeşitli sınıflar arasındaki ilişkileri değiştirmiş ve milli devrim saflarını güçlendirirken, karşı-devrimin saflarını zayıflatmıştır.

Şimdi de Çin'in milli devrim saflarının durumunu ele alalım.

Önce Kızıl Ordudan başlayalım. Bildiğimiz gibi yoldaşlar, hemen hemen bir buçuk yıldan beri, Çin Kızıl Ordusunun üç ana kuvveti büyük çapta yer değiştirdi. Ren Bişi¹³⁴ ve diğer yoldaşların önderliğindeki Altıncı Ordular Grubu, geçen yılın Ağustosundan itibaren Ho Lung yoldaşın bölgesine¹³⁵ kaydırılmaya başlandı ve Ekim ayında da bizzat kendimiz yer değiştirmeye başladık¹³⁶. Bu yılın

¹³⁴ Ren Bişi yoldaş, Çin Komünist Partisinin tecrübeli bir üyesi ve ilk kurucularından biriydi. 1927 yılındaki 5. Milli Kongresinden itibaren Parti Merkez Komitesinin üyesi bulunuyordu. Altıncı Merkez Komitesinin 1931'deki 4. Genel Toplantısında Siyasî Büroya seçilmişti. 1933 yılında Hunan-Ciangsi Sınır Bölgesi Eyalet Parti Komitesi Sekreterliğinde bulundu ve bu görevinin yanı sıra Kızıl Ordunun Altıncı Ordular Grubunun Siyasî Komiserliğini yaptı. Altıncı ve İkinci Ordular Grupları birleşerek İkinci Cephe Ordusunu meydana getirdiklerinde, bu ordunun siyasî komiserliğine atandı. Japonya'ya Karşı Direnme Savaşının ilk yıllarında Sekizinci Yol Ordusunun Genel Siyasî Bölümünün yöneticiliğini yapıyordu. 1940 yılında, Parti Merkez Komitesinin sekreterliğinde görev yapmaya başladı. Yedinci Merkez Komitesinin 1. Genel Toplantısında yeniden Siyasî Büro ve Merkez Komitesi Sekreterliği üyeliğine seçildi. Ren Bişi yoldaş 27 Ekim 1950'de Pekin'de öldü.

¹³⁵ Çin İşçi ve Köylü Kızıl Ordusunun, önceleri Hunan-Ciangsi sınır bölgesinde üslenen Altıncı Ordular Grubu, 1934 Ağustosunda Parti Merkez Komitesinin emriyle düşman kuşatmasını yararak yer değiştirdi. Ekim ayında Guycov'da Ho Lung yoldaşın önderliğindeki İkinci Ordular Grubu ile kuvvetlerini birleştirdi ve ikisi birlikte Kızıl Ordunun İkinci Cephe Ordusunu meydana getirerek Hunan-Hubey-Sicuan-Guycov devrimci üs bölgesini kurdular.

¹³⁶ 1934 Ekiminde Çin İşçi ve Köylü Kızıl Ordusunun Merkezi Kızıl Ordu diye de bilinen Birinci Cephe Ordusunu meydana getiren Birinci, Üçüncü ve Beşinci Ordular Grupları, Batı Fucien'deki Çanting ve Ninghua'dan ve Güney Ciangsi'deki Ruycin ve diğer yerlerden hareket ederek büyük bir stratejik harekâta giriştiler. Bu yürüyüşte Kızıl Ordu, on bir eyaletten, yani Fucien, Ciangsi, Guangdong, Hunan, Guangsi, Guycov, Sicuan, Yunnan, Sikang, Gansu ve Şensi'den geçerek, karlı dağlan, uçsuz bucaksız stepleri aşır akil almaz güçlülere göğüs gererek ve düşmanın tekrar tekrar giriştiği kuşatma, kovalama, engelleme ve yol kesme harekâtlarını boşa çıkararak 25 bin *li*den (12500 kilometre) fazla yol katetti ve nihayet 1935 Ekiminde muzaffer bir şekilde Kuzey Şensi'deki devrimci üs bölgesine ulaştı.

Mart ayında Sicuan-Şensi sınır bölgesindeki Kızıl Ordu¹³⁷, yürüyüşe geçti. Her üç Kızıl Ordu birliği de eski mevzilerini terkederek yeni bölgelere girdiler. Bu büyük yer değiştirmeler eski bölgeleri gerilla bölgeleri haline getirmiştir. Kızıl Ordu ise bu süreç içinde, gücünden oldukça kaybetmiştir. Genel duruma bu açıdan baktığımızda, düşmanın geçici ve kısmi bir zafer kazanmasına karşılık bizim geçici ve kısmi bir yenilgiye uğramış olduğumuzu görebiliriz. Bu ifade doğru mudur? Bence doğrudur, çünkü gerçeği yansıtmaktadır. Bununla birlikte bazı kimseler (örneğin Çang Guodao¹³⁸) Merkezi Kızıl Ordunun¹³⁹ başarısızlığa uğradığını ileri sürüyorlar. Peki, bu doğru mudur? Hayır. Çünkü bu, gerçeği yansıtmamaktadır. Marksistler bir sorunu ele alırken, parçaları olduğu kadar bütünü de görebilmeli-

¹³⁷ Sicuan-Şensi sınır bölgesindeki Kızıl Ordu, Çin İşçi ve Köylü Kızıl Ordusunun Dördüncü Cephe ordusuydu. 1935 Martında mevzilerini Sicuan-Şensi sınır bölgesindeki üssünden Sicuan ve Sikang Eyaletlerinin sınırlarına kaydırıldı. Haziran ayında Batı Sicuan'daki Maogung'da Birinci Cephe Ordusuyla birleşerek sağdan ve soldan olmak üzere iki koldan kuzeye doğru ilerledi. Fakat Eylül ayında Sungpan yakınındaki Maoergay bölgesine vanıldığında Dördüncü Cephe Ordusunun komutanı olan Çang Guodao, Merkez Komitesinin emirlerini hiçe sayarak sol koldaki birlikleri güneye doğru götürdü ve Kızıl Orduda bir bölünmeye yol açtı. Düşman kuşatmasını yararak Hunan-Hubei-Sicuan-Guycov sınır bölgesini terketmiş bulunan İkinci Cephe Ordusu, Hunan, Guycov ve Yunnan üzerinden, 1936 Haziranında Sikang Eyaletindeki Ganzhi'ye vardı ve orada Dördüncü Cephe Ordusuyla birleşti. Çang Guodao'nun isteklerine karşı çıkan Dördüncü Cephe Ordusundaki yoldaşlar İkinci Cephe Ordusu ile birlikte yeniden kuzeye doğru yol almaya başladılar. Ekim ayında İkinci Cephe Ordusunun, tümü ve Dördüncü Cephe Ordusunun bir bölümü Kuzey Şensi'ye ulaşarak Birinci Cephe Ordusuyla birleşmeyi başardı.

¹³⁸ Çang Guodao, Çin devrimine ihanet eden bir dönekte. Çin devrimini bir siyasi yatırım aracı olarak görüp gençliğinde Çin Komünist Partisine katıldı. Partide birçok hata yaptı ve sonunda ağır suçlar işledi. Bunların en önemlileri şunlardı: 1935'te Kızıl Ordunun kuzeye doğru yürüyüşüne karşı çıktı ve teslimiyetçi ve tasfiyeci bir tarzda Kızıl Ordunun Sicuan-Sikang sınırındaki azınlık milliyetler bölgelerini çekilmesini savundu. Parti ve Merkez Komitesine karşı açık ihanet eylemlerine girişti, kendi sahte merkez komitesini kurdu, Partinin ve Kızıl Ordunun birliğini bozdu ve emrindeki Dördüncü Cephe Ordusunun ağır kayıplara uğramasına yol açtı. Mao Zedung yoldaş ve Merkez Komitesi tarafından sabırla eğitilen Dördüncü Cephe Ordusu ve bu ordunun pek çok kadrosu kısa sürede yeniden Merkez Komitesinin doğru önderliği altına girdi ve sonraki mücadelelerde onurlu bir rol oynadı. Buna karşılık Çang Guodao ıslah olmadı ve 1938 başlarında Şensi-Gansu-Ningsia sınır bölgesinden tek başına kaçarak Guomintang gizli polisine katıldı.

¹³⁹ Merkezi Kızıl Ordu ya da Birinci Cephe Ordusu ile, Çin Komünist Partisi Merkez Komitesinin doğrudan önderliği altında Ciangsi-Fucien bölgesinde kurulan Kızıl Ordu kastedilmektedir.

dirler. Kuyudaki kurbağa, “Gökyüzü kuyunun ağzından daha, geniş değildir” der. Bu doğru değildir, çünkü gökyüzü bir kuyu ağzı genişliğinde değildir. Aynı kurbağa, eğer “Gökyüzünün bir kısmı kuyu ağzının genişliği kadardır” demiş olsaydı, bu doğru olurdu. Çünkü gerçeklerle bağdaşır. [sayfa 204] Bizim söylediğimiz, Kızıl Ordunun bir yönden başarısızlığa uğramış olmasına karşılık (eski mevzilerini koruyamamış olması), diğer yönden zafer kazanmış olduğudur (Uzun Yürüyüşü plana göre gerçekleştirmesi). Düşman bir yönden zafer kazanmış (eski mevzilerimizi işgal etmiştir) diğer yönden ise başarısızlığa uğramıştır (“kuşatma ve bastırma” ve “kovalama ve bastırma” planını uygulayamamıştır). Bu, doğru olan tek tanımlamadır; çünkü Uzun Yürüyüşü tamamlamış bulunuyoruz.

Uzun Yürüyüşten söz ederken insanın aklına, “Bunun önemi nedir?” diye bir soru gelebilir. Cevabımız, Uzun Yürüyüşün, şimdiye kadar tarih kayıtlarında rastlanmamış bir şey olduğu; bir manifesto, bir propaganda aracı, bir tohum makinası olduğudur. Tarihte, Pan Ku'nun yerle göğü ayırmasından ve Üç Hükümdarlara Beş İmparatorun¹⁴⁰ saltanatından bu yana bizimkisi gibi bir uzun yürüyüş görülmüş müdür? On iki ay boyunca havadan her gün sürüyle uçak tarafından gözetlenir ve bombalanırken yerde de yüz binlerce kişilik büyük bir kuvvet tarafından kuşatıldık, kovalandık, engellendik ya da yolumuz kesildi. Yolumuz üzerinde sayısız güçlük ve tehlikelerle karşılaştık. Gene de yalnızca ayaklarımızla on bir eyaleti enine boyuna katederek 20 bin liden fazla yol teptik. Soranız tarih bizimkiyle karşılaştırılabilecek bir uzun yürüyüşe tanık olmuş mudur? Hayır, asla! Uzun Yürüyüş bir manifestodur. Kızıl Ordunun bir kahramanlar ordusu olduğunu, buna karşılık emperyalistler ve uşakları Çan Kayşek ve benzerlerinin ise güçsüz olduklarını bütün dünyaya ilan etmiştir. Onların bizi kuşatma, kovalama, engelleme ve yolumuzu kesmede ne denli başarısızlığa uğradığını bütün dünyaya ilan etmiştir. Uzun Yürüyüş aynı zamanda bir propaganda aracıdır. On bir eyalette yaşayan 200 milyon halka, Kızıl Ordunun yolunun kurtuluşa giden tek yol olduğunu göstermiştir Uzun Yürüyüş olmadan geniş kitleler, Kızıl Ordunun temsil ettiği büyük gerçeğin varlığını o kadar kısa bir sürede nasıl öğrenebilirlerdi? Uzun Yürüyüş bir tohum ma-

¹⁴⁰ Çin mitolojisine göre Pan Ku dünyanın yaratıcısı ve insanlığın ilk hükümdarı idi. Üç hükümdar ve beş imparator, eski Çin'in efsanevi yöneticileriydi.

kinasıdır da. Geçtiği on bir eyalette ilerde yeşerecek, filizlenip tomurcuklanacak, [sayfa 205] çiçeklenecek, meyva verecek ve daha sonra da meyveleri toplanacak tohumlar saçmıştır. Tek kelimeyle Uzun Yürüyüş, bizim için zaferle, düşman içinse yenilgiyle sonuçlanmıştır. Uzun Yürüyüşü zafere ulaştıran kimdir? Komünist Partisi. Komünist Partisi olmadan bu türden bir Uzun Yürüyüş düşünülemezdi bile. Çin Komünist Partisi, önderleriyle, kadroları ve üyeleriyle hiç bir güçlük ve engel karşısında yılmaz. Devrimci savaşa önderlik etme yeteneğimizden kuşku duyan herkes oportünizm batağına saplanacaktır. Uzun Yürüyüşün sona ermesiyle birlikte yeni bir durum ortaya çıktı. Çiloçen Muharebesinde, kardeşçe bir dayanışma içinde dövüşen Merkezi Kızıl Ordu ile Kuzeybatı Kızıl Ordusu, hain Çan Kayşek'in Şensi-Gansu sınır bölgesine karşı giriştiği "kuşatma ve bastırma" harekâtını¹⁴¹ darmadağın ettiler ve böylece Partinin Merkez Komitesinin üstlendiği görevin, yani devrimin milli karargâhını Kuzeybatı Çin'de kurma görevinin temelini atmış oldular.

Kızıl Ordunun ana kuvveti bakımından durum buyken, Güney eyaletlerinde sürdürülen gerilla savaşı ne durumdadır? Oradaki gerilla kuvvetlerimiz bazı başarısızlıklara uğramakla birlikte yok edilememişlerdir. Birçok yerde seslerini yeniden duyuruyor, güçleniyor ve genişliyorlar.¹⁴²

¹⁴¹ 1935 Temmuzunda Guomindang birlikleri Şensi - Gansu devrimci üs bölgesine karşı üçüncü "kuşatma ve bastırma" harekâtına giriştiler. Kuzey Şensi Kızıl Ordusunun 26. Kolordusu, doğu kesiminde iki düşman tugayını hezimeye uğratarak düşmanı Sarı Irmağın doğusuna sürdü. Eylül ayında Kızıl Ordunun Hubey-Henan-Anhuy üs bölgesinde faaliyette bulunan 25. Kolordusu, Güney Şensi ve Doğu Gansu üzerinden Kuzey Şensi'ye ulaştıktan sonra, Kuzey Şensi Kızıl Ordusuyla birleşerek Kızıl Ordunun Onbeşinci Ordular Grubunu oluşturdu. Gançuan-Laoşan harekâtı sırasında bu ordular grubu düşmanın 110. Tümeninin çok büyük bir bölümünü tamamen imha etti, tümen komutanını öldürdü ve daha sonraki bir çarpışmada Gançuan ilindeki Yulinçiao'da düşmanın 107. Tümeninin dört taburunu imha etti. Düşman yeni saldırılara girişti ve Dung Yingbin'i (Kuzeydoğu Ordusunun bir kolordu komutanı) beş tümenlik bir kuvvetin başına getirerek iki koldan saldırıya geçirtti. Doğu kolundaki tümen, Loçuan ve Fusien üzerinden kuzeye doğru yürüdü ve batı kolunda bulunan diğer dört tümen ise, Hulu Irmağı boyunca Gansu'daki Çinyanç ve Hoşuy yoluyla Kuzey Şensi'deki Fusien'e doğru ilerledi. Ekim ayında Merkezî Kızıl Ordu Kuzey Şensi'ye ulaştı. Ertesi ay Merkezî Kızıl Ordu ile Onbeşinci Ordular Grubu, Fusien'in güneybatısında bulunan Çiloçen'de düşmanın 109. Tümenini imha ettiler ve kaçan düşmanı takip ederek 106. Tümenin bir alayını da Heyşuyzı'de yok ettiler. Böylelikle, düşmanın Şensi-Gansu sınır bölgesine karşı giriştiği üçüncü "kuşatma ve bastırma" harekâtı da tamamen bozguna uğratıldı.

Guomindang bölgelerinde işçilerin mücadeleleri fabrika duvarlarının dışına taşıyor ve ekonomik mücadele olmaktan çıkarak siyasi mücadeleye dönüşüyor. Japonlara ve hainlere karşı işçi sınıfının yiğit mücadelesi için için gelişmektedir ve çok geçmeden patlayacaktır.

Köylülerin mücadelesi ise hiç durmamıştır. Dışardan istila, içeriden güçlükler ve doğal afetlerle ezilen köylüler, kendini gerilla savaşı, kitle ayaklanmaları ve kıtlık isyanları şeklinde gösteren yaygın bir mücadele başlatmışlardır. Kuzeydoğu eyaletlerinde ve Doğu Hebey'de Japonlara karşı sürdürülen gerilla savaşı¹⁴³ köylülerin Japon emperyalizminin saldırılarına verdikleri cevaptır.

Öğrenci hareketi, daha şimdiden oldukça güçlenmiş durumdadır [sayfa 206] ve güçlenmeye devam edeceği de kesindir. Fakat bu hareket, ancak işçi, köylü ve askerlerin mücadelesi ile birleştirildiği takdirde varlığını sürdürebilir ve ancak bu takdirde hainler tarafından konan sıkıyönetimden ve polis, gizli servis ajanları, okullardaki hainler ve faşistler tarafından uygulanan dağıtma ve katliam siyasetinden sıyrılabılır.

Millî burjuvazinin, zengin köylülerin ve küçük toprakağalarının yalpalamaları ve bunların Japonya'ya karşı mücadeleye fiilen katılmaları olasılığı üzerinde daha önce durmuştu.

Azınlık milliyetleri ve özellikle Japon emperyalizminin doğrudan tehdidi altında bulunan İç Moğolistan halkı da şimdi ayaklanarak mücadeleye katılıyorlar. Zaman geçtikçe bunların mücadeleleri

¹⁴² Güney Çin'deki Kızıl Ordunun esas kuvvetleri, 1934-1935(sayfa 226) yıllarında yer değiştirirken, arkada gerilla faaliyetinde bulunmak üzere bazı birlikler bıraktılar. Bu gerilla birlikleri sekiz eyalette, şu bölgelerde tutundular: Güney Çeciang, Kuzey Fucien, Doğu Fucien, Güney Fucien, Batı Fucien, Kuzeydoğu Ciangsi, Fucien-Ciangsi sınırı, Guangdong-Ciangsi sınırı, Güney Hunan, Hunan-Ciangsi sınırı, Hunan-Hubey-Ciangsi sınırı, Hubey-Henan-Anhuy sınırı, Güney Henan'daki Tungbay Dağları ve Guangdong kıyısı açıklarındaki Haynan Adası.

¹⁴³ Japon emperyalistlerinin 1931'de Kuzeydoğuyu işgal etmeleri üzerine Çin Komünist Partisi halka silahlı direnişe geçmeleri için çağında bulundu. Japonlara karşı gerilla birlikleri örgütledi, Kuzeydoğu Halk Devrim Ordusunu kurdu ve düşmanla çarpışan çeşitli gönüllü kuvvetlere destekte bulundu. 1934 yılında Partinin önderliğinde bütün bu kuvvetler, Japonya'ya Karşı Kuzeydoğu Birleşik Ordusu adı altında ve büyük bir komünist önder olan Yang Çingyu'nun komutası altında birleştirildi. Bu ordu Kuzeydoğuda uzun bir süre Japonlara karşı gerilla savaşı sürdürdü. Hebey'in doğusunda Japonlara karşı sürdürülen gerilla savaşıyla, 1935 Mayısında köylülerin orada Japonya'ya karşı ayaklanması kastedilmektedir.

Kuzey Çin'deki halkın mücadelesiyle ve Kuzeybatıdaki Kızıl Ordunun harekâtıyla kaynaşacaktır.

Bütün bunlar, devrimci durumun bölgesel olmaktan çıkıp ülke çapında bir boyuta erişmekte olduğunu ve eşitsiz bir durumdan, giderek belli ölçüde eşit bir duruma doğru yol aldığını gösteriyor. Büyük bir değişikliğin arifesindeyiz. Partinin görevi, Kızıl Ordunun faaliyetlerini, ülkenin her yanında işçilerin, köylülerin, öğrencilerin, küçük burjuvazinin ve millî burjuvazinin faaliyetleriyle birleştirerek devrimci bir millî birleşik cephe kurmaktır.

MİLLÎ BİRLEŞİK CEPHE

Durumu böylece hem devrim, hem de karşı-devrim açısından inceledikten sonra Partinin taktik görevlerini saptamak zor olmayacaktır.

Partinin temel taktik görevi nedir? Temel görev geniş bir devrimci millî birleşik cephe kurmaktan başka bir şey değildir.

Devrimci durum değişikçe, devrimci taktikler ve önderlik [sayfa 207] yöntemleri de buna uygun olarak değişmelidir. Japon emperyalistlerinin, işbirlikçilerinin ve hainlerin görevi Çin'i bir sömürge haline getirmek; bizim görevimiz ise Çin'i toprak bütünlüğüne sahip özgür ve bağımsız bir ülke yapmaktır.

Çin'e bağımsızlığını ve özgürlüğünü kazandırmak, büyük bir görevdir. Bu görev yabancı emperyalizme ve ülke içindeki karşı-devrimci güçlere karşı savaşmamızı gerektirir. Japon emperyalizmi, zorbalıkla Çin'in içlerine kadar girmeye karardır. Bunun yanı sıra büyük toprakağası ve komprador sınıflarının ülke içindeki karşı-devrimci güçleri de, hâlâ halkın devrimci güçlerinden daha kuvvetlidir. Japon emperyalizminin ve Çin'deki karşı-devrimci güçlerin yıkılması akşamdan sabaha gerçekleştirilebilecek bir şey değildir ve bu amaç için uzun bir süre ayırmamız gerekmektedir. Gene bu amaç küçük kuvvetlerle gerçekleştirilemeyeceğinden büyük kuvvetler toplamamız gerekmektedir. Bütün dünyada olduğu gibi Çin'de de karşı-devrimci güçler geçmişe oranla zayıf, devrimci güçler ise kuvvetlidir. Sorunun bir yanını yansıtan bu değerlendirme doğrudur. Ancak Çin'deki ve bütün dünyadaki karşı-devrimci güçlerin şu an için devrimci güçlerden daha kuvvetli olduğunu da belirtmek gerekir. Sorunun diğer yanını yansıtan bu değerlendirme de doğrudur. Çin'in

eşit olmayan siyasi ve iktisadî gelişmesi, devrimin de eşit olmayan bir şekilde gelişmesine yol açmaktadır. Kural olarak devrim, önce karşı-devrimci güçlerin görece zayıf olduğu yerlerde başlar, gelişir ve zafere ulaşır; buna karşılık onların güçlü olduğu yerlerde ya daha hiç başlamamıştır ya da pek ağır gelişir. Çin devrimi için durum, uzun zamandan beri böyle olmuştur. İlerde, belirli aşamalarda genel devrimci durumun daha da gelişeceği fakat eşit olmayan durumunu koruyacağı şimdiden söylenebilir. Bu eşitsiz durumun genel bir eşitliğe dönüştürülmesi, çok uzun bir süreyi, çok büyük çabaları ve Partinin doğru bir çizgi uygulamasını gerektirecektir. Sovyetler Birliği Komünist Partisinin önderlik ettiği devrimci savaşın¹⁴⁴ zafere ulaşmasının üç yıl aldığını [sayfa 208] düşünecek olursak, Çin Komünist Partisinin önderlik ettiği ve zaten uzun süreli olan savaş için, yerli ve yabancı karşı-devrimci güçleri kesin olarak ve tamamen bertaraf edebilmesi için gerekli olan daha uzun bir zaman ayırmaya hazır olmamız gerekir. Evvelce gösterilen sabırsızlık, bizi hiç bir yere götürmez. Ayrıca sağlam devrimci taktikler de, bulunup geliştirilmelidir; dar kalıplar içine sıkışıp kalırsak, hiç bir zaman büyük şeyler başaramayız. Bu demek değildir ki, Çin’de işler ağır ağır yapılmalıdır. Aksine atılgan bir şekilde yapılmalıdır. Çünkü milletçe köleşmemiz tehlikesi bir an olsun gevşememize izin vermez. Bundan sonra devrimin eskisinden çok daha hızlı bir şekilde gelişeceği kesindir. Çünkü gerek Çin, gerekse dünya, yeni bir savaş ve devrim dönemine yaklaşıyor. Bütün bunlardan dolayı Çin’in devrimci savaşı, uzun süreli bir savaş olacaktır. Bu, emperyalizmin gücünün ve devrimin eşit olmayan gelişmesinin doğurduğu bir sonuçtur. Biz bugünkü durumda, milli devrimde yeni bir yükselişin yakın olduğunu ve Çin’in ülke çapında yeni bir büyük devrimin eşliğinde bulunduğunu söylüyoruz. Bu, bugünkü devrimci durumun özelliklerinden biridir. Bu bir gerçektir ve sorunun bir yönüdür. Ancak şunu da söylemeliyiz ki, emperyalizm hâlâ ciddiyetle hesaba katılması gereken bir güçtür, devrimci güçlerin gelişmesindeki eşitsizlik ciddi bir zaafı ve düşmanlanımı-yenilgiye uğratabilmek için uzun süreli bir savaşa hazırlıklı olmamız gerekmektedir. Bu da bugünkü devrimci duru-

¹⁴⁴ Sovyetler Birliği Komünist Partisinin önderlik ettiği devrimci savaşla, 1918’den 1920’ye kadar süren ve Sovyet halkının İngiltere, ABD, Fransa, Japonya, Polonya vb. tarafından girilen silahlı müdahaleyi püskürttüğü ve Beyaz orduların ayaklanmasını bastırdığı savaş kastedilmektedir.

mun diğ er bir özelliğ idir. Bu da bir gerç ektir ve sorunun baş ka bir yön ünü yansıtmaktadır. Her iki özellik, her iki gerç ek bize taktiklerimizi göz den geç irmemiz ve kuvvetlerinizi mevzilendirme ve müca-deleyi sürdürme yöntemlerimizi yeni duruma uygun olarak değ iş tir-memiz gerektiğ ini öğretiyor ve bizi bunu yapmaya zorluyor. Bugün-kü durum cesaretle her türlü kapalı-kapıcılıktan anınmamızı, geniş bir birleş ik cephe kurmamızı ve maceracılığ a karşı uyanık olmamızı gerektiriyor. Zamanı gelmedikçe ve yeterli gücünüz olmadıkça kesin sonuçlu muharebelere giriş mekten kaçınmalıyız. [sayfa 209]

Burada, maceracılığ ın kapalı-kapıcılıkla olan ilişkisi, ya da olaylar daha da geliş tiğ i zaman maceracılığ ın doğ uracağ ı muhtemel tehlikeler üzerinde durmayacağ ım. Bunu ileride ele alabiliriz. Ş u an için, birleş ik cephe taktiğ iyle kapalı-kapı taktiğ inin birbirine taban tabana karşı olduğunu açıklamakla yetineceğ im.

Birleş ik cephe taktiğ i, düş manı kuş atmak ve yok etmek ama-cıyla büyük kuvvetleri seferber etmeyi gerektirir.

Kapalı-kapıcılık ise büyük bir düş manı karşı tek baş ına um-utsuzca savaşmak anlamına gelir.

Birleş ik cephe taktiğ inin savunucuları, eğer geniş bir devrim-ci millî birleş ik cephe kurma olasılığ ının doğru bir değ erlendirmesi-ni yapacaksa, Japon emperyalizminin Çin'i bir sömürge haline getirmek ç abalan sonucunda Çin'deki devrimci ve karşı-devrimci güçlerin mevzilenmesinde ortaya çıkabilecek değ iş ikliklerin de doğ ru bir değ erlendirmesini yapmamız gerektiğ ini söylüyorlar. Japon ve Çin karşı-devrimci güçlerinin ve Çin'in devrimci güçlerinin kuvvetli ve zayıf noktalarının doğru bir değ erlendirmesini yapmadan geniş bir devrimci millî birleş ik cephe örgütleme gereğ ini tam olarak kav-rayanlayız; kapalı-kapıcılığ ı yıkmak yolunda kararlı adımlar atamayız; milyonlarca halkı ve devrime yakınlık duyabilecek bütün orduları baş hedefimize, yani Japon emperyalizmi ve onların uş akları olan Çinli hainlere vurabilmek amacıyla örgütleyip seferber etmede birleş ik cepheyi bir araç olarak kullanamayız; ve bu taktik silahı, önü-müzde duran baş hedefe vurmak için kullanamaz, bunun yerine silahlarımızı çeş itli hedeflere doğ rulturuz. Öyle ki, kurş unlarımız baş düş manı vuracağ ı yerde ikinci dereceden düş manlarımızı ve hatta müttefiklerimizi vurur. Bu da baş düş manı vuramamak ve cepha-ne israf etmek anlamına gelir. Onu kısıtlayıp tecrit edememek anla-mına gelir. Bu, düş man kampında ve düş man cephesinde zorla

bulunan herkesi ve bugün düşman olduğumuz ancak yarın dostumuz olabilecek kimseleri kendi saflarımıza çekememek anlamına da gelir. Bu aslında, düşmana yardım etmek, devrimi dizginlemek, tecrit etmek ve [sayfa 210] dar boğaza sokmak ve devrimin gerilemesine ne hatta yenilmesine yol açmak demektir.

Kapalı-kapı taktiğinin savunucuları ise bütün bu görüşlerin yanlış olduğunu söylüyorlar. Devrimin güçleri saf, mutlak ölçüde saf, devrimin yolu düz, dümdüz olmalıdır. Kutsal kitapta yazılı olanların dışında hiç bir şey doğru delildir. Millî burjuvazi bir bütün olarak ve sonuna kadar karşı-devrimcidir. Zengin köylülere bir karış toprak bile bırakılmamalıdır. Sarı sendikalarla amansızca mücadele edilmelidir. Cay Tingkay'ın elini sıktığımız anda kendisinin bir karşı-devrimci olduğunu da söylememiz gerekir. Balık sevmeyen bir kedi olamayacağı gibi, karşı-devrimci olmayan bir savaşağası da olamaz. Aydınlar, saflara alınması tehlikeli olan kaypak unsurlardır. Bunlardan çıkan sonuç kapalı-kapıcılığın harikalar yaratan biricik sihirli şey olmasına karşılık, birleşik cephenin oportünist bir taktik olduğudur.

Yoldaşlar, hangisi doğrudur? Birleşik cephe mi, yoksa kapalı-kapıcılık mı? Marksizm-Leninizm hangisini onaylar? Hiç tereddütsüz söylüyorum ki, birleşik cepheyi onaylar, kapalı-kapıcılığı değil. Üç yaşında olanlar pek çok doğru fikre sahiptirler fakat onlara ciddi ülke sorunları ya da dünya sorunları emanet edilemez. Çünkü henüz bunları kavrayamazlar. Marksizm-Leninizm, devrimci saflarda bulunan "çocukluk hastalığı"na karşıdır. Bu çocukluk hastalığı, kapalı-kapıcılığın inatçı bayraktarlarının savundukları şeyin ta kendisidir. Dünyadaki her faaliyet gibi devrim de düz değil, daima dolambaçlı bir yol izler. Dünyada her şeyin değişmesi gibi, devrimci ve karşı-devrimci kamplardaki güçlerin mevzilenişi de değişebilir. Partinin geniş bir birleşik cephe şeklindeki yeni taktiği, Japon emperyalizminin Çin'i bir sömürge haline getirmeye kararlı olması ve Çin'in devrimci güçlerinin hâlâ ciddi zaafı bulunması gibi iki temel gerçeğe dayanmaktadır. Karşı-devrimin güçlerine karşı saldırıya geçebilmek için bugün devrimci güçlerin yapması gereken şey, milyonlarca ve milyonlarca kitleyi örgütlemek ve muazzam bir devrimci orduyu seferber etmektir. [sayfa 211] Ancak böylesine büyük bir kuvvetin Japon emperyalistlerini, hainleri ve işbirlikçileri ezebileceği su götürmez bir gerçektir. Bundan dolayı, cephe taktiği biricik

Marksist-Leninist taktiktir. Kapalı-kapıcılık taktiği ise aksine, kimseyle birleşmek istemeyen burnu havada bir beyzadenin uygulayacağı taktiktir. Kapalı-kapıcılık ancak “balıkları derin sulara, serçeleri de çalılıklara kaçırır” ve milyonlarca kitleyi, bu muazzam orduyu düşmanın saflarına iterek hiç kuşkusuz düşmanın övgüsünü kazanır. Pratikte kapalı-kapıcılık Japon emperyalistlerinin, hainlerin ve işbirlikçilerin sadık uşağıdır. Savunucularının “safılık” ve “dümdüzlük” konusundaki yaygaraları Marksist-Leninistlerce mahkûm edilecek, Japon emperyalistlerince ise övgüyle karşılanacaktır. Kesinlikle kapalı-kapıcılık istemiyoruz. İsteddiğimiz, Japon emperyalistlerinin, hainlerin ve işbirlikçilerin ölüm fermanı demek olan devrimci millî birleşik cephe.

HALK CUMHURİYETİ¹⁴⁵

Hükümetimiz, şimdiye kadar işçilerin, köylülerin ve şehir küçük burjuvazisinin ittifakına dayanmaktaydı; süneliden sonra ise millî devrimde yer almak isteyen bütün diğer sınıflardan da üye alacak biçimde yemden düzenlenmelidir.

Şu sırada böyle bir hükümetin temel görevi, Çin'in Japon emperyalizmi tarafından ilhak edilmesine karşı durmak olmalıdır. Toprak devrimi ile değil, yalnızca millî devrimle ilgilenenleri ve hatı arzu ettikleri takdirde, Japon emperyalizmine ve uşaklarına karşı olmakla birlikte yakın bağları dolayısıyla Avrupa ve ABD emperyalistlerine karşı çıkmayanları da kapsayabilecek şekilde daha geniş bir temsil yeteneğine sahip olması gerekmektedir. Bunun için, ilke olarak, böyle bir hükümetin programı, Japon emperyalizmine ve uşaklarına karşı savaşmak temel görevine uygun olmalı ve biz de geçmişteki siyasetlerimizi buna uygun olarak [sayfa 212] değiştirmeliyiz.

Bugün devrimci tarafın en önemli özelliği, iyice çelikleşmiş bir. Komünist Partisine ve Kızıl Orduya sahip olmasıdır. Bu son

¹⁴⁵ Mao Zedung yoldaşın burada açıkladığı halk cumhuriyetinin siyasi iktidarı ve siyasetleri, Direnme Savaşı sırasında Komünist Partisinin önderliğinde Kurtarılmış Bölgelerde gerçekleştirilmiştir. Partinin, düşman hatları gerisinde halkın Japon istilacılarına karşı yürüttüğü zafer dolu mücadeleye önderlik edebilmesini sağlayan da buydu. Japonya'nın teslim olması üzerine Üçüncü Devrimci iç Savaş, başladı. Savaş sürdükçe, halk tarafından kurtarılan bölgeler giderek genişleyerek Çin'in tümünü kapsadı. Böylece birleşmiş bir Çin Halk Cumhuriyeti doğdu. Sonunda Mao Zedung yoldaşın ülküsü olan Halk Cumhuriyeti, bu şekilde bütün ülkede gerçekleşmiş oldu.

derece önemlidir. Bunlar olmasaydı, ortaya çok büyük güçlükler çıkardı. Neden? Çünkü Çin'deki hainler ve işbirlikçiler kalabalık ve güçlüdürler ve birleşik cepheyi yıkmak için mümkün olan her çareye başvuracakları da kuşkusuzdur. Tehdit ve rüşvet yoluyla ve çeşitli gruplaşmalar arasında dolaplar çevirerek aylık tohumlan, ekecekler ve kendilerinden zayıf olup da onlardan ayrılmak ve Japonlara karşı savaşta bize katılmak isteyebilecek herkesi teker teker ezmek ve yok etmek için ordularını kullanacaklardır. Japon aleyhtarı hükümet ve ordu bu canalıcı unsura yani, Komünist Partisine ve Kızıl Orduya sahip olmasaydı, bütün bunlar kaçınılmaz olurdu. Devrimin 1927'de başarısızlığa uğramasının başlıca nedeni, o sıralar Komünist Partisinde egemen olan oportünist çizgi nedeniyle, kendi saflarımızı, yani işçi ve köylü hareketiyle Komünist Partinin önderliğindeki silahlı kuvvetleri genişletmek için, çaba gösterilmemesi, bunun yerine sadece geçici bir müttefike, Guomindang'a bel bağlanmasıydı. Sonuç olarak da emperyalizm, uşakları olan toprak ağası ve komprador sınıflarına önce Çan Kayşek'i, daha sonra da Vang Gingvey'i ağıllarına düşürme emrini verir vermez, devrim yenilgiye uğradı. O günlerde birleşik cephenin bir dayanağı, güçlü bir devrimci silahlı kuvveti bulunmuyordu ve dolayısıyla düşman kampına iltihaklar yoğunlaşınca Komünist Partisi tek başına dövmüşmek zorunda kaldı ve emperyalistlerle Çinli karşı-devrimciler tarafından benimsenen, düşmanı teker teker yok etme taktiğini boşa çıkaramadı. Gerçi Ho Lung ve Ye Ting'in komutasındaki birlikler vardı ama bunlar henüz siyasi bakımdan sağlamlaşmamış ve Parti de bunlara önderlik etmede pek ustalaşmamış olduğundan, sonunda bunlar da yenildi. Kanımız pahasına çıkardığımız ders, devrimci güçlerden oluşan sağlam bir çekirdek olmadıkça, devrimin yenilgiye uğrayacağıydı. Bugün ise, durum oldukça farklıdır. Artık güçlü bir Komünist Partisine, güçlü bir Kızıl Orduya [sayfa 213] ve ayrıca Kızıl Ordunun üs bölgelerine sahip bulunuyoruz. Komünist Partisi ve Kızıl Ordu bugün olduğu gibi Japonya'ya karşı bir millî birleşik cephenin öncülüğünü yapmakla kalmayacak, ileride de kaçınılmaz olarak, Çin'in Japonya'ya karşı hükümetinin ve ordusunun güçlü dayanağı olacak ve Japon emperyalistleri ile Çan Kayşek' in bu birleşik cepheyi yıkmaya siyasetlerini boşa çıkarabilecektir. Bununla birlikte son derece uyanık olmalıyız; çünkü Japon emperyalistleri ile Çan Kayşek mutlaka her türlü tehdit, rüşvet ve çeşitli

gruplar arasında manevralara girişme yollarına başvuracaklardır.

Japonya'ya karşı geniş milli birleşik cephenin her kesiminin Komünist Partisi ve Kızıl Ordu kadar sağlam olmasını elbette bekleyemeyiz. Bazı kötü unsurlar, olayların akışı içinde, düşmanın etkisiyle birleşik cepheyi terk edebilirler. Ancak böyle kimselerin kaybedilmesinden korkmamıza gerek yoktur. Düşmanın etkisiyle kötü unsurlar saflarımızdan ayrılırken, bizim etkimizle iyi insanlar saflarımıza katılacaklardır. Komünist Partisi ve Kızıl Ordu yaşayıp geliştikçe, milli birleşik cephe de yaşayacak ve gelişecektir. Komünist Partisi ve Kızıl Ordunun milli birleşik cephe içindeki önder rolü işte budur. Komünistler, artık siyasî bakımdan çocuk değildirdiler ve kendilerini koruyabilecek, müttefiklerle ilişkilerini düzenleyebilecek yetenektedirler. Japon emperyalistleri ile Çan Kayşek, devrimci' güçlere karşı manevralara girişirlerse, Komünist Partisi de karşı-devrimci güçlere karşı aynı şeyi yapabilir. Onlar, bizim saflarımızdaki kötü unsurları kendi yanlarına çekebilirlerse. biz de aynı şekilde onların "kötü unsurlarını" (bizim açımızdan iyi) kendi yanımıza çekebiliriz. Eğer biz onlardan daha çok sayıda unsuru kendi yanımıza çekebilirsek bu, düşman saflarını zayıflatacak, bizimkini ise güçlendirecektir. Kısacası, iki temel güç şimdi birbirleriyle mücadele içindedirler ve eşyanın tabiatı gereği bütün ara güçler her iki taraftan birinin yanında saf tutmak zorunda kalacaklardır. Japon emperyalistlerinin, Çin'i köleleştirme siyaseti ve Çan Kayşek'in Çin'e ihanet siyaseti kaçınılmaz olarak birçok [sayfa 214] kimseyi ister doğrudan Komünist Partisine ve Kızıl Orduya katılmak, isterse de bizimle bir birleşik cephe kurmak şeklinde olsun bizim tarafımıza geçmek zorunda bırakacaktır. Biz kapalı-kapı taktiklerini uygulamadığımız takdirde, bu gerçekleşecektir.

"İşçi ve Köylü Cumhuriyeti"nin yerine neden "Halk Cumhuriyeti"ni koyuyoruz

Hükümetimiz sadece işçi ve köylüleri değil, fakat bütün milleti temsil etmektedir. Bu anlam "işçi ve köylülerin demokratik cumhuriyeti" sloganımızın içinde zaten vardı; çünkü işçi ve köylüler nüfusun yüzde 80 ile 90'ını oluşturmaktadırlar. Partimizin 6. Millî Kongresinde kabul edilen On Maddelik Program¹⁴⁶ sadece işçi ve

¹⁴⁶ Çin Komünist Partisininin 1928 yılı Temmuzunda yapılan 6. Millî Kongresi, şu On Maddelik Programı kabul etti: (1) Emperyalist hâkimiyetin yıkılması, (2) yabancı

köylülerin değil, bütün milletin çıkarlarını kapsamaktaydı. Fakat şimdiki durum, sloganımızı değiştirmemizi ve onu halk cumhuriyeti haline getirmemizi gerektirmektedir. Bunun nedeni ise Japon işgalinin Çin’de sınıf ilişkilerini değiştirmiş bulunması ve artık yalnız küçük burjuvazinin değil millî burjuvazinin de Japonya’ya karşı mücadeleye katılması olanağının doğmuş bulunmasıdır.

Halk cumhuriyeti kesin olarak düşman sınıfların çıkarlarını temsil etmeyecektir. Aksine, emperyalizmin uşakları olan toprak ağası ve komprador sınıflarının tam karşısında yer alacak ve onları halktan saymayacaktır. Aynı şekilde Çan Kayşek’in “Çin Cumhuriyeti Millî Hükümeti” de, “sıradan” halkı milletin bir parçası olarak kabul etmemekte ve onları değil, sadece en varlıklıları temsil etmektedir. Çin nüfusunun yüzde 80 ile 90’ı işçi ve köylülerden meydana geldiğinden halk cumhuriyeti her şeyden önce onların çıkarlarını temsil etmelidir. Bununla birlikte halk cumhuriyeti, emperyalist tahakkümü yıkıp Çin’i özgür ve bağımsız bir ülke haline getirmekle ve toprak ağalığının tahakkümünü yıkıp Çin’i yarı-feodallikten kurtarmakla sadece işçi ve köylülere değil, diğer halk kesimlerine de yarar sağlayacaktır. İşçilerin, köylülerin ve halkın geri kalan kısmının çıkarlarının toplamı, bütün Çin milletinin çıkarlarını meydana getirir. Komprador ve toprak ağası sınıfları da [sayfa 215] Çin toprağında yaşamaktadırlar, ancak millî çıkarlara hiç aldırmadıklarından onların çıkarları çoğunluğun çıkarları ile çatışır. Bizim kendimizi ayırdığımız ve çatıştığımız kişiler sadece bu küçük azınlıktır ve bu yüzden kendimizi bütün milletin temsilcileri olarak görmekte haklıyız.

Hiç kuşkusuz, işçi sınıfı ile millî burjuvazi arasında bir çıkar çatışması vardır. Millî devrimin öncüsü olan işçi sınıfının siyasî ve iktisadî hakları tanınmadıkça ve onun gücünü emperyalizme ve onların sadık uşakları olan hainlere karşı yöneltmesi sağlanmadık-

kapitalist işletmelere ve bankalara el konulması, (3) Çin’in birliğinin sağlanması (sayfa 227) ve milliyetlere kendi kaderlerini belirleme hakkının tanınması, (4) Guomindang savaşağalan hükümetinin devrilmesi, (5) bir işçi, köylü ve asker meclisleri hükümeti kurulması, (6) sekiz saatlik işgününün gerçekleştirilmesi, ücretlerin artırılması, işsizlik yardımı ve sosyal sigortanın gerçekleştirilmesi, (7) bütün toprak ağalarının topraklarına el konulması ve toprağın köylülere dağıtılması, (8) askerlerin yaşama koşullarının düzeltilmesi, eski askerlere toprak ve iş sağlanması, (9) bütün ağır vergilerin ve çeşitli resimlerin kaldırılması ve yerine, tek bir kademeli vergi konulması, (10) dünya proletaryası ve Sovyetler Birliği ile birleşilmesi.

ça millî devrimi başarılı bir şekilde geliştirmemiz mümkün olmayacaktır. Ancak millî burjuvazi, emperyalizme karşı birleşik cepheye katıldığı takdirde işçi sınıfı ve millî burjuvazi, ortak çıkarlara sahip olacaktır. Burjuva-demokratik devrimi döneminde halk cumhuriyeti, emperyalist ve feodal mülkiyet dışındaki özel mülkiyeti kamu-laştırmayacak ve millî burjuvazinin sanayi ve ticaret işletmelerine el koymak şöyle dursun, onların gelişmesini teşvik edecektir. Emperyalistleri ya da Çinli hainleri desteklemeyen bütün millî kapitalistleri koruyacağız. Demokratik devrim aşamasında emek ile sermaye arasındaki mücadelenin bir sınırı vardır. Halk cumhuriyetinin iş yasa-ları, işçilerin çıkarlarını koruyacak, ancak millî burjuvazinin kâr etmesini ve sanayi ve ticaret, işletmesini de önlemeyecektir. Çün-kü böyle bir gelişme emperyalizmin zararına, Çin halkının ise yararınadır. Böylece açıktır ki, halk cumhuriyeti, emperyalizm ve feodal, güçlere karşı olan bütün tabakaların çıkarlarını temsil edecektir. Halk cumhuriyetinin hükümeti esas olarak işçilere ve köylülere da-yanmakla birlikte emperyalizme ve feodal güçlere karşı olan diğer sınıfların temsilcilerine de yer verecektir. Peki ama bu gibi sınıfların temsilcilerinin halk cumhuriyeti hükümetine katılmalarına izin ver-mek tehlikeli değil midir? Hayır! İşçiler ve köylüler cumhuriyetin temel kitleleridirler. Şehir küçük burjuvazisine, aydınlara ve anti-emperyalist ve anti-feodal programı destekleyen diğer halk kesim-lerine halk cumhuriyeti hükümetinde söz ve çalışma hakkını, seçme ve seçilme haklarını tanıırken, temel kitleler ^[sayfa 216] olan işçi ve köylülerin çıkarlarının çiğnenmesine de izin vermemeliyiz. Progra-mımızın esasları onların çıkarlarının korunması olmalıdır. Bu hükü-mette onların (işçi ve köylülerin) temsilcilerinin çoğunlukta olması ve Komünist Partisinin de gerek bu hükümete önderlik etmesi, gerekse onun içinde çalışması, diğer sınıfların bu hükümete katıl-masının her hangi bir tehlike doğurmamasını güvence altına ala-caktır. Şimdiki aşamada Çin devriminin hâlâ bir proleter-sosyalist devrimi değil de, bir burjuva-demokratik devrimi niteliğini taşıdığı son derece açıktır. Sadece karşı-devrimci Troçkistler¹⁴⁷ Çin'in bur-

¹⁴⁷ Başlangıçta Rus işçi sınıfı hareketi içindeki anti-Leninist bir hizip olan Troçkist grup, giderek soysuzlaştı ve sonunda açıkça karşı-devrimci bir çete haline geldi. 1937'de SBKP(B) Merkez Komitesinin genel toplantısına sunduğu raporunda Stalin yoldaş bu dönemler grubunun gelişme sürecini şöyle açıkladı:

Eskiden, yedi-sekiz yıl öncesine kadar Troçkizm, işçi sınıfı içinde görülen siyasi

juva-demokratik devrimi aşamasını tamamladığı ve bundan sonraki herhangi bir devrimin ancak sosyalist nitelikte olabileceği gibi saçmalıklardan söz ediyorlar, 1924-1927 devrimi tamamlanamayan ve yenilgiye uğrayan bir burjuva-demokratik devrimiydi. 1927'den bu yana önderlik ettiğimiz toprak devrimi de, kapitalizme değil, emperyalizme ve feodalizme karşı yürütüldüğü için burjuva-demokratik nitelikte bir devrimdir. Devrimimizin bu niteliği oldukça uzun bir süre geçerliğini koruyacaktır.

Devrimin itici gücünü hâlâ esas olarak işçiler, köylüler ve şehir küçük-burjuvazisi meydana getirmektedir; fakat artık millî burjuvazi de bunlara katılabilir.

Devrimin niteliğinin değişmesi daha sonra olacaktır. İlerde demokratik devrim, kaçınılmaz olarak sosyalist devrime dönüşecektir. Bu dönüşümün ne zaman gerçekleşeceği ise gerekli koşullar varlığına bağlı olacaktır ve bu da bir hayli zaman alabilir. Sosyalist devrime geçiş için, gerekli bütün siyasi ve ekonomik koşullar gerçekleşinceye ve bu geçiş halkın çoğunluğunun aleyhine değil lehine oluncaya kadar acele etmemeliyiz. Bazı yoldaşların, demokratik devrim önemli eyaletlerde zafere ulaşır ulaşmaz sosyalist devrime geçişin başlayacağını ileri sürerken yaptıkları gibi bu konuda kuşkuya kapılmak ve geçişin kısa zamanda gerçekleşmesini beklemek hatalıdır. Bu yoldaşlar. Çin'in siyasi ve ekonomik bakımdan nasıl bir ülke olduğunu anlayamadıkları ve Rusya'ya oranla demokratik devrimini siyasi ve ekonomik bakımdan daha güç tamamlayacağını ve çok daha [sayfa 217] uzun bir süreye ve çabaya gerek duya-

akımlardan biriydi. Gerçi anti-Leninist bir akımdı ve dolayısıyla son derece hatalıydı ama gene de siyasî bir akımdı... Günümüzün Troçkizmi ise artık işçi sınıfı içinde bir siyasî akım değil, yıkıcıların ve bölücülerin, gizli ajanların, casusların ve katillerin oluşturduğu ilkesiz ve farksız bir çete, yabancı devletlerin istihbarat servislerinden maaş alan, işçi sınıfının yeminli düşmanlarının bir çetesidir.

Çin devriminin 1927'de yenilgiye uğraması üzerine Çin'de de az sayıda olmakla birlikte bazı Troçkistler ortaya çıktı. Cen Dusiu ve diğer dönemlere yamanarak 1929'da ufak bir karşı-devrimci klik meydana getirdiler; Guomindang'ın burjuva-demokratik devrimini tamamladığı şeklinde karşı-devrimci propagandalara giriştiler ve halka karşı emperyalistlerin ve Guomindang'ın pis bir aleti oldular. Çinli Troçkistler hayâsızca Guomindang gizli servisine katıldılar. 18 Eylül Olayından sonra alçak Troçki döneminin "Çin'in Japon imparatorluğu tarafından işgal edilmesini engellemeyin" şeklindeki emrini yerine getirerek Japon gizli ajanlarıyla işbirliği yapmaya başladılar. Onlardan para aldılar ve Japon saldırısını kolaylaştıracak her türlü faaliyette bulundular.

çağımı kavrayamadıkları için bu hataya düştüler.

ULUSLARARASI DESTEK

Nihayet, Çin devrimi ile dünya devrimi arasındaki ilişkilere de birkaç sözle değinmek gerekir.

Emperyalizm canavarı ortaya çıkmalı beri, dünyadaki ilişkiler öylesine iç içe geçmiştir ki, bunları birbirinden ayırmak olanaksızdır. Biz Çinliler, düşmanla kanımızın son damlasına kadar çarpışacak bir ruha, kaybedilmiş topraklarımızı kendi gücümüzle yeniden ele geçirmek azmine ve milletler topluluğunda kendi ayaklarımız üzerinde durabilecek yeteneğe sahibiz. Fakat bu, uluslararası destekten vazgeçebileceğimiz anlamına gelmez. Hayır! Uluslararası destek bugün her milletin ya da ülkenin devrimci mücadelesi için gereklidir. “Bahar ve Güz Çağlarında haklı savaşlar yoktu”¹⁴⁸ diye eski bir deyiş vardır. Bu, günümüz emperyalizmi için daha da geçerlidir. Çünkü yalnız ezilen milletler ve ezilen sınıflar haklı savaşlar verebilirler. Dünyanın her yerinde, halkların kendilerini ezenlere karşı verdikleri savaşlar, haklı savaşlardır. Rusya’daki Şubat ve Ekim devrimleri, haklı savaşlardı. Birinci Dünya Savaşından sonra çeşitli Avrupa ülkelerindeki halkların devrimleri, haklı savaşlardı, Çin’de Afyon Savaşı¹⁴⁹, Tayping İlahi Krallığı Savaşı¹⁵⁰, Yi Ho Tuan Savaşı¹⁵¹,

¹⁴⁸ Bu deyiş, *Mençius’tan* alınmadır. Mençius bu sözü, Bahar ve Güz Çağı diye bilinen dönemde (İÖ 722-481), Çin’in feodal beyleri iktidar uğruna birbirleriyle durmadan savaştıkları (sayfa 228) için söylemişti.

¹⁴⁹ İngiltere, yürüttüğü afyon ticaretine Çin halkının karşı çıkması üzerine, 1840-1842 yılları arasında Çin’e kuvvet göndererek sözde ticareti korumak bahanesiyle Guangdong ve diğer kıyı bölgelerini işgal etti. Guangdong’daki askerler Lin Zesu’nun önderliğinde bir direnme savaşıma giriştiler. Kanton halkı da kendiliğinden bir “İngiliz Bastırma Kuvveti” örgütleyerek İngiliz saldırganlarına ağır darbeler indirdi.

¹⁵⁰ Tayping İlahi Krallığı Savaşı, 19. yüzyıl ortalarında köylülerin Çing Hanedanının feodal tahakkümüne ve millî baskısına karşı giriştikleri devrimci bir savaştı. 1851 Ocağında, Huang Siyuçuan, Yang Siyuçing ve bu devrimin diğer önderleri, Guangsi’deki Guyping ilinin Cintien köyünde bir ayaklanma düzenleyerek Tayping İlahi Krallığının kurulduğunu ilan ettiler. 1852’de Guangsi’den kuzeye hareket eden köylü ordusu, Hunan, Hubey, Ciangsi ve Anhuy’dan geçerek aşağı Yangze Vadisinin en büyük şehri olan Nancing’i 1853’te zaptetti. Bundan sonra kuvvetlerin bir bölümü kuzeye doğru yürüyüşlerini sürdürerek Tiancin yakınlarına kadar sokuldu. Ancak Tayping ordusu işgal ettiği yerlerde sağlam üs bölgeleri kurmayı ihmal etti. Ayrıca Nancing’i başkent yaptıktan sonra ordu içindeki hâkim grup, birçok siyasi ve askerî hata işledi ve bunların sonucunda Çing hükümetinin karşı-devrimci kuvvetleri ile İngiliz,

1911 Devrimci Savaşı¹⁵², 1926-1927 Kuzey Seferi, 1927'den bugüne kadarki Toprak Devrimi Savaşı, şimdiki Japonya'ya Karşı Direnme Savaşı ve hainleri cezalandırma hareketi, hep haklı savaşıdır. Japonya'ya karşı ülke çapında bir direniş ve faşizme karşı dünya çapında bir mücadele dalgasının kabarmakta olduğu bugünlerde haklı savaşılar, Çin'de ve bütün dünyada yayılacaktır. Bütün haklı savaşılar birbirlerini destekler; haklı olmayan savaşıların ise haklı savaşılarla dönüştürülmeleri gerekir; Leninist çizgi budur.¹⁵³ Japonya'ya karşı savaşıımız bütün dünya [sayfa 218] halklarının ve hepsinin üzerinde, Sovyetler Birliği halkının desteğine muhtaçtır; ve ortak bir davayı paylaştığımız için onların bu desteği bizden esirgemeyeceklerinden hiç kuşukumuz yoktur. Geçmişte Çin'in devrimci güçlerinin dünya devrimci güçleri ile olan ilişkisi Çan Kayşek tarafından geçici olarak kesilmişti ve bu anlamda yalnız bırakılmış durumdaydık. Şimdi ise durum değişmiştir ve bu değişlik bizim lehimize dir. Bundan böyle de lehimize olmaya devam edecektir. Artık yalnız bırakılmamız mümkün değildir. Bu, Japonya'ya karşı savaşıta zafer kazanılması ve Çin devriminin zaferi için gerekli bir koşulu sağlamaktadır. [sayfa 219]

ABD ve Fransız saldırganlarının ortak saldırısına dayanamayarak 1864 yılında yenilgiye uğratıldı.

¹⁵¹ Yi Ho Tuan Savaşı, 1900 yılında, Kuzey Çin'deki köylülerin ve zanaatkarların kendiliğinden gelişen büyük hareketiydi Gizli dinsel derneklerde örgütlenen bu köylü ve zanaatkarlar, emperyalistlere karşı silahlı mücadele verdiler. Fakat bu hareket görülmemiş bir vahşetle bastırıldı ve Pekin ile Tiancin sekiz emperyalist devletin, ortak kuvvetleri tarafından işgal edildi.

¹⁵² 1911 Devrimi için bkz. bu ciltte "Hunan'daki Köylü Hareketine İlişkin Bir Araştırma Üzerine Rapor" Not 3, s. 74.

¹⁵³ Bkz. V.İ. Lenin, "Proletarya Devriminin Savaş Programı", Aydınlık Dergisi, Sayı 57, Kasım 1975. Ayrıca bkz. *Sovyetler Birliği Komünist Partisi (Bolşevik) Tarihi, Kısa Ders*, Altıncı Bölüm, Üçüncü Kısım, Aydınlık Yayınları.

ÇİN DEVRİMCİ SAVAŞINDA STRATEJİ SORUNLARI*¹

Aralık 1936

BİRİNCİ BÖLÜM SAVAŞIN İNCELENMESİ

1. SAVAŞ YASALARI GELİŞME HALİNDEDİR

Savaş yasaları, savaşı yöneten herkesin incelemesi ve çözmesi gereken bir problemdir.

*Bu bölüm, Mao Zedung'un *Selected Military Writing* Foreign Languages Press, Peking 1966 yayıtından, N. Solukça tarafından Türkçeye çevrilmiş olan ve Sol Yayınlarının yayınladığı "Askeri Yazılar"dan [Kasım 1976, İkinci Baskı, s: 90-183] alınmıştır.

¹ Mao Çe-tung, bu yapıtı İkinci Devrimci İç Savaş deneyimlerini özetlemek için yazmış ve Kuzey Şensi'deki Kızıl Ordu Kolejinde verdiği konferanslarda kullanmıştır. Yalnız beş bölüm tamamlanmıştır, stratejik saldırı, politik çalışma ve öteki sorunlar bitirilememiştir; bu sırada Sien Olayının sonuçlarıyla çok uğraşıyordu. İkinci Devrimci İç Savaş sırasında askeri sorunlar üzerindeki Parti içi çekişmelerin bir sonucu olarak ortaya çıkan bu yapıt askeri işlerle ilgili bir çizgiyi başka bir çizgiye karşı ele almaktadır. Ocak 1935'te Tsunyi'de yapılan Merkez Komitesi Politik Bürosunun genişletilmiş toplantısında askeri tutum hak-kındaki çatışma çözümlenmiş, Mao Çe-tung'un görüşleri onaylanarak, yanlış karşı tutum kınanmıştır. Ekim 1935'te Merkez Komitesi Kuzey Şensi'ye taşınmış ve Mao Çe-tung'un bu ay içinde hazırladığı "Japon Emperyalizmine Karşı Kullanılacak Taktikler Hakkında" raporla İkinci Devrimci İç Savaşta Partinin politik tutumu ile ilgili sorunlar sistemli bir şekilde çözülmüştür. Kendisi, bu yapıtı bir yıl sonra, 1936'da, Çin devrimci savaşının strateji problemlerini sistemli bir yolda açıklamak için yazmıştır. -Ed.

Devrimci savaş yasaları, devrimci bir savaşı yöneten herkesin incelemesi ve çözmesi gereken bir problemdir.

Çin devrimci savaşının yasaları, Çin devrimci savaşını yöneten herkesin incelemesi ve çözmesi gereken bir problemdir. [sayfa 90]

Bugün biz, bir savaş içindeyiz; savaşımız devrimci bir savaş; ve bizim devrimci savaşımız yarı-sömürge ve yarı-feodal bir ülke olan Çin'de veriliyor. Bundan dolayı, yalnız genellikle savaş yasalarını değil, devrimci savaşa özgü yasaları ve hatta Çin devrimci savaşına özgü yasaları da incelemek zorundayız.

Bir şey yaparken, onun gerçek koşullarını, doğasını başka şeylerle olan ilişkilerini anlamıyorsanız, onu yöneten yasaları ya da o işin nasıl yapılacağını ya da nasıl daha iyi yapılacağını bilmiyorsunuz demektir.

Savaş, sınıflar, uluslar, devletler ya da politik gruplar arasındaki çelişkiler belirli bir aşamaya geldiği zaman, bu çelişkilerin çözümlenmesi için girişilen en yüksek mücadele biçimidir, ve özel mülkiyet ile sınıfların ortaya çıkmasından beri, varolagelmiştir. Savaşın gerçek koşullarını, doğasını ve başka şeylerle olan ilişkilerini anlamadıkça, savaş yasalarını, nasıl yönetileceğini ya da zaferin nasıl kazanılacağını bilemezsiniz.

Devrimci savaşın, ister devrimci bir sınıf savaşı olsun, ister devrimci ulusal bir savaş olsun, genellikle, savaşın koşullarından ve doğasından fazla olarak, kendi özel koşulları ve doğası vardır. Bundan ötürü, savaşın genel yasalarının yanısıra, kendi özel yasaları vardır. Özel koşullarını ve doğasını anlamadan, özel yasalarını bilmeden, devrimci savaşı yönetemez ve başarıyla savaşamazsınız.

Çin devrimci savaşı, iç savaş ya da ulusal savaş olarak, Çin'e özgü bir çevre içinde verilmektedir ve bunun için de, [sayfa 91] genel anlamda savaştan ve devrimci iç savaştan ayrı, kendisine özgü koşulları ve doğası vardır. Bundan ötürü, genel anlamda savaşın ve devrimci savaşın koşullarından ayrı olarak, Çin devrimci savaşının kendine özgü yasaları vardır. Bunları anlamaksızın Çin devrimci savaşını kazanamayız.

Bundan dolayı, genel olarak savaş yasalarını incelemek gerektiği gibi, devrimci savaş yasalarını ve sonunda Çin devrimci savaşının yasalarını da incelemek zorundayız.

Bazı kimselerin uzun süre önce çürüttüğümüz yanlış görüşleri var. Bunlar, genel olarak savaş yasalarını incelemenin yeterli oldu-

ğu, ya da daha somut biçimde söylemek gerekirse, gerici Çin hükümetinin ya da Çin'deki askeri akademilerin yayımladıkları talimnameleri izlemenin yeterli olduğunu öne sürüyorlar. Onlar, bu talimnamelerin yalnız genel anlamda savaş yasalarını gösterdiklerini, üstelik yabancılardan aktarıldıklarını görmüyorlar. Eğer biz, onları, өзlerinde hiç bir değişiklik yapmadan kopya eder ve oldukları gibi uygularsak, “ayakkabıya uysun diye ayağı yontmuş” oluruz ve yenilgiye uğranız. Onlar derler ki: kan pahasına kazanılmış bilgiden niçin yararlanılmasın? Bu kişiler daha önce kazanılmış deneyimlere değer vermekle birlikte, kanımız pahasına elde ettiğimiz bilgiye de değer verdiğimizizi görmüyorlar.

Başkaları ise, gene doğru olmadığını çok önceden ortaya koyduğumuz başka bir yanlış görüşü öne sürüyorlar. Bunlar, Rusya'daki devrimci savaş deneyimlerini incelemenin yeterli olduğunu, ya da somut biçimde söylemek gerekirse, Sovyetler Birliği'nde iç savaşın yönetildiği yasaların ve Sovyet askeri örgütlerinin yayımladığı talimnameleri izlemenin yeterli olduğunu söylüyorlar. Bu kimseler, o yasaların ve o talimnamelerin Sovyetler Birliği'ndeki iç savaşın ve Kızıl Ordunun belirli özelliklerini taşıdığını göremiyorlar. Eğer biz onları hiç bir değişiklik yapmadan kopya eder ve uygularsak, gene “ayakkabıya uysun diye ayağı yontmuş” oluruz ve ^[sayfa 92] yeniliriz. Bunlar derler ki: bizim savaşımız da Sovyetler Birliği'ndeki savaş gibi devrimci bir savaşa olduğuna göre ve, Sovyetler Birliği zafere ulaştığına göre, Sovyet örneğini izlemekten başka çıkar yol var mı? Bu, kimseler, en son devrimci savaş olduğu, Lenin'in, Stalin'in kılavuzluğunda yürütüldüğü için, Sovyetler Birliği'nin deneyimlerinden yararlanırken, aynı şekilde Çin devrimci savaşının deneyimlerinden de yararlanmamız gerektiğini, çünkü Çin devrimine ve Çin Kızıl Ordusuna özgü birçok etkenler bulunduğunu göremiyorlar.

Bir başka grup da, aynı şekilde çürüttüğümüz üçüncü bir görüşü benimsiyor. Bunlar, en değerli deneyimin 1926-27'deki Kuzey Seferi² olduğunu, ondan ders almamız gerektiğini söylüyorlar.

² Kuzey Seferi 1926 Mayıs-Temmuzunda, Kuantung ilçesinden Kuzeye yürüyen devrimci ordu tarafından kuzeyli savaş ağalarına karşı başlatılmış cezalandırıcı bir savaştı. Kuzey Seferi ordusu, Çin Komünist Partisiyle birlikte, Parti önderliğinde yer alarak ve Partinin etkisi altında (ordu içindeki politik çalışma, o zamanlar daha çok Komünist Partisi üyelerinin sorumluluğu altındaydı), geniş işçi ve köylü yığınlarının gönülden desteğini kazandı. 1926'nın ikinci yarısında ve 1927'nin ilk yarısında Yang-

Daha açıkçası, Kuzey Seferini taklit etmeli, doğrudan doğruya büyük kentleri işgal etmeye kalkmalıyız. Bunlar, Kuzey Seferi deneyimi incelenmekle birlikte, onun kopya edilerek mekanik bir şekilde uygulanamayacağını, çünkü bugünkü savaşın koşullarının farklı olduğunu göremiyorlar. Kuzey Seferinden bugüne uygulanabilecek şeyleri almamız ve şimdiki koşulların ışığı altında, bize ait şeyler ortaya koymalıyız.

Farklı savaşları yönetmek için farklı yasalar, bu savaşların farklı koşullar tarafından –bu farklar, savaşın zamanı, yeri ve doğasıdır– belirlenir. Zaman etkeni bakımından, savaş da, savaş yönetme yasaları da, zaman içinde gelişir. Her tarihsel aşamanın kendisine özgü özellikleri olduğu için, [sayfa 93] her tarihsel aşamadaki savaş yasalarının da kendilerine özgü özellikleri vardır ve bunlar, başka bir döneme mekanik olarak uygulanamaz. Savaşın doğası bakımından, devrimci savaşın da, karşı-devrimci savaşın da kendilerine özgü özellikleri olduğu için, bunlara egemen olan yasaların da kendi özellikleri vardır, yani, her iki savaşa da aynı yasalar uygulanamaz. Yer etkenine gelince, her ülkenin ya da ulusun, büyük bir ülke ya da ulusun kendi özellikleri olduğu gibi, her ülkeye ya da ulusa ait savaş yasalarının da kendi özellikleri vardır. Burada da, birisine uygulanan yasa mekanik olarak ötekine uygulanamaz. Farklı tarihsel aşamalarda meydana gelen doğaları ve yerleri farklı ve farklı ulusların yaptığı savaşları yöneten yasaları inceleyenler, onların herbirinin özelliklerine ve ilişkilerine dikkat etmeli, savaş sorununa mekanik bir yoldan yaklaşmaktan kaçınmalıyız.

Hepsi bu kadar da değil. Başlangıçta ancak küçük bir birliğe komuta eden bir komutan, büyük bir birliğe komuta edebilecek hale gelirse, bu, o komutanın ilerlediğini ve geliştiğini gösterir. Yalnız bir bölgede ve birkaç bölgede harekâta bulunmak arasında da fark vardır. Başlangıçta ancak iyi bildiği bir bölgede harekâta bulunan bir komutan birçok bölgede harekâta bulunabilir hale gelirse, bu da, gene o komutanın ilerlediğini ve geliştiğini gösterir. Düşman tarafında ve bizim tarafımızda teknik, taktik ve stratejik gelişmelerden ötürü, bir savaşın koşulları savaşın her aşamasında farklıdır. Bir savaşta, alt aşamalarda savaşı yönetebilen bir komutan, savaşın

çe ve Sarı nehirler boyundaki eyaletlerin pek, çoğunu işgal etti ve kuzeyli savaş ağalarını yendi. Nisan 1927'de, bu devrimci savaş, devrimci ordu içinde, Çan Kayşek'in komutasındaki gerici kliğin ihaneti yüzünden başarısızlığa uğradı. -Ed.

yüksek aşamalarında da birliklerine komuta edebiliyorsa, bu da, o komutandaki daha büyük bir ilerlemeyi ve gelişmeyi gösterir. Belirli büyüklükteki bir birliğe, ancak belirli bir bölgede, savaşın belirli bir aşamasında komuta etmeyi sürdüren bir komutan, hiç ilerlememiş, hiç gelişmemiş demektir. Bir tek beceriyle ya da dar bir görüşle yetinen kimseler, ilerleyemezler, onlar, devrimin belirli bir zamanında ve yerinde bir rol oynayabilirler ise de, bu önemli bir [sayfa 94] rol olmaz. Biz önemli roller oynayabilecek komutanlar gereksiniyoruz. Tarihin ve savaşın gelişmesiyle, savaşın yönetilmesiyle ilgili yasalar da gelişir. Değişmeyen hiç bir şey yoktur.

2. SAVAŞIN AMACI SAVAŞI ORTADAN KALDIRMAKTIR

Savaş, insanlar arasındaki bu karşılıklı boğazlaşma canavarı, insan toplumunun ilerlemesiyle eninde sonunda ortadan kalkacaktır ve bu, pek de uzak olmayan bir gelecekte olacaktır. Ama savaş ortadan kaldırmanın tek bir yolu vardır ve bu, savaşa savaşla karşı koymak, karşı-devrimci savaşa devrimci savaşla karşı koymak, ulusal karşı-devrimci savaşa ulusal devrimci savaşla karşı koymak ve karşı-devrimci sınıf savaşına devrimci sınıf savaşıyla karşı koymaktır. Tarih yalnız iki çeşit savaş tanıyor: haklı ve haksız. Biz, haklı savaşları destekler, haksızlara karşı çıkarız. Bütün karşı-devrimci savaşlar haksız, bütün devrimci savaşlar haklıdır. İnsanlığın savaşlar çağı, bizim çabalarımızla sona erecektir ve hiç kuşkusuz, bizim verdiğimiz savaş, son muharebenin bir parçası olacaktır. Ama önümüzdeki savaşın, bütün savaşların en büyük ve en çetinlerinden biri olduğu da kuşkusuzdur. Haksız karşı-devrimci savaşların en büyüğü ve en amansızı ile yüzyüzeyiz; haklı bir savaşın sancağını yükseltmezsek, insanlığın pek büyük bir çoğunluğu ezilecektir ve insanlığın haklı savaş sancağı, insanlığın kurtuluş sancağıdır. Çin' in haklı savaşının sancağı Çin kurtuluşunun bayrağıdır. İnsanlığın büyük çoğunluğu, ve Çin halkınca verilen bu savaş, hiç kuşkusuz haklı bir savaş ve Çin'in kurtuluşu için yapılan en yüce ve şerefli bir girişim, dünya tarihinin yeni bir çağına atılan köprüdür. İnsan toplumu sınıfların ve devletlerin yok olduğu noktaya gelince, ne haklı ne de haksız, ne devrimci ne de karşı-devrimci savaş olacaktır. Artık, insanlık için sürekli banş çağı başlayacaktır. Devrimci [sayfa 95] savaşın yasala-

rı üzerindeki incelememiz, bütün savaşların yokedilmesi tutkusundan ileri geliyor. Biz komünistler ile bütün sömürücü sınıflar arasındaki fark, buradadır.

3. STRATEJİ, BİR SAVAŞ DURUMUNUN YASALARININ BİR BÜTÜN OLARAK İNCELENMESİDİR

Nerede savaş varsa, orada bütünüyle bir savaş durumu vardır. Savaş durumu, bir bütün olarak, bütün dünyayı, baştanbaşa bir ülkeyi, bağımsız bir gerilla bölgesini ya da bağımsız büyük bir harekât cephesini kapsayabilir. Çeşitli yanlarının ve aşamalarının ayrıntılı bir incelemesini gerektiren her savaş durumu, bütün bir savaş durumu meydana getirir.

Strateji biliminin görevi, bütünüyle bir savaş durumunu kapsayan savaş yönetme yasalarını incelemektir. Seferler biliminin ve taktikler biliminin³ görevi, kısmi bir durumu kapsayan savaş yönetme yasalarını incelemektir.

Bir sefer ya da taktik harekât komutanının, strateji yasalarını bir dereceye kadar anlaması neden gereklidir? Çünkü, kısmi bir durum bütüne bağlıdır ve bütünün anlaşılması parçanın anlaşılmasını kolaylaştırır. Stratejik zaferi taktik başarılar belirler görüşü, tek başına yanlıştır; çünkü bir savaşta zafer ya da yenilginin, her şeyden önce, bütünüyle bir durumun ve onun çeşitli aşamalarının gereği gibi dikkate alınması sorunu olduğu gerçeğini hesaba katmamaktadır. Durumu bütünüyle ve çeşitli aşamalarıyla dikkate alırken ciddi eksiklikler ya da yanlışlar yapılmışsa savaş yitirilir. “Dikkat- siz bir atılım, bütün oyunu yitirtir” sözü, hareketin bütünü için karara bağlayıcı olmayan kısmi bir harekete değil, [sayfa 96] durumu bütünüyle etkileyen bir harekete işaret etmektedir. Bu, satrançta da, savaşta da böyledir.

Ama durum, bir bütün olarak, parçalarından ayrılmaz ve onlardan bağımsız olamaz; çünkü bütün, parçalardan meydana gelir. Bazan, bazı parçalar, durumu bütünüyle ciddi şekilde etkile-

³ Strateji bilimi, sefer bilimi ve taktik bilimi, Çin askeri biliminin unsurlarıdır. Strateji bilimi, savaş durumunun bütününde egemen olan yasalarla uğraşır. Sefer bilimi, seferlerde egemen olan yasalarla uğraşır ve onları, seferlerin yönetiminde uygular. Taktik bilimi, muharebelerde egemen olan yasalarla uğraşır ve onları muharebelerin yönetiminde uygular. -Ed.

meksizin yıkıma ya da yenilgiye uğrayabilir. Çünkü bu parçalar bütünü belirleyici değıllerdir. Taktik harekâtlardaki ya da seferlerdeki bazı yenilgiler ya da başarısızlıklar, sonucu belirleyici özellikte olmadıkları için, savaş durumunun bütünüyle kötüye gitmesine yol açmayabilirler. Ama savaş durumunun bütününe tamamlayan seferlerin çoğunun ya da kesin sonuçlu bir-iki seferin yitirilmesi bütün durumu hemen değıştirir. Buradaki “seferlerin çoğıu” ya da “bir-iki sefer”, kesin sonuçludur. Savaş tarihinde, tek bir muharebedeki yenilginin, bir dizi zaferlerin sağladığı üstünlükleri sıfıra indirdiğı görüldüğü gibi, birçok yenilgilerden sonra kazanılan tek bir muharebenin, yeni bir duruma yolaçtığı da görülmüştür. Bu gibi hallerde, “bir dizi zafer” ve “birçok yenilgi” kısmi niteliktedir ve durumu, bütünüyle belirleyici değıildir. Oysa “tek bir muharebede yenilgi” ya da “tek bir muharebede zafer” sonucu karara bağlayan rolü oynamıştır. Bütün bunlar, durumu bütünüyle hesaba katmanın önemini ortaya koyar. Genel komutayı ele almış bir kimse için en önemli nokta, dikkatini bir bütün olarak savaş durumu üzerinde toplamaktır. Koşullara göre komutanın, askeri birlikleri ve kollarını gruplandırma problemi, seferler ve çeşitli harekât aşamaları arasındaki ilişkiler, bir de, bütünüyle bizim etkinliklerimiz ile düşmanıninkiler arasındaki ilişkiler üzerinde durması, temel noktadır. Bütün bu problemler, komutandan büyük bir dikkat ve çaba ister ve eğer o, bunları bir yana iter de ikinci derecedeki sorunlara dalarsa, tersliklerden kurtulamaz.

Bütün ile parça arasındaki ilişki için söylenenler, yalnız strateji ile sefer arasındaki ilişki değıil, sefer ile taktikler ^[sayfa 97] arasındaki ilişki için de geçerlidir. Bunun örnekleri, bir tümen ile bu tümene bağlı alay ve taburlar arasındaki ilişkide, bölüğün harekâtıyla bu bölüğün takımları ve mangaları arasındaki ilişkide görülebilir. Komutan, hangi düzeyde olursa olsun, dikkatini yönettiğı durumun bütünündeki en önemli ve belirleyici sonuç ya da etkinlik üzerinde toplamalıdır; başka sorun ve etkinlikler üzerinde değıil.

Neyin önemli ya da belirleyici olduğı, genel ya da soyut düşüncelerle değıil, somut koşullara göre saptanmalıdır. Askeri bir harekâta saldırı yönü ve noktası düşmanın gerçek durumuna, araziye ve bizim o andaki kuvvetlerimizin gücüne göre seçilmelidir. Komutan, erzak bol olduğı zaman askerin oburca yememesine dikkat ettiğı gibi, erzak kıt olduğı zaman da aç kalmamasını sağlamalıdır.

Bazan, Beyaz bölgelerde, bir haberin az da olsa dışarı sızması, o andan sonraki çatışmada yenilgiye yolaçabilir, oysa Kızıl bir bölgede böyle bir sızıntı çoğu zaman pek önemli değildir. Yüksek rütbedeki komutanların bazı muharebelere şahsen katılmaları, ama bazılarının katılmamaları gereklidir. Askeri bir okul için en önemli sorun, müdür ile öğretmenlerin seçimi ve bir eğitim programının kabulüdür. Bir kitle toplantısı için önemli nokta, toplantıya katılmaları için kitleleri harekete geçirmek ve uygun sloganlar ortaya atmaktır. Ve buna benzer birçok konular. Kısacası, uyulması gereken ilke, dikkatimizi, durumu bütünüyle etkileyen önemli bağlantı noktalarında toplamaktır.

Bir savaş durumunu yöneten, yasaları bütünüyle incelemenin tek yolu, her şeyi derinliğine düşünmektir. Durumu bütünüyle ilgilendiren her şey gözle görülemez; bunları ancak kafa yormakla anlayabiliriz, bunun başka yolu yoktur. Durum, bütün olarak, parçalardan yapılmış olduğu için, parçalar üzerinde, seferler ve taktikler üzerinde deneyimi olan insan, daha yüksek düzeydeki konuları anlayabilir; yeter ki biraz kafa yormak istesin. Strateji sorunları şunları [sayfa 98] içerir :

“Düşmanla bizim aramızdaki ilişkiye gerekli önemi vermek.

“Çeşitli seferler ya da çeşitli harekât aşamaları arasındaki ilişkiye gerekli önemi vermek.

“Bir bütün olarak durum için önemli (ya da belirleyici) olan parçalara gereken önemi vermek.

“Genel durum içindeki özel hallere gereken önemi vermek.

“Cephe ile cephe gerisi arasındaki ilişkiye gereken önemi vermek.

“Kayıplar ile takviyeler, çarpışmalar ile dinlenmeler, toplanma ile dağılma, saldırı ile savunma, ilerleme ile geri çekilme, gizlenme ile meydana çıkma, ana saldırı ile yardımcı saldırı, hücum ile durdurma hareketi, merkezi komuta ile merkezi olmayan komuta, uzatmalı (*protracted*) savaş ile çabuk sonuçlu savaş, mevzii savaş ile hareketli savaş, bizim kuvvetlerimiz ile dost kuvvetler, bir askeri kol ile başka bir kol, üst ve alt kademeler, kadrolar ile üyeler, usta askerler ile acemiler, kıdemli kadrolar ile

kıdemsiz kadrolar, eski kadrolar ile yeni kadrolar, Kızıl bölgeler ile Beyaz bölgeler, eski kızıl bölgeler ile yeniler, merkezi bölge ile belli bir üs bölgesinin sınırları, sıcak mevsim ile soğuk mevsim, zafer ile yenilgi, büyük kollar ile küçük kollar, düzenli ordu ile gerilla kuvvetleri, düşmanı yoketme ile kitleleri kazanma, Kızıl Orduyu genişletme ile takviye, askeri çalışma ile politik çalışma, geçmişteki görevler ile bugünkü görevler, bugünkü görevler ile gelecekteki görevler, bir dizi koşullardan doğan görevler ile başka bir dizi koşullardan doğan görevler, sabit cephe ile oynak cephe, iç savaş ile ulusal savaş, bir tarihsel aşama ile başka bir tarihsel aşama, vb., vb. arasındaki farka olduğu kadar, bağlantıya da gerekli önemi vermek.”

Bu strateji sorunlarının hiç birisi gözle görülmez, ama ^[sayfa 99] gene de, kafa yorarsak bütün bunları anlar, kavrar ve üstesinden gelebiliriz. Yani bir savaş ya da askeri harekâtla ilgili önemli sorunları daha yüksek ilkeler düzeyine yükseltir ve bunları çözeriz. Strateji sorunlarını incelerken görevimiz bu amaca ulaşmaktır.

4. ÖNEMLİ OLAN İYİ ÖĞRENMEKTİR

Biz, Kızıl Orduyu niçin örgütledik? Düşmanı yenmek için. Savaş yasalarını niçin inceliyoruz? Onları savaşta uygulamak için.

Öğrenmek kolay iş değildir, ama insanın öğrendiğini uygulaması daha da zordur. Birçok kimse, sınıfta ya da kitaplarda askerlik sözcüğü üstüne söylev verirken, çok şey bilirmiş izlenimini bırakır, ama iş gerçek savaşa gelince kimileri savaşı kazanır, kimileri yitirir. Savaş tarihimiz de, savaş deneyimlerimiz de bunu doğrular.

Peki, işin püf noktası nerede?

Gerçek yaşamda herkesin, tarihte pek az raslanan “yenilmez generaller” gibi olmasını bekleyemeyiz. Bizim istediğimiz, cesur, akıllı ve savaşta normal olarak muharebeler kazanan, akılla cesareti birleştiren generallerdir. Hem akıllı ve hem de cesur olmak için bir yöntemle sahip olmak gerekir; bu yöntem, hem öğrenirken ve hem de öğrenileni uygularken kullanılmalıdır.

Hangi yöntem? Yöntem, düşmanı ve kendi durumumuzu bütün yönleriyle, bilmek, her iki tarafın hareketlerine egemen olan yasaları bulma ve girdiğimiz harekâta bu yasaları kullanmaktır.

Birçok ülkelerde yayınlanan askeri kitaplar, “ülkelerin koşullarına göre esnek bir şekilde uygulanması” gereğinden, yenilgiye uğranıldığı zaman alınacak tedbirlerden sözeder. Bunlardan ilkinin amacı, ilkelerin çok katı uygulanması yoluyla öznel yanlışlar yapmasına karşı komutanı uyarmak, [sayfa 100] ikincisi ise, öznel yanlışlar yaptıktan ya da nesnel koşullarda beklenilmeyen ve karşı konulamayan değişimler olduktan sonra ortaya çıkan durumun üstesinden gelebilmesini sağlamaktır.

Öznel yanlışlar neden yapılır? Çünkü, bir savaşta ya da muharebede kuvvetlerin dağıtım ya da yönetim şekli, o yerin ve zamanın koşullarına uymaz; çünkü öznel yönetim nesnel koşullara uygun düşmez, yani öznel ile nesnel arasındaki çelişki çözülmemiştir. Yaptıkları iş ne olursa olsun, insanlar, bu gibi durumlara düşmekten biraz zor kaçınırlar, ama bazı kimselerin bu konuda daha yetenekli oldukları görülür. Her işte nispeten yüksek bir yeterlik aradığımız gibi, savaşta da daha çok zafer, daha az yenilgi isteriz. Burada işin püf noktası, öznel ile nesnel birbiriyle uygun hale getirmektir.

Taktik konusunda bir örnek alalım. Hücum için seçilen nokta düşmanın kanatlarından birisi üzerinde ise ve tam zayıf noktasının bulunduğu yere raslıyorsa, o hücum başarıya ulaşır. Bu durumda öznel, nesnele uygun düşmüştür, yani komutanın keşfi, yargısı ve kararları düşmanın gerçek durumuna ve düzenlenişine uygun düşmüştür. Saldırı için seçilen nokta öteki kanatta ya da merkezde ise ve hücum çetin bir engelle karşılaşır ve ilerleme olanağı kalmazsa, böyle bir uygunluk yok demektir. Hücumun zamanı iyi seçilmiş ise, yedekler ne erken ne geç, tam zamanında kullanılmış ise, muharebedeki öbür düzenlemeler ve harekât düşman için değil bizim için elverişli ise, muharebe boyunca öznel yönetim, nesnel durumla tümüyle uygunluk halindedir. Böyle bir tam uygunluk, tarafların silah taşıyan ve her şeyi birbirlerinden gizli tutan insan grupları olduğu düşünülürse, savaşta ya da muharebelerde pek az rastlanan bir haldir. Bu, cansız cisimlerin ya da sıradan konuların ele alındığı gibi düşünülecek bir sorun değildir. Eğer komutanın yönetimi gerçek duruma temelden uyuyorsa, yani yönetimde [sayfa 101] sonucu belirleyici unsurlar gerçek durumla uygunluk halinde ise, zafer için bir temel vardır.

Bir komutanın doğru düzenlemeleri doğru kararlarına, doğru kararları doğru yargılarına, doğru yargıları gerekli keşiflerin yapıl-

masına, keşiflerde elde edilen bilgilerin bir araya getirilerek üzerinde düşünülmesine bağlıdır. Olanaklı ve gerekli bütün keşif yollarını uygular, düşman durumu hakkında toplanan bilgiler üzerinde kafa yorar; yanlış doğrudan ayırdeder, bir veriden bir başkasına, dışyüzden içyüze doğru adım adım ilerler ve bunları yaptıktan sonra, kendi tarafındaki koşulları hesaba katar; her iki tarafın durumunu, karşılıklı ilişkilerini inceler ve böylece, bazı yargılara vararak, kararlar verir, planlarını hazırlar. Bir asker, stratejik bir planı; bir seferin ya da muharebenin planını yapmadan önce, durumu kavramak için izlediği yol budur. Dikkatsiz bir asker, bunun yerine, askeri planlarını dilediği gibi düşünerek yapar ve yaptığı bu planlar gerçeğe uymayan hayal ürünleri olur. Yalnız heveslerine kapılan aceleci bir asker, düşman tarafından aldatılmaya mahkumdur, ya da düşmanın durumunun bazı düzmece ya da kısmi görünüşlerine bakar, astlarının gerçek bilgiye, derinlemesine bir görüşe dayanmayan sorumsuz önerilerine kapılarak, her askeri planın gerekli keşiflere, düşman ile kendi durumunun, ve bunlar arasındaki iç bağıntıların dikkatle incelenmesine dayanması gerektiğini bilmediğinden ya da buna yanaşmadığından başını kayalara çarpar.

Bir durumu kavrama süreci, yalnız bir askeri planın yapılmasıyla sona ermez; bu plan yapıldıktan sonra da sürer. Planın, yürürlüğe konulmasından hareketin sonuna kadar süren uygulanması döneminde, durumu kavramanın bir başka süreci, yani, uygulama süreci vardır. Bu süreç sırasında, daha önceki dönemde yapılan planın gerçeğe uyup uymadığının yeniden incelenmesi gerekir. Eğer gerçek durumla uygunluk halinde değilse, ya da bütünüyle gerçeğe [sayfa 102] uymuyorsa, yeni bilgilerimizin ışığı altında yeni yargılara varmak ve yeni duruma uygun olması için ilk planı değiştirmek gerekir. Aşağı yukarı her hareketta, plan, kısmen, bazı hallerde ise tümüyle değişebilir. Bu gibi değişiklikler yapılması gerektiğini anlamayan ya da buna yanaşmayıp körükörüne hareket eden kimse, kafasını kayalara çarpmaktan kurtulamaz.

Anlatılan noktalar stratejik bir etkinliğe bir sefere ya da bir muharebeye de aynı şekilde uygulanır. Görgülü bir asker, gönüllü ve öğrenmeye istekli oldukça, kendi kuvvetleri (komutanları, adamları, silahları, ikmal olanakları vb. ve bunların hepsi) ve düşman kuvvetleri (aynı şekilde komutanları, askerleri, silahları, ikmal olanakları, vb. ve bunların hepsi) ve savaşla ilgisi yönünden politika, eko-

nomik durum, coğrafya ve iklim gibi koşulların hepsi hakkında bilgi sahibi olabilir ve böyle bir askerin, bir savaşı ya da harekâtı daha iyi kavrayarak, zaferden zafere koşması daha olası olur. Uzun bir süre içinde, hem kendi ve hem de düşman tarafındaki durumu daha iyi öğreneceği, girilen hareketlerin yasalarını keşfedeceği, öznel ve nesnel durumlar arasındaki çelişkileri çözeceği için bu sonucu alacaktır. Bu öğrenme ve bilme süreci çok önemlidir; böylesine uzun bir deneyim dönemi geçirmeden savaş yasalarını bilmek ve kavramak güçtür. Bir acemi, ya da yalnız kağıt üzerinde savaşan kimse, gerçekten yüksek rütbeli bir komutan olamaz. Bunu ancak savaşta eylemle mücadeleye katılanlar yapabilir.

İlke niteliğindeki bütün askeri yasalar ve teoriler, eskiden yaşamış ya da günümüzde yaşayan kimseler tarafından özetlenmiş geçmiş savaşların denemeleridir. Geçmiş savaşların kalıtı olan ve kan pahasına öğrenilen bu dersleri ciddiyetle incelemeliyiz. Bu, sorunun yalnız bir yanıdır; bir de varılan sonuçları kendi deneyimlerimizle gözden geçirmeli, yararlı olanları benimsemeli, yararsızları bir yana itmeli, [sayfa 103] kendimize ait deneyimleri bu sonuçlarla birleştirmeliyiz. Bunu yapmak çok önemlidir, çünkü bunu yapmadan bir savaş yönetilemez.

Okumak öğrenmektir, ama uygulamak da öğrenmektir; hatı öğrenmenin daha da önemli bir çeşididir. Savaş savaşıyla öğrenmek, bizim temel yöntemimizdir. Okula gitmek fırsatını elde edememiş birisi bile, savaşı, savaşa katılarak öğrenebilir. Devrimci savaş bir kitle işidir; önce öğrenilip sonra yapılmaz, tersine, önce yapılır sonra öğrenilir. Zaten yapmak öğrenmek demektir. Sıradan bir sivil ile asker arasında bir fark vardır, ama aşılamayacak Çin Seddi yoktur. Bu fark kolayca kapatılabilir ve bunun yolu bir devirme, bir savaşa katılmaktır. Böyle derken, öğrenmek de uygulamak da kolaydır demiyoruz; gerçekten öğrenmek ve beceriyle uygulamak güçtür demek istiyoruz. Sivillerin de çabucak asker olabileceklerini söylerken, aradaki eşiği atlamanın güç olmadığını söylemek istiyoruz. İki anlatımı birleştirmek için, bir Çin atasözünü anabiliriz: "Azmin elinden hiç bir şey kurtulmaz." Aradaki eşiği atlamak kolay olduğu gibi, azmeden ve iyi öğrenen insan için bu işte ustalaşmak da olmayacak şey değildir.

Bütün öteki şeylere egemen olan yasalar gibi, savaş yasaları da nesnel gerçekliklerin zihnimizdeki yansılardır. Aklın dışındaki

her şey, nesnel gerçektir. Bundan dolayı, öğrenilmesi ve bilinmesi gereken şey, düşman taraftaki ve bizim tarafımızdaki durumdur. Bu her iki durum da inceleme konusu diye alınabilir, oysa akıl, (yani düşünme yeteneği) incelemeyi yapandır. Bazı kimseler, kendilerini iyi bilirler de düşmanlarını bilmezler; bazılarının durumu ise bunun tersidir. Bunların her ikisi de savaş yasalarını öğrenme ve uygulama sorununu çözemez. Eski Çin'in büyük askerlik uzmanı Sun Vu Zu, kitabında: "Düşmanı ve kendini tanırsan, yenilgi tehlikesi olmaksızın yüzlerce savaş [sayfa 104] verebilirsin"⁴ der. Bu, öğrenme ve uygulama aşamaları ile nesnel gerçekliğin gelişim yasalarının öğrenilmesi karşımızdaki düşmanın üstesinden gelinmesi için girişilecek işlerin bu yasalara uygun olarak düzenlenmesi gereğine işaret ediyor. Bu sözü hafife almamalıyız.

Savaş, uluslar, devletler, sınıflar ya da politik gruplar arasındaki en yüksek mücadele biçimidir ve uluslar, devletler, sınıflar ya da politik gruplar, savaşırken, zafere ulaşmak için bütün savaş yasalarını uygularlar. Savaşta zafer ya da yenilgi, her şeyden önce her iki tarafın askeri, politik, ekonomik ve doğal koşullarına bağlıdır. Ama hepsi bu kadar değil. Sonucu saptayan, bir de, her iki tarafın savaş yönetmedeki öznel yeteneğidir. Bir asker, savaş kazanmaya çabalarsa, maddi koşullarına koyduğu sınırları aşamaz. Ne var ki, bu sınırlar içinde zafere ulaşabilir ve bunun için çaba da göstermesi gerekir. Bir asker in eylem alanı nesnel maddi koşullar üzerine kurulmuştur, ama bu sahne üzerinde, ses, renk, görkem dolu birçok dram yönetebilir. Bundan dolayı, belirli askeri, politik, ekonomik ve doğal koşullar, yani nesnel maddi temeller üzerinde, Kızıl Ordu komutanlarımız güçlerini ortaya koymalı, ulusal ve sınıfsal düşmanlarımızı altederek bu kötü dünyayı değiştirmek için bütün kuvvetlerimizi harekete getirmelidirler. Savaşın yönetilmesinde bizim öznel yönetimimiz, kendisini burada gösterebilir ve göstermelidir. Kızıl Ordu komutanlarımızdan hiç birinin yanlışlar yapan öfkeli bir adam haline gelmesine izin vermeyiz. Kızıl Ordudaki bütün komutanların, hem yiğit ve hem de akıllı ve savaş boyunca meydana gelen değişmelere, olaylara egemen olabilecek kahramanlar olmalarını kesin-

⁴ Sun Vu Zu, ya da Sun Vu, M.Ö. 5. yüzyılda yaşamış ünlü bir Çinli askeri bilimcidir. Savaş konusunda 13 bölümden meydana gelen *Sun Zu* adlı bir bilimsel yapıt yayımlanmıştır. Aktarma, "Hücum Stratejisi" adlı 3. bölümden yapılmıştır. -Ed.

likle isteriz. Savaş okyanusunda kulaç atarken, yalnızca bozulmamakla kalmamalı, ama hesaplı kulaçlarla karşı kıyıya [sayfa 105] ulaşmayı kesinlikle sağlamalıdır. Savaş yönetme yasaları, savaş okyanusunda yüzebilme sanatından ibarettir.

Yöntemlerimiz üzerinde söyleyeceğimiz bunlardır.

İKİNCİ BÖLÜM ÇİN KOMÜNİST PARTİSİ VE ÇİN DEVRİMCİ SAVAŞI

1924'te başlayan Çin devrimci savaşı iki aşamadan geçti: ilki 1924'e kadar, ikincisi 1927'ye kadardır; Japonya'ya karşı ulusal devrimci savaş dönemi şimdi başlayacak. Bu üç dönemde de, bu devrimci savaş, Çin proletaryası ile onun partisi olan Çin Komünist Partisinin önderliğinde verilmiştir, verilmektedir ve verilecektir. Çin devrimci savaşında baş düşmanlar, emperyalizm ile feodal güçlerdir. Çin burjuvazisi, bu devrimci savaşta, belirli tarihsel dönüm noktalarında savaşa katılabilirse de, burjuvazinin bencilliği ve politik ve ekonomik bağımsızlıktan yoksunluğu, Çin devrimci savaşını kesin zafere ulaştırma yolunda önderlik etmede onu hem gönülsüz ve hem de gücü yetmez hale getirmektedir. Çin köylülüğünün ve kent küçük-burjuvazisinin kitleleri, bu devrimci savaşta, etkin rol oynamak ve onu tam zafere ulaştırmak istemektedir. Onlar, devrimci savaşta ana kuvvetlerdir, ancak, küçük üreticiler oldukları için, politik görüşleri sınırlı kalmaktadır (bazı işsiz kitlelerin anarşist görüşleri vardır), ve bu yüzden savaşta doğru önderlik etmeye güç yetirecek durumda değildirler. Bundan dolayı, proletaryanın politika sahnesinde görüldüğü bir çağda, Çin devrimci savaşına önderlik etme sorumluluğu, zorunlu olarak Çin Komünist Partisinin omuzlarına yüklenmektedir. Bu çağda, proletarya ile Komünist Partisinin önderliğinden yoksun ya da buna aykırı olan bir devrimci savaş, kesin olarak yenilgiyle sona erer. Yarı-sömürge Çin'de, bütün toplumsal tabakalar, politik gruplar arasında proletarya ve Komünist Partisi, dar görüşlülükle bencillikten en arınmış, politik [sayfa 106] yönden en ileri görüşlü, en iyi örgütlenmiş ve önder sınıf olan proletaryanın ve onun politik partisinin bütün dünyadaki deneylerini öğrenmeye ve bu deneylerden kendi davalarında yararlanmaya en hazır olanlardır. Bundan ötürü, ancak proletarya ile Komünist Partisi, köylülüğe, kent küçük-burjuvazisine ve burjuvaziye önderlik edebilir, köylülü-

ğün ve küçük-burjuvazinin dar görüşlülüğünün, işsiz kitlelerin yıkıcılığının üstesinden gelebilir ve (Komünist Partisi izleyeceği politika-kada yanılmadıkça) burjuvazinin sallantılı durumuna ve kararsızlığına karşı koyabilir ve zafere giden yolda devrim ve savaşa kılavuzluk edebilir.

1924-27 devrimci savaşı, uluslararası proletarya ile Çin proletaryasının ve bunların partilerinin, Çin ulusal burjuvazisine ve bu partilere politik etkiler yaptığı ve onlarla politik işbirliğine girdiği koşullar içinde verilmiştir. Bununla birlikte, bu devrimci savaş, önce büyük burjuvazinin ihaneti ve devrimci saflardaki oportünistlerin devrimci önderliğinden gönüllü olarak vazgeçmeleri yüzünden, en nazik zamanda başarısızlığa uğramıştır.

1927'den günümüze kadar süren Tanımsal Devrim Savaşı, yeni koşullar altında verilmiştir. Bu savaşta düşman, yalnız emperyalizm değildir, ama aynı zamanda büyük burjuvazi ile büyük toprak ağalarının ittifakıdır. Ve ulusal burjuvazi, büyük burjuvazinin kuyruğu haline gelmiştir. Bu devrimci savaş, kesin önderliği elinde bulunduran Komünist Partisince yönetilmektedir. Bu kesin önderlik, devrimci savaşın sonuna kadar azimle yürütülebilmesi için en önemli koşuldur. Bu olmaksızın, devrimci savaş böylesine bir azimle yürütmek olanaksızdır.

Çin Komünist Partisi, Çin devrimci savaşını cesaretle ve azimle yürüttü ve on beş yıl gibi uzun bir süre,⁵ kendisinin [sayfa 107] halkın dostu olduğunu; halkın çıkarlarının savunulması, özgürlüğü ve kurtuluşu için her zaman devrimci savaşın ön saflarında mücadele ettiğini bütün ulusa gösterdi.

Çin Komünist Partisi, çetin mücadelelerle, kahraman üyelerinin yüz binlercesini ve kahraman kadrolarının on binlercesini şehit vererek, bütün ülkede, yüzlerce milyonluk halk arasında büyük ve eğitici bir rol oynadı. Partinin devrimci mücadelede kazandığı büyük tarihsel başarılar, Çin'in ulusal bir düşman tarafından işgal edildiği bu en nazik zamanda, Çin'in yaşaması ve kurtuluşu için gerekli önkoşulu sağladı. Bu önkoşul uzun yıllar sınıandıktan sonra halkın büyük çoğunluğunun güvenini kazanmış ve halk tarafından seçilmiş bir önderliğin artık varolmasıdır. Bugün, halk, Komünist Partisinin

⁵ Yoldaş Mao Çe-tung, 1936'da bu makaleyi yazdığı zaman, Çin Komünist Partisinin (1921 Temmuzunda) kurulmasından bu yana onbeş yıl geçmişti. -Ed.

söylediğini, öteki partilerin söylediklerinden daha çok kabul ediyor. Eğer Çin Komünist Partisinin son on beş yıldır verdiği çetin mücadeleye olmasaydı, yeni bir boyun eğdirme tehdidiyle yüzyüze olan Çin'i kurtarmak olanaksız olurdu.

Sağ oportünist Çen Tu-siyu⁶ ile “sol” oportünist Li Lisan'ın⁷ yanlıgılan dışında, Çin Komünist Partisi, devrimci savaş sırasında iki başka yanlış daha yaptı. İlk yanlış [sayfa 108] 1931-1931-34 yılındaki “sol” oportünizmdi.⁸ Bu, Tarımsal Devrimci Savaşta ciddi kayıplar vermemize ve düşmanın beşinci “kuşatma ve ezme” seferini yenil-

⁶ Çen Tu-siyu, aslında Pekin Üniversitesi'nde bir profesördü ve *Yeni Gençlik*'in yayımlayıcısı olarak da ün yapmıştı. Çin Komünist Partisinin kurucularından biridir. 4 Mayıs Hareketindeki ününden ve Partinin başlangıç dönemindeki toyluğundan dolayı Partinin genel sekreteri oldu. 1924-27 devriminin son döneminde, Çen Tu-siyu'nun Parti içinde temsil ettiği sağcı düşünce, teslimiyetçi (kapitülasyonist) bir çizgide geliştii. Yoldaş Mao Çe-tung, teslimiyetçilerin o zaman “partinin önderliğini gönüllü olarak köylü yığınlarına, kent küçük-burjuvazisine ve orta burjuvaziye teslim ettiğini, özellikle Partinin silahlı kuvvetlerin önderliğinden vazgeçtiğini ve böylelikle devrimin yenilgisine yolaçtığını” (“Şimdiki Durum ve Ödevlerimiz”, Mao Çe-tung, *Seçme Yapıtlar*, İngilizce baskı, FLP Peking, 1961, c. IV, s. 171) gördü. 1927 yenilgisinden sonra, Çen Tu-siyu ve bir avuç başka teslimiyetçi, devrimin geleceğine inançlarını yitirdiler ve tasfiyeciler (*liquidationist*) oldular; gerici trotskist yolu tuttular ve trotskistlerle birlikte Partiyeye karşı küçük bir grup oluşturdular. Bunun sonucu olarak, Çen Tu-siyu, Kasım 1929'da, Partiden çıkarıldı. 1942'de öldü. -Ed.

⁷ Genellikle “Li Li-san çizgisi” diye bilinen Li Li-san'ın “sol” oportünizmi, Parti içinde 1930 Haziranından başlayarak aşağı yukarı dört ay için Partide etkili olan ve o zaman Çin Komünist Partisi Merkez Komitesinin en etkili önderi olan Li Li-san'ın temsil ettiği “sol” oportünist çizgidir. Li Li-san çizgisinin ayrıncı özellikleri şunlardır: Partinin Altıncı Ulusal Kongresinin politikasına aykırı hareket etti; devrim için kitle kuvvetini geliştirmek gerektiğini ve devrimin gelişmesinin inışli çıkışlı olduğunu reddetti. Yoldaş Mao Çe-tung'un dikkatimizi uzun süre kırsal bölgelerde üs alanları yaratmaya vermemiz gerektiğini kentleri kuşatmak için kırsal bölgeleri kullanma ve üsleri ülke çapında bir devrim kabarması için kullanma düşüncelerini “son derece yanlış, ve köylü mantığının yerel ve tutucu temel özelliği” saydı. Aynı zamanda, dünya devriminin inışli çıkışlı gelişmesini de reddetti. Çin devriminin genel patlamasının, zorunlu olarak dünya devriminin genel patlamasına yolaçacağını, dünya devrimi olmadan Çin devriminin başariya ulaşamayacağını kabul etti. Çin burjuva demokratik devriminin uzatılmışlık doğasını da reddetti ve bir ya da daha fazla eyaletteki zafer başlangıçlarının sosyalist devrime geçişin başlangıcı demek olduğunu kabul etti ve böylece, birtakım yersiz “sol” serüvenci tedbirler formülleştirdi. Yoldaş Mao Çe-tung, bu yanlış tutuma muhalefet etti ve kadroların ve Parti üyelerinin geniş yığınları da bu tutumun düzeltilmesini istediler. Eylül 1930'da, Partinin Altıncı Merkez Komitesinin Üçüncü Genel Toplantısında, Li Li-san, yukarıda söylenen yanlıgılanı kabul etti ve Merkez Komitesindeki önderlik durumunu bıraktı. Yoldaş Li Li-san, uzun sürede, yanlış görüşlerini düzeltti ve Partinin Yedinci Ulusal Kongresinde yeniden Merkez Komitesine seçildi. -Ed.

giye uğratmak yerine üs bölgelerimizi yitirmemize ve Kızıl Ordunun zayıf düşmesine yolaçtı. Bu yanlış, 1935 Ocağında, Zunyi'de yapılan Merkez Komitesi Politik Bürosunun genişletilmiş toplantısında düzeltildi. İkinci yanlış 1935-36'da Çang Kuyo-tayo'nun sağ ^[sayfa 109] oportünizmiydi.⁹ Bu yanlış öylesine gelişmelere yolaçtı ki, hem Partinin ve hem de Kızıl Ordunun disiplinini zayıflattı ve Kızıl Ordunun ana kuvvetlerinde ciddi kayıplar verilmesine yolaçtı. Ama bu yanlış

⁸ Partinin Altıncı Merkez Komitesinin Eylül 1930'daki Genişletilmiş Toplantısı ve merkezi yönetimin ondan sonra gelen kesimleri, Li Li-san çizgisine bir son vermek için olumlu birçok çare kabul etti. Ama daha sonra, pratik devrimci mücadelede deneyim kazanmamış birtakım yoldaşlar, yoldaş Çen Şayo-yu (Vang Ming) ve Çin Pang-siyen (Po Ku) kılavuzluğunda, Merkez Komitesinin tedbirlerine karşı çıktılar. *Çin Komünist Partisinin Daha da Bolşevikleştirilmesi İçin Mücadele ya da İki Yol* adlı kitapçıkta Parti içindeki asıl tehlikenin "sol" oportünizm olmadığını, ama "sağ oportünizm" olduğunu önemle ilan ettiler ve kendi etkinliklerini haklı çıkarmak için, Li Li-san'ın çizgisini "sağcı" diye eleştirdiler. Li Li-san çizgisini ve öbür "sol" düşünceleri ve politikaları yeni bir kısve altında sürdüren, yeniden canlandırılan ya da geliştirilen yeni bir politik program ileri sürdüler ve yoldaş Mao Çe-tung'un doğru yoluna karşı çıktılar. Yoldaş Mao Çe-tung, özellikle bu yeni "sol" oportünist yolu eleştirmek için bu makaleyi, "Çin Devrimci Savaşında Strateji Sorunları"nı, yazdı. Bu çizgi, Partinin Altıncı Merkez Komitesinin Ocak 1931'deki Dördüncü Genişletilmiş Toplantısından başlayarak, Eylül 1935'e, Politik Büronun Merkez Komitesi tarafından, Zunyi'deki Kuyayçov eyaletinde, yapılan toplantısına kadar Partide egemen oldu. Ve bu toplantı, bu yanlış çizginin egemenliğine son vererek yoldaş Mao Çe-tung'un başkanlığında yeni bir merkezi önderlik kurdu. Yanlış "sol" çizgi partiye oldukça uzun bir süre (dört yıl) egemen oldu ve ağır kayıplara ve Partiye ve devrime zararlı sonuçlara yolaçtı. Çin Komünist Partisinde, Çin Kızıl Ordusunda ve üs bölgelerinde yüzde doksan bir kayba neden oldu; devrimci üs bölgelerindeki on milyon insan, Kuomintang'ın zalim baskısı altına sokuldu ve Çin devriminin gelişimi geciktirildi. Yanılan yoldaşların ezici bir çoğunluğu uzun bir deneyimle öğrenme süreci içinde yanlışlıklarını anladı ve düzeltti. Ve bu yoldaşlar, Partiye ve halka yararlı iyi işler yaptı. Bugün, yoldaş Mao Çe-tung'un ön-derliğinde, öbür yoldaş kitleleriyle, Parti içinde ve ortak bir politik anlayışta birleşmişlerdir. "Partimizin Tarihindeki Belirli Sorunlara Dair Kararlar" Altıncı Merkez Komitesinin Nisan 1945'teki Yedinci Genişletilmiş Toplantısında kabul edildi ve bu yanlış çizginin çeşitli yanlışları ayrıntılı olarak özetledi. -Ed.

⁹ Çan Kuyo-tayo, Çin devrimine ihanet eden birisiydi. Devrim konusunda spekülasyon yaparak gençliğinde Çin Komünist Partisine katıldı. Parti içinde birçok yanlış yaptı ve vahim suçlar işleyerek akıbetini buldu. 1935'te Kızıl Ordunun Kuzeye doğru yürütmesine karşı çıktı, Kızıl Ordunun azınlık ulusallıkların yaşadığı Seçhuvan-Sikang sınırındaki bölgelere (Sikang eyaleti 1955'te ilga edildi: bugün bir parçası Seçhuvan eyaletine, öbür parçası ile Tibet Bağımsız Bölgesine bağlıdır) geri çekilmesini savunan bir bozguna ve tasfiyeciydi. Partiye ve Merkez Komitesine karşı haince etkinliklere açıkça katıldı ve kendi düzmece merkez komitesini kurdu, Partinin ve Kızıl Ordunun birliğini zedeledi ve Dördüncü Cephe Ordusunun ağır kayıplara uğramasına yolaçtı. Yoldaş Mao Çe-tung'un sabırlı eğitimi sayesinde, Merkez Komitesi

da, sonunda, Merkez Komitesinin doğru önderliği ve Parti üyelerinin, Kızıl Ordu komutanlarının ve savaşçıların politik bilinci sayesinde düzeltilti. Bütün bu yanlışlar, Partiye, devrimimize ve savaşıma elbette zararlı oldu, ama sonunda onları giderdik; ve böyle yapmakla Partimiz ve Kızıl Ordumuz çelikleşti ve daha da güçlendi.

Çin Komünist Partisi, canlı görkemli ve muzaffer bir devrimci savaşı yönetti ve yönetegidiyor. Bu savaş, yalnız Çin'in kurtuluş bayrağı değildir, uluslararası devrimci önemi de olan bir savaştır. Yeryüzündeki devrimcilerin gözleri bize ^[sayfa 110] dikilmiş durumda. Bu yeni aşamada, Japonlara karşı ulusal devrimci savaş aşamasında, Çin devrimi tamamlanana kadar önderliği sürdüreceğiz ve Doğudaki ve bütün dünyadaki devrimler üzerinde derin etkiler yaratacağız. Bizim devrimci savaşıma, doğru bir marksist askeri çizgiyi gereksindiğimiz kadar, doğru bir marksist politik çizgiyi de gereksindiğimizi ortaya koymaktadır. On beş yıllık devrim ve savaş, böyle bir politik ve askeri çizgiyi şekillendirdi. Bundan sonra, savaşın yeni aşamasında da, tutulan yolların zenginleşeceğine ve böylece ulusal düşmanı yenme amacımıza ulaşacağımıza inanıyoruz. Tarih, bize, doğru politik ve askeri yolların durup dururken kendiliğinden ortaya çıkmadığını, ancak mücadeleyle elde edildiğini anlatıyor. Bu yollar, bir yandan "sol" oportünizmle, bir yandan da sağ oportünizmle savaşmak zorundadır. Devrimi ve devrimci savaşı engelleyen bu zararlı eğilimler ile mücadele etmez ve bunların üstesinden gelemezsek, doğru bir hareket çizgisi saptamamız ve bu savaşta zafere ulaşmamız olanaksızdır. Bu kitapçığımda yanlış görüşlere sık sık değinmemin gerekçesi budur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM ÇİN DEVRİMCİ SAVAŞININ AYIRICI ÖZELLİKLERİ

1 . KONUNUN ÖNEMİ

Çin devrimci savaşının kendi ayırıcı özellikleri olduğunu kabul etmeyen, bilmeyen ya da bilmek istemeyen kimseler, Kızıl Or-

tesi, Dördüncü Cephe Ordusu ve kadrolar, Merkez Komitesinin doğru önderliği altında hemen geri döndüler ve daha sonraki mücadelelerde başarılı bir rol oynadılar. Bununla birlikte, Çan Kuyo-tayo ıslah olmadığını ortaya koydu, 1938 baharında Şensikansu-Ninsiyu sınır bölgesinden kaçtı ve Kuomintang'ın gizli polisine katıldı. -Ed.

dunun, Kuomintang kuvvetlerine karşı verdiği savaşı, genel olarak savaşı ya da Sovyetler Birliği'ndeki iç savaşla bir tutuyorlar. Sovyetler Birliği'nde Lenin ile Stalin'in yönettiği iç savaş deneyinin dünya ölçüsünde bir önemi vardır. Çin Komünist Partisi de dahil, bütün komünist partiler, bu deneye ve Lenin ile Stalin'in savaşıyla ilgili teorik yorumlarına, kılavuzları olarak, saygı duyarlar. Ama [sayfa 111] bu, onu kendi koşullarımıza mekanik olarak uygulamamız demek değildir. Çin'in devrimci savaşını Sovyetler Birliği'ndeki iç savaştan ayıran pek çok özellikler vardır. Bu ayrıncı özellikleri hesaba katmamak ya da onların varlığını yadsımak, hiç kuşkusuz yanlıştır.

Düşmanımız da benzer yanlışlar yaptı. Kızıl Orduya karşı savaşmanın, başka kuvvetlerle mücadelede kullanılanlardan farklı bir stratejiyi ve taktiği gerektirdiğini anlayamadı. Çeşitli bakımlardan üstünlüğüne güvenerek bizi hafife aldı ve eskiden beri uyguladığı savaş yöntemlerine saplanıp kaldı. 1933'te giriştiği dördüncü "kuşatma ve ezme" seferinden önce de, sefer sırasında da, böyle yaptı ve bir dizi yenilgiye uğradı. Kuomintang ordusunda, önce gerici Kuomintang generali Liyu Vay-yuan, ardında da Tay Yueh, sorunu yeni bir biçimde ele almayı önerdiler. Bu düşünce sonunda, Çan Kay-şek tarafından kabul edildi. Böylece Luşan'da Çan Kay-şek Subay Eğitim Birliği kuruldu¹⁰ ve beşinci "kuşatma ve ezme" seferinde yeni gerici askeri ilkeler uygulanmaya başlandı.¹¹

Düşman, askeri ilkelerini Kızıl Orduya karşı girişeceği harekâta uyacak şekilde değiştiren, saflarımızda "eski yollara" dönen bazı kimseler ortaya çıktı. İşlerin genel gidişine uygun yollara dönülmesini savundular, her olayın özel koşullarına uymayı, Kızıl Ordunun giriştiği kanlı muharebelerde kazanılan deneyleri reddettiler, emperyalizmin, Kuomintang'ın ve Kuomintang ordusunun gücünü küçümsediler, ve düşmanın benimsediği yeni gerici ilkeleri görmezlikten geldiler. Bunun bir sonucu olarak, Şensi-Kansu sınır [sayfa 112] bölgesi dışındaki bütün devrimci üs bölgeleri yitirildi. Kızıl

¹⁰ Luşan'daki Subay Eğitim Birliği, Çan Kay-şek tarafından, Temmuz 1933'te, Kiyangsi eyaletinde, Kiyukuyang'daki Luşan dağında anti-komünist kadrolar yetiştirmek için kurulmuş bir örgüttü. Çan Kay-şek'in silahlı kuvvetlerindeki subaylar oraya sırayla gönderiliyor, Alman, İtalyan ve Amerikan öğreticilerden faşist askeri ve politik dersler alıyorlardı. -Ed.

¹¹ Bu yeni askeri ilkeler Çan Kay-şek avenesinin "blokhavz savaşı" politikasını büyük ölçüde belirledi. Bu politikaya göre, adım adım ilerliyor ve her adımda kendilerini takviye ediyorlardı. -Ed.

Ordunun varlığı 300.000'den on binlere indi; Çin Komünist Partisinin üye sayısı, gene 300.000'den on binlere indi; Kuomintang bölgelerindeki Parti örgütlerinin hemen hemen hepsi yok edildi. Kısacası, bunun bedelini çok ağır ödedik ve bunun tarihsel bir önemi oldu. Bu kimseler, kendilerine marksist-leninist diyorlardı, ama bunların aslında marksizm-leninizmden haberleri bile yoktu. Lenin, marksizmin temelinin, marksizmin ruhunun, somut koşulların somut çözümlenmesi olduğunu söyler.¹² Bizim, bu yoldaşlarımızın kesinlikle unuttukları nokta buydu.

Bütün bunlardan şu sonuç çıkar ki, Çin devrimci savaşının özellikleri anlaşılmasızın onu ne yönetmeye, ne de zafere ulaştırmaya olanak vardır.

2. ÇİN DEVRİMCİ SAVAŞININ AYIRICI ÖZELLİKLERİ NELERDİR?

Öyleyse Çin devrimci savaşının ayıncı özellikleri nelerdir? Bençe dört temel özellik var:

Birincisi, Çin, politik ve ekonomik bakımdan dengesiz bir şekilde gelişmiş, 1924-27 devriminden geçmiş, yarı-sömürge bir ülkedir.

Bu ayıncı özellik, Çin devrimci savaşının gelişme ve zafere ulaşma olanaklarının belirtisidir. Biz, bu gerçeğe, 1927 sonlarında ve 1928 başlarında Çin'de gerilla savaşı başladığında, Hunan-Kiyangsi sınır bölgesindeki Çinkang dağlarındaki bazı yoldaşlar, "Kızıl bayrağı ne kadar zaman dalgalandırabiliriz?" sorusunu ortaya attıkları zaman (Hunan-Kiyangsi Sınır Bölgesi Birinci Parti Kongresinde)¹³ [sayfa 113] işaret ettik. Çünkü en temel sorun buydu. Çin'in devrimci üs bölgeleri ile Çin Kızıl Ordusunun yaşamayı ve gelişmeyi sürdürüp sürdürmeyeceği sorusuna yanıt vermeksizin bir adım bile ilerleyemezdik. 1928'de yapılan Çin Komünist Partisi Altıncı Ulusal Kongresi, bu soruya yeniden yanıt verdi. O zamandan beri, Çin

¹² Bkz. V. İ. Lenin. "Sol 'Komünizm' ". Bu yazısında Lenin, Macar Komünisti Bela Kun'u eleştirerek şöyle demişti: "Marksizmin en esaslı şeyini, marksizmin ruhunu, somut koşulların somut tahlilini bir yana bırakıyor" (*Toplu Yapıtlar*, Rusça baskı, Moskova 1950, c. XXXI, s. 143). -Ed.

¹³ Hunan-Kiyangsi Sınır Bölgesi Birinci Parti Kongresi, 20 Mayıs 1928'de, Ninkang ilçesinde, Mayoping'te sürdürüldü. -Ed.

devrim hareketi doğru bir teorik temel kazandı.

Şimdi bu ayrıncı özelliği inceleyelim.

Çin'in politik ve ekonomik gelişmesi dengesizdir: zayıf bir kapitalist ekonomi, kendisinden üstün bir yarı-feodal ekonomi ile yanyanadır; birkaç modern sanayi ve ticaret kenti geniş ve hareket-siz bir kırsal bölge ile biraradadır; birkaç milyon sanayi işçisi, eski sistem altında alınteri döken birkaç yüz milyon köylü ve zanaatçıyla yanyanadır; merkezi hükümeti denetleyen büyük savaş ağaları, eyaletleri yöneten küçük savaş ağalarıyla eleledir; iki çeşit gerici ordu, Çan Kay-şek'in sözde Merkezi Ordusu ile eyaletlerde savaş ağalarının komutası altındaki "çeşitli birlikler" omuz omuzadır; birkaç demiryolu ile buharlı gemi hattı ve karayolu, çıplak ayakla bile farkedilmesi güç olan sayısız el arabası yolu ve patika ile yanyanadır.

Çin, yarı-sömürge bir ülkedir, emperyalist güçler arasındaki bölünmeler Çin'deki egemen gruplar arasında da ayrılıklar yaratıyor. Birkaç ülkenin deneti altındaki yarı-sömürge bir ülke ile tek bir ülkenin deneti altındaki sömürge bir ülke arasında fark vardır.

Çin geniş bir ülkedir, "doğu karanlık iken batı aydınlıktır; güneyde her şey karanlıkken kuzeyde hala aydınlık vardır". Yani, kişinin manevra yapacak yer yokluğundan tasalanmaması gerekir.

Çin büyük bir devrim geçirdi; bu, ona, Kızıl Ordunun geliştiği tohumu sağladı; bu, ona, Kızıl Ordunun önderini, yani Çin Komünist Partisini kazandı; bu, ona, bir devrime katılma deneyiminden geçen halk kitlelerini bağışladı. [sayfa 114]

İşte bu yüzden, Çin devrimci savaşının ilk ayrıncı özelliğinin, bu savaşın politik ve ekonomik bakımdan dengesiz bir şekilde gelişmiş ve bir devrimden geçmiş geniş bir yarı-sömürge verilmesi olduğunu söylüyoruz. Bu ayrıncı özellik, bizim askeri stratejimizi ve taktiğimizi saptadığı gibi, politik strateji ve taktiğimizi de belirliyor.

İkinci ayrıncı özellik, düşmanımızın büyük ve güçlü olmasıdır.

Durum Kızıl Ordunun düşmanı olan Kuomintang'da nasıldır? Kuomintang, politik iktidarı ele geçiren ve bu iktidarı az çok sağlamlaşmış bir partidir. Dünyanın belli başlı emperyalist devletlerinin desteğini kazanmış durumdadır. Ordusunu yeniden düzenlemiş, böylece Çin tarihindeki ordulardan farklı hale getirmiş ve bütünüyle modern devletlerin ordularına benzetmiştir. Bu ordu, silah ve *malzeme* bakımından Kızıl Ordudan daha iyi donatılmıştır; Çin tarihin-

deki bütün ordulardan, ve herhangi bir ülkedeki ordudan daha büyüktür. Kuomintang ordusu ile Kızıl Ordu arasında dünya kadar fark vardır. Kuomintang, Çin politikasında, ekonomisinde, ulaştırmasında kilit noktaları ya da yaşamsal önemi olan hatları deneti altına almıştır; politik gücü, ulus çapındadır.

Çin Kızıl Ordusu, büyük ve güçlü bir düşmanla yüzyüzedir. Çin devrimci savaşının ikinci ayıncı özelliği budur. Bu durum, Kızıl Ordunun askeri harekâtını birçok bakımdan, genel anlamda savaşta ve Sovyetler Birliği'ndeki iç savaşta ya da Kuzey Seferinden farklı hale getirmektedir.

Üçüncü ayıncı özellik, Kızıl Ordunun küçük ve zayıf olmasıdır.

Çin Kızıl Ordusu, gerilla birliklerinden başlayarak, ilk Büyük Devrim yenilgisinden sonra meydana geldi. Bu, hem dünyadaki gerici kapitalist ülkelerdeki nispi politik ve ekonomik kararlılık dönemine, hem de Çin'deki gerici bir ^[sayfa 115] döneme raslar.

Bizim politik iktidarımız, dağınık ve tecrit edilmiş dağlık ya da uzak bölgelerde varlığını sürdürmekte, dışardan hiç bir yardım görmemektedir. Devrimci üs bölgelerindeki ekonomik ve kültürel koşullar, Kuomintang bölgelerine göre, geri durumdadır. Devrimci üs bölgeleri, sadece kırsal yerleri ve küçük kentleri içine almaktadır. Bu bölgeler başlangıçta çok küçüktü ve o zamandan beri de pek gelişmedi. Üstelik bunlar, durağan değil, sürekli bir değişme içindedir; Kızıl Ordunun gerçekten sağlam üsleri yoktur.

Kızıl Ordu, sayıca küçük, silahça zayıf ve silah, yakacak, giyecek gibi ikmal maddeleri sağlamakta büyük güçlüklerle yüzyüzedir.

Bu ayıncı özellik, öncekiyle tam bir karşıtlık içindedir. İşte bu keskin karşıtlıktan Kızıl Ordunun strateji ve taktiği ortaya çıkıyor.

Dördüncü ayıncı özellik, Komünist Partisinin önderliği ve tamsal devrimdir.

Bu ayıncı özellik, ilk özelliğin kaçınılmaz sonucudur ve iki yönlüdür. Bir yandan, Çin devrimci savaşının Çin'de ve bütün dünyada gerici bir döneme raslamasına karşı, Komünist Partisinin önderliğinde olması ve köylülüğün desteğini kazanması dolayısıyla zafere ulaşmak olanaklıdır. Bu destek sayesinde ki, üs bölgelerimiz, küçük de olsalar, politik bakımdan güçlüdürler ve kuvvetli Kuomintang rejimine azimle karşı koymaktadırlar. Askeri yönden

ise, Kuomintang saldırılarına büyük güçlükler çıkartmaktadırlar. Kızıl Ordu küçük olmakla birlikte, savaş gücü büyüktür; Komünist Partisinin önderliğindeki üyeleri, tarımsal devrim sırasında yetişmişlerdir ve kendi çıkarları için mücadele etmektedirler ve komutanları ile savaşçıları politik bakımdan birlik halindedirler.

Öte yandan, Kuomintang tam bir karşıtlık gösteriyor. Tarımsal devrime karşı çıktığı için köylülerce desteklenmiyor. [sayfa 116] Kuomintang, büyük bir ordusu olduğu halde, aslında küçük üretici olan erlerini ve küçük rütbeli subaylarını, yaşamlarını Kuomintang için isteyerek verecek hale getiremiyor. Subaylar ve erler, politik bakımdan bölünmüş durumda oldukları için savaş güçleri azalıyor.

3. BU AYIRICI ÖZELLİKLERDEN ÇIKAN STRATEJİMİZ VE TAKTİKLERİMİZ

Demek ki, Çin devrimci savaşının başlıca ayırıcı özellikleri şunlar oluyor: politik ve ekonomik bakımdan dengesiz bir şekilde gelişen ve büyük bir devrim geçiren geniş bir yan-sömürge ülke; büyük ve güçlü bir düşman; küçük ve zayıf bir Kızıl Ordu; ve tarımsal bir devrim. Bu ayırıcı özellikler, hem Çin devrimci savaşının yönetim çizgisini, hem de bu savaşın birçok stratejik ve taktik ilkelerini belirliyor. Birinci ve dördüncü ayırıcı özelliklerden, Çin Kızıl Ordusunun büyüyeceği ve düşmanı yenme olanağı bulunduğu sonucunu çıkartabiliriz. İkinci ve üçüncü ayırıcı özelliklerden, Çin Kızıl Ordusunun hızla büyümesi ve düşmanı çabuk yenmesinin olanaksız olduğu sonucu çıkar. Yani, bu savaş uzatmalı bir savaş olacaktır ve hatta, iyi yönetilmezse yitirilebilecektir.

Bunlar, bir devrimci savaşın iki yanındır. Bunlar, zamandaş olarak vardır; yani, elverişli etkenler de var, güçlükler de var. Bu, Çin devrimci savaşının temel yasasıdır ve öteki yasaların birçoğu buna bağlıdır. On yıllık savaş tarihi, bu yasanın geçerliliğini kanıtlamıştır. Gözleri olup da bu temel yasayı görmeyen, ne Çin devrimini yönetebilir ne de Kızıl Orduyu zafere ulaştırabilir.

Aşağıdaki ilke sorunlarının hepsini doğru olarak çözmek zorunda olduğumuz açıktır.

“Stratejik yönümüzü doğru olarak saptamak, saldırıda iken serüvencilğe, savunmadayken tutuculuğa, bir yerden [sayfa 117] başka bir yere geçerken kaçaklığa karşı çıkmalıyız.

“Hareketin gerilla karakterini kabul etmekle birlikte, Kızıl Orduda gerillacılığa karşı çıkmalıyız.

“Uzatmalı seferler ve çabuk sonuç alma stratejisine karşı çıkmalı, uzatmalı savaş ve çabuk sonuçlu seferler stratejisini benimsemeliyiz.

“Sabit muharebe hatlarına ve mevzii savaşa karşı çıkmalı, oynak muharebe hatlarını ve hareketli savaşı yeğlemeliyiz.

“Yalnızca düşmanı sürüp çıkartmak için savaşmaya karşı olmalı, düşmanı yoketmek için savaşmak ilkesini benimsemeliyiz.

“Aynı zamanda, iki yönde, iki “yumrukla” vurma stratejisine karşı olmalı; bir anda, bir yönde bir “yumrukla” vurma stratejisini benimsemeliyiz.¹⁴

“Geniş bir geri hizmet örgütü sağlama ilkesine karşı çıkmalı, küçük geri hizmetler ilkesini benimsemeliyiz.

“Kesinlikle merkezileşmiş komuta sistemine karşı çıkmalı, nispi merkezi komutayı benimsemeliyiz.

“Salt askeri görüşe ve avare dolaşan asilerin yollarına karşı çıkmalı,¹⁵ Kızıl Ordunun, Çin devriminin propagandacısı ve örgütleyicisi olduğunu kabul etmeliyiz.

“Eşkiya yollarına¹⁶ karşı çıkmalı, sıkı bir politik disiplini benimsemeliyiz.

“Savaş aşası yollarına karşı çıkmalı, uygun sınırlar içinde demokrasiden ve orduda disiplinden yana olmalıyız.

“Kadrolar üzerinde yanlış ve yobazca bir tutuma karşı çıkmalı, kadrolara karşı doğru bir politika benimsemeliyiz.

“Tecrit politikasına karşı çıkmalı, olabilen bütün [sayfa 118] ittifakları kazanma politikasına bağlanmalıyız.

“Kızıl Orduyu eski aşamasında tutmaya karşı çıkmalı, onu yeni bir aşamaya ulaştırmaya çabalamalıyız.”

Strateji sorunları üzerine olan şimdiki tartışmamızın amacı, Çin’in on yıllık kanlı devrimci savaşında kazanılan tarihsel deneyimin ışığı altında, bu konuları aydınlığa çıkartmaktır.

¹⁴ Bu kitabın 166-167. sayfalarına bakınız. -Ed.

¹⁵ Avare dolaşan asiler için bkz: “Parti İçindeki Yanlış Düşüncelerin Düzeltilmesi Üzerine” adlı makalenin 4. ve 5. notları. s. 73. -Ed.

¹⁶ “Eşkiya usulleri”, disiplin, örgüt ve açık politik yön eksikliğinden ileri gelen çapulculuğa ve yağmaya atıftır. -Ed.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
ÇİN İÇ SAVAŞININ TEMEL BİÇİMİ:
“KUŞATMA VE EZME” VE BUNA KARŞI GİRİŞİLEN
SEFERLER

Gerilla savaşımızın başladığından beri geçen on yılda, her bağımsız Kızıl gerilla birliği, her Kızıl Ordu birliği ya da her devrimci üs bölgesi, düzenli olarak, düşmanın “kuşatma ve ezme” harekâtı ile yüzyüze geldi. Düşman, Kızıl Orduyu sanki canavarmış gibi görüyor ve görür görmez ele geçirme fırsatını kolluyor. Kızıl Orduyu durmadan izliyor ve onu kuşatmaya çabalyor. On yıldır, bu savaş biçimi değişmedi ve iç savaş yerini bir ulusal savaşa bırakmadıkça, bu model, düşman zayıf düşüncüye ve Kızıl Ordu güçleninceye kadar sürüp gidecektir.

Kızıl Ordunun harekâtı bu “kuşatma ve ezme”ye karşı girişilen seferler şeklini alıyor. Bizim için zafer, her şeyden önce, “kuşatma ve ezme”ye karşı çarpışmalarda zafer kazanma, yani seferlerde stratejik zafer ve zaferler demek oluyor. Her “kuşatma ve ezme” seferi, esaslı şekilde ezilmedikçe, birçok muharebeler kazanılsa bile, stratejik bir zaferden ya da bütün bir karşı-seferde kazanılmış bir zaferden sözedilemez. Kızıl Ordunun on yıllık savaş tarihi, “kuşatma ve ezme”ye karşı, bir karşı-seferler tarihinden oluşmuştur.

Düşmanın “kuşatma ve ezme” seferlerinde ve Kızıl ^[sayfa 119] Ordunun karşı-seferlerinde, iki çeşit savaş biçimi yani hem saldırı ve hem de savunma kullanılmıştır. Bu anlamda savaş, eski ya da modern, Çin’de ya da başka yerde yapılmış herhangi bir savaştan farklı değildir. Ne var ki, Çin iç savaşının özelliği, bu iki savaş biçiminin uzun bir süre ve birbiri ardına uygulanmasıdır. Her “kuşatma ve ezme” seferinde düşman, Kızıl Ordunun savunmasına karşı saldırıya geçmekte ve Kızıl Ordu, onun saldırısına karşı savunma yapmaktadır. Bu, “kuşatma ve ezme”ye karşı-seferin ilk aşamasıdır. Bundan sonra düşman, Kızıl Ordunun saldırısına karşı savunmaya geçmekte, Kızıl Ordu ise saldırıda bulunmaktadır. Bu ise, karşı-seferin ikinci aşamasıdır. Her “kuşatma ve ezme” seferinde, bu iki aşama vardır ve bunlar uzun bir süre boyunca taraf değiştirerek birbirini izlemektedirler.

Uzun bir süre içinde taraf değiştirerek birbirini izlemektedirler derken, bu savaş modelinin ve savaşma biçimlerinin yinelen-

diğini anlatmak istiyoruz. Bu, herkes için açık bir gerçektir. Bir “kuşatma ve ezme” seferi ile, bunu önlemek için girişilen bir karşı-sefer, bu savaşın durmadan yinelenen örneğidir. Savaşma biçimleri, her seferde iki aşamalıdır; ilk aşamada düşmanın savunmamıza karşı-saldırı savaşı uygulaması ve bizim bu saldırıyı savunma savaşı ile karşılamanız; ikinci aşamada ise, bizim saldırımıza karşı düşmanın savunma savaşı uygulaması ve bizim bu savunmayı saldırı ile karşılamanızdır”.

Bir seferin ya da bir muharebenin özüne gelince, bu sadece bir yinleme değıldir, bu öz, her defasında farklıdır. Bu da, herkes için apaçık bir gerçektir. Bu bakımdan her sefer ve her karşı-sefer ile ölçü daha da büyümekte, durum daha da karmaşık hale gelmekte, mücadele şiddetlenmektedir.

Ama bu, iniş ve çıkışlar yok demek değıldir. Düşmanın beşinci “kuşatma ve ezme” seferinden sonra, Kızıl Ordu ^[sayfa 120] çok zayıf düştü, güneydeki bütün üs bölgeleri yitirildi. Kızıl Ordunun, kuzey-batıya geçmesinden sonra, artık güneyde olduğu gibi içteki düşmanı tehdit eden yaşamsal bir durumu kalmadığı için “kuşatma ve ezme” seferlerinin çoğu küçülmüş, durum basitleşmiş, savaş şiddetini yitirmiştir.

Kızıl Ordu için neler bir yenilgi sayılabilir? Stratejik bakımdan, eğer bir “kuşatma ve ezme” harekâtı önünde girişilen bir karşı-sefer bütünüyle başarısızlığa uğrarsa, bu” bir yenilgi demektir; ama o zaman bile bu yenilgi kısmi ve geçicidir. Çünkü bu iç savaşta ancak Kızıl Ordunun toptan yok edilmesi tam bir yenilgidir; ama bu, hiç bir zaman olmadı. Geniş üs bölgelerinin kaybı ve Kızıl Ordunun yer değıştirmesi, bu kısmi yenilgi, Parti üyeleriyle silahlı kuvvetlerin ve üs bölgelerinin yüzde doksanının kaybına yolaçmakla birlikte son ve tam bir yenilgi değıl, geçici ve kısmi bir yenilgidir. Bu yer değıştirmeye, savunmamızın süreğı, düşmanın izlemesine de, saldırısının süreğı diyoruz. Bir başka deyişle, düşmanın “kuşatma ve ezmesi” ile bizim karşı-seferimiz arasındaki mücadele sırasında, biz, savunmadan saldırıya geçmek yerine savunmamızın düşman tarafından kırılmasına izin verdik. Böylece bizim savunmamız geri çekilme; düşmanın saldırısını izleme halini aldı. Ama Kızıl Ordu yeni bir bölgeye gelince, örneğin Kiyangsi eyaletinden ve öteki çeşitli bölgelerden kalkıp Şensi eyaletine gelince “kuşatma ve ezme” seferleri yeniden başladı. Kızıl Ordunun stratejik geri çekilmesinin (Uzun

Yürüyüşünün) onun stratejik savunmasının; düşmanın stratejik izlemesinin de, düşmanın stratejik saldırısının bir süreği olduğunu söylememiz bundan ötürüdür.

Çin iç savaşında da, eski ya da modern, Çin’de ya da başka bir ülkede olsun, bütün öbür savaşlarda olduğu gibi, iki temel savaşma biçimi vardır: saldırı ve savunma. Çin iç savaşının ayrıncı özelliği, on bin kilometreden fazla bir ^[sayfa 121] stratejik yer değiştirme de (Uzun Yürüyüş)¹⁷ dahil, iki savaş biçimindeki, yani saldırı ve savunmadaki uzun süreli değişikliklerle birlikte “kuşatma ve ezme” seferlerinin ve bizim karşı-seferlerimizin uzun süreli yinelenmesidir.

Düşmanın yenilgisi için de durum aynıdır. Düşmanın “kuşatma ve ezme” seferi kınılınca, bu onun için stratejik bir yenilgidir ve düşman başka bir “kuşatma ve ezme” kampanyasına girşmeden önce yeniden örgütlenmek için savunmaya geçince, bizim savunmamız saldırı halini almaktadır. Düşman, bütün ülkeyi elinde bulundurduğu ve bizden çok daha kuvvetli olduğu için, bizim yaptığımız gibi on bin kilometreyi aşan stratejik yer değiştirmeler yapmak zorunda kalmamıştır. Ama kuvvetlerinin bir kesimi yer değiştirmiştir. Bazan, üs bölgelerinde Kızıl Ordunun çember içine aldığı Beyaz müstahkem mevkiilerdeki düşman kuvvetleri, bizim kuşatmamızı yarmışlar ve yeni saldırılar düzenlemek için Beyaz bölgelere çekilmişlerdir. Eğer bir savaş uzar da Kızıl Ordunun zaferleri yoğunlaşırsa bu türlü olaylar daha da sıklaşacaktır. Ama düşman, Kızıl Ordunun ulaştığı sonuçlara ulaşamayacaktır. Çünkü halkın desteğini kazanamamıştır, subayları ile erleri birleşmiş durumda değildir. Düşman, Kızıl Ordunun yaptığı uzun mesafeli yer değiştirmelere kalkışırsa, yokolması kaçınılmazdır.

¹⁷ 25.000 *li*’lik (12.500 km.) Uzun Yürüyüş, Kızıl Ordu tarafından ve Güney Kiyangsi eyaletinden Şensi eyaletine kadar yapıldı. Ekim 1934’te, Çin işçi ve köylülerinin Kızıl Ordusunun (yani Kızıl Ordunun Birinci Cephe Ordusunun, Merkezi Kızıl Ordu diye bilinen ordunun) Birinci, Üçüncü ve Beşinci Ordu grupları Batı Fukiyen’deki Çanting ve Ninhu-ya’dan ve Çuyiçhin’dan, Yutu’dan ve Güney Kiyangsi’deki öbür yerlerden yola çıktı ve büyük bir stratejik yer değiştirmeye başladı. On bir eyalet, Fukiyen, Kiyangsi, Kuvantung, Hunan, Kuvangsi, Kuvayçov, Seçhuan, Yunnan, Sikang, Kansu ve Şensi geçilirken, sürekli karla kaplı dağlar ve bataklık alanlar aşıldı, görülmemiş güçlüklerle katlanıldı, düşmanın yineleyerek kuşatmaları, izlemeleri, engellemeleri ve durdurmaları boşa çıkarıldı; ve Kızıl Ordu, bu yürüyüşe 25.000 *li* (12.500 km.) yol alarak, sonunda, Ekim 1935’te, Kuzey Şen-si’deki devrimci üs bölgesine muzaffer olarak vardı. -Ed.

1930'da, Li Li-san politikası döneminde, Li Li-san yoldaş, [sayfa 122] Çin iç savaşının uzatmalı oluşunu anlayamadığı için, bu savaş boyunca ve uzun bir dönem içinde, düşmanın “kuşatma ve ezme” seferlerinin ve bunların yenilgiye uğratılmasının (bu hal o zamana kadar Hunan-Kiyangsi sınır bölgesinde üç, Fukiyen'de iki defa yinelenmişti) yinelenmesi yarasını kavrayamadı. Bu yüzden, devrimin çabuk zafere ulaştırılmasını sağlamak amacıyla, daha gelişme çağında olan Kızıl Ordunun Vuhan'a saldırması ve ulus ölçüsünde genel bir silahlı ayaklanma emri verdi. Böylece “sol” oportünizmin yanılışına düştü.

1931-34 yıllarının “sol” oportünistleri de, aynı şekilde, “kuşatma ve ezme” seferlerinin yinelenmesi yarasına inanmadılar. Hupeh-Honan-Anvay sınır boyu üs bölgelerimizden bazı yönetici yoldaşlarımız, üçüncü “kuşatma ve ezme” seferinin yenilgiye uğratılmasından sonra, Kuomintang ordusunun artık bir yardımcı kuvvetten başka bir şey olmadığını, Kızıl Orduya karşı girişilecek saldırılarda ana kuvvetin emperyalistlerin kendi birliklerinden oluşacağını öne süren “yardımcı kuvvet” teorisini ortaya attılar. Bu tahmine dayanan stratejiye göre, Kızıl Ordu Vuhan'a saldırmalıydı. Bu teori, genel olarak, Kiyangsi'de bulunan ve Kızıl Ordunun Nançang'a saldırmasını isteyen yoldaşların görüşlerine uygun düşüyordu. Onlar, üs bölgelerinin birleştirilmesi çalışmalarna, düşmanın ülkenin içlerine doğru çekilmesi taktiğine karşıydılar ve bir eyalette başkentini ve öteki büyük kentlerin ele geçirilmesini, o eyalette zafer kazanmanın hareket noktası olarak görüyorlar, “beşinci kuşatma ve ezme seferine karşı çarpışmanın” devrime ya da sömürgeleşmeye götüren yol üzerinde kesin bir muharebe olduğunu öne sürüyorlardı. Bu “sol” oportünizm, Hupeh-Honan-Anvay sınır bölgesindeki dördüncü “kuşatma ve ezme” seferinde ve Kiyangsi Merkez Bölgesindeki beşinci sefere karşı girişilen mücadelede benimlenen yanlış yolun kaynağıydı. Bu yol, Kızıl Orduyu, bu şiddetli düşman seferleri karşısında [sayfa 123] çaresiz bıraktı ve Çin devrimine büyük kayıplar verdi.

Koşullar ne olursa olsun, Kızıl Ordunun savunma yöntemlerini benimsememesi görüşü, doğrudan doğruya, “kuşatma ve ezme” seferlerinin tekrarı yadsıyan bu “sol” oportünizmle ilişkiliydi ve bu görüş tümüyle yanılıştı.

Devrimin ya da devrimci bir savaşın bir saldırı savaşı olduğu

önermesi elbette doğrudur. Bir devrim ya da devrimci savaş, küçük bir kuvvet halinden büyük bir kuvvet haline gelerek, politik iktidar diye bir şey yokken bunu ele geçirerek, Kızıl Ordu diye bir şey yokken Kızıl Orduyu yaratarak ve üs bölgeleri diye bir şey yokken bunları kurarak doğarken, baştan sona, tutucu olamaz, saldırı halinde olmalıdır; ve tutuculuk eğilimlerine karşı konmalıdır. Bütünüyle doğru olan biricik önerme, bir devrimin ya da devrimci savaşın bir saldırı savaşı olduğu, ama savunmayı ve geri çekilmeyi de gerektirdiğidir. Hücum etmek için savunmak, ilerlemek için geri çekilmek, cepheden harekete geçmek için kanatlara doğru hareket etmek, doğruca ilerlemek için bir yay çizmek, pek çok olayın gelişme sürecinde, özellikle askeri yürüyüşlerde kaçınılmazdır.

Yukarıdaki iki önermeden ilki, politik alan için geçerli olabilir, ama askeri alana aktarılınca doğru değildir. Ayrıca, bu, ancak tek bir durumda politik bakımdan doğrudur (devrim ilerlerken), ama başka bir duruma aktarılınca doğru değildir (devrim gerilerken, 1906'da Rusya'da,¹⁸ 1927'de Çin'de, genel gerileme halindeken ya da 1918'de Brest-Litovsk Antlaşması¹⁹ sırasında, Rusya'daki gibi kısmi gerileme halinde iken). Ancak ikinci önerme, bütünüyle doğru ve gerçektir. Askeri savunma tedbirlerinin kullanılmasına [sayfa 124] mekanik olarak karşı çıkan 1931-34 yıllarının "sol" oportünizmi, çocukça düşünceden başka bir şey değildir.

Ardarda yinelenen "kuşatma ve ezme" seferleri ne zaman sona erecek? Bence, iç savaş uzarsa, bu yinelenme ancak kuvvetler dengesinde köklü bir değişme olunca sona erecektir. Yani Kızıl Ordu düşmandan daha kuvvetli hale gelince sona erecektir. O zaman biz, düşmanı kuşatacağız ve ezeceğiz. O, karşı-seferlere baş-

¹⁸ Aralık 1905 ayaklanmasının yenilgisinden sonra, Rusya'da devrimci dalgaların yavaş yavaş çekildiği dönem. Bkz: *SBKP(B) Tarihi, Kısa Ders*, Bölüm 3, Kesim 5 ve 6. -Ed.

¹⁹ Brest-Litovsk barış antlaşması, Sovyet Rusya ile Almanya arasında, Mart 1918'de yapıldı. Üstünlüğü besbelli olan düşman kuvvetleriyle karşı karşıya kalan devrimci kuvvetler, Alman emperyalistlerinin yeni doğmuş olan Sovyet Cumhuriyetine saldırmasını önlemek için geçici olarak gerilemek zorunda kaldılar. Bu antlaşma, Sovyet Cumhuriyetine, proletaryanın politik iktidarının pekiştirilmesi, ekonomisini yeniden örgütlemesi ve Kızıl Orduyu kurması için zaman kazandırdı. Proletaryaya, köylülük üzerinde önderliğini kurmak, Beyaz Muhafızları, İngiltere'nin, ABD'nin, Fransa'nın, Japonya'nın, Polonya'nın ve öbür ülkelerin 1918-20 yıllarındaki silahlı müdahalesini yenmek için yeteri kadar kuvvet toplama olanağı verdi. -Ed.

vuracak, ama politik ve askeri koşullar, girişeceği bu karşı-seferlerde, onun Kızıl Ordunun durumuna ulaşmasına izin vermeyecektir. İşte o zaman, “kuşatma ve ezme” seferlerinin yinelenmesi, tümüyle değilse bile, geniş ölçüde sona erecektir.

BEŞİNCİ BÖLÜM STRATEJİK SAVUNMA

Bu başlık altında aşağıdaki sorunları tartışmak istiyorum: 1) etkin ve edilgin savunma; 2) “kuşatma ve ezme” seferleri ile mücadele için hazırlıklar; 3) stratejik geri çekilme; 4) stratejik karşı-saldırı; 5) karşı-saldırına geçme; 6) birliklerin toplanması; 7) hareketli savaş; 8) çabuk sonuçlu savaş; 9) imha savaşı.

1. ETKİN VE EDİLGİN SAVUNMA

Neden savunmayı tartışarak konuya giriyoruz? 1924-27 yıllarında Çin’in ilk ulusal birleşik cephesinin başarısızlığa uğramasından sonra, devrim en şiddetli ve insafsız bir sınıf [sayfa 125] savaşı halini aldı. Düşmanın bütün ülkeyi egemenliğinde bulundurmasına karşılık, bizim elimizde ancak pek az bir silahlı kuvvet vardı. Bunun sonucu olarak, ta başlangıçtan beri düşmanın “kuşatma ve ezme” seferlerine karşı çetin bir mücadele vermek zorunda kaldık. Savunmamız, bunu kırmakla sıkı ilişki halindeydi ve kaderimiz bu işi başarıp başaramayacağımıza bağlıydı. Genellikle bir “kuşatma ve ezme” seferini kırmak, arzu edildiği gibi doğrudan doğruya değil, dolambaçlı yollardan olur. Başta gelen, ve ciddi de olan problem, kuvvetimizi nasıl koruyacağımız ve düşmanı yenilgiye uğratma fırsatını nasıl bekleyeceğimiz idi. Bundan dolayı, stratejik savunma, Kızıl Ordunun, harekâtları sırasında karşılaştığı en karmaşık ve en önemli problemdir.

On yıllık savaşımızda, stratejik savunma ile ilgili iki sapma sık sık ortaya çıktı: bunlardan birisi düşmanı küçümsemek, diğeri ise düşmandan yılmaktır.

Düşmanı küçümsemenin bir sonucu olarak, birçok gerilla birlikleri yenilgiye uğradı ve Kızıl Ordu, defalarca, düşmanın “kuşatma ve ezme”sini önleyemedi.

Devrimci gerilla birlikleri, ilk kuruldukları sırada, bunların ön-

derleri çoğu zaman düşmanın da, bizim de durumumuzu doğru olarak değerlendiremediler; bazı yerlerde ani silahlı ayaklanmaları ya da Beyaz birlikler içinde isyanları başarıyla örgütleyince, yalnızca geçici elverişli koşullara tanık oldular ya da aslında yüzyüze buldukları vahim durumları göremediler ve düşmanı küçümstediler. Üstelik kendi zaaflarını (yani, görgü eksikliklerini, kuvvetlerinin azlığını...) anlayamıyorlardı. Düşmanın güçlü, bizim zayıf oluşumuz nesnel bir gerçek olduğu halde, bazı kimseler, bunu düşünmeye yanaşmıyorlar; savunma ya da geri çekilmeyi hiç akıllarına getirmeden, yalnız saldırdan sözediyorlardı. Böylece savunma konularında kendilerini zihni bakımdan silahsızlandırıyorlar, harekâtlarını yanlış yönetiyorlardı. Bu yüzden birçok gerilla birliği yenilgiye uğradı. [sayfa 126]

Kızıl Ordunun, düşmanın “kuşatma ve ezme” seferlerini bu yüzden kıramamasına, 1928’de Kuantung eyaletinin Hayfeng-Lufeng bölgesindeki yenilgisi²⁰ 1932’de Hupeh-Honan-Anvay sınır bölgesindeki “kuşatma ve ezme” seferi önündeki dördüncü karşı-seferinde hareket serbestliğini yitirmesi” buna örnek olarak gösterilebilir. Bu olayda Kızıl Ordu, Kuomintang’ın yalnızca yardımcı kuvvet olduğu teorisinden hareket etmiştir.

Düşmandan yılmaya bağlı birçok başarısızlık örneği vardır.

Düşmanı küçümseyenlerin tersine, onu fazlasıyla önemseyenler, kendi kuvvetimizi küçümseyenler de vardır. Bunun sonucu olarak hiç de yerinde olmayan bir geri çekilme politikasını benimsemişler ve aynı şekilde, savunma konusunda da manevyatlarını bozmuşlardır. Bu, bazı gerilla birliklerinin yenilgisine yolaçmıştır. Kızıl Ordunun bazı seferleri başarısızlıkla sonuçlanmış ya da üs bölgeleri yitirilmiştir.

Bir üs bölgesinin kaybına en çarpıcı örnek, “kuşatma ve ezme”ye karşı girişilen beşinci sefer sırasında, Kiyangsi’deki Merkez Üs Bölgesidir. Burada yanlış, sağcı görüşten ileri geliyordu. Önderler, düşmandan, sanki kaplanmış gibi, korkuyorlar; her yerde savunma tedbirleri alıyorlar, her adımda savunma muharebeleri

²⁰ 30 Ekim 1927’de, Kuantung eyaletinin Hayfeng-Lufeng bölgesi köylüleri, Çin Komünist Partisinin önderliğinde, üçüncü isyanlarını başlattılar. Hayfeng’i ve Lufeng’i ve çevredeki araziye işgal ettiler, bir Kızıl Ordu örgütlediler ve işçilerin ve köylülerin demokratik politik iktidarını kurdular. Daha sonra yenildiler, çünkü düşmanı küçümseme yanlısına düştüler. -Ed.

veriyorlar, düşmanın gerilerine doğru ilerleyerek bizim yaranımıza olacak şekilde hücumla geçmeye ya da düşman birliklerini içerilere çekerek kuvvetlerimizi toparlayıp onu yok etmeye cesaret edemiyorlardı. Bunun sonucu olarak, bütün üs bölgesi yitirildi ve Kızıl Ordu 12 bin kilometrelik bir Uzun Yürüyüşe girişmek zorunda kaldı. Böyle bir yanlış, çoğu zaman düşmanı küçümseyen “sol” bir yanlış izliyordu. 1932’ de kilit kentlere saldırı [sayfa 127] şeklindeki askeri serüvencilik, düşmanın “kuşatma ve ezme” seferiyle başa çıkmak için benimsenen edilgin savunma politikasının ana nedeni oldu.

Düşmandan yılanın en göze çarpan örneği, “Çang Kuyotao hattının” geri çekilmesi politikasıydı. Sarı Nehrin batısında, Dördüncü Cephe Kızıl Ordusunun Batı Kolunun yenilgisi, bu politikanın kesin iflasını saptadı.²¹

Etkin savunma, saldırı savunması ya da kesin sonuçlu çatışmalar yoluyla savunma olarak da adlandırılır. Edilgin savunma, yalnız savunarak savunma, ya da salt savunma diye adlandırılır. Edilgin savunma, aslında uydurma bir savunmadır; tek gerçek savunma, etkin savunma, karşı-saldırıya geçmek için yapılan savunmadır. Benim bildiğim kadarıyla, eski ya da yeni, Çinli ya da yabancı aklısında hiç bir askeri uzman ya da bir değer taşıyan talimname, taktik olsun stratejik olsun, edilgin savunmaya karşı çıkmaz. Ancak budalalarla deliler edilgin savunmayı bir tılsım gibi kabul eder. Bununla birlikte, dünyada böyle kimseler vardır. Bu, savaşta bir yanılgıdır, askeri konularda şiddetle karşı çıkmamız gereken bir tutuculuk belirtisidir.

Yeni ve hızla gelişen emperyalist ülkelerin, yani Almanya ve Japonya’nın askeri uzmanları, stratejik saldırının üstünlüklerini göklerle çıkartıyorlar ve stratejik savunmaya karşı çıkıyorlar. Bu çeşit askeri zihniyet, Çin devrimci savaşına hiç mi hiç uymaz. Bu askeri uzmanlar, savunmanın en ciddi zaafının, halkın maneviyatını yükseletmemesi, tersine sarsması olduğunu iddia ediyorlar. Bu, sınıf

²¹ Kızıl Ordunun Dördüncü Cephe Ordusu ve İkinci Cephe Ordusu, 1936’da kuvvetlerini birleştirdiler ve Sikang’ın kuzeydoğu kesiminden kuzeye doğru yer değiştirdiler. Çan Kuyotayo, o sırada hala Partiye karşı tutumunda ve geri çekilme ve tasfiyecilik (*Liquidation*) politikasında direniyordu. Aynı yılın Ekim ayında, İkinci ve Dördüncü Cephe Orduları Kansu’ya vardıkları zaman, Dördüncü Ordunun 20.000 kişiyi aşkın birliklerine, Sarı Nehri geçmek ve batıya, Çinghay’a ilerlemek için Batı Kolunu örgütleme emrini verdi. Bu kol, 1936 muharebelerindeki felaketlerden sonra hemen hemen ve 1937’de tümüyle yenildi. -Ed.

çelişkilerinin [sayfa 128] keskin ve savaşın yalnız gerici egemen tabakaların ya da iktidardaki gerici politik grupların çıkarma olduğu ülkeler için geçerlidir. Ama bizim durumumuz farklı. Devrimci üs bölgelerinin ve Çin'in savunulması sloganı ile, halkın büyük çoğunluğunu, tek bir kalp ve kafa olarak mücadele uğruna düzenleyebiliriz; çünkü biz, saldırının kurbanlarıyız ve ezilen tarafız. Sovyetler Birliği'nde Kızıl Ordu, iç savaşta bu savunma biçimini uygulayarak düşmanlarını yendi. Emperyalist ülkeler, saldırı için Beyazları örgütleyince, savaş, Sovyetleri savunma sloganı altında verildi; Ekim ayaklanması hazırlandığı sırada bile, askeri seferberlik, başkenti savunma sloganı altında yürütüldü. Her haklı savaşta savunma, politik bakımdan yabancı unsurlar üzerinde tarafsızlaştırıcı bir etki yapmakla kalmaz, kitlelerin geri kalmış kesimlerini harekete getirerek onların da savaşa katılmalarını sağlar.

Marx, bir silahlı ayaklanma başlayınca, saldırı için bir an bile beklenmemelidir,²² derken, kitlelerin, düşmanı gafil avlayarak gerici yöneticilere politik iktidarı elde tutma ya da ele geçirme fırsatını vermemesi gereğini; kitlelerin, hazırlıksız gerici egemen güçleri altetmek için o fırsatı kaçırılmalarını, kazandıkları zaferle yetinmemeleri gereğini, düşmanı küçümseyerek saldırılarını gevşetmemelerini ya da ilerleme konusunda duraksayarak düşmanı ezme fırsatını kaçırıp devrimi başansızlığa uğratmamalarını söylüyor. Bu, doğrudur. Bununla birlikte, üstünlüğü elinde bulunduran düşmanla savaşa tutuştuğumuz zaman, biz devrimcilerin, sıkıysak bile, savunma tedbirlerini kabul etmememiz anlamına gelmez. Ancak bir aferin delisi böyle düşünebilir.

Bizim savaşımız, bütünüyle alınırsa, Kuomintang'a karşı bir saldırı savaşıydı. Ama, askeri yönden düşmanın "kuşatma ve ezme"sinin kırılması biçimini aldı. [sayfa 129]

Askeri bakımdan, savaşımız savunma ve saldırının ardarda kullanılmasından meydana gelir. Bizim durumumuzda saldırının savunmadan sonra mı önce mi geleceği farketmez, çünkü işin püf noktası, "kuşatma ve ezme"nin kırılmasıdır. Savunma, bir "kuşatma ve ezme" seferi kırılıncaya kadar sürer ve saldırı ondan sonra başlar. Bu iki şey, aynı şeyin iki aşamasıdır ve böyle bir düşman seferini bir

²² Karl Marx'ın L. Kugelmann'a Paris Komünü üstüne yazdığı 12 Nisan 1871 tarihli mektuba bakınız. -Ed.

başkası izler. Bu iki aşamadan savunma daha karmaşık ve önemlidir. Çünkü, “kuşatma ve ezme”nin nasıl kırılacağı konusunda bir yığın problemi içerir. Burada ana ilke, etkin savunmadan yana olmak ve edilgin savunmaya karşı çıkmaktır.

İç savaşımızda, Kızıl Ordunun gücü düşmanın gücünü aştığı anda, artık, genellikle stratejik savunmaya gereksinmemiz kalacaktır. O zaman, politikamız, yalnız stratejik saldırı olacaktır. Bu değişme, kuvvetler dengesindeki genel değişmeye bağlı olacaktır. O zaman, savunma tedbirleri ancak kısmi karakterde olacaktır.

2. “KUŞATMA VE EZME” SEFERLERİ İLE SAVAŞMAK İÇİN HAZIRLIKLAR

Düşmanın planlanmış “kuşatma ve ezme” seferlerine karşı gerekli ve yeterli hazırlıkları yapmadıkça, hiç kuşkusuz, edilgin bir duruma düşeceğiz. Bu muharebeyi telaşla kabul etmek, zaferden emin olmadan dövüşmek demektir. Bundan dolayı, düşman bir “kuşatma ve ezme” seferi için hazırlanırken, bizim de bir karşı-sefere hazırlanmamız gerekir. Saflarımızdaki bazı kimselerin bir zamanlar yaptığı gibi, bu türlü hazırlıklara karşı olmak, çocukçadır ve gülünçtür.

Burada, tartışmalara kolayca yolaçabilecek güç bir sorun ortaya çıkıyor. Biz, ne zaman savunmaya son vermeli ve “kuşatma ve ezme” seferine karşı sefere hazırlanma [sayfa 130] aşamasına geçmeliyiz? Düşman başarılı saldırımıza karşı kendisini savunurken, gelecek “kuşatma ve ezme” seferi hazırlıkları gizlice yürütülüyor; ve bu yüzden, düşmanın ne zaman saldırıya geçeceğini bilmek güçleşiyor. Bizim karşı-sefere hazırlanma çalışmalarımız çok erken başlarsa, bu, bizim saldırıdan elde edeceğimiz kazançları azaltacaktır ve bazan, Kızıl Ordu ile halk üzerinde belirli zararlı etkileri olacaktır. Çünkü, hazırlık aşamasında, ana tedbirler, geri çekilme ile ilgili askeri hazırlıklar ve bunları gerçekleştirmek için politik seferberliktir. Bazan, çok erken hazırlanmaya başlarsak, bu, düşmanın beklenmesi halini alır; düşman ortaya çıkmadan uzun süre bekledikten sonra, saldırımızı yenilememiz gerekir. Ve bazan, düşman, bizim yeni saldırımızı başlangıç halindeyken saldırıya geçebilir ve bizi güç bir durumda bırakabilir. Yani, hazırlıklarımıza tam zamanında başlamamız önemli bir problemdir. Doğru zaman, hem bizim durumumuz hem

de düşmanın durumu ve ikisi arasındaki ilişki dikkate alınarak saptanmalıdır. Düşmanın durumunu bilmek için politik, askeri ve mali durumu ile ülkesindeki kamuoyu üzerine bilgi toplamalıyız. Bu bilgileri değerlendirirken, düşmanın toplam gücünü dikkate almalı, geçmişteki yenilgilerini abartmamalı, ama bir yandan da iç çelişkilerini, mali güçlüklerini, geçmişteki yenilgilerinin etkilerini vb. hesaba katmazlık etmemeliyiz. Kendi tarafımıza gelince, ne geçmişteki zaferlerimizi abartmalıyız, ne de bunların etkilerini gözden ırak bulundurmalıyız.

Genellikle, hazırlıklara başlama zamanının seçiminde geç kalmaktansa erken davranmak yeğdir. Çünkü, erken başlanırsa, kayıplar daha az olur; hazırlıklı olmak tehlikeyi uzaklaştırır ve bizi yenilmez bir duruma getirir.

Hazırlık dönemindeki temel problemler, Kızıl Ordunun çekilmesi hazırlıkları, politik seferberlik, askere alma, mali konularda ve erzak konusunda gerekli tedbirlerin alınması ve politik bakımdan bize yabancı unsurların deneti gibi [sayfa 131] sorunlardır.

Kızıl Ordunun geri çekilmesi için hazırlıklar ile, geri çekilmesini tehlikeye düşürecek bir yönde hareket etmemesini, hücumlarında fazla uzaklara gitmemesini ya da çok yorulmamasını dikkate almayı kastediyoruz. Geniş ölçüde bir düşman saldırısı arifesinde, Kızıl Orduya bağlı ana kuvvetlerin bunları gözönünde bulundurması gerekir. Bu gibi zamanlarda, Kızıl Ordunun özellikle dikkate alacağı şeyler, muharebe alanlarının seçiminin ve hazırlanmasının planlanması, gerekli ikmalin sağlanması, kendi kuvvetlerinin genişletilmesi ve eğitimi konularıdır.

“Kuşatma ve ezme”ye karşı mücadelede, politik seferberlik, birinci derecede önemli bir sorundur. Bu, şu anlama gelir: biz, Kızıl Ordu ile üs bölgelerindeki halka apaçık, kesin ve hiç bir noktayı karanlıkta bırakmaksızın, düşman saldırısının kaçınılmaz olduğunu, halka ciddi zararlar vereceğini; ama aynı zamanda, düşmanın zaaflarını, Kızıl Ordu için elverişli koşulları, bizim zafere olan yenilmez inancımızı ve çalışma şeklimizi anlatmalıyız. Kızıl Orduyu ve bütün halkı, “kuşatma ve ezme” seferine karşı mücadeleye ve üs bölgelerini savunmaya çağırabiliriz. Askeri sınırlar dışında, politik seferberlik açıkça yapılmalı; üstelik, bunu, devrim davasını destekleyebileceği umulan herkese ve her yere yaymak için elden gelen hiç bir şey esirgenmemelidir. Burada en önemli nokta, kadroların

inandırılmasıdır.

Yeni askerlerin kaydedilmesi, iki düşünceye dayandırılmalıdır: birincisi, halkın politik bilinç düzeyi ile nüfusun kalabalıklığına; ikincisi, Kızıl Ordunun o sıradaki durumuna ve bütün karşı-sefer sırasında verilmesi olası kayıpların büyüklüğüne.

Karşı-seferlerde para ve yiyecek durumunun öneminin ne kadar büyük olduğunu söylemenin gereği yoktur. Düşmanın uzun sürdüreceği bir sefer olasılığını hesaba katmak zorundayız. Başta Kızıl Ordu ile devrimci üs bölgelerindeki [sayfa 132] halkın en az maddi gereksinimleri olmak üzere, düşmanın “kuşatma ve ezme” seferine karşı verilecek mücadele sırasındaki gereksinimlerin bir tahmini yapılmalıdır.

Politik bakımdan bize yabancı unsurlara gelince, tedbiri elden bırakmamak koşuluyla, bunların ihanetleri konusunda gereksiz kuşuklara kapılmamalı, yararsız tedbirlere başvurmamalıyız. Toprak ağaları, tacirler ve zengin köylüler arasındaki farkı dikkate almamız ve olup bitenlerin politik anlamını onlara anlatarak tarafsızlıklarını sağlamaya çabalamalı, bir yandan da halk kitlelerini onlara gözkulak olmaları için örgütlemeliyiz. Ancak en tehlikeli olanlarına karşı, tutuklama gibi ciddi tedbirler uygulamalıyız.

“Kuşatma ve ezme” seferlerine karşı verilecek mücadelenin başarısı, her şeyden önce, hazırlık dönemi görevlerinin yerine getirilme derecesine bağlıdır. Hazırlıklarda düşmanın küçümsenmesinden ileri gelen gevşeklik ve düşman saldırılarından korkmanın doğurduğu panik, çok zararlı eğilimlerdir ve bunların her ikisine de şiddetle karşı koymak gerekir. Bizim için gerekli olan, atılğan ama sakın bir kafa ile yoğun ama düzenli bir çalışmadır.

3. STRATEJİK GERİ ÇEKİLME

Stratejik geri çekilme, saldırısını kıramayacağı üstün bir kuvvetle karşılaşan zayıf bir kuvvetin, gücünü korumak ve düşmanı yenmek amacıyla zaman kazanmak için attığı planlı stratejik bir adımdır. Ama askeri serüvenciler, böyle bir adımın atılmasına inatla karşı çıkarlar ve “düşmanla kapıların dışında çatışmayı” savunurlar.

İki boksör dövüşürken, akıllı olanın çoğu zaman önce biraz çekingen davrandığını, oysa budala olanın daha başlangıçta hızla

işe giriştiğini ve bütün gücünü harcadığını ve sonunda çekingen davranana yenildiğini hep biliriz. [sayfa 133]

Şuyi Hu Çuyun hikayesinde,²³ talim ustası Hung, Lin Çung'a, "hodri meydan!" diye bağırır ve *Çay Çin* topraklarında dövüşmek ister. Sonunda, geri çekilmekte olan Lin Çung, Hung'un zayıf noktasını "bulur ve onu bir vuruşta yere serer.

İlkyaz ve Güz Çağı'nda, Lu ve Çi devletleri²⁴ savaşırken, Lu devletinden Dük Çuyang, Çi orduları daha yorgun düşmeden hücumu geçmek ister, ama Zayo Kuvay ona engel olur; "düşman yorgun düştükten sonra saldırıya geçmek" taktiğini uygular ve Çi ordularını yener. Bu, Çin tarihinde, zayıf bir kuvvetin güçlü bir orduyu yenmesine klasik bir örnektir. Bunun hikayesini, tarihçi Zoçiyu Ming,²⁵ şöyle anlatır :

"İlkyazın Çi orduları topraklarımızı işgal etti. Dük, savaşa başlamak üzereydi. Zayo Kuvay, huzura kabul edilmesini istedi. Komşuları, 'Bu et yiyici yüksek memurların işi, sana ne?' dediler. Zayo, 'Et yiyiciler budaladır, önceden hiç plan yapmazlar' karşılığını verdi ve Dük'ün huzuruna çıktı. 'Saldırıya geçtiğiniz zaman neye güveneceksiniz?' diye sordu. Dük, 'Ben ne yiyeceğimi, ne de giyeceğimi kendi keyfim için kullandım, ama onları hep başkalarıyla paylaştım' karşılığını verdi. Zayo, 'Böyle saçma sadakalar herkese ulaşmaz. Halk sizin aramızdan gelmeyecek' dedi. Dük, 'Ben tanrılara yaraşır kurbanlar kestiğim gibi, yeşim taşı, ipek gibi armağanlar da eksik etmedim. Onlara imanım [sayfa 134] var.' dedi. Zayo, 'Böyle saçma bir iman, güven uyandırmaz. Tanrılar seni kutsamayacaklar.' dedi. Dük 'Küçük olsun, büyük olsun, bütün yargılamaların ayrıntılarına kendim bakamadım. Ama hep

²³ *Şuyi Hu Çuyon (Çayırkların Kahramanı)*, bir köylü savaşını anlatan ünlü bir Çin öyküsüdür. Öykü, Yuan Hanedanının sonu ve Ming Hanedanının başlangıcı sıralarında yaşamış olan Şih Nay-an'a atfedilir. Lin Çung ve Çay Çin, ikisi de, bu öykünün kahramanlarıdır. Hung, Çay Çin'in mülkünde talim ustasıdır. -Ed.

²⁴ Lu ve Çi, İlkyaz ve Güz Çağı'nda (M.Ö. 722-481) iki feodal devletti. Çi, bugünkü Şantung eyaletinin iç kesiminde, büyük bir devletti. Lu, güney kesimde, daha küçük bir devletti. Dük Çuyang, Lu'da M.Ö. 693'ten M.Ö. 662'ye kadar saltanat sürdü. -Ed.

²⁵ Zoçiyu Ming, Çoyu Hanedanının klasik bir vakayinamesi olan *Zo Çuyun*'in yazarıdır. Aktarılan parça için *Zo Çuyun*'in "Dük Çuyang'ın 10. Yılı" başlıklı kesimine bakınız (M.Ö. 684). -Ed.

gerçeğin ortaya çıkmasını istedim.’ dedi. Zayo, ‘Bu sizin halka sadakatinizi gösterir. Muharebeye girebilirsiniz. Böyle yaparsanız sizi izlememe izin veriniz.’ dedi. Dük ile ikisi, aynı savaş arabasına bindiler. Savaşa Çanşa-yo’da tutuşuldu. Dük, saldırın trampetini çalmak üzereyken, Zayo, ‘henüz erken’, dedi. Çi’nin adamları trampetlerini üç defa çalınca, Zayo, ‘Şimdi de biz çalalım’, dedi. Çi ordusu püs-kürtüldü. Dük peşlerine düşmek istedi, Zayo, gene, ‘daha zamanı değil’, dedi. Arabadan indi, düşmanın tekerlek izlerini inceledi ve arabanın üzerine çıkarak ileriye doğru baktı. ‘Şimdi izleyebiliriz’ dedi. Böylece Çi birliklerinin izlenmesine başlandı. Zaferden sonra, Dük, niçin böyle öğüt verdiğini sordu. Zayo, ‘savaş cesarete dayanır’ dedi. ‘İlk trampette cesaret kamçılanır, ikincisinde dalgalanır, üçüncüsünde yiter. Düşmanın cesareti tükendiği sırada bizim cesaretimiz henüz yüksekti ve zafere ulaştık. Büyük bir devletin hareketlerini anlamak güçtür, tuzığa düşmekten korktum. Ama düşmanın tekerlek izlerini incelediğince, izlerin birbirlerini kestiğini gördüm ve uzağa bakıp sancaklarının eğildiğini farkedince, izleyelim öğüdünde bulundum.

Bu, zayıf bir devletin güçlü bir devlete karşı koymasının hikayesiydi. Hikaye, savaşın önce yapılan politik hazırlıkları anlatıyor: halkın güveninin kazanılması, karşı-saldırıya geçmeye uygun bir muharebe alanını, Çanşa-yo’yu anlatıyor. Karşı-saldırıya geçmek için uygun zamanı belirtiyor. Düşmanın cesareti azalırken kendilerinin yükseldiği zamanı, düşmanın peşine takılma zamanını belirtiyor; bu, düşmanın izinin birbirine karıştığı, sancaklarının eğildiği zaman oluyor. Bu savaş, büyük bir savaş olmamakla birlikte, stratejik savunmanın ilkelerini anlatıyor. Çin’in askeri ^[sayfa 135] tarihi, bu ilkelere dayanılarak kazanılan savaşlarla doludur. Çu ve Han devletleri arasındaki Çenkayo,²⁶ Sin ve Han devletleri arasındaki Kun-yang,²⁷ Yuan Şayo ile Zayo Zayo arasındaki Kuvantu,²⁸ Vu ve Veyi devletleri

²⁶ İlkçağdaki Çenkayo kenti, bugünkü Çenkayo ilçesinin –Honan eyaleti– kuzeybatısında, askeri önemi büyük olan bir kentti. M.Ö. 203’te, Han Kralı Liyu Pang ile Çu Kralı Siyang Yu arasındaki muharebelere sahne oldu. Başlangıçta, Siyang Yu, Sinyang ve Çenkayo’yu işgal etti ve Liyu Pang’ın kitaları aşağı yukarı bozguna uğradı. Liyu Pang, Zeşuyi nehrini geçen Siyang Yu kitalarının akıntının ortasına gelmesini bekledi, sonra onları tepeledi ve Çenkayo’yu ele geçirdi. -Ed.

arasındaki Çihpi,²⁹ Lu Sun ile Liyu Peyi arasındaki Yiling,³⁰ Siyeh Suyan ile Fu Çin arasındaki Feşuyi³¹ gibi ünlü muharebelerin hepsinde, [sayfa 136] tarafların kuvvetleri eşit değildi, ama zayıf taraf, önce biraz toprak yitirerek, düşmanın saldırısından sonra saldırıya geçti ve güçlü tarafı yenilgiye uğrattı.

²⁷ İlkçağın Kunyang kenti, bugünkü Honan eyaletinde, Yeksiyen ilçesinin kuzeyinde, Liyu Siyu'nun (Doğu Han Hanedanının kurucusu) Vang Mang'ın (Sin Hanedanının imparatoru, M.S. 23) kıtalarını yendiği yerdir. İki taraf arasında sayıca pek büyük bir dengesizlik vardı. Liyu Siyu'nun toplam kuvveti 8-9.000 kişi kadardı, oysa Vang Mang'ın kuvvetleri 400.000 kişiydi. Ama Liyu Siyu, Vang Mang'ın düşmanı küçümseyen generallerinin (Vang Sun ile Vang Yi) gafletinden yararlanarak, sadece 3.000 kişilik seçkin kıtalarıyla Vang Mang'ın ana kuvvetlerini bozguna uğrattı. Ve bu zaferini arta kalan düşman kuvvetlerini ezerek pekiştirdi. -Ed.

²⁸ Kuvantu, Honan eyaletinde, bugünkü Çunmoyu ilçesinin kuzey-doğusundaydı ve Zayo Zayo ile Yuan Şayo orduları arasındaki muharebeye sahne oldu (M.S. 200). Yuan Şayo'nun ordusu 100.000 kişilikti, oysa Zayo Zayo'nun sadece zayıf bir kuvveti vardı ve donatımı yetersizdi. Zayo Zayo, düşmanı küçümseyen Yuan Şayo kıtalarının sağgörsüz-lüğünden yararlanarak, çevik kıtalarını beklenmedik bir hücumla kaldırdı ve düşmanın erzak, malzeme ve gereçlerini ateşe verdi. Yuan Şayo'nun ordusu bozuldu ve ana kuvveti yok edildi. -Ed.

²⁹ Vu eyaletinin hükümdarı Sun Çuyan ve Veyi devletininiki Zayo Zayo idi. Çihpi, Hupeh eyaletinde, Çıayo'nun kuzey-doğusunda, Yangçve ırmağının güney kenarındaydı. Zayo Zayo, M.S. 208'de, 800.000 kişilik olduğunu ilan ettiği 500.000 kişiyi aşkın bir orduyla Sun Çuyan'a saldırdı. Zayo Zayo'nun düşmanı Liyu Peyi ile müttefik olan Sun Çuyan 30.000 kişilik bir kuvvet topladı. Zayo Zayo'nun ordusunda salgın hastalık olduğunu ve bu ordunun suda etkinlik göstermeye alışık olmadığını bilen Sun Çuyan ile Liyu Peyi'nin müttefik ordular, Zayo Zayo'nun donanmasını ateşe verdi ve düşmanı ezdi. -Ed.

³⁰ Yiling, Hupeh eyaletinde bugünkü İçang'ın doğusuna düşen, Vu devleti generallerinden Lu Sun'un, Şu hükümdarı Liyu Peyi'nin ordusunu M.S.222'de yendiği yerdir. Liyu Peyi'nin kıtaları savaşın başlangıcında birbirini ardına zaferler kazandılar ve Vu ülkesine, Yiling'e kadar beş-altı yüz *li* girdiler. Yiling'i savunan Lu Sun, altıyı aşkın bir süre, Liyu Peyi'nin kıtaları "tümüyle şaşkına dönüp bitkin düşünceye ve moralleri bozuluncaya kadar" muharebeden kaçındı. Ondandı sonra, elverişli rüzgardan yararlanıp Liyu Peyi'nin kıtalarının çadırlarını yaktı ve onları bozguna uğrattı. -Ed.

³¹ Doğu Zin hanedanının bir generali olan Siyeh Suyan, Anvay eyaletinde Feşuyi nehri kenarında, M.S. 383'te, Çin devleti hükümdarı Fu Çiyen'i yendi. Fu Çiyen'in 600.000 kişiyi aşkın bir piyade ve 270.000 kişilik bir süvari kuvveti ve 30.000 kişiyi aşkın bir muhafız kıtası vardı. Doğu Zin'in kara ve nehir kuvvetleri ise sadece 80.000 kişiden oluşuyordu. Ordular, Feşuyi ırmağının karşı kıyılarında sıralandıkları zaman, Siyeh Suyan, düşman kıtalarının kendilerine aşırı güvenmelerinden yararlandı, ve Fu Çiyen'e kıtalarını geri çek-mesi ve böylece Doğu Zin kuvvetlerine nehri geçmesi ve onun hesabını görmesi için yer açmasını yalvardı. Fu Çiyen razı oldu, ama geri çekilmeyi emredince, kıtaları paniğe kapıldı ve durdurulmadı. Fırsattan yararlanan Doğu Zin kıtaları, nehri geçti ve hücumla kalkarak düşmanı bozguna uğrattı. -Ed.

Bizim savaşımız 1927 gözünde başladı, o sırada hiç grgmz yoktu. Nançang Ayaklanması,³² ile Kanton Ayaklanması³³ başarıszlıkla sonuçlandı, Hunan-Hupeh-Kiyangsi sınır bölgesinde Gz Hasadı Ayaklanmasında,³⁴ Kızıl Ordu gene birkaç yenilgiye uğradı ve Hunan-Kiyangsi sınırın üzerinde Çinkang dağlarına çekildi. Nisan ayında, Nançang Ayaklanması yenilgisinden arta kalan birlikler, Güney Hunan yoluyla Çinkang dağlarına geldiler. Mayıs 1928’de gerilla savaşının basit, ama o zamanın koşullarına uyan 16 karakter formülü şöyleydi: “düşman ilerlerse, biz, geri çekiliriz; düşman kamp kurarsa, onu taciz ederiz; düşman yorulunca, saldıırız; düşman geri çekilirse, izleriz.” Bu on altı karakterli askeri ilke, Li Lisan çizgisinden önce, Merkez Komitesince kabul edildi. Sonradan harekât ilkelerimiz daha da [sayfa 137] geliştirildi. Kiyangsi s bölgesindeki “evirme ve ezme”ye karşı girişilen ilk karşı-seferimiz sırasında “düşmanı içerilere çekme” ilkesi uygulandı ve başan kazanıldı. Düşmanın nc “evirme ve ezme” seferi yenilgiye uğratıldığı zaman Kızıl Ordunun harekât ilkeleri artık ortaya çıkmış bulunuyordu. Bu, askeri ilkelerimizin gelişmesinde yeni bir aşamaya işaret ediyordu ve kapsam olarak gitgide zenginleşti, şekil olarak birçok değişikliklere uğradı, aslında on altı karakterlik formüle uygun kalmakla birlikte, ilk basit yapılarında değişiklikler oldu. On altı karakterli formül “evirme ve ezme” ile mücadele için temel ilkeleri, stratejik savunma ve stratejik saldıırının ilk aşamasını, savunma halindeyken stratejik geri çekilme ve stratejik karşı-saldırın aşamalarını kapsıyordu. Bundan sonra sadece formülün gelişmesi kalıyordu.

Ama Ocak 1932’den başlayarak, Partinin “nc ‘Kuşatma ve Ezme’ Seferinin Bozguna Uğratılmasından Sonra Bir ya da Daha

³² Kiyangsi eyaletinin başkenti olan Nançang, 1 Ağustos 1927’de, Çin Komünist Partisinin, an Kay-şek ve Vang ing-veyi’nin karşı-devrimi ile mücadele etmek ve 1924-27 devrimini devam ettirmek için çıkardığı ünlü ayaklanmaya sahne oldu. Yoldaş u En-lay, Ho Lung ve Yen Ting’in yönettiği ayaklanmaya otuz binden fazla asker katıldı. İsyan ordusu, planlandığı gibi, 5 Ağustos’ta Nançang’dan çekildi, ama Kuvantung eyaletindeki ayaov’a ve Suvatov’a yaklaşırken bir yenilgiye uğradı. Yoldaş u Teh, en Yi ve Lin Piao yönetiminde, kıtaların bir kesimi, daha sonra, Çinkang dağlarına varmaya çalıştı ve orda yoldaş Mao e-tung’un komutasındaki Birinci İşçi ve Köylü Kızıl Ordusunun 1. T-menine katıldı. -Ed.

³³ Bkz: “Çin’de Kızıl Politik İktidar Niçin Varolabilir?” adlı makalenin 10 nolu notu, s. 14. -Ed.

³⁴ Gz Hasadı Ayaklanması için bkz: “inkang Dağlarındaki Mücadele” adlı makalenin 4 nolu notu, s. 24. -Ed.

Fazla Eyalette Zafer Uğruna Mücadele” başlıklı kararından sonra, “sol” oportünistler, bu doğru ilkelere saldırdılar; sonunda, konulmuş ilkeleri bir kenara ittiler ve onlara karşı “yeni ilkeler” ya da “uygun ilkeler” koydular. Ondan sonra, eski ilkeler artık uygun sayılmadı ve “gerillacılık” sayılarak reddedildi. Merkez Komitesi, Politik Büronun Zunyi’deki, Kuvayçoy eyaleti Ocak 1935 genişletilmiş toplantısını kabul etmeden önce bu yanlış yolun iflası ilan edildi ve eski yolun doğruluğu yeniden kabul edildi. Ama ne pahasına!

“Gerillacılığa” şiddetle karşı çıkan o yoldaşlar, yalnızca şu kanıtları gösteriyorlardı: düşmanı içerlere çekmek yanlıştı, çünkü arazimiz pek de geniş değildi. Gerçi bu yol izlenerek muharebeler kazanılmıştı, ama şimdi durum farklı değil miydi? Üstelik düşmanı araziye ona bırakmadan yenmek daha iyi değil miydi? Ve düşmanı kendi bölgelerinde, ya da onun bölgeleriyle bizimkilerin sınırlarında yenmek ^[sayfa 138] daha iyi değil miydi? Eski uygulamaların bunlara “uyan” bir yanı yoktu ve onlar, yalnız gerillaların kullandıkları yöntemlerdi. Artık kendi öz devletimiz kurulmuştu ve Kızıl Ordumuz düzenli bir ordu haline gelmişti. Çan Kay-şek’e karşı mücadelemiz, iki devlet arasında, iki büyük ordu arasında bir savaş halini almıştı. Tarih yinelenmemeliydi ve “gerillacılığa” özgü her şey tümüyle bir kenara atılmalıydı. Yeni ilkeler “tümüyle marksist” idi, oysa eskilerini dağlardaki gerilla birlikleri yaratmıştı ve dağlarda marksizm yoktu. Yeni ilkeler, eskilerin anti-teziydi. Şöyle: “Ona karşı birle, yüze karşı onla mücadeleye gir, cesaretle ve azimle dövüş, şiddetli izlemelerle zaferlerden sonuna kadar yararlan”, “Bütün cepheleden saldır”, “Kilit kentleri işgal et”, ve “Aynı zamanda, iki ‘yumruk’ ile iki yönden vur”. Düşman hücum ettiği zaman, düşmanın işini bitirmenin yöntemleri şunlardı: “Düşmanı kapıların dışında karşıla”, “Önce vurarak üstünlüğü kazan”, “Kabımızı-kacağımızı kınılmaya bırakma”, “Bir kaş toprak verme” ve “Kuvvetleri altı yürüyüş koluna ayır”. Savaş, “devrim yolu ile sömürgecilik yolu arasındaki kesin muharebe” idi; saldırıların kısa sürdüğü, blokhavzlarda verilen bir yıpratma savaşıydı, “uzatmalı savaştı”. Bundan başka, büyük bir geri bölge ve kesinlikle merkezileştirilmiş bir komuta kurmak vardı. Son olarak, büyük ölçüde bir “ev-taşıma” sözkonusuydu. Ve bunları kabul etmeyen herkes, cezalandırılmalı, oportünistlikle damgalanmalıydı, vb..

Hiç kuşkusuz, bu teorilerin ve pratiklerin hepsi yanlıştı. Bun-

lar, öznelcilikten başka bir şey değildi. Bu öznelcilik, elverişli koşullarda, kendisini küçük-burjuva devrimci bağınazlığı ve aceleciliği şeklinde açığa vuruyor, felaket zamanlarında, durum kötüleştiği için, sırayla, tehlikeli pervasızlığa, tutuculuğa ve asker kaçaklığına dönüştü. Bunlar, öfkeli ve bilgiçlik taslayan kişilerin teorileri ve pratikleriydi; marksizm ile en küçük bir ilişkileri yoktu; aslında [sayfa 139] hepsi anti-marksistti.

Burada, yalnızca, Kiyangsi'de “düşmanı içerlere çekmek” ve Seçhuvan'da “cepheyi daraltma” denilen stratejik geri çekilmeyi tartışacağız. Eski teoricienin ya da uygulayıcıların hiç biri, bunun, kuvvetli bir orduya karşı çarpışan zayıf bir ordunun kabul etmesi gereken politika olduğunu hiç bir zaman yadsımamışlardır. Yabancı askeri uzmanlar, stratejik savunma harekâtlarında, başlangıçta kesin muharebelerden çoğu zaman kaçınıldığını, ve ancak koşullar elverişli hale gelince kesin muharebelere gerildiğini söylemektedirler. Bu, tümüyle doğrudur ve buna eklenecek hiç bir şeyimiz yoktur.

Stratejik geri çekilmenin amacı, askeri kuvveti korumak ve onu karşı-saldırı için hazırlamaktır. Geri çekilme zorunludur, çünkü kuvvetli bir ordunun saldırısı önünde bir adım geri çekilmemek, kendi öz kuvvetlerinin korunmasını tehlikeye atmak demektir. Bununla birlikte, geçmişte, bir çok kimse, geri çekilmeyi “salt savunmanın oportünist bir yolu” sayarak, geri çekilmeye inatla karşı koymuştur. Tarihimiz, onların muhalefetlerinin tümüyle yanlış olduğunu göstermiştir.

Bir karşı-saldırıya hazırlanmak için, kendimize elverişli ama düşmana elverişsiz koşulları seçmeli ya da yaratmalıyız ki, karşı-saldırı aşamasına girmeden önce, kuvvetler dengesinde bir değişiklik meydana getirelim.

Eski deneyimlerimizin ışığı altında, geri çekilme aşaması boyunca koşulların bize elverişli ve düşmana elverişsiz olduğunu kabul etmeden önce ve karşı-saldırıya geçmeden önce, genellikle hiç değilse ikisini sağlama bağlamamız gereken koşullar aşağıdadır:

- 1) Ahali Kızıl Orduyu etkin olarak destekler.
- 2) Arazi harekâtlara elverişlidir.
- 3) Kızıl Ordunun bütün ana kuvvetleri toplanmıştır.
- 4) Düşmanın zayıf noktaları keşfedilmiştir. [sayfa 140]
- 5) Düşman yorgun ve maneviyatı bozuk bir duruma

düşürülmüştür.

6) Düşman yanlışlar yapmaya sevk edilmiştir.

Birinci koşul ahalinin etkin desteği, Kızıl Ordu için en önemli olanıdır. Bu, bir üs bölgesine sahip olmak demektir. Üstelik bu koşul sağlanmışsa, 4, 5 ve 6. koşulları yerine getirmek kolaydır. Bundan dolayı düşman tam bir saldırıya geçtiği zaman, Kızıl Ordu, genellikle, Beyaz bölgeden üs bölgesine çekilir; çünkü orası ahalinin Kızıl Orduyu Beyaz Orduya karşı en etkin şekilde desteklediği yerdir. Bir üs bölgesinin orta kesimi ile sınır kesimi arasında da bir fark vardır; orta kesimdeki halk, düşmana haber sızmasını daha iyi engeller; keşifte, ulaştırmada, çarpışmalara katılmada, vb. daha iyidir. Kiyangsi’de, birinci, ikinci ve üçüncü “kuşatma ve ezme” seferlerine karşı dövüşürken, “geri çekilme için uç noktalar” olarak seçilen yerlerin hepsinin de birinci koşulun, ahalinin desteğinin, yetkin ya da hayli iyi olduğu kesimlerde bulunması bundan ötürüdür. Üs bölgelerimizin bu ayrıncı özelliği, Kızıl Ordunun harekâtları sıradan harekâtlardan çok farklı kıldı ve düşmanın, sonradan, blokhavz savaşı politikasına başvurmasının ana nedeniydi.

İç hatlarda harekâta bulunmanın bir üstünlüğü, geri çekilen orduya kendine elverişli araziye seçme olanağını vermesi ve hücum eden orduyu o arazinin sınırlarında dövüşmeye zorlamasıdır. Zayıf bir ordu, güçlü bir orduyu yenmek için, muharebe alanı olarak elverişli bir araziye dikkatle seçmelidir, ama bu koşul tek başına yeter değildir ve öbür koşullar da onunla birlikte bulunmalıdır. Bunların birincisi, ahalinin desteğidir; ikincisi ise, hırpalanması mümkün bir düşman, örneğin, yorgun ve yanlışlar yapmış bir düşman, ya da savaşma yeteneği nispeten az ve ilerleyen bir düşman koldur. Bu koşulların eksikliği halinde, çok uygun bir arazi bulsak bile o araziye önem vermemeli ve [sayfa 141] koşulları sağlama bağlamak için geri çekilmeyi sürdürmeliyiz. Beyaz bölgelerde uygun arazi kıtlığı yoktur. Ama oralar, ahalinin desteği elverişli koşuluna sahip değildir. Öbür koşullar henüz tamamlanmamışsa, Kızıl Ordu için üs bölgesine çekilmekten başka yapılacak bir şey yoktur. Beyaz bölgeler ile Kızıl bölgeler arasındaki farklar, bir üs bölgesinin orta kesimi ile sınır kesimleri arasında da çoğu zaman vardır.

Yerel birlikler ve durdurma kuvvetleri dışında, bütün hücum kıtaları, ilkeye uygun olarak, toplanmalıdır. Stratejik bakımdan savunmada olan bir düşmana saldırırken, Kızıl Ordu kendi kuvvet-

lerini çoğu zaman yayar. Düşman bir defa tam bir saldırıya geçince, Kızıl Ordu bir “merkeze doğru geri çekilme”yi gerçekleştirir, geri çekilmek için seçilen uç nokta, çoğu zaman üs bölgesinin orta kesimindedir, ama bazan, koşullar gerektirdiği için, ön (cephe) ya da geri kesimindedir.

Kuvvetli bir orduya karşı dövüşen zayıf bir ordu için temel olan bir başka koşul hücum için düşmanın daha zayıf birliklerini seçmektir. Ama düşman saldırısının başlangıcında, ilerleyen düşman kollarından hangisinin en kuvvetli ve hangisinin ikinci derecede kuvvetli, hangisinin en zayıf ve hangisinin ikinci derecede zayıf olduğunu çoğu zaman bilmeyiz ve bundan dolayı bir keşif işlemi gereklidir. Bu, çoğu zaman, hayli zaman alır. Stratejik geri çekilmenin gerekliliğinin bir başka nedeni de budur. Hücum eden düşman bizden pek çok kalabalıksa ve çok daha kuvvetliyse, kuvvetler dengesinde bir değişikliği ancak düşman üs bölgemize derinliğine girdiği ve kendisini tehdit eden şiddetin tadına baktığı zaman başarabiliriz. Çan Kay-şek alaylarından birinin kurmay başkanı, üçüncü “kuşatma ve ezme” seferi sırasında şöyle demişti: “Sağlam yapılı adamlarımız kendilerini yıpratarak zayıfladılar, zayıf adamlarımız kendilerini ölesiye yıpratmışlar”, ya da Çen Ming-su’nun, Kuomintang’ın [sayfa 142] “Kuşatma ve Ezme” Ordusunun Batı Kolu başkomutanının sözcükleriyle “Her yerde Kızıl Ordu güpegündüz yürürken, Ulusal Ordu karanlıkta el yordamıyla yürüyor”. O zamana kadar, düşman ordusu, hala kuvvetli olmakla birlikte pek zayıf düşmüştür, askerleri yorgundur, manevyatları çökmektedir ve zayıf noktalardan birçoğu ortaya çıkmıştır. Ama Kızıl Ordu zayıf olmakla birlikte, kuvvetini kazanmış ve enerjisini biriktirmiştir ve bitkin düşen düşmanını gönül rahatlığı ile beklemektedir. Böyle bir zamanda, iki taraf arasında belirli bir eşitlik sağlamak, ya da düşmanın kesin üstünlüğünü nispi üstünlüğe ve bizim kesin güçsüzlüğümüzü nispi güçsüzlüğe dönüştürmek, ve bazan düşmana üstün hale bile getirmek genellikle olanaklıdır. Kızıl Ordu, Kiyangsi’deki üçüncü “kuşatma ve ezme” seferine karşı dövüşürken, “üs bölgesinin geri kesiminde toplanmak üzere” en son sınıra kadar çekildi; böyle yapmasaydı, düşmanı yenemezdi; çünkü düşmanın “kuşatma ve ezme” kuvvetleri Kızıl Ordudan on kat daha büyüktü. Sun Vu-zu, “düşman dinç iken ondan kaç, düşman bitkin düşünce ona darbeyi indir” derken düşmanı üstünlüğünü yitirecek kadar yormayı ve manevi-

yatını bozmayı ima ediyordu. Sonunda geri çekilmenin amacı, düşmanı yanlışlar yapmaya sevk etmek ya da yanlışlarını bulmaktır. Bir düşman komutanının, akıllı da olsa, nispeten uzun bir sürede bazı yanlışlar yapmaktan kaçınamayacağına, ve bu yüzden onun verdiği açıklardan sonuna kadar yararlanmamızın her zaman olanaklı olduğunu akıl erdirmek gerekir. Düşman, yanlışlar yapmaya uygun durumdadır, tıpkı bizim kendimizin de bazan yanlış hesap yapmamız ve onun sonuna kadar yararlanacağı açıklar vermemiz, gibi; bundan başka biz, kendi hareketlerimizle, örneğin Sun Vuzu'nun dediği gibi, "ortaya çıktığı hilesi yaparak", yani, doğuya düzmece bir hücumda bulunup batıdan hücum ederek, düşmanı yanlışlar yapmaya sevk edebiliriz. Böyle yaparsak, geri çekilme için uç noktalar ^[sayfa 143] kesinlikle belirli bir alanın içinde olmaz. Bazan, önceden belirlenen bölgeye geri çekildiğimiz ve henüz yararlanabileceğimiz açık noktalar bulamadığımız zaman daha da geri çekilmeli ve düşmanın bir açık vermesini beklemeliyiz.

Geri çekilerek ulaşmaya çalıştığımız elverişli koşullar, yukarıda saptananlardır. Ama bu, (bu koşullar hazır oluncaya kadar bir karşı-saldırına geçilemez demek değildir. Bu koşulların hepsinin birden aynı zamanda bulunması ne olanaklıdır ve ne de gereklidir. Ama kuvvetli bir düşmana karşı iç hatlarda harekâta bulunan zayıf bir kuvvet, böyle koşulları, düşmanın gerçek durumunun ışığı altında gerekli oldukları ölçüde, sağlamaya çabalamalıdır. Bütün karşı görüşler yanlıştır.

Geri çekilme için uç nokta konusundaki karar, durumun bütününe dayanmalıdır. Durumla ancak kısmen ilişkili sayılan, karşı-saldırına geçmemize elverişli görünen bir yerde, orası durumun bütünü bakımından da üstünlük sağlamıyorsa, karar kılmak yanlıştır. Çünkü, karşı-saldırının başlangıcında, sonraki gelişmeleri dikkate almamız gerekir ve karşı-saldırımız her zaman kısmi bir ölçüde başlar. Bazan geri çekilme için uç noktası, Kiyangsi'deki "kuşatma ve ezme" önündeki ikinci ve dördüncü karşı-seferimizde ve Şensi-Kansu bölgesindeki üçüncü karşı-seferimizde olduğu gibi, üs bölgesinin cephe kesiminde saptanması gerekir. Zaman zaman, uç nokta, Kiyangsi'deki ilk karşı-seferimizdeki gibi, üs bölgesinin orta kesiminde olmak gerekir. Başka zamanlarda ise, Kiyangsi'deki üçüncü karşı-seferimizde olduğu gibi, üs bölgesinin geri kesiminde saptanmalıdır. Bütün bu hallerde, karar, kısmi durum ile durumun

bütünü arasındaki karşılıklı ilişkiye göre alındı. Ama Kiyangsi'deki beşinci karşı-seferimiz sırasında, ordumuz geri çekilmeye önem vermedi, çünkü kısmi durumu da, tüm durumu da hesaba katmadı, ve bu, gerçekten aşırı aceleci ve çılgınca bir durumdu. Bir durum birtakım etkenleri biraraya getirir; durumun [sayfa 144] bir parçası ile bütünü arasındaki ilişkiyi dikkate alırken, karanımızı, düşmanın tarafındaki ve bizim tarafımızdaki etkenlerin hem kısmi ve hem de tüm durumda açıkça gösterildiği, bizim bir karşı-saldırıya başlamamıza belirli bir ölçüde elverişli olup olmadığına dayandırmalıyız.

Bir üs bölgesinde geri çekilme için uç noktalar, genellikle üç tipe ayrılabilir: üs bölgesinin cephe kesimindekiler, orta kesimindekiler ve geri kesimindekiler. Bununla birlikte, bu, Beyaz bölgede çarpışmayı topluca reddetmek mi demektir? Hayır, biz, ancak düşmanın geniş çapta bir “kuşatma ve ezme” seferinin gereğine bakmak zorunda olduğumuz zaman Beyaz bölgede çarpışmayı reddederiz. Ancak düşmanın kuvveti ile bizim arasında büyük bir oransızlık olduğu zaman, kuvvetimizi korumak ve düşmanı yenmek için zaman kazanmak ilkesine göre hareket ederek, üs bölgesine geri çekilmeyi ve düşmanı içerilere çekmeyi savunuruz, çünkü ancak böyle yaparak karşı-saldırımıza elverişli koşulları yaratabiliriz. Durum böylesine ciddi değilse, ya da Kızıl Ordunun üs bölgesinde bile karşı-saldırıya başlayamayacağı kadar ciddi ise, ya da karşı-saldırı iyi gelişmiyorsa ve durumda bir değişiklik yapmak için daha da geri çekilmek gerekli ise, o zaman, hiç değilse teorik olarak, geri çekilme için uç noktalarının bir Beyaz bölgede saptanmasını kabul etmeliyiz; ancak, bu çeşit deneyimimiz çok azdır.

Genellikle, Beyaz bir bölgede geri çekilme için uç noktaları üç tipe ayırır: 1) bizim üs bölgemizin cephesindekiler, 2) yanlarındakiler ve 3) arkasındakiler. İşte birinci tipe bir örnek:

Kiyangsi'deki “kuşatma ve ezme” önündeki birinci karşı-seferimiz sırasında, Kızıl Ordunun içinde aylık ve yerel Parti örgütünde bölünme (Li Li-san'ın tutumunun ve A-B [sayfa 145] Grubunun³⁵ yarattığı iki çeşit problem) olmasaydı, kuvvetlerimizi Kiyang, Nanfeng ve Çansu'nun meydana getirdiği açığı içinde toplayabilir ve bir karşı-saldırıya geçebiliriz; bu, akla şıkar. Çünkü Kan ve Fu nehirleri arasında

³⁵ A-B (“Anti-Bolşevik”in baş harfleri) Grubu, Kızıl Bölgelerdeki gizli Kuomintang ajanlarının karşı-devrimci örgütü idi. -Ed.

daki bölgede ilerleyen düşman kuvveti, kuvvet bakımından, Kızıl Ordudan pek üstün değildi (100.000'e karşı 40.000). Gerçi halkın desteği üs bölgesindeki kadar etkin değildi ama arazi elverişliydi; üstelik, ayrı ayrı yollar boyunca ilerleyen düşman kuvvetlerini birer birer ezmek olanaklıydı.

Şimdi ikinci tipe bir örnek verelim:

Kiyangsi'de üçüncü karşı-seferimiz sırasında, düşman saldırısı o kadar geniş çapta olmasaydı; düşman kollarından birisi Fukiyen-Kiyangsi sınırında Çiyenning, Liçuyan ve Tayning'den ilerlemeseydi, ve o kol hücum edemeyeceğimiz kadar kuvvetli olmasaydı, Kızıl Ordu, kuvvetlerini Batı Fukiyen'de Beyaz bölgede yığılabirdi ve Çuyiçin ilçesinden Sikuyo'ya bin lî'lik bir yay çizerek gitmeden, önce o kolu ezebilirdi; bu da akla sığar.

Sonunda üçüncü tipe de bir örnek verelim:

Kiyangsi'deki aynı üçüncü karşı-sefer sırasında, düşmanın ana kuvveti batıya değil de güneye yönelseydi, düşmanı daha güneye gitmeye sevk etmek için, Huyiçang-Sunvu-Anyuvan bölgesine (Beyaz bir bölge) çekilmek zorunda kalabilirdik; o zaman, üs bölgesinin kuzeyindeki düşman kuvveti o sırada çok büyük olmasaydı, Kızıl Ordu Kuzeye, üs bölgesinin içerlerine doğru sevkedilebilirdi.

Bununla birlikte, yukardaki örneklerin hepsi de varsayıldır ve gerçeklere dayanmamaktadır; istisnai sayılmaları ve genel ilkelere olarak ele alınmamaları gerekir. Düşman geniş çapta bir "kuşatma ve ezme" seferine başladığı zaman, bizim genel ilkemiz, onu içerlere çekmek, üs bölgesine çekip onunla orada çarpışmaktır, çünkü onun saldırısını [sayfa 146] kırmada en güvenilir yöntemimiz budur.

"Düşmanı kapıların önünde karşılama"yı savunanlar, stratejik geri çekilmeye muhalefet ediyorlar; geri çekilmenin, arazi kaybı, halkın zarara uğraması ("kabımızı-kacağımızı kınılmaya bırakma" dedikleri şey), ve dışarda ters yankılara yolaçılması demek olduğunu öne sürüyorlar. Beşinci karşı-seferimiz sırasında, bir adım geri çekildiğimiz her zaman düşmanın blokhavzlarını bir adım ilerletirdi, öyle ki üs bölgelerimiz durmadan daralır ve yitirilmiş toprakları yeniden ele geçirmenin çaresini bulamazdık, dediler. Düşmanı içerlere çekmek geçmişte yararlı olsaydı bile, düşmanın blokhavz savaşını benimsediği beşinci "kuşatma ve ezme" seferine karşı yarsız olurdu. Bu seferle başa çıkmanın biricik yolu, diyorlardı, kuvvetleri-

mizi direnme için bölmek ve düşmana kısa ve seri darbeler indirmek idi.

Böyle görüşlere bir yanıt vermek kolaydır, ve bunu zaten tarihimiz yapmıştır. Arazi kaybına gelince, çoğu zaman yalnız kayıpla kayıptan kaçınılabılır; bu, “almak için ver” ilkesidir. Yitirdiğimiz şey arazi ve kazandığımız şey düşmana karşı zafer, artı, arazimizin yeniden ele geçirilmesi ve aynı zamanda genişletilmesi ise, o zaman bu, kârlı bir iştir. Karşılıklı bir ticaret ilişkisinde, bir alıcı biraz para “yitirmesse” mal alamaz. Bir devrimci harekette uğranılan kayıplar, yıkımı gerektirir, ve buna karşılık kazanılan şey ilerici bir karakterin kurulmasıdır. Uyku ve dinlenme, zaman kaybını gerektirir, ama ertesi çünkü çalışma için enerji kazandırır. Herhangi bir budala bunu anlamaz ve uyumayı reddederse, ertesi gün enerjisi olmayacaktır; ve bu, zararlı bir iştir. Bu türlü nedenler yüzünden beş karşı-seferi kesinlikle yitirdik. Arazimizin bir kesiminden vazgeçme gönülsüzlüğü, onun hepsinin yitirilmesine yolaçtı. Habeşistan da, düşmanla başbaşa çatıştığı zaman arazisini yitirdi, ama bu, onun yenilgisinin birinci nedeni değildi.

Aynı şey, halkın zarara uğraması konusunda da doğrudur. [sayfa 147] Kısa bir sürede bazı ailelerin kapkacağını kınlmaya bırakmayı reddederseniz, bütün halkın kapkacağının uzun bir süre kınlatılmasına yolaçarsınız. Kısa süreli politik ters geri tepmelerden korkarsanız, bunun bedelini uzun süreli politik, ters geri tepmelerle ödemeniz gerekecektir. Ekim Devriminden sonra, Rus bolşevikleri “sol komünistler”in kanılarına göre hareket etselerdi ve Almanya ile barış antlaşması imzalamayı reddetselerdi, yeni doğmuş olan Sovyetler vakitsiz ölüm tehlikesine düşerdi.³⁶

Bu türlü devrimci “sol” kanılar, küçük-burjuva aydınlarının devrimci aceleciliğinden olduğu kadar, köylü küçük üreticilerin dar-kafalı tutuculuğundan da doğar. Böyle kanıları kabul eden kimse-ler, problemleri ancak tek yanlı ele alırlar ve durumun tümü üstüne genel bir görüş edinmeye güç yetiremezler; bugünün kazançlarının yarınkilerle ya da parçanın çıkarını bütününkiyle birleştirmede isteksizdirler, ama kısmi ve geçici olana körükörüne ve olanca güçle-

³⁶ Bkz: V. I. Lenin, “Ayrı ve İlhakçı Bir Barışa Hemen Karar Verilmesi Sorunu Üzerine Tezler”, “Garip ve Müthiş”, “Ciddi Bir Ders ve Ciddi Bir Sorumluluk”, “Savaş ve Barış Üzerine Rapor”, *Seçme Yapıtlar*, iki cilt, İngilizce baskı, FLPH, Moskova 1952, c.II, Böl. 1, ve *SBKP(B) Tarihi, Kısa Ders*, Bölüm 7, Kesim 7. -Ed.

riyle sınırlılar. Elbette, zamanın somut koşulları içinde, yürürlükteki durumun ve dönemin bütünü için uygun oldukları zaman –ve özellikle kesin oldukları zaman– kısmi ve geçici olana inatla sarılmak-tayız; yoksa birer engel olan şeyleri savsamamız ve onlarla hiç uğ- raşmamanın savunucuları haline geliriz. Bir geri çekilmenin neden bir uç noktası olmak gerektiğinin nedeni budur. Küçük üreticilerin kısa görüşlülüğüne aldırmamalıyız. Bolşeviklerin dirayetini öğren- meliyiz. Çıplak göz yeterli değildir, teleskoptan ve mikroskoptan da yararlanmalıyız. Politik ve askeri sorunlardaki teleskopumuz, marks- ist yöntemdir.

Elbette, stratejik geri çekilmenin de kendine özgü güçlükleri vardır. Geri çekilmeye başlamanın zamanını seçmek, [sayfa 148] uç noktasını belirlemek, kadroları ve halkı politik bakımdan inandır- mak – bunlar, çözüm gerektiren güç problemlerdir.

Geri çekilmenin başlama zamanının saptanması, çok önem- lidir. Kiyangsi eyaletinde “kuşatma ve ezme”ye karşı ilk seferimiz sırasında, geri çekilmemiz tam zamanında yapılmasaydı, yani erte- lenseydi, o zaman bundan, hiç değilse zaferimizin genişliği etkile- nirdi.

Bir erken ve bir gecikmiş geri çekilme, ikisi de, elbette kayı- plara yolaçar. Ama genel olarak, gecikmiş bir geri çekilme, erken bir geri çekilmeden daha büyük kayıplara yolaçar. Bütün inisiyatifi elimizde tutmamızı sağlayan zamanı iyi seçilmiş bir geri çekilme, geri çekilmemizin uç noktasına ulaşip kuvvetlerimizi yeniden grup- landırdığımız an, bitkin düşen düşmanı gönül rahatlığıyla bekle- meye koyduğumuz zaman, karşı-saldırıya geçmede büyük bir destektir. Kiyangsi’de, düşmanın, birinci, ikinci ve dördüncü “kuşat- ma ve ezme” seferlerini bozguna uğrattırken, düşmanı güvenle ve acele etmeden karşılayacak güçte idik. Kızıl Ordunun yeniden top- lanmak için çarçabuk dolambaçlı yoldan giderek çok bitkin düş- mesi, yalnız üçüncü sefer sırasında olmuştur, çünkü düşmanın, ikinci seferdeki gibi bir ezici savunma ile karşılaştıktan sonra yeni bir saldırıya öylesine çabuk geçmesini beklememiştik (ikinci karşı-sefe- rimizi 29 Mayıs 1931’de sona erdirdik; ve Çan Kay-şek, üçüncü “ku- şatma ve ezme” seferine 1 Temmuzda başladı). Geri çekilmenin zamanının saptanması aynı şekilde, bir karşı-seferin daha önce tar- tıştığımız hazırlık evresinin zamanının saptanması gibi, kesindir, yani düşman taraftaki ve bizim tarafımızdaki genel durum karşısında

topladığımız gerekli bilgiye ve genel durumun değerlendirilmesine dayanır.

Kadroları ve halkı stratejik geri çekilmenin gerekliliğine inandırmak, bu konuda hiç deneyimleri olmadığı zaman ve ordu önderliğinin saygınlığı karar için otoriteyi henüz birkaç kişide ya da bir tek kişide toplayabilecek ve aynı [sayfa 149] zamanda kadrolarda da güven yaratabilecek halde olmadığı zaman, son derece güçtür. Kadroların deneyimi eksik olduğu için ve stratejik geri çekilmeye inanmadıkları için, birinci ve dördüncü karşı-seferimizin başlangıcında ve beşincinin başından sonuna kadar, büyük güçlüklerle karşılaştı. Beşinci karşı-sefer sırasında kadrolar, Li Li-san'ın tutumunun etkisi altında, geri çekilmeden yana değildiler, ve inandırılıncaya kadar, hücumdan yana idiler. Beşinci karşı-seferde, kadrolar, askeri serüvenciliğin etkisi altında, geri çekilme için hazırlık yapmaya razı olmadılar. Beşincide, önce, düşmanı içerilere çekmeye karşı çıkan askeri serüvenci görüşte direndiler, ama sonra askeri tutuculuğa döndüler. Bir başka hal de, Tibetlilerin ve Huvay halkının³⁷ yaşadığı bölgede üslerimizi kurmanın olanaksızlığını kabul etmeyen Çang Kuyo-tayo'nun taraftarlarınıninkidir. Kadrolar için görgü esastır ve yarınlığı, aslında, başarının anasıdır. Ancak, başka kimselerin görgülerinden de açık fikirlilikle bilgi edinmek gereklidir; ve birinin her konuda kendi kişisel görgüsünde direnmesi ve görgüsü eksikse, birinin kanlarına inatla katılması ve başka kimselerin görgülerini reddetmesi tam darkafalı görgücülüktür. Bizim savaşımız, bunun pek azına bile dayanamaz.

Halkın, görgüsüzlükleri yüzünden, stratejik bir geri çekilmenin gerekliliğine inançsızlığı, hiç bir zaman, Kiyangsi'deki birinci karşı-seferimizdeki kadar büyük olmamıştır. O zaman, yerel Parti örgütleri, Kiyang, Sin-kuya ve Yunfeng eyaletlerindeki halk yığınları, hepsi, Kızıl Ordunun çekilmesine karşı çıktı. Ama ilk karşı-seferden edinilen deneyimden sonra, birinciyi izleyen karşı-seferlerde böyle bir problem ortaya çıkmadı. Herkes, üs bölgesinde arazi kaybının ve halkın ıstırabının geçici olduğuna inandı ve Kızıl Ordunun, düşmanın "kuşatma ve ezme"sini bozguna uğratacağına [sayfa 150] inanıyordu. Bununla birlikte halkın inanması ya da inanmaması, ka-

³⁷ Burada atıfta bulunulan bölgeler, Tibetlilerin ve Seçhuyan, Kansu, Çinhay ve Sinkiyang' da yaşayan Huvay halkının yaşadıkları yerlerdir. -Ed.

droların inanıp inanmamasına sıkı sıkıya bağlıdır ve bu yüzden, ilk ve en önemli ödev, kadroları inandırmaktır.

Stratejik geri çekilmenin amacı yalnızca karşı-saldırına geçmedir ve stratejik geri çekilme, stratejik savunmanın yalnızca birinci aşamasıdır. Bütün stratejideki kesin bağ, sonraki karşı-saldırı aşamasında zaferin kazanılıp kazanılmayacağıdır.

4. STRATEJİK KARŞI-SALDIRI

Kesin üstünlükten hoşlanan bir düşmanın saldırısını bozmak için stratejik geri çekilme aşamamız sırasında ortaya çıkan duruma güvendik. Bu, bize elverişli, düşmana elverişsiz bir durumdur ve düşman saldırısının başlangıcındaki durumdan farklıdır. Böyle bir durumu yaratmak birçok unsur ister. Bunların hepsi yukarıda ele alındı.

Bununla birlikte, bu koşulların ve bize elverişli ve düşmana elverişsiz bir durumun varlığı düşmanı önceden yendiğimiz anlamına gelmez. Böyle koşullar ve böyle bir durum, bizim zaferimize ve düşmanın yenilgisine olanak hazırlar; henüz her iki ordunun da gerçek zaferine ya da yenilgisine yolaçmamışlardır. Zafer ya da yenilgi olmak için iki ordu arasında kesin bir muharebe gereklidir. Hangi ordu muzafferdir ve hangi ordu yeniktir sorusunu ancak kesin bir muharebe karara bağlar. Stratejik karşı-saldırı aşamasının biricik görevi budur. Karşı-saldırı uzun bir süreçtir, savunma seferinin en çekici en dinamik ve aynı zamanda son aşamasıdır. Etkin savunma dediğimiz şey, doğasında kesin bir çarpışma olan bu stratejik karşı-saldırına özellikle dayanır.

Koşullar ve durum yalnızca stratejik geri çekilme aşamasında yaratılmaz, ama karşı-saldırı aşamasında da [sayfa 151] yaratılabilir. Son aşamada, ilk aşamada olanların hem şekil ve hem de doğa bakımından aynıları değildir.

Şekil ve doğa bakımından aynı kalabilen şey, örneğin, şudur: düşman kitaları daha da bitkin ve tükenmiş olacaktır; bu, onun önceki aşamadaki bitkinliğinin ve tükenmesinin düpedüz süregidir.

Ama tümüyle yeni koşullar ve tümüyle yeni bir durum, mutlaka ortaya çıkacaktır. Böylece, düşman bir ya da daha fazla yenilgiye uğradığı zaman, bize elverişli ve düşmana elverişsiz olan koşullar yalnızca onun bitkinliğinden vb. ibaret olmayacaktır, ama yeni bir

etken de yani onun yenilgilere uğramış olması da, koşullara eklen-
ecektir. Durumda da yeni değişiklikler olacaktır, düşman, kıtalarına
düzensiz bir tarzda manevralar yaptırmaya ve yanlış hareketlerde
bulunmaya başladığı zaman, çatışan iki ordunun nispi kuvvetleri
elbette artık öncekinin aynı olmayacaktır.

Ama bir ya da daha fazla yenilgiye uğrayan, düşmanın kuvvet-
leri değil de bizimkilerse, o zaman hem koşullar ve hem de durum
ters yönde değişecektir. Yani, düşman için elverişsiz şeyler azalır-
ken, bizim için elverişsiz olan şeyler ortaya çıkacak ve hatta çoğala-
caktır, bu da, tümüyle yeni ve farklı bir şey olacaktır.

Her iki taraf için bir yenilgi, yenilen tarafın felaketi önlemek,
kendisini, kendisine elverişsiz ve düşmana elverişli durumlardan ve
yeni koşullardan kurtarmak ve kendisine elverişli ve düşmanına
elverişsiz bir durum yaratmak için yeni bir çaba göstermesine doğru-
dan doğruya ve hızla yolaçacaktır.

Kazanan tarafın çabası bunun tümüyle karşıtı olacaktır. Zafe-
rinden sonuna kadar yararlanmaya ve düşmanına daha büyük bir
zarar vermeye çalışacak; kendi lehine ve durumunun daha da dü-
zeltilmesine elverişli koşulları artırmayı ve düşmanının kendisini
elverişsiz koşullardan ve elverişsiz durumdan kurtarmayı başarma-
sına ve felaketi [sayfa 152] önlemesine engel olacaktır.

Bunun için kesin muharebe aşamasındaki mücadele, her iki
taraf için de, en şiddetli, en karmaşık ve en değişken ve aynı za-
manda en güç ve savaşın ya da seferin bütününe silah zoruyla
sonuca bağlamaya çalışan bir mücadeledir; komuta bakımından
en nazik zamandır.

Karşı-saldırı aşamasında birçok problem vardır ve bunların
en önemlisi karşı-saldırıya geçmek, kıtaların toplanması, hareketli
savaşma, çabuk sonuçlu savaş ve imha savaşdır.

Bir karşı-saldırıda olsun, ya da bir saldırıda olsun, bu prob-
lemlere ilişkin ilkeler temel karakterleri bakımından fark göster-
mez. Bu anlamda karşı-saldırının bir saldırı olduğunu söyleyebiliriz.
Bununla birlikte, karşı-saldırı tam bir saldırı değildir. Karşı-saldırının
ilkeleri düşman saldırıdayken uygulanır. Saldırının ilkeleri, düşman
savunmadayken uygulanır. Bu anlamda, bir karşı-saldırı ile bir sal-
dırı arasında belirli farklar vardır.

Bundan ötürü, bu bölümde karşı-saldırı konusundaki tartışma
çeşitli harekât problemlerini içeriyor ise de ve stratejik saldırı ko-

nusundaki bölüm, yinelemeden kaçınmak için yalnızca öbür problemleri ele alacak ise de, iş gerçekten uygulamaya geldiği zaman, karşı-saldırı ile saldırı arasındaki benzerlikleri ve farkları önemsemezlik etmemeliyiz.

5. KARŞI-SALDIRIYA GEÇME

Bir karşı-saldırıya geçme problemi, “ilk muharebe” ya da “başlangıç” problemidir.

Burjuva askeri uzmanlarının birçoğu, ilk muharebede, stratejik savunmadaki ya da stratejik saldırıdaki, ama özellikle savunmadaki tarafa sakinlik öğütlemektedir. Geçmişte, ciddi bir nokta olarak bunun üzerinde durduk. Kiyangsi’de düşmanın beş “kuşatma ve ezme” seferine karşı ^[sayfa 153] harekâtlarımız, bize zengin deneyim kazandırdı, çok yararlı bir ders verdi.

Düşman, birinci seferinde aşağı yukarı 100.000 kişiyi sekiz kola ayırarak, Kiyangsi’nin kuzeyinden kuzeye doğru, Kızıl Ordunun üs bölgesine karşı ilerletti. Kızıl Ordunun aşağı yukarı 40.000 adamı vardı ve Kiyangsi eyaletinde, Nintu ilçesinde Huyanpi ve Siyaopu bölgesinde toplanmıştı.

Durum şöyleydi:

1) “Ezme” kuvvetleri, 100.000 kişiyi aşmıyordu, kıtaların hiç biri Çan Kay-şek’in kendi kıtaları değildi, ve genel durum çok vahim değildi.

2) Kiyangsi’yi savunan, Lo Lin komutasındaki düşman tümeni Kan nehri boyunca doğuya doğru yerleşmişti.

3) Kung Ping-fan, Çang Huyi-zan ve Tan Tao-yuan komutasındaki üç düşman tümeni ilerlemiş ve Güney-Doğu Kiyangsi’nin Tun-lun-Lunkang-Yuantu kesimini ve Kuzey-Batı Nintu’yu işgal etmişti, Çang Huyi-zan’ın tümeninin ana kesimi Nunhang’da ve Tan Tao-yuan’ın tümeninin ana kesimi Yuantu’da idi. Futiyen’i ve Tun-hu’yu muharebe alanı olarak seçmek uygun değildi, çünkü ahali A-B grubu tarafından yanlış yola sevk edilmişti, bir zaman için Kızıl Orduya güveni yoktu, ona karşıydı.

4) Linyu Ho-ting komutasındaki düşman tümeni, Fukiyen’in Beyaz bölgesindeki Çiyening’de, çok uzaktaydı ve Kiyangsi’den geçmesi olası değildi.

5) Mao Ping-ven ve Su Kek-siyang komutasındaki iki düşman

tümeni Kuyançang ve Nintu arasındaki Toyipi-Lokoyu-Tunşayo kesimine girmişti. Toyipi Beyaz bir bölgeydi, Lokoyu bir gerilla bölgeydi, ve A-B grubu unsurlarının bulunduğu Tunşayo, dışarı haber sızması olası bir yerdi. Bundan başka Mao Ping-ven'e ve Su Keh-siyang'a saldırıp sonra batıya dönseydik, batıda Çang Huyi-zan, Tan Tao-yuan ve Kung Ping-fan komutasındaki üç düşman tümeni kuvvetlere katılabilir, böylece zaferi kazanmamızı güçleştirir ve [sayfa 154] çıkışı (hurucu) kesin çözüme bağlamamızı olanaksız kılabilirdi.

6) Düşmanın ana kuvvetlerini meydana getiren Çang Huyi-zan ve Tan Tao-yuan komutasındaki iki tümen, "kuşatma ve ezme" seferinin başkomutanı ve Kiyangsi eyaletinin valisi olan Lu Ti-ping'e aitti, ve Çang Huyi-zan, muharebe alanı komutanıydı. Bu iki tümeni silip süpürmek, gerçekten, seferi bozguna uğratmak olurdu. Her tükende aşağı yukarı on dört bin adam vardı ve Çang'ınkiler iki yere paylaştırılmıştı, öyle ki, bir tükene bir anda hücum etseydik kesin üstünlüğün tadını çıkaracaktık.

7) Çang'ın ve Tan'ın tümenlerinin ana kuvvetlerinin yerleştiği Lunhang-Yuantoyu kesimi, bizim yığınaklarımıza yakındı ve yaklaşmamızı gizleyen iyi bir halk desteği vardı.

8) Lunhang'daki arazi iyi idi. Yuantoyu'ya hücum etmek kolay değildi. Ama düşman bize hücum etmek için Siyaopu'ya ilerleydi, orada da iyi aramızız olurdu.

9) Kıtaların pek çoğunu Lunhang kesimine yığabilirdik. Lunhang'ın güney-batısına yüz l' den daha az uzak olan Sinhuyo'da düşmanın gerisinde manevra yapabilen, mevcudu on bini aşkın bağımsız bir tümenimiz vardı.

10) Kıtalarımız merkezde bir yarma yapsaydı ve düşmanın cephesinde gedik açsaydı düşmanın doğuya ve batıya doğru olan kolları birbirinden uzak iki gruba bölünürdü.

Yukardaki gerekçelerden ötürü, birinci muharebeyi Çang Huyi-zan'ın ana kuvvetine karşı vermeyi kararlaştırdık, ve onun tuğaylarından ikisine ve tümen karargahına başarılı bir darbe indirdik; bir tek erin ya da atın kaçmasına fırsat vermeden, on bin kişilik kuvveti ve tümen komutanının kendisini ele geçirdik. Bu tek zafer, Tan'ın tümenini ürküterek Tunşayo'ya ve Su'nunkini Toyu-pi'ye doğru kaçırttı. O zaman, kıtalarımız Tan'ın tümenini kovaladı ve yansını temizledi. Beş günde iki muharebe verdik (27 Aralık 1930'dan 1 Ocak 1931'e kadar) ve, Futiyen, Tunku ve [sayfa 155] Toyupi'deki

düşman kuvvetleri, yenilgiden korkarak düzensiz bir şekilde geri çekildiler. “Birinci “kuşatma ve ezme” seferi böyle bitti.

İkinci seferdeki durum şöyleydi:

1) Varlığı 200.000’i bulan “ezme” kuvvetleri, Nançung’daki karargaha bağlıydı ve Ho Ying-çin’in komutasındaydı.

2) Birinci seferde olduğu gibi, kıtaların hiç biri, Çan Kay-şek’in kendi kuvvetlerinden değildi. Bunlar arasında 19. Ordu Zay Ting-kay’ın, 26. Ordu Sun Liyen-çung’un ve 8. Ordu Çu şayo-liyang’ın komutasındaydı ve bunlar kuvvetliydi, ya da hayli kuvvetliydi; oysa geri kalan ordular oldukça zayıftı.

3) A-B grubu temizlenmişti ve üs bölgesindeki bütün ahali Kızıl Orduyu destekledi.

4) Vang Çin-yu’nun komutasındaki 5. Ordu, kuzeyden geri gelmişti, “bizden korkuyordu, ve, genellikle, onun sol kanadında Kuyo Huya-zung ve Hayo Mengling komutasındaki iki tümen de aynı durumdaydı.

5) Kıtalarımız önce Futiyen’e hücum edip oradaki düşmanı doğuya doğru sürseydi, üs bölgesini Fukiyen-Kiyangsi sınırındaki Çiyening-Li-çuyan-Tayping kesimine kadar genişletebilir ve sonraki “kuşatma ve ezme” seferini bozguna uğratmak için ikmal sağlayabilirdik. Ama düşmanı batıya doğru sürseydik, Kan nehrine ulaşırdık ve muharebeden sonra genişlememiz için yer bulamazdık. Muharebeden sonra yeniden doğuya dönmek, kıtalarımızı yorar ve zaman yitirtirdi.

6) Ordumuz birinci seferdekinden biraz küçüktü (varlığı 30.000’i aşıyordu), ama dört ay eksiklerini gidermiş ve enerji toplamıştı.

Bu seferden, Futiyen kesiminde bulunan Vang Çin-yu ve Kung Ping-fen komutasındaki kuvvetlerle (toplam 11 alay) ilk muharebeye tutuşmaya karar verdik. Bu muharebeyi kazandıktan sonra, Kuyo Huya-zung, Sun Liyen-çung, Çu Şayo-liyang ve Liyu Hoting’e başarıyla hücum ettik. [sayfa 156] On beş günde (16 Mayıs’tan 30 Mayıs’a kadar, 1931) yedi yüz *li* yürüdü, beş muharebe verdik, on iki binden fazla piyade tüfeği ele geçirdik ve düşmanın “kuşatma ve ezme” seferini açıkça bozduk. Vang Çin-yu ile muharebe ederken Zay Ting-kay ve Kuyo Huya-zung komutasındaki, sonuncudan on *li* kadar ve birinciden 40 *li* kadar uzakta bulunan iki düşman kuvveti arasındaydık. Ama hepsini yarıdık geçtik. Bu, özellikle halkın des-

teğiyle oldu; üs bölgesinden ve düşman birlikleri arasındaki koordinasyon eksikliğinden yararlandık. Kuyo Huya-zung'un tümeni yenildikten sonra, Hayo Meng-ling'in tümeni gece Yunfeng'e kaçtı ve felaketten böylece kurtuldu.

Üçüncü "kuşatma ve ezme" seferindeki durum şöyleydi:

1) Çan Kay-şek, başkomutanlığı kendisi aldı. Onun komutasında, herbiri bir kola –sol, sağ ve orta– komuta eden üç komutanı vardı. Ortadaki kola, Çan Kay-şek gibi, karargahı Nançang'da bulunan Ho Ying-Çin; sağdakine, karargahı Kiyen'da bulunan Çen Ming-şu; soldakine, karargahı Nanfeng'de olan Çu Şayo-liyang komuta ediyordu.

2) "Ezme" kuvvetlerinin varlığı 300.000 idi. Toplam asker sayısı aşağı yukarı 100.000 olan ana kuvvetler, Çan Kay-şek'in kendi kitalarıydı ve 5 tümen den oluşuyordu (tümenlerde dokuzar alay vardı). Bu tümenlere Çen Çeng, Lo Ço-Ying, Çayo Kuvan-tayo, Vey Li-huyang ve Çiyang Ting-ven, ayrı ayrı, komuta ediyorlardı. Bunların yanısıra, Çiyang Kuyang-nay, Zay Ting-kay ve Han Tek-Çin komutasında 3 tümen (toplam 40.000 kişilik) vardı. Sonra Sun Liyen-çung'un 20.000 kişilik ordusu vardı. Bunlara ek olarak, Çan'ın kendi kitaları gibi olmayan daha zayıf başka kuvvetler de bulunuyordu.

3) Bu "ezme" seferinde, düşmanın stratejisi, ikinci seferde kullandığı "her adımda takviye etme"den çok farklı olarak "önüne katıp dosdoğru sür" idi. Hedef Kızıl Orduyu Kan nehrine dayayıp yok etmekte. [sayfa 157]

4) Düşmanın ikinci seferinin bitimi ile üçüncüsünün başlaması arasında yalnız bir aylık bir ara vardı. Düşman çeşitli yerlerden kendisini sıkıştırdığı sırada Kızıl Ordu (o zaman yaklaşık 30.000 kişilik) çetin çarpışmadan sonra ne dinlenmiş ve ne de eksiklerini gidermişti ve Güney Kiyangsi üs bölgesinin batı kesiminde Sin-ko-yo'da toplanmak üzere bin l'lik uzun yürüyüşü henüz tamamlamıştı.

Bu durumda ilk karşılaştığımız plan, Vanan yolu ile Sin-ko-yo'dan hareket etmek, Futiyen'den geçmek ve düşmanın geri muhabere hatları boyuca hızla batıdan doğuya kaymak, böylece düşmanın ana kuvvetini Güney Kiyangsi'deki üs bölgesine derinlemesine ama boşu boşuna girmeye bırakmaktı; harekâtımızın birinci evresi buydu. Ondan sonra, düşman kuzeye doğru geri döndüğü zaman, zorunlu olarak çok bitkin olacaktı, onun hassas birliklerini darbeleme fırsatını kaçırmayacaktık; bu da, harekâtımızın ikinci evresiydi.

Bu planın püf noktası, düşmanın ana kuvvetleriyle çatışmaktan kaçınmak ve darbeyi zayıf kuvvetlerine indirmektir. Ama kuvvetlerimiz Futiyen’de ilerlerken, Çen Çeng ve Lo Ço-ying komutasındaki iki tümeni oraya süren düşman tarafından keşfedildik. Planımızı değiştirmek ve Sinkuyo ilçesinin batı kesimindeki Kayosinsu’ya geri gelmek zorunda kaldık. Orası bin *li* karelik çevresiyle birlikte, kıtalarımızın toplanacağı biricik yerdirdi. Toplanmamızın ertesi günü, doğuya Sinkuyo ilçesinin doğusundaki Liyentang’a, Yunfeng ilçesinin güneyindeki Liyans-tun’a ve Nintu ilçesinin kuzeyindeki Huanpi’ye doğru bir dürtme yapmaya karar verdik. Aynı gece, karanlıktan yararlanarak, Çiyang Ting-ven’in tümeni ile Çiyang Kuyang-nay, Zay Ting-kay ve Han Tek-çin kuvvetleri arasındaki kırk *li*’lik açıklıktan geçtik ve Liyentang’a yürüdük. İkinci gün, Şankuyan Yun-siyang’ın (Hayo Meng-ling’in tümeninin ve kendi tümeninin komutanıydı) komutasındaki öncü birliklerle çatıştık. İlk muharebe, üçüncü gün, Şankuyan Yun-siyang’ın tümeniyle ve ikinci muharebe, ^[sayfa 158] dördüncü gün, Hayo Meng-ling’in tümeniyle oldu; üç günlük bir yürüyüşten sonra, Huanpi’ye vardık ve üçüncü muharebeyi Mao Ping-ven’in tümenine karşı verdik. Bu üç muharebenin üçünü de kazandık ve on binden fazla tüfek ele geçirdik. Bu noktada batıya ve güneye doğru ilerlemekte olan düşmanın ana kuvvetleri, doğuya doğru döndüler; hepsi de Hu-yanpi’ye yönelerek, muharebeye tutuşmak için büyük bir hızla birbirine yaklaştılar ve bize sokularak sıkıca kuşatıldılar. Ama biz, Çiyang Kuyang-ney’in kuvvetleri bir yanda, Zay Ting-kay ve Han Tek-çin’in kuvvetleri ve öte yanda Çen Çeng ve Lo Ço-ying’in kuvvetleri arasındaki yirmi *li*’lik açıklıkta bulunan yüksek dağları aştık, ve böylece, doğudan batıya dönerek, Sinkuyo ilçesi sınırlarında yeniden toplandık. O sırada düşman bu durumu farkettiler ve gene batıya doğru ilerlemeye başladı; bizim kuvvetlerimiz on beş gün dinlenmişti; oysa aç, bitkin ve maneviyatı bozuk düşman kuvvetleri muharebe edecek durumda değildiler ve geri çekilmeye karar verdiler. Onların geri çekilmesinden yararlanarak, Çiyang Kuyang-nay, Zay Ting-kay, Çiyang Ting-ven ve Han Tek-çin’in kuvvetlerine saldırdık; Çiyang Ting-ven’in tugaylarından birini ve Han Tek-çin’in bütün tümenini silip süpürdük. Çiyang Kuyang-nay ve Zay Ting-kay’ın komutasındaki tümenlere gelince, çarpışma bir durgunluğa vardı ve onlar, kaçıp kurtuldular.

Dördüncü “kuşatma ve ezme” seferindeki durum şöyleydi:

düşman, Kuyançang'da üç kol halinde ilerliyordu; doğudaki kol ana kuvvetydi; oysa batı kolunu meydana getiren iki tümen bize karşı korunmasızdı ve kuvvetlerimizin toplandığı bölgeye çok yakındı. Bundan dolayı, Yihuyang ilçesinin güneyinde düşmanın batı koluna saldırma fırsatı bulduk ve Li Ming ile Çen Şih-çi'nin komutasındaki iki tümeni bir darbeye imha ettik. Düşman, o zaman, ortadaki kolu takviye etmek amacıyla doğudaki kolundan iki tümen gönderdiği için, Yihuyang ilçesinin güneyindeki bir tümeni [sayfa 159] de temizleyebildik. Bu iki muharebede, on binden fazla piyade tüfeği ele geçirdik ve, çoğunlukla, bu "kuşatma ve ezme" seferini bozguna uğrattık.

Düşman, beşinci seferinde, yeni blokhavzlar kurma stratejisini kullanarak ilerledi ve önce Liçuyan'ı işgal etti. Ancak, Liçuyan'ı yeniden ele geçirmeye ve düşmanla üs bölgesi dışında çatışmaya çalışırken, Siyaoşih' te Liçuyan'ın kuzeyine bir saldırıda bulunduk. Burası düşmanın kuvvetli bir noktasıydı, üstelik, Beyaz bölgede bulunuyordu. Muharebeyi kazanamadık, saldırıyı gene düşmanın kuvvetli bir noktası olan ve Siyaoşih'in güney-doğusundaki Beyaz bölgede bulunan Zeysiçiyao'ya çevirdik, ve gene başansızlığa uğradık. Ondan sonra, muharebeye tutuşmaya çalışırken, düşmanın ana kuvvetleri ile blokhavzları arasında döndük durduk ve tümüyle edilgenleştirildik. Düşmanın "kuşatma ve ezme"sine karşı tam bir yıl süren beşinci karşı-seferimiz boyunca en büyük inisiyatif ya da hareket gösteremedik. Sonunda, Kiyangsi üs bölgemizden, çekilmek zorunda kaldık.

Ordumuzun "kuşatma ve ezme"ye beşinci karşı-seferinde görgümüz, karşı-saldırdaki ilk muharebenin, savunmadaki Kızıl Ordu için, Kızıl Ordunun düşmanının büyük ve güçlü bir "ezme" kuvvetini dağıtması gerekiyorsa, pek çok önemli olduğunu göstermektedir. İlk muharebedeki zaferin ya da yenilginin, durumun bütünü üzerinde, son çatışmaya kadar, pek büyük bir etkisi vardır. Bundan dolayı, aşağıdaki sonuçlara varıyoruz:

Birincisi, ilk muharebe kazanılmalıdır. Ancak düşmanın durumunun, arazinin ve halkın desteğinin, hepsinin, lehimize olduğundan tümüyle emin olduğumuz zaman çarpışmalıyız. Yoksa geri çekilmemiz ve dikkatle fırsat kollamamız daha iyi olur. Fırsatlar her zaman olacaktır, muharebeyi hemen kabul etmemeliyiz. Birinci karşı-seferimizde başlangıçta Tao-yuvan'ın kıtalarıyla çarpışmayı plan-

ladık. İki defa ilerledik, ama her defasında geri çekilmek zorunda kaldık ve [sayfa 160] çekildik, çünkü onlar Yuvantayo dağlarındaki hakim mevzilerini bırakmayacaktı. Birkaç gün sonra Çang Huyi-zan'ın kitalarını arayıp bulduk. İkinci karşı-seferimizde, ordumuz, sırf Vang Çin-yu'nun adamlarının Fukiyen'deki kuvvetli noktalarını bırakmalarını beklemek için Tunku'ya ilerledi; yirmi beş gün, haber sızması tehlikesini bile göze alarak, düşmanın yakınında ordugah kurduk; çabuk bir hücum için yapılan bütün sabırsız tavsiyeleri reddettik ve sonunda hedefimize ulaştık. Üçüncü karşı-seferimizde, dört bir yanımızdan hücum edilmesine ve bin l'lik bir dolambaçlı yürüyüş yapmış olmamıza karşın, ve düşman bizim onu yandan çevirme planımızı keşfetmiş olmasına karşın, gene de sabrettik, geri döndük, merkezden geçme taktiğimizi değiştirdik, ve sonunda, ilk muharebeyi Liyentang'da başarıyla verdik. Dördüncü karşı-seferimizde, Nanfeng'e hücumumuz başarısızlığa uğradıktan sonra, hiç duraksamadan çekildik, düşmanın sağ kanadı boyunca döndük, ve kuvvetlerimizi Tunşayo bölgesinde yeniden topladık, bunun ardından Yihuyang ilçesinin güneyinde büyük ve muzaffer muharebemizi başlattık. İlk muharebenin öneminin anlaşılması yalnız beşinci karşı-seferimizde olmuştur. Bir tek Liçuyan ilçe merkezinin yitirilmesi üzerine alarma geçerek, kuvvetlerimiz düşmanı ele geçirmek için kuzeye yürüdü. Ondan sonra, Sunkuyo'da zaferle (düşman tümeninin imha edilmesi ile) sonuçlanan beklenmedik karşılaşma, birinci muharebe gibi yönetilmedi, öngörülen değişiklikler de olmadı, ama buna karşılık, Siyaoşih, başarıyı sağlama bağlamadan çarçabuk hücum etti. Böylece inisiyatif daha ilk harekette yitirildi; ve bu, çarpışmanın gerçekten en kötü ve en budalaca tarzıydı.

İkincisi, ilk seferin planı, bütün seferin başlangıcı ve onun organik bir parçası olmalıdır. Seferin bütünü için iyi bir plan olmadan gerçekten iyi bir muharebe vermek kesinlikle olanaksızdır. Bu demektir ki, birinci muharebede zafer kazanılsa bile, bu muharebe seferin bütününe [sayfa 161] yardımcı olmaktan çok zararlı ise, böyle bir zafer sadece bir yenilgi sayılabilir (beşinci seferde, Sunkuyo muharebesinde olduğu gibi). Bundan dolayı, ilk muharebeyi vermeden önce, ikinci, üçüncü, dördüncü ve hatta son muharebenin nasıl verileceği konusunda genel bir fikrimiz olmalıdır ve birbirini izleyen muharebeleri kazanırsak, ya da yitirirsek, düşmanın durumunda, bütünüyle, hangi değişikliklerin bunu izleyeceğini düşünme-

liyiz. Sonuç, tam bizim beklediğimiz gibi olmasa da –ve, gerçekte, elbette olmayacaktır– her şeyi her iki tarafın genel durumlarının ışığı altında dikkatle ve gerçekçilikle düşünüp sonuç çıkartmalıyız. Durum bütünüyle kavranmadan, satranç tahtasında gerçekten iyi bir hamle yapmak olanaksızdır.

Üçüncüsü, savaşın sonraki stratejik aşamasında ne olacağı da düşünülmelidir. Stratejiyi yöneten kimse, yalnız karşı-saldırı ile uğraşır ve karşı-saldırının başarıya ulaşmasından ya da başarısızlığa uğramasından sonra alınacak tedbirleri savsarsa, görevini yapmıyor olacaktır. Belirli bir stratejik aşamada, birbirini izleyen aşamaları, ya da hiç değilse sonraki aşamayı dikkate almalıdır. Gerçek değişiklikleri önceden görmek güç olsa bile ve daha ileriye bakıldığında işler daha da bulanık görünse bile, genel bir tahmin yapmak olanaklıdır ve uzak bir olasılığın değerlendirilmesi gereklidir. Politikada olduğu gibi, savaşta da, bir yolu izlerken yalnızca bir adımı planlamak, işleri yönetmenin zararlı bir yoludur. Her adımdan sonra, onu izleyen somut değişiklikleri incelemek ve stratejik ve harekâta ilişkin planları onlara uygun olarak geliştirmek ya da değiştirmek gereklidir, yoksa tehlikeyi dikkate almadan çarçabuk ilerleme yanılığına kolayca düşülür. Bununla birlikte, genel çizgileriyle düşünülmüş ve bütün bir stratejik aşamayı ya da hatta birkaç stratejik aşamayı kapsayan uzun süreli bir planı olmak kesinlikle gereklidir. Böyle bir plan yapmayı savsamak, duraksamaya ve kendini kayıt altına almaya yolaçacaktır ki, bu, aslında ^[sayfa 162] düşmanın stratejik hedeflerine hizmet eder ve böyle davranan edilgin bir duruma düşürür. Düşmanın yüksek komutasının stratejik bilgiden yoksun olmadığı unutulmamalıdır. Ancak düşmandan bir baş daha yüksek olacak şekilde kendimizi yetiştirdiğimiz zaman, stratejik zafer olanaklıdır. Düşmanın beşinci “kuşatma ve ezme” seferi sırasında, bu noktayı savsamak “sol” oportünistlerin ve Çang Kuyo-tayo’nun tutumunun etkisinde kalan stratejik yönetimdeki yanılığın ana nedeniydi. Kısacası, geri çekilme aşamasında ileriye, karşı-saldırı aşamasını; karşı-saldırı aşamasında ileriye, saldırı aşamasını; ve saldırı aşamasında gene ileriye, yeni bir geri çekilme aşamasını görmeliyiz. Böyle yapmayıp o anı düşünmekle yetinmek yenilgi aramaktır.

İlk muharebe kazanılmalıdır. Bütün seferin planı hesaba alınmalıdır. Ve sonraki stratejik aşama hesaba katılmalıdır. Bunlar, bir karşı-saldırına başladığımız zaman, yani ilk muharebeyi verirken,

asla unutmamamız gereken üç ilkedir.

6. KITALARIN TOPLANMASI

Kıtaların bir noktada toplanması kolay görünür, ama pratikte gerçekten güçtür. Küçük bir kuvveti yenmek için büyük bir kuvvet kullanmanın en iyi yol olduğunu herkes bilir; bununla birlikte, birçokları böyle yapmayı savsar ve kuvvetlerini böler. Neden, böyle askeri önderlerin stratejiye akıl erdirememesi ve karmaşık koşullarda kafalarının karışmasıdır; bundan dolayı, onlar, bu koşulların insafına kalırlar, inisiyatiflerini yitirir ve edilginlikten yardım umarlar.

Koşullar ne kadar karmaşık, vahim ve çetin olursa olsun, bir askeri önderin her şeyden önce gereksindiği şey, kuvvetlerini kendi komutasında örgütler ve kullanırken, bağımsız hareket etme yeteneğidir. Düşman tarafından çoğu zaman edilgin bir duruma zorlanır, ama önemli olan şey, [sayfa 163] inisiyatifi çabucak yeniden kazanmaktır. Bunun savsanması yenilgi demektir.

İnisiyatif hayali bir şey değildir, ama somut ve maddi bir şeydir. Burada en önemli şey, olabildiği kadar büyük ve savaşma azmiyle dolu bir silahlı kuvveti muhafaza etmek ve yığmaktır.

İnisiyatifi tam olarak kullanmaya saldıran savaşından çok daha az önem veren savunma savaşında edilgin bir duruma düşmek kolaydır. Bununla birlikte, şekli bakımından edilgin olan savunma savaşı, özü bakımından etkin olabilir ve şekilde edilgin olduğu aşamadan, hem şekil ve hem de öz bakımından etkin olduğu aşamaya kaydırılabilir. Görünüşte eksiksiz planlanmış bir geri çekilme, zorunluluk karşısında yapılır, ama gerçekte kuvvetimizi korumak ve düşmanı yenmeye fırsat bulmak, onu içerilere çekmek ve karşı-saldırımızı hazırlamak için yapılır. Öte yandan, geri çekilmenin reddi ve muharebenin çarçabuk kabulü, (Siyaoşih muharebesindeki gibi) aslında edilgin olduğu halde, inisiyatifi kazanma uğruna ciddi bir çaba ortaya çıkabilir. Stratejik karşı-saldırı, yalnız özü bakımından değil, ama şekli bakımından da etkindir, geri çekilme döneminin edilgin halini ortadan kaldırır. Düşmana gelince, bizim karşı-saldırımız, onu inisiyatiften vazgeçirme ve edilgin bir duruma düşürme çabamızı temsil eder.

Kıtaların toplanması, hareketli savaş, çabuk sonuçlu savaş ve imha savaşı, hepsi, bu hedefe tam anlamıyla varmak için gerekli

koşullardır. Ve bunların ilki ve en önemlisi, kıtaların toplanmasıdır.

Toplanma, düşman ile bizim aramızdaki durumun tersine çevrilmesi amacı için gereklidir. Birincisi, toplanmanın amacı, durumu ilerlemeye ve geri çekilmeye göre tersine çevirmektir. Önceden ilerleyen düşmandı ve geri çekilen bizdik; şimdi biz, bizim ilerlediğimiz ve düşmanın geri çekildiği bir duruma ulaşmaya çalışıyoruz. Kıtalarımızı topladığımız [sayfa 164] ve bir muharebe kazandığımız zaman, o muharebede yukardaki amaca ulaşacağız ve bu, seferin bütününe etkileyecektir.

İkincisi, düşmanın amacı, durumunu hücum ve savunmaya göre tersine çevirmektir. Savunma savaşında yukarda belirlenen uç noktaya geri çekilme, aslında edilgin aşamaya, ya da “savunma” aşamasına aittir. Karşı-saldın, etkin aşamaya, ya da “hücum” aşamasına aittir. Stratejik savunma, savunma aşamasında karşı-saldın savunma karakterini yitirmemekle birlikte, geri çekilme ile karşılaşıldığı zaman, yalnız şekilde değil, özde de bir değişikliği temsil eder. Karşı-saldın, stratejik savunma ile stratejik saldırı arasındaki değişmeye (intikale) aittir ve doğası bakımından stratejik saldırıya bir başlangıçtır; tümüyle kıtaların toplandığı karşı-saldır uğrunadır.

Üçüncüsü, toplanmanın amacı, durumu iç ve dış hatlara göre tersine çevirmektir. Stratejik iç hatlarda harekâta bulunan bir ordu, birçok engellere katlanır ve bu, “kuşatma ve ezme” ile yüz-yüze olan Kızıl Ordu için özellikle doğrudur. Ama seferde ve muharebelerde durumu değiştirebiliriz ve kesinlikle değiştirmeliyiz. Biz, düşmanın bize karşı yürüttüğü büyük bir “kuşatma ve ezme” seferini bizim düşmana karşı yürüttüğümüz aynı aynı kuşatma ve ezme seferlerine döndürebiliriz. Düşmanın, stratejik planda bize aynı aynı kollardan hücumunu, bizim stratejik seferler ve muharebeler alanında düşmana karşı aynı kollardan hücumumuz haline getirebiliriz. Düşmanın bize karşı stratejik üstünlüğünü, seferlerde ve muharebelerde bizim ona karşı üstünlüğümüz haline dönüştürebiliriz. Stratejik bakımdan kuvvetli bir durumda olan düşmanı, seferlerde ve muharebelerde zayıf bir duruma düşürebiliriz. Aynı zamanda, kendi stratejik zayıf durumumuzu, seferlerde ve muharebelerde kuvvetli bir duruma dönüştürebiliriz. Bu, iç hatlarda dış hat harekâtları, “kuşatma ve ezme” içinde kuşatma ve ezme, çevirme içinde [sayfa 165] geçirme, savunma içinde saldırı, aşağılık içinde üstünlük, zayıflık içinde kuvvet, zararlı durumda yararlı durum, edilginlik içinde inisi-

yatıf dediğimiz şeydir. Stratejik savunmada zaferin kazanılması, özellikle bu tedbire –kıtaların toplanmasına– bağlıdır.

Bu, Çin Kızıl Ordusunun savaş tarihinde, çoğu zaman önemli bir tartışma konusu olmuştur. 4 Ekim 1930 Kıyan muharebesinde, ilerlememiz ve hücumumuz, kuvvetlerimiz tümüyle toplanmadan başladı, bereket versin ki, düşman kuvveti (Teng Ying'in tümeni) kendi isteğiyle kaçtı; aslında hücumumuz etkisizdi.

1932'den başlayarak, üs bölgesinden her yöne –kuzeye, güneye, doğuya ve batıya– hücum edilmesini isteyen “bütün cepheleerde hücum” sloganı ortaya atıldı. Bu, sadece stratejik savunma bakımından değil, stratejik saldırı bakımından da yanlıştı. Kuvvetler dengesinin tümünde köklü bir değişiklik olmadığı sürece, strateji de, taktik de, harekâtları ve seri hücumları içeren savunmayı ve saldırıyı gerektirir, ve “bütün cepheleerde hücumlar” aslında son derecede enderdir. Bu slogan askeri serüvenciliğin eşlik ettiği askeri eşitçiliği (*equalitarianism*) ifade eder.

1933'te, askeri eşitçiliği savunanlar, “iki yumruk ile vurma” teorisini öne sürdüler ve Kızıl Ordunun ana kuvvetini, ikiye bölerek, iki stratejik yönde ve aynı zamanda zafer kazanmaya çalıştılar. Bunun bir sonucu olarak, yumruğun biri boş beklerken, öbürü dövüşmekten yorgun düştü, ve biz, o sırada olanaklı en büyük zaferi kazanamadık. Bana kalırsa, güçlü bir düşmanla karşı karşıya olduğumuz zaman, Ordumuzu, büyüklüğü ne olursa olsun, yalnız bir ana yönde ve aynı zamanda kullanmalı, iki yönde kullanmamalıyız. İki ya da daha fazla yönde harekâtlara itiraz etmiyorum, ama belirli bir zamanla yalnız tek ana yön olmalıdır. İç savaş arenasına küçük ve zayıf bir kuvvet olarak girmiş olan Çin Kızıl Ordusu, o zamandan beri güçlü uzlaşmaz karşıtını ^[sayfa 166] (antagonistini) defalarca yendi ve dünyayı şaşırıtan zaferler kazandı, ve bunları, toplanmış kuvvet kullanmaya büyük ölçüde güvenerek yaptı. Onun büyük zaferlerinden herhangi biri, bu noktayı kanıtlayabilir. “Bire karşı on, ona karşı yüz kişiyi mücadeleye sok” dersek, strateji konusunda, savaş ve kuvvetler dengesinin tümü üzerine konuşuyoruzdur, ve stratejik anlamda, bizim yaptığımız da tam budur. Bununla birlikte, biz, asla böyle davranılmamak gereken seferlerden ve taktiklerden söz etmiyoruz. Karşı-saldınlarda da, saldırılarda da, düşman kuvvetlerinin bir kesimini darbelemek için hep büyük bir kuvvet toplamalıyız. Kıtalarımızı toplamadığımız zaman, her defasında, Ocak 1931'de

Kiyangsi eyaletinin Ninfu ilçesinin Tunşayo bölgesinde Tan Tayı-yuan'a karşı, Ağustos 1931'de Kiyangsi'nin Sinkuyo ilçesinin Kayo-sinsu bölgesinde 19. Orduya karşı, Temmuz 1932'de Kuvantung eyaletinin Nansiyung ilçesinin Şiyukayusu bölgesinde Çen Çi-tang'a ve Mart 1934'te Kiyangsi'nin Liçuyan ilçesinin Tuyantsun bölgesin-de Çen Çeng'e karşı verdiğimiz muharebelerde olduğu gibi, zarar gördük. Geçmişte, Şiyakayusu ve Tuyant-sun muharebeleri gibi muharebeler, genellikle zafer, hatta büyük zafer sayıldı (ilkinde Çen Çi-tang'ın komutasındaki yirmi alayı, sonrakinde Çen Çeng'in komu-tasındaki on iki alayı bozguna uğrattık), ama böyle zaferleri asla hoş karşılamadık ve belirli bir anlamda onları yenilgi saydık. Çünkü, bizim kanımızca, bir muharebe hiç tutsak ve ganimet olmadığı, ya da bunlar, kayıplardan daha çok olmadığı zaman, pek az önemlidir. Stratejimiz “ona karşı birle savaş” ve taktığımız “bire karşı onla savaş”tır – bu, bizim düşmana karşı üstünlük kazanmamız için, temel ilkelerimizden biridir.

Askeri eşitçilik, 1934'te, “kuşatma ve ezme”ye karşı beşinci karşı-seferimizde en uç noktasına vardı. “Kuvvetlerimizi altı kola bölerek” ve “bütün cephelerde direnerek” düşmanı yenebileceği-miz düşünülüyordu, ama biz düşmana ^[sayfa 167] yenildik, ve gerekçe, arazi yitirme korkusu idi. Ana kuvvetler bir yönde toplandığı ve öbür yönlerde yalnızca durdurma kuvvetleri bırakıldığı zaman, arazi yitirmekten kaçınılamaması doğaldır. Ama, bu yitik geçicidir, kıs-midir ve seri hücumun yapıldığı yerdeki zaferin bedelidir. Böyle bir zafer kazanıldıktan sonra, durdurma kuvvetlerinin bulunduğu böl-gede yitirilen arazi yeniden ele geçirilir. Düşmanın birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü “kuşatma ve ezme” seferleri, hepsi –özellikle Kiyangsi üs bölgesinin hemen hemen tümüyle yitirildiği üçüncü sefer– arazi yitirmeyi gerektirdi, ama sonunda arazimizi yalnız yeni-den ele geçirmekle kalmadık, genişlettik de.

Üs bölgesindeki halkın kuvvetini değerlendirmede yanılmak, çoğu zaman, Kızıl Ordunun üs bölgesinden aşırı uzağa gitmesi yer-siz korkusunun doğmasına yolaçmıştır. Bu, Kızıl Ordu, 1932'de Kiyangsi'de, Fukiyen eyaletindeki Çan-çov'a hücum etmek için uzun bir dönüş yaptığı zaman; ve 1933'te beşinci karşı-seferimizdeki za-ferden sonra Fukiyen'e hücum etmek üzere çevreyi dolandığı za-man oldu. Birinci halde, düşmanın üs bölgesine gireceğinden, ve ikincide ise üs bölgesini kısmen işgal edeceğinden korkuldu; bu-

nun sonucu olarak, kuvvetlerimizin toplanmasına karşı konuldu ve kuvvetlerimizin bölünmesi savunuldu, ama sonunda bunun yanlış olduğu ortaya çıktı. Düşmana gelince, üs bölgemize yürümekten korkuyordu; ama düşmanın gözünde baş tehlike, Beyaz bölgeye girmiş bir Kızıl Ordu idi. Düşmanın dikkati, hep Kızıl Ordunun ana kuvvetinin bulunduğu yerde idi ve onun üs bölgesinde toplanmasına seyrek olarak gözyumdu. Kızıl Ordu savunmada iken bile, düşmanın dikkat merkezi ana kuvvetti. Tüm planının bir parçası, bizim üs bölgemizin daraltılmasıdır, ama Kızıl Ordu düşmanın kollarından birini imha etmek için ana kuvvetini toplarsa, düşmanın yüksek komutası, dikkatini Kızıl Ordu üzerinde daha çok yoğunlaştırmaya ve ona karşı daha büyük kuvvetler toplamaya [sayfa 168] zorlanacaktır. Bundan dolayı, düşmanın bir üs bölgesini küçültme planını bozmak olanaklıdır.

“Blokstav savaşı aracılığıyla sürdürülen beşinci ‘kuşatma ve ezme’ seferinde toplanmış kuvvetlerle harekâta bulunmamız olanaksızdır ve yapabileceğimiz tek şey kuvvetlerimizi savunma ve kısa ve ani darbeler için bölmektir” demek de yanlıştır. Düşmanın, belirli sürede 3, 5, 8, ya da 10 *li* ileri sürme ve her duraklamada blokstavlar kurma taktiği, tümüyle, Kızıl Ordunun birbirini izleyen her noktada savunma harekâtlarına girişmesinin sonucudur. Ordumuz, iç hatlarda nokta nokta savunma taktiğini tümüyle bırakmış olsaydı ve, olanaklı ve gerekli olduğu zaman, dönüp düşmanın iç hatlarını zorlasaydı, durum kesinlikle farklı olacaktı. Kuvvetlerin toplanması ilkesi, düşmanın blokstav savaşını yenilgiye uğratmanın kesin aracıdır.

Kuvvetlerin bizim savunduğumuz toplanma şekli, halk gerilla savaşının kesinlikle bırakılması demek değildir. Li Li-san’cı tutumun savunduğu gibi, küçük ölçüdeki gerilla savaşını tümüyle bırakmak ve “her bir piyade tüfeğini Kızıl Orduda toplamak” ilkesinin yanlışlığı uzun süre önce ortaya çıkmıştır. Devrimci savaş bir bütün olarak düşünüldüğünde, halk gerillalarının ve Kızıl Ordunun ana kuvvetlerinin harekâtları, tıpkı bir adamın sağ elinin sol elini tamamlaması gibi, birbirini tamamlar, ve sadece Kızıl Ordumuzun ana kuvvetleri olsaydı, ve halk gerillaları olmasaydı, tıpkı tek kollu savaşıya benzerdik. Somut sınırlar içinde ve özellikle askeri harekâtlar bakımından, üs bölgesindeki halktan bir etken olarak söze-ttiğimiz zaman silahlı bir halkımız olduğunu kastediyoruz. Düşmanın

üs bölgemize yaklaşmaktan korkmasının asıl gerekçesi budur.

Kızıl Ordu müfrezelerini ikincil yönlerdeki harekâtlar için kullanmak da gereklidir; Kızıl Ordunun bütün kuvvetleri bir yere toplanmamalıdır. Bizim savunduğumuz toplanma şekli, muharebe alanında kesin ya da nispi üstünlüğün ^[sayfa 169] sağlama bağlanması ilkesine dayanır. Kuvvetli bir düşmanla başa çıkmak ya da yaşamsal önemdeki bir muharebe alanında dövüşmek için kesinlikle üstün bir kuvvetimiz olmalıdır; örneğin 30 Aralık 1930'da Çang Huyi-zan'ın komutasındaki 9.000 kişiyle çarpışmak üzere 40.000 kişilik bir kuvvet toplandı. Daha zayıf bir düşmanın hakkından gelmek için, nispeten üstün bir kuvvet elverir; örneğin, 29 Mayıs 1931'de, Çiyening'de, ikinci karşı-seferimizin son muharebesinde Liyu Hoting' in komutasındaki 7.000 kişiyle çarpışmak için sadece 10.000 kadar Kızıl Ordu eri kullanıldı.

Bu, her durumda sayıca üstün olmalıyız demek değildir. Belirli koşullarda, nispeten ya da kesinlikle zayıf bir kuvvetle de muharebeye girebiliriz. Belirli bir bölgede yalnızca hayli küçük bir Kızıl Ordu kuvvetimiz olduğu zaman nispeten zayıf bir kuvvetle muharebeye girdiğimiz hali ele alınız (bu, daha çok kıtamız vardır ve onları toplamamışızdır demek değildir). O zaman, halkın desteğinin, arazinin büyük ölçüde lehimize olduğu koşullarda daha kuvvetli bir düşmanın hücumunu kırmak için, düşmanın merkezi ve bir kanadı gerillalarla ve küçük müfrezelerle durdurulurken, düşmanın öbür kanadının bir kesimine beklenmedik bir hücumda bulunmak için Kızıl Ordunun ana kesimini toplamak elbette gereklidir ve zafer bu yoldan kazanılabilir. Düşman kanadının o kesimine beklenmedik hücumumuzda, zayıf bir kuvvete karşı üstün bir kuvvet kullanmak, azı yenmek için çoğu kullanmak ilkesi, yine yürürlüktedir. Aynı ilke, kesinlikle zayıf bir kuvvetle muharebeye girdiğimiz zaman, örneğin, bir gerilla kuvveti büyük bir Beyaz Ordu kuvvetine beklenmedik bir hücumda bulunduğu, ama onun yalnız küçük bir parçasına yüklendiği zaman da yürürlüktedir.

Bir tek muharebe alanında harekât için büyük bir kuvvet toplanmasının, arazinin, yolların, erzakın ve konaklama kolaylıklarının sınırlılıklarına bağımlı kılınması olduğu kanıtına gelince, bu, koşullara göre değerlendirilmelidir. Bu ^[sayfa 170] sınırlılıkların Kızıl Orduyu ve Beyaz Orduyu etkileme derecelerinde bir fark vardır. Çünkü Kızıl Ordu, Beyaz Ordunun dayanabileceğinden daha büyük

güçlülere dayanabilir.

Çoğu –bununla Çin’de egemen olanların hepsini kastediyoruz– yenmek için azı kullanınız. Azı –bununla muharebe alanındaki aynı aynı düşman kuvvetlerinin herbirini kastediyoruz– yenmek için çoğu kullanınız. Bu, artık bir sır değildir, ve genellikle, düşman bizim tuttuğumuz yolu çok iyi bilmektedir. Bununla birlikte, ne zaferlerimizi önleyebilir ne de kendi kayıplarını; çünkü nerede ve ne zaman eyleme geçeceğimizi bilmiyor. Bunu gizli tutuyoruz. Kızıl Ordu, genellikle, beklenmedik hücumlarla harekâta bulunur.

7. HAREKETLİ SAVAŞ

Hareketli savaş mı, yoksa mevzii savaş mı? Bizim yanıtımız hareketli savaştır. Büyük bir ordudan ya da yedek savaş gereçlerinden yoksun olduğumuz sürece, ve her üs bölgesinde savaşmak için yalnızca bir tek Kızıl Ordu kuvveti bulunduğu sürece, mevzii savaş, bizim için genellikle yararsızdır. Mevzii savaş bizim için, hücumda olduğu kadar savunmada da uygulanamaz.

Kızıl Ordu harekâtlarının en önemli ayrıntı özelliklerinden biri, düşmanın güçlü, oysa Kızıl Ordunun teknik donatımdan yoksun olmasının sonucu sabit muharebe hatlarının bulunmamasıdır.

Kızıl Ordunun muharebe hatları, harekâta bulunduğu yön tarafından belirlenir. Harekât yönleri sık sık değiştiği için, muharebe hatları oynaktır. Gerçi ana yön belirli bir süre içinde değişmez, ama çevresindeki ikincil yönler her an değişebilir; bir yönde engellendiğimizi gördüğümüz zaman, başka bir yöne dönmeliyiz. Bir zaman sonra, ana yönde de engellendiğimizi görürsek, onu da değiştirmeliyiz. Devrimci bir iç savaşta, Sovyetler Birliği’nde de olduğu gibi, sabit ^[sayfa 171] muharebe hatları olamaz. Sovyet ordusu ile ordumuz arasındaki fark şudur: onun muharebe hatları bizimkiler kadar oynak değildir. Hiç bir savaşta kesinlikle sabit muharebe hatları bulunmaz, çünkü zaferin ve yenilginin, ilerlemenin ve geri çekilmenin değişiklikleri buna engel olur. Ama savaşların genel seyri içinde nispeten sabit muharebe hatları çoğu zaman vardır. İstisnalar, yalnızca, bugün Çin Kızıl Ordusunun durumunda olduğu gibi, bir ordu çok daha kuvvetli bir orduyla karşı karşıya kaldığı zaman ortaya çıkar.

Muharebe hatlarının oynaklığı, üs bölgelerimizin genişliğinin

oynaklığına yolaçar. Üs bölgelerimiz durmadan genişliyor ve daralıyor, ve sık sık, bir üs bölgesi düşerken bir başkası ortaya çıkıyor.

Savaşta ve arazimizde oynaklık, üs bölgemizdeki bütün kuruluşlarımızın oynaklığına yolaçıyor. Birçok yılı kapsayan kuruluş planları sözkonusu olamaz. Planda sık sık yapılan değişikliklerin hepsi, günlük işlerimizdir.

Bu ayırıcı özelliği bilmek, bizim çıkarımızdır. Planlamalarımızı ona dayandırmalıyız ve hiç geri çekilmesi olmayan bir ilerleme savaşı konusunda hayaller kurmamalıyız; arazimizdeki ya da ordumuzun geri bölgelerindeki geçici bir oynaklıkta uyanık bulunmalıyız, ya da uzun süreli ve ayrıntılı planlar yapmaya çalışmalıyız. Düşünmemizi ve çalışmamızı koşullara uydurmalı, yürümeye olduğu kadar oturmaya da hazır olmalı, ve yürüyüş için gerekli tayınlarımızı her zaman elaltında bulundurmalıyız. Ancak bugünün oynak yaşam tarzı içinde çaba göstermekle kendimize yarıncı nispi kararlılığı, ve sonunda tam kararlılığı sağlayabiliriz.

Beşinci karşı-seferimizde egemen olan “düzenli savaş” stratejisi taraftarları, bu oynaklığı reddettiler ve “gerillacılık” dedikleri şeye muhalefet ettiler. Oynaklığa muhalefet eden o yoldaşlar sanki büyük bir devletin yöneticileri imişler gibi davrandılar ve sonuç, olağanüstü ve pek büyük bir oynaklık oldu: 25.000 l/lik Uzun Yürüyüş.

[sayfa 172]

İşçilerimizin ve köylülerimizin demokratik cumhuriyeti bir devlettir, ama bugün henüz palazlanmamıştır. Bugün, iç savaşta hâlâ stratejik savunma dönemindeyiz; politik iktidarımızın şekli hâlâ palazlanmış bir devletin şekli değildir; ordumuz sayıca ve teknik donatım bakımından düşmandan çok daha aşağı durumdadır; arazimiz hâlâ çok küçüktür; ve düşmanımız hiç durmadan bizi imha etmeye çalışmaktadır ve bunu başarmaya kadar asla rahat etmeyecektir. Politikamızı bu gerçeklerin tabanına oturturken, gerillacılığı genel anlamda reddetmemeli, ama Kızıl Ordunun gerilla karakterini açık yüreklilikle kabul etmeliyiz. Bunun utanılacak yanı yoktur. Tersine, bu gerilla karakteri bizim ayırıcı özelliğimizdir, kuvvetli noktamızdır, ve düşmanı yenme aracımızdır. Biz, bu karakteri atmaya hazırlanmalıyız, ama bunu bugün yapamayız. Bu gerilla karakteri, gelecekte elbette utanılacak bir şey haline gelecektir, ama bugün son derece değerlidir; ve biz, ona dayanmalıyız.

“Kazanabileceğin zaman dövüş, kazanamayacağın zaman

çekil”, işte bugünkü hareketli savaşımızı halka anlatmanın yolu budur. Dünyanın hiç bir yerinde, yalnız dövüşmeyi uygun gören ve yer değiştirmeyi uygun görmeyen bir askeri uzman yoktur, ama bizim kadar yer değiştiren kimseler azdır. Yer değiştirirken, genellikle dövüşürken olduğundan çok zaman harcıyoruz ve ortalama ayda bir hatırı sayılır bir muharebe yapsaydık daha iyi olurdu. Bütün “yer değiştirmemiz”, “savaşma” amacı iledir, ve bütün stratejimiz ve taktiklerimiz “savaşma” üzerine kurulmuştur. Bununla birlikte, dövüşmenin bizim için akıllıca almadığı zamanlar vardır. Birincisi, karşımızdaki düşman kuvveti aşın büyük olduğu zaman savaşmak akılsızcadır; ikincisi, karşımızdaki kuvvet pek büyük olmamakla birlikte, öbür düşman kuvvetlerine çok yakın olduğu zaman dövüşmek bazan akılsızcadır; üçüncüsü, bir düşman kuvveti tecrit edilmiş değilse ve kuvvetli olarak tahkim edilmişse, dövüşmek [sayfa 173] genellikle akılsızcadır; dördüncüsü hiç bir zafer belirtisi olmayan bir çatışmayı sürdürmek akılsızcadır. Bu durumların, hepsinde, yer değiştirmeye hazırız. Böylece yer değiştirme hem yerinde ve hem de gereklidir. Yer değiştirmenin gerekliliğini kabul etmemiz, dövüşmenin gerekliliğini kabul etmemizdendir. Kızıl Ordunun hareketli savaşının temel ayıncı özellikleri işte buradadır.

Hareketli savaş esastır, ama biz, olanaklı ve gerekli olduğu yerde, mevzii savaşı reddetmeyiz. Mevzii savaşa stratejik savunma sırasındaki bir durdurma harekâtında önemli kilit noktaların inatla savunulması için, ve stratejik saldırı sırasında, tecrit edilmiş ve yardımdan yoksun bırakılmış bir düşman kuvvetiyle çarpıştığımız zaman başvurulmak gerektiği kabul edilmelidir. Bu türlü mevzii savaşlarda düşmanı yenme konusunda hayli deneyimimiz var; düşmanın birçok kentlerini, blokhavzlarını ve istihkamlarını parça parça ettik ve düşmanın gereği gibi takviye edilmiş mevzilerini bozduk. Gelecekte, bu konudaki çabalarımızı artıracacağız ve yetersizliklerimize çare bulacağız. Koşullar gerektirdikçe ve izin verdikçe, her şeye karşın, mevzii hücumu ya da savunmayı savunmalıyız. Bugünkü günde, karşı çıktığımız şey, mevzii savaşın genel olarak uygulanması ya da onun hareketli savaşla aynı kefeye konulmasıdır; buna izin verilemez.

On yıllık iç savaş boyunca, Kızıl Ordunun gerilla karakterinde, sabit muharebe hatlarının bulunmamasında, üs bölgelerinin oynaklığında, ya da üs bölgelerindeki kuruluş çalışmalarında her-

hangi bir değişiklik olmadı mı? Evet, değişiklikler oldu. Çinkang dağlarındaki günlerden “kuşatma ve ezme”ye karşı ilk kaşı-seferimize kadar olan dönem, birinci aşama idi; bu aşamada, gerilla karakteri ve oynaklık çok belirsizdi, Kızıl Ordu emekleme çağında idi ve üs bölgeleri henüz gerilla bölgesi halinde idi. Birinci karşı-seferden üçüncüye kadar süren ikinci aşamada, gerilla karakteri ve oynaklık daha azaldı, ve bir merkezi hükümet ile bir devrimci [sayfa 174] askeri komisyon kurulmuş bulunuyordu. Dördüncü aşama, Uzun Yürüyüş idi. Küçük ölçüde gerilla savaşının ve oynaklığın yanlış olarak reddedilmesi, büyük ölçüde gerilla savaşına ve oynaklığa yol açtı. Şimdi beşinci aşamadayız. Beşinci “kuşatma ve ezme” seferini bastırmadaki başarısızlığımız ve bu büyük oynaklık yüzünden, Kızıl Ordu ve üs bölgeleri çok küçüldü. Ama, kuzey-batıya ayak bastık ve Şensi-Kansu-Ninsiya bölgesini, buradaki üs bölgemizi tahkim ettik ve geliştirdik. Kızıl Ordunun ana kuvvetini meydana getiren üç ordu, şimdiye kadar görülmemiş bir şekilde, birleşik bir komutaya bağlandı.

Stratejimizin doğasını bir yana bırakarak diyebiliriz ki, Çinkang dağlarındaki günlerden dördüncü karşı-seferimize kadar olan dönem, bir aşamayı; beşinci karşı-sefer dönemi bir başka aşamayı; ve Uzun Yürüyüşten günümüze kadar olan dönem, üçüncü aşamadır. Beşinci karşı-sefer sırasında, eski doğru politika yanlış olarak bir kenara atıldı. Bugün, beşinci karşı-sefer sırasında kabul edilen yanlış politikayı doğru olarak bir kenara attık ve eski doğru politikayı yeniden yürürlüğe koyduk. Bununla birlikte, beşinci karşı-seferde her şeyi bir yana atmadık. Ondan önceki her şeyi de yeniden yürürlüğe koymadık, yalnızca geçmişteki iyi şeyleri yürürlüğe koyduk ve yalnızca beşinci karşı-sefer döneminin yanlışlarını attık.

Gerillacılığın iki yüzü vardır. Biri düzensizlik, yani merkezileştirmeme, birlik ve beraberlik eksikliği, sıkı disiplinin yokluğudur ve çalışma yöntemlerinin basit olmasıdır. Bu özellikleri Kızıl Ordunun emekleme çağında türedi ve bunların bazıları o sırada tam gereksindiğimiz şeylerdi. Kızıl Ordu daha yüksek bir aşamaya ulaştığı için, onları yavaş yavaş bilinçli olarak atmalı ve böylece Kızıl Orduyu daha merkezileşmiş, daha birleşik, daha disiplinli ve daha yetkin iş görür hale getirmeli, kısacası, ona düzenlilik karakterini kazandırmalıyız. Harekâtları yönetirken de bu [sayfa 175] türlü gerilla karakterlerini yavaş yavaş ve bilinçli olarak azaltmalıyız, çünkü daha yük-

sek bir aşamada artık gerekli değillerdir. Bu bakımdan gelişmenin reddi ve eski aşamayı tutmada inat, yersizdir ve kötüdür ve büyük çaptaki harekâtlara zararlıdır.

Gerillacılığın öbür yüzü, hareketli savaş ilkesinden bugün her ikisi de hâlâ gerekli olan stratejik ve taktik harekâtların gerilla karakterinden, üs bölgesinin kaçınılmaz oynaklığından, üs bölgelerini geliştirme planlarının esnekliğinden, ve Kızıl Orduyu kurmada vakitsiz düzenlemenin reddinden ibarettir. Bu konuda tarihsel olguları reddetmek, elverişli olanın alıkonmasına karşı çıkmak, şimdiki aşamayı acele bırakıp bugün ulaşılması olanaksız ve gerçek hiç bir önemi olmayan bir “yeni aşama”ya körü körüne sarılmak aynı ölçüde yersizdir, kötüdür ve zararlıdır.

Şimdi, Kızıl Ordunun teknik donatımı ve örgütlenmesi bakımından yeni bir aşamanın arifesindeyiz. Bu aşamamaya geçmeye hazırlanmalıyız. Kendimizi hazırlamamak, yanlış ve gelecekteki savaşıma zararlı olur. Gelecekte, Kızıl Ordunun teknik ve örgütlenme koşulları değiştiği ve Kızıl Ordunun kurulması yeni bir aşamaya girdiği zaman, onun harekât yönleri ve muharebe hatları daha sabit hale gelecektir; daha çok mevzii savaş olacaktır; savaşın, arazimizin ve kuruluş çalışmamızın oynaklığı büyük ölçüde azalacak ve sonunda yitecektir, ve düşmanın bugünkü üstünlüğü, kuvvetle tahkim edilmiş mevzileri gibi engeller, artık yolumuzu kesmeyecektir.

Bugün, hem “sol” oportünizmin başat olduğu dönemin yanlış tedbirlerine ve hem de Kızıl Ordunun emekleme çağına özgü ve artık gereksiz olan düzensiz hallerin birçoğuna karşı çıkıyoruz. Ancak, Kızıl Ordunun sürekli zaferlerini kazanırken kullandığı değerli ordu kurma strateji ve taktik ilkelerinin birçoğunu restore ederken cesur olmalıyız. Geçmişin iyi yanlarını, bugün düşmana karşı zaferler ^[sayfa 176] kazanmak ve gelecekteki yeni aşamaya geçişi hazırlamak için sistemli, daha çok gelişmiş ve zengin bir askeri çizgide özetlemeliyiz.

Hareketli savaşın yürütülmesi, keşif, muhakeme, karar, savaş düzeni, komuta, gizleme, toplama, ilerleme, yayılma, hücum, izleme, beklenmedik hücum, mevzii hücum, mevzii savunma, karşılama harekâtı, geri çekilme, gece savaşı, özel harekâtlar, kuvvetliden sakınma ve zayıfa hücum, düşmanın takviyelerini kesmek için düşmanın kuşatılması, şaşırtma hücumu, hava saldırılarına karşı savunma, aynı aynı düşman kuvvetleri arasında harekâta bulunma,

yandan geçme harekâtları, birbirini izleyen harekâtlar, bir gerisi olmadan harekâta bulunma, dinlenme ve eksikleri giderme gereksinmesi gibi birçok problemi içerir.

Bu problemler, Kızıl Ordunun tarihinde, yöntemli olarak işlenmesi ve seferler bilimi içinde toplanması gereken özel haller gösterir ki, burada onları ele almayacağım.

8. ÇABUK SONUÇLU SAVAŞ

Stratejik olarak uzatılmış bir savaş ve çabuk sonuçlu seferler ya da muharebeler, aynı şeyin iki yüzüdür, iç savaşlarda aynı zamanda ve eşit önemde kabul edilmesi gereken ve anti-emperyalist savaşta da uygulanabilen iki ilkedir.

Gerici güçler çok kuvvetli olduğu için, devrimci güçler ancak yavaş yavaş gelişir; ve bu olgu, savaşımızın uzatılmışlık doğasını tayin etmektedir. Burada sabırsızlık zararlıdır ve “çabuk sonuç” savunuculuğu yanlıştır. Devrimci bir savaşı, bizim yaptığımız gibi, on yıl yürütmek, başka ülkelerde hayret uyandırabilir, ama bizim için bir “sekiz-ayaklı deneme”deki³⁸ başlangıç kesimi gibidir –“konunun sunulması [sayfa 177] ve ilk yorumu”– ve heyecanlı birçok parçası henüz sonuçlanmaktadır. Kuşkusuz, gelecekteki gelişmeler iç ve uluslararası koşulların etkisiyle büyük ölçüde hızlanacaktır. Ulus-lararası ve iç durumda büyük değişiklikler olduğu ve büyük değişiklikler yaklaştığı için, eski ağır gelişme ve tecrit edilmiş halde dövüşme halini giderek aştığımız söylenebilir. Ama akşamdan saba-ha başarılar beklememeliyiz. “Düşmanı sabah kahvaltısından önce sil süpür” diye dile getirilen istek çok güzeldir, ama böyle davranmak için somut planlar yapmak kötüdür. Çin’in gerici güçleri birçok emperyalist güç tarafından desteklendiği için, devrimci savaşımız, Çin’in devrimci güçleri iç ve dış düşmanlarımızın esas durumlarında geldik açacak kadar kuvvetleninceye kadar ve uluslararası devrimci güçler uluslararası gerici güçlerin pek çoğunu ezinceye ya da dur-

³⁸ “Sekiz-ayaklı deneme”, feodal Çin’de, 15. yüzyıldan 19. yüzyıla kadar İmparatorluk yarışma sınavlarında emredilen şekildi. Kalem denemesinin ana kesimi ilgyi çeken paragraf, orta paragraf, son paragraf ve sonuç paragrafından oluşuyordu ve her paragraf iki parçayı içeriyordu. Yoldaş Mao Çe-tung burada, bu türlü bir denemede konunun gelişme şeklini, çeşitli aşamalardan geçen devrimin gelişimini anlatmak için bir mezac olarak kullanıyor. Ancak, yoldaş Mao Çe-tung, “sekiz-ayaklı deneme” terimini, genellikle, doğmacılıkla alay etmek için kullanır. -Ed.

duruncaya kadar, uzatılmış bir savaş olagidecektir. Uzun süreli mücadelemizin stratejisini formüleştirirken bu noktadan hareket etmek, bizim stratejimize kılavuzluk eden önemli ilkelerden biridir.

Tersi, seferler ve muharebeler için doğrudur – burada ilke uzatılmışlık değildir, çabuk sonuçtur, seferlerde ve muharebelerde çabuk sonuç almaya ve bu, her zaman ve bütün ülkelerde doğrudur. Bir savaşın tümünde de her zaman ve her ülkede, çabuk sonuç almaya çalışıldı, uzun sürmüş bir savaş zararlı sayıldı. Bununla birlikte, Çin'in savaşı, sabırların en büyüğü ile yönetilmeli ve uzatılmış bir savaş olarak ele alınmalıdır. Li Li-san'ın yolu izlendiği dönemde, bazı kimseler bizim yolumuzla “ayna boksı” diye eğlendiler (bununla, büyük kentleri zaptetmeden önce ileri geri birçok muharebeler vererek dövüşme taktiğimizi kastediyorlardı); ve saçlarımız ağarınca kadar devrimin ^[sayfa 178] zaferini görmeyeceğimizi söylüyorlardı. Sabırsızlığın böylesinin yanlış olduğu uzun süre önce görüldü. Ama onların eleştirisi stratejiye değil de seferlere ve muharebelere yöneltilseydi, tümüyle ve aşağıdaki gerekçelerle haklı olurlardı. Birincisi, Kızıl Ordunun silah ve cephane eksikliğini gidereceği kaynakları yoktur; ikincisi düşman kuvvetleri birçok ordudan oluşmuştur, oysa bir tek Kızıl Ordu vardır, ve Kızıl Ordu, her “kuşatma ve ezme” seferini bozmak için birbirini hemen izleyen harekâtlarda dövüşmeye hazırlanmak zorundadır; ve üçüncüsü, Beyaz Ordular ayrı ayrı ilerliyorlarsa da pek çoğu birbirine oldukça yakın kalmaktadır ve onlardan birine hücum edip çabuk sonuç almaya başaramazsak, bütün öbürleri üzerimize yönelecektir ve bu gerekçelerden, çabuk sonuçlu muharebeler vermemiz gerekiyor. Bir muharebeyi bitirmemiz için çoğu zaman birkaç saatimiz ya da bir-iki günümüz oluyor. Yalnızca planımız “takviyelerini kesmek için düşmanı kuşatmak” ve amacımız kuşattığımız düşmanı değil de onun takviyelerini darbelemek olduğu zaman, kuşatma harekâtlarımızda belirli bir dereceye kadar uzatılmışlığa hazırlanıyoruz; ama o zaman bile, takviyelere karşı çabuk bir sonuç almaya çalışıyoruz. Bir uzatmalı harekât planı, stratejik savunmada olduğumuz zaman ve tutulmuş bir cephedeki mevzileri inatla savunurken, ya da stratejik bir saldırıda, yardımdan yoksun kılınmış ve tecrit edilmiş düşman kuvvetlerine saldırdığımız zaman, ya da üs bölgelerimizdeki Beyaz müstahkem mevkiileri ortadan kaldırırken, bir uzatmalı harekâtlar planını sık sık uyguluyoruz. Ama bu düzenli uzatmalı harekâtlar

çabuk sonuçlu muharebelerinde Kızıl Ordunun ana kuvvetine engel olmaktan çok, ona yardımcı oluyor.

Çabuk sonuç onu düpedüz istemekle elde edilemez, tersine birçok özel koşul gerektirir. Temel gerekler şunlardır: yeterli hazırlıklar, fırsattan yararlanma, üstün kuvvetlerin toplanması, kuşatma ve yandan çevirme taktikleri, uygun ^[sayfa 179] arazi, ve düşmana hareket halindeyken ya da dururken ama mevzilerini henüz takviye etmemişken darbeyi indirmek. Bu gerekler yerine getirilmeden, bir seferde ya da muharebede çabuk sonuç almak olanaksızdır.

Düşmanın bir “kuşatma ve ezme” seferini bozmak büyük bir seferdir, ama çabuk sonuç ilkesi –uzatmalılık ilkesi değil– gene yürürlüktedir. Çünkü bir üs bölgesinin insan gücü, mali kaynakları ve askeri kuvveti uzatmalılığı kaldıramaz.

Çabuk sonuç genel ilke olduğu için, yersiz sabırsızlığa karşı çıkmalıyız. Devrimci bir üs bölgesinin en yüksek askeri ve politik kılavuz kesiminin, üs bölgesindeki koşulları ve düşmanın durumunu hesaba katması, dayanılabilecek güçlükler karşısında şevki kırılarak ya da tersliklere üzülen düşmanın vahşetinden yılmaması, ama gerekli sabrı ve dayanıklılığı göstermesi gereklidir. Kiyangsi eyaletinde düşmanın ilk “kuşatma ve ezme” seferinin bozulması, birinci muharebeden sonuncu muharebeye kadar, yalnızca iki hafta aldı; ikincisinin ezilmesi on beş gün ancak sürdü; üçüncüsünün ezilmesi üç ayı buldu; dördüncüsünün üç hafta aldı; ve beşincisinini bizi tam bir yıl uğraştırdı. Düşmanın beşinci seferini bozmayı başaramadıktan sonra, düşmanın kuşatmasını kırmak zorunda kaldığımız zaman, yersiz bir acelecilik gösterdik. O zaman yürürlükte olan koşullarda, kitaları bazan dinlendirerek ve yeniden örgütleyerek iki ya da üç ay dayanabilirdik. Bu yapılsaydı, ve seferi bozma-mızdan sonra, önder kadromuz biraz daha akıllı davransaydı, sonuç farklı olurdu.

Bütün bunlara karşın, bir seferin süresini olanaklı bütün araçlara başvurarak kısaltma ilkesi geçerli kalır. Sefer ve muharebe planları, kitaların toplanması, hareketli savaş vb. konularda en büyük çabamızı göstermemiz esasına göre yapılmalı, iç hatlardaki (yani üs bölgelerindeki) etkili düşman kuvvetlerinin imhasını ve düşmanın “kuşatma ve ezme” ^[sayfa 180] seferinin çabuk yenilmesini sağlama bağlamalıdır, ama seferin iç hatlarımızda sona erdirilemeyeceğinin besbelli olduğu yerlerde, Kızıl Ordunun ana kuvvetini düşmanın

kuşatmasını yarmak ve dış hatlanmıza (yani düşmanın iç hatlarına), düşmanı orada yenmek amacıyla, geçmek için kullanmalıyız. Düşmanın blokhavz savaşını büyük ölçüde geliştirmiş olması yüzünden, bu, bizim sık sık kullanacağımız harekât yöntemi olacaktır. Fukiyen Olayı³⁹ sırasında, beşinci karşı-seferimizin başlangıcından iki ay sonra, Kızıl Ordunun ana kuvvetleri, kuşkusuz, Kiyangsu-Çekiyang-Anvay-Kiyangsi bölgesine, Çekiyang merkez alınarak, sürülmeliydi. Stratejik savunmamızı stratejik saldırıya çevirerek ve düşmanın yaşamsal merkezlerini tehdit ederek ve hiç blokhavz bulunmayan geniş alanlarda muharebeler vermeye çalışarak, Hançov, Suçov, Nanking, Vuhu, Nançang ve Fuçov arasındaki alan uzunluğuna ve genişliğine taranmalıydı. Böylelikle, Güney Kiyangsi'ye ve Batı Fukiyen'e saldırmakta olan düşmanı, geri dönüp yaşamsal merkezlerini savunmaya, ve Kiyangsi üs bölgesindeki hücumunu durdurmaya zorlayabilirdik ve Fukiyen Halk Hükümetine yardım ederdik – böylelikle, ona besbelli yardım edebilirdik. Bu plan reddedildiği için, düşmanın beşinci “kuşatma ve ezme” seferi kınlamadı ve Fukiyen’deki halk hükümeti, çaresiz çöktü. Bir yıllık bir savaştan sonra bile, ana kuvvetlerimizi Hunan üzerine yönelterek, bir başka yönde stratejik saldırıya dönebilirdik, yani, Hunan’dan geçip Kuvayçov’a gidecek yerde, merkezi Hunan’a girip düşmana Kiyangsi’den Hunan’ın içine manevra yaptırarak, onu orada imha edebilirdik . Bu plan da reddedildiği [sayfa 181] için, sonunda, düşmanın beşinci seferini bozma umutlarının hepsi kınıldı ve Uzun Yürüyüş’e çıkmaktan başka hiç bir çaremiz kalmadı.

9. İMHA SAVAŞI

Bugün, Çin Kızıl Ordusu için bir “yıpratma yarışı”nı savunmak yersizdir. Ejder Kralları arasında değil de, bir Ejder Kralı ile bir dilenci arasında bir “servet yarışı” daha az gülünç olurdu. Çünkü, hemen hemen bütün gereçlerini düşmandan alan Kızıl Ordu için,

³⁹ Kasım 1933’te, halkın Japonlara karşı galeyanının etkisi altında, Kuomintang’ın 19. Ordusunun komutanları, Li Çi-şen’in komutasındaki Kuomintang kuvvetleriyle ittifak halinde, Çan Kay-şek’i açıkça terketti, ve Fukiyen’de “Çin Cumhuriyeti Devrimci Halk Hükümeti”ni kurdu, Kızıl Ordu ile anlaşarak Çan Kay-şek’e saldırmayı ve Japonlara karşı direnmeyi kararlaştırdı. Bu olaya, Fukiyen Olayı diye atıfta bulunuluyor. Ancak, 19. Ordu ve Fukiyen Halk Hükümeti, Çan Kay-şek kıtalasının hücumları karşısında çöktü. -Ed.

imha savaşı temel politikadır. Ancak düşmanın etkili kuvvetini imha ederek onun “kuşatma ve ezme” seferini bozabilir ve devrimci üs bölgemizi genişletebiliriz. Kayıplar verdirmek, düşmanı imha etmenin bir yoludur, böyle olmasaydı, kayıplar vermenin düşman için hiç bir anlamı olmazdı. Düşmana kayıplar verdirirken kendimiz de kayıplara uğrarız, ama düşman birliklerini yok ederek eksiklerimizi gideririz, böylelikle yalnız kayıplarımızın yerini doldurmakla kalmayız, ama ordumuzun kuvvetini de artırırız. Düşmanın bozguna uğradığı bir muharebe, aslında çok kuvvetli bir düşmanla mücadele sonucu karara bağlayıcı nitelikte değildir. Öte yandan, bir imha muharebesi, her düşmanda büyük ve dolaysız bir etki yapar. Bir adamın on parmağını yaralamak, onun bir parmağını koparmak kadar ve on düşman tümenini bozguna uğratmak, bir düşman tümenini imha etmek kadar etkili değildir.

Düşmanın birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü “kuşatma ve ezme” seferinin gereğini yerine getirme politikamız, imha savaşıydı. Her seferde imha edilen kuvvetler, düşmanın toplam kuvvetinin bir parçasını meydana getiriyordu, bununla birlikte bütün bu “kuşatma ve ezme” seferleri kılıdı. Ama beşinci karşı-seferimizde, buna karşıt olan ve aslında düşmana hedeflerine ulaşmada yardım etmiş olan politika izlendi. [sayfa 182]

İmha savaşı, üstün kuvvetlerin biraraya toplanmasını ve kuşatma ya da yandan çevirme taktiklerinin benimsenmesini gerektirir. Halkın desteği, elverişli arazi, hırpalanabilir bir düşman kuvveti ve baskın üstünlüğü, bunların hepsi, imha amacına ulaşabilmek için zorunludur.

Bir düşman kuvvetini yalnızca bozguna uğratmak ya da kaçıp kurtulmasına izin vermek, yalnız, bütünüyle muharebede ya da seferde, ana kuvvetimiz bir başka düşman kuvvetini yoketmek için top-laniyorsa anlamlıdır, yoksa anlamsızdır. Burada kayıplar kazançlarla karşılaştırılır.

Kendi öz savaş sanayimizi kurarken, kendimizi ona bağımlı kılmamalıyız. Bizim temel politikamız, emperyalist ülkelerin savaş sanayilerine ya da iç düşmanlarımızinkine güvenmektir. Londra'nın donatım depolarından çıkanlarda olduğu kadar, Hanyang'dakilerden çıkanlardan da alacağımız vardır ve üstelik alacağımızı bize teslim eden, düşmanın ulaştırma müfrezeleridir. Bu, gerçeğin ta kendisidir ve şaka değildir. [sayfa 183]

ÇAN KAYŞEKİN AÇIKLAMASI ÜZERİNE
BİR AÇIKLAMA
28 Aralık 1936

Çan Kayşek, Sian'da General Çang Sueliang ve General Yang Huçeng ile Kuzeybatı halkı tarafından öne sürülen Japonya'ya karşı direnme talebini kabul etti ve bir ilk adım olarak iç savaş birliklerine Şensi ve Gansu'dan çekilme emri verdi. Bu, Çan'ın son on yılda izlediği yanlış siyasette bir değişikliğin başlangıcını belirlemektedir¹⁵⁴. Bu, Japon emperyalistlerinin ve Çinli "cezalandırma" grubunun¹⁵⁵ bir iç savaş tezgâhlamak, bölünmeleri kışkırtmak ve Çan'ın

¹⁵⁴ Çin Kızıl Ordusunun ve halkın Japon aleyhtarı hareketinin etkisiyle, Çang Sueliang'ın başında bulunduğu Guomintang'ın Kuzeydoğu Ordusu ile Yang Huçeng'in başında bulunduğu Guomintang'ın Onyedinci Yol Ordusu, Çin Komünist Partisinin önerdiği Japonya'ya karşı millî birleşik cepheyi kabul ettiler ya Cari Kayşek'in Japonya'ya karşı direnmek için Komünist Partisiyle birleşmesini talep ettiler. Çan bunu reddetti, "Komünistlerin bastırılması" için yaptığı askerî hazırlıklardan daha da hızlandırdı ve Sian'da Japonya'ya karşı olan gençleri katletti. Çang Sueliang ve Yang Huçeng ortak bir eylem yaparak Çan Kayşek'i tutukladılar. 12 Aralık 1936'da olan ünlü Sian Olayı iste budur. Çan, Komünist Partisi ile birlik ve Japonya'ya karşı direnme koşullarını kabul etmek zorunda kaldı ve bunun üzerine Nancing'e dönmek üzere serbest bırakıldı.

¹⁵⁵ Çinli "cezalandırma" grubu, Sian Olayı sırasında iktidarı Çan Kayşek'in elinden almaya çalışan, Guomintang hükümeti içindeki Japon yanlısı unsurlardan oluşuyordu. Vang Cingvey ile Ho Yingcin'in başını çektiği bu grup, Çang Sueliang'a ve Yang Huçeng'e karşı bir "cezalandırma seferi" yapılmasını savundu. Olayı fırsat bilerek, Japon istilacılarına yolları açmak ve Çan Kayşek'in elinden iktidarı almak için geniş çapta bir iç savaş başlatmaya hazırlandılar.

Sian Olayında öldürülmesini sağlamak için çevirdikleri dolaplara indirilmiş bir darbedir. Onlar daha şimdiden hayal kırıklığına uğramışlardır. Çan Kayşek'in uyanmaya başladığını gösteren belirtiler, Guomintang'ın on yıldır izlediği yanlış siyasete son vermeye istekli olduğunu gösteren bir işaret sayılabilir.

26 Aralıkta Çan Kayşek Loyang'da bir açıklama yaptı; "Çang Sueliang ve Yang Huçeng'e Bir Uyarı" adı verilen bu açıklama, Çin siyasî belgeleri arasında ilginç bir örnek olacak kadar bulanık ve kaypaktır. Eğer Çan bu olaydan gerçekten ciddi bir ders çıkarmak ve Guomintang'ı yeniden canlandırmak istiyorsa ve eğer inatla sürdürdüğü, dış ilişkilerinde uzlaşma yurt içinde ise iç savaş ve zulüm şeklindeki yanlış siyasetine, halkın isteğine uygun olarak, son vermek istiyorsa, o zaman iyi niyetinin bir belirtisi olarak daha iyi bir yazı yazmalı, siyasî geçmişinden dolayı pişmanlık duyduğunu belirtmeli ve ilerisi için yeni bir yol ^[sayfa 326] çizmeliydi. 26 Aralık açıklaması, Çin halk kitlelerinin taleplerini karşılayamaz.

Ne var ki, açıklamada, Çan'ın "verilen sözler tutulmalı ve eylemde kararlı olunmalıdır" dediği övgüye değer bir bölüm de vardır. Bu, Sian'da Çang ve Yang tarafından öne sürülen şartları, imzalamadığı halde, devlete ve millete yararlı olacak talepleri kabullenmeye razı olduğu ve imza atmadığı gerekçesiyle sözünde durmazlık etmeyeceği anlamına gelir. Çan'ın, birliklerini geri çektikten sonra, iyi niyetle hareket edip etmeyeceğini ve kabul ettiği koşulları yerine getirip getirmeyeceğini ileride göreceğiz. Bu koşullar şunlardır:

(1) Guomintang'ı ve Millî Hükümeti yeniden örgütleyerek, Japon yanlısı grubu atmak ve Japon aleyhtarı unsurları kabul etmek;

(2) Şanghay'daki yurtsever önderleri¹⁵⁶ ve diğer bütün siyasî tutukluları serbest bırakmak ve halkın özgürlüklerini ve haklarını güvence altına almak;

(3) "Komünistleri bastırma" siyasetine son vermek ve Japon-ya'ya karşı direnmek için Kızıl Orduyla ittifak yapmak;

(4) Japonya'ya karşı direnme ve ülkeyi kurtarma siyasetini

¹⁵⁶ Şanghay'daki Japonya'ya karşı yurtsever hareketin yedi önderi 1936 Kasımında Çan Kayşek hükümeti tarafından tutuklanmıştı. Bunlar Şen Günru, Çang Nayçi, Zu Taofen, Li Gungpu, Şa Çienli, Şi Liang ve Vang Zaoşi idi. 1937 Temmuzuna kadar hapiste kaldılar.

saptamak için, bütün partilerin, grupların, nüfusun bütün kesimlerinin ve orduların temsil edildiği bir millî kurtuluş konferansı düzenlemek;

(5) Çin'in Japonya'ya karşı direnmesine yakınlık duyan ülkelerle işbirliğine girmek; ve

(6) Ülkeyi kurtarmak için diğer özel yöntem ve araçları benimsemek.

Bu koşulların yerine getirilmesi her şeyden önce iyi niyeti ve aynı zamanda biraz da cesareti gerektirir. Çan'ı ilerde ne yapacağına bakarak değerlendireceğiz.

Ama Çan'ın açıklamasında Sian Olayının “gericilerin” baskısı altında ortaya çıktığını belirten bir yer var. Ne yazık ki “gericiler” derken kimlerden söz ettiğini açıklamamış. Üstelik “gerici” kelimesinin Çan'ın sözlüğünde hangi ^[sayfa 327] anlama geldiği de açık değildir. Ne ki kesin olan bir şey varsa, o da, Sian Olayının aşağıda belirtilen güçlerin etkisiyle meydana geldiğidir:

(1) General Çang ve General Yang'ın birliklerinin ve Kuzeybatının devrimci halkının Japonya'ya karşı giderek artan nefreti;

(2) bütün ülke halkının Japonya'ya karşı giderek büyüyen öfkesi;

(3) Guomintang içindeki sol güçlerin gelişmesi;

(4) çeşitli eyaletlerde iktidarda bulunan grupların Japonya'ya karşı direnme ve milleti kurtarma talebi;

(5) Komünist Partisinin Japonya'ya karşı bir millî birleşik cephe konusunda aldığı tavır; ve

(6) dünya barış cephesinin gelişmesi.

Bütün bunlar tartışılmaz gerçeklerdir. İşte Çan'ın “gerici” dediği, tam da bu güçlerdir: Çan'ın “gerici” dediklerine başkaları devrimci diyor. Sorun bundan ibarettir. Sian' da Japonya'ya karşı gerçekten savaşıcağını ilan ettiğine göre, büyük bir olasılıkla Sian'ı terkeder etmez devrimci güçlere karşı yeniden şiddetli saldırılara girişmeyecektir. Kendisinin ve grubunun siyasî hayatı onun iyi niyetine bağlı olduğu gibi, üstelik şimdi karşılarına dikilerek siyasî yollarını kesen ve kendilerine zarar verecek şekilde genişleyen bir güç vardır. Bu güç, onu Sian Olayı sırasında öldürtmeye çalışan “cezalandırma” grubudur. Bu nedenle Çan Kayşek'e, siyasî sözlüğünü yeniden gözden geçirerek “gerici” yerine “devrimci” kelimesini kullanmasını öğütleriz, çünkü gerçeklere uyan tanımlar kullanmak daha

iyidir.

Çan, Sian'dan sağ salim ayrılmasını, Sian Olayının önderleri olan General Çang ve General Yang'ın çabalarına olduğu kadar Komünist Partisinin arabuluculuğuna da borçlu olduğunu unutmamalıdır. Olay boyunca Komünist Partisi sadece milli kurtuluşun çıkarları doğrultusunda hareket ederek başşçı bir çözümden yana oldu ve bunun için her türlü çabayı gösterdi. İç savaş yayılsa ve Çang ile Yang; [sayfa 328] Çan Kayşek'i uzun süre hapsedeslerdi bu, sadece Japon emperyalistlerinin ve Çinli "cezalandırma" grubunun ekmeğine yağ sürerdi. İşte bu koşullar altında Komünist Partisi, Japon emperyalistlerinin ve Vang Cingvey'in¹⁵⁷, Ho Yingçin' in¹⁵⁸ ve Çinli "cezalandırma" grubunun diğer üyelerinin çevirdiği dolapları gözler önüne serdi ve General Çang Sueliang ve General Yang Huçeng ile Guomintang'ın T.V. Sung¹⁵⁹ gibi üyelerinin de paylaştığı barışşçı bir çözüme kararlılıkla savundu. Bu, bütün ülke halkının talebidir; halk bugünkü iç savaştan nefret ediyor.

Çan, Sian'daki koşulları kabul etmesi üzerine serbest bıraktı. Şu andan itibaren sorun, Çan'ın "verilen sözün tutulması ve eylemde kararlı olunması gerektiği" yolundaki sözünü tutup tutmayacağı ve milletin kurtarılması için öne sürülen koşulları eksiksiz bir şekilde uygulayıp uygulamayacağıdır. Millet, ne onun daha fazla kararsızlık göstermesine izin verecek ne de koşulları tam olarak yerine getirmemesine göz yumacaktır. Japonya'ya karşı direnme konusunda yalpalar ya da sözünü tutmakta gecikirse, o zaman ülke çapındaki devrim dalgası onu süpürüp atacaktır. Çan ve grubu şu eski sözü akıllarından çıkarmamalıdır: "Sözünde durmayan bir adam beş para etmez."

¹⁵⁷ Vang Cingvey Guomintang içindeki Japon yanlısı grubun önderiydi. Japon emperyalistlerinin 1931'de Kuzeydoğuyu istilasından itibaren onlarla uzlaşmayı savundu. 1938 Aralıkta Nancing'den ayrıldı, Japon istilacılarına açıkça teslim oldu ve Nancing'de bir kukla hükümet kurdu.

¹⁵⁸ Bir Guomintang savaşağası olan Ho Yingçin, Japon yanlısı grubun diğer bir önderiydi. Sian Olayı sırasında, Guomintang birliklerini Lunghay Demiryolu boyunca Şensi'ye saldırmak üzere mevzilendirerek etkin bir şekilde iç savaşı kıskırtmaya çalıştı. Çan Kayşek'in mevkiini ele geçirmek için, Sian'ı bombalayarak onu öldürmeyi planladı.

¹⁵⁹ T.V. Sung, Guomintang'ın Amerikan yanlısı bir üyesiydi. ABD'nin çıkarlarını savunduğu için o da Sian Olayına başşçı bir çözüm bulunmasından yana çıktı; çünkü ABD emperyalizmi, o sırada Uzak Doğuda üstünlüğü ele geçirmek için Japon emperyalizmiyle çatıştıyordu.

Eğer Çan, son on yıldır Guomindang'ın gerici siyasetinin yarattığı pisliği temizleyebilirse, dış işlerde uzlaşma ve yurt içinde iç savaş ve zulüm şeklindeki temel hatalarını tamamen düzeltebilirse, derhal bütün partileri ve grupları birleştiren Japonya'ya karşı cepheye katılırsa ve milleti kurtaracak askerî ve siyasî önlemleri gerçekten alabilirse, o zaman Komünist Partisi onu elbette destekleyecektir. Daha 25 Ağustosta Komünist Partisi, Guomindang'a yazdığı mektupta¹⁶⁰ Çan Kayşek'e ve Guomindang'a böyle bir destek vademişti. Bütün ülke halkı Komünist Partisinin on beş yıldır, “verilen sözün tutulması ve eylemde kararlı olunması gerekir” sözüne uyduğunu gayet iyi bilir. Halk hiç kuşkusuz Komünist Partisinin sözlerine ve eylemlerine, Çin'deki başka herhangi bir Parti ya da grubunkinden daha fazla güven duymaktadır. [sayfa 329]

¹⁶⁰ Bu mektup, Guomindang'ın gerici yönetimini ve Merkez Yürütme Komitesinin 2. Genel Toplantısının kararlarını sert bir şekilde eleştiriyordu. Ayrıca Komünist Partisinin, Japonya'ya karşı bir millî birleşik cephe kurma ve Guomindang ile işbirliğini yenileme siyasetini ortaya koyuyordu. Mektubun büyük bir bölümü aşağıya alınmıştır:

Partinizin Merkez Yürütme Komitesinin 2. Genel Toplantısı “merkezileşme ve birleşme”den söz ederken, aslında sebeple sonucu birbirine karıştırmaktadır. Son on yıldaki iç savaşın ve bölünmenin nedenini tamamen partiniz ve partiniz hükümeti tarafından uygulanan son derece zararlı, emperyalizme bağımlılık siyaseti ve özellikle de 18 Eylül 1931 Olayından bu yana izlemekte ısrar ettiğiniz Japonya'ya karşı direnme siyaseti olduğu önemle belirtilmelidir. “Önce yurt içinde huzuru sağlayalım, sonra yabancı istilasına karşı direnelim” sloganı altında partiniz ve partiniz hükümeti, hiç durmaksızın iç savaşı sürdürmekte ve Kızıl Orduya karşı sayısız kuşatma harekâtlarına girişmekte ve bütün ülkede halkın yurtsever ve demokratik hareketlerini bastırma için elinden geleni yapmaktadır. Japon emperyalizminin Çin'in can düşmanı olduğu gerçeğine gözlerinizi kapayarak son aylarda bile Kuzeydoğu ve Kuzey Çin'i terk etmekte en ufak bir duraksama gözstermediniz, bütün gücünüzü Kızıl Orduyla savaşmak ve kendi partiniz içinde hizip mücadelelerine girişmek yönünde harcadınız, Japonlarla savaşmak üzere ilerleyen Kızıl Ordunun yolunu kestiniz ve cephe gerisini taciz ettiniz, ülke çapındaki Japonya'ya karşı direnme talebini görmezlikten geldiniz ve halkı, özgürlüklerinden ve haklarından yoksun bıraktınız. Yurtseverlik cezalandırılmaktadır ve masum insanlar her yerde hapsedir; ihanet ödüllendirilmekte, hainler ise yüksek mevkilere getirilmekte ve baş tacı edilmektedir. Merkezileşme ve birleşmeyi bu yanlış siyasetle sağlamaya çalışmak “balık tutmak için ağca tırmanmaya” benzer ve tam tersi sonuçlara yol açar. Baylar, sizi uyarmak isteriz; eğer yanlış siyasetinizde köklü bir değişiklik yapmaz ve nefretinizi Japon emperyalistleri yerine kendi vatandaşlarınıza yöneltmeye devam ederseniz, bugünkü durumunuzu bile koruyamadığınızı göreceksiniz ve merkezileşme, birleşme ve “modern devlet” konusundaki sözleriniz boş laftan öteye gitmeyecektir. Bütün millet merkezileşme ve birleşmeyi, yabancılara yaltaklanılması ve kendi halkımıza zulmedilmesi için değil, Japonya'ya karşı savaşılması ve milletin kurtarılması için istiyor. Halk şimdi ülkesini ve kendisini gerçekten kurtarabilecek bir hükümet, ger-

çekten demokratik bir cumhuriyet talep ediyor. Halk, kendi çıkarlarını savunacak bir demokratik cumhuriyet hükümeti talep ediyor. Böyle bir hükümetin programı esas olarak şunları kapsmalıdır: Birinci, yabancı saldırıya karşı direnme; ikincisi, halk için demokratik haklar; üçüncüsü, millî ekonominin geliştirilmesi ve halkın çektiği acıların ortadan kaldırılması ya da hiç değilse hafifletilmesi. Eğer gerçekten “modern bir devlet” istiyorsanız, günümüzde sömürge ve yarı-sömürge Çin’in bu konudaki ihtiyaçlarını gerçekten karşılayan tek program budur. Halk, coşku ve kararlılıkla bu hedeflerin gerçekleştirilmesi için mücadele ediyor. Ama partiniz ve partiniz hükümeti, onların umutlarına ters düşen bir siyaset izliyor ve siz onların güvenini hiç bir zaman kazanamayacaksınız. Çin Komünist Partisi ve Çin Kızıl Ordusu şunu açıkça belirtir: Biz bütün ülkede bir birleşik demokratik cumhuriyetin kurulmasından ve genel seçimle işbaşına getirilmiş bir meclisin toplanmasından yanayız; ayrıca bütün halkın ve ülkedeki bütün Japonya’ya karşı silahlı kuvvetlerin temsil edildiği bir Japon aleyhtarı millî kurtuluş kongresini ve bütün ülke için bir birleşik millî savunma hükümetini destekliyoruz. Şunu da belirtiyoruz: Bütün ülke çapında bir birleşik demokratik cumhuriyet kurulumu kurulmaz, Kızıl bölgeler onun ayrılmaz bir parçası olacak, Kızıl bölgeler halkının temsilcileri bütün Çin’i temsil eden meclise katılacak ve Çin’in diğer yerlerinde olduğu gibi Kızıl bölgelerde de aynı demokratik sistem kurulacaktır. Biz, partiniz Merkez Yürütme Komitesinin 2. Genel Toplantısının kararları doğrultusunda millî savunma konseyinin ve partiniz hükümetinin toplamak üzere olduğu millî meclisin, Japonya’ya karşı direnme ve milleti kurtarmak için Merkezleşme ve birleşmeyi gerçekleştiremeyeceğini savunuyoruz. Partiniz Merkez Yürütme Komitesinin 2. Genel Toplantısının kabul ettiği millî savunma konseyi tüzüğüne göre bu konsey partinizin ve partiniz hükümetinde mevki sahibi olan birkaç yetkiliyle sınırlı kalacaktır ve görevi de sadece, bu hükümete bir danışma kurulu gibi hizmet etmek olacaktır. Böyle bir konseyin herhangi bir şeyi gerçekleştiremeyeceği ve halk arasında hiç güven kazanamayacağı açık ortadadır. Aynı şey, toplamayı önerdiğiniz millî meclis için de geçerlidir; partiniz hükümeti tarafından kabul edilen “Çin Cumhuriyeti Anayasası Taslağı” ve “Millî Meclisin Kuruluş ve Seçim Yasası”na göre bu meclis, partinizin ve partiniz hükümetinin birkaç yetkilisi tarafından yönetilen bir organdan ibaret olacak, hükümetin bir uzantısından ya da bir süsten başka bir şey olmayacaktır. Bu türden bir millî savunma konseyinin ve millî meclisin, Partimizin önerdiği, Japonya’ya karşı direnme ve milleti kurtarmak için Çin millî kongresi -millî savunma konseyi- ve Çin demokratik cumhuriyeti ve onun meclisiyle uzaktan yakından hiç bir ilgisi yoktur. Biz, Japonya’ya karşı direnme ve milleti kurtarmak için, millî savunma konseyinin bütün siyasî parti ve grupların, bütün mesleklerin ve bütün silahlı kuvvetlerin temsilcilerini içine almasını ve Japonya’ya karşı direnme ve milleti kurtarmak için başlıca siyasetleri belirleyecek gerçek bir yetkili organ oluşturmasını ve bu konseyi içinden birleşik bir millî savunma hükümeti kurulmasını savunuyoruz. Millî meclis, genel seçimle işbaşına getirilen bir parlamento ve Çin demokratik cumhuriyetinin en yüksek yetkili organı olmalıdır. Ancak böyle bir millî savunma konseyi ve böyle bir Çin millî meclisi, bütün ülke halkının onayını, desteğini ve katılmasını sağlayabilir, milleti ve halkı kurtarma büyük davasını sağlam ve sarsılmaz bir temele oturtabilir. Yalnızca güzel sözler hiç bir işe yaramaz ve halkın desteğini kazanamaz. Partinizin ve partiniz hükümetinin çeşitli konferanslarının başarısızlığa uğraması bunun en açık kanıtıdır. Partiniz Merkez Yürütme Komitesinin 2. Genel Toplantısında yapılan açıklamada şöyle deniyordu: “Tehlikelerin ve engellerin olması doğaldır; ama biz, milletin karşı karşıya bulunduğu güçlük ve tehlikeler karşısında, görevimizi yerine getirmede hiç

bir zaman gevşek davranmayacağız.” Ve gene, “Milletin kurtuluşuna gelince, doğaldır ki partimiz bunun için kararlı bir şekilde canla başla çalışacaktır”. Elbette, partiniz Çin’in büyük bölümünde iktidarda olan parti olduğuna göre, geçmişteki bütün eylemlerin siyasi sorumluluğunu üstlenmelidir. Guomindang hükümetinin tek parti diktatörlüğü olduğu göz önünde tutulursa, partiniz bu sorumluluktan hiç bir şekilde kaçamaz. Hele, partinizin 18 Eylül Olayından bu yana, halkın isteklerine ve milletin çıkarlarına aykırı olarak izlediği tamamen yanlış siyaset sonucunda Çin’in nerdeyse yansının kaybedilmesi sorumluluğunu hiç bir zaman başkalarının sırtına yükleyemezsiniz. Partiniz Çin’in yansını düşmana terkettiğine göre, bu toprakları yeniden ele geçirmek ve Çin’in egemenliğini yeniden sağlamak görevi de hiç kuşkusuz partinize düşmektedir. Bizim ve bütün Çin halkının görüşü budur. Aynı zamanda, partiniz içersinde bile birçok vicdan sahibi insan milli boyunduruğun getirdiği felaketler ve halkın iradesinin çiğnenemeyeceği konusunda tamamen uyanmıştır; onlar, başlarını yeni bir yöne doğru çevirmekte ve hem partilerine hem de millete felaket getiren kendi içlerindeki insanlara karşı öfke ve hoşnutsuzluk duymaktadırlar. Çin Komünist Partisi bu yöneltişi bütünüyle desteklemekte ve yurtsever ve vicdan sahibi Guomindang üyelerinin bu soylu davranışını ve uyanışını, mücadelede fedakârlıklarda bulunmaya hazır olmalarını ve milletin felaketin eşiğinde bulunduğu bir sırada reformlar yapmada gösterdikleri cesareti yürekten kutlar. Biz partinizin merkez ve eyalet karargâhlarında, merkez ve eyalet hükümetlerinde, eğitim, bilim, sanat, basın ve sanayi çevrelerinde, kadınlar arasında ve din ve tıp çevrelerinde, polis örgütü içinde, her türlü halk örgütleri içinde ve özellikle ordunun geniş saflarında ve hem eski hem yeni Guomindang üyeleri arasında ayrıca çeşitli kademelerdeki Guomindang önderleri arasında uyanık ve yurtsever insanların sayısının her geçen gün arttığını biliyoruz; bu çok yüreklendirici bir durumdur. Çin Komünist Partisi, Guomindang’ın bu üyeleriyle her zaman el ele vermeye ve onlarla milletin can düşmanı olan Japon emperyalizmine karşı savaşmak için sağlam bir milli birleşik cephe kurmaya hazırdır. Biz, onların Guomindang içinde hızla hâkim bir güç haline geleceklarini ve milletin çıkarlarını hiçe sayarak gerçek anlamda Japon alanları ve işbirlikçileri haline gelen o kötü ve hayâsız üyelere, Dr. Sun Yatsen’in anısını kirleten üyelere karşı üstünlük sağlayacaklarını umuyoruz. Böylece Dr. Sun’un devrimci Üç Halk İlkesinin ruhunu yeniden canlandırabileceklerini, onun Rusya ile ittifak, Komünist Partisiyle işbirliği ve işçilere ve köylülere yardım şeklindeki Üç Büyük Siyasetini yeniden uygulayacaklarını ve devrimci Üç Halk İlkesinin, Üç Büyük Siyasetin ve Dr. Sun’un devrimci Vasiyetinin gerçekleştirilmesi için “kararlılıkla ve canla başla çalışacaklarını” umuyoruz. Onların, bütün siyasi partilerin ve grupların yurtsever önderleriyle, her meslektan kişilerle ve bütün yurtsever insanlarla birlikte Dr. Sun’un devrimci davasını sürdürme sorumluluğunu kararlılıkla omuzlayacaklarını; Japon emperyalistlerini sürüp atmak ve Çin milletini boyunduruktan kurtarmak; halkın demokratik haklarını elde etmek; Çin’in milli ekonomisini geliştirmek; halkın büyük çoğunluğunun çektiği acılara son vermek ve demokratik bir meclis ve demokratik bir hükümete sahip olan Çin demokratik cumhuriyetini kurmak üzere mücadeleye atılacaklarını umuyoruz. Çin Komünist Partisi bütün Guomindang üyelerine şunu açıklar: Eğer gerçekten bunları yaparsanız, sizi kararlılıkla destekleyeceğiz ve sizinle, emperyalist ve feodal baskıya karşı 1924-1927 devrimci döneminde olduğu gibi sağlam bir devrimci birleşik cephe kurmaya hazırız. Çünkü bu, bugün milleti boyunduruktan kurtarmanın ve onun varlığını güvence altına almanın tek doğru yoludur.

JAPONYA'YA KARŞI DİRENME DÖNEMİNDE
ÇİN KOMÜNİST PARTİSİNİN GÖREVLERİ*
3 Mayıs 1937

ÇİN'İN DIŞ VE İÇ ÇELİŞMELERİNİN BUGÜNKÜ
GELİŞME AŞAMASI

1. Çin ile Japonya, arasındaki çelişmenin baş çelişme haline gelmesiyle ve Çin'in iç çelişmelerinin ikincil ve bağımlı duruma düşmesiyle, Çin'in uluslararası ilişkilerinde ve ülke içindeki sınıf ilişkilerinde değişiklikler meydana geldi; bu, bugünkü durumda yeni bir gelişme aşamasının başlamasına yol açtı.

2. Çin, uzun zamandır iki şiddetli ve temel çelişmenin pençesi altındaydı: Çin ile emperyalizm arasındaki çelişme ve feodalizm ile halk kitleleri arasındaki çelişme. 1927'de, Guomintang'ın temsil ettiği burjuvazi devrime ihanet etti ve Çin'in millî çıkarlarını emperyalizme sattı. Böylece, işçilerin ve köylülerin iktidarının, Guomintang'ın iktidarı ile uzlaşmaz bir şekilde karşı karşıya olduğu bir durum yarattı ve millî ve demokratik devrim görevini Çin Komünist Partisi tek başına üstlenmek zorunda kaldı.

3. 18 Eylül 1931 Olayından ve özellikle 1935'teki Kuzey Çin

* Mao Zedung yoldaş, bu raporu, 1937 Mayısında Yen'an'da toplanan Çin Komünist Partisi Millî Kongresine sunmuştu.

Olayından¹⁶¹ bu yana bu çelişmelerde şu değişiklikler meydana geldi:

(1) Çin ile genel olarak emperyalizm arasındaki çelişme, [sayfa 336] yerini, özellikle belirgin ve keskin olan Çin ile Japon emperyalizmi arasındaki çelişmeye bıraktı. Japon emperyalizmi, Çin'i tamamen işgal etme siyasetini uygulamaktadır. Bu yüzden, Çin ile diğer bazı emperyalist ülkeler arasındaki çelişmeler ikincil bir duruma düşmüş, öte yandan bu ülkeler ile Japonya arasındaki ayrılık daha da artmış durumdadır. Gene bu yüzden, Çin Komünist Partisi ve Çin halkı, Çin'in Japonya'ya karşı millî birleşik cephesini dünya barış cephesiyle birleştirmek göreviyle karşı karşıyadır. Bu nedenle Çin, sadece Çin halkının daima iyi bir dostu olan Sovyetler Birliği ile birleşmekle kalmamalı, mümkün olduğu kadar, bugün için barışı korumak isteyen ye yeni saldırı savaşlarına karşı olan emperyalist ülkelerle birleşerek Japon emperyalizmine birlikte karşı koymak için çalışmalıdır. Birleşik cephemizin amacı, bütün emperyalist ülkelere aynı zamanda karşı koymak değil, Japonya'ya karşı direnmek olmalıdır.

(2) Çin ile Japonya arasındaki çelişme, Çin içindeki sınıf ilişkilerini değiştirdi ve burjuvaziye ve hatta savaş-ağalarını, varlıklarını sürdürüp sürdürememe sorunuyla karşı karşıya bıraktı. Bu yüzden, onlar ve onların siyasî partileri, siyasî tavırları bakımından yavaş yavaş bir değişiklik geçirmektedirler. Bu, Çin Komünist Partisinin ve Çin halkının önüne, Japonya'ya karşı bir millî birleşik cephe kurma görevini getiriyor. Birleşik cephemiz, burjuvaziye ve anavatanın

¹⁶¹ Kuzey Çin Olayı, 1935 yılında Japonlar Kuzey Çin'e saldırıya geçtikleri ve başında Çan Kayşek'in bulunduğu Guomindang hükümeti egemenliğimize ihanet edip ülkemizi küçük düşürdüğü zaman meydana geldi. O yılın Mayıs ayında, Japonlar' Guomindang hükümetinden, kendilerine Kuzey Çin'de yönetim hakkı verilmesini talep ettiler; Haziranda ise Guomindang hükümetinin oradaki temsilcisi olan Ho Yingçin buna boyun eğerek Kuzey Çin'deki işgal orduları komutanı Yoşijiro Umezu ile "Ho-Umezu Anlaşması" olarak bilinen anlaşmayı imzaladı. Bu anlaşma hükümlerine göre Çin, Hebey ve Câhar Eyaletlerindeki egemenliğinin büyük bir kısmını kaybetti. Ekimde Japon işgalcilerinin kızkırtmasıyla bazı Çinli vatan hainleri Hebey Eyaletindeki Siangho'da bir isyan düzenleyerek il merkezini ele geçirdiler. Kasımda bir kısım Çinli vatan haini, Japon işgalcileri tarafından Kuzey Çin'in beş eyaletinde kendi başlarına bir özerklik hareketi başlatmak üzere görevlendirildi ve Doğu Hebey'de bir kukla "Anti-Komünist Özerk Yönetim" kuruldu. Japonya'nın "Kuzey Çin için özerk yönetim" taleplerini karşılamak üzere Guomindang hükümeti. Sung Çe-yuan ve başkalarına bir "Hebey ve Cahar Siyasi Konseyi" kurma görevini verdi.

savunulmasını kabul eden herkesi kapsamalıdır; bu cephe, yabancı düşmana karşı millî dayanışmayı temsil etmelidir. Bu görev sadece yerine getirilmesi gereken bir görev değil, aynı zamanda, yerine getirilmesi mümkün olan bir görevdir.

(3) Çin ile Japonya arasındaki çelişme, bütün ülkedeki kitlelerin (proletarya, köylülük ve şehir küçük burjuvazisi) ve Komünist Partisinin önündeki sorunları ve Partinin siyasetini değiştirmiştir. Gittikçe daha fazla kimse, millî kurtuluş için savaşmak üzere ayağa kalkmış durumdadır. Komünist Partisinin, 18 Eylül Olayından sonra açıkladığı siyaset, Guomindang'ın direnmede bizimle işbirliği [sayfa 337] yapmak isteyen kesimleriyle, ileri sürdüğümüz üç koşula bağlı olarak (devrimci üs bölgelerine saldırıyı durdurmak, halkın özgürlüklerini ve haklarını tanımak ve halkı silahlandırmak) anlaşmalar yapmak şeklindeydi. Ve bu siyaset bütün milletin Japonya'ya karşı birleşik cephesini kurmak siyasetine dönüştü. Bu nedenle Partimiz şu önlemleri almıştır: 1935'te, Ağustos bildirisi¹⁶² ve Aralık kararı¹⁶³,

¹⁶² Bu bildiri Çin Komünist Partisi tarafından 1 Ağustos 1935'te yayınlandı. Bildirinin ana noktaları şunlardır:

“Ülkemizin ve halkımızın hemen yok edilme tehdidi ile karşı karşıya bırakıldığı şu anda Komünist Partisi bir kere daha bütün yurttaşlara çağında bulunmaktadır: Siyasî partiler arasında geçmişteki ve bugünkü siyasî görüş ve çıkar ayrılıkları ne olursa olsun, çeşitli ordular arasında geçmişteki ve bugünkü düşmanlıklar ne olursa olsun, hepimiz ‘evde çatışan kardeşler, dışardan gelen saldırıya karşı birleşirler’ sözünü kavramaya başlamalı ve ülkenin kaynaklarını (insan gücü, malzeme ve mali kaynaklar ile silahlı kuvvetler) Japonya'ya karşı direnme ve ülkeyi kurtarma kutsal davası için savaşmaya yöneltebilmek üzere her şeyden önce iç savaşı durdurmalıyız. Komünist Partisi bir kere daha, şunu açıkça belirtir: Eğer Guomindang birlikleri Kızıl Orduya saldırılarına son verirse ve birliklerden Japonya'ya karşı direnen olursa, o zaman Kızıl Ordu, eski düşmanlıkları, bugünkü anlaşmazlıkları, iç sorunlardaki farklı görüşleri dikkate almaksızın, bu birliklere karşı düşmanca hareketlerini derhal durdurmakla kalmayacak, yurdu kurtarmak için onlarla gönüllü olarak işbirliği yapacaktır.”

“Komünist Partisi bu tür bir millî savunma hükümetine önyak olmaya isteklidir; böyle bir millî savunma hükümetinin ortaklaşa kurulması için Japonya'ya karşı direnme ve milleti kurtarma ortak davasına katılanların tümüyle, yani bütün siyasî partilerle, bütün örgütlerle (sendikalar, köylü birlikleri, öğrenci birlikleri, ticaret odaları, eğitim kuruluşları, basın kuruluşları, öğretmenlerin ve okullarda çalışan diğer kimselerin kuruluşları, şehirlerdeki yerel örgütler, Ci Gung Tang, Millî Silahlı Savunma Örgütü, Japon Aleyhtan Örgütü, Millî Kurtuluş örgütü vb.), bütün ileri gelen şahsiyetlerle, bilim ve devlet adamlarıyla ve bütün yerel askerî ve idari organlarla derhal görüşmeler yapmaya hazırdır. Bu görüşmelerden doğacak millî savunma hükümeti, ülkeyi kölelikten kurtarmak ve varlığını güvence altına almak için gerekli

olan geçici bir yönetim organı olmalıdır. Bu hükümet, silahlı direniş ve millî kurtuluşa ilişkin bütün sorunları daha somut olarak tartışmak için bütün yurttaşlarımızı gerçekten temsil eden bir temsili organ toplamaya çalışmalıdır. Bu organda, bütün çeşitli işçi, köylü, asker, hükümet memurları, işadamları ve öğrencilerin Japonya'ya karşı direnmeye ve milleti kurtarmaya istekli olan bütün parti ve örgütlerin, dışarıda yaşayan Çinlilerin ve Çin sınırları içindeki bütün milliyetlerin demokratik yoldan seçtiği delegeler yer almalıdır. Komünist Partisi halkın temsilcilerinden oluşan böyle bir meclisin toplanması ve kararlarının uygulanması için elinden geleni yapacaktır.”

“Japonya ile savaşmak isteyen bütün birliklerden Japonya'ya karşı bir birleşik ordu kurulmalıdır. Bu ordunun, millî savunma hükümeti önderliğinde tek bir genel karargâhı olmalıdır. Bu karargâhın Japonya'ya karşı çeşitli ordu birliklerinin subay ve erleri tarafından seçilmiş temsilcilerinden mi yoksa başka bir şekilde mi oluşacağı sorunu bütün çevrelerin temsilcileri ve halk iradesiyle kararlaştırılmalıdır. Kızıl Ordu, bu birleşik orduya kayıtsız şartsız katılanların en önünde olacak ve Japonya'ya karşı direnme ve milleti kurtarma konusunda üstüne düşen görevi yapacaktır. Millî savunma- hükümetinin ve Japonya'ya karşı birleşik ordunun, millî savunma ve Japonya'ya karşı direnmedeki çok büyük sorumluluklarını etkili bir şekilde yerine getirebilmesi için, Komünist Partisi, bütün ülkeye bu bildiriyle şu çağrını yapmaktadır: Bütün yurttaşlarımızın seferber olması ve eski olsun yeni olsun bütün silahların milyonlarca halkı silahlandırmada kullanılabilmesi için parası olan para, silahı olan silahı tahıl olan tahıl, işgücü olan işgücünü versin, özel yeteneği olan da özel yeteneği ile katılsın.”

¹⁶³ Aralık karar, Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi Siyasî Bürosunun 25 Aralık 1935'te Kuzey Şensi'de, Vayaobao'da yapılan toplantısında benimsenen “Bugünkü Siyasî Durum ve Partinin Görevleri” adlı karardır. Bu karar o günkü iç ve dış durumun ve Çin'deki sınıf ilişkilerindeki değişmelerin kapsamlı bir tahlilini yapmış ve Partinin siyasetini saptamıştır. Kararın bir bölümü şöyledir:

Bugünkü durum, Japon emperyalizminin Çin'i ilhak etme çabalarının bütün ülkeyi ve bütün dünyayı dehşete düşürdüğünü göstermektedir. Çin siyasî hayatında bütün sınıflar, tabakalar, siyasi partiler ve silahlı kuvvetler arasındaki ilişkilerde değişmeler olmuştur ve olmaktadır. Ülke içindeki devrimci ve karşı-devrimci cepelerde güçler yeniden mevzilenmektedir. Bundan dolayı, Partinin taktik çizgisi, bütün ülkedeki ve bütün milliyetler içindeki devrimci güçleri, baş düşman Japon emperyalizmine ve baş hain Çan Kayşek'e karşı koymak üzere ayağa kaldırmak, birleştirmek ve örgütlemektir. Japon emperyalizmine ve vatan haini Çan Kayşek'e karşı çıkan herkes, bütün partiler, bütün silahlı kuvvetler ve bütün sınıflar birleşmeli ve kutsal millî devrimci savaşa girişmeli; Japon emperyalistlerini Çin'den kovmalı, onların Çin'deki uşaklarının hâkimiyetini yıkmalı, Çin milletinin tamamen kurtuluşunu sağlamalı ve Çin'in bağımsızlığını ve toprak bütünlüğünü korumalıdır. Japon emperyalizmini ve onun uşağı Çan Kayşek'i, ancak, Japonya'ya karşı alt ve üst tabakaları da kapsayan en geniş millî birleşik cepheyi kurarak yenebiliriz. Elbette ki, farklı kişiler, farklı örgütler, farklı toplumsal sınıflar ve tabakalar ve çeşitli silahlı kuvvetler Japonya'ya karşı millî devrime farklı nedenler ve farklı sınıf görüşleri sonucu katılırlar. Bazıları mevkilerini korumak, bazıları hareketin onların izin verdiği sınırların ötesine geçmemesi için önderliği ele geçirmek, bazıları da gerçekten Çin milletinin tamamen kurtulmasını sağlamak üzere içtenlikle çalışmak amacıyla katılırlar, özellikle amaçları ve görüş açıları farklı olduğundan, bazıları daha mücadelenin başında yalpalayacak ya da ihanet edecek, bazıları yarı yolda ilgilerini kaybedecek ya da mücadeleden

1936 Mayıs'ında "Çan Kayşek aleyhtarı" sloganının terk edilmesi¹⁶⁴, Ağustosta Guomindang'a yazılan mektup¹⁶⁵, Eylülde demokratik

çekilecek, bazıları da sonuna kadar kararlı bir mücadele verecektir. Buna karşın görevimiz, sadece muhtemel temel güçleri değil, Japonya'ya karşı direnme olasılığı bulunan bütün müttefikleri de birleştirmek ve bütün ülkede işgücü olanların işgücünü vermesini, parası olanların para vermesini, silahı olanların silah vermesini, bilgisi olanların da bilgileriyle katkıda bulunmasını sağlayarak hiç bir yurtsever Çinliyi Japonya'ya karşı cephe dışında bırakmamaktır. Partinin mümkün olan en geniş millî birleşik cephe taktiğinin genel çizgisi budur. Ortak düşman Japon emperyalizmi ve hain Çan Kayşek'le başedebilmek için, bütün halk güçlerini, ancak bu çizgiyi izleyerek seferber edebiliriz. Çin işçi sınıfı ve köylüler, Çin devriminin temel itici güçleridir. Geniş küçük burjuva kitleleri ve devrimci aydınlar, millî devrimde bu temel güçlerin en güvenilir müttefikleridir. İşçilerin, köylülerin ve küçük burjuvazinin sağlam ittifakı, Japon emperyalizmi ile hainleri ve işbirlikçileri yenecek temel güçtür. Millî burjuvazinin ve savaşağalarının bir bölümü manevî destek sağlar, iyi niyetli tarafsızlıklarını korur ya da Japonya'ya ve hainlerle işbirlikçilerine karşı mücadeleye doğrudan doğruya katılırlarsa, köylü devrimine ve Kızıl siyasi iktidara ne kadar karşı olurlarsa olsunlar, bu, Japonya'ya karşı cephenin genişlemesine hizmet eder. Çünkü böylece karşı-devrimin toplam gücü azalacak ve devrimin toplam gücü artacaktır. Bunu sağlamak için -Parti, bu güçleri Japonya'ya karşı cepheye kazanmak amacıyla uygun yöntem ve araçları benimsemelidir. Üstelik toprak ağası ve komprador sınıfların safında hiç bir şekilde birlik yoktur. Birçok emperyalist ülkenin Çin üzerindeki rekabeti, onların hizmetindeki ve zaten aralarında çelişmeler ve çatışmalar bulunan çeşitli hain grupları arasında da bir rekabet yarattığından, Partimiz, bu karşı-devrimci güçlerin bazılarının Japonya'ya karşı cepheye şimdilik etkin bir şekilde karşı çıkmamalarını sağlamak için çeşitli yöntemler kullanmalıdır. Japonya dışındaki diğer emperyalist ülkelere karşı da aynı taktik uygulanmalıdır. Ortak düşmanla savaşmak için- bütün ülkede halkın güçlerini ayaklandırır, birleştirir ve örgütlerken Parti, Japonya'ya karşı birleşik cephe içinde bütün kaypaklık, uzlaşma, teslimiyet ve ihanet eğilimleriyle de kararlı ve amansız bir şekilde mücadele etmelidir. Çin halkının Japonya'ya karşı hareketini yıkıma çalışmaları, hainler ve işbirlikçilerdir ve hepimiz onlara darbe vurulmasında birleşmeliyiz. Komünist Partisi Japon emperyalistlerine ve hainlerle işbirlikçilere karşı sözlerinde ve hareketlerinde tutarlı ve doğru davranarak Japonya'ya karşı cephenin önderliğini ele geçirmelidir. Japonya'ya karşı hareket, ancak Komünist Partisinin önderliğinde kesin zafer kazanabilir. Japonya'ya karşı savaşta yer alan kitlelere gelince, onların çıkarlarını etkileyen konularda temel taleplerini (köylülerin toprak talebi, işçilerin, askerlerin, şehir yoksullarının ve aydulların daha iyi yaşama koşulları talebi) karşılamak gereklidir. Kitlelerin daha geniş bölümlerini Japonya'ya karşı saflara katılmak üzere seferber etmek, Japonya'ya karşı hareketi sürdürmek ve bu hareketi kesin zafere ulaştırmak ancak onların taleplerin karşılamakla mümkündür. Ve Parti, Japonya'ya karşı savaşta önderliği ancak bu şekilde kazanabilir.

Bkz. bu ciltte "Japon Emperyalizmine Karşı Taktikler Üzerine", s. 196-229.

¹⁶⁴ Kızıl Ordu 5 Mayıs 1936'da bir telgraf göndererek Nancing hükümetinin iç savaşı sona erdirmesini, Japonya'ya karşı birlik için komünistlerle anlaş görüşmeleri yapmasını talep etti. Telgrafın metni şöyledir:

Nancing Millî Hükümeti Askerî Konseyine; tüm kara, deniz ve hava kuvvetlerine; tüm partilere ve siyasi gruplara; tüm kamu kuruluşlarına ve gazetelere; ve yabancı bir ülkenin kölesi olmayı reddeden tüm yurttaşlara:

Çin Kızıl Ordusu Devrimci Askerî Komisyonu tarafından örgütlenen Çin Kızıl Ordusu Japonya'ya Karşı Öncü Kuvveti, Doğu Seferi sırasında San Irmağı geçtikten sonra her yerde zafer kazandı ve ülkenin dört bir yanındaki halkın desteğini sağladı. Fakat bu ordu Datung-Puçov Demiryolunu işgal edip Japon emperyalistleriyle göğüs göğüse savaşmak için doğuya doğru Hebey'e ilerlemeye hazırlanırken Çan Kayşek Şansi'ye ondan fazla tümen gönderdi ve bu Ordunun Japonya'ya karşı ilerlemesini önlemek için Yen Sişan'la işbirliği yaptı. Bundan başka Çang Sueliang ve Yang Huçeng komutasındaki birliklerle Kuzey Şensi'deki birliklerine Japonya'ya karşı olan geri kuvvetlerimizi yıpratmak için Şensi-Gansu Kızıl bölgesine yürümeleri emrini verdi. Halkın Japonya'ya Karşı Öncü Kuvveti Japonlara ulaşip onlarla savaşabilmek için bütün gücünü toplayıp Çan Kayşek'in yolu kapayan birliklerini yok etmek zorundaydı. Ancak, uzun tartışmalardan sonra Kızıl Ordunun Devrimci Askerî Komisyonu, bugünkü millî buhran sırasında, iki taraf arasındaki bir ölüm-kalım muharebesinin, hangi taraf kazanırsa kazansın sadece Çin'in millî savunma gücünü azaltacağına ve Japon emperyalistlerini sevindireceğine karar verdi. Bundan başka, gerek Çan Kayşek'in gerekse Yen Sişan'ın ordularında iç savaşı sona erdirmek ve Japonya'ya karşı direnmek için birleşmek isteyen çok sayıda subay ve asker vardır ve Çan ile Yen'in, Japonya ile savaşmaya giden Kızıl Ordunun yolunu (sayfa 356) kesmeleri yolundaki emrine uymak, onların vicdanlarını rahatsız etmektedir. İşte bu yüzden Kızıl Ordu Devrimci Askerî Komisyonu, Şansi'de kazandığı çeşitli zaferlere karşın, halkın Japonya'ya Karşı Öncü Kuvvetini San Irmağın batısına çekti; çünkü Çin'in millî savunmada kullanacağı gücün israf edilmemesi ve böylece Japonya'ya karşı direnme savaşının daha çabuk başlatılmasına yardımcı olmak, iç savaşı sona erdirmek ve Japonya'ya karşı direnmek için birleşmek yolunda millete defalarca yaptığımız çağrıyı kararlılıkla yerine getirmek, Çan Kayşek'in ve onun ordusundaki yurtsever subay ve erlerin nihai uyarısını hızlandırmak için bunu yapmak gerekiyordu. Nancing hükümetine, ülkenin tüm kara, deniz ve hava kuvvetlerine, bütün ülkeye iyi niyetimizi böylece gösterdikten sonra, iç savaşı sona erdirmek ve Japonya'ya karşı direnmek amacıyla, Japonya'ya karşı Kızıl Orduya saldıran bütün silahlı birliklerle bir ay içinde ateşkes anlaşması yapmaya ve onlarla barış görüşmelerine girmeye hazırız. Kızıl Ordu Devrimci Askerî Komisyonu bu telgrafla, Nancing hükümetine, ülkemizin ve halkımızın yok olma tehdidi ile karşı karşıya bulunduğu bu can alıcı anda, geçmişteki hatalarını düzeltmek için kararlı bir çaba göstererek bütün ülkede iç savaşı sona erdirmesini, evde kavga eden kardeşler anlayışı içinde dışardan gelecek saldırılara karşı güçbirliği yapmasını ve ilk önce Şensi, Gansu ve Şansi'de iç savaşı durdurmasını ve bunun üzerine her iki tarafın, Japonya'ya karşı direnme ve ülkeyi kurtarmak için belli önlemleri görüşmek amacıyla temsilciler atmalarını önemle önerir. Bu, millet, ülke ve kendi çıkarınız açısından çok iyi bir şey olacaktır. Ancak, sağduyu ile davranmamakta ısrar eder, hain ve işbirlikçi olmayı yeğ tutarsanız, iktidarınız eninde sonunda mutlaka çökecek, bütün ülke sizi lanetleyecek ve devirecektir. Eski bir atasözü "Bin kişi suçlarsa, bir adam hasta değilse bile ölür" der. Bir başka atasözü de "Kasap, bıçağını elinden bırakırsa, hemen bir Buda olabilir" der. Bunlar, özümlememiz ve üzerinde düşünmemiz gereken sözlerdir. Kızıl Ordu Devrimci Askerî Komisyonu, yabancı bir ülkenin kölesi olmayı reddeden bütün örgütleri, bütün partileri ve bütün ülke halkını, ateşkes ve

cumhuriyet hakkındaki karar¹⁶⁶, Aralıkta Şian Olayının banşçı bir şekilde çözülmesinde ısrar etmemiz ve 1937’de Guomintang’ın Merkez Yürütme Komitesi 3. Genel Toplantısına çekilen Şubat telgrafı¹⁶⁷.

banş görüşmeleri ve Japonya’ya karşı birlik önerimizi desteklemeye, iç savaşa hızla son verilmesi için komiteler kurmaya,(sayfa 357) iki tarafın da ateşi kesmesini sağlamak için cepheye temsilciler göndermeye ve bu önerinin tam olarak uygulanıp uygulanmadığını denetlemeye çağırır.

¹⁶⁵ Bkz, bu ciltte “Çan Kayşek’in Açıklaması Üzerine Bir Açıklama” Not 7, s. 331-335.

¹⁶⁶ “Halk Cumhuriyeti” sloganı ilk “olarak Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi Siyasî Bürosunun Aralık 1935 toplantısında ve Mao Zedung yoldaşın “Japon Emperyalizmine Karşı Taktikler Üzerine” adlı raporunda ortaya konmuştur. Sonraları koşullar, Partinin, Çan Kayşek’i Japonya’ya karşı direnmeye zorlama siyasetini benimsemesini gerektirdi ve bu slogan Çan Kayşek kliğince kabul edilmeyeceğinden, Partinin Guomintang’a yolladığı Ağustos 1936 mektubunda “Demokratik Cumhuriyet” şeklinde değiştirildi. Daha sonra demokratik cumhuriyet sloganı, Parti Merkez Komitesinin aynı yılın Eylül ayında kabul ettiği “Japonya’ya Karşı Direnme ve Milleti Kurtarma Hareketindeki Yeni Durum ve Demokratik Cumhuriyet Hakkında Karar” da daha somut olarak açıklandı. Biçim bakımından farklı olmakla beraber iki slogan, özünde aynıdır. Demokratik cumhuriyet ile ilgili aşağıdaki iki alıntı Parti Merkez Komitesinin Eylül 1936 kararından alınmıştır:

“Merkez Komitesi, içinde bulunduğumuz durumda ‘bir demokratik cumhuriyet kurmak’ sloganını ortaya atmayı gerekli görmektedir. Çünkü Çin’in toprak bütünlüğünü korumak için Japonya’ya karşı olan bütün güçleri birleştirmenin ve Çin’in yıkılması ve halkının esir edilmesinden doğacak felâketi önlemenin en iyi yolu budur; ayrıca geniş halk yığınlarının demokratik talepleri temelinde bir birleşik cephenin kurulması için en uygun slogan da budur. ‘Demokratik cumhuriyet’ ile kastettiğimiz Çin’in bir bölümünde kurulmuş olan işçi ve köylülerin demokratik diktatörlüğünden coğrafi bakımdan daha geniş, Çin’in büyük bir bölümündeki Guomintang’ın tek parti diktatörlüğünden çok daha ileri bir siyasî sistemdir: bundan dolayı bir demokratik cumhuriyet Japonya’ya karşı silahlı direnişin gelişmesi ve kesin zafere ulaşması için daha iyi bir güvence olacaktır. Bundan başka, demokratik cumhuriyet, Çin halkının en geniş bölümlerinin ülkenin siyasî hayatında yer almasını ve siyasî bilincini ve örgütlü gücünü artırmakla kalmayacak, sosyalizmin gelecekteki zaferi için yürütülen(sayfa 358) mücadelede Çin proletaryasına ve onun önderi Komünist Partisine hareket serbestisi sağlayacaktır. Bu yüzden, Çin Komünist Partisi demokratik cumhuriyet hareketini etkin bir şekilde desteklediğini ilan eder. Ayrıca, demokratik cumhuriyet Çin’in her yanında kurulduktan ve genel seçim yoluyla bir meclis seçildikten sonra, Kızıl bölge derhal cumhuriyetin organik bir parçası olacak, Kızıl bölgelerin halkları bu meclise yollayacağı temsilcilerini seçecek ve aynı demokratik sistem Kızıl bölgelerde de uygulanacaktır.”

“Merkez Komitesi, Nancing’deki Guomintang hükümetim Japonya’ya karşı direnmeye zorlayacağımızı ve bir demokratik cumhuriyet için gerekli olan ön koşulları şu yollarla yaratacağımızı önemle belirtir: Çin halkının silahlı direniş ve milli kurtuluş hareketini genişletmek; bütün siyasî partilerin, her meslekten insanın ve bütün orduların Japonya’ya karşı millî birleşik cephesini genişletmek; Çin Komünist

(4) Çin ile Japonya arasındaki çelişmeden dolayı emperyalist etki alanları siyasetinin ve Çin'in yarı-sömürge nitelikteki ekonomisinin ürünü olan Çin'deki savaşağası rejimlerinde ve bunlar arasında hüküm süren iç savaşlarda da bir değişiklik olmuştur. Ja-

Partisinin millî birleşik cephedeki siyasî önderlik rolünü güçlendirmek; Kızıl siyasî iktidar ile Kızıl Orduyu büyük ölçüde sağlamlaştırmak; egemenliğimize ihanet eden ve ülkemizi küçük düşüren ya da millî birleşik cephenin güçlerini zayıflatan bütün söz ve hareketlere karşı kararlı bir mücadele yürütmek. Demokratik cumhuriyetin, acılı ve uzun bir mücadele olmadan, bütün Çin milletini seferber etmeden ve devrim dalgası yükselmeden gerçekleşmesi mümkün değildir. Demokratik cumhuriyet mücadelesi sırasında Çin Komünist Partisi, demokratik cumhuriyetin işe Partimiz tarafından önerilen Japonya'ya Karşı Direnmek ve Milleti Kurtarmak için On Maddelik Programı uygulayarak başlaması ve Çin burjuva-demokratik devriminin temel görevlerini yerine getirinceye kadar bunu sürdürmesi konusunda ısrar etmelidir.”

¹⁶⁷ Bu telgraf, 10 Şubat 1937'de gönderildi. Telgrafın tam metni şöyledir:

Guomindang Merkez Yürütme Komitesi 3. Genel Toplantısında

Baylar,

-Sian Olayının banşçı bir şekilde çözülmesi, ülke çapında sevinç yaratmıştır. Bundan böyle iç banş ve yabancı saldırıya karşı birlik ve dayanışma siyasetini uygulamak mümkün olacaktır; bu, milletimiz ve ülkemiz açısından iyi bir şeydir. Japon istilacılarının oraya buraya saldırdığı ve Çin milletinin varlığının pamuk ipliğine bağlı olduğu şu anda Partimiz, bu siyasete uygun olarak, Partinin Merkez Yürütme Komitesinin 3. Genel Toplantısının aşağıdaki millî siyasete uygun kararlar benimseyeceğini içtenlikle diler:

(1) Bütün iç savaşları sona erdirmek ve ülkenin gücünü yabancı saldırıya göğüslemek üzere ortak bir çabada yoğunlaştırmak;

(2) Söz, toplanma ve örgütlenme özgürlüğünü güvence altına almak ve bütün siyasî tutukluları serbest bırakmak;

(3) Bütün siyasî partilerin, her meslekten insanın ve bütün orduların temsilcilerini bir toplantıya çağırarak ve ülkenin olanaklarını, ülkenin savunulması ortak çabası üzerinde yoğunlaştırmak;

(4) Japonya'ya karşı direnme için bütün hazırlıkları hızla tamamlamak; ve

(5) Halkın yaşama koşullarını iyileştirmek.

Eğer Merkez Yürütme Komitenizin 3. Genel Toplantısında, bu noktalar, kararlılıkla ve kesin bir şekilde millî siyaset olarak benimsenirse, Partimiz yabancı saldırıya karşı dayanışmada iyi niyetimizin bir ifadesi olarak şu taahhütlerde bulunacaktır:

(1) Millî Hükümeti devirmek için silahlı ayaklanma siyaseti ülke çapında terk edilecektir;

(2) İşçi ve Köylülerin Demokratik Hükümetinin adı Çin Cumhuriyeti Özel Bölge Hükümeti olarak değiştirilecek ve Kızıl Ordu, Millî Devrimci Ordunun bir parçası olarak yeniden tanımlanacak ve bunlar sırasıyla Nancing'deki Merkezî Hükümetin ve onun Askerî Konseyinin emri altına gireceklerdir;

(3) Özel Bölge Hükümetine bağlı olan bölgelerde genel oya dayanan tamamen, demokratik bir sistem uygulanacaktır; ve

(4) Toprak ağalarının topraklarına el konması siyasetinden vazgeçilecek ve Japonya'ya karşı millî birleşik cephe ortak programı kararlılıkla uygulanacaktır.

pon emperyalizmi, Çin'e tek başına Japonya'nın hâkim olmasını kolaylaştırmak amacıyla böyle ayrı rejimleri ve iç savaşları besler. Diğer bazı emperyalist ülkeler kendi çıkarları açısından, geçici olarak, Çin'de birlik ve banştan yanadırlar. Çin Komünist Partisi ve Çin halkı ise iç savaşlara ve bölünmelere karşıdır ve banş ve birlik için elinden geleni yapmaktadır.

(5) Çin ile Japonya arasındaki millî çelişmenin gelişmesi, sınıflar arasındaki ve siyasî gruplaşmalar arasındaki iç çelişmeleri, görelî siyasî önemleri bakımından ikincil ve bağımlı bir duruma düşürmüştür. Fakat bu çelişmeler de hâlâ varlıklarını korumaktadırlar ve hiç bir şekilde zayıflamamış ya da ortadan kalkmamışlardır. Aynı şey, Japonya dışındaki diğer emperyalist ülkeler ile Çin arasındaki çelişmeler için de geçerlidir. Bu yüzden, Çin Komünist Partisi ve Çin halkı, şu görevle karşı karşıyadır; Japonya'ya karşı birlik genel görevine uygun olarak iç ve dış çelişmelerle ilgili gerekli ayarlamaları yapmak. Çin Komünist Partisinin banş ve birlik, demokrasi, halkın yaşama koşullarını iyileştirmek ve Japonya'ya karşı olan yabancı ülkelerle [sayfa 338] görüşmelerde bulunmak siyasetlerinin nedeni budur.

4. Çin devriminin yeni döneminin birinci aşaması, 9 Aralık 1935'te başladı ve Guomindang Merkez Yürütme Komitesinin 3. Genel Toplantısının yapıldığı Şubat 1937'de sona erdi. Bu aşamadaki belli başlı olaylar, öğrenciler arasında ve kültür ve basın çevrelerinde millî kurtuluş için yürütülen hareketler; Kızıl Ordunun Kuzeybatıya girişi; Komünist Partisinin, Japonya'ya karşı millî birleşik cephe siyaseti için yürüttüğü propaganda ve örgütlenme çalışmaları; Şanghay ve Çingdao'daki Japon aleyhtarı grevler¹⁶⁸; Japonya'ya karşı İngiltere'nin siyasetinin görece sertleşmesi¹⁶⁹; Guangdong-Guangsi

¹⁶⁸ Kasım ve Aralık 1936'da Şanghay'da Japonlara ve Çinlilere ait yirmi altı tekstil fabrikasında, 45 bin işçi arasında büyük grevler başgösterdi. Aralık ayında Çingdao'daki Japonlara ait tekstil fabrikalarının bütün işçileri de destekleme grevine gitti. Şanghay işçilerinin grevi başarılı oldu; işçilerin ücretleri Kasım ayından başlamak üzere yüzde 5 oranında arttırıldı ve işverenler işçileri keyfi olarak işten çıkarmamayı, dayak ve hakarete son vermeyi taahhüt ettiler. Fakat Çingdao'daki grev Japon deniz piyadeleri, tarafından bastırıldı.

¹⁶⁹ Japon emperyalizmi 1933'te Şanhayguan'ı işgal edip Kuzey Çin'e sızınca, özellikle onların Kuzey ve Orta Çin'deki emperyalist çıkarlarını doğrudan doğruya tehlikeye düşüren 1935'teki Ho-Umezu Anlaşmasından sonra İngiltere ile Birleşik Amerika, Japonya'ya karşı tavrılarını değiştirmeye başladılar ve Çan Kayşek hükümetinin Japonya'ya karşı siyasetinde bir ölçüde etkili olmaya başladılar. 1936'daki Sian

Olayı¹⁷⁰; Suyguan'daki direniş ve bu direnişe destek olarak yapılan hareket¹⁷¹; Çin-Japon görüşmelerine karşı Nancing'in biraz daha kararlı bir tavır takınması¹⁷²; Sian Olayı; ve son olarak Nancing'de toplanan Guomintang Merkez Yürütme Komitesi 3. Genel Toplantısı¹⁷³. Bu olayların hepsi, temel çelişme olan Çin ile Japonya arasındaki uzlaşmaz karşıtlık etrafında odaklaşıyordu; olayların hepsi doğrudan doğruya Japonya'ya karşı millî birleşik cephe tarihî ihtiyacı etrafında toplanıyordu. Bu aşamada devrimin temel görevi, Japonya'ya karşı birlik kurulabilmesi için iç barış uğruna mücadele ve ülke içindeki silahlı çatışmalara son vermektir. Bu aşamada Komünist Partisi "İç savaşa son verelim ve Japonya'ya karşı birleşelim" çağrısını yaptı. Bu çağrı esas olarak uygulamaya kondu ve böylece Japonya'ya karşı millî birleşik cephenin fiilen kurulmasında en başta gerekli olan önkoşulları yarattı.

5. Guomintang, içindeki Japon yanlısı grubun varlığı yüzünden, Merkez Yürütme Komitesinin 3. Genel Toplantısında siyasetinde hiç bir belirgin ya da temel değişiklik yapmadı ve hiç bir sorunu somut olarak çözmedi. Gene de, Guomintang, halkın baskısı ve kendi saflarındaki gelişmeler sonucunda, geçmiş on yıl boyunca izlediği yanlış siyaseti değiştirmeye başlamak, yani iç savaşı, dik-

Olayı sırasında İngiltere, Çin'deki çıkarlarını zedeleyen Japon taleplerinin reddedilmesini önerdi; hatta Çan Kayşek hükümetinin iktidarda kalması koşuluyla Guomintang'ın, Japonya'nın saldırı siyasetine darbe indirmek amacıyla "Komünist Partisi ile bir çeşit ittifaka bile girişmesinin", pek de fena bir şey olmayacağını ima etti.

¹⁷⁰ Haziran 1936'da Guangsili savaşağaları Li Zungren ve Bay Çungsi ile Guangdonglu savaşağası Çen Çitang, "Japonya'ya karşı direnme ve milleti kurtarma" perdesi altında, ortaklaşa olarak, Çan Kayşek'e karşı olduklarını açıkladılar. Bunların muhalefeti Ağustos'ta Çan Kayşek'in rüşvet ve böl ve yönet taktikleri karşısında dağıldı.

¹⁷¹ Japon kuvvetleri ve kukla birlikleri Ağustos 1938'da Suyguan'ı istila etmeye başladı. Kasımda, oradaki Çin birlikleri karşı-saldırıya geçti ve ülkenin her yanında halk bu mücadeleyi destekleyen bir hareket başlattı.

¹⁷² 1935'teki "Ho-Umezu Anlaşması"ndan sonra, halkın yükselen Japon aleyhtarı duygularının baskısı ve İngiliz ve Amerikan emperyalistlerinin Japonya'ya karşı sertleşen siyaseti karşısında Nancing'deki Guomintang hükümeti Japonya'ya karşı daha sert bir tutum takındı. Guomintang hükümeti Eylül 1936'dan Aralık 1936'ya kadar Japonlarla görüşmelerde oyalayıcı taktikler kullandı ve görüşmeler hiç bir sonuç vermedi.

¹⁷³ Bu, Sian Olayının barışçı yoldan çözülmesi üzerine Guomintang Merkez Yürütme Komitesininin 15 Şubat 1937'de yaptığı toplantıdır.

tatörlük ve Japonya'ya karşı direnmeme siyasetini bırakıp, barış, demokrasi ve Japonya'ya karşı direnme yönünde ilerlemek ^[sayfa 339] ve Japonya'ya karşı bir millî birleşik cephe siyasetini kabul etmeye başlamak zorunda kaldı. Bu ilk değişiklik, Merkez Yürütme Komitesinin 3. Genel Toplantısında da kendini gösterdi. Bundan sonra Guomintang'ın siyasetinde köklü bir değişiklik talep edilmelidir. Bu amaca varmak için, Partimiz ve bütün ülke halkı, Japonya'ya karşı direnme ve demokrasi hareketini daha da geliştirmeli, Guomintang'ı eleştirmede bir adım daha ileri gitmeli, onu harekete geçmeye teşvik etmeli ve bu baskıyı sürdürerek Guomintang içinde barıştan, demokrasiden ve Japonya'ya karşı direnmeden yana olan herkesle birleşmeli, kararsızlık içinde bocalayanların ilerlemesine ve Japon yanlısı unsurların temizlenmesine yardımcı olmalıdır.

6. İçinde bulunduğumuz aşama, yeni dönemin ikinci aşamasıdır. Hem geçtiğimiz, hem de içinde bulunduğumuz dönem, Japonya'ya karşı ülke çapında silahlı direnişe geçiş dönemleridir. Geçtiğimiz dönemde esas görev barış için, mücadele idiye, bugünkü aşamadaki esas görev de demokrasi için mücadeledir. Japonya'ya karşı gerçek ve sağlam bir millî birleşik cephenin, iç barış olmadan kurulamayacağı gibi, iç demokrasi olmadan da kurulamayacağı mutlaka kavranmalıdır. Dolayısıyla, şimdiki gelişme aşamasında, demokrasi için mücadele, devrimci görevler zincirinin merkezî halkasıdır. Eğer demokrasinin önemini açıkça göremez ve bu yoldaki mücadeleyi gevşetirsek Japonya'ya karşı gerçek ve sağlam bir millî birleşik cephe kuramayız.

DEMOKRASİ VE ÖZGÜRLÜK MÜCADELESİ

7. Japon emperyalizmi şimdi Çin Seddinin güneyinde kalan Çin topraklarını işgal etmek için yaptığı hazırlıkları yoğunlaştırmaktadır. Japonya, Batıda yağmacı bir savaş başlatma hazırlıklarını yoğunlaştıran Hitler ve Mussolini ile uyum içinde Doğuda, belirli bir plan gereğince, Çin'i tek bir hamlede ele geçirmenin zeminini hazırlamak için var ^[sayfa 340] gücüyle çalışıyor. Kendi ülkesi içinde askerî, siyasî, iktisadî ve ideolojik koşulları ve uluslararası alanda diplomatik koşulları yaratıyor ve Çin'de Japon yanlısı güçleri besliyor. Japonya'nın "Çin-Japon işbirliği" hakkındaki propagandası ve diplomatik önlemlerindeki belli ölçüde gevşeme, savaş arifesinde, saldı-

rı siyasetinin taktik gereklerinden kaynaklanıyor. Çin şimdi, var olma ya da yok olma kararını vereceği can alıcı ânâ yaklaşırken Japonya'ya karşı direnme ve milleti kurtarma hazırlıklarını hızlandırmak zorundadır. Biz elbetteki hazırlık yapmanın karşısında değiliz; bizim karşısında olduğumuz, sonu gelmeyen hazırlıklar teorisi ve sivil ve askerî bürokrasinin ülkeyi tehlikeye atan boş, dağınık ve yiyici hayat tarzıdır. Gerçek düşmana hizmet eden böyle şeylerden vakit geçirmeden anınmalıyız.

8. Millî savunma için siyasî, askerî, iktisadî alanlardaki ve eğitim alanındaki hazırlıkların hepsi, milleti kurtarmak için silahlı direnme açısından zorunludur ve hiç biri bir an bile geciktirilmemelidir. Ancak, silahlı direnişimizin zafere ulaşmasını sağlayacak anahtar, siyasi demokrasi ve özgürlüğün kazanılmasıdır. Silahlı direniş, iç barış ve birliği gerektirir. Fakat demokrasi ve özgürlük olmadan barış sağlanamaz ve ülke içindeki birlik güçlendirilemez. Silahlı direniş halkın seferber edilmesini gerektirir ama halkı seferber etmek için demokrasi ve özgürlükten başka bir yol yoktur. Barış ve birlik sağlanmazsa ve halk seferber edilmezse, silahlı direnişimiz, Habeşistan'ın akıbetine uğrayacaktır. Habeşistan'ın yenilgisinin nedeni, esas olarak, feodal rejimin ülkede sağlam bir birlik sağlayamaması ve halkın insiyatifini harekete geçirmemesiydi. Demokrasi olmadan Çin'de, Japonya'ya karşı gerçek ve sağlam bir millî birleşik cephe kurulamaz ve amaçlarına ulaşamaz.

9. Çin bir an önce şu iki noktada demokratik reformlar yapmaya başlamalıdır: Birinci olarak, siyasî sistem açısından, Guomindang'ın gerici tek parti ve tek sınıf diktatörlüğü değiştirilmeli ve bütün partilerin ve bütün sınıfların işbirliği temeline dayanan demokratik bir hükümet kurulmalıdır. [sayfa 341] Bu yönde atılacak ilk adım, millî meclis için, yapılan seçimlerdeki ve meclisin toplanmasındaki demokratik olmayan yöntemlerin değiştirilmesi olmalıdır. Meclis için demokratik seçimler yapıldıktan ve meclis toplantılarının özgür bir şekilde sürdürülmesi sağlandıktan sonra gerçekten demokratik bir anayasanın hazırlanmasına ve kabul edilmesine, gerçekten demokratik bir meclisin toplanmasına ve gerçekten demokratik siyasetler izleyecek olan gerçekten demokratik bir hükümetin seçilmesine geçmek gerekecektir. Ancak bu şekilde iç barış gerçekten sağlanabilir, ülke içindeki silahlı çatışmalara son verilebilir ve birlik güçlendirilebilir. Bu, bütün milletin birleşip, ya-

bancı düşmana karşı direnmesini mümkün kılar. Japon emperyalizminin, değişiklikler daha tamamlanmadan saldırması mümkündür. İşte bu yüzden, Japon saldırısı geldiği zaman direnebilmek ve saldırını tamamen yerle bir edebilmek için reformları uygulamaya hemen başlamalı ve silahlı direnişimiz sırasında bunları tamamlamalıyız. Bütün ülke halkı ve bütün partilerdeki yurtseverler, bir millî meclis ve bir anayasa sorununa karşı eski kayıtsızlıklarını bırakmalı, bir millî meclis ve bir anayasa hareketi üzerinde yoğunlaşmalıdırlar; bu hareket, millî savunma açısından önemlidir. İktidardaki parti olan Guomindang'ı şiddetle eleştirmeli, onu, tek parti, tek sınıf diktatörlüğünü bırakması ve halkın istekleri doğrultusunda hareket etmesi için zorlamalı, buna mecbur etmelidirler. Bu yıl, önümüzdeki birkaç ay içinde, bütün ülke çapında geniş bir demokratik hareket başlatılmalı ve bunun acil hedefi, millî meclisi ve anayasayı tamamen demokratikleştirmek olmalıdır. İkinci nokta, halkın, söz, toplanma ve örgütlenme özgürlüğü ile ilgilidir. Böyle bir özgürlük olmadan, siyasî sistemin, demokratik bir şekilde yeniden inşası, halkın direnme savaşı için seferber edilmesi ve anayurdun başarıyla savunularak kaybedilen toprakların geri alınması olanaksızdır. Önümüzdeki birkaç ay içinde ülke çapındaki demokratik hareket, en azından bu özgürlüklerin asgarî ölçüde kazanılmasını amaçlamalıdır. Bu özgürlükler, siyasî tutukluların serbest ^[sayfa 342] bırakılmasını, siyasî partiler üzerindeki yasağın kaldırılmasını vb. de kapsamalıdır. Siyasî sistemin demokratik bir şekilde yeniden inşası ve halka sağlanacak özgürlükler ve haklar, Japonya'ya karşı millî birleşik cephe programının önemli bir bölümünü oluşturmaktadır; aynı zamanda bunlar, Japonya'ya karşı gerçek ve sağlam bir millî birleşik cephenin kurulması için gerekli önkoşullardır.

10. Düşmanlarımız, yani Japon emperyalistleri, Çinli hainler, Japon yanlısı unsurlar ve Troçkistler, Çin'de barış ve birlik, demokrasi ve özgürlük ve Japonya'ya karşı silahlı direniş yolunda atılan her adımı baltalamak için ellerinden geleni yapıyorlar. Geçmişte biz, barış ve birlik için bütün gayretimizle mücadele ederken, onlar, iç savaşı ve bölünmeleri tahrik etmek için mümkün olan her şeyi yapıyorlardı. Şimdi ve yakın gelecekte, biz bütün gayretimizle demokrasi ve özgürlük için mücadele ederken, onlar, hiç kuşkusuz, yıkıcılıklarına devam edeceklerdir. Genel amaçları, anayurdun savunulması için üstlendiğimiz silahlı direniş görevimizi baltalamak

ve Çin'i düşmana teslim etme saldırgan planını uygulamaktır. Bundan böyle, demokrasi ve özgürlük mücadelesinde, sadece, Guomindang içinde iflah olmazlara ve halkın geri kesimlerine yönelttiğimiz propaganda, ajitasyon ve eleştiri ile yetinmemeli, aynı zamanda, Japon emperyalistlerinin ve Çin'in işgal edilmesinde onlara uşaklık eden Japon yanlısı unsurların ve Troçkistlerin tertiplerini de tamamen açığa çıkarmalı ve onlara karşı şiddetle mücadele etmeliyiz.

11. Çin Komünist Partisi, iç barış, demokrasi, silahlı direniş ve Japonya'ya karşı millî birleşik cephenin kurulması uğruna Guomindang Merkez Yürütme Komitesi 3. Genel Toplantısına gönderdiği telgrafta şu taahhütlerde bulunmuştur:

(1) Şensi-Gansu-Ningsia devrimci üs bölgesindeki komünistlerin önderliğindeki hükümetin adı, Çin Cumhuriyeti Özel Bölge Hükümeti olarak değiştirilecek, Kızıl Ordunun da adı değiştirilerek, Millî Devrimci [sayfa 343] Ordunun bir parçası haline getirilecektir. Bunlar, sırasıyla, Nancing'deki Merkezi Hükümetin ve onun Askerî Konseyinin emrine gireceklerdir;

(2) Özel Bölge Hükümetine bağlı olan bölgelerde tamamen demokratik bir sistem uygulanacaktır;

(3) Guomindang'ın silahlı kuvvetle devrilmesi siyaseti terk edilecektir; ve

(4) Toprak ağalarının topraklarına el konmasından vazgeçilecektir.

Bu taahhütler, yanlış olmadığı gibi gereklidir de. Çünkü ülke içinde iki farklı rejim arasındaki düşmanlık durumunu ancak bu şekilde değiştirebilir ve Çin'in dış ve iç çelişmelerinin görece siyasi önemindeki değişikliklere uygun olarak düşmana karşı eylem birliğini ancak böyle sağlayabiliriz. Bunlar, karşılığında, bütün milletin ihtiyacı olan şeyleri, yani barışı, demokrasiyi ve silahlı direnişi elde etmek için verilen ilkeli ve koşula bağlı ödünlerdir. Üstelik bunlar sınırlı ödünlerdir. Komünist Partisinin Özel Bölgede ve Kızıl Orduda önderliğinin korunması, Komünist Partisinin Guomindang ile ilişkilerinde bağımsızlığının ve eleştiri özgürlüğünün korunması, ötesine geçilmesi doğru olmayan sınırlardır. Ödün demek, her iki tarafın da ödün vermesi demektir; Guomindang, iç savaş, diktatörlük ve yabancı düşmana karşı direnmeme siyasetini terk ediyor. Komünist Partisi de iki rejim arasındaki düşmanlığı sürdürmek siyasetini terk ediyor. Biz ikincisi ile birincisini deşiş tokuş ediyoruz ve millî

kurtuluş mücadelesi uğruna Guomindang ile işbirliğine başlıyoruz. Bunu, Komünist Partisinin teslim, olması diye nitelendirmek, Ah Ku'culuk¹⁷⁴ yapmaktan ya da çirkin bir iftiradan başka bir şey değildir.

12. Komünist Partisi, Üç Halk İlkesini onaylıyor mu? Cevabımız şudur: Evet, onaylıyoruz.¹⁷⁵ Üç Halk İlkesi, tarihi boyunca değişiklikler geçirmiştir. Dr. Sun Yatsen'in devrimci Üç Halk İlkesi, halkın güvenini kazanmış ve 1924-1927'deki muzaffer devrimin bayrağı olmuştur. Çünkü Sun Yatsen'in Komünist Partisi ile işbirliğinin sonucu olarak bunlar [sayfa 344] kararlılıkla uygulanmıştı. Fakat 1927'de Guomindang Komünist Partisine sırt çevirdi (parti içindeki temizlik hareketi¹⁷⁶ ve komünistlere karşı savaş) ve tam tersi bir siyaset izleyerek devrimi yenilgiye sürükledi ve ülkeyi tehlikeye soktu. Bundan dolayı da halk, Üç Halk İlkesine olan güvenini kaybetti. Son derece ciddi bir milli buhranın var olduğu ve Guomindang'ın eskisi gibi yönetmeye devam edemediği şu günlerde, bütün ülke halkı ve Guomindang içindeki yurtseverler, iki parti arasında acilen işbirliğinin sağlanmasını talep ediyorlar. Dolayısıyla, Üç Halk İlkesinin özünün yeniden canlandırılması ve eski haline getirilmesi ve iki partinin Milliyetçilik İlkesine, yani millî bağımsızlık ve kurtuluş için mücadeleye, Demokrasi İlkesine, yani ülke içinde demokrasi ve özgürlüklerin sağlanmasına, Halkın Refahı İlkesine, yani halkın yaşama koşullarının düzeltilmesine uygun olarak işbirliğine girişmesi ve bu ilke-

¹⁷⁴ Ah Ku, büyük Çin yazarı Lu Sun'un *Ah Ku'nun Gerçek Hikâyesi* adlı ünlü romanının kahramanıdır. Ah Ku, gerçek hayattaki (sayfa 361) yenilgilerini ve başansızlıklarını ahlaki ya da manevî zaferler olarak değerlendirerek kendilerini teselli edenlerin tipik örneğidir.

¹⁷⁵ Çin'in burjuva-demokratik devrimi aşamasında komünistler, Sun Yatsen'in programının temel noktalarını benimsediler ve onunla işbirliği yaptılar. Bu, komünistlerin burjuva ve küçük burjuva dünya görüşünü ya da Sun Yatsen'in temsil ettiği ideolojik sistemi benimsedikleri anlamına gelmez. Çin proletaryasının öncüsü olarak Çin komünistleri, Sun Yatsen'inkinden tamamen farklı bir dünya görüşüne, farklı bir ideolojik sisteme ve millî ve diğer sorunlara farklı bir teorik yaklaşıma sahiptiler.

¹⁷⁶ Sun Yatsen'in 1924'te yeniden örgütlemesi üzerine Guomindang, çeşitli sınıfların devrimci bir ittifakı haline geldi ve Komünist Partisi üyeleri bireysel olarak Guomindang'a katıldılar. 1927'de devrime ihaneti üzerine Guomindang, ülke çapında "parti içi temizlik" adını verdiği bir harekete girşerek Komünistleri ve Dr. Sun Yatsen'in Üç Büyük Siyasetini samimiyetle destekleyen kendi sol kanat üyelerinin pek çoğunu katletti. O zamandan sonra, Guomindang, büyük toprak ağalarının ve büyük burjuvazinin karşı-devrimci siyasî partisi oldu.

lerin kararlılıkla uygulanması için halka önderlik etmesi, Çin devriminin tarihî ihtiyaçlarıyla tamamen uyum içindedir. Bu, Komünist Partisinin bütün üyeleri tarafından iyice kavranmalıdır. Komünistler, burjuva-demokratik devrimi aşamasından geçerek ulaşacakları sosyalizm ve komünizm ülkelerini hiç bir zaman terketmeyeceklerdir. Çin Komünist Partisinin kendi siyasi ve iktisadi programı vardır. Azami programı, Üç Halk İlkesinden farklı olan sosyalizm ve komünizmdir. Demokratik devrim dönemi programı bile Çin'deki diğer herhangi bir partinin programından daha kapsamlıdır. Fakat Komünist Partisinin demokratik devrim programı ile Guomindang'ın 1. Millî Kongresi tarafından ilan edilen Üç Halk İlkesi programı esas olarak çelişmez. Bu yüzden, biz, Üç Halk İlkesini reddetmek bir yana, bu ilkeleri bağlılıkla uygulamaya hazırız. Üstelik Guomindang'ın bu ilkeleri bizimle beraber uygulamasını istiyoruz ve bütün halkı, bunları yürürlüğe koymaya çağırıyoruz. Komünist Partisi, Guomindang ve bütün ülke halkı birleşmeli ve bu üç büyük amaç uğruna, yani millî bağımsızlık, demokrasi ve özgürlük ve halkın refahı uğruna mücadele etmelidir. [sayfa 345]

13. Geçmişteki, işçi ve köylülerin demokratik cumhuriyeti sloganımız yanlış mıydı? Hayır değildi. Burjuvazi ve özellikle büyük burjuvazi, devrimden çekilip emperyalizmin ve feodal güçlerin destekçisi olduktan ve halk düşmanı haline geldikten sonra, devrimin itici güçleri olarak sadece proletarya, köylülük ve şehir küçük burjuvazisi kaldı. Geride kalan tek devrimci parti ise, devrimi örgütlemek sorumluluğunu kaçınılmaz olarak üstlenmek zorunda kalan Komünist Partisiydi. Sadece Komünist Partisi devrim bayrağını yüksekte tutmaya devam etti, devrimci geleneği sürdürdü, işçi ve köylülerin demokratik cumhuriyeti sloganını ortaya attı ve bunun için uzun yıllar azimle mücadele etti. Bu slogan, demokratik devrim göreviyle çelişmiyor, tam tersine bu görevi kararlılıkla yerine getirdiğimizi gösteriyordu. Mücadelemizde benimsediğimiz siyasetin tek bir noktası bile bu göreve aykırı değildi. Toprak ağalarının topraklarına el konması ve sekiz saatlik işgünü için mücadelemiz de dahil olmak üzere siyasetimiz, hiç bir zaman kapitalist özel mülkiyet sınırlarının dışına çıkmadı. Siyasetimiz, o sırada sosyalizm uygulamasına geçmek değildi. Bugünkü demokratik cumhuriyetin bileşimi nasıl olacaktır? Proletarya, köylülük, şehir küçük burjuvazisini ve millî ve demokratik devrimi onaylayan herkesi kapsayacak; demokratik

cumhuriyet, bu sınıfların millî ve demokratik devrimdeki ittifakı olacaktır. Buradaki belirgin özellik, bu ittifaka burjuvazinin de dâhil edilmesidir. Bunun nedeni de, günümüz koşullarında burjuvazinin tekrar bizimle işbirliği yapma ve Japonya'ya karşı direnişe katılma olasılığının bulunmasıdır. Dolayısıyla proletarya partisi onları itmemeli, tam tersine çağırılmalı ve Çin devrimini ilerletmek için ortak mücadelede onlarla ittifakı canlandırılmalıdır. Ülke içindeki silahlı çatışmaya son vermek için Komünist Partisi topraktağalannın toprağına zorla el koymak siyasetini terketmeye isteklidir ve toprak sorununu, yeni demokratik cumhuriyetin inşası sırasında yasal yoldan ve diğer uygun yollardan çözmeye hazırdır. Çözülmesi gereken ilk sorun, Çin toprağına Japonların mı, yoksa Çinlilerin mi sahip olacağı [sayfa 346] sorunudur. Köylülerin toprak sorununun çözümü, Çin' in savunulmasına bağlı olduğuna göre, toprağına zorla el koyma yöntemini bırakıp başka uygun yollara başvurmamız mutlaka gereklidir.

Geçmişte işçi ve köylülerin demokratik cumhuriyeti sloganını ortaya atmamız doğrudur, bugün bundan vazgeçmemiz de gene doğrudur.

14. Düşmana karşı ortak direniş amacıyla, millî birleşik cepheyi kurmak için bazı iç çelişmeleri doğru bir şekilde çözmek gereklidir. Buradaki ilke, çözümün Japonya'ya karşı millî birleşik cephenin zayıflamasına ve daralmasına değil, güçlenmesine ve genişlemesine hizmet etmesidir. Demokratik devrim aşamasında sınıflar, partiler ve siyasî gruplar arasındaki çelişme ve mücadelelerin önüne geçmek mümkün değildir, fakat birliğe ve Japonya'ya karşı direnişe zararlı olan (iç savaş, siyasî partiler arasındaki düşmanca çatışmalar, yerel ayrılıkçılık, bir yandan feodal, siyasî ve iktisadî baskı, öte yandan direniş için zararlı olan isyan ve aşırı iktisadî talep siyaseti vb.) mücadelelere son vermek ve birliğe ve Japonya'ya karşı direnişe yararlı olan mücadelelere devam etmek (eleştiri özgürlüğü ve siyasî partilerin bağımsızlığı, halkın iktisadî ve siyasî koşullarının düzeltilmesi için verilen mücadeleler vb.) hem mümkün hem de zorunludur.

15. Japonya'ya karşı bir millî birleşik cephe ve bir birleşik demokratik cumhuriyet için mücadele genel görevi içinde Kızıl Ordunun ve Japonya'ya karşı üs bölgesinin görevleri şunlardır:

(1) Japonya'ya karşı savaşın koşullarına uymak için, Kızıl

Ordu, derhal, Millî Devrimci Ordu içinde yeniden örgütlenmeli ve kendi askerî, siyasî ve kültürel eğitim düzeyini yükselterek bu savaş içinde örnek bir ordu haline gelmelidir.

(2) Üs bölgemiz, devletin ayrılmaz bir parçası olmalı, yeni koşullar altında kendi demokratik sistemini uygulamalı, barışı koruma müfrezelerini yeniden örgütlemeli, [sayfa 347] hainleri ve yıkıcıları temizlemeli, direniş ve-demokrasi için örnek oluşturacak bir bölge haline gelmelidir.

(3) Bu bölgede gerekli ekonomik inşa faaliyeti yürütülmeli ve halkın yaşama koşulları düzeltilmelidir.

(4) Gerekli kültür çalışması yürütülmelidir.

ÖNDERLİK SORUMLULUĞUMUZ

16. Belli tarihi koşullarda emperyalizme ve feodalizme karşı mücadeleye katılması mümkün olan Çin burjuvazisinin, iktisadî ve siyasî zayıflığından dolayı başka tarihi koşullarda yalpalaması ye ihanet etmes Çin tarihinin doğruladığı bir yasadır. İşte bu yüzden, Çin'in emperyalizme ve feodalizme karşı burjuva-demokratik devriminin burjuvazi önderliğinde değil de ancak proletarya önderliğinde tamamlanabilecek bir görev olduğu, tarihin hükmüdür. Bunun da ötesinde, burjuvazinin tabiatında varolan yalpalamanın ve sebatsızlığın üstesinden gelmek ve devrimin yenilgisini önlemek, ancak, demokratik devrimde proletaryanın azim ve kararlılığını tam olarak ortaya koymasıyla mümkün olabilir. Proletarya mı burjuvazinin ardından gidecek, yoksa burjuvazi mi proletaryanın? Çin devrimindeki bu önderlik etme sorumluluğu konusu, devrimin zaferini ya da yenilgisini belirleyecek olan kilit sorundur. 1924-1927 tecrübesi, devrimin, burjuvazinin proletaryanın siyasî önderliğini izlediği zaman ileri gittiğini, Komünist Partisinin hatası yüzünden proletaryanın burjuvazinin siyasî kuyruğu haline geldiği zaman ise, yenilgiye uğradığını göstermektedir.¹⁷⁷Tarihin bu kesitinin yeniden yaşamasına izin verilmemelidir. Bugünkü koşullarda proletaryanın ve onun partisinin siyasî önderliği olmadan Japonya'ya karşı bir milli birleşik cepheyi gerçekleştirmek, barış, demokrasi ve silahlı direniş hedef-

¹⁷⁷ Burada, 1927'nin ilk yansında Parti Merkez Komitesinin oportünist önderliği tarafından yaratılan durum kastedilmektedir.

lerine ulaşmak, anayurdu savunmak [sayfa 348] ve birleşik bir demokratik cumhuriyet kurmak olanaksızdır. Bugün, Guomindang'ın temsil ettiği burjuvazi hâlâ çok pasif ve tutucudur. Komünist Partisinin başlattığı Japonya'ya karşı birleşik cepheyi kabul etmekte gösterdiği uzun kararsızlık, bunun kanıtıdır. Bu durum, proletaryanın ve onun partisinin siyasî önderlik konusundaki sorumluluğunu artırmaktadır. Japonya'ya karşı direnme ve milleti kurtarmada genel-kurmay görevini yapmak, Komünist Partisinin vazgeçemeyeceği bir sorumluluk, üzerinden atamayacağı bir yükümlülüktür.

17. Proletarya, partisi aracılığıyla, ülkedeki bütün devrimci sınıflara siyasî bakımdan nasıl önderlik eder? Birincisi, tarihî gelişme sürecine uygun temel siyasî sloganlar öne sürer ve bu siyasî sloganları gerçekleştirmek amacıyla her gelişme aşaması ve olaylardaki her önemli dönemeç için eylem sloganları ortaya atar. Örneğin, "Japonya'ya karşı birleşik cephe" ve "birleşik demokratik cumhuriyet" temel sloganlarını öne sürdük, ama aynı zamanda "iç savaşa son verelim", "demokrasi için mücadele edelim", "silahlı direnişi sürdürelim" gibi bütün milletin hep birlikte harekete geçmesi için somut hedefler gösteren sloganlar da öne sürdük. Böyle somut hedefler olmazsa, siyasî önderlik söz konusu olamaz. İkincisi, bütün ülke somut hedefler uğruna harekete geçtiği zaman, proletarya ve özellikle onun öncüsü Komünist Partisi, bu hedeflere ulaşmada gösterdiği sınırsız coşkunluk ve bağlılık ile örnek olmalıdır. Japonya'ya karşı milli birleşik cephenin ve demokratik cumhuriyetin bütün görevlerini yerine getirme mücadelesinde komünistler, en uzak görüşlü, en fedakâr, en kararlı, durumu değerlendirmede en az önyargılı olmalı, kitlelerin çoğunluğuna dayanmalı ve onların desteğini kazanmalıdırlar. Üçüncüsü, Komünist Partisi müttefikleriyle doğru ilişkiler kurmalı ve onlarla ittifakını geliştirip sağlamlaştırmalıdır: bir yandan da belirlediği siyasî hedeflerden asla vazgeçmeme ilkesine bağlı kalmalıdır. Dördüncüsü, Komünist Partisinin saflarını genişletmeli ve Partinin ideolojik birliğini ve sıkı disiplinini korumalıdır. Komünist Partisi bütün bunları [sayfa 349] yaparak bütün Çin'deki halk kitlelerine siyasî önderlik görevini yerine getirebilir. Bunlar, siyasî önderliğimizi güvence altına almanın ve devrimin, müttefiklerimizin yalpalamaları yüzünden sekteye uğramadan nihai zafere ulaşmasını sağlamanın temelidir.

18. İç savaş gerçekleştirildiği ve iki parti arasında işbirliği ku-

rulduğu zaman, Guomindang rejimiyle uzlaşmaz bir rejimin sürdürülmesi çizgisine uygun olarak benimsediğimiz mücadele, örgütlenme ve çalışma yöntemlerinin değiştirilmesi gerekecektir. Değişiklikler, esas olarak, askerî biçimlerin barışçı biçimlere ve illegal biçimlerin legal biçimlere dönüşmesi şeklinde olacaktır. Bu değişikliklerin yapılması kolay olmayacaktır ve birçok şeyi yeniden öğrenmek zorunda kalacağız. Böylece, kadrolarımızın yeniden eğitilmesi, temel bir sorun haline gelmektedir.

19. Birçok yoldaş, demokratik cumhuriyetin niteliği ve geleceği konusunda sorular sormaktadır. Cevabımız şudur: Sınıf niteliği açısından cumhuriyet, bütün devrimci sınıfların bir ittifakı olacaktır; geleceği açısından ise cumhuriyet, sosyalizme doğru ilerleyebilir. Bizim demokratik cumhuriyetimiz, proletaryanın önderliğinde sürdürülen silahlı millî direniş içinde ve yeni uluslararası koşullarda (sosyalizmin Sovyetler Birliği'nde zafere ulaştığı ve dünya devriminde yeni bir dönemin yaklaştığı koşullarda) kurulacaktır. Bundan dolayı, toplumsal ve ekonomik bakımdan hâlâ burjuva-demokratik bir devlet olmasına karşın, gene de sıradan burjuva cumhuriyetlerinden farklı olacaktır; çünkü somut olarak siyasî açıdan bu cumhuriyet, işçi sınıfının, köylülüğün, küçük burjuvazinin ve burjuvazinin ittifakına dayanan bir devlet olmak zorundadır. Dolayısıyla, cumhuriyetin geleceği açısından şunu söyleyebiliriz: Bu cumhuriyet, kapitalizm yönünde gelişebileceği gibi, sosyalizm doğrultusunda da gelişebilir ve Çin proletaryasının partisi, bu ikinci olasılığın gerçekleşmesi için büyük bir çaba harcamalıdır.

20. Kapalı-kapıcılık ve maceracılığa karşı ve aynı zamanda kuyrukçuluğa karşı mücadele, Partinin görevlerinin yerine getirilmesi açısından zorunludur. Kitle hareketlerinde [sayfa 350] Partimiz öteden beri kapalı-kapıcılık, kibirli sekterlik ve maceracılık eğilimlerini taşımıştır; bu çirkin eğilim Japonya'ya karşı millî birleşik cepheyi kurmada ve geniş kitleleri kazanmada Partiye ayakbağı olmaktadır. Bu eğilimi, tek tek her çalışma alanından söküp atmak kesinlikle zorunludur. Biz şunu istiyoruz: Çoğunluğa dayanın ve durumu bir bütün olarak ele alın. Burjuva reformculuğunun proletarya saflarındaki yansıması olan Cen Dusiu türünden kuyrukçuluk, Partide hiç bir şekilde yeniden canlanmamalıdır. Partinin sınıf tutumunu yozlaştırmak, onun belirleyici özelliklerini bulandırmak, işçilerin ve köylülerin çıkarlarını burjuva reformculuğunun ihtiyaçlarına

uyacak şekilde feda etmek devrimi kesinlikle yenilgiye götürecektir. Biz sağlam devrimci siyasetlerin uygulanmasını ve burjuva-demokratik devriminin kesin zaferi için çaba harcanmasını istiyoruz. Yukarıda sözünü ettiğimiz eğilimleri yenmek için bütün Partinin Marksist-Leninist teorik düzeyini yükseltmek kesinlikle zorunludur; çünkü Çin devrimine zafer yolunu gösterecek olan tek pusula Marksizm-Leninizmdir. [sayfa 351]

MİLYONLARCA KİTLEYİ JAPONYA'YA KARŞI
MİLLİ BİRLEŞİK CEPHEYE KAZANIN*
7 Mayıs 1937

Yoldaşlar! Son birkaç gün içinde yapılan tartışmalar sırasında “Japonya’ya Karşı Direnme Döneminde Çin Komünist Partisinin Görevleri” adlı raporumu onayladığınızı ifade ettiniz. Sadece birkaç yoldaş değişik görüşler ileri sürdüler. Bu farklı görüşler oldukça önemli olduğundan, kapanış konuşmamda bazı diğer sorunları ele almadan önce, bunlar üzerinde duracağım.

BARIŞ SORUNU

Partimiz hemen hemen iki yıl boyunca iç barış için mücadele etti. Guomindang Merkez Yürütme Komitesinin 3. Genel Toplantısından sonra, barışın elde edildiğini, “barış için mücadele” döneminin sona erdiğini ve yeni görevin “barışı sağlamlaştırmak” olduğunu açıklamıştık. Aynı zamanda, bu yeni görevin, “demokrasi uğruna mücadele” ile ilgili olduğunu, yani demokrasi için mücadele ederek barışın sağlanmasını da belirtmiştik. Ancak

* Bu makale, Mao Zedung yoldaşın, Çin Komünist Partisinin 1937 Mayısındaki Millî Konferansında yaptığı kapanış konuşmasıdır.

bazı yoldaşlar bu görüşümüzün geçersiz olduğunu söylüyorlar. Bundan da, onların ya tamamen karşıt görüşte oldukları [sayfa 363] ya da iki görüş arasında bocaladıkları sonucu çıkar. Çünkü onlar şöyle diyorlar: “Japonya geriliyor¹⁷⁸ ve Nancing: her zamankinden daha fazla yalpalıyor; iki ülke arasındaki çelişme hafifliyor ve ülke içindeki çelişme keskinleşiyor.” Elbetteki bu değerlendirmeye göre yeni bir aşama ve yeni bir görev söz konusu değildir ve durum eski şekline dönmüş ya da hatta kötüleşmiştir. Bence bu görüş yanlıştır.

Banşın elde edildiğini söylerken onun sağlanmadığını ka-
stetmiyoruz; tam tersine, sağlanmadığını söyledik. Banşın sağ-
lanmasıyla sağlanmaması iki ayrı şeydir. Tarih bir süre için akışını
değiştirebilir ve Japon emperyalizminin, hainlerin ve Japonya yanlı-
sı grubun varlığı nedeniyle banş bazı engellerle karşılaşabilir. Fakat,
Sian Olayından sonra bansın sağlandığı ve bu banşın birçok etke-
nin bir sonucu olduğu bir gerçektir (Japonya'nın temel siyaseti olan
istila siyaseti, Sovyetler Birliği'nin ve aynı zamanda İngiltere, Ameri-
ka Birleşik Devletleri ve Fransa'nın, Çin'de iç banşın kurulması yö-
nündeki olumlu tavırları, Çin halkının baskısı, Komünist Partisinin
Sian Olayı sırasında izlediği banş siyaseti ve iki rejim arasındaki
düşmanlığa son verme siyaseti, burjuvazi içindeki farklılaşma, Guo-
mindang içindeki farklılaşma vb.). Banş yapmak ve banşı bozmak
sadece Çan Kayşek'in elinde olan bir şey değildir. Banşı bozmak
için birçok güce karşı savaşmak ve Japon emperyalistlerine ve Ja-
pon yanlısı gruba yaklaşmak zorunda kalacaktır. Japon emperya-
listlerinin ve Japon yanlısı grubun hâlâ Çin'deki iç savaş sürdürmek
istediklerine hiç kuşku yoktur. Banşın henüz sağlanmadığını

¹⁷⁸ Japon emperyalistleri Sian Olayından sonra Guomintang yetkililerini yeniden kurulmakta olan iç banşı bozmaya ve şekillenmekte olan Japonya'ya karşı millî birleşik cepheyi dağıtmaya zorlamak için bazı geçici uzlaşma girişimlerinde bulundular. Denetimleri altında bulunan iç Moğolistan sahte özerk hükümetinin, biri 1936 Aralık ayında diğeri de 1937 Martında olmak üzere iki mesaj yayınlarak Nancing'deki Guomintang hükümetine bağlılığını belirtmesini sağladılar. Bizzat Japon Dışişleri Bakanı Sato, açıkça Çan Kayşek'i överek sahtekârca Japonya'nın Çin'le olan ilişkilerini düzeltceğini ve Çin'in siyasi birliğe kavuşmasına ve ekonomik bakımdan kalkınmasına yardım edeceğini ilan etti. Ayrıca Japonya, Japonya'daki büyük para-balanelerden biri olan Kenji Kodama'nın başkanlığındaki bir sözümona Ekonomik Araştırma Grubunu, Çin'in “modern bir devlet örgütünü kurmasına” yardımcı olmak üzere Çin'e gönderdi. Bu çabaların yolunu hazırlıyordu ve “Sato diplomasisi” diye adlandırılıyordu. Japon emperyalistlerinin aldatmacalarına kananlar ise bunları, “Japonya açısından bir geri çekilme” olarak nitelendiriyorlardı.

olmasının nedeni de işte budur. Bu durumda “iç savaşa son” ve “barış için mücadele” şeklindeki eski sloganlara dönmek yerine, bir adım daha atarak, “demokrasi için mücadele edelim” şeklindeki yeni sloganı benimsememiz gerektiği sonucuna vardık, çünkü iç barışı sağlamlaştırmanın ve Japonya’ya karşı direnme savaşını gerçekleştirmenin tek yolu budur. “Barışı sağlamlaşturalım”, “demokrasi için mücadele edelim” ve “silahlı direnişi yürütelim” şeklindeki, birbirleriyle sıkıca ilişkili üç sloganı niçin ileri sürüyoruz? [sayfa 364] Bu sorunun cevabı şudur: Çünkü biz devrimi ilerletmek istiyoruz ve koşullar da buna elveriyor. Yeni aşamayı ve yeni görevi inkâr edenler, Guomintang’ın “değişmeye başladığını” ve gene aynı mantıkla son bir buçuk yıldır barış için mücadele eden bütün güçlerin elde ettiği başarıları da inkâr edenler, bir santim bile ilerleyemeyecek ve daha önce buldukları noktada kalacaklardır.

Bu yoldaşlar niçin bu kadar yanlış bir değerlendirme yapıyorlar? Çünkü onlar bugünkü durumu değerlendirirken temel olgulardan değil, bazı sınırlı ve geçici olgulardan yola çıkıyorlar (Sato’nun siyaseti, Suçov davası¹⁷⁹, grevlerin bastırılması, Kuzeydoğu Ordusunun doğuya nakledilmesi¹⁸⁰, General Yang Huçeng’in dış seyahati¹⁸¹ vb.) ve dolayısıyla karamsar bir manzara çiziyorlar. Biz, Guo-

¹⁷⁹ 1937 Nisanında Suçov’daki Guomintang Yüksek Mahkemesi, 1936 Kasımında Şanghai’da tutuklanan Şen Cünru’yu ve Japonya’ya Karşı Direnme ve Milleti Kurtarma Hareketinin diğer altı önderini yargıladı. Bunlar, gerici Guomintang yetkililerinin eskiden beri bütün yurtsever hareketlere kara çalmak için kullanageldikleri “Cumhuriyeti tehlikeye atmak” iddiasıyla suçlandılar.

¹⁸⁰ Kuzeydoğu Ordusu, Sian Olayından önce Şensi ve Gansu Eyaletlerinin sınırında bulunuyordu ve Kuzey Şensi’deki Kızıl Orduyla doğrudan doğruya ilişki halindeydi. Kızıl Ordunun büyük ölçüde etkisinde kalarak daha sonraları Sian’daki (sayfa 373) darbeyi gerçekleştirdi. 1937 Martında, Kuzeydoğu Ordusu doğuya, Henan ve Anhuy Eyaletlerine gitmek zorunda bırakıldı. Bu, Kuzeydoğu Ordusunun Kızıl Orduyla ilişkisini kesmek ve saflarında ayrılık çıkarmak için Guomintang gerici tarafından alınan bir önlemdi.

¹⁸¹ General Yang Huçeng, Çang Sueliang’la birlikte Sian Olayını gerçekleştiren, Çin’in kuzeybatısındaki bir askerî önderdi. Böylece bu olayın önderleri, isimleri birleştirilerek halk tarafından “Çang-Yang” diye anılırlardı. Çan Kayşek salıverildiği zaman Çang onunla beraber Nancing’e gitti, fakat derhal tutuklandı. 1937 Nisanında, Yang da Guomintang gerici tarafından, görevinden alındı ve yurt dışına gitmek zorunda bırakıldı. Direnme Savaşı başladığı zaman Yang, Çin’e dönerek görev istedi, ancak Çan Kayşek tarafından tutuklanarak hayatının geri kalan kısmını hapsede geçirdi. 1949 Eylülünde Halk Kurtuluş Ordusu Çungking yakınlarına doğru ilerlerken, Guomintang onu bir toplama kampında katletti.

mindang'ın değişmeye başladığını ve aynı zamanda henüz tamamen değişmediğini söylüyoruz. Bizler ve halk yeni çabalar –daha fazla ve daha büyük çabalar– harcamadan Guomintang'ın son on yıldaki gerici siyasetinin tamamen değişmesi beklenemez. Çoğu kez Guomintang'ı ağır bir şekilde mahkûm eden ve Sian Olayı sırasında Çan Kayşek'i öldürmemizi ve “savaşarak Tungguan'dan çıkmamızı”¹⁸² öneren çok sayıda sözde “solcu” kişi, şimdi, barışın elda edilmesinden hemen sonra, Suçov davası gibi olaylar meydana gelince şaşırıyorlar ve “Çan Kayşek niçin hâlâ böyle şeyler yapıyor?” diye soruyorlar. Onlar, komünistlerin ve Çan Kayşek'in birer tanrı ya da çevrelerinden tecrit olmuş bireyler değil de, bir partinin ya da bir sınıfın mensupları olduklarını kavramalıdır. Komünist Partisi devrimi adım adım ilerletebilir, fakat ülkedeki bütün kötülükleri bir gecede temizleyemez. Çan Kayşek ve Guomintang değişmeye başlamışlardır, ancak halk büyük bir çaba göstermedikçe son on yılın birikmiş pislüğünün derhal temizlenemeyeceği açıktır. Biz, eğilimin barış, demokrasi ve direnme yönünde olduğunu söylüyoruz; fakat bu, eski kötülüklerin, yani iç savaş, diktatörlük ve direnmemenin hiç bir çaba harcanmaksızın ortadan kalkacağı anlamına gelmez. Biz eski kötülükleri, eski pislikleri ancak mücadeleyle, sıkı bir çalışmayla [sayfa 365] ve uzun bir süre içinde ortadan kaldıracaktır, devrimin gerilemesini ve hatta karşılaşıcağı yenilgileri önleyebiliriz.

“Bizi kesinlikle yok etmek istiyorlar.” Çok doğru, onlar her zaman bizi yok etmeye çalışıyorlar. Bu değerlendirmenin doğruluğunu tamamen kabul ediyorum ve gerçekten de bu noktayı gözden kaçırmak için insanın derin bir uykuda olması gerekir. Ama buradaki sorun, bizi yok etmeye çalışırken kullandıkları yöntemlerde bir değişiklik olup olmadığıdır. Bence olmuştur. Değişiklik, savaş ve katliamdan reform ve aldatmacaya, sertlik siyasetinden yumuşama siyasetine, askerî bir siyasetten siyasî bir siyasete doğrudur.

¹⁸² Şensi, Honan ve Şansi sınırlarındaki Tungguan stratejik öneme sahip bir geçittir. Sian Olayı meydana geldiğinde Guomintang askerleri esas olarak Tungguan'ın doğusunda bulunuyordu. Partideki, Çang Guotao gibi bazı “solcu”lar, o sırada Kızıl Ordunun “savaşa savaşa Tungguan'ı yarıp geçmesini” istiyorlardı. Bu Kızıl Ordunun Guomintang askerlerine karşı taarruza geçmesi gerektiği anlamına geliyordu. Bu öneri, Merkez Komitesinin, Sian Olayının barışçı bir çözüme ulaştırılması yolundaki siyasetine aykırıydı.

Neden böyle bir değişiklik oldu? Japon emperyalizmi ile karşı karşıya kalan burjuvazi ve Guomindang, proletarya ile bizim burjuvazi ile yapmak istediğimiz gibi bir ittifaka zorlanmaktadır. Sorunu değerlendirirken bu noktadan hareket etmeliyiz. Aynı şekilde uluslararası alanda, Fransız hükümeti Sovyetler Birliği'ne karşı düşmanlık siyasetini değiştirmiş ve onunla ittifak yapmaya başlamıştır¹⁸³. Ülke içindeki görevimiz, askerî bir görev olmaktan çıkarak siyasî bir görev haline gelmiştir. Bizim tertiplere ve entrikalara ihtiyacımız yoktur; bizim amacımız, burjuvazinin ve Guomindang'ın direnmeden yana olan bütün üyeleri ile birleşerek ortak bir çabayla Japon, emperyalizmini yenilgiye uğratmaktır.

DEMOKRASİ SORUNU

“Demokrasiye ağırlık vermek yanlıştır; ağırlık sadece Japonya'ya karşı direnmeye verilmelidir. Japonya'ya karşı doğrudan eyleme geçilmedikçe, demokrasi hareketi diye bir şey olamaz. Halkın çoğunluğu demokrasi değil, sadece Japonya'ya karşı direniş istiyor ve ihtiyaç duyulan şey, yeni bir 9 Aralık Hareketidir.”¹⁸⁴

Önce birkaç soru sormama izin verin. Bundan önceki [sayfa 366] aşamada (yani 1935'teki 9 Aralık Hareketinden 1937 Şubatındaki Guomindang Merkez Yürütme Komitesinin 3. Genel Toplantısına kadar) halkın çoğunluğunun istediği şeyin iç barış değil de sadece Japonya'ya karşı direnme olduğu söylenebilir mi? İç barış vurgulamak o gün için yanlış mıydı? Japonya'ya karşı doğrudan eylem olmadan bir iç barış hareketi olanaksız mıydı? (Sian Olayı ve Guomindang Merkez Yürütme Komitesinin 3. Genel Toplantısı Suyu-

¹⁸³ Ekim Devriminden sonra uzun bir süre Fransız emperyalistleri, Sovyetler Birliği'ne karşı düşmanca bir siyaset izlediler. Fransız hükümeti 1918 yılından 1920 yılına kadar on dört devletin Sovyetler Birliği'ne karşı giriştiği silahlı müdahaleye etkin bir şekilde katıldı ve bu müdahalenin yenilgiye uğramasından sonra, bile, Sovyetler Birliği'ni tecrit etme gerici siyasetini sürdürdü. Fransa, ancak 1935 Mayısında, Sovyetler Birliği' nin yürüttüğü barış siyasetinin Fransız halkı arasındaki etkisiyle ve Nazi Almanyasının saldırı tehdidi karşısında, Sovyetler Birliği'yle bir karşılıklı yardımlaşma antlaşması yaptı, ancak Fransa'daki gerici hükümet bu antlaşmanın koşullarına uymadı.

¹⁸⁴ Aralık 1935'te Pekin'deki öğrencilerin Çin Komünist Partisinin önderlik ettiği yurtsever gösterisi. İç savaşın sona ermesini ve Japonya'ya karşı silahlı direnişe geçilmesini talep eden bu hareket ülke çapında destek sağladı.

an'daki direnişin sona ermesinden sonra yer aldı ve bugün de hâlâ, Suyuan direnişi ya da 9 Aralık Hareketi gibi bir olaya rastlanmış değildir.) Japonya'ya direnmek için iç banşın varolması gerektiğini, iç banş olmaksızın Japonya'ya karşı direnme olamayacağını, iç banşın direnmenin bir koşulu olduğunu herkes biliyordu. 9 Aralık Hareketiyle başlayan ve Guomindang Merkez Yürütme Komitesinin 3. Genel Toplantısıyla biten bir önceki aşamada Japonya'ya karşı yürütülen bütün faaliyetler, ister dolayı ister dolaysız olsun, Japon aleyhtarı hareketin o gün kavranacak halkası, o gün en önemli şey olan iç banş için verilen mücadelede yoğunlaşıyordu.

Aynı şekilde bugünkü yeni aşamada demokrasi, Japonya'ya karşı direnme için en önemli şeydir ve demokrasi için çalışmak, Japonya'ya karşı direniş için çalışmak demektir. Tıpkı direnme ile iç banşın ve demokrasi ile iç banşın birbirlerine bağlı oldukları gibi, direniş ile demokrasi de birbirlerine öyle bağlıdırlar. Demokrasi, direnişin güvencesidir, diğer taraftan direniş, demokrasi hareketinin geliştirilmesi için elverişli koşulları yaratabilir.

Yeni aşamada Japonya'ya karşı doğrudan ya da dolaylı birçok mücadele verileceğini umuyoruz ve gerçekten de bunlar verilecektir. Bu mücadeleler direnme savaşıma güç verecek ve demokrasi hareketini büyük ölçüde destekleyecektir. Ancak, tarihin bize yüklediği devrimci görevin çekirdeği ve özü, demokrasinin kazanılmasıdır. O halde demokrasiye ağırlık vermek yanlış mıdır? Bence değildir.

“Japonya geriliyor, İngiltere ve Japonya neredeyse bir denge durumuna ulaşma durumundalar ve Nancing her [sayfa 367] zamankinden daha fazla yalpalıyor.” Bu saçma kuşkuyla tarihi gelişmenin yasalarnı bilmemek yol açmıştır. Eğer Japonya'da bir devrim olsaydı ve Japonya Çin'den gerçekten çekilseydi, dünya saldırganlık cephesinin çökmeye başladığını gösteren bu olay, Çin devrimine yardım eder ve tam da bizim istediğimiz şey olurdu. O zaman ortada korkulacak bir şey kalacak mıydı? Ne var ki bugün durum böyle değildir. Sato'nun diplomatik manevraları, büyük bir savaşa hazırlık niteliğindedir ve büyük bir savaşla karşı karşıya bulunuyoruz. Sürdürdüğü yalpalama siyaseti İngiltere'nin işine yaramayacaktır. İngiltere'nin Japonya ile olan çıkar çatışması bunu kesinlikte ortaya koymaktadır. Nancing daha uzun süre yalpalamaya devam ederse, bütün milletin düşmanı haline gelecektir ve bizzat Nancing'in çıkar-

ları, onun yalpalamayı sürdürmesine izin vermemektedir. Geçici bir gerileme tarihin genel yasasını değiştiremez. Dolayısıyla yeni aşamanın varlığı ya da demokrasiyi kazanma görevini ortaya koyma gereği reddedilme-melidir. Zaten, Çin halkının çok fazla değil, tersine çok az demokrasiye sahip olduğu herkesçe açıkça bilindiğine göre demokrasi sloganı doğrudur. Olaylar da, yeni aşamanın tanımlanmasının ve demokrasiyi kazanma görevinin saptanmasının direnişe doğru atılan bir adım olduğunu göstermiştir. Olaylar ileriye doğru gelişmektedir; zamanın akışını geriye çevirmeye çalışmayalım!

“Bir millî meclise niçin bu kadar çok önem veriyoruz?” Millî meclise, hayatın bütün alanlarını etkileyebilecek bir şey olduğu için, gerici diktatörlükten demokrasiye giden bir köprü olduğu için, millî savunma ile ilişkili olduğu için ve yasal bir kurum olduğu için önem veriyoruz. Birçok yoldaşın önerdiği gibi Doğu Hebey’i ve Kuzey Cahar’ı geri almak, kaçakçılığa¹⁸⁵ karşı mücadele etmek, “iktisadî işbirliği”ne¹⁸⁶ karşı çıkmak vb. doğru şeylerdir, fakat bunlar demokrasi ve bir millî meclis için verilen mücadeleyle herhangi bir şekilde çatışmak şöyle dursun, onu tamamlayan şeylerdir; esas sorun gene de millî meclis ve halkın özgürlüğüdür. [sayfa 368]

Japonya’ya karşı verilen günlük mücadelenin ve halkın daha iyi bir hayat için verdiği mücadelenin, demokrasi hareketiyle birleştirilmesi gerektiği doğrudur ve bu inkar edilemez. Her şeye karşın demokrasi ve özgürlük, bugünkü aşamada temel ve en önemli şeydir.

DEVİRİMİN GELECEĞİ SORUNU

Bazı yoldaşlar bu sorunu ortaya attılar. Ben burada ancak kısa bir cevap verebilirim.

Bir makale yazılırken, makalenin ikinci yarısı, ancak birinci yarısı tamamlandıktan sonra yazılabilir. Demokratik devrimin kararlı bir önderliğe sahip olması, sosyalizmin zaferinin önkoşuludur. Biz sosyalizm için mücadele ediyoruz ve bu noktada, kendilerini sadece devrimci Üç Halk İlkesi ile sınırlandıranlardan ayrılıyoruz. Bu-

¹⁸⁵ Japon mallarının kaçakçılık yoluyla Çin’e sokulması.

¹⁸⁶ Burada, sözümona Çin-Japon ekonomik işbirliği kastedilmektedir.

günkü çabalarımız ilerdeki yüce hedefimize yönelmiştir; bu hedefi gözden kaçırırsak komünist olmaktan çıkarız. Ama bugünkü çabalarımızı gevşetirsek, gene aynı şekilde komünist olmaktan çıkarız.

Biz, devrimci geçiş teorisinin¹⁸⁷ savunucularıyız ve demokratik devrimden sosyalizme geçilmesini savunuyoruz. Demokratik devrim, hepsi de demokratik cumhuriyet sloganı altında olmak üzere, birkaç aşamada gelişecektir. Burjuvazinin ağır bastığı durumdan proletaryanın ağır bastığı duruma geçiş, uzun bir mücadele sürecini kapsar. Önderlik için verilen bu mücadelede zafer, Komünist Partisinin, hem proletaryanın, hem de köylülüğün ve şehir küçük burjuvazisinin siyasi bilinç ve örgütlenme düzeyini yükseltmek için yaptığı çalışmaya bağlıdır.

Proletaryanın en sağlam müttefiki köylülüktür, ondan sonra da şehir küçük burjuvazisi gelir. Önderliği ele geçirmek için bizimle yarışacak olan ise burjuvazidir.

Burjuvazinin bocalamasının ve devrimde sebat etmemesinin üstesinden gelmek için kitlelerin gücüne ve siyasetimizin ^[sayfa 369] doğruluğuna güvenmeliyiz, aksi takdirde burjuvazi üstünlüğü ele geçirir.

Biz, geçişin kansız olmasını istiyoruz ve bunun için çalışmalıyız, ancak ilerde ne olacağı kitlelerin gücüne bağlı olacaktır.

Biz, Troçkist “sürekli devrim” teorisinin değil, devrimci geçiş teorisinin savunucularıyız.¹⁸⁸ Biz, demokratik cumhuriyetin bütün gerekli aşamalarından geçerek sosyalizme ulaşmak istiyoruz. Kuyrukçuluğa karşıyız, ama aynı zamanda maceracılığa ve aceleciliğe de karşıyız.

Burjuvazinin devrime katılmasını, bunun geçici olacağı gerekçesiyle reddetmek ve (yarı-sömürge bir ülkede) burjuvazinin Japonya'ya karşı olan kesimleriyle yapılan ittifakı, teslimiyetçilik olarak nitelemek, bizim kabul edemeyeceğimiz Troçkist bir yaklaşımdır. Aslında bugün böyle bir ittifak, sosyalizm yolundaki zorunlu bir köprü-

¹⁸⁷ Bkz. Karl Marks ve Friedrich Engels, *Komünist Partisi Manifestosu*, Dördüncü Bölüm; V.İ. Lenin, *Demokratik Devrimde Sosyal Demokrasinin İki Taktiği*, Onikinci ve Onüçüncü Bölümler; *Sovyetler Birliği Komünist Partisi (Bolşevik) Tarihi, Kısa Ders, Üçüncü Bölüm, Üçüncü Kısım*.

¹⁸⁸ Bkz. J.V. Stalin, *Leninizmin İlkeleri*, Üçüncü Bölüm, Sol Yayınları; “Ekim Devrimi ve Rus Komünistlerinin Taktikleri”, İkinci Bölüm; “Leninizmin Sorunları Üzerine”, Üçüncü Bölüm.

dür.

KADROLAR SORUNU

Büyük bir devrimi yönetmek için büyük bir partiye ve çok sayıda yetenekli kadroya sahip olmak gerekir. 450 milyon nüfusu olan Çin’de, eğer önderlik küçük ve dar bir gruptan meydana geliyorsa ve Partinin önderleri ve kadroları dar kafalı, dar görüşlü ve beceriksiz kimselerse, tarihte eşi bulunmayan büyük devrimimizi gerçekleştirmemiz mümkün olmaz. Çin Komünist Partisi uzun zamandan beri büyük bir Parti olmuştur ve gericilik döneminde uğradığı kayıplara karşın, hâlâ da büyük bir Partidir, birçok iyi öndere ve kadroya sahiptir, fakat bu gene de yeterli değildir. Parti örgütlerimizi bütün ülkeye yaymalı ve bilinçli bir şekilde on binlerce kadro ve yüzlerce yetenekli önder yetiştirmeliyiz. Bunlar, Marksizm-Leninizmi sıkı bir şekilde kavramış, siyasî bakımdan uzak görüşlü, çalışmada yetenekli, fedakârlık ruhuyla dolu, sorunları tek başlarına çözebilen, güçlükler karşısında yılmayan ve millete, sınıfa ve [sayfa 370] Partiye hizmet etmede sadık ve kararlı kadrolar ve önderler olmalıdırlar. Parti, üyelerle ve kitlelerle olan bağlarında işte bu kadrolara ve önderlere güvenin ve Parti ancak onların kitlelere sıkı bir şekilde önderlik etmelerine dayanarak düşmanı altedebilir. Böyle kadrolar ve önderler bencillikten, bireyci kahramanlıktan, gösterişten, tembellikten, pasiflikten ve sekter kendini beğenmişlikten annmış fedakâr milli kahramanlar ve sınıf kahramanları olmalıdırlar. Partimizin üyelerinde, kadrolarında ve önderlerinde aranan nitelikler ve çalışma tarzı işte budur. Davamız uğruna canlarını veren on binlerce üyenin, binlerce kadronun ve birçok yetenekli önderin bize bıraktığı manevî miras işte budur. Hiç kuşkusuz biz bu niteliklere sahip olmalı, kendimize yeniden şekil vermede daha da iyi sonuçlar elde etmeli ve kendimizi daha yüksek bir devrimci düzeye çıkarmalıyız. Ancak, bu da yeterli değildir; Parti içinde ve ülkede birçok yeni kadro ve önder bulmayı kendimize görev edinmeliyiz. Devrimimizin geleceği kadrolara bağlıdır. Stalin’in dediği gibi, “Her şeyi kadrolar belirler”.¹⁸⁹

¹⁸⁹ Bkz. J.V. Stalin, “Kremlin Sarayında Kızıl Ordu Akademileri Mezunlarına Söylev”, Mayıs 1935. Bu söylevinde Stalin şöyle diyordu: “...Dünyadaki bütün sermayeler içinde en değerlisi ve en belirleyici olanı insandır, kadrolardır. Şunu kavramalıyız ki, içinde bulunduğumuz koşullarda, ‘her şeyi kadrolar belirler.’”

PARTİ İÇİNDE DEMOKRASİ SORUNU

Parti içi demokrasi bu amaçlara ulaşmak için zorunludur. Eğer Partiyi güçlendirmek istiyorsak, bütün üyelerin insiyatifini harekete geçirmek için demokratik merkezîyetçiliği uygulamalıyız. Gericilik ve iç savaş döneminde daha fazla merkezîyetçilik vardı. Yeni dönemde, merkezîyetçilik demokrasiyle sıkı bir şekilde birleştirilmelidir. Demokrasiyi uygulayalım ve böylece bütün Partide insiyatife yer verelim. Bütün Parti üyelerinin insiyatifini harekete geçirelim ve böylece çok sayıda yeni kadro yetiştirelim, sekterliğin kalıntılarını yok edelim ve bütün Partide çelikten bir birlik sağlayalım. [sayfa 371]

KONFERANSTA VE BÜTÜN PARTİ İÇİNDE BİRLİK

Bu konferans sırasında siyasi sorunlarla ilgili olarak dile getirilen karşı görüşler, yapılan açıklamalardan sonra yerlerini görüş birliğine bıraktılar ve Merkez Komitesinin çizgisi ile daha önce bazı yoldaşların önderliğinde benimsenen geri çekilme çizgisi arasındaki ayrılık da, şimdi ortadan kaldırılmış bulunmaktadır.¹⁹⁰ Bu, Partimizin çok sağlam bir şekilde birleşmiş olduğunu gösterir. Bu birlik, bugünkü millî ve demokratik devrimin en önemli dayanağını meydana getirmektedir, çünkü bütün sınıfın ve bütün milletin birliği ancak Komünist Partisinin birliği ile sağlanabilir ve ancak bütün sınıfı ve bütün milleti birleştirdiğimiz zaman düşmanı yenebilir ve millî ve demokratik devrimi gerçekleştirebiliriz.

MİLYONLARCA KİTLEYİ JAPONYA'YA KARŞI MİLLİ BİRLEŞİK CEPHEYE KAZANIN

Doğru siyasetimizin ve sağlam birliğimizin amacı, milyonlar-

¹⁹⁰ Sözü geçen görüş ayrılığı, Partinin Merkez Komitesinin çizgisi ile Çang Guotao'nun 1935-38 yıllarındaki geri çekilme çizgisi arasındaydı. Bkz. bu ciltte "Japon Emperyalizmine Karşı Taktikler Üzerine" Not 22, s. 225-226, Mao Zedung yoldaş, "daha önceki ayrılık... şimdi ortadan kaldırılmış bulunmaktadır" derken, Kızıl Ordunun Dördüncü Cephe Ordusunun, Merkezi Kızıl Orduya katılmasına değiniyordu. Çang Guotao'nun bundan sonra Partiye açıkça ihanet etmesi ve daha da yozlaşarak bir karşı-devrimci haline gelmesi, artık Parti çizgisi ile ilgili bir ayrılık olmaktan çıkmış ve tek bir hainin faaliyeti haline gelmişti.

ca kitleyi Japonya'ya karşı millî birleşik cepheye kazanmaktır. Proletaryanın, köylülüğün ve şehir küçük burjuvazisinin geniş kitlelerinin, bizim yürüteceğimiz propaganda, ajitasyon ve örgütleme çalışmalarına ihtiyacı vardır. Ayrıca, burjuvazinin Japonya'ya karşı olan kesimleri ile bir ittifak kurabilmek için de çaba göstermemiz gerekmektedir. Partinin siyasetinin kitlelere maledilmesi uzun ve kararlı bir çabayı, yılmaz ve zorlu, sabırlı ve titiz bir çabayı gerektirir. Bu çaba olmadan hiç bir şey elde edemeyiz. Japonya'ya karşı millî birleşik cephenin kurulması ve sağlamlaştırılması, bu cepheye düşen görevin yerine getirilmesi ve Çin'de demokratik bir cumhuriyetin kurulması, tamamen bizim kitleleri kazanma çabalarımıza bağlıdır. Bu çabayı harcayarak milyonlarca ve milyonlarca kitleyi önderliğimiz [sayfa 372] altında toplayabilirsek, devrimci görevlerimizi hızla yerine getirebiliriz. Zorlu bir şekilde çalışarak Japon emperyalizmini mutlaka yıkacak ve millî ve toplumsal kurtuluşa kesin olarak ulaşacağız.

[sayfa 373]

PRATİK ÜZERİNE*¹
Bilgi İle Pratik Arasındaki,
Bilme İle Yapma Arasındaki İlişki Üzerine
Temmuz 1937

Marks'tan önce materyalizm, bilgi sorununu, insanın toplumsal yaratılışından ve tarihsel gelişiminden ayrı ^[sayfa 7] olarak incelediği için, bilginin toplumsal pratiğe bağımlılığı, yani bilginin üretime ve sınıf savaşımına bağımlılığını anlayamamıştır.

* Bu metin, Mao Zedung'un *Four Essays On Philosophy*, Foreign Languages Press, Peking 1966 yapıtından, N. Solukça tarafından Türkçeye çevrilmiştir. [*Teori ve Pratik*, Sol Yayınları, Aralık 1978, Sekizinci Baskı, s: 26-70].

¹ Çin Komünist Partisinde, Çin devriminden kazanılan deneyim ve görgüyü umursamayan, "Marksizmin bir dogma olmayıp, eylem için bir kılavuz" olduğu gerçeğini yadsıyan dogmacı yoldaşlar vardı. Bunlar, uzun süre, halkı, marksist yapıtların özünden kopartılıp ayrılmış sözler ve tümcelerle şaşkına çevirmişlerdir. Bir de görgücüler (ampiristler) grubu vardı. Kırık-dökük deneyimlerine sıkı sıkıya sarılmış olan bu grup da, uzun süre, ne devrimci pratik için gerekli teorinin önemini kavramışlar, ne de devrimci durumu bütünüyle görebilmişlerdir; körü-körüne çırpınıp durmuşlardır. 1931-1934 Çin devrimi, başta marksist kılığına bürünmüş dogmacılar olmak üzere, bu iki grup yoldaşın yanlış fikirleri yüzünden epey zarar görmüştür. Bunlar, birçok yoldaş yanlış yollara saptırmışlardır. Bu yazı, dogmacılık başta olmak üzere, dogmacılık ve görgücülük (ampirizm) gibi parti-içi öznel (sübjektif) yanlışları, marksist bilgi teorisi açısından gözler önüne sermek için yazılmıştır. Pratiği küçümseyen dogmacı öznellik üzerinde özellikle durulduğu için, yazıya "Pratik Üzerine" başlığı konulmuştur. Bu denemedeki fikirleri, Mao Çe-tung, Yenan'daki Anti-Japon Askeri ve Siyasal Kolejinde yaptığı bir konuşmada ortaya atmıştır.

Her şeyden önce, marksistler, insanın üretim faaliyetini, onun bütün öteki faaliyetlerinin belirleyicisi olarak görür. İnsan bilgisi, aslında, onun maddi üretim faaliyetine bağımlıdır; bu maddi üretim faaliyeti içinde insan, doğa olaylarını, doğanın özelliklerini ve yasalarını, kendisi ile doğa arasındaki ilişkileri yavaş yavaş anlamaya başlar; gene bu üretim faaliyeti sırasında, insan ile insan arasındaki belli ilişkileri de, değişik derecelerde kavramaya başlar. Üretim faaliyeti olmaksızın, bu bilgilerin hiç biri elde edilemez. Sınıfsız bir toplumda, herkes, toplumun öbür üyeleri ile birlikte ortak çabaya katılır, onlarla belirli üretim ilişkilerine girer ve insanın maddi gereksinmelerini karşılamak için üretime katılır. Bütün sınıflı toplumlarda çeşitli toplumsal sınıfların üyeleri de, çeşitli yollardan belirli üretim ilişkilerine girerler ve kendi maddi gereksinmelerini karşılamak için üretime katılırlar. İşte bu, insan bilgisinin geliştiği asıl kaynaktır.

İnsanın toplumsal pratiği, yalnızca üretim faaliyeti değildir. Başka pek çok çeşit faaliyet vardır: sınıf savaşımı, siyasal yaşam, bilim ve sanat faaliyetleri gibi. Kısacası, toplumsal bir varlık olarak insan, toplumdaki pratik yaşamın bütün alanlarına katılır. Böylece insan, insanlar arasındaki çeşitli ilişkileri, yalnızca kendi maddi yaşamı aracılığı ile değil, (her ikisi de sıkı sıkıya maddi yaşamla bağlı bulunan) siyasal ve kültürel yaşam yoluyla da derece derece öğrenir. Bunlar arasında, çeşitli biçimlerdeki sınıf savaşımı, insan bilgisinin gelişmesi üzerinde özellikle derin etkiler yapar. Sınıflı toplumda, herkes, belli bir sınıfın üyesi olarak yaşar ve her düşünce biçimi, istisnasız, bir sınıfın [sayfa 8] damgasını taşır.

Marksistler, toplumdaki üretim faaliyetinin basamak basamak yükselerek geliştiği; doğa üzerine olsun, toplum üzerine olsun, insan bilgisinin de buna uygun olarak gitgide yükseldiği; yüzeyden derine, tek yanlılıktan çok yanlılığa eriştiği düşüncesindedir. Tarihte uzun bir dönem, insan, bir yandan sömürücü sınıfların kasıtlı taraf tutmaları ve toplum tarihini yalan-yanlış yorumlamaları, öte yandan küçük ölçüdeki üretimin, insanın görüşünü daraltması nedeniyle, toplum tarihini, tek yanlı anlamaya mahkum edilmiştir. Büyük üretim güçleriyle (büyük sanayi ile) birlikte, modern proletaryanın ortaya çıkması sonucu, insan, toplumun gelişmesini geniş olarak, ve tarihsel akışı içinde kavrayabilmiş, ve bu bilgisini bir bilim haline, yani marksist bilim haline getirebilmiştir.

Marksistler, insanın toplumsal pratiğinin, dış dünya üzerine

olan bilgisinin doğruluğunun tek ölçütü olduğu düşüncesindedir. Gerçekte de insan bilgisinin doğruluğu, toplumsal pratikte (maddi üretim sürecinde, sınıf savaşımında, bilimsel deneylerde) beklenen sonuca ulaşırsa anlaşılır. İnsan, işinde başarıya ulaşmak, yani beklenen sonuca varmak istiyorsa, düşüncesinin, kendisini çevreleyen nesnel dünyanın yasalanna aynen uymasını sağlaması gerekir. Bunlar birbirine uymazsa, pratikte başarıya ulaşamayacaktır. Başarıya ulaşamayınca, bundan ders alacak, nesnel dünyanın yasalanna uyacak biçimde düşüncelerini değiştirecek ve böylece başarısızlığı başarı haline getirecektir. “Başarısızlık başarının anasıdır”, ya da “bir musibet bin nasihatten iyidir” derken, işte bunu demek isteriz. Diyalektik materyalizmin bilgi teorisi, pratiğe ilk yeri verir ve insan bilgisinin pratikten hiç ayrılmayacağına inanır. Pratiğin önemini yadsıyan ya da bilgiyi pratikten ayırmak isteyen bütün yanlış teorileri reddeder. Bu konuda Lenin şöyle der: “*Pratik, teorik bilgidenden daha üstündür*; çünkü ^[sayfa 9] yalnız evrensel olmakla kalmaz, aynı zamanda gerçeklik ile içiçedir.”² Marksist felsefenin, diyalektik materyalizmin proletaryanın hizmetinde bulunduğunu açıkça ilân etmesi; öteki uygulanabilir oluşu, teorinin pratiğe bağlılığı üzerinde durması, dönüp dolaşıp pratiğe hizmet edecek teoriye temel olarak, pratik üzerinde durması. Bir bilginin ya da teorinin doğruluğunu araştırırken, insan, kendi öznel duygularına değil, bilgi ya da teorinin toplumsal pratikteki nesnel sonuçlarına dayanabilir. Doğrunun tek ölçütü, yalnız toplumsal pratik olabilir. Pratik, diyalektik materyalizmin bilgi teorisinde baş ve temel görüş noktasıdır.³

Nasıl oluyor da pratikten gelen insan bilgisi, dönüp dolaşıp pratiğe hizmet ediyor? Bilginin gelişme sürecine gözetmek, bunu aydınlatır.

Gerçekten de insan, pratik sürecin başlangıcında, çeşitli olguları, bunların tek tek aşamalarını ve dış ilişkilerini görür. Öreğin,

^[2] Hegel’in *Mantık Bilimi*, Kitap III, Bölüm 3’te, Lenin’in “İdea” üzerine notlarından. Bkz: V. İ. Lenin, “Hegel’in *Mantık Bilimi*’nin Taslağı” (Eylül-Aralık 1914), *Collected Works*, Moscow 1958, vol. XXXVII, s. 205.

^[3] Karl Marx, “*Feuerbach Üzerine Tezler*”, Friedrich Engels, Ludwig *Feuerbach ve Klasik Alman Felsefesinin Sonu*, Sol Yayınları, Ankara 1976, s. 69-72; ve V. İ. Lenin, *Materyalizm ve Ampiryokritisizm*, Sol Yayınları, Ankara 1976, s. 145-152’ye bakınız.

Yenan'ı gezmeye gelen ziyaretçiler, ilk bir-iki gün kentin sokaklarını, evlerini görür, bazı kimselerle tanışır, ziyaretlere, partilere, toplantılara giderler, çeşitli konuşmalar dinler, çeşitli belgeleri okurlar. Bütün bunlar, birtakım olgular, şeylerin tek tek aşamaları ve bu şeyler arasındaki dış ilişkilerdir. Biz, buna, bilginin algı aşaması, yani algılar ve izlenimler aşaması diyoruz. Yenan'daki çeşitli şeyler, ziyaretçilerin duşu organları üzerinde etkide bulunur, bazı algılamalara neden olur ve bu izlenimler arasındaki genel dış ilişkiler üzerine bir fikirle birlikte, [sayfa 10] zihinlerinde birçok izlenimler bırakır. İşte bu, bilginin ilk aşamasıdır. Bu aşamada insan, daha derin kavramlar oluşturamaz ya da mantığa uygun sonuçlara varamaz. Toplumsal pratik sürüp gittikçe, pratiğin seyrinde insanda algılar ve izlenimler uyandıran şeyler, birçok kez yinelenir ve insan zihnindeki bilgi sürecinde, sonucu kavram kurulmasına varan, ani bir değişme, bir sıçrama olur. Bu haliyle kavram, artık, şeylerin olgusunu, bunların birleşimden kopuk aşamalarını ya da dış ilişkilerini değil, bunların özlerini, bütünlüklerini, iç ilişkilerini kapsar. Kavram ve algı, yalnızca nicelik yönünden değil, nitelik yönünden de birbirinden farklıdır. Daha ileri giderek, yargılama ve usavurma yöntemlerini kullanarak, mantığa uygun sonuçlar çıkartabiliriz. Üç Krallığın Öyküsü'ndeki⁴ "kaşlarını çat, aklına bir savaş hilesi gelsin" sözü, ya da her gün kullandığımız, "dur, bir düşüneyim" sözleri, insanın, yargılama ve çıkarsama yapmak için, kavramları kafasının içinde evirip-çevirmesinden başka bir şey değildir. Bu, bilginin ikinci aşamasıdır. Yukarıda sözünü ettiğimiz ziyaretçi gözlemci grubun üyeleri, çeşitli bilgiler topladıktan ve "düşünüp taşındıktan" sonra, şu yargılara varabilirler: "Komünist Partisinin Japonlara karşı güttüğü Ulusal Birlik Cephesi siyaseti, tutarlı ve içtendir." Bu yargılamayı yaptıktan sonra, eğer ulusal kurtuluş için bir birlik kurulmasını içtenlikle istiyorlarsa, bir adım daha atarak şu sonuca ulaşırlar: "Japonlara karşı kurulan bu Ulusal Birlik Cephesi, başarıya ulaşabilir." Bir şey üzerine insanın bilgi edinme sürecinde kavram, yargı ve çıkarsama, daha önemli bir aşamayı, akla-uygun bilgi aşamasını oluşturur. Bilginin gerçek amacı, algılama yoluyla düşünceye ulaşma; nesnel şeylerin iç ilişkilerini, yasalarnı, çeşitli süreçlerin iç ilişkilerini yavaş yavaş anlaya-

⁴ 14. yüzyılın sonunda yaşamış olan Lo Kuan-çung'un yazdığı tanınmış bir tarihsel öykü.

rak mantıklı bilgiye varmaktadır. [sayfa 11] Mantıklı bilgi ile algılarımızla elde edilen bilgi arasındaki fark, algısal bilginin tek tek olaylarla, şeylerin dış ilişkileriyle ilgilenmesine karşılık, mantıksal bilginin büyük bir adım atarak bütüne varması, şeylerin özünü, iç ilişkilerini kavraması ve bizi çevreleyen alemin iç çelişkilerini açıklamasıdır. Böylece o, çevremizdeki alemin gelişmesini, bütün aşamalar arasındaki iç ilişkileri içinde kavrayabilir.

İşte bu, pratiğe dayanan ve yüzeyden derine doğru inen bilginin gelişme sürecinin diyalektik materyalist teorisi, marksizmin doğuşundan önce hiç kimse tarafından ortaya atılmamıştır. İlk olarak marksist materyalizm, bilginin gelişme süreci sorununu doğru olarak çözmüş, bilginin derinleşmesi sürecini hem materyalist, hem de diyalektik olarak göstermiş, algısal bilginin, toplum içindeki insanın karmaşık ve düzenli üretme pratiği ve sınıf savaşımı yoluyla mantıksal bilgi haline gelişini açıklamıştır. Lenin “Maddenin soyutlanması, bir doğa yasasının, bir değer vb. soyutlanması, kısacası bütün bilimsel (doğru, ciddi, saçma olmayan) soyutlamalar, doğayı, daha derinden, daha doğru ve daha tam yansıtır.”⁵ diyor. Marksizmleninizi, bilgi sürecinin iki aşamasının ayırdedici niteliklerinin, alt aşamada bilginin algısal biçimde, üst aşamada ise mantıklı biçimde ortaya çıktığını, ama her iki aşamanın da bilginin tek bir sürecine ait olduğunu kabul eder. Algısal ile akla-uygun, nitelikçe birbirinden farklıdır, ama birbirinden ayrı değildir. Bunlar, pratiğin temelinde birleşmişlerdir.

Denemelerimiz, algıladığımız şeylerin kolayca anlaşılmadığını, yalnızca, anlaşılın şeylerin daha derinden algılanabildiğini göstermiştir. Algılama, yalnız olgu (*phenomen*) sorununu çözer; öz sorununu ancak teori çözebilir. Her iki sorunun çözümlenmesi de pratikten en ufak bir ölçüde [sayfa 12] ayrılmaz. Bir şeyi bilmek isteyen insan, onunla temasa gelmeksizin, onun çevresinde yaşamaksızın, onu uygulamaksızın bu işi başaramaz. Feodal toplumda, kapitalist toplum yasalarını önceden bilmeye, kapitalizm henüz sahneye çıkmadan pratiği de bulunamayacağı için, olanak yoktu. Marksizm, ancak kapitalist toplumun ürünü olabilirdi. Serbest rekabetçi kapitalizm çağında Marx, emperyalizm döneminin bazı özel yasalarını,

⁵ Hegel'in *Mantık Bilimi*, Kitap III, Bölüm 3'te, Lenin'in “Öznel Mantık ya da Tasım Öğretisi” notlarından. Bkz: V. İ. Lenin, “Hegel'in *Mantık Bilim*'nin Taslağı”, *Collected Works*, Moscow 1958, vol. XXXVII, s. 161.

önceden, somut olarak bilemezdi; çünkü –kapitalizmin son aşaması– emperyalizm henüz ortaya çıkmamıştı ve buna ilişkin pratik yoktu. Bu görevi ancak Lenin ve Stalin üstlenebildi.

Dahi olmaları bir yana, Marx'ın, Engels'in, Lenin'in ve Stalin'in teorilerini kurabilmelerinin ana nedeni, kendilerinin, çağdaş sınıf savaşımına ve bilimsel denemelere bizzat katılmalarıdır. Bu denemeler olmaksızın, dehaları ne kadar büyük olsa da, başarıya ulaşamazlardı. *“Bilge kişi, kapısından dışarı adımını atmaksızın, güneşin altındaki bütün olup bitenleri bilir”* sözü, teknolojinin gelişmediği eski zamanların boş sözüdür. Gerçi bu söz günümüzün gelişmiş teknoloji çağında gerçekleşebilirse de, ilk elden bilgisi olanlar, gene de pratiğe katılanlardır ve ancak bunların pratik ile elde ettiği bilgiler, yazı ya da teknolojik araçlarla, “bilgilere” ulaşabilir ve böylece bilgiler de “güneşin altında olup bitenleri” dolaylı olarak bilebilirler. Eğer insan, belirli bir şeyi ya da belirli bir sınıftan olan şeyleri bilmek isterse, gerçeği, o şeyi ya da o çeşit şeyleri değiştirmek için savaşıma girerse, o şeyin ya da o çeşit şeylerin olgularıyla teması gelebilir ve, ancak, gerçeği değiştirmek için katıldığı bu savaş sırasında, o şeyin ya da o çeşit şeylerin özüne varabilir ve onları anlayabilir. Herkesin fiilen yürüdüğü, ama bazılarının bile bile tahrif ederek, tersini iddia ettikleri bilgi yolu budur. Dünyanın en gülünç insanları, kulaktan dolma bazı ham bilgilerle kendisini “allâme-i cihan” sanan, “çokbilmiş”lerdir. Bu, bu ^[sayfa 13] insanların boylarının ölçüsünü pek iyi bilmediklerini gösterir. Bilgi sorunu bilimsel bir sorundur, bu konuda ne içtensizliğe, ne de böbürlenmeye yer vardır. Asıl gerekli olan, tersine, içtenlik ve alçakgönüllülüktür. Bilgi edinmek isteyen, dünyayı, yani gerçeği değiştirme pratiğine bizzat katılmalıdır. Armudun tadını bilmek isteyen, armudu yiyerek, değiştirmek zorundadır. Atomun yapısını ve özelliklerini bilmek isteyen, atomun durumunu değiştirmek için, fizik ve kimya deneyleri yapması gerekir. Devrimin teorisini, yöntemlerini bilmek isteyen, devrime katılmak zorundadır. Bütün gerçek bilgi, doğrudan denemelerden doğar. Ama insan, her şeyi doğrudan doğruya deneyemez. Gerçekten de, bilgilerimizin çoğunu, dolaylı denemelerden elde ederiz. Eski çağlar ya da yabancı ülkeler üzerine olan bilgiler gibi. O çağda yaşayanlara ya da yabancılara, bu bilgi, doğrudan doğruya temastan gelmiştir. Eğer bunların doğrudan doğruya denemeleri, Lenin'in söylediği “bilimsel soyutlama” koşullarına uygunsuz

ve nesnel şeyleri bilimsel olarak yansıtıyorsa, bunlara güvenilebilir, yoksa güvenilemez. Demek ki, insan bilgisi, doğrudan doğruya ve dolaylı denemelerden oluşuyor. Ve benim için dolaylı olan, başkaları için dolaysız deneme olabiliyor. Sonuç olarak, bilgiyi bütünü ile ele alırsak, ne çeşit bilgi olursa olsun, doğrudan denemeden ayrılmaz. Bütün bilginin kaynağı, kendisini çevreleyen nesnel dünyayı, insanın, duyu organları ile algılamasında yatar. Bu gibi algıları yadsıyan insan, doğrudan doğruya denemeyi, gerçeği değiştirmeye katılmayı yadsımaktadır, ve o insan, materyalist değildir. İşte bu nedenle, “çokbilmiş” atasözü, “kaplan inine girmeden, kaplan yavrusu tutulmaz” der. Bu söz, insanın pratiği için olduğu kadar, bilgi teorisi için de doğrudur. Pratikten ayrı bilgi olamaz.

Gerçeği değiştirme pratiğinden doğan diyalektik materyalist bilgi sürecini ve bilginin yavaş yavaş derinleşmesi [sayfa 14] sürecini aydınlatmak için, birkaç somut örnek verebiliriz.

Kapitalist toplum üzerine, kendi pratiğinin ilk döneminde – makineleri parçalama ve ani kavgalar döneminde– bilgi edinen proleterler, henüz algılama aşamasında idiler ve yalnızca kapitalizmin çeşitli olgularını, ayrı ayrı yönlerini ve dış ilişkilerini bilebiliyorlardı. Bu sırada proletarya, “kendiliğinde bir sınıf” idi. Bu sınıf, pratiğinin ikinci dönemine –bilinçli, örgütlü, ekonomik ve siyasal savaşım dönemine– ulaşıncaya, uzun süreli savaşımarda kazandığı denemelere ve pratiğe dayanarak, Marx ve Engels’in bu denemeleri bilimsel yönetime göre derleyip toparlamaları, özetlemeleri olan marksist teori içinde eğitilmeleri yoluyla, kapitalist toplumun aslını, toplum sınıfları arasındaki sömürü ilişkilerini ve kendi tarihsel görevini anlamaya başladı ve böylece “kendisi için bir sınıf” haline geldi.

Çin halkının emperyalizm üzerine olan bilgisi için de aynı şeyleri söyleyebiliriz. İlk aşama, Taiping hareketi,⁶ Yi Ho Tuan hare-

⁶ Taiping Hareketi, 19. yüzyılın ortasında Çing hanedanının feodal yönetimine ve halk ezmesine karşı girişilen devrimci bir köylü savaşıdır. Ocak 1851’de birkaç halk lideri biraraya gelerek, Kwangsi eyaletinin bir köyünde isyan bayrağını açtılar ve Taiping hükümdarlığının kurulduğunu ilân ettiler. Kuzeye doğru harekete geçen köylü ordusu, 1852’de, Hunan ve Hupeh’i ele geçirdi ve yürüyüşüne devam ederek 1853’te Nankin’i işgal etti. Ne var ki, Taiping ordusu, işgal ettiği bölgelerde, kararlı bir yönetim kurmayı ihmal ediyordu. Nankin’i başkent yapan köylü ordusu liderleri, ayrıca birçok siyasal ve askeri yanlışlara düşüler ve bu yüzden de, İngiliz, Amerikan ve Fransız işgal kuvvetleri ile işbirliği yapan Çing hükümetinin saldırısına dayanamayarak, 1864’te yenildiler.

keti⁷ gibi, yabancılara karşı, iyiyi kötüden ayırdetmeksizin girişilmiş hareketlerde görülen, algısal bilgi aşamasıdır. Ancak ikinci dönemde, Çin halkı akla-uygun bilgiye ulaştı. Bu aşamaya, Çin halkı, emperyalizmin iç ve dış çelişkilerini gördüğü, Çin'deki geniş halk kitlelerini [sayfa 15] emperyalizm ve onunla elele veren kompradorlar ve feodal sınıflar tarafından nasıl ezildiğini ve sömürüldüğünü anladığı anda ulaştı. Bu bilgi aşaması, aşağı yukarı 4 Mayıs 1919 hareketi⁸ sırasında başlar.

Şimdi bir de savaşa gözatalım. Savaşı, savaş üzerine denemesi az olanlar yönetirse, ilk aşamada, (bizim son on yıldır verdiğimiz Tarımsal Devrim Savaşı gibi) özel bir savaşın yönetimi için gerekli yasalan anlamayacaklardır. İlk aşamada epeyce bir savaş denemesinden geçecekler ve birçok yenilgilere uğrayacaklardır. Ama bu gibi görgü ve deneyimlerden (kazanılan savaşlardan ve özellikle yitirilen savaşlardan elde ettikleri görgü ve deneyimlerden) sonra bütün savaşın gizli düğüm noktalarını, o özel savaşın yasalarını, strateji ve taktiğini anlayabilecekler ve bunun sonucu olarak, bir savaş güvenle yönetebileceklerdir. Böyle bir anda yeterli deneyimi olmayan biri komutayı alırsa, birçok yenilgiye uğramadan (deneyim kazanmadan) savaşın doğru yasalarını anlayamayacaktır.

Bu görevi kabul etmeye cesareti olmayan bir yoldaşın “kendime güvenemiyorum” dediğini sık sık duyarız. Niçin güveni yok-

⁷ Yi Ho Tuan hareketi, 1900 yılında, Kuzey Çin'de meydana gelen anti-emperyalist silahlı bir savaşımdır. Büyük köylü kitleleri ile zanaatçılar ve halk bu harekete katıldı. Bazı tarikatlar biraraya gelerek geniş bir gizli örgüt kurdular ve sekiz emperyalist devletin (Amerika, İngiltere, Japonya, Almanya, Rusya, Fransa, İtalya ve Avusturya) kuvvetlerine karşı kahramanca bir savaşı verdiler. Hareket, biraraya gelen emperyalist güçlerin Tiensin ve Nankin'i işgal etmelerinden sonra görülmemiş bir vahşet ve kırmıla bastırıldı.

⁸ 4 Mayıs 1919 hareketi, emperyalizme ve feodalizme karşı girişilmiş devrimci bir harekettir. Birinci Dünya Savaşının galip devletleri, Fransa, İngiltere, Amerika, Japonya, İtalya ve öteki emperyalist ülkeler, ganimeti paylaşmak için Paris'te toplandılar ve bu arada Şantung eyaletini, Japonlara peşkeş çektiler. Buna karşı ilk tepki Pekin'deki öğrencilerden geldi ve 4 Mayısta büyük yürüyüşler ve gösteriler düzenlediler. Savaşta keselerini doldurmuş olan kuzeydeki Çin askeri hükümeti, hareketi bastırmak için 30'dan fazla öğrenciyi tutukladı. Buna karşılık Pekinli öğrenciler boykota gittiler ve bu boykot başka kentlerdeki öğrencilere de yayıldı. 3 Haziranda, hükümet, bu sefer binlerce öğrenciyi tutukladı ise de bu, ülkedeki öfkeyi büsbütün kamçıladi. Şanghay işçileri grev yaptılar ve birçok kentlerde dükkanlar kapandı. Böylece bir aydın hareketi olarak başlayan ayaklanma, proletaryayı, küçük-burjuvaziyi ve burjuvaziyi içine alan geniş bir hareket halini aldı.

tur? Çünkü işin niteliği ve koşulları üzerine sistemli bir anlayışı yoktur; ya da, bu çeşit işle teması ya pek az olmuştur, ya hiç olmamıştır. Yani o işi yöneten yasalara bilmemektedir. İşin niteliği ve koşullarını inceden inceye [sayfa 16] tahlil edince, kendisine daha fazla güvenecek ve görevi gönüllü olarak alacaktır. Bu işi bir zaman yaptıktan sonra da bazı deneyimler kazanacak, ve hele bir de olaylara geniş bir görüşle bakar, sonuçları öznel, tek yanlı ve üstünkörü görmezse, işini nasıl yürütmesi gerektiği konusunda sonuçlar çıkartacak, kendine güveni sağlayacaktır. Buna karşılık, sorunlara, öznel, tek yanlı, üstünkörü bakanlar tökezleyecekler, sırası gelince de koşulları incelemeyen, her şeyi bütünü ile (tarihini ve o günkü durumunu bütünü ile) gözönüne almadan, şeylerin özü ile (nitelikleri, bir şey ile öteki arasındaki iç ilişkileri ile) temasa gelmeden, kendini beğenmiş bir tavırla emirler, buyruklar vereceklerdir.

Yani, bilgi sürecinin ilk adımı, dış dünyanın şeyleri ile temasa gelmektir ve bu, algılama aşamasıdır. İkinci adım, yeniden düzenleme ya da kurma (inşa) yaparak algı verilerinin sentezine ulaşmaktır. Bu ise, kavram kurma, yargılama ve çıkarsama aşamasıdır. Algılarla elde edilen veriler zenginse (bölük-pörçük değilse) ve gerçekle uygunluk halindeyse (hayali değilse), ancak o zaman bu gibi verilere dayanarak geçerli kavramlar ve teoriler kurabiliriz.

Burada, iki önemli nokta belirtilmelidir. İlki, daha önce söylediğimiz, ama burada yinelenmesinde yarar bulunan, akla-uygun bilginin algısal bilgiye bağlılığı noktasıdır. Akla-uygun bilginin, algısal bilgiden çıkarılmasına gerek olmadığını söyleyen kimse, idealisttir. Felsefe tarihinde yalnızca aklın geçerliğini kabul edip deneyimin geçerliğini kabul etmeyen “akılcı” bir okul vardır. Yalnızca akli güvenilir diye kabul edip algısal deneyimleri güvenilir saymayan bu okulun yanılığı, her şeyi tepetaklak etmesidir. Akla-uygun olan şeye, kaynağı algıda olduğu için güvenilir; yoksa o, kaynağı olmayan suya, köksüz ağaca benzerdi ve, öznel, içten geldiği gibi ve güvenilemez olurdu. Bilgi sürecindeki sıraya gelince, deneyim önce gelir. Bilgi sürecinde toplumsal pratiğin önemi üzerinde [sayfa 17] durmamızın nedeni, yalnız toplumsal pratiğin insan bilgisini yükseltebilmesinden ve, onu çevreleyen nesnel dünyadan algısal deneyimleri kazanabilmesindedir. Gözlerini kapayan, kulaklarını tıkayan ve kendisini nesnel dünyadan bütünü ile ayıran insanın, sözkonusu edilecek bir bilgisi olamaz. Bilgi deneyim ile başlar. İşte bilgi teorisinin materya-

lizmi budur.

İkinci nokta, bilginin derinleştirilmesi, bilginin algısal aşamasının akla-uygun aşamaya kadar geliştirilmesidir. Bu da bilgi teorisinin diyalektiğidir.⁹ Bilginin algı alt basamağında durabileceğini, yalnız algısal bilginin güvenilir olup akla-uygun bilginin olmadığını söylemek, tarihte “ampiristlerin” düştükleri yanılgıyı yinelemek olur. Bu teori, algılarla elde edilen bilgilerin, nesnel dünyanın bazı gerçek şeylerini yansıtmakla birlikte (ben, burada, denemeyi, yalnızca iç gözleme dayandıran idealist ampiristlerden sözetmiyorum) bunların bölük-pörçük ve üstünkörü olduklarını, şeylerin özünü tam temsil etmeyip, eksik olarak yansıttıklarını anlayamadığı için yanlıştır. Bir şeyi bütünü içinde tam olarak yansıtmak, özünü ve iç yasalarını göstermek için, düşünce yoluyla, bol algı verilerini yeniden biçimlendirme ve kurma işlemine tabi tutarak, kabaları, yanlışı bir yana ayırıp, inceleri, doğruları seçerek, bir noktadan ötekine adım adım ilerleyerek, dıştan içe doğru yürüyerek, bir kavramlar ve teoriler sistemi kurmak, algısal bilgiden akla-uygun bilgiye atlamak gereklidir. Böylece kurulan bilgi daha boş ve güvensiz değildir; tersine bilgi sürecinde pratiğe dayanarak bilimsel olarak kurulan her şey Lenin’in dediği gibi, nesnel gerçekliği daha derinden, daha doğru, daha tam yansıtır. Buna karşılık, bayağı “pratik kimseler” [sayfa 18] deneyime değer verir, ama teoriyi horgörürler, ve bu yüzden, onların, tam bir nesnel süreç üstüne kapsamlı bir görüşleri olamaz; aydınlık bir yönleri, geniş perspektifleri yoktur, ve onlar, rasgele başarılan ve kısa görüşleri ile kendilerini beğenmişlerdir. Bu gibiler, devrimi yönetmeye kalkışınca, hemen bir çıkmaza sokarlar.

Diyalektik materyalist bilgi teorisine göre, akla-uygun bilgi, algısal bilgiye dayanır ve algısal bilgi, akla-uygun bilgi olacak biçimde geliştirilebilir – diyalektik materyalist bilgi teorisidir. Felsefede, akılcılık olsun, ampirizm olsun, bilginin tarihsel ya da diyalektik niteliğini anlamamaktadır. Her iki okul da, doğrunun bir yanını içermekle birlikte (ben, burada, idealist değil, materyalist akılcılığa ve ampiristliğe işaret ediyorum) bilgi teorisinde, her ikisi de, bütün olarak yanlıştır. Bilginin, algısalardan akla-uyguna doğru diyalektik ma-

⁹ Hegel’in *Mantık Bilimi*, Kitap III, Bölüm 3’te, “İdea” üzerine notlarında, Lenin, “Anlamak için, ampirik olarak anlamaya girişmek, incelemek ve ampirizmden evrensel ulaşmak gereklidir.” diyor. Bkz: V. İ. Lenin, “Hegel’in *Mantık Bilimi*’nin Taslağı”, *Collected Works*, Moscow 1953, vol XXXIII, s. 197.

teryalist hareketi, tek bir şeyi ya da tek bir işi bilmek gibi küçük bir bilgi süreci için olduğu kadar, bütün bir toplumu ya da devrimi bilmek gibi büyük bir bilgi süreci için de geçerlidir.

Ne var ki, bilginin hareketi burada bitmez. Bilginin diyalektik materyalist hareketinin akla-uygun bilgide durduğunu söylemek, bilgi sorununun yanısını kavramak demektir. Üstelik marksist felsefe yönünden bu yorum, pek de önemli değildir. Marksist felsefe için asıl önemli olan, nesnel dünyanın yasalarının anlaşılması ve böylece dünyayı açıklayabilecek gücün kazanılması değil, nesnel yasalar üzerine elde edilen bilgileri uygulayarak dünyayı fiilen değiştirmektir. Marksist görüş açısından teori önemlidir, ve bu önem, Lenin'in şu sözlerinde tam olarak görülür: "*Devrimci teori olmadan, devrimci hareket olamaz.*"¹⁰ Ama marksizm, teorinin önemini, tamamen ve yalnızca, eyleme kılavuzluk edeceği için belirtir. Elimizdeki doğru bir teori ^[sayfa 19] üzerine yalnızca gevezelik eder, evirir çevirir, oyuncak gibi oynar, pratiğe koymazsak, bu teori, ne kadar iyi olursa olsun, önemsizdir. Bilgi, pratik ile başlar. Pratik yoluyla teori düzeyine ulaşır ve ardından gene pratiğe dönmek zorundadır. Bilginin etkin görevi, yalnız algısal bilgiden akla-uygun bilgiye sıçramasında görülmez, aynı zamanda –ve bu, daha önemlidir– akla-uygun bilgiden devrimci pratiğe sıçramasında görülür. Dünyanın yasalarını kavramamıza yarayan bilginin yönü, dünyanın değiştirilmesi pratiğine doğru çevrilmeli, yani o, tekrar, üretime, sınıf savaşımına, devrimci ulusal savaşa ve, elbette bunların yanısıra, bilimsel deneyimlere uygulanmalıdır. Teoriyi sınama ve geliştirme süreci –bütün bilgi sürecinin devarı budur. Teorinin nesnel gerçeğe uygunluğu sorunu, daha önce belirtildiği gibi, bilginin algısalardan akla-uyguna doğru hareketi içinde tamamen çözülemediği gibi, bu yolla da büsbütün çözülemez. Bunu tam olarak çözmenin tek yolu, akla-uygun bilgiyi toplum içinde pratiğe yeniden yöneltmek, teoriyi pratiğe koymak ve beklenen sonucu verip vermediğini görmektir. Birçok doğabilim teorisi, bunları ortaya atan bilim adamlarının sözlerine dayanılarak değil, daha sonraki bilimsel uygulamalarda doğrulukları ortaya çıktığı için kabul edilmiştir. Aynı biçimde, marksizmleninizm, yalnızca, Marx, Engels, Lenin ve Stalin onu bilimsel olarak formüle ederken doğru diye kabul ettikleri için değil, daha sonraki

¹⁰ V. İ. Lenin, *Ne Yapmalı?*, Sol Yayınları, Ankara 1977, s. 34.

devrimci sınıf savaşımı ve devrimci ulusal savaşımardaki pratik uygulamalarla sistemin doğruluğu kesinleştiği için de doğrudur. Diyalektik materyalizm, pratikte, hiç kimse kendisini ondan kurtarmayacağı için, evrensel olarak doğrudur. İnsan bilgisinin tarihi, birçok teorilerin doğruluğunun tam olmadığını, bu eksikliğin pratiğin dememesine tabi tutularak giderildiğini anlatmaktadır. Birçok teorenin yanlışlığı, pratiğin verdiği sonuç ile ortaya çıkarılmıştır. İşte bu nedenle, pratiğe, gerçeğin ölçütü denilmiştir ve “yaşamın ve [sayfa 20] pratiğin görüş açısı, bilgi teorisinin ilk ve temel görüşü” dür¹¹ sözü bir gerçeğin ifadesidir. Stalin bunu çok güzel belirtmiştir: “Kuşkusuz ki, teori, devrimci pratiğe bağlanmadıkça amaçsız kalır; tpkı yolu devrimci teori ile aydınlatılmayan pratiğin, karanlıkta, elyordamıyla yürümesi gibi.”¹²

Bu noktaya geldiğimiz zaman, bilginin hareketi tamamlanmış olur mu? Yanıtımız hem evet, hem hayırdır. Toplum içinde yaşayan bir kimse, gelişmesinin belirli bir dönemdeki belirli bir nesnel süreci değiştirmek isterse (bu, doğal ya da toplumsal bir süreç olabilir), kafasındaki nesnel süreçler üzerinde durup düşünerek, kendi özne faaliyetlerini harekete geçirecek, bilgisini algısalda akla-uyguna doğru geliştirir ve hepsi de o nesnel oluşumun yasalanna bütünüyle uygun düşen fikirler, teoriler, planlar ya da programlar ortaya çıkarır. Bunun ardından, bu fikirleri, teorileri, planları ya da programları o aynı nesnel süreçte pratiğe koyar ve eğer önceden beklediği sonuç gerçekleşirse, yani tasarı halindeki fikirleri, teorileri, planları ya da programları eylem haline, iş haline getirebilmişse, kendi bilgi süreci, bu somut süreç bakımından, tam sayılabilir. Örneğin, bir mühendislik planının gerçekleştirilmesi, bilimsel bir varsayımın doğrulanması, alet ya da eşya üretimi, bir ürünün devşirilmesi gibi doğayı değiştirme sürecinde; ya da bir grevin başarıya ulaşması, bir savaşın kazanılması, bir eğitim planının yürütülmesi gibi toplumu değiştirme sürecinde, bütün bunlar, önceden düşünülen amaçların gerçekleştirilmesi demektir. Ama genel olarak söylemek gerekirse, doğayı olsun, toplumu olsun, değiştirme pratiğinde, ilk fikirler, teoriler, planlar ya da programlar, değişikliğe uğramaksızın pek az gerçekleştirilirler. Bunun nedeni, gerçeği değiştirme işine

¹¹ V. İ. Lenin, *Materyalizm ve Ampiryokritisizm*, s. 151.

¹² J. Stalin, *Leninizmin İlkeleri*, Sol Yayınları, Ankara 1978, s. 25.

girişen insanın, çoğu [sayfa 21] zaman sayısız eksiklikler ve sınırlamalar ile karşılaşmasıdır. İnsan yalnızca, bilimsel ve teknolojik koşulların yarattığı sınırlamalarla değil, bir de, nesnel sürecin her yanının ve özünün tamamen bilinmemiş olması nedeniyle, nesnel oluşumun kendisinin gelişme ve anlaşılma derecesinin de ortaya çıkardığı sınırlamalarla karşılaşır. Bu gibi durumlarda fikirler, teoriler, planlar ya da programlar, uygulama sırasında ortaya çıkan umulmadık koşullar yüzünden kısmen, hatta bazan tamamen değiştirilir. Öyle zamanlar olur ki, ilk fikirler, teoriler, planlar ya da programlar gerçeğe kısmen veya tamamen uymaz ya da kısmen veya tamamen yanlıştır. Çoğu durumda yanlış bilgi düzeltilinceye, nesnel sürecin yasalarına uygun düşünceye kadar, yani böylece öznel şeyler nesnel şeylere dönüştürülünceye ve pratikten beklenen sonuçlar alınmaya kadar, başarısızlıkların yinelenmesi gerekir. Ama gene de, bu noktada, belirli bir gelişme aşamasındaki belirli bir nesnel süreç, hakkındaki insan bilgisi tamamlanmış kabul edilir.

Bununla birlikte, sürecin ilerlemesi yönünden, insan bilgisinin hareketi tamamlanmamıştır. Doğada olsun, toplumda olsun, her süreç, kendi iç çelişkileri ve savaşımını yoluyla ilerler ve gelişir. İnsan bilgisinin hareketi de, aynı biçimde, ilerlemek ve gelişmek durumundadır. Toplumsal bir harekette gerçek bir devrimci lider, yalnızca, gördüğümüz gibi, hatalı bulduğu fikirleri, teorileri, plânları ya da programları düzeltmekle kalmaz; bir nesnel sürecin, bir aşamadan ötekine ilerlediğini farkederek etmez, hem kendi fikirlerini, hem devrimci yoldaşlarının fikirlerini buna göre geliştirir ve düzeltir; yani değişen yeni durumlara uygun, yeni devrimci görevler ve çalışma programları önerir. Bir devrim döneminde durum hızla değişir, eğer devrimcilerin bilgileri aynı hızla değişmezse, bu liderler, devrimi zafere ulaştıramaz.

Gene de fikirlerin gerçeğin gerisinde kaldığı sık sık [sayfa 22] görülür. Bunun nedeni, insan bilgisinin pek çok toplumsal koşullarda sınırlı olmasıdır. Değişen nesnel durumlara uygun olarak fikirleri gelişmeyen, ve bu yüzden kendilerini sağ oportünizme kaptıran sekter devrimcilere karşı çıkmaktayız. Bunlar, çelişkilerin savaşımının, nesnel sürecin önceden ileri gittiğini; bilgilerinin eski aşamada kaldığını farketmemektedirler. Bu, bütün sekterlerin özelliğidir. Bunlar, toplumsal pratikten kopmuş fikirleriyle, topluma yön vermeye hizmet edemezler, ancak toplumun hızla geliştiğinden yakınır ve

onu geri çekmeye ya da ters yöne götürmeye çalışırlar.

Biz, aynı zamanda, lafesi “sol” a da karşıyız. Bunların fikirleri, nesnel sürecin belli bir gelişme aşamasının önündedir. Bunların bazıları, kurdukları düşlere gerçek diye bakarlar. Diğerleri ise, ancak gelecekte gerçekleştirilebilecek bir fikri, hemen gerçekleştirme çabasına düşerek, o anda çoğunluğun katıldığı pratikten, o günün gereklerinden ayrı düşerler ve serüveni eylemleriyle açığa çıkarlar.

İdealizm ve mekanik materyalizm, oportünizm ve serüvençilik, hepsi de, öznel ile nesnel arasındaki kopuklukla ve bilginin pratikten ayrılmasıyla ayırılır. Doğrunun ölçütü olarak bilimsel toplumsal pratik üzerinde önemle duran marksist bilgi teorisi, bu yanlış ideolojilere tamamen karşıdır. Marksistler, evrenin mutlak ve genel gelişme sürecinde her tikel sürecin gelişmesini bağıntılı olarak kabul eder. Böyle olunca, mutlak doğrunun büyük akışında, gelişmenin her aşamasındaki tikel bir süreç üzerine olan insan bilgisi, yalnızca bağıntılı (görelî) olarak doğrudur. Sayısız bağıntılı doğruların toplamı mutlak doğrudur.¹³ Bir nesnel sürecin gelişmesi, çelişkiler ve çatışmalarla doludur. İnsan bilgisinin hareketinin gelişmesi de öyledir. Nesnel dünyanın bütün diyalektik hareketleri eninde sonunda, insan bilgisinde [sayfa 23] yansıyacaktır. Toplumsal pratikte meydana gelme, gelişme ve yokolup gitme sonsuz olduğuna göre, insan bilgisinde de meydana gelme, gelişme ve yokolup gitme sonsuzdur. Belli fikirler, teoriler, planlar ya da programlara dayanarak, nesnel gerçeği değiştirmeye yönelmiş pratik, her sefer daha fazla geliştiğine göre, insanın nesnel gerçek üzerine olan bilgisi de her sefer daha fazla derinleşecektir. Ne nesnel dünyadaki değişme süreci sona erer, ne de insanın pratik yoluyla kazandığı doğru bilgi. Marksizm-leninizm hiç bir zaman, bütün doğrular üzerine olan bilgiyi özet halinde vermemiştir. O, yalnızca, pratik yoluyla doğru bilgiye çıkan yolları açmıştır. Vardığımız sonuç, öznel ve nesnelin, teori ve pratiğin, bilme ve yapmanın somut tarihsel birliğidir ve biz, “sağ” ya da “sol” olsun, somut tarihten ayrılan bütün yanlış ideolojilere karşıyız.

Bugünkü aşamaya ulaşmış toplumda doğru bir anlayışa ulaşma ve dünyayı değiştirme sorumluluğu, tarihsel bir gerek olarak,

¹³ V. İ. Lenin, *Materyalizm ve Ampiryokritisizm*, s. 139-145.

proletaryanın ve onun partisinin omuzlarına yüklenmiştir. Bilimsel bilgiye dayanarak bu dünyayı değiştirme süreci, dünyada ve Çin'de tarihsel bir döneme erişmiştir. İnsanlık tarihi böyle bir döneme daha önce hiç tanık olmamıştır. Dünyada ve Çin'de karanlıklar tamamen dağıtılmış ve dünyanın görmediği bir aydınlık doğmuştur. Proletaryanın ve devrimci halkın dünyayı değiştirme savaşımı, şu görevlerin yerine getirilmesinden ibarettir: nesnel dünyayı ve aynı zamanda kendi öznel dünyalarını değiştirmek; hem bilgi yetilerini , hem nesnel ve öznel dünyaları arasındaki ilişkileri değiştirmek. Böyle bir değiştirme işi, yeryüzünün bir kısmında, Sovyetler Birliği'nde bugün yapılmış bulunmaktadır. Orada, halk, bu değiştirme sürecini ilerletmektedir Çin halkı ile dünyanın geri kalan kısmı, böyle bir süreçten ya geçmektedirler ya da yakında geçeceklerdir. Ve değiştirilecek olan nesnel dünya, değişikliğin bütün düşmanlarını da içermektedir. Gönüllü, bilinçli olarak [sayfa 24] bu işleme katılma aşamasına ulaşmadan önce, bunların, bir zorlama aşamasından geçmeleri gerekmektedir. Bütün insanlık, kendisini bilinçli ve gönüllü olarak yeni bir kalıba döktüğü ve dünyayı değiştirdiği an, Dünya Komünizmi çağına ulaşılacaktır.

Pratik yoluyla doğruyu bulmak ve pratik yoluyla doğruyu tanıtlamak ve geliştirmek. Algisal bilgiden başlayarak, onu fiilen akla uygun bilgi haline getirmek ve sonra akla-uygun bilgiden başlayarak öznel ve nesnel dünyayı yeni bir kalıba dökmek için devrimci pratiğe geçmek, pratik, bilgi, daha fazla pratik, daha fazla bilgi ve bu örneğin sonsuza kadar yinelenmesi ve her devirde pratik ve bilginin kapsamını daha yüksek bir düzeye ulaştırmak. Diyalektik materyalist bilgi teorisi ve, bilmenin ve yapmanın diyalektik materyalist birliği teorisi, işte budur. [sayfa 25]

ÇELİŞKİ ÜZERİNE¹⁴

Ağustos 1937

Şeyler içindeki çelişkinin yasası, yani karşıtların birliği yasası, materyalist diyalektiğin temel yasasıdır. Lenin: “*Doğru anlamda diyalektik, eşyanın özündeki çelişkilerin incelenmesidir.*” diyor.¹⁵ Lenin bu yasadan, sık sık, diyalektiğin aslı diye sözeder ve buna, diyalektiğin özü de [sayfa 26] der.¹⁶ Bu nedenle, bu yasayı incelerken epeyce yaygın konulara, felsefenin birçok sorununa değinmeden

¹⁴ Bu felsefi deneme, o sırada partide mevcut olan ciddi dogmacı hatalar ile savaşmak amacıyla, “*Pratik Üzerine*” başlıklı parçayı tamamlamak için yazılmıştır. İlk kez, Yanan’daki Anti-Japon Askeri ve Siyasal Kolejinde konferans olarak verilmiş, Seçme Yapıtlar’ına alınırken yazar tarafından gözden geçirilmiştir.

¹⁵ Hegel’in *Felsefe Tarihi Üzerine Derler*, Cilt I’de, Lenin’in “Elea Okulu” üzerine notlarından. Bkz: V. İ. Lenin, “Hegel’in *Felsefe Tarihi Üzerine Derler*’inin Taslağı” (1915), *Collected Works*, Moscow 1958, Vol. XXXVIII, s. 249.

¹⁶ V. İ. Lenin, “*Diyalektik Sorun Üzerine*”de (1915) diyor ki: “Tek bir bütünün parçalanması ve onun çelişkili parçalarının kavranması (bkz: Lassalle’in Heraklitos üzerine yazdığı kitabın “Kavrama Üzerine”, III. kesimin başlangıcında Heraklitos konusunda Philo’dan alıntı) diyalektiğin özüdür (“temellerinden” biri, başta gelen değilse, başta gelen özelliklerinden ya da niteliklerinden biridir),” *Marx-Engels-Marksizm*, Sol Yayınları, Ankara 1976, s. 335.

edemeyeceğiz. Bütün bu sorunları aydınlığa kavuşturabilirsek, materyalist diyalektik üzerinde temel bir anlayışa ulaşabileceğiz. Bu sorunlar şunlardır: iki dünya görüşü; çelişkinin evrenselliği, çelişkinin özgüllüğü; baş çelişki ve çelişkinin ana yönü; bir çelişkinin yönlerinin özdeşliği ve savaşımı, çelişkide uzlaşmaz karşıtlığın rolü.

Ayrıca “Hegel’in *Mantık Bilimi*’nin Taslağı”nda Lenin şöyle diyor:

“Kısacası diyalektik, karşıtların birliğinin öğretisi olarak tanımlanabilir. Bir diyalektiğin özünü anlatırsa da, bunun açıklanması ve geliştirilmesi gereklidir.” (Aynı yapıt, s. 215.)

Yakın yıllarda, Sovyet felsefe çevrelerinde, Deborin okulunun¹⁷ idealizmine yöneltilen eleştiriler, aramızda büyük ilgi uyandırmıştır. Deborin’in idealizminin Çin Komünist Partisi üzerinde çok kötü etkileri olmuştur ve şurası itiraf edilmelidir ki, bizdeki dogmacı fikirlerin bu okulun düşünce tarzı ile bazı ilgileri vardır. Bu felsefi incelememizin başlıca amacı, dogmacı düşünce biçimlerinin temizlenmesi olmalıdır.

I. İKİ DÜNYA GÖRÜŞÜ

İnsan bilgisinin tarihinde, evrenin gelişme yasaları ile ilgili olarak, daima iki görüş bulunmuştur: 1° metafizik görüş; 2° diyalektik görüş. Bu iki görüş birbirine tamamen karşıt, iki dünya görüşüdür. Lenin şöyle der: “*Gelişmenin (evrimin) iki temel (ya da iki olası? ya da tarihsel olarak [sayfa 27] gözlemlenebilen iki?) kavramı şunlardır: azalış ve artış olarak, yenileniş olarak gelişme ve karşıtların birliği olarak gelişme (bir birliğin karşılıklı olarak birbirlerini dışlayan karşıtlara bölünmesi ve onların karşılıklı ilişkileri).*”¹⁸ İşte Lenin, burada, bu iki dünya görüşüne işaret ediyordu.

Çin’de olsun, Avrupa’da olsun, tarihin uzun bir döneminde, metafizik, idealist dünya görüşünün bir kısmını oluşturmuş ve insan düşüncesinde egemen bir yer işgal etmiştir. Avrupa’da burjuva-

¹⁷ Sovyet filozofu Deborin (1881-1963), Sovyet Bilim Akademisi üyesiydi. 1930’da, Sovyetler Birliği’nde, felsefe çevreleri, Deborin okulunu eleştirmeye başladılar ve teoriyi pratikten, felsefeyi siyasetten ayırmakla yarıldığını, felsefesinin idealist nitelikte olduğunu gösterdiler.

¹⁸ V. İ. Lenin, “*Diyalektik Sorun Üzerine*”, *Marx-Engels-Marksizm*, s. 336; *Materyalizm ve Ampiryokritisizm*, s. 413-414.

zinin ilk zamanlarında materyalizm bile metafizikti. Marksist materyalist dünya görüşü, birçok Avrupa ülkelerinde toplumsal ekonominin yüksek derecede gelişmiş kapitalizm aşamasına girmesi, üretici güçlerin, sınıf savaşmalarının ve bilimlerin, tarihte görülmemiş bir düzeye yükselmesi ve sanayi proletaryasının tarihsel gelişimde en büyük güç halini alması ile ortaya çıkmıştır. Burjuvazi arasında, apaçık bir gerici (*reaksiyoner*) idealizmin yanısıra, materyalist diyalektiğe karşıt olarak bir de kaba bir evrimcilik ortaya çıkmıştır. Bu metafizik ya da kaba evrimci dünya görüşü, dünyaya, tecrit edilmiş, durgun ve tek yanlı bir bakıştı. Dünyadaki her şeyi, dünyadaki bütün türleri, birbirinden daima ayrıymış ve hiç değişmezmiş gibi görüyordu. Değişme, ancak nicelikte bir artma, eksilme ya da yer değiştirme olabilir. Üstelik bu gibi artmalar, azalmalar ya da yer değiştirmeler, şeylerin içinde değil dışındadır, yani dış güçlerin etkisiyle olur. Metafizikçilere göre, evrendeki her şey, bunların özellikleri, oluşlarından beri, değişmeden öylece kalmıştır. Sonraki her değişme, düpedüz nicelikte bir artma ya da azalmadır. Bunlara göre, bir şey, ancak aynı şey olarak kendini yineler durur, ve farklı hiç bir şeye dönüşmez. Bunların gözünde kapitalist sömürü, kapitalist rekabet, kapitalist toplumdaki bireyci ideoloji... eskinin köleci toplumunda ve hatta ilkel toplumunda her [sayfa 28] zaman bulunmuştur ve hiç değişmeden, gelecekte de her zaman bulunacaktır. Bunlar, toplumsal gelişimin nedenlerini, coğrafya, iklim gibi toplumun dışındaki koşullara bağlamaktadırlar. Gelişmenin nedeni olarak, şeylerin dışındaki güçler arıyorlar, ve materyalist diyalektiğin, şeylerin gelişmesinin nedeninin kendi içindeki çelişkiler olduğunu öne süren teorisini reddediyorlardı. Böyle olunca da, şeylerin nitelik bakımından çokluğunu ve bir niteliğin diğerine nasıl olup da dönüştüğünü açıklayamıyorlardı. Avrupa'da bu düşünce biçimi, 17. ve 18. yüzyıllarda mekanik materyalizm olarak, 19. yüzyılın sonu ile 20. yüzyılın başında kaba evrimcilik olarak sürdü gitti. Çin'de, "cennet değişmez, yolu da değişmez"¹⁹ sözleriyle özetlenebilecek metafizik düşünce, uzun süre, kokuşmuş feodal yönetici sınıflar tarafından desteklendi. Son yüzyılda Avrupa'dan ithal edilen mekanik materyalizm ile kaba ev-

¹⁹ Han hanedanı (MÖ 208-MS 220) devrinde Konfüçyüs okulunun tanınmış yandaşlarından Tung Çung-şu'nun (MÖ 179-104) imparator Vu'ya sunduğu muhtıralardan birindeki sözü.

rimcilik, burjuvazi tarafından desteklendi.

Materyalist diyalektik dünya görüşü, metafizik dünya görüşünün tersine, bir şeyin gelişimini anlamak için, onun içten ve öbür şeylerle ilişkileri içinde incelenmesi gerektiğini savunur. Bir başka deyişle, şeylerin gelişimi ve kendi iç ve zorunlu hareketi, bir şeyin kendi hareketi içinde ve çevresindekilerle birlikte, birbirine bağlı olarak ve birbirleri üzerinde yaptıkları etkide görülmelidir. Şeylerin gelişiminin ana nedeni, dışta değil, içte, yani şeylerin iç çelişkilerindedir. Şeylerin hareketleri ve gelişimleri, içlerinde bu gibi çelişkilerin varlığı nedeniyle olur. Bir şeyin içindeki bu çelişki, gelişmenin ilk nedeni olup, bir şeyin öteki şeylerle ilişkileri –bunların iç bağları ve birbirleri üzerine etkileri– ikinci derecede bir nedendir. Böylece, materyalist diyalektik, metafizik mekanik materyalizm ve kaba evrimcilik [sayfa 29] tarafından öne sürülen teorilerle, dış nedenler ya da dış etkenler teorisiyle zorlu bir savaşıma girer. Şurası açıktır ki, tamamen dış nedenler, şeylerin yalnız mekanik hareketine yolaçabilir, yani onların büyüklük ve miktarını değiştirir, ama şeylerin nitelik bakımından binlerce çeşit sürecini ve birbirlerine dönüşümünü açıklayamaz. Gerçekten de, bir dış güç tarafından meydana getirilen mekanik bir hareket bile, şeylerin iç çelişkileri yoluyla meydana gelir. Bitkilerin, hayvanların büyümeleri, nicelik bakımından gelişmeleri bile, iç çelişkileri nedeniyle olur. Aynı şekilde, toplumsal gelişme, başlıca, dış nedenlerin değil, iç nedenlerin sonucudur. Birçok ülkeler, aynı coğrafya ve iklim koşulları altında oldukları halde, gelişmeleri birbirinden çok farklıdır. Coğrafyasında, ikliminde hiç bir değişme olmadığı halde, aynı ülkede büyük toplumsal değişimler olabilir. Her iki ülkenin de coğrafyasında, ikliminde herhangi bir değişme olmadığı halde, emperyalist Rusya, sosyalist Sovyetler Birliği; feodal ve tecrit edilmiş Japonya, emperyalist Japonya haline gelmiştir. Uzun süre feodalizmin hüküm sürdüğü Çin, son yüzyıl içinde büyük değişimler geçirmiş ve şimdi bağımsız ve özgür yeni bir Çin olma yolunu tutmuştur. Oysa Çin'in ne coğrafyasında, ne de ikliminde bir değişme olmamıştır. Dünyanın coğrafyasında, ikliminde bütünüyle bazı değişimler olmakla birlikte, toplumdaki değişmelerle karşılaştırılınca, bunlar pek az önemlidir. Doğal koşullardaki değişimler, kendisini, binlerce, milyonlarca yılda gösterdiği halde, toplumdaki değişimler bin yılda, yüz yılda, on yılda, hatta birkaç yılda, ya da ayda (devrim zamanla-

ında olduğu gibi) meydana gelir. Materyalist diyalektik görüşe göre, doğadaki başlıca değişimler, doğadaki iç çelişkilerin gelişmesiyle olur. Toplumdaki başlıca değişimler de, toplumdaki iç çelişkilerin, yani üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki çelişkilerin, sınıflar arasındaki çelişkilerin, yeni ile eski arasındaki çelişkilerin gelişmesiyle olur. [sayfa 30] Bu çelişkilerin gelişmesi, toplumu ileri iter ve eski toplumun yerine, yeni toplumun geçmesi süreci başlar. Materyalist diyalektik, dış nedenleri hiç hesaba katmaz mı? Elbette katar. Materyalist diyalektik, dış nedenleri değişmenin koşulu, iç nedenleri ise değişmenin temeli olarak görür. Dış nedenler, iç nedenlerin aracılığı ile etkili hale gelir. Uygun bir sıcaklıkta yumurta civcive dönüşür. Ama bir taşı civciv yapabilecek bir sıcaklık yoktur, çünkü bu iki şey, aslında farklıdır. Çeşitli ülkelerin halkları arasında sürekli bir karşılıklı etki vardır. Kapitalizm, özellikle emperyalizm ve proleter devrimi döneminde, çeşitli ülkeler arasındaki siyasal, ekonomik ve kültürel etki ve karşılıklı uyarma pek büyük olmuştur. Ekim Sosyalist Devrimi, yalnız Rus tarihinde değil, dünya tarihinde de yeni bir devir açmış, dünyanın bütün ülkelerindeki iç değişiklikleri etkilemiş, benzer ama daha derin bir biçimde de Çin'deki iç değişimler üzerinde etkili olmuştur. Bu gibi değişiklikler, gene de, Çin'de de öteki ülkelerde de bir iç gereklilikten doğmuştur. İki ordu savaşa tutuşurlar; birisi kazanır, öteki yitirir. Zaferi de, yenilgiyi de iç nedenler belirler. Kazanan, ya güçlü ya da doğru komuta altında olduğu için kazanmıştır; yitiren ya zayıflığından ya da yeteneksiz komuta altında olmasından yitirmiştir; işte bu iç nedenler yoluyla, dış nedenler işler duruma gelmiştir. 1927'de Çin'de, proletaryanın büyük burjuvazi tarafından yenilmesi, o sıralarda, Çin proletaryası (yani Çin Komünist Partisi) içinde bulunan oportünizmden ileri gelmiştir. Biz, bu oportünizmi yokedince, Çin devrimi yeniden ilerlemeye koyulmuştur. Daha sonra, partide serüvenciliğin türemesi üzerine, Çin devrimi düşmandan tekrar ağır darbeler yemiştir. Bu serüvenciliği yokedince, amacımıza doğru yeniden ilerlemeye başladık. Siyasal bir parti, devrimi başanya ulaştırmak için kendi siyasal çizgisinin doğruluğuna ve kendi örgütünün birliğine güvenmelidir. [sayfa 31]

Diyalektik dünya görüşü, eski zamanlarda, hem Çin'de, hem de Avrupa'da ortaya çıkmıştı. Ama bu eski diyalektikte, kendiliğinden ve bön bir yan vardı. O zamanların toplumsal ve tarihsel koşullarına dayandığı için, teorik bir sistem geliştiremiyordu ve bu yüzden

dünyayı bütünüyle açıklayamıyordu; yerini metafiziğe kaptırdı. 18. yüzyılın sonu ile 19. yüzyılın başında yaşamış ünlü Alman filozofu Hegel, diyalektiğe önemli katkılarda bulunmakla birlikte, onun diyalektiği, idealist bir diyalektikti. Proletarya hareketinin büyük adamları Marx ve Engels, insanın bilgi tarihindeki olumlu başarılarının bir sentezini yapmışlar ve özellikle Hegel diyalektiğinin akla-uygun öğelerini seçip benimseyerek diyalektik materyalizm ve tarihsel materyalizm teorilerini yaratmışlar ve böylece bilim tarihinde eşi görülmemiş bir devrim meydana gelmiştir. Daha sonraları, Lenin ve Stalin, bu büyük teoriyi daha da geliştirmişlerdir. Çin'e giren bu teori, Çin düşünce dünyasına büyük değişiklikler getirmiştir.

Bu diyalektik dünya görüşü, bize, çeşitli şeylerdeki karşıtların hareketini gözlemlenme ve başarıyla tahlil etme ve bu tahlillere dayanarak çelişkileri çözme yöntemlerini bulmayı öğretir. Kısacası, şeyler içindeki çelişkilerin yasalarını somut olarak bilmek, bizim için büyük önem taşır.

II. ÇELİŞKİNİN EVRENSELLİĞİ

Bir kolaylık olsun diye, burada, önce çelişkinin evrenselliğini, sonra da özgüllüğünü ele alacağım. Bunlardan ilkinin açıklamak için kısa bir-iki söz yetecektir; çünkü, marksizmin büyük yaratıcıları ve devam ettiricileri –Marx, Engels, Lenin ve Stalin– materyalist dünya görüşünü kurdukları ve materyalist diyalektiği insan ve doğa tarihinin tahlilinin birçok yönlerine ve toplumdaki ve doğadaki pek çok değişikliğe büyük bir başarı ile uyguladıkları için, çok kimse, çelişkinin evrenselliğini kabul etmiştir. Oysa birçok ^[sayfa 32] yoldaş, özellikle dogmacılar, çelişkinin özgüllüğü sorunu üzerine aydınlık bir görüşe varamamışlardır. Bunlar çelişkinin evrenselliğinin, çelişkinin özgüllüğünün hemen içinde bulunduğunu anlayamamışlardır. Bunlar, ayrıca, karşılaştığımız somut şeylerdeki çelişkilerin incelenmesinin, devrimci pratikteki öncülüğünün önemini de anlayamamışlardır. Bu nedenle, çelişkinin özgüllüğü sorunu, özel bir özenle incelenmeli ve gerektiği ölçüde açıklanmalıdır. Şeyler içindeki çelişkilerin yasasını incelerken, ilkin çelişkinin evrenselliği, sonra da, daha büyük bir özenle çelişkinin özgüllüğü ele alınmalı ve sonunda yeniden çelişkinin evrenselliğine dönülmelidir.

Çelişkinin evrenselliğinin ya da mutlak olmasının iki anlamı

vardır. Bunlardan ilki, çelişkinin, bütün şeylerin gelişme sürecinde bulunduğu; ikincisi, her şeyin gelişme sürecinde baştan sona kadar bir karşıtlar hareketinin var olduğudur.

Engels, “*Hareketin kendisi bir çelişkidir*”²⁰ der. Lenin, karşıtların birliği yasasını “... doğanın (zihin ve toplum da dahil) tüm görüngülerindeki ve süreçlerindeki çelişen, birbirlerini karşılıklı dışlayan, karşıt eğilimlerin tanınması (keşfedilmesi)”²¹ olarak tanımlar. Bu görüşler doğru mudur? Evet doğrudur. Şeylerdeki çelişik yanların birbirlerine bağımlılığı ve bunlar arasındaki çatışma, o şeylerin yaşamını belirler ve gelişmelerini sağlar. İçinde çelişki taşımayan şey yoktur; çelişki olmasaydı hiç bir şey olmazdı.

Çelişki, basit hareketin (mekanik hareket gibi) esası olduğu gibi, ayrıca karmaşık hareketin de esasıdır. Engels, çelişkinin evrenselliğini şu sözlerle anlatmaktadır:

“Eğer daha basit mekanik yer değiştirme, kendinde bir [sayfa 33] çelişki içeriyorsa, maddenin daha yüksek hareket biçimleri ile organik yaşam ve organik yaşamın gelişmesi, haydi haydi içerir. ... Yaşamın, en başta bir varlığın, her an, hem kendisi hem de bir başkası olmasına dayandığını görmüştük. Öyleyse yaşam da şeylerin ve süreçlerin kendinde varolan, ara vermeden ortaya çıkan ve çözülen bir çelişkidir. Ve çelişki biter bitmez, yaşam da biter, ölüm başgösterir. Aynı biçimde, düşünce alanında da çelişiklerden kurtulamayacağımızı, ve örneğin içerden sınırsız insanı bilme yeteneği ile, bu yeteneğin dışardan hepsi de sınırlı, ve bilgileri de sınırlı olan insanlardaki gerçek varlığı arasındaki çelişkinin, bizim için, pratik bakımdan, hiç olmazsa sonsuz gelişme içinde, sonu olmayan kuşaklar dizisi içinde çözüleceğini, görmüştük.

“Yüksek matematiğin başlıca temellerinden birinin, bazı koşullarda, doğru ile eğrinin aynı şey olacakları olgusu olduğu gerçeğine daha önce değinmiştik. Yüksek matematik, ayrıca, gözlerimiz önünde kesişen çizgilerin, kesişme noktalarından yalnızca beş-altı santimetre ötede, paralel olarak, yani sonsuza kadar uzatılsalar bile, birbirleriyle kesişemeyecek çizgiler olarak görünecekleri çelişkinin de gerçekleştirir. Ve gene de, bu ve çok daha keskin başka çelişikler

²⁰ Friedrich Engels, *Anti-Dühring*, “Diyalektik, Nicelik ve Nitelik”, Sol Yayınları, Ankara 1977, s. 212.

²¹ V. İ. Lenin, “*Diyalektik Sorun Üzerine*”, *Marx-Engels-Marksizm*, s. 366; *Materyalizm ve Ampiryokritisizm*, Sol Yayınları, Ankara 1976, s. 413.

ile birlikte, yalnızca doğru olmakla kalmayan, ama bayağı matematiğin hiç bir zaman elde edemeyeceği sonuçları elde eder.”²²

Lenin de çelişkinin evrenselliğini şöyle açıklamıştır:

Matematikte : + ve -. Diferansiyel ve integral.

Mekanikte : etki ve tepki.

Fizikte : artı ve eksi elektrik.

Kimyada : atomların bileşimi ve çözülmesi.

Toplumbilimde : sınıf savaşımı.”²³ [sayfa 34]

Savaşta saldırın ve savunma, ilerleme ve çekilme, yengi ve yenilgi, hepsi birer çelişik olgudur. Biri olmadan, öbürü olamaz. Bu iki yön birbirlerine karşı savaşım verdiği gibi birbirleriyle birlik halindedir ve savaşın bütünlüğünü meydana getirirler, gelişmesini sağlar ve savaş sorununu çözüme ulaştırırlar.

İnsan kavramlarındaki her farklılığa, nesnel bir çelişkiyi yansıtır gözüyle bakılmalıdır. Nesnel çelişkiler, öznel düşüncede yansır ve kavramların karşıtlığı hareketini meydana getirerek, düşüncenin gelişmesine yolaçar, ve insan düşüncesinden doğan sorunların çözülmesini sağlar.

Parti içinde, durmadan, çeşitli fikirler arasında karşıtlık ve çatışma olur. Bunlar, parti içindeki sınıf çelişkilerini toplumdaki yeni ve eski şeyler arasındaki çelişkileri yansıtır. Partide çelişki ya da çözülecek ideolojik savaşım yoksa, partinin yaşamı sona erer.

Bu açıklamalarla belirtmek istediğimiz nokta aydınlanmış oluyor. Basit ya da karmaşık hareketlerde olsun, nesnel ya da ideolojik olgularda olsun, çelişki, evrensel olarak bütün süreçlerde vardır. Peki, çelişki her sürecin başlangıç aşamasında da var mıdır? Her ayrı şeyin gelişme sürecinde baştan sona kadar bu karşıtlar hareketi var mıdır?

Sovyet felsefe çevrelerindeki tartışmalara bakılırsa, Deborin okulu, çelişkinin, sürecin başında ortaya çıkmadığı, ancak gelişmenin belirli bir aşamasında ortaya çıktığı görüşündedir. Yani o ana kadar gelişme, iç nedenlerle değil, dış nedenlerle olmaktadır. Böylece Deborin, metafizik dış nedenler ve mekanizm teorisine dönmektedir. Somut sorunların tahlilinde böyle bir görüş uygulayan

²² Friedrich Engels, *Anti-Dühring*, Sol Yayınları, Ankara 1977, s. 213.

²³ V. İ. Lenin, “Diyalektik Sorun Üzerine”, *Marx-Engels-Marksizm*, s. 336; *Materyalizm ve Ampiryokritisizm*, s. 413.

Deborin okulu, Sovyetler Birliği'nde mevcut koşullar altında “kulaklar” ile genellikle “köylüler” arasında yalnızca fark olup çelişki olmadığı görüşünü benimsemekte ve böylece Buharin'in²⁴ [sayfa 35] görüşleriyle tam bir birlik içinde bulunmaktadır. Fransız devrimini tahlil ederken, devrimden önce, işçilerin, köylülerin ve burjuvazinin oluşturduğu birlikte, çelişkiler olmayıp, yalnız farklar olduğu iddia-sındaydılar. Bunlar, anti-marksist görüşlerdir. Deborin okulu, dünyadaki her farkın bir çelişkiyi içerdiğini ve bu farkın çelişkinin tam kendisi olduğunu anlamıyor. Emek ile sermaye, önceleri yoğun olmamakla birlikte, var oldukları günden beri çelişiktirler. Sovyetler Birliği'ndeki toplumsal koşullar altında bile işçiler ile köylüler arasında bir fark vardır ve bu fark, emek ile sermaye arasındaki gibi bir uzlaşmaz karşıtlığa ya da sınıf savaşımına gitmemekle birlikte, bir çelişkidir. Sosyalist kuruluş döneminde, işçiler ile köylüler sağlam bir birlik kurmuşlardır, ve bu çelişkiyi sosyalizmden komünizme ilerleme sürecinde yavaş yavaş çözeceklerdir. Bu, çelişkilerin varlığı-yokluğu sorunu değil, özelliklerindeki ayrımlıklar sorunudur. Çelişki evrenseldir, mutlak ve şeylerin bütün gelişme sürecinde vardır ve bütün süreçlerde baştan sona devam edip gider.

Yeni bir sürecin ortaya çıkması nedir? Eski birlik ve onu meydana getiren karşıtlar, yeni bir birliğe ve onu meydana getiren karşıtlara yerlerini bırakırlarsa, eskinin yerine yeni bir süreç ortaya çıkar. Yeni bir süreç de yeni bir çelişkiyi içinde taşıdığından, şimdi de o çelişkinin gelişme tarihi başlar.

Lenin, Marks'ın *Kapital*'de şeylerin gelişme sürecini baştan [sayfa 36] sona kadar izleyen, karşıtların hareketinin bir tahlil örneğini verdiğini söyler. Bu, bütün şeylerin gelişme süreçlerini incelemeye uygulanması gerekli bir yöntemdir. Lenin de, bunu, bütün yazıların-

²⁴ Buharin (1888-1938), Rus devrimci hareketinde anti-leninist bir hizbin öncülüğünü yapmıştır. Daha sonra devleti yıkmak isteyen bir gruba katılmış ve bu faaliyetleri sonucu, 1937 yılında, partiden atılarak, 1938'de Sovyet Yüksek Mahkemesince ölüme mahkûm edilmiştir. Burada, Mao Çe-tung, Buharin'in, sınıf çelişkilerini örtbas ederek, sınıf savaşımı yerine sınıf işbirliğini koymayı savunan hatalı fikirlerini eleştirmektedir. 1928-29 yıllarında, Sovyetler Birliği, tarımın bütünüyle kollektifleştirmeye hazırlanırken, Buharin kendi görüşlerinde direnmiş, zengin köylüler ile yoksul ve orta halli köylüler arasındaki çelişkileri görmezlikten gelerek, zengin köylülere karşı girişilen savaşıma karşı çıkmıştır. Buharin, ayrıca, işçi sınıfının, “sosyalizme banş içinde geçmeleri” olanaklı olan zengin köylüler ile bir ittifak kurabileceği düşüncesinin de savunucusu idi.

da doğru olarak uygulamış ve bu yöneme bağlı kalmıştır.

“Marks, *Kapital*'inde, önce, burjuva (meta) toplumunun en basit, en sıradan ve en temel, en yaygın ve günlük *ilişkisini*, milyonlarca kez karşılaşılan bir ilişkiyi, yani metalarn değişimini tahlil eder. Bu çok basit görüngüde (burjuva toplumunun bu 'hücre'sinde), tahlil, modern toplumun *t ü m* çelişkilerini (ya da *tüm* çelişkilerin tohumlarını) açığa çıkarır. Bundan sonraki sergileme, bize, bu çelişkilerin (*hem* büyümesini, *hem de* hareketini) ve bu toplumun başlangıçtan sonuna dek, onun ayrı ayrı parçalarının *S*'ında (toplamında -ç.) gelişmesini bize gösterir.”

Lenin şunu ekler: “Genel olarak diyalektiğin sergilenmesi (ya da incelenmesi) yöntemi de böyle olmalıdır.”²⁵ Çin komünistleri de, Çin devriminin tarihini ve bugünkü koşullarını doğru olarak tahlil etmeden ve genel görünüşlerini saptamadan önce, bu yöntemin iyice ustası olmalıdırlar.

III. ÇELİŞKİNİN ÖZGÜLLÜĞÜ

Çelişki, bütün şeylerin gelişme sürecinde vardır ve her şeyin gelişme sürecinde baştan sona kadar devam eder. Bu, yukarıda tartışığımız çelişkinin evrenselliği ve mutlaklığıdır. Şimdi ise çelişkinin özgüllüğünden ve nispiliğinden sözedeceğiz.

Bu sorunu birkaç düzeyde incelemek gerekir.

Önce, maddenin her türlü hareketindeki çelişkide, bir tekillik vardır. İnsanın madde üzerine olan bilgisi, maddenin ^[sayfa 37] hareket biçimlerinin bir bilgisidir; çünkü dünyada hareket halinde maddenin dışında bir şey yoktur ve maddenin hareketi belli biçimler içinde olur. Maddenin hareketinin her biçimi gözden geçirilirken, hareketin diğer biçimleriyle olan ortak noktaları dikkate alınmalıdır. Ama asıl önemli olan ve şeyler üzerinde bilgimizin temelini oluşturan, maddenin hareketinin özel noktalarını hesaba katmamız gereği, yani hareketin bir biçimi ile öteki biçimleri arasındaki nitelik farkıdır. Ancak bunu hesaba katmakla, şeyler arasındaki ayrılıkları farkedebiliriz. Hareketin herhangi bir biçimi, içinde, kendi özel çelişkinsini taşır. Bu özel çelişki, o şeyi, bütün öteki şeylerden ayıran

²⁵ V. İ. Lenin, “Diyalektik Sorun Üzerine “, *Marx-Engels-Marksizm*, s. 337, *Materyalizm ve Ampiryokritisizm*, s. 414

özel niteliği oluşturur. İşte bu, iç nedendir ve buna, şeyleri birbirinden farklı yapan, çeşitliliğinin esasıdır da diyebiliriz. Doğada pek çok hareket biçimi vardır: mekanik hareket, ses, ışık, sıcaklık, elektrik, ayırışma, bileşme vb. Bütün bu biçimler birbirlerine bağlı oldukları gibi, birbirlerinden nitelik bakımından farklıdır da. Her biçimin sahip olduğu özel nitelik, kendisine özgü çelişki ile belirlenir. Bu, yalnız doğa için değil, toplum için de, düşünce için de doğrudur. Her toplum biçiminin, her düşünce tarzının özel bir çelişkisi, özel bir niteliği vardır.

Bilimsel incelemelerin sınıflandırılması, konularına özgü özel çelişkilerine dayanır. Belli bir olgular alanına özgü, belli cinsteki bir çelişki, belli bir bilim kolunun konusunu oluşturur. Örneğin, matematikte artı ve eksi sayılar; mekanikte hareket ve karşı-hareket; fizikte artı ve eksi elektrik; kimyada ayırışma ve bileşme; toplum bilimlerinde üretici güçler ile üretim ilişkileri, sınıflar ve sınıflar arasındaki savaşım; askerlikte saldırı ve savunma; felsefede idealizm ve materyalizm, metafizik ve diyalektik görüş vb. gibi. Bunların her biri, çeşitli bilimler içinde incelenen özel bir çelişkiye ve özel bir niteliğe sahiptir. Kuşku yok ki, çelişkinin evrenselliğini kabul etmeksizin, şeylerin hareketinin ^[sayfa 38] gelişmesinin evrensel nedenini ya da evrensel temelini bulup çıkartamayız. Gene de çelişkinin özgüllüğünü incelemeyen, bir şeyi öteki şeylerden ayıran özel niteliği saptayamayız ve şeylerin hareketinin gelişmesinin özel nedenini ya da özel temelini bulamayız, ve bir şeyi ötekinden ayıramayız ya da bir bilimsel inceleme alanını sınırlayamayız.

İnsan bilgisinin hareketindeki sıraya göre, tek bir şeyin bilgisinden genellikle şeylerin bilgisine doğru, daima derece derece bir genişleme vardır. İnsan genellemelere doğru gider ve farklı şeylere özgü nitelikleri öğrendikten sonra, şeylerdeki ortak nitelikleri bilir. Bu gibi ortak nitelikleri öğrenince bilgisini kılavuz olarak kullanır ve henüz incelenmeyen ya da iyice incelenmeyen çeşitli somut şeyleri incelemeye girişir ve böylece bunların özel niteliklerini bularak ortak nitelikler hakkındaki bilgisini genişletir ve bu gibi bilgilerin oldukları yerde donup kalmalarına engel olur. İşte bu, iki bilme sürecidir: birisi özelden genele, öteki genelden özele doğrudur. İnsan bilgisi, daima devri olarak ilerler ve her devresi ile (eğer bilimsel yöntem tam uygun ise) insan bilgisi gelişir ve giderek daha fazla derinleşir. Dogmacılarımız bir yandan çelişkinin evrenselliğini ve çeşitli şeylerin

ortak niteliklerini tam olarak öğrenmeden önce, çelişkinin özelliklerini ve tek tek şeylerin özel niteliklerini incelememiz gereğini, öte yandan bazı şeylerin ortak niteliklerini öğrendikten sonra, henüz iyice incelenmeyen ya da yeni ortaya çıkan somut şeyleri incelemeye devam etmemiz zorunluluğunu anlamamaktadırlar. Bizim dogmacılar çok tembel; somut şeylerin sıkıcı çalışmasını yüklenmekten kaçınıyor, genel doğruların boşluktan çıkıp geldiğini sanıyorlar ve bu doğruları halkın kavrayamayacağı boş formüller haline getiriyorlar ve bu durumlarıyla, insanı doğrulara ulaştıracak normal yolu ya büsbütün yadsıyorlar ya da başaşağı çeviriyorlar. Üstelik bunlar, özelden genele, genelden özele doğru iki bilme yolu arasındaki iç bağı da anlamıyorlar. [sayfa 39] Kısacası, bunlar, marksist, bilgi teorisini hiç anlamıyorlar.

Maddenin hareket biçimlerinin her büyük sistemindeki özel çelişki ile bu sistemin belirlediği niteliği incelemek yetmez; maddenin her hareket biçiminin uzun gelişme yolundaki her aşamasında özel çelişkiyi ve niteliği de incelemek gerekir. Bütün hareket biçimlerindeki gerçek olan (hayali olmayan) her gelişme süreci, nitelik bakımından birbirinden farklıdır. İncelememize bu noktadan başlarız ve bu nokta üzerinde durmalıyız.

Nitelik bakımından farklı çelişkiler, ancak farklı nitelikte yöntemlerle çözümlenebilir. Örneğin, proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişki, sosyalist devrim yöntemi ile; büyük halk kitleleri ile feodal sistem arasındaki çelişki, demokratik devrim yöntemi ile; sömürgelemler ile emperyalizm arasındaki çelişki, ulusal devrimci savaş yöntemi ile; sosyalist toplumda işçi sınıfı ile köylüler arasındaki çelişki, tarımın kolektifleştirilmesi ve makineleşme yöntemi ile; sosyalist bir parti içindeki çelişki, eleştiri ve özeleştirme yöntemi ile; toplum ile doğa arasındaki çelişki, üretici güçlerin geliştirilmesi yöntemi ile çözümlenir. Süreçler değişir, eski süreçler ve eski çelişkiler kaybolur, yeni süreçler ve yeni çelişkiler ortaya çıkar ve buna uygun olarak çelişkileri çözümü yöntemleri değişir. Rusya'daki Şubat Devrimi ile Ekim Devriminin çözümlendiği çelişkiler arasında temel bir ayrılık olduğu gibi, bunları çözümü yöntemleri arasında da ayrılık vardır. Farklı çelişkileri çözümlemek için farklı yöntemler kullanmak; marksistlerin sıkı sıkıya gözetmek zorunda oldukları bir ilkedir. Dogmacılar bu ilkeyi gözetmemektedirler. Onlar çeşitli devrim durumları arasındaki farkı anlamadıklarından, farklı çelişkileri çözümler.

lemek için farklı yöntemler kullanılması gereğini de anlamamakta, tam tersine, her yerde, hiç değişmeden kullanabileceklerini sandıkları tek bir formül kabul etmektedirler. Bu usul, devrime yalnız başarısızlıklar getirir ya da pekâlâ yürütülebilecek [sayfa 40] işleri karmakarışık eder.

Çelişkilerin özgülüğünü tam olarak açıklamak, şeylerin gelişme sürecindeki iç bağlarını, yani şeylerin gelişme sürecinin niteliğini ortaya çıkarmak için, süreçteki çelişkinin her aşamasının özelliğini aydınlatmamız gerekir; aksi halde, sürecin niteliğini açıklamak olanaksızlaşır. İncelememizde, bu konuya da çok dikkat etmeliyiz.

Her büyük şeyin gelişme sürecinde, birçok çelişki vardır. Örneğin, Çin'in burjuva demokratik devrimi sürecinde, Çin toplumundaki çeşitli ezilmiş sınıflar ile emperyalizm arasında, büyük halk kitleleri ile feodalizm arasında, proletarya ile burjuvazi arasında, köylüler ve kent küçük-burjuvazisi ile büyük burjuvazi arasında ve çeşitli gerici bölümler arasında çelişkiler vardı ve durum pek karıştıktı. Bütün bu çelişkilerin hepsinin bir özelliği ve tek tek ele alınmaları gereği bir yana, her çelişkinin iki yönünün de kendi özellikleri vardı ve toptan ele alınmaları olanaksızdı. Çin devrimi için çalışan bizlerin, yalnızca, çelişkilerin herbirinin özelliğini, bütünlüklerinin aydınlığı altında, yani bu çelişkilerin iç bağlantıları içinde anlamamız yetmiyordu; bir de çelişkilerin tümünü, yönlerini de inceleyerek anlamamız gerekiyordu. Bir çelişkinin her yönünü anlamak demek, her yönünün belirli durumunu, karşıtı ile karşılıklı bağlantı ve çatışma haline geldiği somut durumları ve her ikisi birbirine bağlı, ama çelişki halinde değilken, karşıtı ile hangi yollardan çatıştığını anlamak demektir. Bu sorunların incelenmesinin büyük önemi vardır. Marksizmde en önemli şeyin, marksizmin yaşayan ruhunun, somut koşulların somut tahlili olduğunu söylediği zaman, Lenin, bu fikri dile getiriyordu.²⁶ Bizim dogmacılarımız, Lenin'in öğretisinin tersine, hiç [sayfa 41] bir somut şeyi tahlil etmek için kafalarını kullanmıyorlar; yazılarında ve konuşmalarında, partiye bir yarar dokunmayan boş kalıpları²⁷ kullanıyorlar.

²⁶ Macar sosyalisti Bela Kun'u eleştiren V. İ. Lenin, Kun'un "Marksizmin en önemli şeyini, marksizmin yaşayan ruhunu: somut koşulların somut tahlili ilkesini ihmal ettiğini" söylemiştir (*Collected Works*, Russ. ed., Moscow 1950, Vol. XXXI, s. 143).

Bir sorunu incelerken, öznelliğe, tek yanlılığa ve üstün-körüllüğe düşmemeliyiz. “Pratik Üzerine” adlı denememde tartıştığım öznellik, bir soruna, nesnel olarak, yani materyalist görüşle bakmamaktır. Tek yanlılık ise, sorunu bütün yanları ile görmemektir. Örneğin, yalnız Çin’i anlayıp Japonya’yı anlamamak, Komünist Partisini anlayıp Kuomintang’ı anlamamak, yalnız proletaryayı anlayıp burjuvaziyi anlamamak, yalnız köylüleri anlayıp toprak ağalarını anlamamak, yalnız uygun koşulları anlayıp uygun olmayan koşulları anlamamak, yalnız geçmişi anlayıp geleceği anlamamak, yalnız parçayı anlayıp bütünü anlamamak, yalnız kusurları anlayıp başarıları anlamamak, yalnız yargıcı anlayıp tutukluyu anlamamak, yalnız gizli devrimci çalışmayı anlayıp açık devrimci çalışmayı anlamamaktır. Tek sözcükle, bir çelişkinin her yönünün özelliklerini anlamamaktır. Buna, bir soruna tek yanlı bakmak denir, ya da bütünü değil yalnız bir kısmı, ormanı değil ağaçları görmek denir. Bunun sonucu, çelişkileri çözümleme yöntemlerini bulmak, devrim görevlerini tamamlamak, verilen işi tam yapmak ya da parti içindeki ideolojik savaşı doğru olarak geliştirmek mümkün olmaz. Askerlik bilimini tartışırken, Sun Çu der ki: “Düşmanı ve kendini tanırsan, yenilmeden, yüzlerce savaşı yürütebilirsin.” Tang hanedanı zamanında yaşayan Vei Çeng,²⁸ “İki tarafı dinlemek seni aydınlatır, tek tarafı dinlemek seni yanıltır.” der. Yoldaşlarımız çoğu zaman sorunlara tek yanlı bakıyorlar; bu gibiler, başlarını sık sık kayalara çarparlar. “Su Kenarında”²⁹ Sun Çi-yang, Çu [sayfa 42] köyüne üç kez saldırır ve koşullar hakkında açık bir bilgisi olmadığı ve yanlış yöntemler uyguladığı için, iki kez yenilgiye uğrar. Sonra yöntemini değiştirmiş, önce durumu, koşulları incelemiş, yol kavşaklarını saptamıştır. Li, Hu ve Çu köyleri arasındaki birliği bozmuş, üçüncü savaşta askerlerini değişik giysilerle gizlice düşman kampına sokarak –efsanelerdeki Truva atı tekniğini kullanarak– zafere ulaşmıştır. “Su Kenarında” öyküsünde de, materyalist diyalektiğin pek çok örnekleri vardır. Çu köyü üzerine olan, bunların en güzelidir. Lenin diyor ki:

²⁷ Çin devrimci yazınında önemli bir yer tutan “Sekiz Ayaklı Makale”ye atf.

²⁸ Vei Çeng (MS 580-643), Tang hanedanı zamanında devlet adamı ve tarihçi.

²⁹ Köylü savaşları üzerine 13. yüzyılda yazılmış ünlü bir öykü. Sung Çi-yang, öykünün kahramanıdır. Çu köyü, yönetici sınıflara karşı, devrim savaşının verildiği çevredeydi.

“Bir şeyi bilmek için, bütün yanlarını, bütün bağlantılarını ve ara bağlantılarını iyice kavramamız, incelememiz gerekir. Bunu tam olarak asla başaramayacaksak da, çok yanlışlık, yanlışlıklara ve katılığa karşı en iyi güvencedir.”³⁰

Bu sözleri unutmamalıyız. Bir kimse, çelişkilerin özelliklerini bütünüyle, ve her aşamayı ayrı ayrı incelemese; olaya nüfuz etme ve çelişkinin en ince özelliklerini inceleme gereğini yadsır, yalnızca uzaktan bir gözatmakla çelişkinin bazı görünüşlerini kabataslak görmekle yetinir ve onu çözümlenmeye (bir soruyu yanıtlamaya, bir anlaşmazlığı çözmeye, bir görevi yapmaya ya da askeri bir harekâtı yönetmeye) kalkışırsa, işte buna, baştansavma iş yapmak denir. İşler böyle ele alındı mı, belâ hazırdır. Dogmacı ve görgücü (*ampirist*) yoldaşlarımızın hata yapmalarının nedeni, şeylere bakış yollarının öznel, tek yanlı ve üstünlükçü olmasıdır. Tek yanlışlık ve üstünlükçülük de özneliktir ve öznel bir yöntem gerektirir. Çünkü, gerçekteki her şey arasında bir bağ ve herbirinin bir iç gerekliliği varken, bazı kimseler, bu koşulları oldukları gibi görmezler; şeye tek yanlı ve üstünlükçü bakarak, ne bunların kendi aralarındaki ilişkileri anlarlar, ne de iç gerekliliklerini. [sayfa 43]

Bir şeyin bütün gelişme sürecindeki karşıtların hareketinde, yalnızca iç bağların özel görünüşlerini ve çeşitli aşamalarındaki koşulları değil, gelişme sürecindeki her aşamanın özelliklerini de özenle gözetlemeliyiz.

Bir şeyin gelişme sürecindeki temel çelişki ile bu temel çelişkinin belirlediği sürecin niteliği, süreç tamamlanmadan ortadan kalkmaz. Yalnız, bir şeyin uzun gelişme sürecindeki her aşamanın koşulları, bir başka aşamadan farklı olur. Bunun nedeni, bir şeyin ya da bir niteliğin gelişmesindeki temel çelişkinin niteliği değişmemekle birlikte, uzun gelişme sürecinin çeşitli aşamalarında, bu temel çelişkinin, artan bir yoğunluk kazanmasıdır. Bundan başka, temel çelişkinin belirlediği ya da etkilediği büyüklü küçükklü çelişkilerden bazıları geçici olarak ya da kısmen çözümlenir, ya da hafifler, bazıları da yenilenir. Bunun sonucu olarak, süreç, sanki çeşitli aşamalar içeriyormuş gibi görünür. Eğer insan bir şeyin gelişme

³⁰ V. İ. Lenin, “Once Again on the Trade Unions, the Present Situation and the Mistakes of Trotsky and Bukharin” (1921), *Selected Works*, Eng. ed., International Publishers, New York 1943, Vol. IX, s. 66.

sürecindeki aşamalara dikkat etmezse, ondaki çelişkileri gereği gibi çözümleyemez.

Örneğin, serbest rekabet döneminde kapitalizm emperyalizm haline geliştiği zaman, iki sınıf arasında, yani proletarya ile burjuvazi arasında ya da toplumun kapitalist özündeki temel çelişkide, iki sınıfın sınıf niteliğinde bir değişiklik olmamakla birlikte, bu iki sınıf arasındaki çelişki yoğunlaştı; tekelci sermaye ile tekelci olmayan sermaye arasında yeni bir çelişki doğdu; sömürgeci ülkeler ile sömürgeler arasındaki çelişki şiddetlendi ve kapitalist ülkeler arasındaki çelişki, yani bunların eşit olmayan gelişmelerinin doğurduğu çelişki, kendisini çok sert bir biçimde gösterdi, ve kapitalizmden, özel aşaması olan emperyalizmi meydana getirdi. Emperyalizm ve proletarya devrimi döneminin marksizmine, leninizm denmesinin nedeni, Lenin'in ve Stalin'in bu çelişkileri doğru olarak açıklamaları ve bu çelişkilerin çözülmesi için gerekli teori ve taktikleri gene doğru olarak formüle etmeleridir. [sayfa 44]

Çin'in 1911 Devrimi³¹ ile başlayan burjuva demokratik devrim sürecinin incelenmesi de, birkaç özel aşamayı ortaya koyar. Özellikle, burjuva önderliğindeki devrimci dönem ile proletarya önderliğindeki devrimci dönem birbirinden son derece ayrı iki tarihsel aşamayı temsil eder. Proletarya önderliği, devrimin çehresini temelden değiştirmiş, sınıf ilişkilerine yeni bir düzen getirmiş, köylü devrimini hızlandırmış, emperyalizm ve feodalizme karşı köklü bir devrim hareketi yaratmış ve demokratik devrimden sosyalist devrime geçiş olanağını hazırlamıştır. Devrim, burjuva liderliği altındayken, bütün bunların olması, herhalde mümkün değildi. Bütün sürecin temel çelişkinin doğasında, yani sürecin anti-feodal, anti-emperyalist demokratik devrimci doğasında (bunun karşıtı, yan-

³¹ 1911 Devrimi, bir burjuva demokratik devrim idi ve bu devrimle müstebit Çing hanedanı devrilmiştir. Ekim 1911'de, ordunun devrimci etkiler altında kalan kesimi, Hupeh eyaletine bağlı Vuçang ilinde ayaklandı. Mevcut burjuva ve küçük-burjuva devrimci örgütler ile işçilerin, köylülerin ve askerlerin büyük bir kısmı ayaklanmaya katıldı ve Çing hanedanı devrildi. Ocak 1912'de Nankin'de, Sun Yat-sen'in geçici başkanlığı altında, Çin Cumhuriyeti Geçici Hükümeti kuruldu. Böylece, Çin'de ikibin yıl hüküm süren feodal monarşi sistemi sona ermiş oluyordu. Halkın gönlünde demokratik bir cumhuriyet fikri yer ettiği halde, devrime öncülük eden burjuvazi pek gevşek ve uzlaşıcı tutum içindeydi. Bunlar köylerde feodal toprak ağalığı düzenini ortadan kaldıracak yerde, iktidarı, emperyalist ve feodal baskı altında, kuzeyli savaş ağalarına teslim ettiler ve devrim başarısızlıkla sonuçlanmış oldu.

sömürge, yarı-feodal doğadır) bir değişiklik olmamakla birlikte yirmi yıllık bir dönemde, süreç, birkaç gelişme aşamasından geçmiştir. Bu yirmi yıl içinde, 1911 Devriminin başarısızlığı, kuzeyli savaş ağaları³² rejiminin kurulması, ilk ulusal birlik cephesinin kurulması, 1924-1927 Devrimi,³³ ulusal birlik cephesinin dağılması ve [sayfa 45] burjuvazinin karşı-devrimin kampına geçişi, yeni savaş ağaları arasındaki savaş, Tarımsal Devrim Savaşı,³⁴ ikinci ulusal birlik cephesinin kurulması ve Japonlara karşı direnme savaşı gibi birçok büyük olaylar geçmiştir. Bu aşamalar, şu belirli koşulları taşır: bazı çelişkilerin şiddetlenmesi (Tarımsal Devrim Savaşı ve dört kuzeydoğu eyaletinin Japonlar tarafından işgali gibi), diğer çelişkilerin kısmen ya da geçici olarak çözümlenmesi (kuzeyli savaş ağaları kılığının temizlenmesi ve toprak ağalarının topraklarının zorlaması gibi); başka çelişkilerin ortaya çıkışı (yeni savaş ağaları arasındaki savaşım ve güneydeki devrimci üslerin kayıbindan sonra toprak ağalarının topraklarını geri almaları gibi).

Bir şeyin gelişme sürecinin her aşamasındaki çelişkilerin özelliğinin incelenmesi için, bunları, yalnız iç bağları ve bütünlükleri içinde görmemiz yetmez; çelişkilerin her yönünü, kendi gelişmesi içinde de sınamalıyız.

Örneğin, Kuomintangı ve Komünist Partisini alalım. İlk ulusal birlik cephesi döneminde Kuomintang, Sun Yatsen'in üç temel ilkesini, Rusya ile dostluk, komünistlerle işbirliği, işçi ve köylülere yardım siyasetini yürütmüş, bu nedenle de, devrimci olduğu gibi,

³² Savaş ağaları (*Warlords*). Savaşı çıkarları için sürdüren komutanlara Çin'de bu ad veriliyor.

³³ İlk Devrimci İç Savaş diye de bilinen 1924-27 Devrimi, Çin Komünist Partisi ve Kuomintang'ın işbirliği ile yürüttükleri anti-emperyalist ve anti-feodal devrimci bir savaşım idi. Her iki partinin oluşturduğu devrimci ordu, Kantung eyaletinde, devrimci üs bölgelerini sağlamlaştırdıktan sonra, Temmuz 1926'da, kuzey illerinde emperyalistlerin desteği ile ayakta duran kukla savaş ağalarına karşı harekete geçti. Yangçe ve Sanırmak boyunca birçok eyaleti işgal etti. Devrim başarıyla ilerlerken, Kuomintang içinde Çan Kay-şek'in başını çektiği gerici klik, emperyalizmin desteği ile, 1927'de, iki karşı-devrimci hükümet darbesi yaptı. O sırada, Çin Komünist Partisi içinde, sağcı fikirlerin bazı liderler arasında ağır basması yüzünden Parti, Kuomintang'ın bu saldırılarına gereği gibi karşı koyamadı ve devrim başarısızlıkla sonuçlandı.

³⁴ Tarımsal Devrim Savaşı, Çin halkının, Komünist Partisinin liderliği altında, 1927-1937 yılları arasında giriştiği devrimci savaşımıdır. Bu devrimin başlıca amacı iklidarı güç-lendirmek, tarımsal devrimi yaymak, Kuomintang gericilerini zayıflatmaktır. Bu devrimci savaş, İkinci Devrimci İç Savaş diye de bilinir.

demokratik devrimde de çeşitli sınıfların ittifakını temsil etmiştir. 1927'den sonra ise, Kuomintang, tam ters yöne dönmüş ve toprak ağaları ile büyük burjuvazinin gerici birliği halini almıştır. 1936 Aralıkındaki Sian Olayından³⁵ sonra bir dönüş daha yapmış, iç savaşın [sayfa 46] sona erdirilmesi ve Japon emperyalizmine karşı koymak üzere Komünist Partisi ile ittifaka doğru yönelmiştir. Kuomintang'ın üç aşamadaki özellikleri bunlardır. Bu özelliklerin meydana gelmesi, kuşkusuz, çeşitli nedenlere dayanır. Şimdi de Çin Komünist Partisini alalım. İlk ulusal birlik cephesi dönemindeki Çin Komünist Partisi, henüz çocukluk çağındaydı. Parti, 1924-1927 Devrimini cesaretle yönetmekle birlikte, devrimin doğasını, görevlerini ve yöntemlerini anlamak bakımından henüz olgunlaşmadığını gösterdi. Bunun sonucu olarak, bu devrimin sonlarında ortaya çıkan Çuen Tu-siu'izm³⁶ etkilerini göstermekte gecikmedi ve bu devrimin yenilgiye uğramasına yolaçtı. 1927'den sonra Komünist Partisi, yeniden Tarımsal Devrim Savaşını cesaretle yönetti ve devrimci ordu ile devrimci üsleri kurdu, ama gene de hem orduya, hem de üslere ciddi zararlar veren serüvenci hatalar yaptı. 1935'ten sonra parti, bu hatalarını düzeltti. Japonlara karşı yeni birleşmiş cepheyi yönetti. Bu büyük savaşım, şimdi gelişmektedir. Bugünkü aşamada Komünist Partisi, iki devrim denemesi geçirmiş, büyük deneyimler kazanmıştır. Bu hareketin üç aşamasındaki özellikler bunlardır. Bu özelliklerin oluşması da çeşitli nedenlere bağlıdır. Bu özellikleri inc-

³⁵ Çin Kızıl Ordusu ile halkın Japonlara karşı giriştiği hareketin etkisi altında, Kuomintang'ın Kuzey Ordusu komutanları, Komünist Partisinin, Japonlara karşı ulusal ortak cephe kurulması önerisini kabul ettiler. Çan Kay-şek, kendi komutanlarının kabul ettikleri bu öneriyi yanaşmadığı gibi, komünistleri tamamen temizlemek için hazırlıklara girişti, öğrencilerin Sian kentinde Japon aleyhtarı gösterilerini ezerek bastırdı. Aralık 1936'da, komutanlar, Sian Olayını düzenlediler ve Çan Kay-şek'i tutukladılar. 25 Aralıkta, Çan Kay-şek, Komünist Partisinin Japonlara karşı ortak cephe fikrini kabul etmesi üzerine serbest bırakıldı ve Kuomintang'ın başına geçmek için Nankin'e gitti.

³⁶ Çuen Tu-siu, 4 Mayıs hareketine katılan radikal bir demokratı. Sonraları, Ekim Sosyalist Devriminin etkisi altında, Çin Komünist Partisinin kurucuları arasında yer aldı. Fikirleri güçlü bir sağcı eğilim gösteriyordu. Çuen'in de aralarında bulunduğu bir grup, "köylü kitlelerinin, kent küçük-burjuvazisini ve silahlı güçlerin parti liderliği altında bulunması ilkesini ihmal ediyorlardı" (Mao Çe-tung, *Bugünkü Durum ve Görevlerimiz*), 1927 Devriminin yenilgiye uğramasından sonra, bunlar, devrimin geleceğinden umutlarını keserek partiye karşı ufak bir trotskist grup kurdular ve Çuen Tu-siu, Kasım 1929'da, partiden atıldı.

elemeden, gelişmelerinin çeşitli aşamalarında, bu iki hareketin belli iç çelişkilerini anlayamayız. Bu gelişme aşamaları yukarıda belirtilmiş gibi, [sayfa 47] ulusal birlik cephesinin kurulması, cephenin dağılması ve başka bir cephenin kurulmasıdır. Ama iki partinin çeşitli özelliklerini incelemek için –daha önemli bir adım atarak– iki hareketin sınıf dayanaklarını, ve bunun sonucu olarak iki hareket arasındaki çelişkileri ve bir de çeşitli dönemlerdeki öteki güçleri incelememiz gerekir. Örneğin, Komünist Partisi ile ilk ittifak döneminde Kuomintang, bir yandan yabancı emperyalizm ile çelişki halindeydi ve bu nedenle ona karşıydı; öte yandan ise içerde büyük halk kitleleri ile çelişki halindeydi. Geçim sıkıntısı içindeki halka, birçok yararlar sağlayacağını söylediği halde, gerçekte, ya pek az şey veriyordu ya da hiç bir şey vermiyordu. Anti-komünist savaşı yürüttüğü dönemde ise, büyük halk kitlelerine karşı, emperyalizm ve feodalizm ile işbirliği yaptı. Büyük halk kitlelerinin devrimle elde ettikleri hakları bir yana iterek, onlarla olan çelişkisini şiddetlendirdi. Japonlara karşı verilen şimdiki savaş döneminde, Japonlarla çelişki halinde olan Kuomintang, bir yandan Komünist Partisi ile ittifak istiyor, öte yandan da Komünist Partisine ve Çin halkına karşı giriştiği savaşımı ve ezme hareketini gevşetmek istemiyor. Çin devrimci hareketine gelince, hangi dönemde olursa olsun, büyük halk kitlelerinin yanıbaşında, emperyalizme ve feodalizme karşı koyuyor. Bugün Japonlara karşı verilen savaşta Kuomintang, Japonlara karşı direnme isteği gösterdiğinden, Komünist Partisi, Kuomintang'a karşı ve içerdeki feodal güçlere karşı ılımlı bir politika güdüyor. Bu koşullar, bazan iki partiyi birleştiriyor, bazan karşı karşıya getiriyor. İttifak halinde oldukları zaman bile, işler bazan karşıyor ve ittifak ve savaşım aynı anda bile olabiliyor. Eğer çelişkilerin bu yönlerinin özelliklerini incelemesek, yalnız her iki hareket ile diğer güçler arasındaki ilişkiyi anlamamakla kalmayız, iki parti arasındaki karşılıklı ilişkiyi de kavrayamayız.

Bundan da anlaşılacağı gibi, herhangi bir çelişkinin [sayfa 48] – maddenin çeşitli hareket biçimlerindeki çelişki, her gelişme sürecindeki çeşitli hareket biçimlerindeki çelişki, her gelişme sürecindeki çelişkinin her aşaması, gelişmenin her sürecinin çeşitli aşamalarındaki çelişki ve gelişmenin çeşitli aşamalarındaki çelişkinin her görünüşü– işte bütün bu çelişkilerin belirli doğasını incelerken, öznelikten kaçınmalı ve bunları, somut olarak incelemeliyiz. Somut tah-

lil dışında, herhangi bir çelişkinin özgül doğası üzerine bilgi edinme olanağı yoktur. Lenin'in, "somut koşulların tahlili" sözünü aklımızdan çıkarmamalıyız.

Marx ile Engels, ilk kez, bu somut tahlillerin mükemmel birer örneğini vermişlerdir.

Marx ve Engels, şeylerdeki çelişki yasasını toplumsal tarih sürecinin incelenmesine uyguladıkları zaman, üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki çelişkiyi görmüşlerdir. Sömürücü sınıf ile sömürülen sınıf arasındaki ve ekonomik altyapı ile onun üstyapısı (siyaset ve ideoloji gibi) arasındaki çelişkiyi farketmişler ve bu çelişkilerin farklı sınıflı toplumlarda, kaçınılmaz olarak, farklı toplumsal devrimlere neden olduğunu anlamışlardır.

Marx, bu yasayı, kapitalist toplumun ekonomik yapısının incelenmesine uyguladığı zaman, bu toplumun temel çelişkinin, üretimin toplumsal niteliği ile mülkiyetin özel niteliği arasında olduğunu görmüştür. Bu durum, özel işletmelerdeki üretimin örgütlü niteliği ile bütünüyle toplumdaki üretimin anarşik niteliği arasındaki çelişkide kendini göstermiştir. Bu çelişkinin sınıfsal görünüşü, burjuvazi ile proletarya arasındaki çelişkidir.

Şeyler alanının genişliği ile bunların gelişmelerinin sınırlı olması nedeniyle, bir durumda evrensel (ve genel) olan, diğer durumda özgül hale gelebilir. Öte yandan, bir durumda özgül olan, bir başka durumda evrensel olabilir. Kapitalist sistemde, üretimin toplumsallaşması ile üretim araçlarının özel mülkiyeti arasındaki çelişki, kapitalizmin ^[sayfa 49] varolduğu ve geliştiği her ülkede ortak olan bir şeydir; kapitalizmi ilgilendirdiği kadanyla bu, çelişkinin evrenselliğini oluşturur. Gene de, kapitalizmdeki bu çelişki, genellikle sınıflı toplumun gelişmesinde belli bir tarihsel aşamaya özgüdür. Sınıflı bir toplumda üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki çelişki yönünden, bu, çelişkinin özgüllüğünü oluşturur. Kapitalist bir toplumda, her çelişkinin özgüllüğünü tahlillerle ortaya çıkarmakla birlikte, Marx, sınıflı toplumda üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki çelişkinin evrenselliği üzerinde daha derinlemesine ve genişlemesine durmuştur.

Özgül evrensele bağlı olduğundan, yalnızca çelişkinin özgüllüğü değil, çelişkinin evrenselliği de her şeyin içinde vardır ve dolayısıyla evrensellik de özgüllüğün içinde vardır. Böylece belli bir nesneyi incelerken, bu iki görünüşü ve iç bağlantılarını bulmaya,

nesnedeki evrenselliği ve özgüllüğü, ikisini de, iç bağlantılarıyla ortaya çıkarmaya ve bu nesnenin, diğer nesnelere ile bağıntılarını anlamaya çalışmalıyız. Stalin, *Leninizmin İlkeleri* adlı yapıtında, leninizmin tarihsel köklerini açıklarken, leninizmin doğduğu uluslararası durumu, kapitalizmde, emperyalizm koşulları altında en uç noktaya ulaşmış çeşitli çelişkilerle birlikte tahlil etmiş ve bu çelişkilerin, sosyalist dönüşümü nasıl kaçınılmaz hale getirdiğini, kapitalizmin çökmesi için uygun koşulları nasıl yarattığını incelemiştir. Bütün bunların yanı sıra, Rusya'nın, leninizmin anayurdu oluşunun nedenlerini, çarlık Rusyasının emperyalizmin bütün çelişkilerini nasıl temsil ettiğini ve Rus emekçilerinin öncü rolünü de ayrı ayrı tahlil etmiştir. Stalin, bu yolla, emperyalizmde çelişkilerin genelliğini tahlil etmiş, leninizmin, emperyalizm döneminin marksizmi olduğunu göstermiş ve genel emperyalizm çelişkisi içinde çarlık Rusyası emperyalizminin özgüllüğünü tahlil etmiş; Rusya'nın, proleter devriminin teori ve taktiğinin yurdu olmasının nedenini göstermiş, ve böyle bir özgüllükte [sayfa 50] çelişkinin evrenselliğinin nasıl olup da bulunduğunu açıklamıştır. Stalin'in yaptığı bu çeşit bir tahlil, çelişkinin özgüllüğü ve evrenselliği ile iç bağlarını anlamamıza yardım eder.

Diyalektiğin nesnel olayların incelenmesine uygulanması sorununa gelince, Marx ve Engels, ve gene Lenin ve Stalin, daima öznel yanılğılardan kaçınmayı ve fiili nesnel hareketlerdeki somut koşullardan bu olaylardaki somut çelişkileri bulmayı, çelişkilerin her yönünün somut rolünü ve çelişkiler arasındaki somut iç bağlantıları araştırmayı salık vermişlerdir. Dogmacılarımız, incelemelerinde bu yolu tutmadıkları için tamamen haksızdırlar. Dogmacılarımızın başansızlığı bizim için bir ders olmalı ve nitelermelerimizde böyle bir tutum takınmalıyız, bunun başka çıkar yolu yoktur.

Çelişkinin evrenselliği ile çelişkinin özgüllüğü arasındaki ilişki, çelişkinin ortak niteliği ile tek ve ayrı niteliği arasındaki ilişkinin aynıdır. İlki ile (çelişkinin evrenselliği ve özgüllüğü), çelişkinin, baştan sona kadar bütün süreçlerde var olduğunu ve devam ettiğini, çelişkilerin hareketler, şeyler, süreçler ve düşünceler olduğunu söylemiş oluyoruz. Bu, her zaman ve her ülke için geçerli olan ve hiç bir istisnası olmayan evrensel bir ilkedir. Yani ortak nitelik, ya da mutlaklıktır. Ama bu ortak nitelik, her tek ve ayrı nitelikte vardır: tek ve ayrı nitelik olmaksızın, ortak nitelik olamaz. Bütün tek ve ayrı nitelikler kaldırılrsa, ortada artık nitelik diye bir şey kalmaz. Her çelişki özgül

olduğu için tek ve ayrı nitelikler ortaya çıkmıştır. Bütün tek ve ayrı nitelikler koşula bağlı ve geçicidir, yani bağıntılıdır (görelidir).

Bu ortak nitelik, tek ve ayrı nitelik, mutlaklık ve bağıntılılık ilkesi, şeylerdeki çatışma sorununun özüdür. Bunu anlamamak, diyalektiği anlamamak demektir. [sayfa 51]

IV. BAŞ ÇELİŞKİ VE BİR ÇELİŞKİNİN ANA YÖNÜ

Çelişkinin özgülüğü sorunuyla ilgili olarak tahlil edilmesi gereken iki nokta daha vardır: baş çelişki ve bir çelişkinin ana yönü.

Karmaşık bir şeyin gelişme sürecinde birçok çelişki vardır; bunlardan birinin varlığı ya da gelişmesi, öteki çelişkilerin varlığını ve gelişmesini belirler ya da bunlar üzerinde etkili olur ki, işte bu, baş çelişkidir.

Örneğin kapitalist bir toplumda çelişkideki iki karşıt güç, proleterya ve burjuvazi, baş çelişkiyi oluşturur. Öteki çelişkiler, örneğin feodal sınıf kalıntıları ile burjuvazi, köy küçük-burjuvazisi ile burjuvazi, proleterya ile köy küçük-burjuvazisi, tekelci olmayan kapitalistler ile tekelci kapitalistler, burjuva demokrasisi ile burjuva faşizmi arasındaki çelişki, bu baş çelişkiyle belirlenir ya da onun etkisi altındadır.

Çin gibi yarı-sömürge ülkelerde, baş çelişki ile öteki çelişkiler arasındaki ilişki, karmaşık bir durum gösterir.

Emperyalizm böyle bir ülkeye savaş açtığı zaman, bir avuç hain dışındaki bütün sınıflar, emperyalizme karşı ulusal bir savaş vermek için, geçici bir süre birleşirler. Bu gibi zamanlarda emperyalizm ile bu ülke arasındaki çelişki, baş çelişki olur ve ülkedeki çeşitli sınıflar arasındaki çelişkiler (feodal sistem ile büyük halk kitleleri arasındaki baş çelişki de dahil) geçici olarak ikincil duruma düşer. Çin'de, 1840 Afyon Savaşı,³⁷ 1894 Çin-Japon Savaşı,³⁸ 1900 Yi

³⁷ 18. yüzyılın sonundan beri, İngilizler, Çin'e büyük miktarda afyon gönderiyorlardı. Böylece hem Çin halkı afyonlanıyor, hem de Çin'in gümüş madenleri soyuluyordu. 1840'ta Çin ile olan ticaretini güvenlik altına almak bahanesiyle İngiltere silahlı bir saldırıya girişti. Çin askerleri ve halkı, istilacılara kahramanca karşı koyduğu halde, 1842'de Çing hanedanı, saldırgan İngilizlerle Nankin'de bir sözleşme imzaladı. Bu sözleşme gereğince Hong Kong İngiliz egemenliğine bırakıldığı gibi, bütün büyük kentlerin kapıları İngiliz mallarına açılıyor, gümrük resimleri azaltılıyordu.

Ho Tuan [sayfa 52] Savaşı ve bugün Çin-Japon Savaşında durum budur.

Ama başka bir durumda, çelişkiler konum değişir. Emperyalizm, sömürsünü sürdürmek için, savaş baskısını tam uygulamayıp, işine geldiği ölçüde nispeten yumuşak siyasal, ekonomik ve kültürel önlemleri benimserse, bu yan-sömürge ülkelerdeki egemen sınıflar, emperyalizm ile anlaşarak, büyük halk kitlelerini birlikte sömürmek üzere bir ittifak kurarlar. Bu gibi zamanlarda, genellikle, halk kitleleri, emperyalizm ile feodal sınıfın kurduğu ittifaka karşı başkaldırarak iç savaşa girer. Emperyalistler ise doğrudan doğruya harekete geçmeksizin, halkın sömürülmesi ve ezilmesi için, bu ülkelerin gericilerine dolaylı yardım yollarını benimserler. Böylece iç çelişki, iyice şiddetlenir. Çin'deki, 1911 Devrim Savaşı, 1924-1927 Devrim Savaşı ve 1927'den beri süren Tarımsal Devrim Savaşında durum budur. Yan-sömürge ülkelerdeki çeşitli gerici egemen topluluklar arasındaki iç savaşlar da (Çin'deki savaş ağaları arasındaki savaşlar gibi) aynı kategoriye girer.

Devrimci bir iç savaş, emperyalizm ile ortaklarını –içteki gericileri– tehdit eder bir duruma geldi mi, emperyalizm, egemenliğini sürdürmek için yukarıda söylenilenden başka yolları da benimsemekten çekinmez. Ya devrimci cepheyi içerden bölmeye çalışır, ya da içteki gericilere yardım için silahlı kuvvetler gönderir. Böyle zamanlarda, yabancı [olan] emperyalizm ile yerli [olan] gericilik, açıkça, bir kutupta; büyük halk kitlesi öteki kutupta toplanır ve böylece öteki çelişkilerin gelişmesini belirleyen ya da etkileyen baş çelişki meydana gelmiş olur. Ekim Devriminden sonra Rus gericilerine karşı çeşitli kapitalist ülkelerce sağlanan yardım, silahlı müdahalenin bir örneğidir. Çan Kayşek'in [sayfa 53] 1927'deki ihaneti ise, devrimci cephenin parçalanmasına örnektir.

Ama ne olursa olsun, kuşkusuz, bir gelişme sürecinin her aşamasında, baş rolü oynayan bir tek baş çelişki vardır.

Bundan dolayı, bir süreçte birkaç çelişki varsa, bunlardan yalnızca bir tanesi baş ve belirleyici rolü oynar, geri kalanı ikincildir

³⁸ 1894 Çin-Japon Savaşı, Kore ve Çin'i istila amacı ile Japon emperyalistleri çıkartmışlardı. Çin askerleri ile bazı yurtsever generaller kahramanca savaştılarsa da, Çing hanedanının kokuşmuşluğu yüzünden gerekli savaş hazırlıkları yapılamadı ve Çin bu savaştan yenik çıktı. 1895'te, Çing hükümeti, Japonlar ile utanç verici Şimonoseki antlaşmasını imzaladı.

ve ikinci derecede bir yer tutar. Birden fazla çelişkinin bulunduğu bir karmaşık süreç incelenirken, baş çelişkinin meydana çıkartılması için elimizden gelen çabayı esirgememeliyiz. Bu baş çelişki, bir kere kavranıldı mı, sorunlar kolaylıkla çözülebilir. Kapitalist toplumu inceleyen Marks'ın bize öğrettiği yöntem, işte budur. Lenin ile Stalin, emperyalizm ile kapitalizmin genel bunalımını ve Sovyet ekonomisini incelerken de, bu yöntemi kullandılar. Binlerce bilgin ve eylem adamı, bu yöntemi anlamıyorlar ve sonuçta, sanki, sisl bir denizde kaybolmanın şaşkınlığı içinde sorunun candamarını keşfedemiyorlar ve onun çelişkilerini çözümlemenin bir yolunu bulamıyorlar.

Yukarda da denildiği gibi, bir süreçteki çelişkilerin hepsini birbirine eşitmiş gibi ele alamayız; baş ve ikincil çelişkileri birbirinden ayırmamız ve baş çelişkiye özel bir önem vermemiz gerekir. Ne var ki, baş olsun, ikincil olsun, bir çelişkideki iki çelişik yönü eşit olarak ele alabilir miyiz? Hayır, alamayız. Her çelişkide, çelişik yönlerin gelişmesi, aynı değildir. Bazan bir denge varmış gibi gelir ama, bu, daima geçici ve bağıntılı bir duyumdur. Asıl olan kararsızlık, eşitsizliktir. İki çelişik yönden birisi ana, öteki ikincildir. Çelişkide baş rolü oynayan, ana yöndür. Bir şeyin niteliğini, çelişkinin ege men duruma geçen ana yönü belirler.

Ama bu durum da durağan değildir. Bir çelişkinin ana ve ikincil yönleri, birbirine dönüşür ve o şeyin niteliği de buna bağlı olarak değişir. Belirli bir süreçte ya da bir çelişkinin gelişmesindeki belirli bir aşamada, ana yön A ve ikincil yön B iken, gelişmenin başka bir aşamasında ya da [sayfa 54] gelişmenin başka bir sürecinde bu roller değişebilir. Bu, bir şeyin gelişmesi sırasında, birbirlerine karşı savaşım veren iki yönün güçlerindeki azalmaya ya da artmaya bağlıdır.

Çoğu zaman “eskinin yerini yeninin aldığı” söyleriz. Eskinin yerini yeninin alması, evrenin genel, sürekli ve değişmez bir yasasıdır. Bir şey, kendisini, niteliğine, içinde bulunduğu koşullara uygun olarak ve çeşitli sıçramalarla başka bir şeye dönüştürür. Bu, eskinin yerine yeninin geçmesi sürecidir. Her şey, yeni yönü ile eski yönü arasında bir çelişki içerir. Bu çelişkiler, bir dizi karmaşık savaşım oluştururlar. Bu savaşımın sonucu olarak yeni yön büyür, yükselir ve egemen duruma gelir. Buna karşılık, eski yön küçülür ve yavaş yavaş yok olmaya yüztutar. Yeni yön, eski yön üzerinde

egemen duruma gelince, eski şeyin niteliği yerine, yeni şeyin niteliği geçer. Böylece bir şeyin niteliği, egemen duruma geçen çelişkinin ana yönü tarafından belirlenir. Çelişkinin egemen duruma geçen ana yönü, bir değişikliğe uğrar, o şeyin niteliği de buna bağlı olarak değişir.

Kapitalist toplumda, kapitalizm, eski feodal toplum dönemindeki bağımlı durumunu egemen duruma getirdi ve buna uygun olarak toplum yapısı da feodal tarzdan kapitalist tarza dönüşmüş oldu. Yeni, kapitalist toplum döneminde, başlangıçta egemen olan feodal güçler bağımlı duruma düşerler ve yavaş yavaş kaybolmaya yüz tutarlar. Örneğin, İngiltere ile Fransa'da durum böyledir. Üretici güçlerin gelişmesiyle, burjuvazi ilerici bir rol oynayan yeni bir sınıf olmaktan çıktı ve gerici bir rol oynayan eski bir sınıf oldu. Bu durum, burjuvazinin, proletarya tarafından yenilmesine ve özel olarak sahip olduğu üretim araçlarından ve iktidardan yoksun bırakılarak yavaş yavaş sönmeye mahkûm olmasına kadar sürecektir. Burjuvaziden sayıca daha fazla olan ve burjuvazi ile aynı zamanda çoğalan, ama onun egemenliği altında olan proletarya, yeni bir güçtür. Yavaş [sayfa 55] yavaş güçlenerek bağımsız ve tarihte öncü bir rol oynayan bir sınıf olur ve sonunda, burjuvaziye bağımlı durumdan siyasi iktidara sahip çıkan bir sınıf durumuna gelir. Böyle bir zamanda toplumun yapısı, eski kapitalist toplumdaki, yeni, sosyalist topluma dönüşmüş olur. Bu, Sovyetler Birliği'nin geçtiği ve bütün toplumların kaçınılmaz olarak geçecekleri bir yoldur.

Örneğin, Çin'i alalım. Çin'i bir yarı-sömürge yapan çelişkide, Çin, bağımsız bir ülkeden yarı-sömürge bir ülke haline gelirken, emperyalizm, başlıca yeri işgal eder ve Çin halkını ezer. Ama bu durum, kaçınılmaz olarak değişecek; iki taraf arasındaki savaşta, proletaryanın önderliği altında gelişen Çin halkının gücü, Çin'i kesenkes yarı-sömürge durumundan bağımsız bir ülke durumuna getirecektir. Emperyalizm ülkeden sökülüp atılacak, eski Çin, kaçınılmaz olarak yeni Çin'e dönüşecektir.

Eski Çin'in yeni Çin'e dönüşmesi, Çin'in eski feodal güçleri ile yeni Çin halkının güçleri arasındaki durumda da bir değişikliği gerektirir. Eski feodal mülk sahipleri yönetici iken, yönetilenler olacaklar; proletaryanın önderliğinde, halk, yönetilen olmaktan çıkıp, yönetici olacaktır. Aynı zamanda, Çin toplumunun yapısı da değişecek, eski yarı-sömürge ve yarı-feodal toplum, yeni ve demokratik

bir toplum olacaktır.

Bu gibi karşılıklı dönüşümlere tarihimizde de raslanır. Çin'i üçyüz yıla yakın yöneten Mançu hanedanı 1911 Devrimi ile devrilmiş, Sun Yat-sen'in önderliğindeki Devrimci Birlik bir zaman için başarı kazanmıştır. 1924-1927 Devrim Savaşında, Komünist-Kuomintang güçbirliğini temsil eden ve aslında zayıf olan güneydeki devrimci güçler güçlenmiş, Kuzey Harekâtında zafer kazanmış ve buna karşılık kuzeyde bir zamanların güçlü savaş ağaları devrilmiştir. 1927'de örgütlü devrimci halk güçleri, gerici Kuomintang güçlerinin saldırısıyla zayıf düşmüşse de, safları arasındaki [sayfa 56] oportünizmi eleyerek yavaş yavaş yeniden güçlenmiştir. Devrimci önderliği altındaki üslerde eskiden yönetilen köylüler yönetici olmuş, toprak ağaları ise tam ters bir dönüşüme uğramışlardır. Dünyada, daima bu biçimde, eskinin yerine yenisi geçer, eski elenir, yeni onun yerini alır; ya da eski devrilir, yeni yükselir.

Devrimci savaşında bazı zamanlar, zorluklar elverişli koşullardan baskın çıkar ve bu zorluklar çelişkinin ana yönünü, elverişli koşullar ikincil yönünü oluşturur. Ne var ki, güçlükler, devrimcilerin çabasıyla yavaş yavaş yenilir, elverişli yeni bir durum yaratılır ve zor durum, yerini, elverişli duruma bırakır. Çin'de, 1927 Devriminin başarısızlığa uğramasından sonra ve Çin Kızıl Ordusunun Uzun Yürüyüşü sırasında, durum böyle idi. Şimdiki Çin-Japon Savaşında, Çin, gene zor bir durumdadır; ama biz, bu durumu değiştirebiliriz ve hem Çin'deki ve hem de Japonya'daki durumda köklü bir değişiklik yaratabiliriz. Devrimciler hata yaptıkları takdirde, tersine, elverişli koşullar, güçlüklerle dönüşebilir. 1924-1927 Devriminin zaferi bir yenilgiye dönüşmüştür. 1927'den sonra güneyde genişleyen devrimci üslerin hepsi, 1934'te yenilgiye uğramıştır.

Bilgisizlikten bilgiye geçişimiz sırasındaki çalışma ve incelemelerimizdeki çelişkiler de böyledir. Marksizmi incelemeye başladığımız sırada, bilgisizliğimiz ya da marksizm üzerine olan derme-çatma bilgimiz, marksist bilgi ile çelişki halindedir. Yoğun bir çalışma sonunda bilgisizlik bilgililiğe, derme-çatma bilgi tam bilgiye ve marksizmin körükörüne uygulanması, bilerek uygulanmaya dönüştürülebilir.

Bazıları, belli çelişkilerde durumun böyle olmadığını sanmaktadırlar. Örneğin üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki çelişkide, üretici güçler, ana yöndür; teori ile pratik arasındaki çelişkide, pra-

tik, ana yöndür; ekonomik altyapı ile bunun üstyapısı arasındaki çelişkide, ekonomik ^[sayfa 57] altyapı, ana yöndür ve bunların karşılıklı durumlarında bir değişme yoktur, deniyor. Bu, diyalektik materyalizmin değil, mekanik materyalizmin görüşüdür. Üretici güçlerin, pratiğin, ekonomik altyapının genellikle ana ve belirleyici rolde bildikleri doğrudur. Bunu yadsıyan, materyalist değildir. Ama belirli koşullar altında, üretim ilişkileri, teori ve üstyapı gibi yönler, kendilerini, baş ve belirleyici rolde ortaya koyabilirler. Bunu da kabul etmek gerekir. Üretim ilişkileri değişmeksizin üretici güçler gelişmiyorsa, üretim ilişkilerindeki değişme, baş ve belirleyici bir rol oynar. Lenin'in, "*Devrimci teori olmadan, devrimci hareket olmaz.*" sözlerini söylediği sırada, devrimci teorinin yaratılması ve savunulması, baş ve belirleyici bir rol oynuyordu. Herhangi bir iş yapılacağı zaman, bu işin yapılması ile ilgili buyruklar, yöntemler, plan ya da ilkeler yoksa, ana ve belirleyici etken, buyruk, yöntem, plan ya da ilkedir. Üstyapının (siyaset, kültür vb.) ekonomik altyapının gelişmesine engel olduğu zamanlarda, siyasal ve kültürel reformlar baş ve belirleyici rol oynarlar. Bunu söylemekle materyalizme tersi mi düşünüyoruz? Hayır. Çünkü, bütün olarak tarihin gelişmesinde maddi şeylerin manevi şeyleri, toplumsal varlığın toplumsal bilinci belirlediğini kabul etmekle, aynı zamanda, manevi şeylerin ve toplumsal bilincin toplumsal varlık üzerindeki, üstyapının ekonomik altyapı üzerindeki etkilerini de kabul ediyoruz ve kabul etmek zorundayız. Bu, materyalizme ters düşmek değil, mekanik materyalizmden kaçınmak, diyalektik materyalizme sıkı sıkıya sarılmaktır.

Çelişkinin özgülüğü sorununu incelerken, bu iki yönü –bir süreçteki baş çelişki ile ikincil çelişkileri ve bir çelişkinin ana ve ikincil yönlerini– incelemeseydik, yani çelişkinin bu iki yönünün ayrıncı özelliğini ayrı ayrı ele almasaydık, soyut bir inceleme içinde sıkışır kalır, bir çelişkinin yönlerini somut olarak anlayamaz ve sonuçta onu ^[sayfa 58] çözmek için doğru yöntemi bulamazdık. Çelişkinin bu iki yönünün ayrıncı özelliği ya da özgülüğü, çelişik güçlerin tekdüze olmadığını gösterir. Dünyada hiç bir şey dümdüz gelişmez. Bu yüzden düz gelişme ya da denge teorisine karşı çıkmamız gerekir. Aynı zamanda, bir çelişkinin somut koşullarıyla, bir çelişik süreci içinde ana ve ikincil yönlerin değişmesi, yeninin eski şeyler yerine geçme gücünü gösterir. Çelişkide tekdüze olmayış koşullarının incelenmesi, baş çelişki ile ikincil çelişkilerin incelenmesi, bir çelişkinin

ana ve ikincil yönlerinin incelenmesi, devrimci bir partinin, siyasal, askeri, stratejik ve taktik buyruklarını belirlemede önemli yöntemlerden birini oluşturur.

V. BİR ÇELİŞKİNİN YÖNLERİNİN ÖZDEŞLİĞİ VE SAVAŞIMI

Çelişkinin evrenselliği ve özgüllüğü sorununu kavradıktan sonra, şimdi de, bir çelişkinin yönlerinin özdeşliği (*identity*) ve savaşımı sorununun incelenmesine gelmiş bulunuyoruz.

Özdeşlik, birlik, uygunluk, iç uygunluk, içiçe geçme, karşılıklı bağıllık (var olabilme için karşılıklı bağıllık), içten bağıllık ya da işbirliği. Bu çeşitli terimlerin hepsi aynı anlama gelir, ve şu iki noktaya dayanır: önce, bir şeyin gelişme sürecindeki her çelişkinin iki yönünün herbiri, varlığını öteki yönde bulur ve her iki yön aynı varlıkta birlikte bulunur. Sonra, çelişik iki yönün herbiri, belirli koşullar altında birbirlerine dönüşmeye eğilimlidir. Özdeşlik terimi ile, işte bunu demek istiyoruz.

Lenin diyor ki:

“Diyalektik, karşıtların nasıl özdeş olabileceğini; özdeş duruma gelebileceğini (değişip özdeş duruma gelebileceğini); hangi koşullar altında birbirlerine dönüşüp özdeş olabileceğini; insan aklının, bu karşıtlara, niçin ölü, katı şeyler olarak bakmayıp, bunları, yaşayan, koşullara bağlı, değişebilir ^[sayfa 59] ve birbirlerine dönüşebilir şeyler olarak görmesi gerektiğini anlatan teoridir.”³⁹

Lenin’in bu paragrafının anlamı nedir?

Her süreçteki çelişik yönler, birbirini dıştalar, birbiriyle savaşır ve birbirine karşıdır. Bu çelişik yönler, istisnasız, dünyadaki bütün şeylerin gelişme sürecinde (insan düşüncesi de dahil) bulunur. Yalın bir süreçte yalnız bir çift karşıt vardır: oysa karmaşık bir süreçte bir çiftten çok daha fazladır. Bu karşıt çiftler de ayrıca birbiriyle çelişiktir. Dış dünyadaki her şey ve insan düşüncesi, böylece biçimlenmiş ve harekete geçmiştir.

Böyle ise, özdeşlik ya da birlik diye bir şey yoktur. Olmayan şeylerin sözünü nasıl ederiz?

³⁹ Hegel’in *Mantık Bilimi*, Kitap I, Bölüm I’de, Lenin’in “Belirleyiciler (nitelik)” üzerine notlarından. *Collected Works*, Moscow 1958, Vol. XXXVII, s. 97-98.

Bunun nedeni: çelişik bir yön, tek başına bulunamaz. Kendisine karşıt yön almazsa, bir yön, varlık koşulunu yitirir. İnsan aklında çelişik şeylerin ya da kavramların yalnız bir yönü tek başına var olabilir mi? Yaşam olmaksızın ölüm olmaz; ölümsüz de yaşam olmaz. “Üst” olmadan “alt” olmaz, “alt” olmadan “üst” olmaz. Talih-sizlik olmazsa, talihlilik olur mu? Talihlilik olmazsa, talih-sizlik olur mu? Kolaylık olmaksızın zorluk olmaz; zorluk olmaksızın kolaylık olmaz. Ağa olmazsa yarıcı olmaz; yarıcı olmazsa ağa olmaz. Burjuvazisiz proletarya olmaz; proletaryasız burjuvazi olmaz. Ulusların emperyalistler tarafından sömürülmesi olmasa, sömürge ve yarı-sömürgeler olmaz; sömürgeler ve yarı-sömürgeler olmasa, ulusların emperyalistler tarafından sömürülmesi olmaz. Bütün karşıt öğeler böyledir: belirli koşullar nedeniyle, bunlar, bir yandan birbirlerine karşıt, öte yandan birbirlerine bağlı, içiçe ve içten bağlıdır. İşte buna özdeşlik diyoruz. Bütün çelişik yönler, belirli koşullar nedeniyle, özdeş değil diye nitelendirilir ve bunların çelişik olduğu söylenir. Ama bunlar, aynı zamanda, özdeşlikleriyle de [sayfa 60] nitelendirilir ve birbirlerine bağlıdırlar. Lenin, diyalektiğin, “karşıtların nasıl olup da özdeş olduğunu ve olabileceğini” incelediğini söylediği zaman, bu duruma işaret ediyor. Nasıl özdeş olabilirler? Birbirlerinin karşılıklı var oluş koşulları oldukları için. Bu, özdeşliğin ilk anlamıdır.

Yalnızca çelişik yönlerin karşılıklı olarak birbirlerinin varlıklarını devam ettirdiklerini, yani aralarında özdeşlik olduğunu ve bu özdeşlik nedeniyle aynı varlıkta yanyana bulunabileceklerini söylemek yeter mi? Hayır, yetmez. İki karşıt yanın varlıklarının devamı için birbirlerine bağlı oluşları ile iş bitmez; asıl önemlisi, bu şeylerin birbirlerine dönüşmeleridir. Yani bir şeydeki iki çelişik yönün her biri, belirli koşullar nedeniyle, kendi karşıtına dönüşmek eğilimi taşır. Bu, çelişkinin özdeşliğinin ikinci anlamıdır.

Oyleyse burada da, özdeşlik niçin vardır, sorusu sorulabilir. Gördüğümüz gibi, bir zamanların yönetilen proletaryası, devrim yoluyla, yönetilmekten kurtuluyor; daha önce yönetici durumundaki burjuvazi ise bu durumunu yitiriyor ve karşıtların başlangıçtaki yerini alıyor. Şunu sormak isterim: belirli koşullar altında, karşıtlar arasında bir bağ, bir özdeşlik olmasa, böyle bir değişiklik nasıl olabilir?

Yeni Çin tarihinin belirli bir döneminde olumlu bir rol oynayan Kuomintang, sınıfsal niteliği gereği ve emperyalizmin kıskırtmasıyla (koşullar bunlardı) 1927’den sonra karşı-devrimci bir parti

olduysa da, Çin ile Japonya arasındaki ulusal çelişkilerin şiddetlenmesiyle ve Komünist Partinin ulusal birlik cephesi siyaseti gütmesiyle (koşullar bunlardı) Japonlara karşı koymak konusunda bizimle anlaşmak zorunda kaldı. Çelişik şeyler birbirlerine dönüşür ve aralarında belirli bir özdeşlik vardır.

Yürüttüğümüz tarımsal devrim ile, toprak ağaları sınıfı topraksız, ve buna karşılık, topraksız köylüler küçük toprak sahibi oluyor. Varlık ve yokluk, kazanç ve kayıp belirli koşullar nedeniyle birbirlerine bir iç bağla bağlıdır, iki ^[sayfa 61] yanda bir özdeşlik vardır. Sosyalizm koşullarında, köylünün özel mülkiyet sistemi, sosyalist tarımın kamu mülkiyetine dönüşecektir. Bu, Sovyetler Birliği'nde böyle olduğu gibi, bütün dünyada da böyle olacaktır. Özel mülkiyet ile kamu mülkiyeti arasında, felsefenin özdeşlik, ya da birbirine dönüşüm, ya da içiçe geçme dediği bir köprü vardır.

Proletarya ya da halk diktatörlüğünü sağlamlaştırmak, aslında, bu diktatörlüğü kaldırmak ve bütün sistemlerin giderileceği daha yüksek bir aşamaya ulaşmak için gerekli koşulları hazırlamaktır. Komünist Partisini kurmak ve geliştirmek, Komünist Partisini de, öteki bütün partileri de ortadan kaldırmak için gerekli koşulları hazırlamaktır. Komünist Partisinin liderliği altında devrimci bir ordu kurmak ve devrimci bir savaşı sürdürmek, gene, aslında, savaşın büsbütün ortadan kaldırılması için gerekli koşulları hazırlamaktır. Bu karşıtlar, aynı zamanda birbirlerinin tamamlayıcısıdır.

Herkesin bildiği gibi savaş ve barış, birbirlerine dönüşür. Savaş barışa dönüşür; örneğin Birinci Dünya Savaşı, savaş sonrası barışına dönüşmüştür. Çin'deki iç savaş da sona ermiş, iç barış kurulmuştur. Barış savaşa dönüşür: örneğin 1927 Komünist-Kuomintang güçbirliği savaşa dönüşmüştür, ve dünyadaki bugünkü barış durumu belki de ikinci bir dünya savaşına dönüşecektir. Niçin? Çünkü sınıflı bir toplumda savaş ve barış gibi çelişik şeyler, belirli koşullar altında, özdeşlik halindedir.

Bütün çelişik şeyler birbirlerine içten bağlıdır ve bunlar, belirli koşullar altında, bir varlıkta, yalnızca birarada bulunmazlar, aynı zamanda, belirli koşullar altında birbirlerine dönüşürler. İşte, çelişkilerin özdeşliğinin tam anlamı budur. Lenin'in, "özdeş duruma gelebileceği (değişip özdeş duruma gelebileceği); hangi koşullar altında birbirlerine dönüşüp özdeş olabileceği..." sözleri tam bu anlamda söylenmiştir.

İnsan aklının, “bu karşıtları, niçin ölü, katı şeyler olarak [sayfa 62] değil, bunları yaşayan, koşullara bağlı, değişebilir ve birbirine dönüşebilir şeyler olarak görmesi gerekir”? Nesnel şeyler böyledir de ondan. Nesnel şeylerdeki çelişik yönlerin birliği ya da özdeşliği ölü ve katı olmayıp, yaşayan, koşullara bağlı, değişebilir, geçici, bağıntılı bir durumdur. Bütün çelişik yönler, belirli koşullar altında karşıtlarına dönüşürler. İnsan düşüncesinde yansıyan bu durum, marksizmin materyalist diyalektik dünya görüşüdür. Yalnızca geçmişteki ve bugünkü gerici egemen sınıflarla bunların hizmetindeki metafizikçiler, karşıtları birbirlerine dönüşebilen, yaşayan, koşullara bağlı, değişebilir şeyler olarak görmeyip, ölü, katı şeyler olarak görürler ve halkı kandırarak egemenliklerini sürdürebilmek için bu yanlış görüşü yaymaya çalışırlar. Bizim ödevimiz, bu gibi yanlış, gerici ve metafizik düşünceleri açıklamak ve şeylerdeki diyalektiği yamak, dönüşümlerini hızlandırmak ve devrimin amacına ulaşmaktır.

Çelişkilerin belirli koşullar altında özdeş duruma geldiklerini söylerken hem gerçek ve somut çelişkilere, hem de çelişik yönlerin birbirlerine gerçek ve somut olarak dönüşümlerine işaret etmiş oluyoruz. Mitolojideki sayısız dönüşümler; örneğin, *Şan Hai Çing*'de,⁴⁰ Kua Fu'nun güneşle yarışması; *Huai Nan Çu*'da,⁴¹ Yi'nin dokuz güneşi okla vurması; *Şi Yu Çi*'de⁴² maymun-tannının yetmişiki kılığa girmesi; *Liao Çain'in Garip Serüvenleri*'nde,⁴³ cin ve perilerin insan oluvmeleri gibi –karşıtların birbirine dönüşümleri– [sayfa 63] insanlar arasındaki karmaşık ve gerçek karşıtların birbirlerine dönüşümleri örnek alınarak uydurulmuş, çocuksu, hayali, düzmece dönüşümlerdir ve somut karşıtlarda görülen somut dönüşümler değildir. Marx, “*Her mitoloji, doğa güçleri üzerinde hayal alanında ve hayal aracılığıyla egemenlik kurar ve o güçlere biçim verir. Onun için doğa*

⁴⁰ *Şan Hai Çing* (“Dağlar ve Denizler Kitabı”). Bu kiptaki masallardan birinde, kahraman Kua Fu, güneşin peşine düşer ve onu yakalar, ama susuzluktan canverir ve yanındaki askerler, Teng ormanındaki ağaçlar haline gelirler.

⁴¹ Yi, eski Çin'de okuluğu ile ün yapmış bir kahraman. MÖ 2. yüzyıldaki bir efsaneye göre, İmparator Yao zamanında gökte on güneş vardı. Bu güneşlerin bitkileri yakıp kavurması üzerine, İmparator Yao, Yi'ye bunları oku ile vurmasını buyurdu. Okçu bu güneşlerden dokuz tanesini vurup indirdi.

⁴² *Şi Yu Çi* (“Batiya Göç”). 16. yüzyıla ait roman. Romanın kahramanı maymun-tannı Sun Vu-kung, istediği anda, kuş, ağaç, taş gibi yetmişiki kılığa girebilir.

⁴³ Pu Sung-ling'in 17. yüzyılda yazdığı *Liao Çain'in Garip Serüvenleri*, 431 tane cin ve peri masalını içeriyor.

güçleri gerçekten egemenlik altına alınınca, mitoloji de ortadan kaybolur."⁴⁴ diyor. İnsanların doğa güçlerini hayali olarak fethettiler mitoloji ve çocuk masallarındaki sonsuz değişim anlatımları, herkesin hoşuna gittiği gibi, mitolojinin iyisi, Marks'ın dediği gibi, "bitmeyen bir çekiciliğe, sevimliliğe" sahiptir. Böyle de olsa, mitoloji, somut çelişkilere dayanmaz ve bu nedenle de gerçeği bilimsel olarak yansıtmaz. Kısacası, mitoloji ile çocuk masallarındaki çelişkiyi oluşturan yönlerin, somut değil, ancak hayali bir özdeşliği vardır. Marksist diyalektik, gerçeğin dönüşümündeki özdeşliği, bilimsel olarak yansıtır.

Niçin yalnız yumurta civcive dönüşür de taş dönüşmez? Niçin savaş ile barış arasında özdeşlik vardır da savaş ile taş arasında yoktur? Niçin insandan yalnız insan doğar da başka bir şey doğmaz? Karşıtların özdeşliği, yalnız bazı gerekli koşullar altında vardır da ondan. Bu belirli ve gerekli koşullar olmaksızın özdeşlik olmaz.

Niçin Rusya'da 1917 Şubat burjuva-demokratik devrimi aynı yılın Ekim proleter-sosyalist devrimi ile doğrudan ilintilidir de, Fransa'da burjuva devrimi bir sosyalist devrimle doğrudan ilintili değildir ve 1871 Paris Komünü⁴⁵ başarısızlıkla [sayfa 64] sonuçlanmıştır? Öte yandan Moğolistan ve Orta Asya'daki göçebe yaşam tarzı sosyalizmle doğrudan niçin bağlanabilmiştir? Niçin Çin devrimi kapitalist bir gelecekte kaçınılabilir ve batı ülkelerinin geçtikleri eski tarihsel yoldan ve bir burjuva diktatörlüğü döneminden geçmeksizin doğrudan doğruya sosyalizme bağlanabilir? Bunların nedeni, zamanın somut koşullarından başka bir şey değildir. Bazı gerekli koşullar var oldu mu, şeylerin gelişme sürecinde bazı çelişkiler ortaya çıkar ve üstelik onların içerdiği karşıtlar birbirlerine bağlı oldukları gibi, bir-

⁴⁴ Karl Marx, *Ekonomi Politikin Eleştirisine Katkı*, "Giriş", Sol Yayınları, Ankara 1976, s. 280.

⁴⁵ Paris Komünü, dünya tarihinde ilk kez devlet iktidarını temsil eden proleter bir örgüttür. 18 Mart 1871'de Fransız proletaryası ayaklanarak Paris'te iktidarı ele geçirmiştir. Proletaryanın öncülüğü ile Paris Komünü, 28 Martta seçimle kurulmuştur. Bu, proletaryanın, burjuva devlet çarkını yıkmak için giriştiği ilk devrimci kalkışmadır ve tarihte ilk kez, devrilen burjuva devlet iktidarı yerine proleter bir iktidarı geçmesidir. O sırada henüz yeterli olgunluğa ulaşmamış bulunan Fransız proletaryası, köylü kitleleri ile gerekli ittifaki kuramamış, karşı-devrime fazla yumuşak davranmış ve zamanında askeri bir saldırıya geçmemiştir. Böylece, güç toparlama fırsatını bulan karşı-devrim, saldırıya geçerek, ayaklanmaya katılanları vahşice kırmıştır. Paris Komünü, 28 Mayıs'ta düşmüştür.

birlerine de dönüşürler. Yoksa bunların hiç biri mümkün olmazdı.

Özdeşlik sorunu işte budur. Peki öyleyse savaşım nedir? Özdeşlik ile savaşım arasındaki ilişki nedir?

Lenin:

“Karşıtların birliği (çakışması, özdeşliği, eşit hareketi) koşullara bağlı, geçici, süreksiz, görelidir. Birbirlerini dışlayan karşıtların savaşımı, tıpkı gelişme ve hareketin mutlak oluşu gibi mutlaktır.”⁴⁶

Lenin’in bu pasajı ne demektir?

Her sürecin bir başlangıcı, bir sonu vardır. Bütün süreçler kendilerini kendi karşıtlarına dönüştürürler. Bütün süreçlerin kararlılığı bağıntılıdır, ama bir sürecin diğerine dönüşümünde kendini gösteren kararsızlık mutlaktır.

Bütün şeylerin hareketi, iki durumda olur: bağıntılı durgunluk durumu ve apaçık değişme durumu. Her iki hareket durumu da, o şeyde bulunan iki çelişik etkenin savaşımı sonucudur. Bir nesne, hareketin ilk durumundaysa, o şey, nitelik bakımından değil, yalnızca nicelik bakımından değişiklik geçirir ve duruyormuş gibi görünür. Nesne, hareketin ikinci durumundaysa, o şey, ilk durumdaki nicelik [sayfa 65] değişmesinde belirli bir uç noktasına erişmiş, varlığın sona ermesinin nedeni olmuş, bir nitelik değişmesini meydana getirmiş ve bunların sonucu, apaçık bir değişme gibi görünmüştür. Günlük yaşamda gördüğümüz birlik, bağlılık, bileşme, uyum, denge, durgunluk, hareketsizlik, durağanlık, kararlı denge, katılık, çekim vb., hepsi de, nicelik değişmesi durumunda bulunan şeylerin görünüşleridir. Öte yandan, birliğin çözülüşü; yani bu dayanışmanın, bileşimin, uyumun, dengenin, durgunluğun, durağanlığın, kararlı dengenin, katılığın ve çekimin yıkılması ve herbirinin kendi karşıtına dönüşmesi, hepsi de, nitel değişme durumundaki şeylerin görünüşleridir, bir sürecin bir başkasına dönüşmesidir. Şeyler, durmadan, kendilerini, hareketin birinci durumundan ikincisine dönüştürmektedirler. Oysa karşıtların içindeki savaşım, her iki durumda da bulunur, ama ikinci durumda çözüme ulaşır. Bunun için, karşıtların birliğinin koşullara bağlı, geçici ve bağıntılı olduğunu, buna karşılık, karşıtlar arasındaki savaşımın mutlak olduğunu söylüyoruz.

Yukarda, iki karşıt şey arasında özdeşlik olduğu için bu iki şeyin aynı varlıkta birarada varolabileceğini ve bunların birbirlerine

⁴⁶ V. İ. Lenin, “Diyalektik Sorun Üzerine”, *Marx-Engels-Marksizm*, s. 337.

dönüşebileceklerini söylediğimiz zaman, koşula bağlı oluşu, yani belirli koşullar altında iki karşıt şeyin birleşebileceğini ve birbirlerine dönüşebileceğini belirtmek istemiştik. Karşıtların özdeşliği yalnızca belirli koşullar altında olduğu için, özdeşlik şartlı ve bağıntılıdır diyoruz. Burada şunu eklemeliyiz: bir çelişki içindeki savaşım, sürecin başından sonuna kadar devam eder, bir sürecin bir başkasına dönüşümünün nedeni olur ve süreçteki savaşım her yerde var olduğu için, çelişki içindeki savaşımın kayıtsız şartsız ve mutlak olduğunu söyleriz.

Şartlı, bağıntılı özdeşlik, şartsız, mutlak savaşım ile birlikte, her şeydeki karşıtların hareketini oluşturur.

Biz Çinliler, sık sık, “birbirine karşıt şeyler, birbirini tamamlarlar”⁴⁷ deriz. Bu, karşıtların özdeşliği demektir ve [sayfa 66] metafiziğe karşı olup, diyalektiktir. “Birbirine karşıt” olmak, iki çelişik yönün karşılıklı olarak birbirini dışlaması ya da savaşımı demektir. “Birbirlerini tamamlamak”, belirli koşullar altında iki çelişik yönün birlik olması ve özdeşliğe ulaşması demektir. Savaşım, özdeşliğin içinde bulunur, savaşım olmaksızın özdeşlik olmaz.

Özdeşlikte savaşım, özgüllükte evrensellik, tek ve ayrı nitelikte ortak nitelik vardır. Lenin “görelî içinde bir mutlak vardır”⁴⁸ diyor.

VI. ÇELİŞKİDE UZLAŞMAZ KARŞITLIĞIN YERİ

Karşıtların savaşımı sorunu, uzlaşmaz karşıtlığın ne olduğu sorununu içerir. Bizim yanıtımız: uzlaşmaz karşıtlık, karşıtların bir savaşım biçimidir, ama biricik biçimi değildir.

İnsanlık tarihinde sınıflararası uzlaşmaz karşıtlık, karşıtlar savaşımının özgül bir belirtisi olarak vardır. Sömürücü ve sömürülen sınıflar arasındaki çelişkiyi düşünün. Köleci, feodal ya da kapitalist bir toplum olsun, iki çelişik sınıf, bir toplumda uzun süre birarada bulunur ve birbirlerine karşı savaşım verirler; ama iki sınıf arasındaki çelişki, belirli bir aşamaya kadar gelişince, açık bir uzlaşmaz karşıtlık biçimini alır ve devrime dönüşür. Sınıflı bir toplumda, barışın

⁴⁷ “Birbirlerine karşıt olan şeyler, aynı zamanda birbirlerini tamamlarlar” sözü, ilkönce, 1. yüzyılda yaşanmış ünlü tarihçi Pan Ku tarafından Han Hanedanının Tarihi’nde kullanılmıştır. Bu söz, o zamandan beri, sık sık kullanılan bir deyim olmuştur.

⁴⁸ V. İ. Lenin, “Diyalektik Sorun Üzerine”, *Marx-Engels-Marksizm*, s. 337.

savaşa dönüşmesi de böyledir.

Bir bomba, patlamadan önce, belirli koşullar nedeniyle, karşıt şeylerin yanyana bulunduğu bir varlıktır. Patlama, yeni bir koşul (ateşleme) ortaya çıkınca olur. Benzer bir durum, eski çelişkileri çözmek ve yeni şeyler meydana getirmek için açık bir çatışma biçimini alan bütün doğa [sayfa 67] olaylarında vardır.

Bu gerçeği kavramak çok önemlidir. Ancak bu yolla, sınıflı bir toplumda, devrimlerin ve devrimci savaşların kaçınılmazlığını anlayabiliriz. Bunlar olmaksızın, toplumsal gelişmede sıçrama yapmak, gerici egemen sınıfları devirmek, yani siyasal iktidarı ele geçirmek olanaksızdır. Komünistler, gericilerin, toplumsal devrimin gereksizliği ve olanaksızlığı üzerine olan aldatıcı propagandalarını sergilemelidirler. Marksist-leninist toplumsal devrim teorisine sıkı sıkıya sarılmalı, halka, toplumsal devrimin gerekliliğini, tamamen uygulanabilir olmasını ve bütün insanlık tarihinin ve Sovyetler Birliği'nin kazandığı zaferin bu bilimsel gerçeğe tanık olduğunu anlatmalıdır.

Yukarıda belirttiğimiz gibi, sınıflar var oldukça, Komünist Partisi içinde, sınıf çelişkileri, doğru ve yanlış fikirler arasında çelişkiler olarak, bu partinin bağrında yansılar. Başlangıçta ya da bazı konularda böyle çelişkiler kendilerini hemen uzlaşmaz karşıtlık olarak açığa vurmaz. Sınıf çatışmasının gelişmesi ile onlar da gelişir ve uzlaşmaz karşıtlık haline gelir. Sovyetler Birliği'nde Lenin'in ve Stalin'in ideolojisi ile Trotski⁴⁹ ve Buharin'in yanlış ideolojileri arasındaki çelişki, başlangıçta kendisini uzlaşmaz karşıtlık biçiminde ortaya koymamış, sonraları gelişerek uzlaşmaz karşıtlık haline gelmiştir. Çin Komünist Partisinin tarihinde de benzer bir durum olmuştur. Partideki yoldaşlarımızın çoğunun doğru ideolojileri ile Çuen Tu-siu ve Çank Kuo-tao ve başkalarının yanlış ideolojileri arasındaki çelişki, başlangıçta uzlaşmaz karşıtlık biçiminde belirmediği halde, sonradan gelişmiş ve uzlaşmaz karşıtlık haline gelmiştir. Bugün de parti içindeki doğru ve yanlış ideolojiler arasındaki [sayfa 68] çelişkiler, bir uzlaşmaz karşıtlık biçiminde belirmemiştir, eğer yoldaşlarımız hatalarını düzeltirlerse, bunlar, gelişerek uzlaşmaz karşıtlık haline gelmezler. Bu nedenle, parti, bir yandan yanlış ideolojilerle savaşırken,

⁴⁹ Trotski (1879-1940), Rus devrim hareketinde, leninizme karşı bir zümrenin öncülüğünü etmiş ve sonraları karşı-devrimcilere katılacak derecede ileri gitmiştir. Sovyet Komünist Partisi Merkez Komitesince 1927'de, partiden atılmış, 1929'da Sovyet hükümetince ülkeden, 1932'de yurttaşlıktan çıkarılmıştır.

bir yandan da hata yapanlara bu hatalarını düzeltmek fırsatını ver-
melidir. Bu gibi koşullar altında, savaşımı fazla ileri götürmek yerin-
de olmaz. Ne var ki, hata yapanlar bu hatalarında ayak direrlerse,
bu çelişkiler uzlaşmaz karşıtlık haline gelirler.

Ekonomik bakımdan burjuvazinin yönetimi altında kent
köyü sömürdüğü kapitalist toplumda ve yabancı emperyalizmle,
yerli [olan] büyük komprador burjuvazinin yönetimi altında kent
köyü korkunç biçimde sömürdüğü Kuomintang denetimi altındaki
Çin’de, kent ile köy arasındaki çelişki, tam bir karşıtlık içindedir.
Sosyalist ülkeler ile devrimci üslerimizde, böylesine çelişkiler, uzlaş-
maz olmayan karşıt çelişkiler haline geliyorlar.

Lenin: “Uzlaşmaz karşıtlık ile çelişki tamamen farklıdır” diyor.
“Sosyalizmde uzlaşmaz karşıtlıklar yokolur, ama çelişkiler vardır.”⁵⁰
Yani uzlaşmaz karşıtlık, karşıtların savaşımının bir biçimidir, ama
biricik biçimi değildir. Bu uzlaşmaz karşıtlık formülünü her yerde
uygulayamayız.

VII. SONUÇ

Şimdi konuyu özetlemek için birkaç şeye işaret edebiliriz.
Şeylerdeki çelişkinin yasası, yani karşıtların birliği yasası, doğanın
ve toplumun temel yasası olup, bundan dolayı, düşüncenin de tem-
el yasasıdır. Bu, metafizik dünya görüşünün tam karşıtıdır ve in-
sanın bilgi tarihinde büyük bir devrimdir. Diyalektik materyalizme
göre çelişki, nesnel şeyler ile öznel düşüncenin bütün süreçlerinde
vardır ve baştan sona bütün süreç boyunca devam eder. Bu,
çelişkinin ^[sayfa 69] evrenselliği ve mutlaklığıdır. Çelişik şeyler ile bun-
ların her yönünün kendine özgü çizgileri vardır, bu da çelişkinin öz-
güllüğü ve bağıntılılığıdır. Karşıtlar, belirli koşullara göre özdeşlik
niteliğini taşır ve bir varlıkta birarada bulunurlar ve kendilerini bir-
birlerine dönüştürürler. Bu da, çelişkinin özgüllüğü ve bağıntılılığı-
dır. Ama karşıtların savaşımı hiç bitmez, karşıtlar birarada varken
de, birbirlerine dönüşürken de, savaşım vardır ve özellikle bu son
durumda belirgindir, bu da, gene çelişkinin evrenselliği ve mutlak-
lığıdır. Çelişkinin özgüllüğünü ve evrenselliğini incelerken, hem

⁵⁰ V. İ. Lenin, “N. İ. Buharin’in Geçiş Dönemi Ekonomisi Üzerine Düşünceler”,
Selected Works, Moscow-Leningrad 1931, Vol. XI, s. 357

çelişkilerde hem de çelişik yönlerdeki ana ve ikincil çelişkiler arasındaki farka dikkat etmemiz gerekir. Çelişkinin evrenselliğini ve çelişki-
deki karşıtların savaşımını incelerken de, çelişkideki savaşımın deği-
şik biçimleri arasındaki farkı dikkate almamızdır. Bunları yapmazsak
hataya düşeriz. Eğer yukardaki temel noktaları iyice anlamışsak,
marksizmin temel ilkelerine aykırı düşen dogmacı fikirleri yokede-
bilir ve aynı zamanda deneyimli arkadaşlarımızın, deneyim ve gör-
gülerini sistemleştirmelerine ve ampirizme düşmek suretiyle işledik-
leri hataları yinelemekten kaçınmalara yardım etmiş oluruz. Çelişki
yasasının incelenmesiyle vardığımız birkaç basit sonuç işte bunlar-
dır. [sayfa 70]